

9-22

ԳՈՐԾՔ

ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ԿՆՆԱԿԱՆ ԳՐԱԳՐԱՐԱՆ 1961 թ.

ԹՈՒՂԹՔ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԹՈՒՂԹՔ

ԿԱԹՈՒՂԻԿԵԱՅՑ

ԿՕՏԵ

ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

Կ. ՊՕԼԻՍ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՍԵՓԱՅ ԳԱՎԱՅԵԱՆ

— 1873 = ՌՅԻԲ —

Ի ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

ՏԵԱՌՆ ԳԷՈՐԳԻԱՅ ԶԵՐՐՈՐԴԻ

ՎԵՀԱՓԱՌ ԿԱԹՈՒՂԻԿՈՍԻ

Ա Մ Ե Ն Ա Յ Ն Հ Ա Յ Ո Ց

ԵՒ

Ի ՊԱՏՐԻԱՐԻՔՈՒԹԵԱՆ ԵՐՈՒՍԱՂԵՄԻ

ՏԵԱՌՆ ԵՍԱՑԵԱՅ

ՍՐԲԱԶԱՆ ԱՐԲԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

ԵՒ

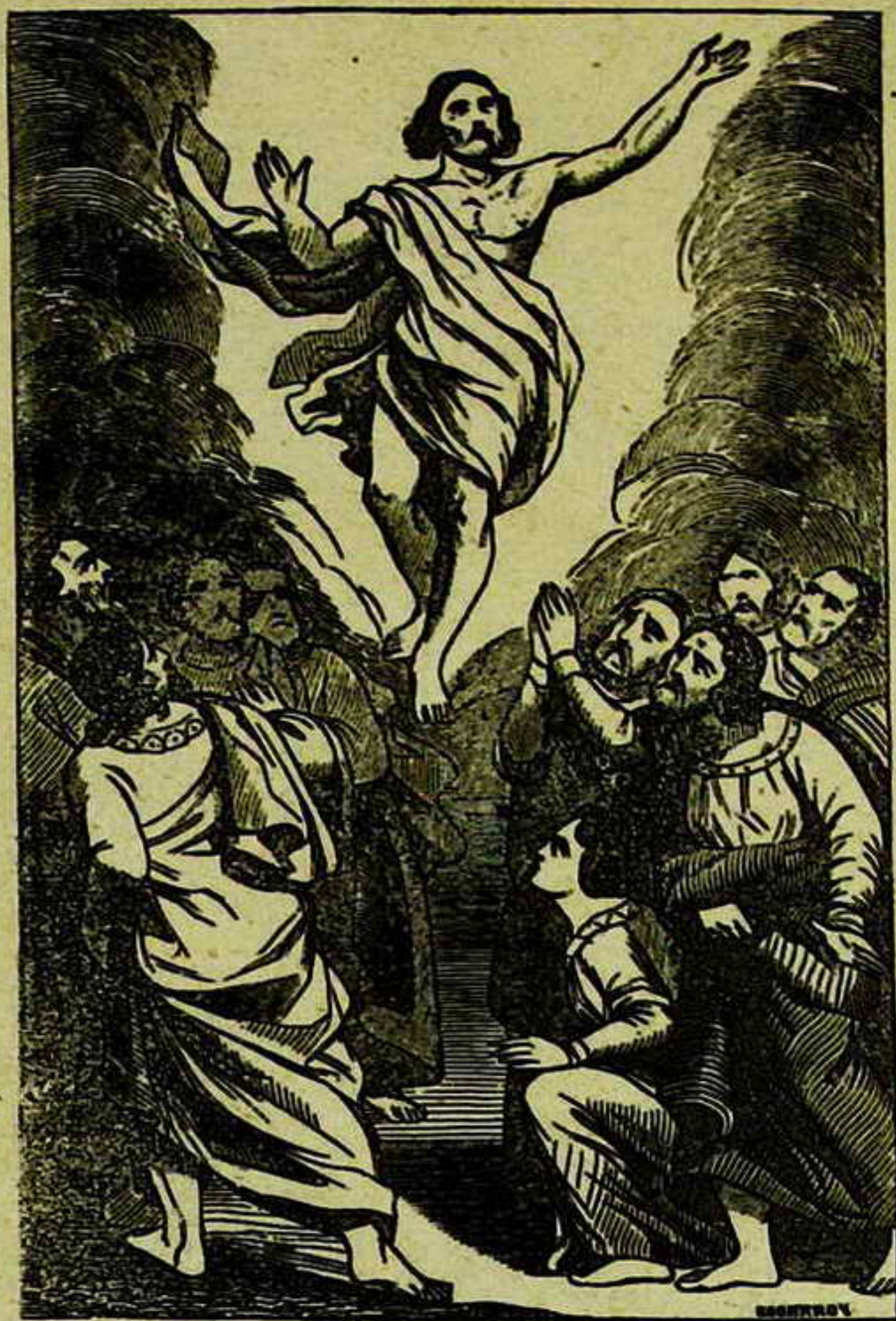
Ի ՊԱՏՐԻԱՐԻՔՈՒԹԵԱՆ Կ. ՊԹԼՍՈՅ

ՏԵԱՌՆ ՄԿՐՏԶԻ

ԱՌԱՔԵԼԱՊԱՇՏՕՆ ԱՐԲԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

A $\frac{11}{5495}$

142

ՄԻՆՉԴԵՆՈՒ ՀԱՅԻՆ՝ ՎԵՐԱՑԱԻ • ԵՒ ԱՄՊՆ ԿԱԼԱԻ
ՋՆԱ Յ՝ԱԶԱՑ ՆՈՑԱ •

ԳՈՐԾՔ

Ա Ռ Ա Ք Ե Լ Ո Ց

ԳԼ. Ա.

1 **Զ**ԲԱՆՆ առաջին՝ զոր արարի վասն ա-
 մենայնի ո՛ր թեովիկիլէ . զոր սկսաւ Յիսուս
 2 առնել և ուսուցանել , * մինչեւ յօրն պատ-
 ուիրելոյ առաքելոցն 'ի ձեռն Հոգւոյն սրբոյ .
 3 զորս ընտրեացն , և վերացաւ : * Որոց յան-
 դիման կացոյց զինքն կենդանի յետ չարչա-
 րանացն իւրոց 'ի բազում արուեստս՝ յաւու-
 րս քառասուն երեւել նոցա՝ և ասել վասն
 4 արքայութեանն Աստուծոյ : * Եւ 'ի հաղոր-
 դել ընդ նոսա հացիւ , պատուէր տայր նո-
 ցա՝ յԵրուսաղէմէ մի՛ մեկնել , այլ սպասել
 5 աւետեացն հօր՝ զոր լուարուքն յինէն : * Զի
 Յովհաննէս մկրտեաց 'ի ջուր . այլ դուք մը-
 կըրտիցիք 'ի հոգին սուրբ , ոչ յետ բազում

ինչ աւուրցս այսոցիկ : * Եւ նորա մասուց . 6
 եալ հարցանէին զնա՝ և ասէին . տէր՝ եթէ
 'ի ժամանակի աստ յայսմիկ հասուցանելոց ի-
 ցես զարքայութիւն իսրայելի : * Ասէ ցնոսա . 7
 ոչ է ձեզ գիտել զժամս և զժամանակս , զոր
 հայր ետ յիւրում իշխանութեան . * այլ 8
 առջիք զօրութիւն 'ի հասանել հոգւոյն սրբ-
 բոյ 'ի վերայ ձեր . և եղիջիք ինձ վկայք յԵ-
 րուսաղէմ և յամենայն Հրէաստանի և 'ի
 Սամարիա , մինչեւ 'ի ծագս երկրի : * Եւ 9
 զայս իբրեւ ասաց , մինչդեռ հայէին նորա՝
 վերացաւ . և ամայն կալաւ զնա յաչաց նո-
 ցա : * Եւ մինչդեռ պշուցեալ էին ընդ եր- 10
 կինս երթալոյ նորա , և ահաւասիկ արք
 երկու երեւեցան նոցա 'ի հանդերձս սպի-
 տակս , * որք և ասացին . ա՛րք գալիլեացիք՝ 11
 զի՞ կայք հայեցեալ ընդ երկինս : Այս Յի-
 սուս՝ որ վերացաւն 'ի ձէնջ յերկինս , սոյն-
 պէս եկեսցէ՝ զորօրինակ տեսիք զնա եր-
 թալ յերկինս : * Ապա դարձան յԵրուսա- 12
 ղէմ յանուանեալ լեռնէն ձիթենեաց . որ
 է մերձ յԵրուսաղէմ ըստ շաբաթու ճանա-
 պարհի : * Եւ իբրեւ մտին , ելին 'ի վեր- 13
 նասուռնն՝ ուր վանքն իսկ էին . Պետրոս և
 Յակոբոս՝ Յովհաննէս և Անդրէաս՝ Փիլիպ-
 պոս և Թովմաս՝ Բարթողոմէոս և Մատթէ-
 ոս՝ Յակովբոս Ալփիեան և Շմաւոնն նախան-
 ձայոյզ՝ և Յուդա Յակովբեան : * Սորա ա- 14
 մենեքեան էին հանապազորդեալ միաբան

յաղծիս հանդերձ կանամբք, և Մարեմաւ
 15 մարբն Յիսուսի՝ և եղբարք նորա : * Եւ
 յաւուրսն յայնոսիկ յարուցեալ Պետրոս
 'ի մէջ եղբարցն՝ ասէ . և էր անդ բազմու-
 թիւն անուանց իբրեւ հարիւր և քսանից :
 16 * Աբբ եղբարք՝ սրարտ էր կատարել գրոյն ,
 զոր յառաջագոյն ասաց հոգին սուրբ 'ի
 բերանոյ Դաւթի , վասն Յուդայի՝ որ եղեւ
 17 առաջնորդ ունելեացն Յիսուսի . * զի 'ի
 թիւս մեր էր ընդ մեզ . և հասեալ էր նմա
 18 վիճակ սրաչտամանս այսորիկ : * Սա ստացաւ
 դեօղ 'ի վարցուց անիրաւութեան . և ու-
 ուցեալ հերձաւ ընդ մէջ՝ և հեղաւ ամե-
 19 նայն փոր նորա : * Եւ յայտնի եղեւ ամե-
 նեցուն որ բնակեալ են յԵրուսաղէմ . մին-
 չեւ կոչել գեղջն այնմիկ բարբառովն իւր-
 եանց Ակեղդամայ . այսինքն է՝ դեօղ ար-
 20 եան : * Զի գրեալ է 'ի գիրս սաղմոսաց . ե-
 ղիցի բնակութիւն նորա աւերակ , և մի ոք
 իցէ՝ որ բնակիցէ 'ի նմա . և զկարգ նորա
 21 առցէ այլ : * Արդ՝ սրարտ է յարանցս՝ յայս-
 ցանէ՝ եկելոցս ընդ մեզ յամենայն ժամա-
 նակի , յորում մուտ և ել առ մեզ տէր Յի-
 22 սուս . * սկսեալ 'ի մկրտութենէն Յովհան-
 նու մինչեւ յօրն՝ յորում վերացաւ 'ի մէնջ .
 վկայ յարութեան նորա ընդ մեզ լինել մի-
 23 ում 'ի սոցանէ : * Եւ կացուցին երկուս .
 զՅովսէփ՝ որում Բարսաբայն կոչէին , որ ան-
 24 ուանեցաւն Յուստոս . և զՄատաթիա : * Եւ

կացեալ յաղօթս՝ ասեն . դու տէր սրտա-
 գէտ ամենայնի՝ յայտնեա զմի ոք՝ զոր ընտ-
 ընցեր 'ի սոցանէ յերկոցունց . * առնուլ 25
 զվիճակ պաշտամանս այսորիկ՝ և զառաքե-
 լութեան , յորմէ անկաւ Յուդաս գնալ 'ի
 տեղի իւր : * Եւ ետուն վիճակս նոցա , և 26
 ելանէր վիճակն Մատաթեայ . և համարե-
 զք ջաւ ընդ մետասան առաքեալսն :

ԳԼ. Բ.

Եւ 'ի կատարել աւուրցն Պէնտէկոստէ 1
 ից՝ էին ամենեքեան միաբան 'ի միասին :
 * Եւ եղեւ յանկարծակի հնչիւն յերկնից՝ 2
 եկեալ իբրեւ սաստիկ հողմոյ . և ելից զա-
 մենայն տունն յորում նստէին : * Եւ երե- 3
 ւեցան նոցա բաժանեալ լեզուք իբրեւ 'ի
 հրոյ . և նստաւ իւրաքանչիւր 'ի վերայ նո-
 ցա : * Եւ լցան ամենեքեան հոգւով սրբով , 4
 և սկսան խօսել յայլ և այլ լեզուս՝ որպէս
 և հոգին տայր բարբառել նոցա : * Եւ էին 5
 յերուսաղէմ բնակեալ հրէայք արք երկիւ
 դաճք՝ յամենայն ազգաց որ 'ի ներքոյ երկ-
 նից : * Եւ իբրեւ եղեւ բարբառս այս՝ եկն 6
 միաբան բազմութիւնն և խունեցաւ . զի լը-
 սէին յիւրաքանչիւր լեզուս խօսել նոցա :
 * Սքանչանային ամենեքեան՝ և զարմանային՝ 7
 և ասէին ընդ միմեանս . ոչ աւասիկ ամե-
 նեքին սոքա ոքք խօսինս՝ Գալիլեացիք են .

- 8 * և զհարդ լսեմք մեր յիւրաքանչիւր բար-
 9 բառս մեր յորում ծնեալ եմք : * Պար-
 թեւք , և Մարք , և Իլամացիք , և որ բը-
 նակեալ են 'ի Միջագետս , 'ի Հրէաստանի
 10 և 'ի Գամիրս , 'ի Պոնտոս և յԱսիա . * 'ի
 Փռիւղիա և 'ի Պամփիլիա՝ յԵգիպտոս և
 'ի կողմանս Լիբացոց , որ ընդ Կիւրենացիս ,
 11 և որ եկք Հռովմայեցիք : * Հրէայք՝ և եկք
 նոցուն , Կրէտացիք և Սրաբացիք՝ լսեմք
 խօսից նոցա 'ի մեր լեզուս զմեծամեծս Աս-
 12 տուծոյ : * Սքանչանային ամենեքեան զար-
 մացեալք , և ասէին ջմիմեանս . զի՞նչ կա-
 13 միցի այս լինել : * Եւ կիսոցն ընդ խաղ ար-
 14 կեալ ասէին , թէ քաղցուալից իցեն : * Յա-
 ռուցեալ Պետրոս հանդերձ մետասանիւքն՝
 ամբարձ զձայն իւր և խօսեցաւ ընդ նոսա .
 ա՛րք Հրէաստանեայք՝ և որ բնակեալ էք
 յԵրուսաղէմ ամենեքին , այս ձեզ յայտնի
 15 լիցի՝ և ունկնդիք բանից իմոց : * Ոչ որպէս
 դուքդ կարծէք՝ թէ սոքա արբեալ իցեն .
 16 զի դեռ երեք ժամք են աւուրս : * Այլ այս
 է՝ որ ասացաւ 'ի ձեռն մարգարէին Յովել
 17 եայ : * Եւ եղիցի յետ այսորիկ յաւուրս
 յետինս՝ ասէ Աստուած , հեղից հոգւոյ
 իմիկ 'ի վերայ ամենայն մարմնոյ . և մարգա-
 րէասցին ուստերք ձեր . և դստերք ձեր .
 և երիտասարդք ձեր տեսիլս տեսցեն , և
 18 ձերք ձեր երազովք երազեսցին : * Եւ 'ի
 վերայ ծառայից իմոց՝ և 'ի վերայ աղախ-

նայց իմոց՝ յաւուրս յայնոսիկ հեղից հոգ-
ւոյ իմմէ, և մարգարէասցին: * Եւ տաց 19

նշանս յերկինս 'ի վեր' և նշանս յերկիր 'ի
խոնարհ, արիւն և հուր և մրրիկ ծխոյ:

* Արեգակն դարձցի 'ի խաւար, և լուսին 20
յարիւն՝ մինչեւ եկեալ իցէ օր տեառն մեծ

և երեւելի: * Եւ եղիցի ամենայն որ կար 21
դասցէ զանուն տեառն, կեցցէ:

~
~
Ա * Ասք իսրայէլացիք, լուարուք զբանս 22
զայսոսիկ. զՅիսուս նազովրեցի, զայր ցու-

ցեալ յԱստուծոյ 'ի ձեզ զօրութեամբ՝ և
նշանօք և արուեստիւք. զոր արար նովաւ

Աստուած 'ի միջի ձերում. որպէս և դուք
իսկ գիտէք:

* Զնա նկատեալ խորհրդով և 23
կանխագիտութեամբն Աստուծոյ՝ մատնեալ

'ի ձեռս անօրինաց՝ բեւեռեալ 'ի փայտի ըս-
պանիք.

* զոր Աստուած յարոյց՝ լուծեալ 24
զերկունս մահու. քանզի ոչ էր հնար ըմ-

բրունել նմա 'ի նմանէ: * Դաւիթ իսկ ասէ 25
զնմանէ. յառաջագոյն տեսանէի զՏէր ա-

ռաջի իմ յամենայն ժամ, զի ընդ աջմէ իմ-
մէ է, զի մի՛ սասանեցայց.

* վասն այսորիկ 26
ուրախ եղեւ սիրտ իմ, և ցնծացաւ լեզու
իմ. եւս և մարմին իմ բնակեացէ յուսով:

* Զի ոչ թողցես զանձն իմ 'ի դժոխս, և 27
ոչ տացես սրբոյ քում տեսանել զասպակա-

նութիւն: * Ծանուցեր ինձ զճանապարհս 28
կենաց. լցուցեր զիս ուրախութեամբ յերե-

սաց քոց 'ի քաղցրութենէ: * Աքք եղբարք՝ 29

- պարտէ համարձակութեամբ ասել վասն
 նահապետին Դաւթի . զի մեռաւ՝ և թա-
 ղեցաւ . և գերեզմաննորա կայ 'ի միջի ձե-
 30 րում մինչեւ ցայսօր : * Զի մարդարէ էր ,
 և գիտեր՝ եթէ երդմամբ երդուաւ նմա
 Աստուած 'ի ստղոյ յորովայնէ նորա նստու-
 31 ցանել յաթոռ նորա : * յառաջագոյն ծա-
 նուցեալ խօսեցաւ վասն յարութեանն Գը-
 ըխատոսի՝ զի ոչ թողաւ ոգի նորա 'ի դժոխս ,
 և ոչ մարմիննորա ետես զապականութիւնն :
 32 * Զայս Յիսուս յարոյց Աստուած՝ որում
 33 ամենեքին մեք վկայեմք : * Աջոյն Աստու-
 ծոյ բարձրացեալ , զաւետիս հոգւոյն սրբոյ
 ընկալեալ 'ի Հօրէ՝ սփռեաց զայս , զոր դուք
 34 իսկ տեսանէք՝ և լսէք : * Զի ոչ եթէ Դա-
 ւթ եւ յերկինս . առէ իսկ ինքն՝ ասաց Տէր
 35 ցՏէր իմ , նիստ ընդ աջմէ իմմէ՝ * մինչեւ
 եղից զթշնամիսքս պատուանդան ոտիցքոց :
 36 * Արդ՝ ճշմարտիւ գիտասցէ ամենայն տունն
 Իսրայէլի , զի և Տէր զնա և օծեալ Աստուած
 արար . զայս Յիսուս՝ զոր դուքն խաչեցիք :
 37 * Եւ լուեալ զայս զղջացան 'ի սիրտս իւ-
 ըեանց . և ասեն ցՊետրոս՝ և ցայլ առա-
 քեալսն . զի՞նչ գործեցուք արք եղբարք :
 38 * Ասէ ցնոսա Պետրոս . ապաշաւեցէք՝ և
 մկրտեցի իւրաքանչիւր ոք 'ի ձէնջ յանունն
 տեառն Յիսուսի Քրիստոսի 'ի թողութիւնն
 մեզայ , և ընկալիք զաւետիս Հոգւոյն սրբ-
 39 օրոյ : * Զի ձեզ են աւետիքս՝ և որդւոց ձե-

րոց, և ամենայն հեռաւորաց՝ զորս կոչես-
 ցէ տէր Աստուած մեր: * Եւ այլովք բա- 40
 նիւք բազմօք վկայութիւն դնէր, և միւ-
 թարէր զնոսա՝ և ասէր. ապրեցսիրուք՝ յազ-
 գէ աստի խոտորելոյ յայսմանէ: * Ոմանց 41
 յօժարութեամբ ընկալեալ զբան նորա մը-
 կըրտեցան, և յաւելան յաւուր յայնմիկ
 ոգիք իբրեւ երեք հազարք:
 ԱԳ * Եւ էին հանապազորդեալք վարդապե- 42
 տութեան առաքելոցն, և հաղորդութեան՝
 և բեկանելոյ հացին. և աղօթից: * Եւ 43
 լինէր ամենայն անձին՝ ահ և երկիւղ. բա-
 զում նշանք և արուեստք ՚ի ձեռս առաքե-
 լոցն գործէին: * Ամենայն հաւատացեալքն 44
 էին ՚ի միասին, և ունէին զամենայն ինչ
 հասարակաց: * Եւ զստացուածս և զինչս 45
 վաճառէին, և բաշխէին զայն ամենեցուն՝
 ում զիարդ պիտոյ ինչ լինէր: * Հանապազօր 46
 կանխեալ միաբանութեամբ ՚ի տաճարն, և
 առտնին՝ բեկանէին զհացն, և առնուին կե-
 րակուր ուրախութեամբ և միամտութեամբ 47
 սրտիւ: * օրհնէին զԱստուած՝ և ունէին շը-
 նորհս առ ամենայն ժողովուրդն. և Տէր
 յաւելոյր ՚ի վրկեալսն հանապազօր ՚ի նոյն:

ԳԼ. Գ.

Պետրոս և Յովհաննէս ելանէին ՚ի տա- 1
 ճար անդր յիններորդ ժամու աղօթիցն:

- 2 * Եւ էր այր մի կաղ յորովայնէ մօր իւրոյ՝
 զոր բարձեալ գնէին հանապաղ առ գրան
 տաճարին, որ կոչէր Գեղեցիկ. խնդրել ու
 զորմութիւն յայնցանէ՝ որ մտանէին ՚ի տա-
 3 ճարն : * Արոյ տեսեալ զՊետրոս և զՅով-
 հաննէս՝ զի մտանէին ՚ի տաճարն, աղաչէր
 4 ողորմութիւն առնուլ : * Հայեցաւ ՚ի նա
 Պետրոս Յովհաննու հանդերձ, և ասէ. հայ-
 5 եաց ՚ի մեզ : * Նա դարձաւ ՚ի նոսա, և ակն
 6 ունէր առնուլ ինչ ՚ի նոցանէ : * Եւ ասէ
 Պետրոս, արժաթ և ոսկի ոչ ունիմ. բայց
 զոր ունիմս՝ զայս տաց քեզ. յանուն Յի-
 սուսի Քրիստոսի նազովրեցւոյ արի՛ և գնա :
 7 * Եւ կալեալ զաջոյ ձեռանէ նորա՝ յարոյց
 զնա. և անդէն հաստատեցան բարձք նորա՝
 8 և սրունք : * Ի վեր վաղեաց և սկսաւ գնալ,
 և եմուտ ընդ նոսա ՚ի տաճարն՝ գնայր և
 9 վազվազէր՝ և օրհնէր զԱստուած : * Եւ ե-
 տես ամենայն ժողովուրդն գնա՝ զի գնայր
 10 և օրհնէր զԱստուած. * և գիտէին գնա՝ զի
 սա էր, որ նստէր վասն ողորմութեան առ
 Գեղեցիկ գրան տաճարին, և լցան զարմա-
 11 նալեօք ՚ի վերայ նշանին որ եղեւ : * Եւ մինչ
 նա ունէր զՊետրոս և զՅովհաննէս, ընթա-
 ցաւ ամենայն ժողովուրդն առ նոսա ՚ի
 սրահն՝ որ կոչէր Սողովմոնի՝ զարմացեալք :
 12 * Իբրեւ ետես Պետրոս, պատասխանի ետ
 ժողովրդեանն. արք Իսրայէլացիք՝ զի՞ զար-
 մացեալ էք ՚ի վերայ այսորիկ՝ կամ ընդ մեզ՝

զի էք պշուցեալ, իբրու թէ անձին զօրու-
 թեամբ ինչ՝ կամ քաջութեամբ արարեալ
 իցէ գնալդ դմա : * Աստուած Աբրահամու՝ 13
 և Աստուած Սահակայ՝ և Աստուած Յա-
 կոբայ, Աստուած հարցն մերոց փառա-
 ւորեաց զորդի իւր զՅիսուս . զոր դուքն
 մատնեցիք՝ և ուրացայք առաջի Պիղատոսի,
 ՚ի դատել նորա՝ արձակել : * Եւ դուք ըզ- 14
 սուրբն և զարդարն ուրացայք և խընդ-
 րեցիք այր մի մահապարտ շնորհել ձեզ :
 * Եւ զառաջնորդ կենացն սպանիք, զոր Աստ- 15
 ուած յարոյց ՚ի մեռելոց . որում մեք իսկ
 վկայ եմք : * Եւ հաւատովք անուան նորա 16
 զսա՝ զոր տեսանէքդ և գիտէք, հաստատ-
 եաց անուն նորա . և հաւատքն որք նովաւ,
 ետուն դմա զառողջութիւնս զայս՝ յանդի-
 ման ձեր ամենեցուն : * Եւ արդ գիտեմ զի 17
 անգիտութեամբ արարիք՝ որպէս և իշխանքն
 ձեր : * Այլ Աստուած՝ որպէս յառաջա- 18
 գոյն պատմեաց ՚ի բերանոյ ամենայն մար-
 գարէից զչարչարելն Քրիստոսի իւրոյ՝ նոյն-
 պէս և կատարեաց : * Արդ՝ ապաշաւեցէք և 19
 դարձարուք ՚ի ջնջել զմեղս ձեր . * որպէս զի 20
 եկեացեն ժամանակք հանգստեան յերեսաց
 տեառն . և առաքեսցէ զյառաջագոյն նկա-
 տեալն ձեզ՝ զՅիսուս Քրիստոս : * Զոր պարտ է 21
 երկնից ընդունել մինչեւ ՚ի ժամանակս ամե-
 նեցուն հաստատելոյ . զորոց խօսեցաւ Աստ-
 ուած ՚ի բերանոյ սրբոց իւրոց մարգարէից :

- 22 * Մովսէս ասաց ցհարսն մեր . թէ մար-
դարէ յարուսցէ ձեզ տէր Աստուած ձեր
յեղբարց ձերոց իբրև զիս , նմա լուիջիք՝
ըստ ամենայնի՝ որ զինչ և խօսեսցի առ ձեզ :
- 23 * Եւ եղիցի ամենայն անձն՝ որ ոչ լուիցէ
մարդարէին այնմիկ , աստակեսցի 'ի ժողո-
վրդուէնէն :
- 24 * Եւ ամենայն մարդարէք՝ որ
'ի Սամուէլէ և այսր՝ խօսեցան , և սլատմե-
ցին զաւուրս զայսոսիկ : * Դուք էք որդիք
մարդարէիցն՝ և ուխտին , զոր ուխտեաց
Աստուած ընդ հարս ձեր , և ասէ ցԱբրա-
համ . 'ի զաւակի քում օրհնեսցին ամենայն
ազգք երկրի :
- 26 * Ձեզ նախ յարոյց Աստուած
զորդի իւր , և առաքեաց զնա օրհնել զձեզ՝
'ի դառնալ ձեզ իւրաքանչիւր 'ի չարեաց ձե-
րոց :

ԳԼ. Դ.

- 1 Եւ մինչդեռ խօսէին նոքա ընդ ժողո-
վրդեանն , հասին 'ի վերայ նոցա քահանա-
յապետքն և իշխանք տաճարին՝ և սաղու-
կեցիքն , * զայրադնեալք՝ վասն ուսուցա-
նելոյ նոցա զժողովուրդն՝ և սլատմելոյ Յի-
սուսիւ զյարութիւն մեռելոց : * Մխեցին
'ի նոսա զձեռս իւրեանց . և եղին զնոսա
'ի բանտին՝ մինչեւ 'ի վաղիւ . զի էր ընդ ե-
րէկս : * Իսկ բազումք 'ի լսողաց բանին՝ հա-
ւատացին . և եղեւ թիւ մարդկան իբրեւ

հազարաց հնգից : * Եւ եղեւ 'ի վաղիւ ան 5
 դրը՝ ժողովել նոցա զիշխանսն և զերիցունս
 և զդպիրսն յԵրուսաղէմ, * և զԱննա քա 6
 հանայապետ՝ և զՎայիափա, և զՅովհանն
 նէս և զԱղէքսանդրոս, և որք միանգամ
 էին յազգէ քահանայութեան : * Եւ կա 7
 ցուցեալ զնոսա 'ի մէջ՝ հարցանէին . որով
 զօրութեամբ կամ որով անուամբ արարէք
 դուք զայս : * Յայնժամ Պետրոս լցեալ հոգ 8
 ւով սրբով ասէ ցնոսա . իշխանք ժողովրդ
 դեան՝ և երիցունք իսրայելի . * եթէ ար 9
 ժան ինչ իցէ դատել զմեզ այսօր վասն ե
 րախտեաց առն միոյ տկարի, որով սա բը
 ժըչկեցաւ : * Յայտնի լիցի ամենեցուն ձեզ՝ 10
 և ամենայն ժողովրդեանդ իսրայելի . զի յա
 նուն Յիսուսի Քրիստոսի նազովրեցւոյ՝ զոր
 դուքն խաչեցէք՝ զոր Աստուած յարոյց 'ի
 մեռելոց, նովաւ սա կայ աւասիկ առաջի
 ձեր ողջացեալ : * Նա է վէմն անարգեալ 11
 'ի ձէնջ շինողաց, որ եղեւ գլուխ անկեան .
 * և չիք այլով իւիք փրկութիւն . զի և ոչ 12
 անուն այլ գոյ 'ի ներքոյ երկնից տուեալ
 'ի մարդիկ՝ որով արժան իցէ կեալ մեզ :
 ~~~~~  
 ԱՅ \* Հայեցեալ 'ի համարձակութիւնն Պետ 13  
 րոսի և Յովհաննու, և 'ի վերայ հասեալ  
 թէ արք տգէտք՝ և առանց դպրութեան  
 են, զարմանային, զի ճանաչէին զնոսա՝ թէ  
 ընդ Յիսուսի էին . \* և զայրն եւս տեսանէ 14  
 ին զբժշկեալն՝ զի կայր ընդ նոսա . և ոչինչ

- 15 կարեին տալ պատասխանի : \* Եւ հրամայեալ նոցա արտաքս քան զատեանն ելանել ,
- 16 խորհեցան ընդ միմեանս , \* և ասեն . զինչ արասցուք արանցս այսոցիկ՝ զի երեւելի նշան եղեւ 'ի ձեռն սոցա . ամենայն իսկ բռնակչաց Երուսաղէմի յայտ է , և ոչ կարեմք ուրանալ : \* Այլ զի մի առաւել ճարակեցի 'ի ժողովուրդն , սպառնասցուք նոցա՝ մի եւս խօսել յանուան յայն՝ մի ումեք 'ի մարդկանէ : \* Եւ կոչեցեալ զնոսա պատուիրեցին ամենեւին մի խօսել և մի ուսուցանել յանուն Յիսուսի : \* Իսկ Պետրոս և Յովհաննէս պատասխանի ետուն՝ և ասեն յնոսա , եթէ արժան իցէ առաջի Աստուծոյ՝ ձեզ լսել առաւել քան Աստուծոյ ,
- 20 ընտրեցէք : Այլ մեք ոչ կարեմք՝ զոր տեսարն և լուսք՝ չխօսել : \* Նոքա սպառնացեալ արձակեցին զնոսա՝ և ոչինչ գտեալ թէ որպէս պատուհասեցեն զնոսա՝ վասն ժողովրդեանն . զի ամենեքեան փառաւոր առնէին զԱստուած՝ վասն իրացն եղելոց :
- 22 \* Զի ամաց էր այրն՝ աւելի քան զքառասուն՝ յորոյ վերայ եղեւ նշանս այս բժշկութեան : \* Եւ անտի արձակեալ՝ եկին առ իւրեանցսն , և պատմեցին՝ որչափ ինչ ասացին յնոսա քահանայապետքն և երիցունքն :
- 24 \* Եւ նոցա լուեալ ամբարձին զձայնս իւրեանց առ Աստուած՝ և ասեն : Ի ու տէր Աստուած՝ որ արարեր զերկինս և զերկիր՝

զծով և զամենայն որ 'ի նոսա . \* որ 'ի բե- 25  
 րանոյ հօր մերոյ Դաւթի ծառայի քո՝ 'ի  
 ձեռն հոգւոյն սրբոյ ասացեր . զմէ՛ խռովե-  
 ցան հեթանոսք՝ և ժողովուրդք խորհեցան  
 'ի սնոտիս . \* յանդիման եղեն թագաւորք 26  
 երկրի , և իշխանք ժողովեցան 'ի միասին  
 վասն տեառն և վասն օծելոյ նորա : \* Ժո- 27  
 ղովեցան արդարեւ 'ի քաղաքիս յայսմիկ 'ի  
 վերայ սրբոյ որդւոյ քո Յիսուսի՝ զոր օծերն ,  
 Հերովդէս և Պոնտոս Պիղատոս՝ ազգօք և  
 ժողովրդովք իսրայէլի , \* առնել՝ որչափ ձե- 28  
 ւրն քո և կամք յառաջագոյն սահմանեցին  
 լինել : \* Եւ արդ տէր՝ հայեաց 'ի սպառ- 29  
 նալիս նոցա , և տուր ծառայլց քոց ամե-  
 նայն համարձակութեամբ խօսել զբանն քո .  
 \* 'ի ձգել զձեռն քո 'ի բժշկութիւն , և նը- 30  
 շանս և արուեստս՝ լինել անուամբն սրբոյ  
 որդւոյ քո Յիսուսի : \* Եւ մինչ կային նոքա 31  
 յաղօթս՝ շարժեցաւ տեղին՝ յորում էին  
 ժողովեալ , և լցան ամենեքին հոգւով սրբ-  
 բով . և խօսէին զբանն Աստուծոյ համար-  
 ձակութեամբ :

~~~~~  
 ԱԶ * Եւ բազմութեան հաւատացելոցն էր 32
 սիրտ և անձն մի . և ոչ ոք 'ի նոցանէ ասէր
 զընչից իւրոց թէ իւր իցէ . այլ էր նոցա ա-
 մենայն ինչ հասարակաց : * Եւ զօրու- 33
 թեամբ բազմաւ տային վկայութիւն առա-
 քեալքն զյարութեանն տեառն Յիսուսի
 Քրիստոսի . և շնորհք մեծամեծք էին 'ի վե- 34

րայ ամենեցուն նոցա : * Եւ ոչ որ կարօտէր
 'ի նոսա , զի որ միանգամ տեսալքն էին գեղից
 կամ ասպարանից՝ վաճառէին և բերէին զգինս
 35 վաճառելոցն , * զնէին առ ոտս առաքե-
 լոցն . և բաշխէին իւրաքանչիւր՝ որպէս ու-
 36 մեք սխտոյ ինչ լինէր : * Յովսէփ՝ որ կոչե-
 ցաւն Բառնաբաս յառաքելոց անտի , որ
 թարգմանի՝ որդի մսիթարութեան , զեւ-
 37 տացի յազգէ՝ կիսրացի . * էր նորա գիւղ ,
 վաճառեաց՝ և եբեր զգինսն՝ եղ առ ոտս
 առաքելոցն :

ԳԼ. Ե.

- 1 Իսկ այր ոմն Անանիա , հանդերձ կնաւ
 իւրով Սափիրաւ՝ վաճառեաց ազարակ .
- 2 * և խորեաց 'ի գնոց անտի՝ գիտելով և կնո-
 ջրն . և եբեր մասն ինչ՝ եղ առ ոտս առա-
 3 քելոցն : * Ասէ Պետրոս . Անանիա՝ ընդէր
 ելից սատանայ զսիրտ քո՝ ստել քեզ հոգ-
 4 ւոյն սրբոյ , և խորել 'ի գնոց գեղջն . * ոչ
 ասպաքէն մինչ կայրն՝ քո էր , և 'ի վաճա-
 5 ուելն՝ ընդ քո իշխանութեամբ էր . զի է՝
 զի եղիր 'ի սրտի քում զիրս զայս . ոչ ստե-
 6 ցեր մարդկան , այլ Աստուծոյ : * Եւ լու-
 եալ Անանիա զբանս զայսոսիկ՝ անկաւ՝ և ե-
 հան զոգի . և եղեւ ահ մեծ 'ի վերայ ամե-
 7 նեցուն՝ որ լուանն զայն : * Յոտն կացին ե-
 ըխոասարդքն՝ և ամփոփեցին զնա , և տա-

րան թաղեցին : * Եւ եղեւ իբրեւ ժամք 7
 երեք անցին , և կին նորա ոչ գիտեր զինչ
 եղեալն էր , եմուտ 'ի ներքս : * Պատաս 8
 խանի ետ նմա Պետրոս՝ և ասէ . ասա դու
 ինձ՝ թէ այնչափ գնոց զգեօղն վաճառե-
 ցիք . և նա ասէ , այո այնչափ : * Եւ ասէ 9
 ցնա Պետրոս . զի՞ է՝ զի միաբանեցայք դուք
 փորձել զհոգին տեառն . ահա ոտքն՝ որ թա-
 ղեցին զայրն քո 'ի դրան , հանցեն և զքեզ :
 * Եւ անկաւ անդէն առ ոտս նորա՝ և եհան 10
 զոգի . մտին երիտասարդքն՝ գտին զնա մեռ-
 եալ , և հանին թաղեցին առ առն իւրում :
 * Եւ եղեւ երկիւղ մեծ 'ի վերայ ամենայն 11
 եկեղեցւոյն , և 'ի վերայ ամենեցուն՝ որ
 լուան զայն :

ԱԵ * Եւ 'ի ձեռս առաքելոցն վինէին նը 12
 շանք և արուեստք բազումք 'ի ժողովրդ-
 դեանն . և էին միաբան ամենեքեան 'ի սը-
 րահին Սողովմոնի : * Եւ յայլոց անտի ոչ 13
 ոք իշխէր մերձենալ առ նոսա . այլ յարգէր
 զնոսա ժողովուրդն : * Եւ առաւել եւս յա- 14
 ւելուին հաւատացեալքն 'ի տէր , բազմու-
 թիւն արանց և կանանց . * մինչեւ 'ի հրա- 15
 պարակոն հանել զհիւանդս , և դնել պատ-
 գարակօք և մահճօք իւրեանց . զի ընդ ան-
 ցանելն Պետրոսի՝ գոնէ հովանի նորա հաս-
 ցէ ումեք 'ի նոցանէ : * Եւ ժողովէր բազ 16
 մութիւն շուրջ 'ի քաղաքաց անտի յԵրու-
 սաղէմ , բերէին զհիւանդս և զնեղեալս

- յայտաց սղծոց . որք և բժշկէին ամենեքեան :
 17 * Յարուցեալ քահանայապետն , և ամենե-
 քին որ ընդ նմա՝ և աղանդ սաղուկեցւոց՝
 18 լցան նախանձու : * Եւ արկին զձեռս յա-
 ուաքեալսն , և եդին զնոսա հրապարակաւ
 19 ՚ի բանտի : * Ասլա հրեշտակ տեառն գիշերի
 եբաց զդուռս բանտին , և հանեալ զնոսա՝
 20 ասէ . * դնացէք՝ կացէք ՚ի տաճարին , և խօ-
 սեցարուք ընդ ժողովրդեանն զամենայն
 21 սլատդամս կենացս այսոցիկ : * Եւ իբրեւ
 լուան , մտին ընդ առաւօտն ՚ի տաճարն՝ և
 ուսուցանէին : Եկն քահանայապետն՝ և որ
 ընդ նմա , կոչեցին միաբան զատեանն՝ և
 զամենայն ծերակոյտ որդւոցն խորայէլի , և
 22 առաքեցին ՚ի բանտն ածել զնոսա : * Եւ իբ-
 րեւ եկին սարասաւորքն՝ ոչ գտին զնոսա ՚ի
 23 բանտին . դարձեալ անդրէն սլատմեցին , * և
 ասէն . թէ զբանտն գտաք փակեալ ամե-
 նայն զդուշութեամբ , և զսրահապանսն՝ զի
 կային առ դրանն , բացաք և ՚իներքս զոք
 24 ոչ եւս գտաք : * Իբրեւ լուան զբանտ զայս
 իշխանք տաճարին և քահանայապետքն՝ հի-
 անային վասն նոցա , թէ զի՞նչ արդեօք լի-
 25 նիցի այն : * Եւ եկն ոմն սլատմեաց նոցա՝
 թէ ահա արքն զորս եդիք ՚ի բանտի՝ կան
 ՚ի տաճարին , և ուսուցանեն զժողովուրդն :
 26 * Յայնժամ երթեալ իշխանն սարասաւորօքն
 հանդերձ՝ ած զնոսա ոչ բռնութեամբ .
 քանզի երկնչէին ՚ի ժողովրդենէն՝ զի մի

քարկոծեացին : * Եւ ածեալ զնոսա՝ կացու 27
 ցին յատենի . եհարց ցնոսա քահանայապե-
 արն , * և ասէ . ոչ պատուիրելով պատուի 28
 րեցաք ձեզ՝ մի՛ ուսուցանել յանունն յայն ,
 և արդ՝ ահաւասիկ լցիք զՆրուսաղէմ ուս-
 մամբ ձերով , և կամիք ածել 'ի վերայ մեր
 զարիւն զառն զայնորիկ : * Պատասխանի ետ 29
 Պետրոս և այլ առաքեալքն և ասեն . հնա-
 զանդել պարտ է Աստուծոյ առաւել՝ քան
 մարդկան : * Աստուած հարցն մերոց յա- 30
 րոց զՅիսուս՝ զոր դուք սպանիք կախեալ
 զփայտէ : * Զնա Աստուած առաջնորդ և 31
 և փրկիչ բարձրացոյց աջովն իւրով տալ ա-
 պաշխարութիւն իսրայէլի՝ և թողութիւն
 մեղաց : * Եւ մեք եմք վկայք բանիցս այ- 32
 սոցիկ , և հոգին սուրբ՝ զոր ետ Աստուած
 հնազանդելոց իւրոց : * Եւ նոքա իբրեւ լը- 33
 ւան , առատանային և խորհէին սպանանել
 զնոսա :

ԲԿ
 * Յարուցեալ ոմն 'ի մէջ ատենին փարի 34
 սեցի՝ որում անունն էր Գամաղիէլ , օրէնսու-
 սոյց՝ պատուական ամենայն ժողովրդեանն .
 հրամայեաց սակաւիկ մի զարսն արտաքս տա-
 նել : * Եւ ասէ ցնոսա . արք իսրայէլացիք՝ 35
 հայեցարուք 'ի ձեզ վասն արանցս այսոցիկ՝
 զինչ արժան իցէ գործել : * Յառաջ քան 36
 զաւուրս զայսոսիկ յարեաւ Թեւթաս՝ ա-
 սել զանձնէ , թէ իցէ ոմն . յոր անկան արք
 թուով իբրեւ չորեքհարիւր . որ սպանաւ՝

և ամենեքեան որ միաբանեալ էին ընդ նր-
 37 մա , քակտեցան՝ և եղեն յոչինչ : * Յետ նո-
 րա յարեալ Յուդա դալիլեացի՝ յաւուրս
 աշխարհագրին . և աստտամբեցոյց ժողո-
 վուրդ բազում զկնիիւր . և նա կորեալ՝ և
 ամենեքեան որ նմայն հաւանեալ էին , ցըր-
 38 ուեցան : * Եւ զարդիս ասեմ ձեզ . 'ի բաց
 կացէք յարանցդ յայդցանէ՝ և թոյլ սուք
 դոցա . զի թէ 'ի մարդկանէ իցէ խորհուր-
 39 դրդ այդ կամ դործդ , քակտեսցի . * ասլա
 թէ յաստուծոյ է՝ ոչ կարէք քակտել զդո-
 սա . դուցէ և աստուածամարտք գտանի-
 40 ցիք : * Հաւանեցան նմա . և կոչեցեալ զա-
 ռաքեալսն՝ դան հարին , և սլատուիրեցին՝
 մի եւս խօսել յանուն Յիսուսի . և արձա-
 41 կեցին զնոսա : * Եւ նոքա գնացին խնդալով
 յերեսաց ատենին , զի վասն անուան տեառն
 42 արժանի եղեն անարգելոյ : * Եւ զամենայն օր
 'ի տաճարին և առտնին ոչ դադարէին ուսու-
 ցանել՝ և աւետարանել զՅիսուս Քրիստոս :

ԳԼ. Զ.

- 1 Եւ յաւուրսն յայնօսիկ 'ի բազմանալ
 աշակերտացն . եղեւ տրտունջ յունաց առ
 յերբայեցիսն . զի արհամարհեալ լինէին 'ի
 սլաշտամանն հանասլազորդ այրիք նոցա :
- 2 * Կոչեցին երկստասանքն զբազմութիւն ա-
 շակերտացն՝ և ասեն . ոչ է հաճոյ մեզ թո-

զուլ զբանն Աստուծոյ՝ և պաշտել զսեղանս :
 * Ընտրեցէք եղբարք՝ վկայեալս 'ի ձէնջ արս 3
 եօթն , (լիս հոգւով սրբով և իմաստու-
 թեամբ) . զորս կացուսցուք 'ի վերայ պի-
 տոյիցս այսոցիկ . * և մեք աղօթից և պաշ- 4
 տաման և բանին հպատակ լիցուք : * Եւ 5
 հաճոյ թուեցաւ բանն առաջի ամենայն
 բազմութեանն . և ընտրեցին զՍտեփաննոս՝
 այր լի հաւատովք և հոգւով սրբով , և ըզ-
 Փիլիպպոս և զՊրոգորոն և զՆիկանովրա և
 զՏիմոթնա և զՊարմենա՝ և զՆիկողայոս զե-
 կրն անտիրքացի : * Զորս կացուցին առաջի 6
 առաքելոցն . և աղօթս արարեալ՝ եղին 'ի
 վերայ նոցա զձեռս : * Եւ բանն Աստուծոյ 7
 աճէր . և բազմանայր թիւ աշակերտացն
 յոյժ յերուսաղէմ . և բազում ժողովք 'ի
 քահանայիցն անսային հաւատոցն :
 * Ստեփաննոս՝ այր լի շնորհօք և զօրու- 8
 թեամբ , առնէր արուեստս և նշանս մե-
 ճամեծս 'ի ժողովրդեանն : * Յարեան ոմանք 9
 'ի ժողովրդեանէ , որ կոչէր լիբէացւոց՝ և կիւ-
 րենացւոց՝ և աղէքսանդրացւոց՝ և որ 'ի կիւ-
 լիկեցւոց՝ և յասիա , վիճել ընդ Ստեփան-
 նոսի . * և ոչ կարէին զդէմ ունել իմաստու- 10
 թեանն և զհոգւոյն , որով խօսէր : * Յայն- 11
 ժամ հրապուրեցին արս ոմանս ասել . թէ
 լուաք զդորա խօսել բանս հայհոյութեան
 'ի Մովսէս և յԱստուած : * Եւ խռովեցին 12
 զժողովուրդն և զերիցունս և զդպիրսն . և

հասեալ 'ի վերայ՝ յափշտակեցին զնա՝ և
 13 ածին յատեան : * Եւ կացուցին վկայս սու-
 տըս՝ որ ասէին , այրս այս ոչ դադարէ խո-
 սել բանս հայհոյութեան զտեղւոյն սրբոյ՝
 14 և զորինացն : * Լուաք 'ի դմանէ զի ասէր՝
 թէ Յիսուս նազովրեցի նա քակեսցէ զտե-
 ղիս զայս , և փոխեսցէ զօրէնս՝ զոր ետ մեզ
 15 Մովսէս : * Եւ հայեցեալ 'ի նա ամենեցուն՝
 որ նստէին յատենին , տեսին զերեսս նորա
 իբրեւ զերեսս հրեշտակի :

ԳԼ . Է .

1 Ասէ քահանայապետն՝ թէ արդարեւ
 2 այդ այդպէս իցէ : * Եւ նա ասէ . արք եղ-
 բարք և հարք՝ լուարուք ինձ : Աստուած
 փառաց երեւեցաւ հօր մերում Աբրահա-
 մու մինչդեռ 'ի միջագետս էր , մինչև
 բնակեցուցեալ էր զնա 'ի Քառան , և ասէ
 3 ցնա : * Եւ յերկրէ քումմէ և յազգէ քում-
 4 մէ , և եկ յերկիր՝ զոր ցուցից բեզ : * Յայն-
 ժամ ելեալ յերկրէն քաղդէացւոց բնակե-
 ցաւ 'ի Քառան , և անտի յետ մեռանելոյ
 հօր նորա՝ փոխեաց , և պանդխտեցոյց զնա
 յերկիրս յայսմիկ , յորում դուք այժմ բը-
 5 նակեալ էք : * Եւ ոչ ետ նմա ժառանգու-
 թիւն 'ի տմա , և ոչ քայլ մի ոտին . և խոս-
 տացաւ տալ նմա զսա 'ի բնակութիւն , և
 զաւակի նորա յետ նորա , մինչ ոչ գոյր նո-

րա որդի : * Խօսեցաւ աստուած այդպէս , 6
 թէ եզիցի զաւակ նորա պանդուխտ յօտար
 երկրի . և ծառայեսցեն զնա՝ և չարչարեսցեն
 ամս չորեքհարիւր : * Եւ զազգն՝ որում ծա- 7
 ռայեսցեն՝ դատեցայց ես , ասէ աստուած .
 և յետ այսորիկ ելցեն՝ և պաշտեսցեն զիս
 'ի տեղւոջս յայսմիկ : * Եւ ետ նմա ուխտ 8
 թլփատութեան . և ասլա ծնաւ զԻսահակ ,
 և թլփատեաց զնա յաւուր ութերորդի . Ի-
 սահակ զՅակովբ . և Յակովբ զերկոտասան
 նահապետսն : * Եւ նահապետքն նախան- 9
 ձեալ ընդ Յովսեփայ՝ վաճառեցին յԵգիպ-
 տոս . և էր աստուած ընդ նմա : * Եւ փր- 10
 կեաց զնա յամենայն նեղութեանց նորա .
 և ետ նմա շնորհս և իմաստութիւն առաջի
 Փարաւոնի արքային եգիպտացւոց . և կա-
 ցոյց զնա իշխան եգիպտացւոցն՝ և ամե-
 նայն տան նորա : * Եւ եկն սով յամենայն 11
 երկիրն Եգիպտոսի , և 'ի Քանան նեղու-
 թիւն մեծ . և ոչ գտանէին կերակուր հարքն
 մեր : * Եւ լուեալ Յակովբայ թէ գտանի 12
 կերակուր յԵգիպտոս , առաքեաց զհարսն
 մեր յառաջագոյն : * Եւ յերկրորդումն ետ 13
 ծանօթս Յովսեփ եղբարց իւրոց . և յայտ-
 նի եղեւ ազգն նորա Փարաւոնի : * Առա- 14
 քեաց Յովսեփ՝ և կոչեաց զՅակովբ զհայր
 իւր , և զամենայն ազգատոհմն՝ ոգիս եօ-
 թանասուն և հինգ : * Եւ էջ Յակովբ յԵ- 15
 գիպտոս՝ և վախճանեցաւ ինքն և հարքն

- 16 մեր : * Եւ փոխեցան 'ի Սիւքէմ, և եդան
 յայրին, զոր ստացաւ Աբրահամ գնոց ար-
 ծաթոյ յորդուոցն Եմովրայ' 'ի Սիւքէմ :
- 17 * Իբրեւ մերձեցաւ ժամանակ աւետեացն՝
 զոր խոստացաւ աստուած Աբրահամու, ա-
 ճեաց ժողովուրդն՝ և բաղմացաւ յԵգիպ-
 18 տոս . * մինչեւ յարեաւ այլ թագաւոր յԵ-
 19 գիպտոս՝ որ ոչ ճանաչէր զՅովսէփ : * Նա
 հնարեցաւ աղգին մերում, և չարչարեաց
 զհարսն մեր՝ առնել ընկեցիկ զմանկունս
 20 նոցա՝ զի մի՛ ապրեցցին : * Յորում ժամա-
 նակի ծնաւ և Մովսէս, և էր կայտառ ա-
 ռաջի աստուծոյ . որ և սնաւ 'ի տան հօր
 21 իւրոյ ամիսս երիս : * Եւ յընկեցիկն առ-
 նել զնա՝ եբարձ զնա դուստր Փարաւովնի,
 22 և սնոց զնա իւր յորդէգիրս : * Եւ վար-
 ժեցաւ Մովսէս ամենայն իմաստութեամբ
 եգիպտացւոցն . և էր զօրաւոր բանիւք և
 23 գործովք իւրովք : * Իբրեւ լցան նորա քա-
 ռասնամեայ ժամանակ, անկաւ 'ի սիրտ նո-
 րա շրջել զեղբարբքն իւրովք՝ զորդւովքն
 24 իարայէլի : * Եւ տեսեալ զոմն զրկեալ՝ զչա-
 րեցաւ, և խնդրեաց զվրէժ զրկելոյն սպա-
 25 նեալ զեգիպտացին : * Զմտաւ ածէր թէ
 իմացին եղբարք նորա, զի աստուած 'ի
 ձեռն նորա տալոց էր զփրկութիւն նոցա .
 26 և նորա ոչ իմացան : * Եւ 'ի վաղիւ անդր
 երեւեցաւ նոցա մինչդեռ մարտնչէին՝ և
 վարեաց զնոսա 'ի խաղաղութիւն, ասէ .

արք՝ եղբարք էք, ընդէ՞ր զրկէք զմիմեանս :
 Իսկ որ զրկէր զընկերն, մերժեաց զնա՝ և 27
 ասէ. ո՞ն կացոյց զքեզ իշխան և դատաւոր
 'ի վերայ մեր : * Միթէ սպանանե՞լ կամիցիս 28
 զիս՝ զոր օրինակ սպաներ երէկ զեգիպտա-
 ցին : * Եւ փախեալ Մովսէս 'ի բանիցս 29
 յայսցանէ, և եղև պանդուխտ յերկրին
 Մադիամու. ուր ծնաւ երկուս որդիս :
 30 * Եւ 'ի կատարել ամացն քառասնից, 30
 երեւեցաւ նմա յանապատի լերինն Սինայ
 հրեշտակ տեառն 'ի բոց հրոյ մորենւոյն :
 * Եւ Մովսէսի տեսեալ՝ զարմացաւ ընդ տե- 31
 սիլն. և 'ի մատչելն նորա նշմարել՝ եղև
 ձայն տեառն : * Ես եմ աստուած հարց 32
 քոց, աստուած Աբրահամու՝ և Սահակայ՝
 և Յակովբայ. և զահի հարեալ Մովսէս՝
 ոչ իշխէր հայել : * Եւ ասէ ցնա տէր, լոյժ 33
 զկոշիկս ոտից քոց, զի տեղիդ՝ յորում դուդ
 կացեր՝ երկիր սուրբ է : * Տեսանելով տեսի 34
 զչարչարանս ժողովրդեան իմոյ՝ որ յեգիպ-
 տոս, և լուայ հեծութեան նոցա, և իջի
 փրկել զնոսա. և արդ՝ եկ առաքելից զքեզ
 յեգիպտոս : * Զայն Մովսէս՝ զոր ուրացանն 35
 և ասեն. ո՞ն կացոյց զքեզ իշխան և դատա-
 ւոր 'ի վերայ մեր, զնա աստուած իշխան և
 փրկիչ առաքեաց 'ի ձեռն հրեշտակին, որ
 երեւեցաւ նմա 'ի մորենւոջն : * Նա եհան 36
 զնոսա՝ արարեալ նշանս և արուեստս յերկ-
 րին եգիպտացւոց՝ և 'ի կարմիր ծովուն, և

- 37 յանասրատին՝ ամս քառասուն : * Այս Մովսէս է՝ որ ասաց ցորդիսն Իսրայէլի . մարդարէ յարուսցէ ձեզ տէր աստուած ձեր յեղբարց ձերոց իբրեւ զիս , նմա լուիջիք :
- 38 * Սա է՝ որ եղեւ յեկեղեցւոջն յանասրատին ընդ հրեշտակին , որ խօսեցաւ ընդ նմա 'ի լերինն Սինայ՝ և ընդ հարսն մեր . որ ընկալաւ զպատգամս կենդանիս՝ տալ մեզ : * Արում ոչ կամեցան հնազանդ լինել հարքն մեր . այլ մերժեցին՝ և դարձան սրտիւք իւրեանց յՅդիպտոս : * Եւ ասեն ցԱհարոն . արա մեզ աստուածս , որ երթայցեն առաջի մեր . զի Մովսէսն այն՝ որ եհան ըզմեզ յերկրէն եդիպտացւոց , ոչ գիտեմք զի՞
- 41 եղեւ նմա : * Եւ արարին յաւուրսն յայնուսիկ որթ , և մատուցին զոհս կռոց , և ուրախ լինելին 'ի դործս ձեռաց իւրեանց :
- 42 * Դարձոց աստուած՝ և մատնեաց զնոսա 'ի պաշտօն զօրութեան երկնից . որպէս և գըրեալ է 'ի դիրս մարդարէից . միթէ զոհս և պատարադս մատուցէք ինձ զամս քառասուն
- 43 յանասրատին՝ տունդ Իսրայէլի : * և առիք զվրանն Մողոբայ , և զաստղն աստուծոյն Հրուեմիայ , զպատկերսն՝ զոր արարիք երկիրպադանել նոցա . և փոխեցից զձեզ յայն կողմն բարեւապաց : * Խորանն վկայութեան էր ընդ հարսն մեր յանասրատին . որպէս հրաման ետ որ խօսէրն ընդ Մովսէսի , առնել զայն ըստ օրինակին զոր ետես : * Զոր

և ընկալեալ բերին հարքն մեր հանդերձ
 Յեսուաւ 'ի վիճակ ազգացն , զորս մերժեաց
 աստուած յերեսաց հարցն մերոց . մինչեւ
 յաւուրս Գաւթի , * որ եգլիտ շնորհս ա . 46
 ռաջի աստուծոյ , և խնդրեաց գտանել ըզ-
 յարկս աստուծոյ Յակովբայ : * Նաեւ Սո . 47
 զովմոն շինեաց նմա տուն : * Այլ ոչ եթէ 48
 քարձրեալն 'ի ձեռագործ տաճարս բնակէ .
 այլ որպէս մարգարէն ասէ . * երկինք ա . 49
 թող իմ են , և երկիրս պատուանդան ոտից
 իմոց . որպիսի տուն շինեցիք ինձ , ասէ տէր .
 կամ զի՞նչ տեղի հանգստեան իմոյ . * ոչ 50
 ձեռն իմ արար զայս ամենայն : * Խստա . 51
 պարանոցք և անթլփատք սրտիւք և ական-
 ջօք . դուք հանապաղ հոգւոյն սրբոյ հակա-
 ռակ կայք . որպէս հարքն ձեր և դուք :
 * Զո՞ 'ի մարգարէիցն ոչ հալածեցին հարքն 52
 ձեր . և սպանին զայնոսիկ որ յառաջագոյն
 պատմեցին վասն գալստեան արդարոյն , ո-
 ռոյ դուք այժմ մատնիչք և սպանողք ե-
 ղէք . * ոյք առիք զօրէնս 'ի հրամանս հրեշ . 53
 տակաց , և ոչ պահեցէք : * Եւ լուեալ զայս 54
 զայրանային 'ի սիրտս իւրեանց , և կրճտէին
 զատամուենս 'ի վերայ նորա : * Եւ նա էր լի 55
 հոգւով սրբով . հայեցաւ յերկինս՝ և ե-
 տես զփառս աստուծոյ , և զՅիսուս զի կայր
 ընդ աջմէ աստուծոյ . և ասէ՝ ահա տեսա՞
 նեմ զերկինս բացեալ՝ և զորդի մարդոյ զի
 կայ ընդ աջմէ աստուծոյ : * Ազաղակեալ 'ի 56

ձայն մեծ՝ խցին զականջս իւրեանց , և դի-
 57 մեցին առ հասարակ ՚ի վերայ նորա : * Եւ
 հանեալ արտաքոյ քաղաքին՝ քարկոծէին . և
 վկայքն դնէին զձորձս իւրեանց առ ոտս ե-
 58 թիտասարդի միոջ՝ որ կոչէր Սաւուղ : * Եւ
 քարկոծ առնէին զՍտեփաննոս , որ կարդայր
 և ասէր . տէր Յիսուս՝ ընկալ զոգի իմ :
 59 * Եդ ծուներ՝ և աղաղակեաց ՚ի ձայն բարձր .
 տէր՝ մի համարիր դոցա զայս մեղս . և զայս
 իբրեւ ասաց՝ ննջեաց . և Սողոս էր կամա-
 կից սպանման նորա :

ԳԼ . Ը .

- 1 Եւ եղեւ յաւուր յայնմիկ հալածումն
 մեծ ՚ի վերայ եկեղեցւոյն յԵրուսաղէմ . և
 ամենեքեան ցրուեցան ՚ի գեօղս հրէաս-
 տանի՝ և ՚ի Սամարիա՝ բաց յառաքելոյն :
- 2 * Եւ բարձին զՍտեփաննոս արք երկիւղածք՝
 և արարին կոծ մեծ ՚ի վերայ նորա :
- 3 * Բայց Սողոս մնասակար էր եկեղեցւոյն . ԲԳ
 ՚ի տունս տունս մտանէր , քարչէր զարս և
 4 զկանայս՝ մատնէր ՚ի բանտս : * Եւ սիւռեալքն՝
 5 շրջէին և աւետարանէին զբանն : * Իսկ Փի-
 լիպպոս իջեալ ՚ի քաղաքն սամարացւոց՝ քա-
 6 ըողէր նոցա զՔրիստոս : * Ունկն դնէին ժո-
 զովուրդքն բանիցն Փիլիպպոսի միաբան՝ ՚ի
 լսել նոցա և ՚ի տեսանել զնշանսն , զոր առ-
 7 նէր : * Քանզի բազումք որ ունէին զայսս

պիղծս՝ աղաղակէին՝ ՚ի ձայն մեծ և ելանէ-
 ին . * և բազում անդամալոյճք և կաղք բը- 8
 ժըշկէին : * Եւ եղեւ ուրախութիւն մեծ 9
 ՚ի քաղաքին յայնմիկ : Այր ոմն անուն Սի-
 մովն՝ յառաջագոյն էր ՚ի քաղաքին . մոգ
 էր , և ապշեցուցանէր զազգն սամարացւոց .
 ասել զանձնէ՝ թէ իցէ մեծ ոմն : * Յոր հա- 10
 յէին ամենեքին ՚ի փոքուէ մինչեւ ՚ի մեծա-
 մեծս . և ասէին , սա է զօրութիւն Աստու-
 ծոյ , որ կոչի մեծ : * Հայէին ՚ինա վասն 11
 բազում ժամանակաց մոգութեամբքն ապ-
 շեցուցանելոյ զնոսա : * Բայց յորժամ հա- 12
 ւատացին Փիլիպպոսի , որ աւետարանէր
 վասն արքայութեանն Աստուծոյ , և անուա-
 նըն Յիսուսի Քրիստոսի , մկրտէին ամենե-
 քեան արք և կանայք : * Այլ և ինքն Սի- 13
 մովն հաւատաց և մկրտեալ կանխէր առ
 Փիլիպպոս . տեսեալ զնշանսն և զմեծամեծ
 զօրութիւնսն որք լինէին , զարմանայր : * Իբ- 14
 ըեւ լուան՝ որ յերուսաղէմ առաքեալքն
 էին , թէ և ՚ի Սամարիա ընկալան զբանն
 Աստուծոյ , առաքեցին առ նոսա զՊետրոս
 և զՅովհաննէս : * Որք իջեալ կացին յաղօ- 15
 թըս ՚ի վերայ նոցա , որպէս զի առցեն ըզ
 հոգին սուրբ . * զի ցայնժամ չեւ եւս էր և 16
 ոչ ՚ի վերայ միոյ նոցա հասեալ . բայց միայն
 մկրտեալք էին յանուն տեառն Յիսուսի :
 * Յայնժամ եդին զձեռս ՚ի վերայ նոցա՝ և առ- 17
 նուին հոգի սուրբ : * Տեսեալ Սիմովնի՝ թէ 18

- ձեռնն ՚ի վերայ դնելով առաքելոցն՝ տուեալ
 լինի հողին սուրբ, մատոյց նոցա ինչս՝ և
 19 ասէ. * տուք և ինձ զիշխանութիւնս զայս,
 զի յոյր վերայ դնիցեմ զձեռս՝ առցէ հողի
 20 սուրբ: Եւ Պետրոս ասէ ցնա. * արժաթ
 քո ընդ քեզ լիցի ՚ի կորուստ, զի զսպարգեւ
 սըն Աստուծոյ համարեցար ընչիւք ստանալ:
 21 * Ոչ դոյ քեզ մասն և վիճակ ՚ի բանիդ յայդ
 միկ. քանզի սիրտ քո ոչ է ուղիղ առաջի
 22 Աստուծոյ: * Ապաշաւեա դու ՚ի չարեացդ
 քոց յայդցանէ, և աղաչեա զտէր, թերե
 ւրս թողութիւն լիցի քեզ ՚ի մեղմելս խոր
 23 հըրդոց սրտի քո: * Քանզի ՚ի դառնութիւն
 մաղձի, և ՚ի կնճիռն անիրաւութեան տեսա
 24 նեմ զքեզ: * Պատասխանի ետ Սիմոն և ասէ.
 աղաչեցէք վասն իմ զտէր, զի մի՛ ինչ եկեացէ
 25 ՚ի վերայ իմ՝ յորոց դուքդ ասացիք: * Եւ նո
 ցա եդեալ զվկայութիւն՝ խօսեցան զբանն
 Աստուծոյ, և դարձան յԵրուսաղէմ. և ՚ի բա
 զում գեօղս սամարացոցն աւետարանէին:
 26 * Հրեշտակ տեառն խօսեցաւ առ Փիլիպ
 պոս՝ և ասէ, արի և դնա դու ՚ի կողմն հարա
 ւոյ՝ ընդ ճանապարհ որ իջանէ յԵրուսաղէմէ
 27 ՚ի Գաղայ. զի այս է անապատ: * Եւ յարեաւ
 դնաց: Եւ ահաւասիկ այր մի եթէովսացի
 ներքինի հզօր՝ Կանդակայ տիկնոջ եթէովսաց
 ւոյ. որ էր ՚ի վերայ ամենայն դանձուց նորա.
 որ եկեալ էր երկիրսպաղանել յԵրուսաղէմ.
 28 * Եւ էր անդրէն դարձեալ, և նստեալ ՚ի կառս

իւրում, ընթեռնոյր զմարգարէն զԵսայի :
 * Ասէ հողին ցՓիլիպպոս . մատի՛ր՝ և յար. 29
 եաց 'ի կառսդ յայդոսիկ : * Եւ ընթացեալ 30
 Փիլիպպոս՝ լսէր զի ընթեռնոյր զԵսայի մար-
 գարէ , և ասէ . գիտիցե՞ս արդեօք՝ զոր ըն-
 թեռնուցուսդ : * Եւ նա ասէ՝ զիմորդ կա. 31
 ըիցեմ , թէ ոք ոչ առաջնորդեացէ ինձ : և
 աղաչեաց զՓիլիպպոս ելանել նստել ընդ նը-
 մա : * Եւ գլուխ գրոյն զոր ընթեռնոյր՝ էր 32
 այս . իբրեւ զոչխար 'ի սպանդ վարեցաւ ,
 և իբրեւ զորոջ առաջի կտրչի իւրոյ անմը-
 ուունչ , այնպէս ոչ բանայ զբերան իւր : * Ի 33
 խոնարհութեան նորա դատաստան նորա
 բարձաւ 9 և զազգատոհմն նորա . ո՛ պատմես-
 ցէ . զի բառնին յերկրէ կեանք նորա :
 * Պատասխանի ետ ներքինին Փիլիպպոսի , 34
 և ասէ . աղաչեմ զքեզ՝ վասն ոյր ասէ մար-
 գարէն զայս . վասն իւր , եթէ վասն այլոյ
 ուրուք : * Եբաց Փիլիպպոս զբերան իւր , 35
 և սկսեալ 'ի գրոցս յայսցանէ՝ աւետարան-
 եաց նմա զՅիսուս : * Իբրեւ երթային զձա. 36
 նասպարհայն՝ եկին 'ի ջուր ինչ . և ասէ ներ-
 քինին , ահաւասիկ ջուր՝ զի՞նչ արգելու զիս
 'ի մկրտելոյ : * Եւ ասէ ցնա . եթէ հաւա. 37
 տաս բոլորով սրտիւ քով՝ մարթ է : Պատաս-
 խանի ետ և ասէ . հաւատամ՝ եթէ Յիսուս
 Քրիստոս է որդի աստուծոյ : * Եւ հրամայ. 38
 եաց կացուցանել զկառսն . և իջին երկո-
 քեան 'ի ջուրն՝ Փիլիպպոս և ներքինին , և

- 39 մկրտեաց զնա : * Եւ իբրեւ ելին 'ի ջրոյ ան-
տի՝ հողին սուրբ եկն 'ի վերայ ներքինւոյն .
և հրեշտակ տեառն յափշտակեաց զՓիլիպ-
պոս , և ոչ եւս ետես զնա ներքինին . և
զնայր զճանապարհ իւր ուրախութեամբ :
40 * Բայց Փիլիպպոս դուռ յԱզովտոս . և շքը-
ջեալ աւետարանէր ամենայն քաղաքացն մին-
չեւ 'ի դալ նորա 'ի Կեսարիա :

ԳԼ. Թ.

- 1 Իսկ Սողոս տակաւին լցեալ սպառնալեօք ԲԶ
և սպանմամբ աշակերտացն տեառն , մա-
2 տուցեալ առ քահանայասէտն . * խնդրեաց
'ի նմանէ թուղթս 'ի Գամասկոս առ Ժողո-
վուրդսն . որպէս թէ զոք դոցէ զայնր ճա-
նապարհի՝ արս կամ կանայս , կապեալս ած-
3 ցէ յԵրուսաղէմ : * Եւ ընդ երթալ նորա՝
եղեւ մերձե՛նալ 'ի Գամասկոս . յանկարծա-
կի շուրջ զնովաւ փայլատակեաց լոյս յերկ-
4 նից : * Եւ անկեալ յերկիր , լուաւ բար-
բառ՝ որ ասէր ցնա . Սաւուղ Սաւուղ՝ զի՞
5 հալածես զիս : * Եւ ասէ՝ ո՞վ ես տէր : Եւ
նա ասէ . ես եմ Յիսուս՝ զոր դուն հալա-
ծես . խիտ է քեզ ընդդէմ խթանի աքա-
6 ցել : (* Եւ զարհուրեալ՝ և անշշու՛նջ լեալ
7 ասաց . տէր՝ զիս զի՛նչ կամիս առնել : * և
ասէ ցնա տէր) : Այլ յոտն կաց՝ և մուտ 'ի
քաղաքդ , և պատմեսցի քեզ՝ զի՛նչ պարտ

իցէ առնել : Իսկ արքն՝ որ ընդ նմայնն եր-
 թային . կային անշշուենջ . զձայնն միայն լսե-
 ին՝ բայց տեսանէին և ոչինչ : * Յարեաւ 8
 Սողոս յերկրէ անտի , և աչօք բացօք ոչ զոք
 տեսանէր . զձեռանէ առեալ նորա մուծին
 ՚ի Դամասկոս : * Եւ էր անդ աւուրս երիս՝ 9
 և ոչ տեսանէր , և ոչ եկեր և ոչ արբ : * Եւ 10
 էր ոմն աշակերտ ՚ի Դամասկոս՝ Անանիա ա-
 նուէն . ասէ ցնա տէր ՚ի տեսլեան , Անանիա .
 և նա ասէ , աւասիկ եմ տէր : * Եւ ասէ ցնա 11
 տէր . յոտն կաց՝ և գնա՛ ընդ փողոցն՝ որ
 կոչի ուղիղ , և խնդրեոցես յապարանսն
 Յուդայ՝ Սողոս անուէն զտարսոնացի՝ զի կայ
 դեռ յաղօթս : * Եւ ետես ՚ի տեսլեան այր 12
 մի Անանիա անուէն՝ մտեալ և եդեալ ՚ի վե-
 րայ նորա ձեռն , որպէս զի տեսցէ : * Պա- 13
 տասխանի ետ Անանիա . տէր՝ լուա ՚ի բազ-
 մաց վասն առնն այնորիկ՝ որչափ արար չա-
 րիս սրբոց քոց յԵրուսաղէմ . * և աստ ու- 14
 նի իշխանութիւնն ՚ի քահանայապետիցն կա-
 պել զամենեւեան , որ կարդան զանուէն քո :
 * Ասէ ցնա տէր . երթ դու՝ զի անօթ ընտ- 15
 րութեան է ինձ նա . կրել զանուէն իմ ա-
 ռաջի հեթանոսաց՝ և թագաւորաց՝ և որդ-
 ւոցն իսրայէլի : * Քանզի ես իսկ ցուցից նը- 16
 մա՝ որչափ պարտ իցէ նմա չարչարիլ վասն
 անուան իմոյ : * Եւ գնաց Անանիա՝ և ե- 17
 մուտ յապարանսն . և եդեալ ՚ի վերայ նորա
 ձեռս , ասէ . Սաւուղ եղբայր՝ ՚ի վեր հայ

եաց , տէր առաքեաց զիս , Յիսուս՝ որ ե-
 րեւեցաւն քեզ 'ի Ճանապարհին՝ յորում
 գայիրն , որպէս զի տեսցես և լոցիս հողւով
 18 սրբով : * Եւ վաղվաղակի անկան յաչաց
 նորս իբրեւ կեղեւանք , ետես՝ և յարեաւ
 19 մկրտեցաւ . * և առեալ կերակուր՝ զօրացաւ .
 և եղև 'ի Գամասկոս ընդ աշակերտսն ա-
 20ւուրս ինչ : * Եւ վաղվաղակի 'ի ժողովուրդ-
 սն քարոզեաց զՅիսուս , թէ սա է որդին
 21 աստուծոյ : * Զարմացեալ էին ամենեքեան ,
 որ լսէինն , և ասէին . ոչ սա էր՝ որ աւար
 հարկանէր յԵրուսաղէմ զայնոսիկ , որ կար-
 գային զանուն Յիսուսի . և այսր նմին իրի
 եկեալ է , զի կապեալս զսոսա տարցի առ
 22 քահանայապետսն : * Այլ Սօղոս առաւել
 եւս զօրանայր՝ և յաղթահարէր զՀրէայսն ,
 որ բնակեալ էին 'ի Գամասկոս . և խելա-
 23 մտեցուցանէր թէ սա է Քրիստոսն : * Իբ-
 րեւ կատարէին աւուրք բաղումք . խորհե-
 24 ցան հրէայքն սպանանել զնա : * Յայտնե-
 ցաւ Սօղոսի նենդութիւնն նոցա . քանզի
 պահէին զդրուհան 'ի տուէ և 'ի գիշերի՝ որ-
 25 պէս զի սպանցեն զնա : * Եւ առեալ զնա
 աշակերտացն 'ի գիշերի՝ ընդ պարիսպն կա-
 26 խեալ իջուցին վանդակաւ : * Իբրեւ եկն
 Սօղոս յԵրուսաղէմ , ընդեւանէր յարիլ յա-
 շակերտսն . և ամենեքեան երկնչէին 'ի նմա-
 27 նէ , չհաւատային թէ իցէ աշակերտ : * Բայց
 Բառնաբայ առեալ զնա՝ ած առ առաքեալ

սըն . և պատմեաց նոցա՝ որպէս 'ի ճանա-
պարհին ետես զտէր , և զի խօսեցաւ
ընդ նմա . և զի 'ի Գամասկոս համարձակե-
ցաւ յանուն Յիսուսի : * Եւ էր ընդ նոսա 28
'ի մտանել և ելանել յԵրուսաղէմ , համար-
ձակեալ յանուն տեառն : * Խօսէր՝ և վի- 29
ճէր ընդ յոյնսն . և նոքա խոկային սպանա-
նել զնա : * Եւ իմացեալ եղբարց՝ իջուցին 30
զնա 'ի Կեսարիա , և առաքեցին զնա 'ի Տար-
սոն : * Բայց եկեղեցին ընդ ամենայն Հրէ- 31
աստան՝ և 'ի Սամարիա և 'ի Գալիլեա ունէր
խաղաղութիւն՝ շինեալ և երթեալ զհետ
երկիւղի տեառն . և միսիթարութեամբ հոգ-
ւոյն սրբոյ բազմանայր :

ԲԷ * Եւ եղեւ 'ի շրջելն Պետրոսի առ ամե- 32
նեքումբք , իջանել նմա և առ սուրբսն՝ որ
բնակեալ էին 'ի Լիւդիա : * Եւ եգիտ անդ 33
այր մի , որում անուն էր Ենեա , ութամ-
եան դներ 'ի մահիճս անդսումալոյժ : * Եւ 34
ասէ ցնա Պետրոս . Ենեա՝ բժշկէ զքեզ տէր
Յիսուս քրիստոս , արի՛՛ և քեզէն թօթափ-
եա զանկողինս քո . և վաղվաղակի յարեաւ :
* Եւ տեսին զնա ամենեքեան , որ բնակեալ 35
էին 'ի Լիւդիա և 'ի Սարոզնա , որք և դար-
ձան իսկ 'ի տէր : * Եւ 'ի Յոպպէ էր կին 36
ոմն աշակերտեալ՝ անուն Տաբիթա , որ
թարգմանեալ կոչի այժեմնիկ . սա էր լի գոր-
ծովք բարեօք և ողորմութեամբք զոր առ-
նէր : * Եւ եղեւ յաւուրսն յայնոսիկ հի- 37

և անդանալ նմա և մեռանել . լուացին զնա՝
 38 և եղին 'ի դաստիկոնի անդ : * Եւ մերձ էր
 Վիզիա 'ի Յոսպէ . աշակերտացն լուեալ
 եթէ Պետրոս անդ է , առաքեցին երկուս
 արս առ նա՝ աղաչել , զի մի՛ դանդաղեսցի
 39 դալ առ նոսա : * Եւ յարուցեալ Պետրոս՝
 եկն ընդ նոսա . զոր՝ իբրեւ եկն՝ հանին 'ի
 վերնատունն , և կացին շուրջ զնովաւ այ-
 րիքն ամենայն . լային և ցուցանէին զձորձս
 և զհանդերձս , որչափ առնէր նոցա այծեմ
 40 նիկն : * Եւ հանեալ արտաքս զամենեւեան
 Պետրոսի , եղ ծունր՝ եկաց յաղօթս . և
 դարձաւ 'ի մարմինն և ասէ . Տա՛րիթա արի՛
 կայ յանուն տեառն Յիսուսի Քրիստոսի .
 և նա եբաց զաչս իւր . և տեսեալ զՊետ-
 41 րոս՝ նստաւ կանգուն : * Ձեռն ետ նմա՝ և
 յարոյց զնա . կոչեաց զորբան և զայրիս , ա-
 42 ռաջի կացոյց զնա կենդանի : * Եւ յայտնի
 եղեւ ընդ ամենայն Յոսպէ , և հաւատացին
 43 բազումք 'ի Տէր : * Եւ եղեւ աւուրս բա-
 զումս լինել նմա 'ի Յոսպէ՝ առ ումեմն Սի-
 մովնի խաղախորդի :

ԳԼ. Ժ.

1 Այր մի էր 'ի Աեսարիա՝ անուն Կուռ . ԳԿ
 նելիսս՝ հարիւրապետ , 'ի գնդէ որ կոչէր Ի-
 2 տալացի . * բարեպաշտօն՝ և երկիւղած յաս-
 տուծոյ ամենայն տամբ իւրով . առնէր ու-

զորմու թիւնս բազումս 'ի ժողովրդեանն , և
 յաղօթս կայր առ Աստուած յամենայն ժամ :
 * Ետես 'ի տեսլեան յայտնապէս զիններորդ 5
 ժամու աւուրն՝ զհրեշտակ Աստուծոյ , զի
 մտանէր առ նա՝ և ասէ ցնա . Կո՛ւռնէ լիէ :
 * Եւ նա հայեցեալ ընդ նա՝ զարհուրեցաւ , 4
 և ասէ . զի՞ է տէր : Եւ ասէ ցնա . աղօթք
 քո՝ և ողորմութիւնք քո ելին յիշատակաւ
 առաջի Աստուծոյ : * Եւ արդ՝ յղեա՛ արս 5
 'ի Յոպպէ՝ և կոչեա՛ զՍիմոն զոմն՝ որ կոչի
 Պետրոս . * նա մտեալ է առ Սիմոնի ումեմն 6
 խաղախորդի , որոյ է տունն մերձ 'ի ծով :
 * Եւ իբրեւ գնաց հրեշտակն՝ որ խօսէր ընդ 7
 նմա , կոչեաց երկուս 'ի ծառայից իւրոց՝ և
 զինուոր մի բարեսլաշտօն 'ի սպասաւորացն
 իւրոց , * և պատմեալ նոցա զամենայն՝ ա- 8
 ռաքեաց զնոսա 'ի Յոպպէ : * Եւ 'ի վաղիւ 9
 անդր 'ի ճանապարհ անկանել նոցա՝ և մօտ
 'ի քաղաքն լինել , ել Պետրոս 'ի տանիսն
 կալ յաղօթս զվեցերորդ ժամուն : * Քաղ- 10
 ցեալ՝ և կամէր ճաշակել . և 'ի պատրաս-
 տելն նոցա՝ եղեւ 'ի վերայ նորա զարմացու-
 մըն : * Եւ տեսանէր զերկինս բացեալ . և 11
 զչորեցունց տրտնոց կապեալ անօթ ինչ իբ-
 րեւ զկտաւոյ մեծի , իջեալ նստեալ 'ի վե-
 րայ երկրի : * Յորում էին ամենայն չորքո- 12
 տանիք և սողունք երկրի՝ և թռչունք երկ-
 նից : * Եւ եղեւ ձայն առ նա . արի՛ Պետ- 13
 րոս , զե՛ն՝ և կե՛ր : * Եւ Պետրոս ասէ . քա՛ւ 14

- վիցի տէր , զի ոչ երբէք կերայ խառնակ ինչ
 15 և անսուրբ : * Չայն եղև կրկին անգամ
 առ նա . զոր Աստուած սրբեաց՝ դու մի
 16 սղծեր : * Այս եղև երկու և վերացաւ ա
 17 նօթն յերկինս : * Եւ մինչդեռ զարմացեալ
 էր ընդ միտս Պետրոս՝ թէ զինչ իցէ տեսի
 լն՝ զոր ետես . ահա արքն առաքեալք ՚ի
 Կուռնէլեայ՝ հարցին զապարանիցն Սիմոնի ,
 18 կացին առ դրանն . * կոչեցին՝ և հարցանէ
 ին , եթէ Սիմոն՝ որ կոչին Պետրոս՝ աստ
 19 մտեալ իցէ : * Եւ մինչդեռ Պետրոս զմտաւ
 ածէր վասն տեսլեանն , ասէ հոգին ցնա .
 20 ահաւասիկ արք ոմանք խնդրեն զքեզ : * Այլ
 արի՛ էջ՝ և երթ ընդ նոսա առանց իրք
 21 խղճելոյ , զի ես առաքեցի զնոսա : * Եւ իբ
 ըեւ էջ Պետրոս առ նոսա , ասէ . ահաւա
 սիկ ես եմ՝ զոր խնդրէքն . զինչ իրք են՝
 22 վասն որոյ եկիքդ : * Եւ նոքա ասեն , Կուռ
 նէլիոս հարիւրապետ՝ այրարդար և երկիւ
 զած յԱստուծոյ , վկայեալ յամենայն ազ
 գէն Հրէից . հրաման առ ՚ի հրեշտակէ սրբ
 բոյ՝ կոչել զքեզ ՚ի սուեն իւր՝ և լսել բանս
 23 ՚ի քէն : * Կոչեաց զնոսա ՚ի ներքս՝ և առ
 իւր սփոյց . և ՚ի վաղիւ անդր յարուցեալ
 Պետրոս՝ գնաց ընդ նոսա . և ոմանք յեղ
 բարց անտի որ ՚ի Յոպսէ էին՝ եկին ընդ նը
 24 մա : * Եւ ՚ի վաղիւ անդր մտին ՚ի Կեսա
 ըիա . և Կուռնէլիոս մնայր նոցա , կոչեցեալ
 զազգատոհմն իւր՝ և զկարեւոր բարեկամն :

ԳԲ * Եւ եղեւ 'ի մտանելն Պետրոսի՝ ընդ 25
 առաջ եղեւ նմա Կուռնելիոս, անկեալ առ
 ոտսն՝ երկիրպագանէր: * Եւ Պետրոս կանգ 26
 նեաց զնա՝ և ասէ. յոտն կաց՝ և ես ինքն
 մարդ եմ: * Եւ խօսելով ընդ նմա եմուտ 27
 'ի ներքս. և գտանէր անդ ժողովեալ բա-
 զու մս: * Եւ ասէ ցնոսա. դուք ինքնին գի- 28
 տէք՝ որպէս անմարթ է առն հրէի հպել
 կամ մերձենալ առ այլազգի. և ինձ Աստու-
 ուած եցոյց մի՛ զոք խառնակ կամ անսուրբ
 ասել 'ի մարդկանէ: * Վասն այսորիկ և ա- 29
 ոանց ընդ բանս ինչ ածելոյ եկի կոչեցեալ.
 բայց արդ հարցանեմ, յի՞նչ պէտս կոչե-
 ցիք զիս: * Եւ Կուռնելիոս ասէ. յառաջ 30
 քան զչորս աւուրս մինչ ցայս ժամ կայի
 յաղօթս յինն ժամն 'ի տան իմում, և ահա
 այր մի եկն եկաց առաջի իմ 'ի հանդերձս
 սպիտակս, և ասէ: * Կուռնելիէ՛ լսելի ե- 31
 ղեն աղօթք քո. և ողորմութիւնք քո յիշե-
 ցան առաջի Աստուծոյ: * Եւ արդ՝ յղեա՛ 'ի 32
 Յոպպէ՛ և կոչեա զՍիմոն. որ կոչեցեալն է
 Պետրոս: սա մտեալ է 'ի տուն Սիմոնի ու-
 ըումն խաղախորդի մերձ 'ի ծովն. որ եկես-
 ցէ, և խօսեսցի բանս ընդ քեզ: * Եւ ես 33
 իսկ և իսկ յղեցի առ քեզ. դու բարւոք
 արարեր զի եկիր. արդ՝ ամենեքին մեք ա-
 ռաջի Աստուծոյ կամք լսել զամենայն, զոր
 հրամայեալ է քեզ 'ի տեառնէ: * Եբաց 34
 Պետրոս զբերան իւր՝ և ասէ. ճշմարտու-

թեամբ հասեալ եմ, զի ոչ գոյ ակնառու
 35 թիւն առ ՚ի յԱստուծոյ . * այլ յամենայն
 ազգս՝ որ երկնչին ՚ի նմանէ՝ և գործէ զար-
 36 դարու թիւն, ընդունելի է նմա : * Զբանն
 առաքեաց որդւոցն իտրայէլի՝ աւետարանել
 զխաղաղութիւն ՚ի ձեռն Յիսուսի Քրիստո-
 37 սի . սա է ամենայնի տէր : * Գուք ինք-
 նին գիտէք զբանն, որ եղեւ ընդ ամե-
 նայն Հրէաստան սկսեալ ՚ի Գալիլէէ յետ
 մկրտութեան՝ զոր քարոզեաց Յովհաննէս :
 38 * զՅիսուս որ ՚ի նազարեթէ՝ զոր օծն Աստ-
 ուած հողւով սրբով և զօրութեամբ . որ
 շրջեցաւ բարի առնել՝ և բժշկել զամենայն
 ըմբռնեալս ՚ի սատանայէ . զի Աստուած էր
 39 ընդ նմա : * Եւ մեք վկայ եմք ամենայնի՝
 զոր արար յերկրին Հրէաստանի՝ և յԵրու-
 սաղէմ, զոր և սպանին կախեալ զվայտէ :
 40 * Զնա Աստուած յարոյց յերրորդ աւուր .
 41 և ետ նմա յայտնի վնել . * ոչ ամենայն ժո-
 ղովրդեանն, այլ մեզ վկայիցս յառաջագոյն
 ընտրելոցն յԱստուծոյ . որ և կերպք՝ և
 արբաք ընդ նմա՝ յետ յարութեան նորա
 42 ՚ի մեռելոց : * Եւ պատուիրեաց մեզ քա-
 ըողել ժողովրդեանն՝ և վկայութիւն դնել,
 թէ նա է սահմանեալն յԱստուծոյ՝ դատա-
 43 ւոր կենդանեաց և մեռելոց : * Նմա ամե-
 նայն մարդարէք վկայեն, թողութիւն մե-
 ղաց առնուլ անուամբ նորա՝ ամենայն հա-
 44 ւատացելոց ՚ի նա : * Եւ մինչդեռ խօսէր

Պետրոս զբանս զայս, հանգեալ հոգին սուրբ
 'ի վերայ ամենեցուն՝ որ լսէին զբանն : * Զար- 45
 մացան՝ որք 'ի թլփատութենէ անտի հաւա-
 տացեալք եկեալ էին ընդ Պետրոսի . զի և
 'ի հեթանոսս պարգեւք հոգւոյն սրբոյ զեղ-
 ուին : * Քանզի լսէին 'ի նոցանէ խօսել լե- 46
 զուս՝ և մեծացուցանել զԱստուած : * Յայն- 47
 ժամ պատասխանի ետ պետրոս . միթէ զջուր
 ոք արգելուլ կարէ՞ առ 'ի չմկրտելոյ զսոսա ,
 որք և զհոգին սուրբ ընկալան՝ որպէս և
 մեք : * Եւ հրամայեաց նոցա մկրտիլ յա- 48
 նուն Յիսուսի Քրիստոսի : յայնժամ աղաչե-
 ցին զնա լինել անդ աւուրս ինչ :

ԳԼ. ԺԱ.

99
 Լուան առաքեալքն և եղբարք՝ որ էին 1
 'ի կողմանս Հրէաստանի, զի և 'ի հեթանոսս
 ընկալան զբանն Աստուծոյ : * Բայց յորժամ 2
 ել Պետրոս յԵրուսաղէմ . խղճէին 'ի նմանէ
 որ 'ի թլփատութենէ անտի հաւատացեալ-
 քն , * և ասէին , թէ եմուտ առ արս ան- 3
 թլփատս՝ և եկեր ընդ նոսա : * Եւ սկսաւ 4
 Պետրոս պատմել նոցա կարգաւ՝ և ասէ :
 * Ես էի 'ի քաղաքին 'ի Յոպպէ յաղօթս՝ և 5
 տեսանէի 'ի զարմացման տեսիլ . իջանել
 անօթ ինչ իբրեւ կտաւոյ մեծի զչորեցունց
 տըտնոց կախեալ յերկնից՝ և եհաս մինչեւ
 առիս : * Յոր պշուցեալ հայէի . և տեսի 6

- զչորքոտանիս երկրի, և զգազանս՝ և զսո-
 7 զունս, և զթռչունս երկնից. * և լուսյ
 բարբառ՝ որ ասէր ցիս. արի Պետրոս՝ զէն
 8 և կէր: * Եւ ասեմ. քաւ լիցի տէր, զի
 խառնակ ինչ և անսուրբ ոչ երբէք եմուտ
 9 ՚ի բերան իմ: * Պատասխանի ետ ինձ եր-
 կիցս անդամ բարբառն յերկնից. զոր Աստ-
 ուած սրբեաց՝ դու մի՛ խառնակ համարիր:
 10 * Այս եղեւ երկցս, և վերացաւ ամենայն
 11 դարձեալ յերկինս: * Եւ ահա անդէն ե-
 րէք արք եկին կացին առ ասլարանիցն՝ ուր
 եսն էի, առաքեալքն ՚ի Աեսարիայ առիս:
 12 * Եւ ասէ ցիս հոգին՝ երթալ ընդ նոսա՝ և
 մի՛ ինչ խղճել: Եկին ընդ իս սոքա վեցեքին
 եղբարքս, և մտաք ՚ի տուն առնն այնո-
 13 ըիկ: * Եւ պատմեաց մեզ՝ որպէս ետես
 զհրեշտակն ՚ի տան իւրում, զի կայր և ա-
 սէր ցնա. առաքեա ՚ի Յոպպէ, և կոչեա
 14 զՍիմոն զկոչեցեալն Պետրոս. * որ խօսեցի
 բանս ընդ քեզ. որովք կեցցես դու՝ և ա-
 15 մենայն տուն քո: * Եւ իբրեւ սկսայ խօսել
 եկն հոգին սուրբ ՚ի վերայ նոցա. որպէս
 16 և ՚ի վերայ մեր ՚ի սկզբանն: * Յիշեցի զբա-
 նըն տեառն զոր ասէրն. Յովհաննէս մկրտեաց
 ՚ի ջուր. բայց դուք մկրտիցիք ՚ի հոգին
 17 սուրբ: * Իսկ արդ՝ եթէ զհասարակաց պար-
 գեւն ետ Աստուած և նոցա՝ որպէս և մեզ
 ՚ի հաւատալն ՚ի տէր Յիսուս Քրիստոս. ես
 18 զի՞նչ կարող էի արդելուլ զաստուած: * Եւ

լուեալ զայս լուեցին և փառաւոր առնէին
 զԱստուած և ասէին . ուրեմն և 'ի հեթա-
 նոսս ետ Աստուած զապաշխարութիւն կե-

նաց :

ԳԴ * Եւ ցրուեալքն 'ինեղութենէն որ եղեւ 19
 'ի վերայ Ստեփաննոսի՝ հասին մինչեւ 'ի Փիւ-
 նիկէ և 'ի Կիարոս և յԱնտիոքիայ . ոչ ու-
 մեք խօսէին զբանն , բայց միայն հրէից : * Եւ 20
 էին ոմանք 'ինոցանէ արք կիարացիք և կիւ-
 բենացիք՝ որք մտեալ յԱնտիոք խօսէին ընդ
 յոյնսն աւետարանեալ զՏէր Յիսուս : * Եւ 21
 էր ձեռն տեառն ընդ նոսա . և բազմութիւն
 հաւատացելոց դարձաւ 'ի տէր : * Լու եղեւ 22
 բանս այս յականջս եկեղեցւոյն՝ որ էր յԵ-
 րուսաղէմ , վասն նոցա . և առաքեցին զԲառ-
 նաբաս մինչեւ յԱնտիոք . * որ իբրեւ եկն՝ 23
 և ետես զչնորհան աստուծոյ՝ ուրախ եղեւ ,
 և մխիթարէր զամենեսին՝ յօժարութեամբ
 սրտի կալ նոցա 'ի տէր : * Զի էր այր զուար- 24
 թամիտ՝ և լի հոգւով սրբով և հաւատովք .
 և յաւելաւ ժողովուրդ բազում տեառն :
 * Եւ ել 'ի Տարսուզն խնդրել զՍօղոս , և գը- 25
 տեալ զնա՝ ած յԱնտիոք : * Եւ եղեւ նոցա 26
 զամն ողջոյն ժողովել յեկեղեցին՝ և ուսու-
 ցանել ժողովուրդ բազում , և անուանել
 նախ յԱնտիոք զաշակերտսն քրիստոնեայս :
 * Ընդ աւուրսն ընդ այնոսիկ իջին յԵրուսա- 27
 ղէմէ մարգարէք՝ յԱնտիոք : * Յարուցեալ 28
 մի ոմն 'ի նոցանէ անուն Ագաբոս՝ նշանակ-

եաց հողւոյն սով մեծ լինել ընդ ամենայն
 20 աշխարհ՝ որ եղել առ Կղոզեաւ : * Բայց
 յաշակերտաց անտի որսէս զիարդ կարող ոք
 էր՝ իւրաքանչիւր ոք ՚ի նոցանէ որոշեցին ա-
 ուարել ՚ի սէտս եղբարցն որ բնակեալ էին
 30 ՚ի հրէաստանի . * զոր և արարին իսկ՝ սուա-
 քեալ առ երիցուանն ՚ի ձեռն Բառնաբայ և
 Սողոսի :

ԳԼ. ԺԲ.

1 Ընդ ժամանակն ընդ այնոսիկ արկ Հե-
 րովդէս արքայ ձեռն՝ չարչարել զոմանս յե-
 2 կեղեցւոյն . * և սպան զՅակովբոս զեղբայրն
 3 Յովհաննու սրով : * Ետես եթէ հաճոյ է հը-
 րէիցն , յաւել եւս ունել զՊետրոս . և էին
 4 աւուրքն բաղարջակերաց : * Զոր իբրեւ կա-
 լաւ՝ եղ ՚ի բանտի , և մատնեաց չորից չոր-
 5 յետ զատկին ածել զնա ժողովրդեանն : * Եւ
 Պետրոս ՚ի պահեստի էր ՚ի բանտին . և ա-
 զօթք ստէս լինէին յեկեղեցւոյն վասն նորա
 6 առ Սատուած : * Իբրեւ կամեցաւ զնա ա-
 ծել Հերովդէս . ՚ի դիշերին յայնմիկ էր Պետ-
 րոս ՚իքունն ՚ի մէջ երկուց զինուորաց՝ կապ-
 եալ կրկին շղթայիւք . և պահասպանքն առա-
 7 ջի դրանն պահէին զբանտն : * Եւ ահա հը-
 րեշտակ տեառն եկն եկաց ՚ի վերայ՝ և լոյս
 ծագեաց ՚ի տանն , և խթեաց զկողսն Պետ-

բոսի՝ յարոյց զնա՝ և ասէ . արի՛ վաղվաղա-
 կի . և անկան շղթայքն՝ ՚ի ձեռաց նորա : * Եւ 8
 ասէ հրեշտակն ցնա . ա՛ճ զգօտի քո , և ա՛րկ
 զհողաթափս յոտս քո . և արար այնպէս : և
 ասէ ցնա , ա՛րկ զձորձս քո՝ և ե՛կ զկնի իմ :
 * Եւ ելեալ երթայր զհետ , և ոչ գիտէր՝ 9
 թէ ճշմարիտ իցէ որ ինչ եղեւն ՚ի հրեշտա-
 կէն . զի համարէր երազ տեսանել : * Եւ իբ- 10
 ղեւ անցին նոքա ըստ մի պահ և ըստ երճ
 կուս , եկին մինչեւ ՚ի դուռն երկաթի՝ որ
 հանէր ՚ի քաղաքն . որ ինքնին բացաւ նոցա .
 և մտեալ անցին ընդ փողոց մի . և վաղվա-
 ղակի ՚ի բաց եկաց ՚ի նմանէ հրեշտակն : * Եւ 11
 Պետրոս իբրեւ ՚ի միտս եղեւ , ասէ . արդ
 գիտեմ ճշմարիտ եթէ առաքեաց Տէր զհը-
 բեշտակ իւր , և փրկեաց զիս ՚ի ձեռաց Հե-
 րովդի , և յամենայն ակնկալութենէ ժողո-
 վրդեանն հրէից : * Եւ լեալ ՚ի միտս՝ եկն 12
 ՚ի տուն Մարեմու մօր Յովհաննու , որ կոչե-
 ցաւն Մարկոս . ուր էին բազումք ժողովեալ՝
 և աղօթս առնէին : * Եւ ՚ի բաղխել զդուրս 13
 տանն , մատեալ աղախին մի՝ ունկն դնէր . ու
 ըսմ անուն էր Հռովդէ : * Եւ ծանուցեալ 14
 զձայնն Պետրոսի՝ ՚ի խնդալոյն ոչ եբաց ըզ-
 դուռն . ՚իներքս՝ ընթացեալ պատմեաց , թէ
 Պետրոս առ դրանն կայ : * Նոքա ասեն ցնա՝ 15
 մոլիս : և նա եւս պնդէր՝ թէ այսպէս է :
 և նոքա ասէին՝ հրեշտակ նորա իցէ : * Եւ 16
 Պետրոս ստէպ բաղխէր . իբրեւ բացին ,

- 17 տեօին զնա և զարմացան : * Եւ նա ձեռամբ
ցուցանէր նոցա լուել . և սլամեաց՝ որսէս
Տէր եհան զնա ՚ի բանտէն . և ասէ՝ սլա-
մեցէք Յակովբայ և եղբարց զայս : և ել
- 18 զնաց յայլ տեղի : * Եւ իբրեւ այդ եղեւ՝
էր խռովութիւն մեծ ՚ի մէջ զինուորացն ,
- 19 զի՞ արդեօք Պետրոսն եղեւ : * Իսկ Հերով-
դէս իբրեւ խնդրեաց զնա՝ և ոչ եգիտ ,
հարցեալ զպահապանան՝ հրամայեաց սպա-
նանել : և իջեալ ՚ի հրէաստանէ ՚ի Վեռարիա՝
- 20 և անդ վնէր : * Եւ էր Հերովդէս ցասմամբ
ընդ տիւրացիս և ընդ սիդոնացիս . և նո-
քա առհասարակ եկին առ նա . և ՚ի բանի
արարեալ զԲղաստոս սենեկապետն արքայի ,
խնդրէին զխաղաղութիւն վասն կերակրելոյ
- 21 երկրին նոցա յարքունուստ : * Յաւուր մի-
ում յերեւելոջ՝ Հերովդէս զգեցեալ էր
զհանդերձ թաղաւորութեան՝ և նստէր յա-
մբոխն աղաղակէր՝ թէ աստուծոյ բարբառ
- 22 տենի, և խօսէր ընդ նոսա հրապարակաւ : * Եւ
ամբոխն աղաղակէր՝ թէ աստուծոյ բարբառ
- 23 է , և ոչ մարդոյ : * Եւ անդէն եհար զնա
հրեշտակ տեառն , փախանակ զի ոչ ետ փառս
աստուծոյ, և եղեալ որդնաբից՝ սատակեցաւ :
- 24 * Եւ բանն աստուծոյ աճէր և բազմանայր :
- 25 * Բառնաբաս և Սողոս դարձան յերու- ԳԶ
սաղէմէ՝ իբրեւ կատարեցին զպաշտօնն . ա-
ռեալ էր ընդ իւրեանս և զՅովհաննէս՝ որ
կոչեցեալն էր Մարկոս :

ԳԼ. ԺԳ.

Էին ոմանք յԱնտիոք ըստ եկեղեցւոյն, 1
 մարգարէք և վարդապետք, Բառնաբաս՝ և
 Շմաւոնի կոչեցեալ Նիւգէր, և Ղուկիոս
 կիւրենացի, և Մանայենի դայեկորդի Հերով-
 դի չորրորդապետի, և Սողոս: * Մինչդեռ 2
 'ի պաշտաման տեսուն կային՝ և պահէին, ա-
 սէ հոգին սուրբ. որոչեցէք ինձ զԲառնա-
 բաս և զՍողոս 'ի գործ՝ յոր կոչեցեալ է իմ
 զդոսա: * Յայնժամ պահեալ՝ և աղօթս ա- 3
 ըարեալ՝ եղին ձեռն 'ի վերայ նոցա՝ և ար-
 ձակեցին: * Եւ նոքա առաքեալքն 'ի հոգ- 4
 ւոյն սրբոյ՝ իջին 'ի Սելեւկիա, և անտի նա-
 ւեցին 'ի Կիպրոս: * Եւ հասեալ 'ի Սաղամի- 5
 նա՝ պատմէին զբանն աստուծոյ 'ի ժողովուր-
 դըս հրէից. ունէին և զՅովհաննէս պաշտօ-
 նեայ: * Շրջեալ ընդ ամենայն կղզին մինչեւ 6
 'ի Պափոս, գտին անդ զայր ոմն մոգ սուտ
 մարգարէ՝ Հրէայ, որում անուոնն էր Բարե-
 յեսու: * Որ էր ընդ փոխանակի բդեշխին 7
 Սէրգեայ Պողոսի՝ առն իմաստնոյ: Նորա ա-
 զաչեալ զԲառնաբաս և զՍողոս՝ խնդրէր լը-
 սել զբանն Աստուծոյ: * Ընդդէմ եկաց 8
 նոցա Եղիմաս մոգ, քանզի այսպէս թարգ-
 մանի անուն նորա. խնդրէր շրջել զփոխա-
 նակ բդեշխին 'ի հաւատոց: * Իսկ Սողոս, 9
 որ և Պողոսն՝ լցեալ հոգւով սրբով հայեցաւ

- 10 'ի նա , * և ասէ . ո՞վ լի ամենայն նենգութեամբ և խորամանկութեամբ որդի սատանայի՝ թշնամի ամենայն արդարութեան , ոչ լուեա 'ի թիւրեւոյ զճանապարհս տեառն զուրիզս :
- 11 * Եւ արդ՝ ահա ձեռն տեառն 'ի վերայ քո , և եղիցիս կոյր՝ չտեսանել զարեւ մինչեւ 'ի ժամանակ մի . և անդէն անկաւ 'ի վերայ նորա մէզ և խաւար , և շքր :
- 12 Զեալ խնդրէր առաջնորդս : * Յայնժամ տեսեալ փոխանակի բռն շխին զիրան որ եղեն՝ հաւատաց , զարմացեալ ընդ վարդապետութիւնն տեառն :
- 13 * Եւ ամբարձեալ 'ի Պափեայ սօղոսեանց՝ Գէեկին 'ի Պերդէ Պամբիլիա . Յովհաննէս մեկնեալ 'ի նոցանէ՝ դարձաւ յԵրուսաղէմ :
- 14 * Եւ նորա գնացեալ 'ի Պերդեայ՝ եկին յԱնտիոք Պիսիդեայ , և մտեալ 'ի ժողովուրդն յաւուր շաբաթուց՝ նստան : * Եւ յետ ընթեռնոյ զօրէնան և զմարդարէս , առաքեցին առ նոսա ժողովրդապետքն՝ և ասեն .
- 15 արք եղբարք՝ եթէ իցեն 'ի ձեզ բանք միութարութեան առ ժողովուրդդ՝ խօսեցարուք :
- 16 * Յոտն եկաց Պօղոս՝ շարժեաց զձեռն և ասէ . արք խորայելացիք՝ և ոյք երկրնչիք յԱստուծոյ՝ լուարուք : * Աստուած ժողովրդեանս այսորիկ խորայելի ընտրեաց զհարսն մեր . եւ զժողովուրդն բարձրացոյց 'ի սրանդ խտութեան յերկրին Եգիպտացւոց . և 'ի բազում բարձր եհան զնոսա անտի :

Եւ իբրեւ քառասնամեայ ժամանակ կերակւ 18
 րեաց զնոսա յանապատի : * Եւ քակեալ ազ 19
 գըս եօթն յերկրին ֆանանու՝ ժառանգե-
 ցոյց նոցա զերկիր նոցա՝ * իբրեւ ամն չո 20
 րեքհարիւր և յիսուն . և յետ այսորիկ ետ
 նոցա դատաւորս մինչեւ 'ի Սամուէլ մար-
 գարէ : * Եւ անտի յառաջ խնդրեցին թա 21
 գաւոր . և ետ նոցա Աստուած զՍաւուղ
 որդի Կիսեայ՝ այր յազգէ Բենիամինի , ամն
 քառասուն : * Եւ իբրև փոխեաց զնա , յա 22
 րոյց նոցա զԴաւիթ թագաւոր , որում և
 ասաց վկայութեամբ . գտի զԴաւիթ որդի
 յԵսսեայ այր ըստ սրտի իմում . որ արաս-
 ցէ զամենայն զկամս իմ : * Ի սորա զաւակէ 23
 Աստուած ըստ աւետեացն յարոյց իսրայէ-
 վի զփրկիչն Յիսուս . * ըստ յառաջագոյն 24
 քարոզութեանն Յովհաննու . առաջի երե-
 սաց մտին նորա մկրտութիւն ապաշխարու-
 թեան՝ ամենայն ժողովրդեանն իսրայէլի :
 * Եւ իբրեւ ընդր Յովհաննէս զընթացսն , 25
 ասէր . զո՞ ոք կարծէք զինէն՝ թէ իցեմ .
 չեմ ես այն . այլ ահա գայ զկնի իմ , որում
 չեմ արժանի զկօշիկս ոտիցն լուծանել : * Արք 26
 եղբարք՝ որդիք . Սքրահամեան տոհմին , և
 որ 'ի ձեզ երկիւղածք իցեն յԱստուծոյ .
 ձեզ բանս այս փրկութեան սուսքեցաւ :
 * Բայց որ բնակեալ են յԵրուսաղէմ , և 27
 իշխանք նոցա՝ անծանօթ եղեն 'ի նմանէ .
 և ըստ բարբառոյ մարգարէիցն , որ զամե-

նայն շարաթան ընթեռնուին՝ դատեալ կա-
 28 տարեցին . * և ոչ մի ինչ պատճառս մահու
 դտեալ՝ խնդրեցին 'ի Պիղատոսէ սպանանել
 29 զնա : * Եւ իբրեւ կատարեցին զամենայն՝
 որ վասն նորա դրեալ էր , իջուցեալ 'ի փայ-
 30 տէն՝ եղին 'ի դերեզմանի : * Այլ Աստուած
 յարոյց զնա 'ի մեռելոց . որ երեւեցաւ ա-
 31ւուրբ բաղմօք այնոցիկ , * որ ելեալ էին
 ընդ նմա 'ի Գալիլէէ յԵրուսաղէմ . որք և
 արդ իսկ վկայք են նորա առ ժողովուրդն :
 32 * Եւ մէք ձեզ աւետարանեմք զխոստումն՝
 33 որ առ հարսն եղեալ էր : * Զի զնոյն Աստ-
 ուած կատարեաց առ մեզ որդիս նոցա՝ յա-
 ըուցեալ զՅիսուս . որպէս և 'ի սաղմոսին
 գրեալ է յերկրորդում . որդի իմ ես դու .
 34 և ես այսօր ծնայ զքեզ : * Եւ զի յարոյց
 զնա 'ի մեռելոց , և ոչ եւս դառնալոց է յա-
 սպանութիւն , այսպէս ասէ , եթէ տաց
 ձեզ զսրբութիւնսն Գաւթի զհաւատարիմս :
 35 * Քանզի և 'ի միւսումն ասէ . ոչ տացես սրբ-
 36 քոյ քում տեսանել զասպանութիւն : * Այլ
 Գաւթի յաղգի անդ իւրում պաշտեաց . և
 'ի կամս Աստուծոյ ննջեաց , և յաւելաւ առ
 հարս իւր՝ և ետես զասպանութիւն :
 37 * Բայց՝ զոր Աստուածն յարոյց՝ ոչ ետես զա-
 38 սպանութիւն : * Յայտնի լիցի ձեզ արք եղ-
 բարք , զի սովաւ ձեզ թողութիւն մեղաց
 աւետարանի : և յամենայնէ՝ յորմէ ոչ
 39 կարացիք օրինօքն Մովսէսի արդարանալ * սո-

վաւ ամենայն որ հաւատայ՝ արդարանայ :
 * Զգոյշ կացէք՝ գուցէ եկեսցէ 'ի վերայ ձեր 40
 ասացեալն 'ի մարգարէս : * Տեսէք արհաւ 41
 մարհոտք՝ և զարմացարուք և եղծարուք .
 զի գործ մի գործեմ ես յաւուրս ձեր ,
 գործ՝ որում ոչ հաւատայցէք՝ եթէ ոք
 պատմեսցէ ձեզ : * Եւ իբրեւ ելին անտի , 42
 աղաչէին 'ի միւսում շաբաթու խօսել նոցա
 զնոյն բանս : * Իբրեւ արձակեցաւ ժողո՝ 43
 վուրդն , զհետ երթային բազումք 'ի հրէից
 անտի և 'ի պաշտօնէից եկամտից՝ զՊօղոսի
 և զԲառնաբայ . որք խօսէին ընդ նոսա , և
 հաւանեցուցանէին զնոսա կալ մնալ 'ի շնորհ-
 սըն Աստուծոյ :

ԳԿ * Եւ 'ի գալ միւսոյ շաբաթուն , գրեթէ 44
 ամենայն քաղաքն ժողովեցաւ լսել զբանն
 Աստուծոյ : * Իբրեւ տեսին Հրէայքն զամ 45
 բոխն՝ լցան նախանձու . և ընդդէմ դար-
 ձեալ ասացելոյն 'ի Պօղոսէ՝ հայհոյէին : * Հաւ 46
 մարձակեալ Պօղոսի և Բառնաբայ՝ ասէին .
 առ ձեզ նախ պարտ էր խօսել զբանն Աս-
 տուծոյ . և քանզի դուք մերժեցէք զնա ,
 և ոչ արժանի համարիք զձեզ կենացն յա-
 ւիտենականաց , ահաւասիկ դառնամք 'ի
 հեթանոսս : * Զի այսպէս պատուիրեաց մեզ 47
 տէր . եդի զքեզ 'ի լոյս հեթանոսաց՝ լինել
 քեզ 'ի փրկութիւն մինչեւ 'ի ծագս երկրի :
 * Զայս լուեալ հեթանոսացն՝ ուրախ լինէ 48
 ին , և փառաւոր առնէին զբանն տեառն . և

հաւատացին՝ որք էին կարգեալ 'ի կեանսն
 49 յաւխտե՛նապանս : * Եւ շրջէր բանն Աստու-
 50 ծոյ ընդ ամենայն գաւառն : * Բայց հրէայքն
 գրգռեցին զսլաշտօնեայ կանայս զգաստս՝
 և զգլխաւորս քաղաքին , և յարուցեալ հա-
 լածանս 'ի վերայ Պօղոսի և Բառնաբայ՝ հա-
 51 նին զնոսա 'ի սահմանացն իւրեանց : * Եւ
 նոցա թօթափեալ զփոշին յօտից 'ի վերայ
 52 նոցա , եկին յԵկոնիոն : * Եւ աշակերտքն
 շնուին խնդութեամբ՝ և հոգւով սրբով :

ԳԼ. ԺԴ.

1 Եւ եղեւ յԵկոնիոն 'ի միասին մտանել
 նոցա 'ի ժողովուրդ հրէիցն , և խօսել նոյն-
 սիս . մինչեւ հաւատալ հրէից՝ և յունաց
 2 բաղմաց յոյժ : * Բայց անհաւան հրէայքն
 յարուցին և չարացուցին զանձինս հեթա-
 3 նոսացն 'ի վերայ եղբարց : * Բազում ժամա-
 նակս շրջին համարձակեալք տեսառն զկա-
 յութեամբ , բանիւ շնորհաց իւրոց . և տալ
 նշանս և արուեստս լինելոյ 'ի ձեռս նոցա :
 4 * Եւ եղեն հերձուածք 'ի բաղմութեան քա-
 ղաքին . ոմանք էին 'ի հրէայսն , և ոմանք
 5 յառաքեալսն : * Իբրեւ եղեւ դիմել հե-
 թանոսացն և հրէից իշխանօքն իւրեանց՝ 'ի
 6 թշնամանել և 'ի քարկոծել զնոսա , * ազդ
 եղեալ նոցա՝ փախեան 'ի քաղաքս լիկա-
 յոնացւոց 'ի Նիւսարա և 'ի Գերբէ՝ և

շուրջ զգաւառաւն , և անդ աւետարանէին :
 ԳԲ * Եւ այր մի Լիւստրացի տկար յոտից 7
 նստէր՝ կաղ յորովայնէ մօր իւրոյ , որոյ եր-
 բէք չէր գնացեալ : * Սա լուաւ զխօսսն Պօ 8
 զոսի . որոյ հայեցեալ 'ի նա , և տեսեալ
 թէ ունի հաւատս փրկութեան , * ասէ մե- 9
 ծաճայն . քեզ ասեմ յանուն տեառն մերոյ
 Յիսուսի Քրիստոսի՝ յոտն կաց 'ի վերայ ու-
 տից քոց ուղիղ . և վազվազէր՝ և գնայր :
 * Եւ ժողովրդոցն տեսեալ՝ զոր արարն Պօ 10
 զոս , բարձին զձայնս իւրեանց լիկայոնարէն ,
 և ասեն . Աստուածք նմանեալ մարդկան ի-
 ջին առ մեզ : * Եւ կոչէին զԲառնաբաս՝ 11
 Գիոս , և զՊօղոս՝ Հերմէս , քանզի նա էր ա-
 ռաջնորդ բանին : * Իսկ քուրմն Գիայ՝ որ 12
 կայր առաջի քաղաքին , ցուլս և պսակս հա-
 սուցեալ 'ի դուռնն՝ հանդերձ բազմու-
 թեամբքն՝ կամէր զոհել : * Եւ լուեալ ա- 13
 ռաքելոցն Բառնաբայ և Պօղոսի , պատառ-
 եալ զհանդերձս իւրեանց՝ արտաքս վազե-
 ցին յամբոխէն . աղաղակէին , * և ասէին . 14
 արք , զի՞նչ գործէք զայդ . մեք ձեզ նմա-
 նողք կարեօք մարդիկ եմք , աւետարանել
 ձեզ յայդպիսի ունայնութեանց դառնալ
 յԱստուած կենդանի . որ արար զերկինս և
 զերկիր և զծով և զամենայն որ 'ի նոսա :
 * Որ յանցեալ ազգսն՝ թոյլ ետ ամենայն 15
 հեթանոսաց գնալ 'ի ճանապարհս իւրեանց :
 * Եւ սակայն ոչ եթէ առանց վկայութեան 16

- զինքն թող՝ բարեբարութեամբն տալ յերկ-
 նից ձեզ անձրեւս՝ և ժամանակս ստղաբե-
 րբս, լնուլ կերակրովք և ուրախութեամբ
 17 զսիրտս ձեր: * Եւ զայս ասացեալ՝ հազիւ
 լուցուցանէին զժողովուրդսն՝ ի չղոհելոյ նո-
 ցա. այլ գնալ յիւրաքանչիւր տեղիս:
- 18 * Եւ ի շրջելն նոցա և յուսուցանել՝ ե-
 կին հասին յԱնտիոքէ և յԻկոնիէ հրէայք.
 և ի վիճել նոցա համարձակութեամբ՝ պատ-
 րեցին զժողովուրդսն՝ ի բաց կալ ի նոցանէ,
 և ասէին՝ թէ ոչինչ ճշմարտութիւն ասեն,
 այլ զամենայն ստեն. և քարկոծեալ զՊօղոս՝
 քարշեցին արտաքս քան զքաղաքն, և հա-
 19 մարէին զնա մեռեալ: * Եւ ի պատել զնո-
 վաւ աշակերտացն՝ յարեաւ եմուտ ի քա-
 ղաքն. և ի վաղիւ անդր ել Բառնաբաւ
 20 հանդերձ ի Դերբէ: * Աւետարանեալ ի
 քաղաքին յայնմիկ՝ և աշակերտեալ զբա-
 ղումս, դարձան ի Լիւստրայ՝ և յԻկոնիոն՝
 21 և յԱնտիոքիայ, * հաստատել զանձինս ա-
 շակերտելոցն՝ և մխիթարել կալ հաստա-
 տուն ի հաւատան. և թէ բազում նեղու-
 թեամբք պարտ է մեզ մտանել յարքայու-
 22 թիւնն Աստուծոյ: * Ձեռնադրեցին նոցա
 ըստ եկեղեցւոյ՝ երկուսն. աղօթս արար-
 եալ հանդերձ պահօք, յանձն արարին ըզ-
 23 նոսա տեառն՝ յոր հաւատացեալն էին: * Եւ
 շրջեալ ընդ Պիսիդայ՝ եկին ի Պամփիլիւեայ.
 24 և խօսեցեալ ի Պերդէ զբանն տեառն, ի-

ջին յԱտալիայ : * Եւ անտի նաւարկեալ՝ 25
 գնացին յԱնտիոք, ուստի էին յանձն արարե-
 եալ շնորհացն Աստուծոյ՝ ՚ի գործն զոր կա-
 տարեցին : * Եկեալ և ժողովեալ զեկեղե- 26
 ցին՝ պատմեցին որչափ արար Աստուած ընդ
 նոսա . և զի եբաց հեթանոսաց դուռն հա-
 ւասոց : * Շրջէին ժամանակս ոչ սակաւ ընդ 27
 աշակերտսն :

ԳԼ. ԺԵ.

77 * Եւ ոմանք իջեալ ՚ի Հրէաստանէ՝ ու 1
 սուցանէին զեղբարս . եթէ ոչ թլփատիք
 ըստ օրինացն Մովսէսի՝ ոչ կարէք ապրել :
 * Եւ ՚ի վինել ոչ սակաւ հակառակութեան 2
 և խնդրոյ՝ Պողոսի և Բառնաբայ ընդ նոսա,
 եդին ելանել Պողոսի և Բառնաբայ և ոմանց
 ՚ի նոցանէ՝ առ առաքեալսն և երիցունս
 յԵրուսաղէմ վասն խնդրոյն այնորիկ : * Նո 3
 քա յուղարկեալք յեկեղեցւոյն, շրջեցան
 ընդ Փիւնիկէ . և ընդ Սամարիա պատմէին
 զդարձն հեթանոսաց, և առնէին ուրախու-
 թիւն մեծ ամենայն եղբարց : * Եւ հաս 4
 եալք յԵրուսաղէմ, ընկալեալք յեկեղեց-
 ւոյն և յառաքելոցն և յերիցանց՝ պատմե-
 ցին որչափ ինչ արար ընդ նոսա Աստուած :
 * Յարեան ոմանք ՚ի հերձուածոյն փարիսեց- 5
 ւոց հաւատացեալք, և ասեն՝ թէ պարտ
 է թլփատել զդոսա, և պատուիրել պահել

- 6 զօրէնցն Մովսէսի : * Եւ ժողովեցան առա-
քեալքն և երիցունք տեսանել վասն բանիս
- 7 այսորիկ : * Եւ յետ բազում խնդիր լինելոյ՝
յստն եկաց Պետրոս՝ և ասէ ցնոսա . ա՛րք
եղբարք՝ դուք ինքնին դիտէք , զի յաւուր-
ցնն առաջնոց ՚ի միջի ձերում ընտրեաց
Աստուած բերանով իմով լսել հեթանոսաց
- 8 բանին աւետարանի , և հաւատալ : * Եւ
սրտագէտն Աստուած վկայեաց նոցա , տա-
9 լով նոցա զհոգին սուրբ որպէս և մեզ . * և
ոչինչ ընտրութիւն արար ՚ի մէջ նոցա և մեր ,
10 հաւատովք սրբեալ զսիրտս նոցա : * Արդ՝
ընդէր փորձէք զԱստուած , դնել լուծ ՚ի
վերայ պարանոցի աշակերտացն , զոր ոչ
հարբն մեր՝ և ոչ մեք կարացաք բառնալ :
- 11 * Այլ շնորհօքն տեսուն Յիսուսի Քրիստոսի
հաւատամք ասլրել , զորօրինակ և նոքա :
- 12 * Լուեաց ամենայն ժողովուրդն , և լսէին
Բառնարայ և Պօղոսի պատմելոյն . որչափ ա-
րար Աստուած նշանս և արուեստս ՚ի հե-
թանոսս ՚ի ձեռս նոցա :
- 13 * Եւ յետ լռելոյն նոցա պատասխանի ^{ԻՅ}
ետ Յակովբոս և ասէ . արք եղբարք՝ լուա-
- 14 ռուք ինձ : * Շմաւօն պատմեաց որպէս յա-
ռաջագոյն Աստուած այց արար առնուլ ժո-
ղովուրդ ՚ի հեթանոսաց անուան իւրոյ :
- 15 * Եւ այնմ միաբանին բանք մարգարէիցն .
16 որպէս և գրեալ է : * Յետ այսորիկ դար-
ձայց և շինեցից զյարկան Դաւթի զանկեալն ,

և զկործանեալսն նորա վերստին շինեցից՝
 և կանգնեցից զնա . * որպէս զի խնդրեացեն 17
 մնացորդք մարդկան զտէր . և ամենայն հե-
 թանոսք յորոց վերայ կոչեցեալ է անուն
 իմ, ասէ տէր . որ առնէ զայս ամենայն * յայտ 18
 նի է 'ի յաւիտեանցն , (տեառն գործ իւր) :
 * Վասն որոյ և ես իրաւունս համարիմ , մի՛ 19
 նեղել զայնօսիկ՝ ոյք 'ի հեթանոսացն դառ-
 նան առ Աստուած : * Այլ տալ թուղթ առ 20
 նոսա , խորշել 'ի կերակրոց կռոց՝ և 'ի պոռն-
 կութենէ և 'ի մեռելոտոյ՝ և յարենէ :
 * Զի Մովսէս յազգացն առաջնոց ըստ քա 21
 զաքաց զքարոզիչսն իւր ունի 'ի ժողովսն ըստ
 ամենայն շաբաթուց ընթերցեալ : * Յայն 22
 ժամ հաճոյ թուեցաւ առաքելոցն և երի-
 ցանցն ամենայն եկեղեցեաւն , արս ընտրեալս
 'ի նոցանէ առաքել յԱնտիոք ընդ Պողոսի և
 ընդ Բառնաբայ , զՅուդա՝ զկոչեցեալն Բար-
 սաբայ , և զՇիղա՝ արս գլխաւորս . * գրեալ առ 23
 եղբարս 'ի ձեռն նոցա զայս ինչ : Առաքեալք
 և երիցունք և եղբարք , յԱնտիոք և 'ի Սիւ-
 ըիա և 'ի Վիւլիկիայ եղբարցդ՝ որ 'ի հեթանո-
 սացդ էք , ողջոյն : * Քանզի լուաք՝ թէ ոմանք 24
 իբրեւ 'ի մէնջ խռովեցուցին զձեզ բանիւք ,
 խախտել զանձինս ձեր . ասեն , թլիստել և
 պահել զօրէնսն՝ որոց ոչ հրամայեցաք : * Հա 25
 ճոյ թուեցաւ մեզ միաբան ժողովելոցս , արս
 ընտրեալս յղել առ ձեզ ընդ սիրելիս մեր՝
 ընդ Բառնաբայ և ընդ Պողոսի . * արք որք 26

մատնեցին զանձինս իւրեանց վասն անուան
 27 տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի : * Արդ՝
 առաքեցաք զՅուդայ և զՇիղա . և նոցա ՚ի
 28 բանից զնոյն պատմել : * Զի հաճոյ թուե-
 ցաւ հոգւոյն սրբոյ և մեզ , մի ինչ աւելի
 բեռն դնել ձեզ . բայց միայն ՚ի կարեւո-
 29 րացս յայտոցիկ * ՚ի բաց կալ ՚ի զոհելոյ կռոց՝
 և յարենե՛ , և ՚ի հեղձուցելոյ՝ և ՚ի պոռն-
 կութենե՛ . յորոց պահեալ զանձինս բարւոք
 30 դործեք . ողջ լերուք : * Եւ նոքա արձակեալք՝
 իջին յԱնտիոք , և ժողովեալ զժողովուրդն՝
 31 ետուն զթուղթն : * Եւ ընթերցեալ՝ ուրախ
 32 եղեն ՚ի վերայ մխիթարութեան : * Յուդայ
 և Շիղա , զի և նոքա մարդարեք էին՝ բա-
 նիւք բաղմօք մխիթարեցին զեղբարս՝ և
 33 հաստատեցին : * Եւ եղեալ անդ ժամանակս՝
 արձակեցան խաղաղութեամբ յեղբարց առ
 34 առաքեալսն : * Եւ հաճոյ թուեցաւ Շիղա-
 35 յի մնալ անդէն : * Բայց Պօղոս և Բառ-
 նարաս շրջէին յԱնտիոք , ուսուցանել և
 աւետարանել՝ և այլովք բաղմօք՝ զբանն
 տեառն :

36 * Իսկ յետ աւուրց ինչ ասէ Պօղոս զը-
 Բառնարաս . դարձցուք և շրջեցուք զեղ-
 բարքք՝ ըստ ամենայն քաղաքաց յորս քա-
 ղողեցաք զբանն տեառն՝ թէ որպէս ունի-
 37 ցին : * Բառնարաս կամէր առնուլ և զՅով-
 38 հաննէս զկոչեցեալն Մարկոս . * բայց Պօղոս
 աղաչէր թէ զմեկնեալն ՚ի նոցանէ ՚ի Պամ-

փիւլեայ , և զչեկեալն ընդ նոսա 'ի գործն ,
 մի առնուլ ընդ ինքեանա : * Եւ եղեւ գրծ 39
 տութիւն՝ մինչեւ մեկնել նոցա 'ի միմեանց ,
 Բառնաբայ առնուլ զՄարկոս՝ նաւել 'ի Վիպ-
 րոս : * Եւ Պօղոսի ընտրեալ զՇիղա՝ եւ , 40
 յանձն արարեալ շնորհացն աստուծոյ . յեղ-
 բարց անտի : * Եւ շրջէր 'ի կողմանս ասորւոց 41
 և կիւլիկեցւոց , և հաստատէր զեկեղեցիսն :

ԳԼ. ԺԶ.

Եկն եհաս 'ի Գերբէ և 'ի Լիւսորա . և 1
 ահա աշակերտ ոմն էր անդ՝ անուն Տիմո-
 թէոս , որդի կնոջ հրէի հաւատացելոյ՝ և
 հօր հեթանոսի : * Որ վկայեալ էր 'ի լիւսու- 2
 րացւոց և յիկոնացւոց եղբարց : * Զսա կա- 3
 մեցաւ Պօղոս ընդ իւր տանել . և առեալ
 թլիատեաց զնա վասն հրէից , որ էին 'ի
 տեղիսն յայնոսիկ . քանզի գիտէին ամենեքին
 զհայր նորա թէ հեթանոս էր : * Իբրեւ ան- 4
 ցանէին ընդ քաղաքսն՝ աւանդէին նոցա
 պահել զհրամանսն պատուիրեալս յառա-
 քելոցն և յերիցանցն՝ որք յԵրուսաղէմ :
 * Եւ եկեղեցիքն հաստատէին 'ի հաւատս , 5
 և յաւելուին 'ի թիւն հանապազօր :
 Իէ * Եւ շրջեցան ընդ Փռիւզիա և ընդ 6
 կողմանս գաղատացւոց , արգելեալք 'ի հոգ-
 ւոյն սրբոյ խօսել զքանն յԱսիա : * Բայց 7
 եկեալ առ միւսեաւ՝ թեւակոխէին երթալ

- 'ի Տիւթանիա , և ոչ համարձակեաց նոցա
 8 հողին Յիսուսի : * Եւ անցեալ ընդ Միւսիա՝
 9 իջին 'ի Տրովադա , * Եւ տեսիլ երեւեցաւ
 'ի գիշերին Պօղոսի . այր ոմն մակեդոնացի
 կայր , աղաչէր զնա՝ և ասէր . անցեալ 'ի
 10 Մակեդոնիա՝ օգնեցես մեզ : * Եւ իբրեւ
 զտեսիլն ետես , վաղվաղակի խնդրեցաք ե-
 լանել 'ի Մակեդոնիա . տեղեկացեալք՝ թէ
 հրաւիրեաց զմեզ տէր աւետարանել նոցա :
 11 * Եւ ելեալ 'ի Տրովադա՝ դէպ ուղիղ գնա-
 ցաք 'ի Սամոթրակէ , և 'ի վաղիւ անդր 'ի
 12 նոր քաղաք . * և անտի 'ի Փիլիպպուս , որ է
 առաջին վիճակ՝ մակեդոնացւոց քաղաք Առ-
 զմիսիա . և անդ 'ի քաղաքին դարձարեալ մեր
 13 աւուրս ինչ . * յաւուրն շաբաթու ելաք
 արտաքոյ քաղաքին աւ գետափն՝ ուր հա-
 մարէր աղօթս մատուցանել . և նստեալ
 14 խօսէաք ընդ ժողովեալ կանայս : * Եւ կին
 ոմն անուն Վիդիա ծիրանավաճառ՝ 'ի Թի-
 ւատիր քաղաքէ՝ երկիւղած յԱստուծոյ՝ լը-
 ւաւ . զորոյ տէր իսկ եբաց զսիրտն անսալ
 15 խօսիցն Պօղոսի : * Եւ իբրեւ մկրտեցաւ ին-
 քն և տուն իւր , աղաչէր և ասէր . եթէ
 համարիցիք զիս հաւատացեալ տեառն ,
 մտեալ 'ի տուն իմ ադերուք . և բռնադա-
 16 տեաց տարաւ զմեզ : * Եւ եղեւ մինչ եր-
 թայսաք մեք յաղօթս , պատահեաց մեզ ա-
 զախին ոմն՝ զոր ունէր այս հարցուկ . որ
 շահս քաղումս տայր տերանց իւրոց՝ մոլե-

լոյն : * Նա զհետ եղեալ Պօղոսի և մեր՝ ա. 17
 զաղակէր և ասէր . արքս այս՝ ծառայք Աս-
 տուծոյ բարձրելոյ են , որ պատմեն ձեզ ըզ
 ճանապարհս փրկութեան : * և զայս առ. 18
 նէր 'ի բազում աւուրս : Զայրացեալ Պօղոս՝
 դարձաւ և ասէ ցայսն . պատուիրեմք եզ
 յանուն Յիսուսի Քրիստոսի , ել 'ի դմանէ .
 և ել 'ի նմին ժամու : Իբրեւ տեսին տեարքն 19
 նորա՝ եթէ հատաւ յոյս շահի նոցա , առ-
 եալ զՊօղոս և զՆիղա՝ ձգեցին 'ի հրապա-
 րակ առ իշխանսն : * Եւ ածեալ զնոսս առ 20
 զօրագլուխսն՝ ասէին . արքս այս խռովե-
 ցուցանեն զքաղաքս մեր . ինքեանք հրէայք
 են , * և պատմեն մեզ օրէնս՝ զոր չէ արժան 21
 մեզ ընդունել , և ոչ առնել . զի հռովմայե-
 ցիք եմք : * Եւ կուտեցաւ ամբոխն 'ի վե. 22
 րայ նոցա . և զօրագլուխքն պատառեցին ըզ
 հանդերձս իւրեանց . հրամայեցին գան
 հարկանել . * և բազում վէրս եղեալ 'ի վե. 23
 րայ նոցա՝ արկին 'ի բանտ , պատուիրեցին
 բանտապետին զգուշութեամբ պահել զնո-
 սս : * Որոյ առեալ զայսպիսի պատուէր՝ արկ 24
 զնոսս 'ի ներքին բանտն . և զոտս նոցա
 պնդեաց 'ի կոճեղս : * Եւ 'ի մէջ գիշերոյն 25
 Պօղոս և Նիղա կային յաղօթս՝ և օրհնէին
 զԱստուած . և ունկն դնէին նոցա կալանա-
 ւորքն : * Եւ եղեւ յանկարծակի շարժումն 26
 մեծ՝ մինչեւ 'ի շարժել հիմանց բանտին .
 և բացան անդրէն դրունք ամենայն , և ա-

- 27 մե՛նեցու՛ն կապանք լուծան : * Իբրեւ զարթեալ ընտանապետն՝ և ետես բացեալ ըզդուրս բանախն , ձգեաց զսուսեր՝ և կամեր երթալ զիւրովին . կարծէր փախուցեալ ըզ
- 28 կապեալսն : * Եւ դռչեաց ՚ի ձայն մեծ Պօղոս՝ և ասէ . մի՛ ինչ գործեր ընդ անձ քո չար , բանդի ամենեքին աստ եմք : * Խնդրեաց լոյս՝ և դիմեաց ՚ի ներքս . և զահի հարեալ անկաւ առաջի Պօղոսի և Նիղայի .
- 30 * և անկալ զնոսա արտաքս՝ ասէ . տեարք՝ զի՛նչ պարտ է ինձ առնել՝ զի ասլրեցայց :
- 31 * Եւ նորա ասեն . հաւատա ՚ի տէր Յիսուս Քրիստոս , և ասլեսցիս դու՛ և ամենայն սու՛ն քո : * Եւ խօսեցան նմա զբանն տեառն՝
- 33 և ամենեցու՛ն որ էին ՚ի տան նորա : * Եւ ասեալ զնոսա ՚ի նմին ժամու դիշերոյն՝ լուաց ՚ի վիրաց անտի . և մկրտեցաւ ինքն և իւրքն
- 34 ամենեքեան անդէն վաղվադակի : * Եւ անկալ զնոսա ՚ի տուն իւր , եդ առաջի նոցա սեղան . և ուրախ եղև ամենայն տամբն
- 35 հաւատացեալ յԱստուած : * Եւ իբրեւ այդ եղև՝ առաքեցին զօրագլուխքն զնուիրակ սրն , և ասեն . արձակեա զարագ զայդ սսիկ :
- 36 * Եւ սրատեաց բանտապետն զբանսն՝ Պօղոսի , եթէ առաքեցին զօրագլուխքն զի արձակիցիք . արդ ելէք՝ և երթայք խաղաղութեամբ : * Իսկ Պօղոս ասէ ցնոսա . դան հարեալ զմեզ հրապարակաւ՝ արս անմեղս հաւմայեցիս արկին ՚ի բանտ , և արդ լուել

Եսայն հանեն զմեզ , ոչ այդպէս , այլ եկեցեն՝
 ինքեանք իսկ հանցեն զմեզ : * Եւ պատմեցին 38
 զօրագլխացն նուիրակքն զբանան . զահի հա-
 րան իբրեւ լուան՝ թէ հռովմայեցիք են . և
 եկեալ աղաչեցին զնոսա : * Եւ իբրեւ հա- 39
 նին , աղաչէին գնալ ՚ի քաղաքէն : * Եւ ելեալ 40
 ՚ի բանտէն՝ մտին առ Լիւդիա . և տեսեալ
 զեղբարս՝ միսիթարեցին զնոսա և գնացին :

ԳԼ. ԺԷ.

Եւ շրջեալ ընդ Ամբիպօլիս և ընդ Ապո- 1
 ղոնիա , եկին ՚ի Թեսաղոնիկէ , ուր էր ժողո-
 վուրդ հրէից : * Եւ ըստ սովորութեանն Պօ- 2
 ղոս եմուտ առ նոսա , և ՚ի շաբաթսերիս խօ-
 սեցաւ ընդ նոսա ՚ի գրոց : * Բանայր՝ և դը- 3
 նէր առաջի , եթէ սարտ էր Քրիստոսի չար-
 չարիլ և յառնել ՚ի մեռելոց . և թէ նա է Քր-
 իստոսն Յիսուս՝ զոր ես պատմեմ ձեզ : * Եւ 4
 ոմանք ՚ի նոցանէ հաւանեցան , և զիճակեցան
 Պօղոսի և Շիղայի . բայց պաշտօնէիցն հե-
 թանոսաց էր բազմութիւն յոյժ , և ՚ի կա- 5
 նանց գլխաւորաց ոչ սակաւք : * Եւ նախան-
 ձեցան հրէայքն , և առեալ արս ոմանս գը-
 ուեհիկս անօրէնս՝ ամբոխ արարեալ խռովե-
 ցին զքաղաքն . և կուտեալ առ յապարանսն
 Յաստիւնի , խնդրեցին զնոսա ածել ՚ի հրապա-
 րակ : * Եւ իբրեւ ոչ գտին զնոսս՝ քարչէին 6
 զՅաստիւն և զոմանս եղբարս առ քաղաքա-

- պետան . բողոք բարձեալ թէ որք զաշխարհս
 7 խռովեցին՝ սորա և այսր հասին . * զորս ըն-
 կալեալ է Յասովնի , և որ ամենեքեան հա-
 կառակ հրամանացն կայսեր գործեն . թա-
 8 գաւոր զոմն ասեն զՅիսուս : * Եւ խռովե-
 ցուցին զժողովուրդսն և զքաղաքապետան ,
 9 որ լսէին զայս : * Եւ առեալ երաշխաւորու-
 թիւն առ 'ի Յասովնայ և յայլոցն՝ արձակե-
 10 ցին զնոսա : * Բայց եղբարք վաղվաղակի գի-
 շերայն յուղարկեցին զՊօղոս և զՇիղա 'ի
 Բերիա . որք իբրեւ հասին անդր 'ի ժողո-
 11 վուրդն հրէից գնացին : * Զի սորա էին աղ-
 նուականադոյնք՝ քան որ 'ի Թեսաղոնիկն է-
 ին . որք ընկալան զբանն ամենայն յօժարու-
 թեամբ . հանապաղ քննէին զգիրս , եթէ
 12 իցէ այս այսպէս : * Եւ բազումք 'ի նոցանէ
 հաւատացին . և 'ի յունաց կանանց զգաս-
 13 տից՝ և յարանց՝ ոչ սակաւք : * Բայց իբրեւ
 գիտացին՝ որ 'ի Թեսաղոնիկէ հրէայքն էին ,
 եթէ և 'ի Բերիա պատմեցաւ 'ի Պօղոսէ բանն
 աստուծոյ , եկին և անդր շարժել և խռովե-
 14 ցուցանել զժողովուրդսն : * Յայնժամ վաղ-
 վաղակի զՊօղոս առաքեցին եղբարք գնալ մին-
 չեւ 'ի ծովեզր . և մնացին Շիղա և Տիմոթէոս
 15 անդէն : * Եւ որք տանէին զՊօղոս , ածին զնա
 մինչեւ յԱթէնս . և առեալ պատուէր 'ի
 նմանէ առ Շիղա և Տիմոթէոս , զի վաղվա-
 ղակի եկեացեն առ նա . և գնացին :
 16 * Եւ յԱթէնս 'ի մնալ նոցա Պօղոսի ,

~~~~~  
 ԵՐ  
 ~~~~~


- նայնի կէանսս և շունչ՝ և զամենայն ինչ :
 26 * Արար ՚ի միջէ արեւնէ զամենայն ազգս
 մարդկան՝ բնակեալ ՚ի վերայ ամենայն երե-
 սաց երկրի . հաստատեաց կարգեալ ժամա-
 նակս և սահմանադրութիւնս բնակութեան
 27 նոցա՝ խնդրել զԱստուած . * զի թերեւս
 զննիցեն զնա և գտանիցեն . նաև ոչ հեռի
 28 իսկ է յիւրաքանչիւր ումեք ՚ի մէջ : * Ձի
 նովաւ կեամք և շարժիմք և եմք , որպէս և
 ոմանք ՚ի ձերոց ճարտարաց ասացին , թէ
 29 նորա և ազգ իսկ եմք : * Եւ արդ՝ որովհե-
 տեւ ազգք եմք աստուծոյ , ոչ պարտիմք հա-
 մարել ոսկւոյ՝ կամ արծաթոյ՝ կամ քարի ,
 որ ՚ի ճարտարութենէ և ՚ի մտաց մարդոյ
 քանդակեալ իցէ , զաստուածականն լինել
 30 նմանող : * Բայց զժամանակս անդ խտութեանն
 անտես արարեալ աստուծոյ , արդ զայս պա-
 տու իրէ մարդկան՝ ամենայն ումեք ասպաշ-
 31 իարել : * Քանզի հաստատեաց օր յորում
 պարտ է գատել զաշխարհս արդարութեամբ ,
 ՚ի ձեռն առն՝ որով սահմանեաց տալ հա-
 ւատս ամենեցուն յարուցեալ զնա ՚ի մեռե-
 32 լոց : * Իբրեւ լուան զյարութիւն մեռելոց ,
 ոմանք ծաղր առնէին . կէսքն ասէին՝ լուիցուք
 33 ՚ի քէն վասն այդորիկ միւսանդամ : * Եւ ասպա
 34 Պօղոս ել գնաց ՚ի միջոյ նոցա : * Եւ ոմանք
 արք անկեալք ՚ի նա , հաւատացին . ընդ որո
 էր և Դիոնէսիոս արխապագացի , և կին մի
 անուն Դամարիս՝ և այլք ընդ նոսա :

ԳԼ. ԺԸ.

Եթ Ետ այսորիկ մեկնեալ Պօղոսի յաթե. 1
 նացւոց անտի՝ եկն ՚ի Կորնթոս . * և եգիտ 2
 հրէայ զոմն անուռն Ակիւղաս՝ յազգէ պոն-
 տացի, այն ինչ եկեալ յԻտալիա . և զՊրիս-
 կիլա կին նորա, վասն հրամանին Կղօդեայ՝
 որոշել զամենայն հրէայս ՚ի Հռովմայ . և
 յարեցաւ ՚ի նոսա : * Եւ վասն զի համար. 3
 ուեստ էր, եղեւ առ նոսա՝ և գործէր .
 քանզի էին խորանակարք արուեստիւ : * Եւ 4
 խօսէր ՚ի ժողովրդեանն ըստ ամենայն շաբա-
 թուց, և հաւանեցուցանէր զհրէայս և ըզ-
 հեթանոսս : * Իբրեւ իջին ՚ի Մակեդոնիա՝ 5
 Նիղա և Տիմոթէոս, ստիպէր հողւոյն Պօ-
 ղոս դնել վկայութիւն հրէիցն՝ թէ Յիսուս
 է Քրիստոսն : * Եւ յընդդէմ դառնալ նո- 6
 ցա՝ և ՚ի հայհոյել, թօթափեաց զձորձս՝ և
 ասէ ցնոսա . արիւն ձեր ՚ի գլուխս ձեր .
 քաւեալ եմ ես . յայսմ հետէ ՚ի հեթանոսս
 երթամ : * Եւ գնացեալ՝ անտի՝ եմուտ ՚ի 7
 տուն ուրումն, որում անուն էր Տիտոս
 Յուստոս՝ պաշտօնեայ Աստուծոյ . որոյ ա-
 պարանքն էին մերձ ՚ի ժողովետոլն : * Կրիս- 8
 պոս ժողովրդապետ հաւատաց ՚ի տէր ամե-
 նայն տամբ իւրով . և բազմաց ՚ի կորնթաց-
 ւոցն լուեալ՝ հաւատացին և մկրտեցան :
 * Եւ սսէ տէր ՚ի գիշերին տեսեամբ ցՊօ. 9

- զոս . մի՛ երկնչիր՝ այլ խօսեաց՝ և մի՛ լուեր .
 10 * քանզի ես ընդ քեզ եմ , և ոչ ոք ընդդէմ
 դարձցի քո՝ ՚ի չարչարել զքեզ . քանզի ժողո-
 վուրդ է իմ բազում ՚ի քաղաքիս յայսմիկ :
 11 * Եւ նստաւ անդ տարի մի և ամիսս վեց՝
 ուսուցանել նոցա զբանն Աստուծոյ :
 12 * Առ Գաղիտիսու վոխանակաւ բռեշխին ԵԲ
 սքայեցւոց , յարեան միաբան հրէայք ՚ի
 13 վերայ Պօղոսի , և ածին զնա յատեան . * և
 ասէին , եթէ արտաքոյ օրինաց պատրէ սա
 14 զմարդիկ՝ պաշտել զԱստուած : * Եւ իբրև
 մերձ էր Պօղոս բանալ զբերան իւր , ասէ
 Գաղիտիս ցհրէայսն . եթէ էր ինչ անիրաւու-
 թիւն կամ խարդախութիւն չարեաց՝ ո՛վ
 15 հրէայք , ՚ի դէպ էր ինձ անապ ձեզ : * Ապա
 եթէ խնդ իբք ինչ են վասն բանի և անուանց
 և օրինաց ձերոց՝ տեսէք ձեզէն . քանզի
 դատաւոր այդպիսի իրաց չկամիմ լինել :
 16 * Եւ մերժեաց զնոսս յատենէ անտի :
 17 * Եւ առեալ ամենեցուն յունացն զՍոսթե-
 նէս ժողովրդապետն՝ հարկանէին առաջի ա-
 տենին . և ոչինչ զայնմանէ Գաղիտիսի փոյթ
 18 լինէր : * Բայց Պօղոս տակաւին մնացեալ ա-
 լուրս բազումս , յեղբարց հրաժարեալ՝
 նաւէր յԱսորիս . և ընդ նմա Պրիսկիլա և
 Ակիլա լիպրել զգլուխ ՚ի Կենքրայ , քանզի
 19 ուխտադիր էր : * Եւ հասեալ յԵփեսոս՝
 զնոսս եթող անդ , և ինքն մտեալ ՚ի ժողո-
 20 վուրդն խօսէր ընդ հրէայսն : * Եւ աղաչե-

ցին զնա՝ բազում ժամանակս լինել անդ .
 և ոչ առ յանձն . * այլ հրաժարեաց 'ի նո . 21
 ցանէ . և ասէ . դարձեալ շրջեցայց առ
 ձեզ Աստուծոյ կամօք : Ամբարձաւ յԵփե-
 սեայ , * և իջեալ 'ի Կեսարիա՝ ել և ետ ող . 22
 ջոյն եկեղեցւոյն . եջ յԱնտիոք : * Եւ եղեալ 23
 անդ ժամանակ ինչ , ել շրջել կարգաւ ընդ
 գաղատացւոց աշխարհն և ընդ Փռիւզիա ,
 հաստատել զամենայն աշակերտեալսն : * Ըր . 24
 րէայ ոմն Ապեղէս անուն՝ արեքսանդրացի
 յազգէ այր ճարտարաբան , եին եհաս յԵ-
 փեսոս . զօրաւոր էր գրովք : * Սա էր տե . 25
 ղեկացեալ ճանապարհին տեառն , և եռայր
 հոգւով . խօսէր՝ և ուսուցանէր ճշմարտու-
 թեամբ վասն Յիսուսի . գիտէր միայն զմը-
 կրրտութիւնն Յովհաննու : * Սա սկսաւ հա . 26
 մարձակել 'ի ժողովրդեանն . և լուեալ 'ի
 նմանէ Ակիւղայ և Պրիսկիղայ , առին զնա
 առ իւրեանս , և ճշմարտագոյնս պատմեցին
 նմա զճանապարհն Աստուծոյ : * Իբրեւ կա . 27
 մեցաւ նա գնալ յԱքայիա , յօժարեալ եղ-
 բարք՝ գրեցին առ աշակերտսն ընդունել
 զնա . որ իբրեւ եհաս անդր՝ բազում նը-
 պաստ լինէր հաւատացելոցն՝ 'ի ձեռն շնոր-
 հացն : * Քանզի պնդագոյն զհրէայսն յան . 28
 գիմանէր հրապարակաւ . ցուցանել գրովք՝
 եթէ Քրիստոսն է Յիսուս :

ԳԼ. ԺԹ.

- 1 Եւ եղեւ մինչդեռ Աստուծոսն ՚ի Աորնթոս ^{ԵԵ}
էր, Պօղոսի շրջեալ զվերին կողմամբքն՝ և
իջեալ յԵփեսոս, և գտեալ զոմանս զաշա-
2 կերոս, * ասէ ցնոսա. եթէ հողի սուրբ ըն-
կալարո՞ք ՚ի հաւատալն: նորա ասեն ցնա.
այլ և ոչ թէ հողի սուրբ գուցէ՝ լուեալ է
3 մեր: * Եւ ասէ, իսկ յի՞նչ մկրտեցարուք:
նորա ասեն, ՚ի Յովհաննու մկրտութիւնն:
4 * Եւ ասէ Պօղոս. Յովհաննէս մկրտեաց մը-
կրտութիւն տաշխարութեան ամենայն
ժողովրդեանն. և ասէր, զի որ գալոցն է
յետ նորա՝ ՚ի նա հաւատասցեն. այսինքն է՝
5 ՚ի Յիսուս Քրիստոս: * Եւ իբրեւ լուան,
6 մկրտեցան յանուն տեառն Յիսուսի: * Եւ
՚ի դնել ՚ի վերայ նոցա Պօղոսի զձեռն, եկն
հողին սուրբ ՚ի վերայ նոցա. խօսին լե-
7 զուս՝ և մարգարէանային: * Եւ էին ամենե-
8 քեան արք իբրեւ երկոտասան: * Եւ մտեալ
՚ի ժողովուրդն՝ համարձակէր ամիսս երիս.
խօսէր՝ և հաւանեցուցանէր վասն արքայու-
9 թեանն աստուծոյ: * Իբրեւ ոմանք խստա-
նային՝ և ընդդէմ դառնային բամբասել
զճանապարհն առաջի բազմութեանն. մեկ-
նեալ ՚ի նոցանէ՝ որոշեաց զաշակերտսն. հա-
նապազօր խօսէր ՚ի դիւանին Տիւրանեայ ու-
10 ըումն: * Եւ այս եղեւ զերկեամ մի, մին-

չեւ ամենայն բնակչացն ասիացւոց լսել
 զբանն տեառն հրէից և հեթանոսաց : * Եւ 11
 զօրութիւնս ոչ սակաւս առնէր աստուած 'ի
 ձեռն Պօղոսի . * մինչ զի և 'ի հիւանդս տա 12
 նել 'ի քրտանէ նորա թաշկինակս կամ վար-
 շամակս , և մերժել 'ի նոցանէ աստիցն , և
 այսոց չարաց ելանել : * Յանդգնեցան ոմանք 13
 և 'ի շրջող հրէիցն՝ որ երդմնեցուցիչքն էին ,
 անուանեալ 'ի վերայ այնոցիկ՝ որ ունէին
 այսս չարս , զանուն տեառն Յիսուսի , և ա-
 սէին . երդմնեցուցանեմ զձեզ 'ի Յիսուս՝ զոր
 Պօղոսն քարոզէ : * Եին ուրումն Սկեւեայ 14
 հրէի քահանայապետի եօթն որդիք , որ զայս
 առնէին : * Պատասխանի ետ այսն չար՝ և 15
 ասէ ցնոսա . զՅիսուս գիտեմ և զՊօղոս ճա-
 նաչեմ , բայց դուք ո՞վ էք : * Եւ վաղեաց 16
 այրն՝ յորում էր այսն չար , ըմբռնեալ զեր-
 կոսեան յաղթահարեաց զնոսա , մինչեւ
 մերկս և վիրաւորս փախչել 'ի տանէ անտի :
 * Եւ յայտնի եղել ամենայն հրէից և հե 17
 թանոսաց՝ որ բնակեալ էին յԵփեսոս . և
 անկաւ երկիւղ յամենեւեան 'ի նոսա . և
 մեծանայր անուն տեառն Յիսուսի : * Եւ 18
 այլ բազումք 'ի հաւատացելոցն դային , և
 խոստովան լինէին և պատմէին զգործս իւր-
 եանց : * Եւ բազումք 'ի կախարդասարացն 19
 բերէին զգիրսն , այրէին առաջի ամենե-
 ցուն . և համարեցան զգինս նոցա՝ և դը-
 տանէին արծաթոյ բիւրս հինգ : * Եւ այս 20

- պէս բանն աստուծոյ աճէր՝ և զօրանայր : ~
 21 * Եւ իբրեւ կատարեցաւ այս, եղ Պօ. ^{ԵԶ}
 զոս 'ի մտի շրջել ընդ Մակեդոնիա և ընդ
 Աքայիա՝ և գալ յԵրուսաղէմ. ասէ, եթէ
 յետ երթալոյն իմ անդր, պարտ է ինձ և
 22 զՀռովմ տեսանել : * Առաքեաց 'ի Մակեդո-
 նիա երկուս 'ի պաշտօնէիցն իւրոց զՏիմոթէոս
 և զԵրաստոս, և ինքն մնաց ժամանակ ինչ
 23 յԱսիա : * Եւ եղև 'ի ժամանակին յայնմիկ
 խռովութիւն ոչ սակաւ վասն ճանապար-
 24 հին : * Իսկ Գեմետրիոս ոմն անուն՝ արծա-
 թագործ, գործէր մեհեանս արծաթիս Ար-
 տեմի դից. և տայր ճարտարացն լինել ոչ
 25 սակաւ շահ. * որ ժողովեաց իսկ զձեռա-
 գէտս արուեստին, և ասէ. արբ՝ դուք ձե-
 ղէն իսկ դիտէք, զի յայսմ գործոյ է շահ
 26 մեղ : * Եւ տեսանէք և լսէք եթէ ոչ միայն
 զեփեսացւոց, այլ գրեթէ զամենայն իսկ ա-
 սիացւոց՝ Պօղոսս այս հաւանեցուցեալ շքը-
 ջեաց բազում ժողովս՝ ասել, թէ ոչ են
 27 աստուածք՝ ձեռագործք : * Եւ ոչ միայն այս
 ճգնէ զմեր կողմնս գալ 'ի յանդիմանու-
 թիւն, այլ և զմեծին աստուծոյ Արտեմեայ
 զմեհեանն յոչինչ համարել. նաեւ քակելոց
 եւս իցէ մեծութիւն նորա, զոր ամենայն
 28 Ասիա՝ և տիեզերք պաշտեն : * Եւ զայս իբ-
 րեւ լուան, լի եղեն բարկութեամբ. աղա-
 դակէին և ասէին, մեծ է Արտեմիս եփե-
 29 սացւոց : * Եւ լցաւ քաղաքն խռովութեամբ .

գիմեցին առ հասարակ ՚ի Թէատրոնն , յա-
 փրշտակէ ին զԳայիոս և զԱրիստարքոս մակե-
 դոնացի՝ զուղեկիցսն Պողոսի : * Բայց Պողոս 30
 իբրեւ կամեցաւ մտանել յամբոխն , ոչ թո-
 ղին զնա աշակերտքն : * Ոմանք և յասիա- 31
 պետացն՝ որ էին նորա բարեկամք , յղէին
 առ նա՝ և աղաչէին , մի՛ տալ զանձն ՚ի
 Թէատրոնն : * Այլք այլ իմն աղաղակէին . 32
 զի էր ժողովն նոցա խռովեալ . և բազումք
 ՚ի նոցանէ ոչ գիտէին , թէ վասն ո՞յր ժողո-
 վեալ իցեն : * Եւ յամբոխէն բազմութենէ 33
 յառաջ կալան զԱղեքսանդրոս . և իբրեւ ա-
 ծին զնա հրէայքն յառաջ , Աղեքսանդրոս
 շարժեաց զձեռն՝ և կամէր սլատասխանի
 առնել ամբոխին : * Իբրեւ գիտացին՝ եթէ 34
 այրն հրէայ է , միաբարբառ եղեալ յամե-
 նեցունց՝ իբրեւ ժամս երկուս աղաղակել ,
 եթէ մեծ է Արտեմիս եփեսացւոց : * Լուե- 35
 ցոյց դպրապետն զամբոխն՝ և ասէ . ա՛րք ե-
 փեսացիք՝ իսկ ո՞ն է ՚ի մարդկանէ՝ որ ոչ գի-
 տէ զեփեսացւոց քաղաքս մեհենազարդ՝ մե-
 ծին Արտեմեայ դիցն , և Դիոսկետեայ : * Եւ 36
 զի այդ այդպէս է անշուշտ՝ ձեզ սլարտ է
 հանդարտել , և մի՛ ինչ յանդգնութեամբ
 գործել : * Ածիք զարսդ զայդոսիկ այսր , 37
 ոչ մեհենակապուտս՝ և ոչ հայհոյիչս աս-
 տուծոյ մերոյ : * Զի եթէ Դեմետրիոս և 38
 որք ընդ նմա ճարտարք՝ ունիցին ինչ ընդ
 ումեք բանս , յատեան երթիցեն , և դա-

տաւ որք դոն , և ամբաստան լիցին զմի-
 39 մեանց : * Ապա եթէ վասն այլ իբիք խնդիր
 40 իցէ՝ յօրինաւ որ ժողովսն վճարեացեն : * Քան-
 զի և մեզ վիշտ վտանդի է ընդ կռուոյս
 այսր աւուր՝ առանց իբիք յանցանաց լինե-
 լոյ . զորմէ ոչ կարացուք սխառասխանի տալ
 վասն ժողովոյս այսորիկ : Եւ զայս ստացեալ՝
 արձակեաց զժողովսն :

ՔԼ. Ի.

- 1 Եւ յետ դադարելոյ ամբօխսին՝ կոչեաց ^{եւ}
 Պօղոս զաշակերտան , և մխիթարեաց . ող-
- 2 ջոյն ետ և ել զնաց ՚ի Մակեդոնիա : * Եւ
 շրջեալ ընդ կողմանսն ընդ այնոսիկ՝ և մը-
 խիթարեալ զնոսա բանիւք բաղմօք , եկն
- 3 յԱլլադաց : * Իբրեւ արար ընդ ամիսս ե-
 ըրիս , եղև նմա դաւ ՚ի հրէիցն , մինչդեռ
 կամէր ելանէր յասորիս . խորհուրդ կալաւ
- 4 դառնալ ընդ Մակեդոնիա : * Եւ երթայր
 ընդ նմա մինչեւ յԱսիա՝ Սոսիապատրոս Պի-
 աա բերիացի , և ՚ի թեսաղոնիկեցւոց՝ Ա-
 ըրիտարքոս և Սեկունդոս՝ և Գայիոս դեր-
 բացի , և Տիմոթէոս , և ասիացիք՝ Տիւքի-
- 5 կոս և Տրիփիմոս : * Սոքա յառաջ երթեալ
- 6 մնային մեզ ՚ի Տրովադա : * Եւ մեք նաւե-
 ցաք յետ աւուրցն բաղարջակերաց ՚ի Փի-
 լիպպեաց՝ և եկաք առ նոսա ՚ի Տրովադա՝
 մինչեւ յաւուրս հինդ . անդ դադարեցաք

աւուրս եօթն : * Եւ յաւուրն շաբաթուց՝ 7
 մինչդեռ ժողովեալ էաք բեկանել զհացն ,
 Պօղոս խօսէր ընդ նոսա՝ զի գնալոց էր 'ի
 վաղիւ անդր . և երկայնեաց զբանն մինչեւ
 'ի մէջ գիշերոյն : * Եին լապտերք բազումք 8
 'ի վերնատանն . ուր էաքն ժողովեալ : * Եւ 9
 նստէր ոմն երիտասարդ՝ անունն Եւտիքոս 'ի
 վերայ պատուհանին , նիրհէր 'ի քուն թանձ-
 րութեան՝ 'ի խօսելն Պօղոսի յաճախ , ըն-
 կըղմեալ 'ի քնոյ անտի՝ անկաւ յերրորդ
 դասիկոնէն 'ի վայր , և բարձաւ մեռեալ :
 * Եւ իջեալ Պօղոսի անկանէր զնովաւ . առ 10
 նոյր զնա ընդ գիրկս՝ և ասէր . մի՛ խռովիք ,
 քանզի հոգի սորա 'ի սմին է : * Եւ ել եւ 11
 բեկ զհացն՝ և ճաշակեաց . և բազում եւս
 խօսեցաւ մինչեւ յառաւօտ , և ապա ել
 գնաց : * Եւ ածին զպատանին կենդանի , և 12
 մխիթարեցան ոչ սակաւ : * Եւ մեք մըտ 13
 եալ 'ի նաւն՝ ամբարձաք յԱստօն . անտի
 ակն ունէաք միւսանգամ առնուլ զՊօղոս .
 զի այնպէս պատուիրեալ էր՝ մինչ ինքն ըզ-
 ցամաքաւն երթալոց էր : * Եւ իբրեւ դի 14
 պեցաւ մեզ 'ի յԱստօն , առեալ զնա եկաք
 'ի Մետիլինէ : * Եւ անտի նաւեալ՝ 'ի վաղիւ 15
 անդր հասաք հանդէպ Քիայ . և 'ի միւս օրն
 հասաք 'ի Սամոս . և 'ի վաղիւ անդր եկաք
 'ի Մելիտոն : * Զի 'ի մտի եղեալ էր Պօղոսի 16
 նաւել առ Եփեսեաւ՝ որպէս զի մի՛ վիցի
 նմա ժամանակ ինչ յամել յԱսիա . քանզի

- փութայր եթէ հնար ինչ իցէ նմա՝ զօրն
 Պենտեկոստէից երթալ յԵրուսաղէմ :
- 17 * Եւ ՚ի Մեղիտեայ յղեալ յԵփեսոս՝ կո- 24
 18 չեաց զերիցունս եկեղեցւոյն : * Եւ իբրեւ
 եկին առ նա , ասէ ցնոսա . դուք ձեզէն
 գիտէք յօրէ յառաջնմէ՝ յորմէ եկի յԱ-
 սիա . որպէս ընդ ձեզ զամենայն ժամանակսն
- 19 եղէ . * Տառայել տեառն ամենայն խոնար-
 հութեամբ և բաղում արտասուօք և փոր-
 ձութեամբք՝ որ դիպեցան ինձ ՚ի նենդու-
- 20 թեանց հրէից : * Որպէս ոչինչ զանդիտեցի
 յօղտակարացն չպատմել ձեզ՝ և ուսուցա-
- 21 նել զձեզ հրատարակաւ և առտնին . * տալ
 վիպութիւն հրէից և հեթանոսաց զապաշ-
 խարութեան՝ որ առ Աստուած , և զհաւա-
- 22 տոցն որ ՚ի տէր մեր Յիսուս Քրիստոս : * Եւ
 արդ՝ աւասիկ ես կապեալ հողւով երթամ
 յԵրուսաղէմ . և որ ինչ անդ ընդիս անցա-
- 23 նելոց իցէ՝ չգիտեմ : * Բայց զի հողին սուրբ
 ըստ քաղաքաց վիպէ ինձ՝ և ասէ , եթէ
- 24 կապանք և նեղութիւնք մնան քեզ : * Այլ
 և ոչ իւրք համարիմ զանձն իմ պատուական՝
 որպէս զկատարել զընթացս իմ ուրախու-
 թեամբ , և զպաշտօնն զոր առ ի ՚ի տեառնէ
 Յիսուսէ՝ վիպ լինել աւետարանի շնորհացն
- 25 Աստուծոյ : * Եւ արդ՝ ահաւասիկ գիտեմ
 ես , թէ ոչ եւս տեսանելոց էք զերեսս իմ
 դուք ամենեքեան , յորս չըջեցայ քարոզել
- 26 զաղքայութիւնն Աստուծոյ : * Վասն որոյ

վկայութիւն դնեմ ձեզ յաւուր յայսմիկ՝
 զի սուրբ եմ յարեմէ ամենեցուն : * Քան 27
 զի ոչ խորշեցայ 'ի պատմելոյ ձեզ զամենայն
 կամս Աստուծոյ : * Զգոյշ կացէք անձանց 28
 և ամենայն հօտիդ , յորում ետ զձեզ հո-
 գին սուրբ տեսուչս՝ հովուել զժողովուրդ
 տեառն զոր ապրեցոյց արեամբ իւրով :
 * Քանզի գիտեմ ես՝ եթէ յետ իմոյ մեկնե- 29
 լոյ գայցեն գայլք յափշտակողք 'ի ձեզ , որ
 ոչ խնայեսցեն հօտին : * Եւ 'ի ձէնջ յարի- 30
 ցեն արք՝ որք խօսիցին թիւրս , ձգել զա-
 շակերտսն զկնի իւրեանց : * Վասն այսորիկ 31
 արթուն կացէք . և յիշեցէք՝ զի զերկեսով
 մի զցայգ և զցերեկ՝ ոչ դադարեցի արտա-
 սուօք խրատել զմի մի իւրաքանչիւր : * Եւ 32
 արդ՝ յանձն առնեմ զձեզ աստուծոյ և բա-
 նի շնորհաց նորա , որ կարողն է շինել՝ և
 տալ ձեզ ժառանգութիւն ընդ սուրբսն ա-
 մենայն : * Արծաթոյ՝ կամ ոսկւոյ՝ կամ հան- 33
 դերձից՝ ոչ ուրուք 'ի ձէնջ ցանկացայ .
 * դուք ինքնին գիտէք՝ զի զպէտսն իմ և 34
 որոց ընդ իսն էին՝ պաշտէին ձեռքս այս :
 * Եւ զամենայն ինչ ցուցի ձեզ . զի այսպէս 35
 պարտ է վաստակել , դարմանել զհիւանդս .
 և յիշել զբանն տեառն Յիսուսի , զոր ինք-
 նին իսկ ասաց . երանելի է մանաւանդ տալ՝
 քան առնուլ : * Եւ զայս իբրեւ ասաց , ե- 36
 դեալ ծունր ամենեքումք՝ եկայ յաղօթս :
 * Բազում լալիւն եղեւ ամենեցուն , և ան- 37

կեալ զսրբանոցաւն Պօղոսի՝ համբուրէին ըզ-
 38 նա : * Մորմորէին մանաւանդ 'ի վերայ բանին՝
 զսր ասէր , թէ ոչ եւս տեսանելոց են զերե-
 սրս նորա . և յուզարկեցին զնա 'ի նաւ անդր :

ԳԼ. ԻԱ.

- 1 Եւ իբրեւ եղեւ ելանել մեզ և մեկնել 2Բ
 'ի նոցանէ , հանդէս զնացեալ եկաք 'ի Աուլ .
 և 'ի վաղիւ անդր 'ի Հռոդոն , և անտի 'ի
- 2 Պատարայ : * Եւ գտեալ նաւ մի՝ զի եր-
 թայր 'ի Փիւնիկէ , և ելեալ 'ի նա գնացաք :
- 3 * Եւ յայտ եղեալ Ալիւսրեայ՝ թողաք զնա
 'ի ձախակողմն , նաւեցաք յԱտրիս , և ի-
 ջաք 'ի Տիւրոս . քանզի անդ էր նաւն թա-
- 4 վելոց զբեռինսն : * Եւ գտեալ զաշակերտ-
 սրն՝ կացաք անդ աւուրս եօթն . ոչք ասէ-
 ինց Պօղոս 'ի ձեռն հողւոյն՝ մի՛ ելանել յե-
- 5 րուսաղէմ : * Եւ իբրեւ եղեւ մեզ կատա-
 րել զաւուրսն՝ ելեալ գնացաք , յուզար-
 կեալ զմեզ ամենեցուն հանդերձ կանամբք
 և որդւովք մինչեւ արտաքոյ քաղաքին . և
 եղեալ ծուներ առ ծովեղերին՝ կացաք յա-
- 6 զօթս : * Եւ հրաժարեցաք 'ի միմեանց՝ և
 ելաք 'ի նաւն . և նորա դարձան յիւրեանց
- 7 տեղիս : * Եւ մեր զնաւն առխեթեալ 'ի
 Տիւրոսէ՝ հասաք 'ի Պտողէմայիդա . և ող-
 ջոյն տուեալ եղբարց՝ եղաք օր մի առ նո-
- 8 սա : * Եւ 'ի վաղիւ անդր ելեալ անտի՝ ե-

կաք 'ի կեսարիա . և մտեալ յապարանան
 Փիլիպպոսի աւետարանչի , որ էր յեօթանց
 անտի , ագաք առ նմա : * Նորա էին դրս 9
 տերք չորք՝ կոյսք մարգարէք : * Եւ 'ի լինե 10
 լն մեր անդ սուրս բազումս , էջ ոմն 'ի
 հրէաստանէ մարգարէ՝ անուն Ագաբոս :
 * Եւ եկեալ առ մեզ , առեալ զգօտին Պօ 11
 ղոսի՝ կապեաց զոտս և զձեռս իւր , և ասէ .
 այսպէս ասէ հոգին սուրբ . զայրն որոյ գօ-
 տիս այս է՝ այսպէս կապեսցեն յերուսա-
 ղէմ հրէայք , և մատնեսցեն 'ի ձեռս հե-
 թանոսաց : * Եւ իբրև լուաք զայն՝ աղա 12
 չէաք մեք , և որ 'ի տեղուջն էին՝ չեւանել
 նմա յերուսաղէմ : * Յայնժամ պատաս 13
 խանի ետ Պօղոս . զինչ գործէք , զի՞ լայքդ
 և ճմլեցուցանէք զսիրտ իմ . քանզի ես ոչ
 միայն կապելոյ՝ այլ և մեռանելոյ յերուսա-
 ղէմ պատրաստ եմ վասն անուանն տեառն
 Յիսուսի Քրիստոսի : * Եւ 'ի չանսալն նորա՝ 14
 լուեցաք , ասեմք . տեառն կամք լիցին :
 29 * Եւ յետ աւուրցն այնոցիկ՝ հանդեր 15
 ձեալ ելանէաք յերուսաղէմ : * Եկին ընդ 16
 մեզ և յաչակերտաց անտի կեսարացւոց ,
 և տանէին զմեզ առ որում վանս ունելոց է-
 աք՝ Մնասոզնի ումեմն կիպրացւոյ՝ առաջին
 աչակերտի : * Եւ 'ի մտանելն մեր յերու 17
 սաղէմ , խնդութեամբ ընկալան զմեզ եղ-
 բարք : * Ի վաղիւ անդք եմուտ Պօղոս ընդ 18
 մեզ առ Յակովբոս . և եկին ամենայն երի-

- 19 ցուեցին : * Եւ ողջոյն տուեալ նոցա՝ սլառ-
մէր մի ըստ միտջէ՝ զոր արար Աստուած 'ի
- 20 հեթանոսս 'ի ձեռն սլաշտաման նորա : * Եւ
նոցա լուեալ՝ փառաւոր առնէին զԱստուած :
և տանն ցնա . տեսանէս եղբայր՝ քանի՛ բիւրք
են հաւատացելոցն հրէից , և ամենեքեան
- 21 նախանձաւոր օրինացն են : * Բայց իրազեկ
եղեն վասն քո՝ թէ աստամբու թիւն ու-
սուցանես 'ի Մովսէսէ՝ որոց 'ի հեթանոսս
ամենայն հրէայք են . ասես՝ մի թլփատել
զորդիս նոցա , և մի ըստ կրօնիցն գնալ :
- 22 * Արդ՝ զի՛նչ վինիցի՝ ասաքէն լսեն , եթէ
23 եկեալ ես : * Արդ զայս արա զոր ասեմք
քեզ . են 'ի մեզ արք չորք ուխտադիրք յան-
- 24 ձինս իւրեանց . * զնոսա առեալ՝ սրբեցիս
ընդ նոսա . և ծախեա ինչ 'ի նոսա՝ զի գերծ-
ցեն զզլուսս . և գիտացեն ամենեքին ,
թէ զորոց իրազեկն եղեն զքէն՝ ոչինչ է .
- 25 այլ միաբանիս և դու սահել զօրէնս : * Բայց
վասն հաւատացելոցն հեթանոսաց , մէք ա-
ռաքեցաք՝ որպէս ընտրեցաք , մի ինչ այն-
սլիսի սահել նոցա . բայց միայն զդուշանալ
'ի կռոց զոհելոյ , և յարենէ , և 'ի հեղձու-
- 26 ցելոյ , և 'ի սրունկու թենէ : * Յայնժամ
Պօղոսի առեալ զարսն՝ 'ի վաղիւ անդր ընդ
նոսա սրբեալ եմուտ 'ի տաճարն . յայտ առ-
նել զկատարումն աւուրցն սրբութեան ,
մինչեւ մատեալ 'ի վերայ իւրաքանչիւր ու-
րուք 'ի նոցանէ սլատարադ :

27 * Եւ իբրեւ մերձ էին եօթն աւուրքն 27
 'ի կատարել, տեսեալ զնա 'ի տաճարին ասի-
 ացւոց հրէիցն՝ զեղուին զնովաւ զամենայն
 զամբօխն, և արկեալ 'ի նա ձեռս՝ աղաղա-
 կէին. * արք խրայելացիք՝ օգնեցէք. այս 28
 այր է՝ որ հակառակ ժողովրդեանն և օրի-
 նաց և տեղւոյս այսորիկ՝ ամենեցուն ամե-
 նայն ուրեք ուսուցանէ. մինչեւ հեթանոս
 եւս եմոյծ 'ի տաճարն՝ և պղծեաց զսուրբ
 տեղին: * Քանզի էր յառաջագոյն տեսեալ 29
 զՏրոփիմոս զեփեսացի 'ի քաղաքին ընդ նը-
 մա. զոր կարծէին, եթէ 'ի տաճար անդր
 եմոյծ Պօղոս: * Շարժեցաւ քաղաքն ամե- 30
 նայն, և կուտեցաւ ժողովուրդն. և առեալ
 զՊօղոս՝ ձգէին արտաքոյ տաճարին. և վաղ-
 վաղակի փակեցան դրունք. * և խնդրէին 31
 զնա սպանանել: Եհառ զրոյց 'ի հազարապետ
 գնդին, եթէ խռովեալ է ամենայն Նրու-
 սաղէմ: * Որոյ անդէն առեալ զօրականս և 32
 հարիւրապետս՝ դիմեաց 'ի վերայ նոցա, և
 նոցա տեսեալ զհազարապետն և զօրական-
 սրն, դադարեցին 'ի հարկանելոյ զՊօղոս:
 * Յայնժամ մատուցեալ հազարապետն՝ կա- 33
 լաւ զնա, և հրամայեաց կապել կրկին շրղ-
 թայիւք՝ և հարցանէր՝ թէ ո՞ իցէ, և զի՞նչ
 իցէ արարեալ: * Այլք այլ իմն աղաղակէին 34
 զնմանէ յամբօխին. իբրեւ ոչ կարաց գի-
 տել զստոյգն վասն ամբօխին, հրամայեաց
 ածել զնա 'ի բանակն: * Եւ իբրեւ Եհառ 35

36 յատիճանան , դէպ եղեւ բառնալ բերել
 զնա 'ի զօրականացն՝ վասն բռնութեան ամ-
 37 բոխին : * Քանզի զհետ երթայր բազմու-
 թիւն ժողովրդեանն , և ասէին՝ բարձ զդա :
 38 * Մինչդեռ մտանելոց էր Պօղոս 'ի բանակն ,
 ասէ զհաղարասան՝ եթէ արժանիցէ ինձ
 խօսել ընդ քեզ . և նա ասէ . յունարէն գի-
 39 տես . * մի՛ արդեօք դու իցես եգիպտացին ,
 որ յառաջ քան զայս աւուրս ապստամբե-
 ցուցեր՝ և հաներ յանապատ չորս հաղարս
 40 արս սիկարեանս : * Եւ ասէ Պօղոս . ես եմ
 այր հրէայ 'ի Տարսոնէ կիլիկեցւոց , ոչ ան-
 նրչան բաղաքի քաղաքացի . աղաչեմ զքեզ
 հրամայեա ինձ խօսել առ ժողովուրդդ : * Եւ
 'ի հրամայելն նորա՝ Պօղոս կացեալ 'ի վերայ
 ատիճանացն՝ շարժեաց զձեռն ժողովրդ-
 դեանն . իբրեւ բազում լուսթիւն վինէր ,
 սկսաւ բարբառել յերբայեցւոց բարբառու-
 վքն՝ և ասէ :

ԳԼ. ԻԲ.

- 1 Աւբ եղբարբ և հարբ՝ լուարուք ինձ 26
 այժմ առ ձեզ պատասխանատուութեանս :
- 2 * Իբրեւ լուան՝ թէ յերբայեցւոց լեզուաւն
 բարբառեցաւ նոցա՝ առաւել եւս դադա-
 3 րեցին 'ի լուսթիւն : * Եւ ասէ . ես եմ այր
 հրէայ ծնեալ 'ի Տարսոնի կիլիկեցւոց՝ սը-
 նեալ 'ի քաղաքիս յայսմիկ առ ոսոս Գամա-

զի էլի, խրատեալ ըստ ճշմարտութեան հայ-
 րենի օրինաց. նախանձայոյզ էի Աստուծոյ՝
 որպէս ամենեքին դուք այսօր: * Որ զսոյն 4
 ճանապարհ վարեցի մինչեւ 'ի մահ, կապել
 և մատնել 'ի բանտս արս և կանայս. * որ 5
 պէս և քահանայապետդ վկայէ ինձ՝ և ա-
 մենայն ծերակոյտդ. յորոց և թուղթս առ-
 եալ առ եղբարս 'ի Բամասկոս երթայի, ա-
 ծել և անտի կապեալս յերուսաղէմ, զի
 պատժեսցին: * Եւ եղեւ ինձ 'ի գնալն և 6
 'ի մերձենալ 'ի Բամասկոս, զմիջաւորքքն
 յանկարծակի յերկնից փայլատակեալ լոյս
 սաստիկ զինեւ: * Եւ անկայ յերկիր, և 7
 լուայ բարբառ՝ որ ասէր ցիս. Սաւուղ Սա-
 ւուղ՝ զի՞ հալածես զիս: * Եւ ես ետու 8
 պատասխանի՝ թէ ո՞վ ես տէր: և ասէ ցիս.
 ես եմ Յիսուս նազովրեցի՝ զոր դուն հալա-
 ծես: * Բայց որ ընդ իսն էին՝ զլոյսն տեսա- 9
 նէին. այլ զձայնն ոչ լսէին՝ որ խօսէր ընդ
 իս: * Եւ ասեմ, զինչ արարից տէր: և ասէ 10
 ցիս տէր. յարուցեալ երթիցես 'ի Բամաս-
 կոս, և անդ պատմեսցի քեզ վասն ամե-
 նայնմի որ հրաման է քեզ առնել: * Իբրեւ 11
 ոչ տեսանէի 'ի փառաց լուսոյն այնորիկ,
 զձեռանէ ձգեալ 'ի նոցանէ՝ որ ընդ իսն
 էին, մտի 'ի Բամասկոս: * Անանիա ոմն այր 12
 երկիւղած ըստ օրինաց, վկայեալ յամենայն
 բնակչաց՝ որ 'ի Բամասկոս հրէայքն էին.
 * Եկն եկաց առ իս՝ և ասէ. Սաւուղ եղ- 13

- 14 բայր՝ ՚ի վեր հայեաց : * Եւ ես նոյն ժամայն
 ՚ի վեր հայեցայ ՚ի նա . և նա ասէ ցիս .
 Աստուած հարցն մերոց յառաջագոյն ըն-
 տրեաց զքեզ ճանաչել զկամս նորա , և
 տեսանել զարդարն , և լսել բարբառ ՚ի բե-
 15 ըանոց նորա . * զի եղիցիս վկայ նորա առ
 ամենայն մարդիկ՝ որոց տեսերն և լուար :
 16 * Եւ արդ՝ զի հեղգաս , արի՛ մկրտեաց և
 լուս զմեզս քո ՚ի կարդալ զանուն նորա :
 17 * Եւ եղեւ ինձ ՚ի դառնալն յԵրուսաղէմ՝
 և կալ յաղօթս ՚ի տաճարին , լինել ՚ի զար-
 18 մացման . * և տեսանել զնա՝ զի ասէր ցիս .
 փութա ել յԵրուսաղէմէ վաղվաղակի , քան-
 զի չեն ընդունելոց զքո վկայութիւնդ վա-
 19 սրն իմ : * Եւ ես ասեմ . տեր՝ ինքեանք իսկ
 զխտեն՝ զի ես էի որ ՚ի բանան տայի , և
 դան հարկանէի ըստ ժողովրդոց զհաւատա-
 20 ցեալս ՚ի քեզ : * Եւ յորժամ հեղոյր արիւ-
 նըն Ստեփաննոսի վկայի քոց , ես ինքն էի
 որ ՚ի վերոց կայի , և կամակից լինէի սպան-
 ման նորա , և սրահէի զհանդերձս սպանո-
 21 զացն նորա : * Եւ ասէ ցիս , դնա , զի՛ ես
 ՚ի հեթանոսս հեռաւորս առաքեցից զքեզ :
 22 * Եւ ունկն դնէին նմա մինչեւ ցայս բան .
 ասա բարձին զձայնս իւրեանց՝ և ասեն .
 բարձ յերկրէ զայդպիսիդ՝ զի չէ սրարտ
 23 այդպիսուոյդ կեալ : * Եւ յաղաղակելն նոցա՝
 և ընկենաւ զհանդերձս՝ և զփոշին ցանել
 24 յողան , * հրամայեաց հաղարապետն մու-

ծանել զնա 'ի բանակն . ասէր՝ գանիւ հար-
 ցանել զնա , զի գիտացից վասն որոյ յանց-
 ման այնպէս աղաղակէին զնմանէ : * Եւ իբ- 25
 րեւ պրկեցին զնա փոկովք , ասէ Պօղոս
 ցհարիւրապետն՝ որ 'ի վերայ կայր . եթէ
 զայր հռովմայեցի և անարատ պարտ իցէ
 ձեզ գան հարկանել : * Իբրեւ լուաւ հա- 26
 րիւրապետն , մատուցեալ առ հազարապե-
 տրն պատմեաց՝ և ասէ . զի՛նչ կամիս առ-
 նել՝ քանզի այրս այս հռովմայեցի է : * Եւ 27
 մատուցեալ հազարապետն ասէ ցնա . ասա
 դու ցիս՝ հռովմայեցի՞ ես . և նա ասէ , այո՛ :
 * Պատասխանի ետ հազարապետն . ես բա- 28
 զում գլխոց զզինուորութիւնս զայս ստա-
 ցայ : Ասէ Պօղոս . ես ծնեալ իսկ 'ի դմին
 եմ : * Եւ վաղվաղուսկի 'ի բաց կացին 'ի նմա- 29
 նէ՝ որ հարկանելոցն էին զնա . և հազարա-
 պետն իսկ երկեաւ , իբրեւ գիտաց եթէ
 հռովմայեցի է . և զի կապեալն եւս էր
 զնա :

22 * Եւ 'ի վաղիւ անդր կամէր գիտել զճըշ- 30
 մարիտն , թէ զի՛նչ չարախօսութիւն իցէ
 հրէիցն . արձակեաց զնա՝ և հրամայեաց կո-
 չել զքահանայապետան և զամենայն ատեա-
 նրն . և իջուցեալ զՊօղոս կացոյց 'ի մէջնոցա :

ԳԼ. ԺԳ.

Եւ հայեցեալ Պօղոսի յատեանն՝ ասէ . 1

- 1 անք եղբարք՝ ես ամենայն ուղիղ մտք գրնա-
 ցեալ եմ առաջի աստուծոյ մինչեւ ցայսօր :
 2 * Եւ քահանայապետն Անանիա հրամայեաց
 սպասաւորացն հարկանել զքերան նորա :
 3 * Յայնժամ Պօղոս ասէ զնա . հարկանելոց
 է զքեզ աստուած՝ սրմ բռեալ . և դու նըս-
 տիս դատել զիս ըստ օրինաց , և առանց
 4 օրինաց հրամայես զիս հարկանել : * Եւ որ
 շուրջն կային՝ ասեն . զքահանայապետ աս-
 5 տուծոյ հայհոյես : * Եւ ասէ Պօղոս . ոչ գի-
 տելի եղբարք՝ եթէ իցէ քահանայապետ .
 զբեալ իսկ է՝ զիշխան ժողովրդեան քո ոչ
 6 հայհոյեացես : * Եւ ասէ Պօղոս . եթէ մի
 կողմն սաղուկեցւոց է՝ և միւսն փարիսեց-
 ւոց , աղաղակէր 'ի մէջ ատենին . անք եղ-
 7 բարք՝ ես փարիսեցի եմ , որդի փարիսեց-
 ւոց . վասն յուսոյ յարութեան մեռելոց՝
 7 ես աւասիկ դատիմ : * Եւ զայս իբրեւ ա-
 սաց՝ եղեն հերձուածք փարիսեցւոցն և սա-
 զուկեցւոց . և սրատառեցաւ բազմութիւ-
 8 նրն : * Քանզի սաղուկեցիք ասեն , չիք յա-
 րութիւն , ոչ հրեշտակ՝ և ոչ հոգի . բայց
 9 փարիսեցիքն խոստովանին զերկոսեան : * Եւ
 եղեւ աղաղակ մեծ . յոսն կային ոմանք 'ի
 դպրաց անտի 'ի կողմանէ փարիսեցւոց , հա-
 կառակէին և ասէին . ոչինչ չարութիւն գը-
 տանեմք յառնս յայսմիկ , բայց թէ հոգի
 10 խօսեցաւ 'ի դմա՝ կամ հրեշտակ : * Եւ 'ի
 բազմանալ ամբոխին՝ երկուցեալ հաղարա-

պետն թէ գուցէ ճեղքիցի Պօղոս 'ի նոցա-
 նէ, հրամայեաց զօրականին իջանել յափըշ-
 տակել զնա 'ի միջոյ նոցա, և ածել 'ի բա-
 նակն: * Եւ 'ի վաղուեան գիշերին եկաց առ 11
 նմա տէր, և ասէ. քաջալերեաց Պօղէ, զի
 որպէս վկայեցեր վասն իմ յԵրուսաղէմ,
 նոյնպէս սլարտ է քեզ և 'ի Հռովմ վկայել:
 Զէ * Եւ իբրեւ այգ եղել՝ արարեալ ժողով 12
 հրէիցն՝ նզովեցին զանձինս ոչ ուտել և ոչ
 ըմպել՝ մինչեւ սպանցեն զՊօղոս: * Եւ էին 13
 աւելի քան զքառասուն՝ որոց զայս ընդ մի-
 մեանս երդմունս արարեալ էր: * Որք մա- 14
 տեան առ քահանայապետն և երկուցունս՝
 և ասեն. նզովիւք նզովեցաք զանձինս՝ ոչ
 ջինչ ճաշակել մինչեւ սպանցուք զՊօղոս:
 * Բայց դուք զգացուցէք հազարապետին 15
 հանդերձ ատենիւ, զի իջուցէ զնա առ
 ձեզ, որպէս թէ կամիցիք ճշմարտագոյնս
 ինչ գիտել զնմանէ. և մեք յառաջ քան ըզ-
 մօտել նորա՝ պատրաստ եմք 'ի սպանանել
 զնա: * Եւ լուեալ քեռորդւոյն Պօղոսի ըզ- 16
 դաւաճանու թիւնն, եկն եմուտ 'ի բանակ
 անդր՝ պատմեաց Պօղոսի: * Եւ կոչեցեալ 17
 Պօղոսի առ իւր զմի 'ի հարիւրապետաց ան-
 տի՝ ասէ. զպատանիս զայս տար առ հազա-
 րապետն, զի ունի ինչ պատմել նմա: * Եւ 18
 նորա առեալ զնա տարուաւ առ հազարապետն՝
 և ասէ. կապեալն Պօղոս կոչեաց զիս, և
 աղաչեաց զպատանիս զայս սոճել առ քեզ,

- 19 ունի ինչ խօսել ընդ քեզ : * Առեալ զձեռա-
նէ նորա հաղարասկտինս գնաց մեկուսի ,
հարցանէր՝ թէ զի՞նչ ունիս խօսել ընդ իս :
- 20 * Եւ նա ասէ . հրէայք միաբանեցին աղա-
ջել զքեզ , զի 'ի վաղիւ զՊօղոս իջուցես
յատեան , իբրեւ թէ կամիցին ինչ ճշմար-
- 21 տադոյնս հարցանել վասն նորա . * արդ՝ դու
մի՛ անապցես նոցա . քանզի դարան գործեսու
է նմա 'ի նոցանէ՝ արանց աւելի քան զքա-
ռասուն , որ նզովեցին զանձինս՝ ոչ ուտել
և ոչ ըմպել՝ մինչեւ սպանցեն զնա . արդ
պատրաստ են՝ և սպասեն քում հրամանի :
- 22 * Ապա հաղարասկտն արձակեաց զպատա-
նին՝ պատուիրեալ մի՛ ումեք ասել , թէ զայս
- 23 զգացուցեր ինձ : * Եւ կոչեաց երկուս 'ի
հարիւրասկտոցն՝ և ասէ . պատրաստեցէք
զօրականս երկերիւր , որպէս զի երթիցեն
մինչեւ 'ի Աեսարիա , և հեծեալս եօթանա-
սուն՝ և տիգաւորս երկերիւր , 'ի յերկց
- 24 ժամու գիշերոյն . * և դրաստ պատրաստա-
կան՝ որպէս զի իջուցեալ զՊօղոս ապրեցուս-
- 25 ցեն . և առ Փելիքս դատաւոր , * գրեալ
26 թուղթ , որ ունէր օրինակ զայս : * Աղողիսս
Վիւսիաս առ քաջ դատաւորդ Փելիքս՝ ող-
- 27 ջոյն : * Զայլս զայս կալեալ 'ի հրէից՝ և մերձ
'ի սպանանել 'ի նոցանէ . հասեալ 'ի վերայ
զօրականաւ ապրեցուցի , իմացեալ թէ հը-
- 28 ուովմայեցի է : * Աամեցայ գիտել զվնասն՝
վասն որոյ ամբաստանէինն զդմանէ , իջուցի

զդա յատեան նոցա : * Զոր գտի ամբաս 29
 տանեալ վասն խնդրոյ իրիք իւրեանց օրի-
 նաց . և ոչինչ արժանի մահու կամ կապա-
 նաց ունէր վնաս : * Իբրեւ ազդ եղեւ նեն 30
 գութեան յայրդ լինելոյ 'ի նոցանէ՝ յղեցի
 առ ձեզ . հրաման տուեալ և չարախօսացն
 խօսել զդմանէ առաջի քո . ողջ լեր : * Եւ 31
 զօրականացն ըստ հրամանի նորա առեալ ըզ-
 Պօղոս՝ ածին գիշերայն յանտիպատրիս :
 * Եւ 'ի վաղիւ անդր արձակեալ զհեծեալս 32
 ընդ նմա երթեալ՝ դարձան 'ի բանակն : * Նո 33
 քա մտին 'ի Վեսարիա . և տուեալ ցդատա-
 ւորն զթուղթն , առաջի կացուցին նորա և
 զՊօղոս : * Իբրեւ ընթերցաւ՝ եհարց թէ 34
 յորմէ՞ նահանգէ իցէ . և ստուգեալ եթէ
 'ի Վիւլիկեայ է . * լուայց քեզ ասէ՝ յորժամ 35
 և չարախօսքն քո եկեսցեն . և հրամայեաց
 յապարանսն Հերովդի պահել զնա :

ԳԼ. ԻԴ.

Եւ յես հինգ աւուր էջ քահանայա 1
 պետն Անանիա հանդերձ ծերովք ոմամբք .
 և ճարտարախօսաւ Տերտիւղեալ ոմամբ .
 որք և զգացուցին դատաւորին վասն Պօղո-
 սի : * Եւ 'ի կոչելն զնա՝ սկսաւ Տերտիւղոսն 2
 ամբաստան լինել և ասել : Բազում խաղա-
 զութիւն գտեալ է 'ի քէն՝ և իրաց ուղղու-
 թիւն ազգիս այսորիկ քով խնամով . * ամե 3

- նայնիս և ամենայն ուրեք շնորհակալ եմք՝
 քաջդ Փելիքս՝ ամենայն գոհութեամբ :
 4 * Բայց զի մի աւելի եւս աշխատ արարից
 զքեզ . աղաչեմ լսել մեզ կարճ 'ի կարճայ՝
 5 քոյնն հեղութեամբդ : * Քանզի գտաք զայ-
 րրս զայս ասկաննիչ և խռովիչ ամենայն
 հրեից՝ որք են ընդ փեղերս , և առաջնորդ
 6 նազովքացւոց հերձուածոյն : * Որ և զտա-
 ճարն իսկ կամեցաւ սղծել . զոր և կալաք ,
 և ըստ մերոց օրինաց դատել կամեցաք :
 7 * Նկեալ Նիւսիաս հազարապետ՝ մեծաւ
 8 բռնութեամբ 'ի ձեռաց մերոց եհան : * Հը-
 րամայեաց և չարախօսացն նորա գալ առ
 քեզ . յորմէ դու իսկ բաւական լինիցիս
 վերափն դատեալ , ամենայնի հասու լինել՝
 9 զորոց մէքս ամբաստանեմք զդմանէ : * Միա-
 բանեցին և հրեայքն՝ ասեն՝ այդ այդպէս
 10 է : * Պատասխանի եւս Պօղոս , յակնարկել
 նմա դատաւորին խօսել : Ի բազում ամաց
 լինել քեզ դատաւոր ազգիս այսորիկ գի-
 տեմ . յօժարութեամբ վասն իմոց իրաց
 11 պատասխանի առնեմ : * Քանզի կարող ես
 գիտել , զի ոչինչ աւելի է իմ քան զաւուրս
 երկոտասան՝ յորմէ հետէ ելի երկիրպապա-
 12 նել յերուսաղէմ : * Նւ ոչ 'ի տաճարի անդ
 գտին զիս ընդ ումեք խօսեցեալ , և կամ
 ժողովս արարեալ բաղմաց , ոչ 'ի ժողովուր-
 13 զրս՝ * և ոչ 'ի քաղաքի . և ոչ յանդիման
 առնել կարեն քեզ՝ վասն որոյ այժմդ չարա-

խօսեն զինէն : * Բայց զայս խոստանամքեզ, 14
 եթէ ըստ ճանապարհին՝ զոր ասեն հերձ-
 ուած, այնպէս պաշտեմ զհայրենի Աստուա-
 ծըն. հաւատացեալ ամենայնի՝ որ ինչ յօ-
 րէնս և ՚ի մարգարէս գրեալ է : * Ունիմ 15
 յոյս առ Աստուած. որում և դոքա իսկ
 ակն ունին՝ թէ յարութիւն լինելոց է ար-
 դարոց և մեղաւորաց : * Յորում և ես իսկ 16
 ճգնիմ, անխիղճ միտս ունել առ Աստուած
 և առ մարդիկ յամենայն ժամ : * Ի բազում 17
 ամաց ողորմութիւնս եկի առնել յազգի-
 իմ, և ետու պատարագիս. * որովք գտին 18
 զիս սրբեալ ՚ի տաճարին՝ ոչ բազմօք և ոչ
 ամբոխիւ : * Ոմանք յասիացւոց անտի հրէ- 19
 այք որոց պարտ էր գալ առաջիքո՝ և ամ-
 բաստան լինել, եթէ ունիցին ինչ զինէն.
 * և կամ ինքեանք սոքա ասացեն, զինչ 20
 գտին յիս անիրաւութիւն՝ մինչդեռ կայի
 յատենին : * Բայց միայն վասն միոյ բարբա- 21
 ռոյս այսորիկ՝ զոր աղսղակեցի մինչ կայի ՚ի
 մէջ նոցա. եթէ վասն յարութեան մեռե-
 լոց դատիմ ես այսօր ՚ի ձէնջ : * Եւ յասլաղ 22
 եաց զնոսա Փելիքս, զի ստուգագոյնս գի-
 տէր վասն ճանապարհին, ասէ. յորժամ
 Վիւսիաս հազարապետ իջցէ այսր՝ տեղեկա-
 ցայց վասն ձեր : * Հրամայեաց հարիւրա- 23
 պետին պահել զնա. և ունել յընդարձա-
 կի, և մի՛ զոք յիւրոց անտի արգելուլ ՚ի
 պաշտելոյ զնա :

- 24 * Եւ յետ աւուրց ինչ եկն Փելիքս հան-
 դերձ Գրուսեղաւ կնաւ իւրով, որ էր հը-
 րեայ. կոչեաց զՊօղոս՝ և լուաւ ՚ի նմանէ
 վասն որ ՚ի Յիսուս Քրիստոս հաւատոցն :
 25 * Եւ ՚ի խօսելն նորա վասն արդարութեան և
 ժուժկալութեան և հանդերձեալ դատաս-
 տանին, զահի հարեալ Փելիքս, ետ պա-
 տասխանի. դու առ այժմ երթ՝ և յոր-
 26 ժամ ժամ լինիցի, կոչեցից զքեզ : * Միան-
 դամայն և ակն ունէր՝ թէ տացի ինչ նմա
 ՚ի Պօղոսէ, վասն որոյ և ստէպ կոչեցեալ
 27 զնա՝ խօսէր ընդ նմա : * Եւ ՚ի կատարել
 երկուց ամաց՝ եկն փոխանակ Փելիքսի՝ Փես-
 տոս Պորկիոս : Իբրեւ կամեցաւ շնորհս առ-
 նել հրէիցն Փելիքս, եթող զՊօղոս կասեալ :

ԳԼ. ԻԵ.

- 1 Փեստոս իբրեւ եհաս յիշխանութիւնն,
 յետ երկց աւուրց ել յԵրուսաղէմ ՚ի Կե-
 2 սարիայ : * Եւ զգացուցին նմա քահանայա-
 3 սրեալքն և գլխաւորք հրէիցն զՊօղոսէ, * և
 աղաչէին խնդրել շնորհս ՚ի նմանէ. զի կո-
 չեացէ զնա յԵրուսաղէմ. դարան գործեալ
 4 սպանանել զնա ՚ի ճանապարհի : * Իսկ Փես-
 տոս արար պատասխանի՝ պահել զնա ՚ի Կե-
 սարիա. թէ ինքն իսկ ընդ հուսպ անդր եր-
 5 թալոց է : * Եւ որ ՚ի ձէնջ կարողք իցեն
 ասէ, ընդ իս իջցեն, և եթէ իցէ ինչ յառնն

մնաս՝ ամբաստան լիցին զնմանէ : * Եւ լեալ 6
 անդ աւուրս՝ ոչ աւելի քան զութ կամ ըզ-
 տանն , եկն էջ 'ի Կեսարիա . և 'ի վաղիւ
 անդր նստեալ յատենի , հրամայեաց սիծել
 զՊօղոս : * Եւ իբրեւ եկն՝ կացին շուրջ ըզ- 7
 նովաւ՝ որ յԵրուսաղէմէ իջեալ էին հրէայք .
 բազում և ծանր մնասս դնէին՝ զոր ոչ կա-
 րէին ցուցանել : * Քանզի առնէր պատաս- 8
 խանի Պօղոս , եթէ ոչ յօրէնս հրէից՝ և ոչ
 'ի տաճարն՝ և ոչ 'ի կայսր ինչ մնասակար
 եմ : * Բայց Փեստոս կամեցեալ հրէիցն շը- 9
 նորհս առնել՝ պատասխանի ետ Պօղոսի՝ և
 ասէ . կամիս յԵրուսաղէմ ելանել՝ և անդ
 վասն դոցին իրաց դատել առաջի իմ : * Եւ 10
 ասէ Պօղոս . յատենի կայսեր հասեալ կամ ,
 ուր պարտ է ինձ դատել . հրէից ինչ չեմ
 մնասակար , որսէս և դու իսկ քաջ գիտես :
 * Ապա թէ մնասակար իցեմ՝ և արժանի 11
 մահու ինչ գործեցի , ոչ զանգիտեմ 'ի մե-
 ռանելոյ . իսկ եթէ ոչինչ իցէ՝ զորոց սոքա
 ամբաստան լինին զինէն , ոչ ոք կարէ զիս
 դոցա շնորհել . 'ի կայսր բողոքեմ : * Յայն 12
 ժամ Փեստոս խօսեցեալ ընդ խորհրդակցին՝
 արար պատասխանի , 'ի կայսր բողոքեցեր՝
 առ կայսր երթիջիր :

ԵԳ * Իբրեւ անցին աւուրք ինչ՝ Ագրիպպաս 13
 արքայ և Բերինիկէ եկին 'ի Կեսարիա՝ յող-
 ջոյն Փեստոսի : * Եւ իբրեւ աւուրս բա- 14
 զումս հանէին անդր , Փեստոս զեկոյց ար-

- բայի զՊօղոսէ՝ և ասէ . այլ մի է աստ մը .
 15 նացեալ Պապեալ ՚ի Փեղիքսէ : * Ասան որոյ
 իբրեւ չորայ յՆրուսաղէմ , զդացուցին ինձ
 քահանայապետքն և գլխաւորք հրէիցն .
 խնդրէին յինն առնել նմա պատուհաս :
 16 * Որոյ ետու պատասխանի . եթէ չէ օրէն
 հստիմայեցւոց շնորհել ումեք զոք , մինչեւ
 ամբաստանեալն յանդիման ունիցի զդատա-
 խաղսն՝ և տեղի պատասխանեոյ առնուցու
 17 վասն ամբաստանու թեանն : * Եւ իբրեւ ե-
 կին այսր՝ ոչ ինչ յապաղեցի , այլ ՚ի վաղիւն
 նատեալ յատենի՝ հրամայեցի ածել զայրն :
 18 * Ասան որոյ մատուցեալ ամբաստանքն և
 ոչ մի ինչ մնաս չարութեան ՚ի մէջ բերէին՝
 19 զորոյ եան կարծէի . * բայց խնդիրս ինչ՝ որ
 վասն իւրեանց պաշտաման ունէին ընդ նմա .
 և վասն Յիսուսի ուրումն մեռելոյ , զորմէ
 20 ասէր Պօղոս թէ կենդանի է : * Իբրեւ յան-
 հընարս մտի վասն այնպիսի իրաց քննու-
 թեան , ասեմ . եթէ կամիցի՞ երթալ յՆրու-
 սաղէմ , և անդ դատել վասն նոցին իրաց :
 21 * Բայց ՚ի Պօղոսի բողոքելն՝ զի պահիցի ՚ի
 քաջի արանցն յանդիմանութիւն , հրամայե-
 ցի պահել զնա՝ մինչեւ տաց տանել առ
 22 կայսր : * Աղբիպպաս ցՊեատոս ասէ . կամէի և
 ևս լսել առնն . և նա ասէ՝ ՚ի վաղիւ լուիցես :
 23 * Եւ ՚ի վաղիւ անդր իբրեւ եկն Ագ-
 րիպպաս և Յերինիկէ՝ բազում և երեւելի
 սպասուք , և մտին յատենն հանդերձ հա-

զարապետօքն և արամբք պատուականօք
 քաղաքին . և հրամայեալ Փեստոսի՝ ամին
 զՊօղոս : * Եւ ասէ Փեստոս , արքայ Ագրիպա 24
 պա՛ և ամենայն արք՝ որք ընդ մեզ էք . տե-
 սանէք զսա , վասն սորա ամենայն ժողովք
 հրէից ամբաստան եղեն ինձ յԵրուսաղէմ ,
 և աստ աղաղակէին՝ թէ չէ պարտ դմա կեալ :
 * Բայց ես ՚ի վերայ հասի թէ ոչինչ է դորա 25
 արժանի մահու գործեալ . և դորա ինքնին
 բողոք կալեալ առ քաջ արանցն , խորհեցայ
 յղել : * Վասն որոյ ստուգու թեամբ ինչ 26
 գրել տեառն իմում ոչ ունիմ . վասն այնորիկ
 ամի զդա առաջի ձեր՝ և մանաւանդ առա-
 ջի քո արքայ Ագրիպա . որպէս վերօտին
 քննեալ՝ մարթացից ինչ գրել : * Քանզի ան 27
 պատեհ իմն թուի ինձ տալ տանել կապեալ
 մի , և ոչինչ մնաս զնմանէ նշանակել :

ԳԼ. ԻԶ.

Եւ Ագրիպապաս ասէ ցՊօղոս . հրամայեալ 1
 է քեզ՝ վասն քո խօսել . յայնժամ Պօղոսի
 ձգեալ զձեռն՝ առնէր պատասխանի : * Վասն 2
 ամենայն ամբաստանութեան հրէիցդ զինէն՝
 արքայ Ագրիպա՛ համարիմ զսոնձն երանելի .
 զի քո առաջի այսօր տալոց եմ պատասխանի :
 * Մանաւանդ զի գիտակ ես իսկ ամենայն 3
 կրօնից և խնդրոց հրէից . վասն որոյ աղա-
 չեմ երկայնմստութեամբ լսել ինձ : * Քանզի 4

- 4 կէնաց խնոց՝ որ ՚ի մանկու թենէ, ՚ի սկզբանէ
 լեալ յազգի խում մ յերուսաղէմ, տեղեակ
 5 են ամենայն հրէայք : * Յառաջագոյն գիտեն
 ՚ի վաղուց հետէ, եթէ կամիցին վկայել, զի
 ըստ ճշմարտագոյն կրօնից օրինացն մերոց
 6 կեցեալ եմ փարիսեցի : * Եւ արդ վասն յու
 սոյն՝ առ հարսն եղելոյ աւետեացն յաստու
 7 ծոյ՝ դատեալ կամ յատենի . * յոր երկոտա
 սան ազգատոհմիս մերոյ անսղակաս զցայգ և
 զյերեկ սրաշտեալ ակն ունին հասանել, վասն
 որոյ յուսոյ ամբաստանիմ արքայ ՚ի հրէիցդ :
 8 * Զի՛նչ անհաւատ թուի՝ ձեզ՝ եթէ աստուած
 9 զմեռեալս յարուցանէ : * Ես իսկ ինքնին
 սրտոշաճ համարէի՝ զբազում ինչ հակառակ
 անուանն Յիսուսի նաղովրեցւոյ գործել :
 10 * Զոր և արարի իսկ յերուսաղէմ, և զբա
 ղումս ՚ի սրբոցն ես բանտարգել առնէի,
 ՚ի բահանայապետիցն առեալ իշխանու թիւն .
 11 և զսպանելոցն նոցա բերէի համար : * Եւ
 ըստ ամենայն ժողովրդոցն՝ բազում անգամ
 սրտովեալ զնոսա բռնադատէի հայհոյել, ա
 ռաւել եւս մոլեալ ՚ի վերայ նոցա՝ հալածէի
 12 մինչեւ յարտաքին քաղաքսն : * Որովք գը
 նացեալ ՚ի Դամասկոս՝ իշխանու թեամբ և
 13 հրամանօք քահանայապետիցն, զմիջաւուրբ
 քրն ՚ի ճանապարհի տեսի՝ արքայ, յերկնից
 առաւել քան զլուսաւորութիւն արեգա
 կան ծագեալ զինեւ լոյս, և զնոքօք՝ որ ընդ
 14 իսն երթային : * Եւ ամենեցուն մեր անկա

նել յերկիր, լուայ ձայն որ ասէր զիս՝ յեր-
 րայեցւոց բարբառովն. Սաւուղ Սաւուղ՝ զի՞
 հալածես զիս. խիստ է քեզ ընդ դէմ խթանի
 աքացել: * Եւ ես ասեմ, ո՞ ես տէր. և տէր 15
 ասէ, ես եմ Յիսուս զոր դուն հալածես:
 * Այլ արի և կաց ՚ի վերայ ոտից քոց. զի 16
 վասն այսորիկ երեւեցայ քեզ՝ առնուլ զքեզ
 ՚ի ձեռն պաշտօնեայ և վկայ՝ որոց տեսերդ
 զիս, և որոց երեւեցայց քեզ. * փրկել ըզ- 17
 քեզ ՚ի ժողովրդենէդ՝ և ՚ի հեթանոսաց,
 յորս ես առաքեցից զքեզ. * բանալ զաչս 18
 նոցա, դարձուցանել ՚ի խաւարէ ՚ի լոյս, և
 յիշխանութենէ սատանայի՝ յաստուած.
 առնուլ նոցա զթողութիւն մեղաց, և վիճակ
 ընդ սուրբս հաւատովքն որ յիս: * Աւստի 19
 արքայ Ագրիպպա՝ ոչ եղէ անհաւան երկնա-
 ւոր տեսլեանն. * այլ նախ որոց ՚ի Դամաս 20
 կոս և յԵրուսաղէմ էին, և ընդ ամենայն
 դաւառս հրէաստանի և ՚ի հեթանոսս, սլառ-
 մեցի զղջանալ՝ և դառնալ յաստուած կեն-
 դանի. արժանի ապաշխարութեան գործս
 գործել: * Ասան այսորիկ հրէից կալեալ զիս 21
 ՚ի տաճարին, կամէին սպանանել: * Օգնու- 22
 թիւն հասեալ առ յաստուծոյ՝ մինչեւ ցայ-
 սօր կացի վկայեալ փոքու և մեծի. ոչինչ
 արտաքոյ ասել՝ քան զոր մարգարէքն և Մով-
 սէս խօսեցան զհանդերձելոցն լինելոյ. * Եւ 25
 թէ չարչարելոց է Գրիստոսն, եթէ առաջին
 ՚ի յարութենէ մեռելոց՝ լոյս պատմելոց է

- 24 ժողովրդեանն՝ և հեթանոսաց : * Եւ նորա
 դայս սրատասխանի տուեալ, Փեատոս 'ի
 ձայն մեծ ասէ, մոլիս Պօղէ, բաղում դըպ-
 րութիւնքդ զքեզ 'ի մոլութիւն դարձուցա-
 25 նե՛ն : * Իսկ Պօղոս ասէ, ոչ մոլիմ՝ քաջդ
 Փեատոս, այլ զցածութեան և զճշմարտու-
 26 թեան բանս բարբառիմ : * Գիտակ իսկ է
 այսոցիկ արքայ, ընդ որում և համարձա-
 կեալդ խօսիմ. քանզի ծածկել 'ի քէն իմիք
 'ի սոցանէ՝ չառնում յանձն. զի ոչ եթէ
 27 յանկեան ուրեք դործեալ իցէ այս : * Հա-
 ւատանս արքայ Ագրիպպա մարգարէից. գի-
 28 տեմ զի հաւատաս : * Եւ ասէ Ագրիպպաս
 ցՊօղոս, փոքու իմն հաւանեցուցանես զիս
 29 լինել Քրիստոնեայ : * Եւ Պօղոս ասէ. խնդրէի
 յաստուծոյ՝ և փոքու և մեծաւ՝ ոչ միայն
 զքեզ՝ այլ զամենեւեան որ լսեն ինձ այսօր՝
 լինել այսպիսի որպէս և ես եմ, բաց 'ի
 30 կապանաց աստի : * Յոտն եկաց արքայն և
 դատաւորն և Բերինիկէ, և որ ընդ նոսայն
 31 նստէին : * Եւ իբրեւ գնացին, խօսէին ընդ
 միմեանս և ասէին. թէ ոչինչ արժանի մահու
 կամ կապանաց դործէ այրս այս : * Իսկ Ագ-
 32 րիպպա ցՓեատոս ասէ. արձակել մարթ էր
 զայրս զայս՝ եթէ ոչ էր բողոքեալ 'ի կայսր :

ԳԼ. ԺԸ.

1 Իբրեւ հրամայեցաւ մեզ նաւել յիտաւ էԵ

լիա , տային զՊօղոս՝ և զայլս ոմանս կապեա-
 լրս ցհարիւրապետ մի , որում անունն էր
 Յուդիոս սեբաստեան գնդին : * Եւ ելեալ 2
 'ի նաւ մի անդրամինտացի , որ երթալոց էր
 'ի կողմանս ասիացւոց՝ գնացաք . էր ընդ մեզ
 և Արիստարքոս՝ մակեդոն թեսաղոնիկեցի :
 * Եւ 'ի վաղիւ անգր իջաք 'ի Սիդոն . և 3
 մարդասիրու թիւն ցուցեալ Յուդիա առ Պօ-
 ղոս , հրամայեաց առ բարեկամսն երթալ՝
 և դարման գտանել : * Եւ անտի ելեալ խո- 4
 նարհագոյն նաւեցաք 'ի Կիւպրոս՝ վասն հող-
 մոյն ընդդէմ լինելոյ : * Յայնժամ ընդ մէջ 5
 ծովուն Կիւլիկեայ և Պամփիլեայ նաւեալ՝
 իջաք 'ի Սմիռայ լիկիացւոց : * Եւ անդ գլու- 6
 եալ հարիւրապետին զնաւ մի աղէքսանդրա-
 ցի՝ որ երթայր Եւտալիա , եմոյժ զմեզ ան-
 դրը : * Եւ 'ի բազում աւուրս ծանրանաւ 7
 եալք հազիւ հասաք առ Կնիդաւ . և 'ի
 չթողացուցանել մեզ հողմոյն , նաւեցաք
 խոնարհագոյն 'ի կրետէ առ Սաղմոնաւ :
 * Հազիւ անցեալ առ նովաւ՝ եկաք 'ի տեղի 8
 ինչ որ կոչէր գեղեցիկ նաւահանգիստ . յոր
 հուպ էր քաղսքն Ջասեայ : * Եւ իբրեւ 9
 բազում ժամանակ ջ անցանէին , և սխալ եւս
 լինէր նաւելոյն . և վասն այն ինչ եւս պա-
 հոցն անցանելոյ , տայր խրատ Պօղոս . * և 10
 ասէ ցնոսա . արք՝ տեսանեմ զի թշնամանօք
 և բազում վնասու՝ ոչ միայն բեռինդ և նա-
 ւիդ , այլ և անձանց մերոց լինելոց է նա-

- 11 Լարկու թիւնս : * Իսկ հարիւրապետն նաւապետին և նաւաւարին առաւել անսայր՝ քան
- 12 քանիցն Պօղոսի : * Իբրեւ դժպատեհ իմն թուէր նաւահանդիսուն առ ՚ի ձմերել, բազումք խորհեցան դնալ անտի, թերեւս կարացեն հասանել ՚ի Փիւնիկէ՝ ձմերել ՚ի նաւահանդատին կրեաացւոց, որ հայէր ընդ
- 13 հարաւակողմն և ընդ աշխարհն : * Եւ ՚ի շնչել հարաւոյն, համարեցան ուր դիմեալն էին հասանել, և արկեալ մօտ անցանէին
- 14 զՆրեմեաւ : * Եւ ոչ յետ բազում ժամուց՝ անկաւ զնովաւ հողմ ուռուցիկ, որ կոչի
- 15 Եւրակիկոն : * Ընդ յափշտակել նաւին՝ և ՚ի չհանդուրժել ընդդէմ հողմոյն, թոյլ տրեալ երթայաք և դայաք : * Ի կղզի ինչ դիմեալ՝ որ կոչէր Աղօդեա, հաղիւ կարացաք
- 17 բմբռնել զմակոյկն : * Զոր առեալ յօդնաւ կանաւ թիւն կապէին ընդ նաւն, երկուցեալ թէ գուցէ ՚ի յորձանուան անկանիցին, իջուցեալ զառագաստն այնպէս երթային և
- 18 դային : * Եւ ՚ի սաստկագոյն վշտանալոյն մերոյ՝ ՚ի վաղիւ անդր զկարասին ընկեցիկ
- 19 առնէին : * Եւ յերիւր աւուր ընդ իւրեանց
- 20 ձեռն՝ զդործին նաւին ընկեցին : * Իբրեւ ոչ արեւ՝ և ոչ աստեղք երեւէին ՚ի բազում աւուրս, և ձմեռն ոչ սակաւ կայր ՚ի վերայ, ապա բառնայր ամենայն յոյս փրկուցեալ ի մեջ
- 21 կաւ թեան մերոյ : * Եւ զի բազում աւուրս նօթի էին, յայնժամ Պօղոս կայեալ ՚ի մէջ

նոցա՝ ասէ . պարտ էր ձեզ ո՛վ արք՝ անասլ
 ինձ և ոչ ելանել 'ի Կրետեայ՝ և շահել ըզ
 վիշտս զայս՝ և զմնաս : * Եւ արդ՝ խրատեմ 22
 զձեզ քաջալերել . զի մնաս անձին՝ և ոչ մի
 ում 'ի ձէնջ լինիցի , բաց 'ի նաւէդ : * Քան 23
 զի երեւեցաւ ինձ յայսմ գիշերի հրեշտակ
 Աստուծոյ՝ որոյ եսն եմ , և պաշտեմ զնա ,
 * և ասէ . մի՛ երկնչիր Պօղէ , կայսեր եւս 24
 պարտ է քեզ յանդիման լինել . և ահա շը
 նորհեալ է քեզ յԱստուծոյ՝ զամենեւեան .
 որ են ընդ քեզ 'ի նաւիդ : * Վասն այսորիկ 25
 քաջալերացարուք արք , զի հաւատամ
 յԱստուած՝ թէ այսպէս լինի՝ զոր օրինակ
 խօսեցաւ ընդ իս : * Բայց 'ի կղզի ինչ հա 26
 սանէ մեզ անկանել :

էջ * Իբրեւ չորեքտասաներորդ գիշեր լի 27
 նէր՝ մինչդեռ ծփէսք 'ի հանդրին անդուն
 դըս , 'ի մէջ գիշերին կարծէին նաւավարքն
 եթէ հասեալ իցեն յաշխարհ ուրեք : * Եւ 28
 ընկեցեալ զգունդան՝ գտին գիրկս քսան .
 և սակաւ ինչ դադարեալ՝ դարձեալ ընկե
 ցին՝ և գտին գիրկս հնգետասան : * Զահի 29
 հարեալ թէ գուցէ 'ի խիտ ինչ տեղիս ան
 կանիցին , յեւուստ կողմանէ ընկեցին խա
 ըխիսս չորս . ըլձանային այգուն լինելոյ :
 * Բայց նաւավարքն խնդրէին փախչել 'ի նա 30
 ւէ անտի . և իջուցեալ զկուրն 'ի ծով անդր՝
 պատճառանօք՝ որպէս թէ առաջոյ կողմանէ
 խարխիսս ձգելոց իցեն : * Ասէ Պօղոս ցհա 31

- ընդհանրան և զգորականան . եթէ ոչ դոքա
 ման 'ի նաւիս' դուք ապրել ոչ կարէք :
 32 * Յայնժամ զգորակներն հատին զլարս կրին՝
 33 և 'ի բաց ընկեցին : * Եւ մինչդեռ այգն
 կամէր լինել , աղաչէր Պօղոս զամենեւեան
 առնուլ կերակուր , ապէ . այս չորեքտասա
 ներորդ օր է՝ որում ակն ունիք 'նօթիս կա
 34 տարել , և չէ ինչ ճաշակեալ : * Ասան որոյ
 աղաչեմ զձեզ՝ ճաշակել կերակուր , զի այն
 իսկ վասն ձերոյ փրկութեան է . զի ոչ ու
 35 րուք 'ի ձե՛նջ մաղ մի 'ի գլխոյ կորիցէ : * Եւ
 իբրեւ սոաց զայս , առեալ հաց՝ գոհացաւ
 զԱստուծոյ առաջի ամենեցուն . եբեկ՝ և
 36 սկսաւ ուտել : * Եւ քաջալերեցան ամենե
 37 թին , և նոքա առին կերակուր : * Եւ էաք
 ամենայն հողիք 'ի նաւին՝ երկերիւր եօթա
 38 նասուն և վեց : * Իբրեւ յագեցան կերակ
 րովն , թեթեւացուցին զնաւն՝ թափեալ ըզ
 39 ցորեանն 'ի ծովն : * Եւ իբրեւ այդ եղեւ՝
 զերկիրն ոչ ճանաչէին , բաց զդոպ մի նըշ
 մարէին՝ թէ սփն ծովուն իցէ . յոր խորհէ
 ին թէ հնար ինչ իցէ՝ զերծուցանել զնաւն :
 40 * Եւ զխարիսին հատեալ՝ ընկեցին 'ի ծովն ,
 թողացուցին զխառնելիս թեւոյն , և 'ի բաց
 առին զսառաղասան , և ետուն հողմոյն յա
 41 փըն կոյս ծովուն : * Անկեալ 'ի տեղի մի
 երկծով՝ թիւրեցին զնաւն . և առաջին կող
 մըն նաւին խրեալ՝ անշարժ մնայր , և յե
 42 տին կողմն քակէր 'ի բռնու թե՛նէն : * Եւ զօ

րականացն խորհուրդ արարեալ՝ զի զկա-
 պեալսն սպանցեն, և մի ոք լուղիցէ և փա-
 խիցէ: * Եւ հարիւրապետն քանզի կամե- 43
 ցաւ ապրեցուցանել զՊօղոս, արգել զնոսա
 'ի խորհրդոյն. հրամայեաց զի որ կարողն ի-
 ցեն լուղել՝ անկանիցին նախ, և 'ի ցամաք
 ելանիցեն. * և զայլսն՝ զորս 'ի տախտակս, 44
 և զորս յայլ ինչ կահ 'ի նաւէ անտի. և այս-
 պէս եղեւ ամենեցուն փրժանել յերկիր:

ԳԼ. ԻԸ.

Եւ ապրեալք՝ յայնժամ գիտացաք թէ 1
 Մելիտինէ էր անուն կղզւոյն. բայց բար-
 բարոսքն շնորհեցին ոչ սակաւ մարդասի-
 րու թիւն մեզ: * Քանզի լուցին խարոյկ՝ և 2
 ընկալան զամենեսին զմեզ վասն անձրեւին
 որ ստիպէր՝ և վասն ցրտոյն: * Եւ 'ի ժողո- 3
 վել Պօղոսի խռիւ ինչ բազում՝ և դնել 'ի
 վերայ խարուկին, իժ մի 'ի ջերմութենէն
 ելեալ՝ կալաւ զձեռանէ նորա: * Եւ իբրեւ 4
 տեսին բարբարոսքն կախեալ զգազանն զձե-
 ուանէ նորա, սուէին ցմիմեանս. ուրեմն ըս-
 պանող է այրս այս՝ որ թէպէտ և ապրեցաւ
 'ի ծովէն, իրաւունքն չետուն կեալ: * Եւ 5
 նորա թօթափեալ զգազանն 'ի հուրն, եղեւ
 նմա չար և ոչինչ: * Եւ նոքա ակն ունէին 6
 նմա այտնլոյ՝ կամ անկանելոյ՝ և յանկար-
 ծակի մեռանելոյ: իբրեւ շատ ակն կոպեալ՝

- և տեսանելին թէ ոչինչ մնաս եղեւ նմա՝
 դարձեալ դարձուցեալ դբանսն՝ ասելին թէ
 7 աստուած ոմն է : * Եւ շուրջ զտեղեաւն
 զայնուիկ էին դիւղք դիսաւորի կղզւոյն՝ ու
 բում անուն էր Պոպղիոս . որ առ զմեզ յե-
 րաշխի դերիս աւուրս՝ և սիրով ընկալաւ :
 8 * Եւ եղեւ հօրն Պոպղեայ ՚ի ջերմն և յախտ
 թանչից հիւանդանալ՝ դնել : առ որ մտեալ
 Պօղոս՝ և կացեալ յաղօթս՝ եղ զձեռն և
 9 բժշկեաց զնա : * Եւ իբրեւ այս եղեւ , այլ
 հիւանդք՝ որ էին ՚ի կղզւոջն գային և բը-
 10 ժբշկելին : * որք և բազում պատուովք պա-
 տուեցին զմեզ . և իբրեւ գնացաք , ետուն՝
 որ ինչ սէտք էին :
 11 * Եւ յետ երկից ամսոց ելաք ՚ի նաւ մի ^{եէ}
 աղէքսանդրացի՝ որ ձմերեալ էր ՚ի կղզւոջն
 12 նշանաւորաւ դիտակուրացւոց : * Եւ իջեալ
 13 ՚ի Սիրակուսա՝ եղաք աւուրս երիս : * Ուս-
 տի գնացեալ հասաք ՚ի Հռեգիօմն . և յետ
 աւուր միոյ ՚ի շնչել հարաւոյն , երկօրեայք
 14 եկաք ՚ի Պատիողոս : * Ուր և գտաք եղբարս՝
 աղաչեցեալք ՚ի նոցանէ լինել աւուրս եօթն .
 15 և ապա ելաք ՚ի Հռովմ : * Եւ անտի լուեալ
 եղբարց զմէնջ՝ ելին ընդ առաջ մեր մինչեւ
 յորդոստայն Ապփեայ՝ և երկոցն կրպակաց .
 զորս տեսեալ Պօղոսի՝ գոհացաւ զաստուծոյ՝
 16 և բաջալերեցաւ : * Եւ իբրեւ մտաք ՚ի Հը-
 ուովմ , հրամայեցաւ Պօղոսի լինել առանձին
 հանդերձ զինուորաւն՝ պահպանաւ իւրով :

* Եւ եղեւ յետ երից աւաւրց՝ կոչել նմա 17
 զհրէիցն գլխաւորս . և իբրեւ եկին , ասէ
 ցնոսա . ես՝ արք եղբարք՝ ոչինչ հակառակ
 գործեալ ժողովրդեանն՝ կամ կրօնիցն հայ-
 րենեաց , կապեալ յԵրուսաղեմէ՝ մատնե-
 ցայ 'ի ձեռն հռովմայեցւոց : * Արք իբրեւ 18
 դատեցան զիս՝ կամեցան արձակել , վասն և
 ոչ մի ինչ մնաս մահու գտանելոյ յիս : * Ի 19
 հակառակել հրէիցն , հարկ եղեւ բողոքել
 'ի կայսր . իբր ոչ եթէ զազգէն իմմէ ունէի
 ինչ չարախօսել : * Վասն այսր պատճառաւ 20
 նաց աղաչեցի զձեզ՝ տեսանել և խօսել .
 քանզի վասն յուսոյն իսրայէլի կամ 'ի շրջ-
 թայս յայսոսիկ : * Եւ նոքա ասեն ցնա . մեք 21
 ոչ թուղթս ինչ վասն քո ընկալաք 'ի հրէաս-
 տանէ , և ոչ եկեալ ոք յեղբարց պատմեաց՝
 կամ խօսեցաւ ինչ վասն քո չարութիւն :
 * Բայց աղաչեմք 'ի քէն լսել՝ թէ զինչ խոր 22
 հիցիս . զի վասն հերձուածոյդ այդորիկ
 յայտ իսկ է մեզ , զի ամենայն ուրեք հա-
 կառակութիւն կրէ : * Ժամ եղեալ նմա օր 23
 մի , եկին 'ի վանսն առ նա բազումք . որոց
 պատմէր վկայութեամբ զարքայութիւն առ-
 տուծոյ . և հաւանեցուցանէր զնոսա վասն
 Յիսուսի , յօրինացն Մովսէսի և 'ի մար-
 գարէից՝ յայգուէ մինչեւ ցերեկոյ : * Եւ 24
 ոմանք հաւանէին բանիցն , և կէսքն չհա-
 լատային : * Եւ անմիաբանք լեալ միմեանոյ՝ 25
 արձակէին . յասելն Պօղոսի բան մի , թէ

բարեոք խօսեցաւ հողին սուրբ 'ի ձեռն Եւ
 26 սայեաց մարդարեւ ի առ հարսն մեր . * և աւ
 սե . երթ առ ժողովուրդն , և ասացես .
 լսելով լուիջիք՝ և մի՛ իմասջիք , և տեսաւ
 27 նելով տեսջիք՝ և մի՛ տեսջիք : * Ձի թանձ
 րացաւ սիրտ ժողովրդեանն այնորիկ , և ա
 կանջօք իւրեանց ծանր լուան . և դաչս իւ
 րեանց կախուցին , զի մի՛ երբէք տեսցեն ա
 չօք և ականջօքն լուիցեն և սրտիւք իմաս
 28 ցին՝ և դարձցին , և բժշկեցից զնոսա : * Եւ
 արդ՝ յայանի լիցի ձեզ , զի հեթանոսաց ա
 սարեցաւ մերկու թիւն աստուծոյ՝ նորին և
 29 լուիցեն : (* Եւ իբրև զայս ասաց՝ արտաքս
 գնացին 'ի նմանե հրէայքն . որք ունէին 'ի
 30 մէջ ինքեանց զբազում խնդիրս) : * Եւ ե
 ղեւ ղերկեամ մի՛ բովանդակ իւրով վար
 31 ձու . * և ընդունէր զամենեւեան որ մտա
 32 նէին առ նա : * Քարոզէր զարքայու թիւնն
 աստուծոյ , և ուսուցանէր վասն տեառն
 Յիսուսի Քրիստոսի , անխափան՝ ամենայն
 համարձակութեամբ :

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՌ ՀՌՈՎՄԱՅԵՑԻՍՆ

ԳԼ. Ա.

ԱՐ ՊՕՂՈՍ ծառայ Յիսուսի Քրիստոսի կո- 1
 չեցեալ առաքեալ, որոշեալ յաւետարանն 2
 Աստուծոյ. * որ յառաջ խոստացաւ 'ի ձեռն 3
 մարգարէից իւրոց գրովք սրբովք, * վասն 3
 որդւոյ իւրոյ եղելոյ 'ի զաւակէ Գաւթի 4
 ըստ մարմնոյ. * սահմանելոյ որդւոյն աստու- 4
 ծոյ զօրութեամբ ըստ հոգւոյն սրբութեան. 5
 'ի յարութենէ մեռելոց Յիսուսի Քրիստոսի 5
 տեառն մերոյ. * որով ընկալաք շնորհս և 6
 առաքելութիւն՝ 'ի հնազանդութիւն հաւա- 6
 տոց յամենայն հեթանոսս վասն անուան 6
 նորա. * յորս և դուք էք կոչեցեալ Յիսու- 6
 սի Քրիստոսի: * Ամենեցուն որոց էք 'ի Հը- 7

- 8 սովմ, սիրելեաց աստուծոյ՝ կոչեցելոց սրբ-
 րոց, շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն
 յաստուծոյ հօրէ մերմէ՝ և ՚ի տեառնէ Յի-
 9 սուսէ Քրիստոսէ : * Նախ գոհանամ զաս-
 տուծոյ իմոյ ՚ի ձեռն Յիսուսի Քրիստոսի
 վասն ձեր ամենեցուն . զի հաւատք ձեր
 10 պատմեալ են ընդ ամենայն աշխարհ : * Վկայ
 է ինձ աստուած, զոր պաշտեմն հողւով ի-
 11 մով՝ յաւետարանի որդւոց նորա, * թէ որ-
 պէս գլխատակս ձեր առնեմ յամենայն
 ժամ յաղօթս իմ, աղաչելով զի թերեւս
 երբէք յաջողեցի ինձ կամօքն աստուծոյ
 12 զալ առ ձեզ : * Քանզի անձկացեալ եմ տե-
 սանել զձեզ, զի փոխեցից ՚ի ձեզ շնորհս
 13 ինչ հողեւորս՝ առ ՚ի հաստատել զձեզ . * այ-
 սինքն է, մխիթարակից վնել ձեզ վասն
 14 ընդ միանանց իմոյ և ձերդ հաւատոց : * Ոչ
 կամիմ եթէ տգէտք իցէք եզբարք . զի բա-
 զում անդամ յօժարեցի դալ առ ձեզ, և
 արդեւայ մինչեւ ցայժմ . զի և ՚ի ձեզ գը-
 15 ակց պտուղ ինչ որպէս և յայլ հեթանոսս :
 14 * Քանզի յունաց և բարբարոսաց՝ իմաստ-
 15 նոց և անմտից պարտապան եմ, * այնպէս՝
 որչափ իմովսանն յօժարութեամբ՝ և ձեզ
 16 որ ՚ի Հռովմդ էք՝ աւետարանել : * Զի ոչ
 եթէ ամօթ ինչ համարիմ զաւետարանն .
 քանզի զօրութիւն աստուծոյ է ՚ի փրկու-
 թիւն ամենայն հաւատացելոց . նախ հրէի՝
 17 և ապա հեթանոսի : * Զի արդարութիւնն

աստուծոյ նովալ յայտնի 'ի հաւատոց 'ի հաւատս . որպէս և գրեալ է , թէ արդարն 'ի հաւատոց կեցցէ :

ԱԳ * Քանզի յայտնելոց է բարկութիւնն աս . 18
 տուծոյ յերկնից 'ի վերայ ամենայն ամբարըշտութեան և անիրաւութեան մարդկան . որք զճշմարտութիւնն անիրաւութեամբ ունին . * վասն զի գիտութիւնն աստուծոյ 19
 յայտնի է 'ի նոսա . քանզի աստուած իսկ յայտնեաց նոցա : * Զի աներեւոյթք նորա 'ի 20
 սկզբանէ աշխարհի , արարածովքս իմացեալ տեսանին . այսինքն է՝ մշտնջենաւորութիւն և զօրութիւն և աստուածութիւն նորա . զի ոչ գտանիցեն ամենեւին տալ պատասխանի : * Զի ծանեան զաստուած , և ոչ իբրեւ զաս . 21
 տուած փառաւորեցին՝ կամ գոհացան . այլ նանրացան 'ի խորհուրդս իւրեանց , և խաւարեցան անմտութեամբ սիրտք նոցա : * Զան . 22
 ձինս առ իմաստունս ունէին՝ յիմարեցան : * Եւ փոխեցին զփառս անեղծին աստուծոյ՝ 23
 'ի նմանութիւն սլատկերի եղծանելի մարդոց և թռչնոց և չորքոտանեաց և սողնոց : * Վասն որոյ մատնեաց վնոսա աստուած 'ի 24
 ցանկութիւն սրտից նոցա 'ի պղծութիւն , անարդել զմարմինս իւրեանց յանձինս իւրեանց . * որք փոխանակեցին զճշմարտութիւնն աստուծոյ ընդ ստութեան . հնազանդեցան՝ և սլաշտեցին զարարածս , և ոչ զարարիչն . որ է օրհնեալ յաւիտեանս , ա-

մին : * Վասն այնորիկ մասնեաց զնոսա աստ 26
 ուած ՚ի կարիս անարդու թեան . զի էզք նո-
 ցա փոխանակեցին զպէտս բնականս ՚ի պէ-
 տրս անբնականս : * Նոյնպէս և արուացն 27
 թողեալ զբնականս պէտս իզու թեան , բոր-
 բքեցան ցանկու թեամբք իւրեանց ՚ի մի-
 մեանս . արուք ընդ արուս զխայտառակու-
 թիւն գործէին , և զգարձ փոխարինին՝ որ
 պարս էր մոլորութեան նոցա՝ յանձինս իւր-
 եանց ընդունէին : * Եւ որպէս՝ զի ոչ ընտ 28
 բեցին զԱստուած ունել ՚ի գիտութեան ,
 մասնեաց զնոսա Աստուած ՚ի միտս անար-
 դութեան՝ գործել զանարժանս . * զլցեալսն 29
 ամենայն անիրաւութեամբ , պոռնկու-
 թեամբ , անզգամութեամբ , ազահութեամբ ,
 չարութեամբ , լի նախանձու , սպանու-
 թեամբ հեռիւ՝ նենդութեամբ , չարաբա-
 նութեամբ , շողմոլ * չարախօսք , աստուա 30
 ծատեացք , թշնամանողք , ամբարտաւանք
 ամբարհաւածք , գտիչք չարեաց , զճնողս
 անարդուք . * անմիտք ուխտադրուժք , անա 31
 գորոյնք , աննուէրք , անողորմք : * Ոյք հաս 32
 եալ էին յԱստուծոյ իրաւանցն վերայ , ե-
 թէ ոյք զայսպիսիսն գործեն՝ արժանի են
 մահու . և ոչ միայն որ զայն առնեն , այլ և
 որ կամակիցն լինին գործելեացն :

ԳԼ. Բ.

Վասն որոյ առանց պատասխանի տալոյ 1
 ես ո՛վ մարդ՝ որ դատիսդ : Զի որով դա-
 տիս զընկերն , զանձն քո դատապարտես .
 զի դու զնոյն գործես՝ որով դատիսն :
 ԱԴ * Քանզի գիտեմք , եթէ Աստուծոյ դա- 2
 տաստանն ճշմարտութեամբ է 'ի վերայ այ-
 նոցիկ՝ որ զայնպիսիսն գործեն : * Իսկ արդ՝ 3
 խորհիցիս զայս ո՛վ մարդ , որ դատիս զայնո-
 սիկ՝ որ զայնպիսիսն գործեն՝ և դու զնոյն
 գործես . եթէ դու ապրելոց իցես 'ի դա-
 տաստանաց անտի Աստուծոյ : * Եթէ զվե- 4
 ճուութեամբ քաղցրութեան նորա , և զներե-
 լովն և զերկայնմտութեամբն արհամարհի-
 ցես . չգիտիցես՝ զի քաղցրութիւն Աստու-
 ծոյ զքեզ յապաշխարութիւն ածէ : * Այլ 5
 ըստ խստութեան քում , և ըստ անղեղ սր-
 տի գանձես անձին քում բարկութիւն՝ յա-
 ւուր բարկութեան և յայտնութեան ար-
 դար դատաւորութեանն Աստուծոյ : * Որ 6
 հատուցանէ իւրաքանչիւր ըստ գործս իւր-
 եանց . * որ համբերութեամբ են 'ի գործս 7
 բարութեան զվառս և զսպառիւ և զանկեղ-
 ճութիւն խնդրեն , զկեանսն յաւիտենից :
 * Իսկ որ 'ի հակառակութենէ անտի են՝ և 8
 ապստամբք 'ի ճշմարտութենէ՝ և զհետ եր-
 թեալ զանիրաւութեան , բարկութիւն և

9 արամառութիւն , * նեղութիւն և անձկութիւն ՚ի վերայ ամենայն մարդոց՝ որ դորձէ զչար . նախ հրէի՝ և ապա հեթանոսի :

10 * Փառք պատիւ և խաղաղութիւն ամենայնի՝ որ դորձէ զբարի . նախ հրէի՝ և ապա

11 հեթանոսի : * Զի ոչ է ակնառութիւն առաջի Աստուծոյ :

12 * Որք միանդամ արտաքոյ օրինացն մեղան , ԱԵ
արտաքոյ օրինացն և կորնչին . և որք ընդ օրինօքն մեղան , օրինօքն և դատեսցին :

13 * Զի ոչ եթէ որ լսելիք օրինացն են՝ արդարացեալ են առաջի Աստուծոյ , այլ առնելիք օրինացն արդարացին :

14 * Այլ յորժամ հեթանոսք՝ որ զօրէնս ոչ ունին , բնութեամբ զօրինացն դորձիցեն , նոքա որ զօրէնսն ոչ ունին՝ անձանց իւրեանց իսկ են

15 օրէնք . * որք ցուցանեն զդործս օրինացն գրեալ ՚ի սիրտս իւրեանց՝ վկայութեամբ մտաց իւրեանց , և յանդիմանել զմիմեանս ՚ի խորհրդոց իւրեանց , կամ թէ պատաս-

16 խանի իսկ տալ , * յաւուրն յորում դատիցի աստուած զգաղանիս մարդկան՝ ըստ աւետարանիս իմոց , ՚ի ձեռն Յիսուսի Քրիս-

17 տոսի : * Ապա եթէ դու հրէայ անուանեալ ես , և յեցեալ ես յօրէնսն՝ և պարծիս

18 յաստուած , * և դիտես զկամս նորա , և ընտրես զլաւն , և խրատեալ ես յօրինացն .

19 * վստահ ես յանձն քո առաջնորդ լինել կու-

20 ըաց՝ ըյս խաւարելոց՝ * խրատիչ անդգա-

մաց՝ վարդապետ տղայոց . ունել զկերպարանս գիտութեան և ճշմարտութեան օրինացն : * Իսկ արդ՝ որ ուսուցանես զընկերն , 21 զանձն քո ոչ ուսուցանես . որ քարոզես չբողանալ՝ գողանաս . * որ ասես չնալ՝ շնաս . 22 որ դարչիս 'ի մեհենաց՝ զսեղանս կողոպտես . * որ օրինօքն պարծիս՝ յանցանել ըստ օրէնան 23 զաստուած անարգես : * Զի անուն աստուածոյ վասն ձեր հայհոյի 'ի մէջ հեթանոսաց՝ որպէս և գրեալ է :

ԱԶ * Թլփատութիւն օգնէ՝ եթէ զօրէնան 25 պահիցես . ապա թէ յանցաւոր օրինացն իցես , թլփատութիւն քո անթլփատութիւն եղեւ : * Իսկ եթէ անթլփատութիւնն զիրաւունս օրինացն պահիցէ , ոչ ասպքէն անթլփատութիւն նորա 'ի թլփատութիւն համարեսցի . * և դատիցի՝ որ 'ի բնէ անթլփատութիւն է՝ զօրէնան կատարելով՝ զքեզ , որ գրքովն և թլփատութեամբն յանցաւոր օրինացն իցես : * Զի ոչ եթէ որ յայտնի հրէայն է , 28 և ոչ որ յայտնի մարմնով թլփատութիւն . * այլ որ 'ի ծածուկ հրէայն է , և թլփատութիւն սրտի հոգւով՝ և ոչ գրով . որոյ գովութիւնն ոչ 'ի մարդկանէ է , այլ յԱստուծոյ :

ԳԼ. Գ.

Իսկ արդ՝ զի՞նչ աւելի է հրէին , կամ 1 զի՞նչ օգուտ 'ի թլփատութենէ անտի : * Բա 2

դու մ ինչ ամենայն իրօք . նախ այն իսկ՝ զի
 հաւատարիմ եղեն սլատգամքն աստուծոյ :
 3 * Իսկ արդ՝ եթէ չէր հաւատացեալ ոմանց՝
 միթէ անհաւատութիւն նոցա զաստուծոյ
 4 հաւատան խափանէ՞ր . քաւ լիցի : * Արդ՝
 եղիցի աստուած ճշմարիտ՝ և ամենայն մարդ
 սուտ . որպէս և գրեալ է , որպէս արդար
 եղիցիս՝ ի բանս քո . և յաղթեսցես ի դա-
 5 տել քեզ : * Իսկ արդ՝ եթէ ապիրատու-
 թիւնն մեր զաստուծոյ արդարութիւնն յան-
 դիման կացուցանէ՝ զի՛նչ տեսմք . միթէ ա-
 նիրաւ ի՛նչ է աստուած՝ որ անէ զբարկու-
 6 թիւն , * ըստ մարդկու թեան ասեմ՝ քաւ-
 լիցի : ասլա թէ ոչ՝ զի՛արդ դատի աստուած
 7 զաշխարհ : * Զի եթէ ճշմարտութիւն աս-
 տուծոյ յիմում ստու թեանն առաւելաւ ՚ի
 փառս նորա , զի՛ եւս ես իբրեւ զմեզաւոր
 8 դատիմ : * Եւ կամ թէ՛ որպէս հայհոյիմքն ,
 և որպէս ասեն զմէնջ ոմանք ասել , թէ ա-
 րասցուք զչար՝ զի եկեսցէ բարի . որոց դա-
 9 տաստանքն յիրաւի են : * Եւ արդ՝ իւ իւիք
 առաւել իցեմք . ասլաքէն և ոչ իւիք . քան
 զի յառաջագոյն իսկ մեղադիր եղեաք հրէ-
 ից և հեթանոսաց՝ ամենեցուն ընդ մեզօք
 10 լինելոյ : * Որպէս և գրեալ է . թէ ոչ ոք է
 11 արդար՝ և ոչ մի . * և ոչ գոյ՝ որ իմանայ ,
 12 և ոչ ոք է՝ որ խնդրէ զաստուած : * Ամե-
 նեքեան խոտորեցան ՚ի միասին և անախտա-
 նացան : Ոչ ոք է որ առնէ զքաղցրութիւն

և ոչ ոք է մինչեւ 'ի մի : * Գերեզման բաց 13
 է կոկորդ նոցա , լեզուօք իւրեանց նենգա-
 ւորք եղեն . թոյնք իժից 'ի ներքոյ շրթանց
 նոցա : * Արոց բերանք անիծիւք և դառ 14
 նութեամբ լի են : * Արագ են ոտք նոցա 15
 հեղուլ զարիւն : * Բեկումն և թշուառու 16
 թիւն 'ի ճանապարհս նոցա . * և զճանա 17
 պարհն խաղաղութեան ոչ ծանեան : * Աչ է 18
 երկիւղ աստուծոյ առաջի աչաց նոցա :

ԲԴ * Բայց գիտեմք՝ որ ինչ միանգամ օրէնքն 19
 ասեն՝ այնոցիկ որ ընդ օրինօքն են ասեն .
 զի ամենայն բերան խցցի , և դատապարտ
 լիցի ամենայն աշխարհ Աստուծոյ : * Ձի 'ի գոր 20
 ծոց օրինաց ոչ արդարացի ամենայն մարմին
 առաջինորա . քանզի օրինօքն է գիտութիւն
 մեղաց : * Բայց արդ՝ առանց օրինացն իսկ 21
 արդարութիւնն աստուծոյ յայտնեալ է՝ վը-
 կայեալ յօրինաց անտի՝ և 'ի մարգարէից .
 * Քանզի արդարութիւնն աստուծոյ 'ի հա 22
 ւատոց անտի Յիսուսի Քրիստոսի յամենայն
 հաւատացեալս . և ոչինչ է խտիր : * Քան 23
 զի ամենեքեան մեղան . և նուազեալ են 'ի
 վառաց անտի աստուծոյ : * Եւ արդարանան 24
 ձրի նորին շնորհօք 'ի ձեռն վրկութեան որ
 'ի Քրիստոս Յիսուս . * զոր յառաջն եղ 25
 աստուած 'ի քաւութիւն 'ի ձեռն հաւատոց
 արեամբն նորա , 'ի հանդէս արդարութեան
 նորա վասն թողութեան յառաջագոյն մե-
 ղացն գործելոց , * 'ի ներեւն աստուծոյ 'ի 26

Հանդէս արդարու թեան նորա 'ի ժամանա-
 կի յայտնի . զի եղիցի նա արդար , և ար-
 դարացուցէ զայն՝ որ 'ի հաւատոցն Յիսու-
 27 սի : * Իսկ արդ՝ ոյր են պարծանքն . արդե-
 լան : յորոց օրինաց , 'ի գործոց անտի . ոչ ,
 28 այլ 'ի հաւատոցն օրինաց : * Քանզի համա-
 ըխմք հաւատովք արդարանալ մարդոյ՝ ա-
 29 ռանց գործոց օրինաց : * Եթէ հրէից մի-
 այն իցէ աստուած՝ և հեթանոսաց ոչ . այն՝
 30 և հեթանոսաց : * Զի եթէ մի է աստուած՝
 որ արդարացուցանէ զթլիատու թիւնն 'ի
 հաւատոց , ապա և զանթլիատու թիւնն նո-
 31 վին հաւատովք : * Արդ՝ զօրէնան ինչ իա-
 վանեմք հաւատովքս , բաւ լիցի . այլ զօ-
 ընան հաստատեմք :

ԳԼ . Դ .

1 Իսկ արդ՝ զինչ ասիցեմք զգտանելն Աբ- ~
ԲԶ
~
 բահամու նահապետին մերոց ըստ մարմնայ :
 2 * Զի եթէ Աբրահամու գործովք էր ար-
 դարացեալ՝ ունել ունէր պարծանա՝ այլ ոչ
 3 առ աստուած : * Իսկ զինչ ասիցէ գիր .
 հաւատաց Աբրահամ յաստուած՝ և համա-
 4 ըկցու նմա յարդարութիւն : * Բայց այնմ
 որ գործիցեն , ոչ համարին վարձքն ըստ շը-
 5 նորհաց՝ այլ ըստ պարտեաց : * Իսկ այնմ որ
 ոչն գործիցէ՝ բայց հաւատացէ յայն՝ որ
 արդարացուցանէ զամբարիշտն , համարին

հաւատք նորա յարդարութիւն : * Որպէս և 6
 Դաւիթ առէ զերանութիւն մարդոց՝ որում
 աստուած համարի արդարութիւն առանց
 գործոց : * Երանի՛ որոց թողան անօրէնութեան 7
 թիւնք և որոց ծածկեցան մեղք իւրեանց :
 * Երանեալ է այր՝ որում ոչ համարեցի տէր 8
 զվեղս նորա : * Արդ՝ երանութիւնս այս 'ի 9
 վերայ թլփատութեան է, եթէ 'ի վերայ ան-
 թլփատութեան . քանզի ասեմք՝ եթէ հա-
 մարեցան Աբրահամու հաւատքն յարդա-
 րութիւն : * Արդ զիմրդ համարեցան . մինչ 10
 դեռ 'ի թլփատութեան էր եթէ յանթլփա-
 տութեան : ոչ 'ի թլփատութեան, այլ յան-
 թլփատութեան : * Եւ նշանակ առ զթրլ 11
 փատութիւնն, կնիք արդարութեան հաւա-
 տոցն՝ որ յանթլփատութենէ անտի . * զի եւ 12
 զիցի նա հայր ամենայն հաւատացելոց, որ
 յանթլփատութենէ անտի իցեն, առ 'ի հա-
 մարելոյ և նոցա արդարութիւն, և հայր
 թլփատութեան՝ որոց ոչ 'ի թլփատութենէ
 անտի և եթ, այլ և որոց երթայցեն ընդ
 հետս անթլփատութեան հաւատոց հօր մե-
 րոյ Աբրահամու :

ԳԴ * Զի ոչ եթէ օրինօքն են աւետիքն Աբ- 13
 րահամու՝ և զաւակի նորա ժառանգ լինել
 աշխարհի, այլ 'ի հաւատոցն արդարութե-
 նէ : * Զի եթէ որք յօրինացն են, ժառանգ 14
 իցեն . ապա ընդունայն են հաւատքն՝ և
 դատարկ աւետիքն : * Քանզի օրէնքն զբար- 15

- կու թիւն գործեն . բայց ուր ոչ են օրէնք՝
 16 և ոչ յանցանք ինչ : * Վասն այնորիկ ՚ի հա-
 ւատոց անտի , զի ըստ շնորհացն իցէ . առ
 ՚ի լինելոյ հաստատուն աւետեացն ամենայն
 զաւակին . ոչ այնմ միայն՝ որ յօրինաց ան-
 տի , այլ և այնմ որ ՚ի հաւատոցն Աբրահա-
 17 մու , որ է հայր մեր ամենեցուն . * որպէս
 և գրեալ է , թէ հայր ազգաց բազմաց ա-
 րարից գրեզ առաջի աստուծոյ . որում հա-
 ւատաց՝ և թէ կենդանի առնէ զմեռեալս ,
 18 և կոչէ զչոյն իբրեւ զգոյ : * Որ յանցոյսն
 յուսով հաւատաց լինել նմա հայր ազգաց
 բազմաց . որպէս և ասացաւն , թէ այնպէս
 19 և զիցի զաւակ .քս : * Եւ նա ոչ երկմտեաց ՚ի
 հաւատոցն . թէպէտ և հայեցաւ ՚ի մարմին
 իւր այնուհետեւ իբրեւ ՚ի մեռեալ . քանզի
 զհարիւրամենիւք ուրեմն էր . և ՚ի մեռե-
 20 լու թիւն յարդանդին Սառայի : * Բայց յաւե-
 տեացն աստուծոյ ոչ երկմտեաց անհաւատու
 թեամբ . այլ զօրացաւ հաւատովք , ետ փառս
 21 աստուծոյ . * և հաստատեցաւ ՚ի միտս իւր , ե-
 22 թէ որ խոստացաւն՝ կարող է առնել : * Վասն
 սրոյ համարեցաւ նմա յարդարու թիւն :
 23 * Արդ՝ զի գրեցաւն , ոչ եթէ վասն նորա
 24 միայն՝ և թէ համարեցաւ նմա . * այլ և վասն
 մեր՝ որոց համարելոց է . որք հաւատամբ յայն՝
 որ յարոյցն զՅիսուս զտէր մեր ՚ի մեռելոց .
 25 * որ մատնեցաւ վասն յանցանաց մերոց . և
 յարեաւ վասն զմեզ արդարացուցանելոյ :

ԳԼ. Ե.

Այսուհետեւ արդարացեալք 'ի հաւա. 1
 սոց անտի, խաղաղութիւն կալցուք առ
 աստուած 'ի ձեռն տեառն մերոյ Յիսուսի
 Քրիստոսի. * որով և զընծայութիւն ընկա. 2
 լաք հաւատովք 'ի շնորհս յայտոսիկ՝ յորում
 կամք, և պարծիմք յուսով փառացն աս-
 տուծոյ: * Եւ ոչ այսչափ միայն, այլ և պար- 3
 ծիմք ևս 'ի նեղութիւնս մեր. քանզի գի-
 տեմք, եթէ նեղութիւնք զհամբերութիւն
 գործեն, * համբերութիւն զհանդէս, հան- 4
 դէս զյոյս. * յոյս՝ ոչ երբէք ամաչեցուցա- 5
 նէ. զի սերն աստուծոյ սփռեալ է 'ի սիրտս
 մեր, 'ի ձեռն հոգւոյն սրբոյ՝ որ սուաւ
 մեզ: * Զի մինչդեռ տկարքն էաք՝ Քրիստոս 6
 վասն մեր 'ի ժամանակի 'ի վերայ ամբարըշ-
 տաց մեռաւ: * Զի վասն արդարոյ հազիւ 7
 ոք մեռանիցի. այլ վասն բարւոյ թերեւս
 համարձակիցի ոք մեռանել: * Յայտնեաց 8
 աստուած զսէրն իւր 'ի մեզ. զի մինչ-
 դեռ մեղաւորքն էաք, * Քրիստոս վասն մեր 9
 մեռաւ. ո՞րչափ եւս առաւել յարդարա-
 նալս մերում այժմիկ արեամբն նորա՝ ապ-
 րեսցուք նովաւ 'ի բարկութենէ անտի: * Զի 10
 եթէ մինչ թշնամիքն էաք՝ հաշտեցաք ընդ
 աստուծոյ մահուամբ որդւոյ նորա. ո՞րչափ
 եւս առաւել 'ի հաշտելս մերում՝ ապրես-

- 11 ցուք կենօքն նորա : * Եւ ոչ այսչափ միայն .
այլ և պարծիմք եւս յաստուած 'ի ձեռն
տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի . որով և
հաշտութիւն իսկ ընկալաք :
- 12 * Զի որպէս 'ի միոջէ մարդոյ մեղք յաշ- ԳԶ
խարհ մտին՝ և 'ի մեղաց անտի մահ . և
այնպէս յամենայն մարդիկ տարածեցաւ մահ՝
- 13 որով ամենեքին մեղան : * Քսինզի մինչեւ յօ-
րէնան մեղք էին յաշխարհի . բայց մեղք ոչ
- 14 համարին , ուր օրէնք ոչ իցեն : * Այլ թա-
գաւորեաց մահ յԱդամայ մինչեւ ցՄովսէս՝
և 'ի վերայ չյանցուցելոցն , ըստ նմանու-
թեան յանցուածոցն Ադամայ . որ է օրինակ
- 15 հանդերձելոցն : * Այլ ոչ որպէս յանցանքն՝
նոյնպէս և շնորհքն . զի եթէ միոյն յանցա-
նօք բազումք մեռան , որչափ եւս առաւել
շնորհքն Աստուծոյ և պարգեւքն՝ շնորհօք
միոյն մարդոյ Յիսուսի Քրիստոսի 'ի բազումս
- 16 առաւելաւ : * Եւ ոչ որպէս 'ի միոջէ յան-
ցուցելոյն պարգեւքս . զի դատաստանն 'ի
միոջէ յանցուածոյ անտի 'ի դատապարտու-
թիւն . այլ շնորհքն 'ի բազմաց յանցուածո-
- 17 ցն յարդարութիւն : * Զի եթէ 'ի միովն
յանցանաց մահ թագաւորեաց միոյն . որչափ
եւս առաւել որք զառաւելութիւն շնորհաց
և զպարգեւաց արդարութեանն առնուցուն ,
կենօք թագաւորեացեն 'ի ձեռն միոյն Յի-
- 18 սուսի Քրիստոսի : * Ապա ուրեմն՝ որպէս
միոյն յանցանօք յամենայն մարդիկ դատա-

պարտութիւն, նոյնպէս և միոյն արդարու-
 թեամբ՝ յամենայն մարդիկ արդարութիւն
 կենաց : * Զի որպէս անհնազանդութեամբ 19
 միոյն մարդոյ՝ մեղաւորք բազումք եղեն .
 նոյնպէս և հնազանդութեամբ միոյն, ար-
 դարք բազումք եղիցին : * Բայց օրէնքն 'ի 20
 ներքս անկան, զի յանցանքն բազմասցին .
 զի ուր առաւել եղեն մեղքն, առաւել եւս
 յաւելան շնորհքն : * Զի որպէս թագաւո- 21
 ըեցին մեղքն 'ի մահու անդ, նոյնպէս և շը-
 նորհքն թագաւորեսցեն արդարութեամբ
 'ի կեանսն յաւիտենից 'ի ձեռն Յիսուսի Քրի-
 ճիստոսի տեառն մերոյ :

ԳԼ. Զ.

Իսկ արդ՝ զի՞նչ ասիցեմք, յաճախես 1
 ցո՞ւք 'ի մեղսն զի շնորհքն բազմասցին :
 * Քաւ լիցի : որք մեռաք մեղացն, զիա՞րդ 2
 տակաւին 'ի նմին կեցցեմք : * Եթէ ո՞չ գի- 3
 տէք՝ զի որ միանգամ մկրտեցաք 'ի Քրիստոս
 Յիսուս՝ 'ի մահ անդր նորա մկրտեցաք :
 * Թաղեցաք ընդ նմին մկրտութեամբն 'ի 4
 մահ. զի որպէս յարեալ Քրիստոս 'ի մեռե-
 լոց փառօք հօր, նոյնպէս և մեք 'ի նորո-
 գումն կենաց շրջեսցուք : * Զի եթէ տըն- 5
 կակից եղեաք նմանութեան մահու նորա .
 այլ և յարութեան նորա լինիցիմք : * Զայս 6
 գիտասցիք՝ զի հին մարդն մեր խաչակից

- Եղև նորա , զի խափանեացի մարմին մեղա-
 7 ցին , մի ևս ծառայել մեղ մեղացն : * Զի
 որ մեռանին՝ արդարացեալ է՝ ի մեղաց անտի :
 8 * Իսկ եթէ մեռաք ընդ Քրիստոսի , հաւա-
 9 տամք՝ թէ և կեցցուք ընդ նմա : * Քիտեմք՝
 եթէ Քրիստոս յարուցեալ է ի մեռելոց ,
 այսուհետև ոչ մեռանի , և մահ նմա ոչ ևս
 10 տիրէ : * Զի որ մեռաւն՝ մեղացն մեռաւ
 միանդամ , և որ կենդանին է՝ կենդանի է
 11 Աստուծոյ : * Նոյնպէս և դուք համարես-
 ջիք զանձինս մեռեալս մեղացն , և կենդա-
 նիս Աստուծոյ ի Քրիստոս Յիսուս ի տէր
 մեր :
 12 * Մի՛ այսուհետև թագաւորեսցեն մեղք ^{Ին}
 ի մահկանացու մարմինս ձեր հնազանդել
 13 ցանկու թեանց նորա : * Եւ մի՛ սլատրաս-
 տէք զանդամս ձեր զէն անիրաւու թեան մե-
 ղացն . այլ սլատրաստեցէք զանձինս ձեր
 Աստուծոյ՝ որպէս ի մեռելոց ի կենդանիս .
 և զանդամս ձեր զէն արդարու թեանն Աս-
 14 տուծոյ : * Զի մեղք ձեզ ոչ տիրեսցեն .
 քանզի ոչ էք ընդ օրինօք՝ այլ ընդ շնորհօք :
 15 * Իսկ արդ՝ զիմրդ , մեղիցո՞ւք՝ զի չեմք
 ընդ օրինօք այլ ընդ շնորհօք . քա՛ւ լիցի :
 16 * Ո՞չ դիտէք՝ թէ որում սլատրաստէք զան-
 ձինս ձեր ծառայս ի հնազանդու թիւն , ծա-
 ռայէք , որում հնազանդիքն , եթէ մեղաց՝
 ի մահ , և եթէ ի հնազանդու թիւն արդա-
 17 րու թեան ի կեանս : * Այլ շնորհք Աստու-

ծոյ . զի էիք ծառայք մեղաց՝ հնազանդե-
 ցայք 'ի սրտէ՝ որում աւանդեցայք յառակ
 վարդապետութեան : * Արդ՝ ազատաց 18
 եալք 'ի մեղաց՝ ծառայեցէք արդարու-
 թեան : * Մարդկօրէն ասեմ վասն տկա 19
 ըութեան մարմնոյ ձերոյ . զի որպէս պատ-
 ըաստեցիք զանդամս ձեր ծառայս սլըղ-
 ծութեան և անօրէնութեան յանօրէնու-
 թիւն , նոյնպէս և այժմ պատրաստեցէք
 զանդամս ձեր ծառայս արդարութեան 'ի
 սրբութիւն : * Զի մինչ ծառայքն էիք մե 20
 ղաց՝ տառացեալ էիք յարդարութենէն :
 * Իսկ արդ՝ զի՞նչ պտուղ ունէիք յայնժամ , 21
 որովք այժմդ զամօթի հարեալ էք . զի վախ-
 ճան նոցա մահ է : * Բայց արդ ազատաց 22
 եալք 'ի մեղացն՝ և ծառայեալք աստուծոյ՝
 ունիք զպտուղ ձեր 'ի սրբութիւն , և վախ-
 ճան նորա կեանք յաւիտենից : * Զի թո 23
 շակն մեղաց մահ է . այլ շնորհքն աստուծոյ
 կեանք յաւիտենից 'ի Քրիստոս Յիսուս 'ի
 տէր մեր :

ԳԼ. Է.

Եթէ ոչ գիտէք եղբարք , զի ընդ գի 1
 տունս օրինաց խօսիմ . զի օրէնք տիրեն մար-
 դոյ՝ որչափ ժամանակս կենդանի իցէ : * Քան 2
 զի կին առնակին 'ի կենդանի այր իւր կատ-
 եալ կայ օրինօք . իսկ եթէ մեռցի այրն ,

- 3 արձակեալ է յօրինաց առն : * Ապա ուրե-
 մքն մինչ կենդանի է այրն , շուն կոչի՝ եթէ
 լինիցի առն այլում : և եթէ մեռցի այրն՝ ա-
 զատ է յօրինացն , չհամարեալ շուն՝ եթէ
 4 լինիցի առն այլում : * Այսուհետեւ և դուք
 եղբարք՝ մեռայք օրինացն մարմնովն ֆրիս-
 տոսի . լինել այլում որ 'ի մեռելոցն յարու-
 ցեալ է , զի ստղաբեր լիցուք աստուծոյ :
 5 * Քանզի մինչ էաքն մարմնով , կարիք մեղաց՝
 որ օրինօքն էին՝ զօրանային յանդամս մեր ,
 առ 'ի ստղաբեր առնելոյ զմեզ մահու :
 6 * Բայց այժմ դատարկացաք յօրինաց անտի .
 քանզի մեռաք այնմիկ՝ որով ըմբռնեալն է-
 աք , առ 'ի ծառայել մեզ նորոգութեամբ
 7 հողւոյն՝ և ոչ հնութեամբ գրոյն : * Իսկ
 արդ զինչ ասեմք , օրէնքն մեղք իցեն . քաւ
 լիցի : այլ զմեզս ոչ դիտէի , եթէ ոչ օրինօք .
 և զցանկութիւնն ոչ ճանաչի , եթէ ոչ օրի-
 8 նացն էր ասացեալ՝ մի՛ ցանկանայցես : * Պատ-
 ճառս առին մեղքն սլատուիրանաւն , և
 գործեցին յիս զամենայն ցանկութիւնն , զի
 9 առանց օրինացն մեղքն մեռեալ էր : * Եւ
 ես առանց օրինացն երբեմն էի կենդանի .
 այլ իբրեւ եհաս յիս սլատուիրանն , մեղքն
 10 կենդանացան . * և ես մեռայ . և գտաւ
 ինձ սլատուիրանն՝ որ 'ի կեանսն էր , նոյն
 11 'ի մահ : * Զի մեղացն սլատառս առեալ
 սլատուիրանաւն՝ խաբեցին զիս , և նովին
 սպանին :

ԴԶ * Այսուհետեւ օրէնք սուրբ են՝ և պատու 12
 ուխտանքն սուրբ և արդար և բարերար :
 * Իսկ արդ՝ ինձ բարին մահ եղեւ . քաւ յի 13
 ցի . այլ մեղքն . զի երևեսցին մեղքն
 բարեաւն գործել ինձ զմահ . զի եղիցին ըստ
 առաւելութեան մեղքն մեղաւոր ՚ի ձե 14
 ուրն պատուիրանին : * Գիտեմք՝ զի օրէնքն
 հոգեւոր են . այլ ես մարմնաւոր եմ , ընդ
 մեղօք վաճառեալ : * Զի զոր գործեմն ոչ 15
 գիտեմ . ոչ եթէ զոր կամիմն՝ զայն առ-
 նեմ , այլ զոր ատեամն՝ զայն գործեմ : * Ապա 16
 թէ զոր ոչն կամիմ՝ զայն առնեմ , վկայեմ
 օրինացն՝ եթէ բարւոք են : * Այլ արդ՝ ոչ 17
 եթէ ես գործեմ զայն , այլ բնակեալ յիս
 մեղքն : * Գիտեմ զի ոչ բնակեալ է յիս , 18
 այսինքն ՚ի մարմնի իմում , բարի ինչ . զի
 կամքն առաջի կտն ինձ , և առնել զբարին 19
 ոչ : * Զի ոչ եթէ՝ զոր կամիմ զբարին՝ առ-
 նեմ , այլ զոր ոչն կամիմ զչարն , զայն գոր- 20
 ծեմ : * Ապա եթէ զոր ոչն կամիմ՝ զայն
 առնեմ , ոչ ևս ես առնեմ զայն՝ այլ բը-
 նակեալ յիս մեղքն : * Եւ արդ՝ գտանեմ 21
 զօրէնս այնորիկ՝ որ կամիցին առնել յիս
 զբարին . և ինձ չարն առաջի կայ : * Հաճ 22
 եալ եմ ընդ օրէնսն Աստուծոյ ըստ ներ-
 քին մարդոյ . * բայց տեսանեմ այլ օրէնս 23
 յանդամս իմ , զինեալ հակառակ օրինաց
 մտաց իմոց . և գերեալ զիս օրինօքն մե-
 ղաց՝ որ են յանդամս իմ : * Այլ մի տա 24

24 ուստի ալ եմ ես՝ ո՞վ աստեցուցէ զիս ՚ի
 25 մարմնոյ աստի մահու : * Այլ շնորհքն Աստուծոյ ՚ի ձեռն Յիսուսի Քրիստոսի տեառքն մերոյ :

* Աստուծոյ ուրեմն՝ ես ինքնին մտօք խմովք ^{ԵՊ} Եւ ծառայեմ օրինացն Աստուծոյ . և մարմնով ^{ԵՊ} օրինացն մեզաց :

ԳԼ. Ը.

- 1 Թի՛ է այդպէս իցէ՛ ոչինչ դատապարտութիւն է այնոցիկ՝ որ ՚ի Քրիստոս Յիսուս :
- 2 * Զի օրէնք հողւոյն կենաց ՚ի Քրիստոս Յիսուս աղատեցին զիս յօրինաց մեզացն և
- 3 մահու : * Զի որ անհնարին էր օրինացն՝ որով տկարանայր մարմնով . Աստուած զորդին իւր առաքեաց ՚ի նմանութիւն մարմնոյ մեզաց՝ և վասն մեզաց , և դատապարտեաց
- 4 զմեզս ՚ի մարմնի անդ . * զի արդարութիւն օրինացն կատարեցի ՚ի մեզ ոչք ոչ ըստ
- 5 մարմնոյ գնացեմք՝ այլ ըստ հողւոյն : * Զի ոչք ըստ մարմնոյն են՝ զմարմնոյն խորհին ,
- 6 և ոչք ըստ հողւոյն՝ զհողւոյն : * Զի խորհուրդ մարմնոյ՝ մահ է , և խորհուրդ հողւոյն կենեք և խաղաղութիւն : * Քանզի
- 7 խորհուրդ մարմնոյ թշնամութիւն է յաստուած՝ զի օրինացն աստուծոյ ոչ հնազանդի .
- 8 նաեւ կարէ իսկ ոչ : * Զի որ մարմնովն են ,
- 9 աստուծոյ հաճոյ վնեւ ոչ կարեն : * Բայց

դուք ոչ էք մարմնով՝ այլ հոգւով, եթէ ի-
ցէ հոգին աստուծոյ՝ ի ձեզ բնակեալ. ապա
եթէ ոք զհոգի Գրիստոսի ոչ ունի, սա չէ
նորա: * Իսկ եթէ Գրիստոս ի ձեզ է՝ ապա 10
մարմին մեռեալ է վասն մեղաց. և հոգին
կենդանի է վասն արդարութեան: * Եթէ 11
հոգի այնորիկ՝ որ յարոյց զՅիսուս ի մեռե-
լոց, բնակեալ է ի ձեզ. ապա և որ յա-
րոյց զՅիսուս Գրիստոս ի մեռելոց՝ կեն-
դանացուսցէ զմահկանացու մարմինս ձեր
Վ. Զ բնակեալ հոգւովն իւրով ի ձեզ:

* Ս. յսուհետե եղբարք՝ պարտապան 12
եմք ոչ մարմնով՝ ըստ մարմնոյ կեալ: * Զի 13
թէ ըստ մարմնոյ կեցէք՝ մեռանելոց էք.
Իսկ եթէ հոգւով զգործս մարմնոյ սպանա-
նիցէք՝ կեցըիք: * Զի որ հոգւովն աստուծոյ 14
վարին, նոքա են որդիք աստուծոյ: * Զի 15
ոչ առիք զհոգին ծառայութեան միւսան-
գամ յերկիւղ, այլ առիք զհոգին որդեգ-
րութեան. որով աղաչեմք յաբբայ, հայր:
* Նոյն ինքն հոգին վկայէ հոգւոյս մերում, 16
եթէ եմք որդիք աստուծոյ: * Եւ եթէ որ 17
դիք, ապա և ժառանգք. ժառանգք աս-
տուծոյ՝ և ժառանգակիցք Գրիստոսի. եթէ
չարչարմանացն կցորդք լինիմք, և փառացն
հաղորդ լինելոց եմք: * Ինձ այսպէս թուի՝ 18
եթէ ոչ են արժանի չարչարանք ժամանա-
կիս հանդերձելոց փառացն՝ որ յայտնելոց
են ի մեզ: * Զի ակնկալութիւն արարածոց՝ 19

- յայտնու թեան որդւոյն աստուծոյ սպասէ :
 20 * Զի ընդունայնու թեան արարածք հընա-
 զանդեցան , ոչ իւրեանց կամաւ՝ այլ վասն
 21 այնորիկ՝ որ հնազանդեցոյցն յուսով . * զի
 և ինքեանք իսկ արարածքն ազատեսցին 'ի
 ծառայու թենէ ապահանու թեան՝ յաղատու-
 22 թիւն փառաց որդւոյն աստուծոյ : * Բան-
 զի դիտեմք , եթէ ամենայն արարածք հե-
 23 ծեն և երկնեն մինչեւ ցայժմ : * Եւ ոչ այս-
 չամ միայն . այլև մեք իսկ՝ որ զստուղ
 հողւոյն ունիմք , անձամք յանձինս մեր
 հեծեմք՝ որդեգրու թեան ակնկալեալ իբր-
 24 կու թեան մարմնոյ մերոյ : * Զի յուսով
 ապրեցաք . այլ յոյս տեսանելի՝ չէ յոյս .
 25 զի զոր տեսանէ որ՝ զի եւս յուսայ : * Ապա
 թէ զոր ոչն տեսանեմք՝ յուսամք , համբե-
 26 րու թեամք ակն ունիմք : * Նոյնպէս և հո-
 գին 'ի թիկունս հասանէ տկարու թեան մե-
 րում . զի զոր կամքն յաղօթս՝ որպէս արժան
 իցէ՝ ոչ դիտեմք . այլ ինքնին հողին բարե-
 27 խօս վինի 'ի հեծու թիւնս անմռունչս : * Բայց
 որ քննէն զսիրտս՝ դիտէ զինչ խորհուրդ է
 հողւոյն . զի ըստ աստուծոյ բարեխօսէ վա-
 28 սըն սրբոյ : * Բայց դիտեմք՝ եթէ որոց սի-
 րենն զաստուած՝ յամենայնի գործակից վի-
 նի 'ի բարիս՝ որք հրաւիրանաւն կոչեցան :
 29 * Զի զորս յառաջն ճանաչէր՝ յառաջագոյն
 և հրաւիրեաց կերպարանակից վինել պատ-
 կերի որդւոյն իւրոյ . զի եղիցի նա անդրա-

նիկ 'ի մէջ եղբարց բազմաց : * Եւ զորս յա. 30
 ուաջագոյնն հրաւիրեաց՝ զնոսին և կոչեաց .
 և զորս կոչեացն , զնոսին և արդարացոյց .
 և զորս արդարացոյցն , զնոսին և փառաւո-
 րըս արար : * Իսկ արդ զի՞նչ ասեմք առ այս . 31
 եթէ աստուած 'ի մեր կոյս է , ո՞վ իցէ մեր
 հակառակ : * Որ յիւր որդին ոչ խնայեաց , 32
 այլ վասն մեր ամենեցուն մատնեաց զնա .
 զիսորդ ոչ նովաւ հանդերձ զամենայն շնոր-
 հիցէ մեզ : * Ո՞վ իցէ որ մեղադիր լինիցի 33
 ընտրելոյ աստուծոյ . աստուած է որ ար-
 դարացուցանէ . * Իսկ արդ՝ ո՞վ է որ դատաւ 34
 պարտ առնիցէ : Քրիստոս Յիսուս՝ որ մե-
 ռաւն , մանաւանդ թէ յարուցեալ իսկ է .
 և է ընդ աջմէ աստուծոյ , որ և բարեխօս
 իսկ է վասն մեր : * Արդ՝ ո՞վ մեկնեացէ 35
 զմեզ 'ի սիրոյն Քրիստոսի , նեղութիւն՝ թէ
 անձկութիւն՝ թէ հալածանք՝ թէ սով՝ թէ
 մերկութիւն՝ թէ վիշտք՝ թէ սուր . * որ 36
 պէս և գրեալ է . վասն քո մեռանիմք զօր-
 հանապազ , համարեցաք իբրև զոչխար 'ի
 սպանդ : * Այլ յայսմ ամենայնի՝ առաւել 37
 յաղթեմք նովաւ՝ որ սիրեացն զմեզ : * Քան 38
 զի հաստատեալ եմ , եթէ՝ ոչ մահ և ոչ
 կեանք և ոչ հրեշտակք և ոչ իշխանու-
 թիւնք , և ոչ ո՞ր կանս և ոչ հանդերձեալ-
 քըն , և ոչ զօրութիւնք , * եւ ոչ բարձ 39
 րութիւն և ոչ խորութիւն . և ոչ այլ ինչ
 արարած՝ կարէ մեկնել զմեզ 'ի սիրոյ ան-

տի Աստուծոյ, որ 'ի Քրիստոս Յիսուս 'ի տէր մեր :

ԳԼ. Թ.

- 1 Ստուգութեամբ ասեմ 'ի Քրիստոս և ^{ԵՊ}
- 2 ոչ ասեմ, վկայեն ինձ միտք իմ 'ի հոգի ^{ԵՊ}
սուրբ. * զի տրամութիւն է ինձ յոյժ և
- 3 անսպասիւս ցաւք սրտի իմոյ : * Զի ուխտիւք
խնդրէի ևս իսկ ինքնին նորով վինել 'ի Քրի-
ստոսէ, վասն եղբարց իմոց և ազգակա-
- 4 նաց ըստ մարմնոյ, * որ են իսրայելացիք .
որոց որդեգրութիւնն և փառքն և կտակա-
բանքն և օրէնսդրութիւնն և սաշտօնն և
- 5 աւետիքն, * որոց հարքն, յորոց և Քրի-
ստոս ըստ մարմնոյն, որ է 'ի վերայ ամե-
նեցուն աստուած օրհնեալ յաւիտեանս .
- 6 ամէն : * Ոչինչ է մարթ եթէ անկած լի-
նիցի բանն աստուծոյ . զի ոչ ամենեքեան՝
որ յիսրայէլէն են, նոքա իսրայէլեանք ի-
- 7 ցեն . * և ոչ որ զաւակն Աբրահամու են՝
ամենեքեան որդիք իցեն . այլ Իսահակաւ
- 8 կոչեացի քեզ զաւակ : * Այսինքն՝ ոչ եթէ
որ որդիք մարմնոյն են, են որդիք աստու-
ծոյ . այլ որդիք աւետեացն համարին 'ի
- 9 զաւակ : * Քանզի աւետեաց իսկ է բանս
այս՝, եթէ 'ի ժամանակի յայտիկ եկից՝ և
- 10 եղիցի որդի Սաուայի : * Եւ ոչ այնչափ մի-
այն՝ այլ 'ի Հուբեկայ 'ի միոջէ անկողնոյ

Սահակայ հօր մերոյ : * Զի մինչչեւ ծնեալ 11
 էին , և մինչչեւ բարի ինչ՝ կամ չար գործ-
 եալ էին : զի ըստ ընտրութեանն առա-
 ջադրութիւնն աստուծոյ հաստատեցի . * ոչ 12
 'ի գործոց՝ այլ յայնմանէ որ կոչեացն՝ ասա-
 ցաւ նմա . * Թէ երէցն կրտսերոյն ծառա- 13
 յեցէ . որպէս և գրեալ է , Թէ զՅակովբ
 սիրեցի , և զԵսաւ ատեցի : * Իսկ արդ՝ 14
 զի՞նչ ասեմք . միթէ անիրաւութիւն իցէ
 աստուծոյ . քա՛ւ լիցի : * Զի Մովսէսի ասէ . 15
 ողորմեցայց՝ սրում ողորմեցայցն , և գը-
 թացայց՝ յորս գթացայցն : * Ապա ոչ ըստ 16
 այնմ ինչ է՝ որ կամիցին , և ոչ ըստ այնմ՝
 որ ընթանայցէ . այլ ըստ աստուծոյ՝ որ
 ողորմին :

ԵԶ * Քանզի ասէ գիր ցՓարաւոն . Թէ վա- 17
 օրն այնորիկ գրգռեցի զքեզ , զի 'իքեզ
 ցուցից զզօրութիւն իմ , և պատմեցի անուն
 իմ ընդ ամենայն երկիր : * Ապա ուրեմն՝ ում 18
 կամի ողորմի , և ում կամի խստանայ : * Իսկ 19
 արդ՝ ասիցես , Թէ մեզ ևս զի՞ դնէ՝ զի կա-
 մաց նորա ոչ ոք կայ հակառակ : * Իսկ արդ՝ 20
 դու ո՞վ ես մարդ՝ որ պատասխանի տառ
 աստուծոյ : միթէ ասիցէ՞ ստեղծուածն
 ցստեղծիչն՝ Թէ ընդէր այդպէս արարեր
 զիս : * Եթէ ոչ ունիցի իշխանութիւն բը- 21
 րուան կաւոյն , 'ի նմին զանգուածոյ առ-
 նել անօթ՝ զոմն 'ի պատիւ և զոմն յանար-
 գանս : * Ապա եթէ կամէր աստուած ցու- 22

- ցանել զբարկութիւն , և յայտնի առնել
 զզօրութիւն իւր . որ համբէրն բազում եր-
 կայնամտութեամբ անօթոցն բարկութեան՝
- 23 պատրաստելոցն ՚ի կորուստ : * Զի յայտնի
 արասցէ զմեծութիւն փառաց իւրոց ՚ի
 վերայ անօթոցն ողորմութեան , զոր պատ-
- 24 բաստեաց ՚ի փառս : * Զորս և կոչեաց ըզ-
 մեզ . ոչ միայն ՚ի հրէից՝ այլև ՚ի հեթանո-
- 25 սաց . * որպէս և Յովսէէ ասէ . կոչեցից՝
 զոր ոչ ժողովուրդն իմ , ժողովուրդ ինձ ,
 և զչսիրեցեալն՝ սիրեցեալ , և զչողորմեա-
- 26 լրն՝ ողորմեալ : * Եւ եղիցի ՚ի տեղւոջ յո-
 բում ասացաւ նոցա՝ թէ ոչ ժողովուրդ իմ
 դուք , անդ կոչեացին նոքա որդիք աստու-
- 27 ծոյ կենդանուոյ : * Նսայի աղաղակէ վասն
 իսրայէլի . եթէ իցէ թիւ որդւոցն իսրայէ-
 լի իբրեւ զաւաղ ծովու՝ սակաւ ինչ մնա-
- 28 ցորդք մնասցեն : * Զի բան մի հակիրճ և
 համառօտ արդարութեամբ . զբանն հա-
- 29 կիրճ արասցէ տէր ՚ի վերայ երկրի : * Եւ
 որպէս ասէ Նսայի . թէ ոչ տեառն զօրու-
 թեանց թողեալ էր մեզ զաւակ , իբրեւ
 զՍողոմ լինէաք՝ և Գոմորայ նմանէաք :
- 30 * Իսկ արդ զինչ ասիցեմք . զի հեթա- 24
 նոսք՝ որ ոչ երթային զհետ արդարու-
 թեան՝ հասին արդարութեան , այնմ ար-
- 31 զարութեան՝ որ ՚ի հաւատոց անտի : * Ս. յԼ
 իսրայէլ երթայր զհետ օրինացն արդարու-
 թեան՝ և յօրէնս արդարութեանն ոչ ժա-

մանեաց : * Ընդէ՞ր . զի ոչ 'ի հաւատոց' այլ 32
 իբրև 'ի գործոց օրինաց . քանզի գթեցին
 նորա առ վիմին գայթազղութեան . * որպէս 33
 և գրեալ է . ահաւասիկ գնեմ 'ի Սիօն քար
 գայթազղութեան և վէմ գլորման . և ամե-
 նայն որ հաւատասցէ 'ի նա՝ մի ամաչեացէ :

ԳԼ . Ժ .

Եղբարք՝ իմ կամք սրտի և աղօթք առ 1
 աստուած , վասն նոցա են 'ի փրկութիւն :
 * Քանզի վկայեմ նոցա՝ թէ զնախանձն առ 2
 տուծոյ ունին , այլ ոչ գիտութեամբ : * Զի 3
 սգէտ են աստուծոյ արդարութեանն , և
 զիւրեանցն խնդրեն կացուցանել . զի արդա-
 րութեանն աստուծոյ ոչ հնազանդեցան :
 * Քանզի կատարած օրինացն Քրիստոս է՝ 4
 յարդարութիւն ամենայն հաւատացելոց :
 27 * Մովսէս գրէ զարդարութիւնն , որ յօ- 5
 րինաց անտի է . թէ արասցէ զայն մարդ՝
 կեցցէ նովին : * Իսկ զհաւատոցն արդարու- 6
 թենէ այսպէս ասէ . մի ասիցես 'ի սրտի
 քում , ո՞վ ելանիցէ յերկինս , այսինքն է՝
 զՔրիստոս իջուցանել . * կամ ո՞վ իջանիցէ 7
 յանդուներս , այսինքն է՝ զՔրիստոս հանել 'ի
 մեռելոց : * Այլ զի՞նչ ասէ գիր . մերձ է 8
 բանն 'ի բերան քո՝ և 'ի սրտի քում է . այ-
 սինքն է՝ բանն հաւատոց զոր քարոզելիք :
 * Զի եթէ խոստովանեսցես բերանով քով 9

- տէր զՅիսուս . և հաւատասցես 'ի սրտի
քում , թէ աստուած յարոյց զնա 'ի մեռե-
 10 լոց , կեցցես : * Զի սրտիւ հաւատայք յար-
դարութիւն , և բերանով խոստովանիք 'ի
 11 փրկութիւն : * Քանզի ասէ գիր . ամենայն
 12 որ հաւատասցէ 'ի նա , մի' ամաչեացէ : * Զի
 ոչ դոյ խտիր հրէի և հեթանոսի . քանզի
 նոյն տէր է ամենեցուն , բաւական յամե-
 13 նեռին՝ ոյք՝ կարդան առ նա : * Զի ամենայն՝
 14 որ կարդասցէ զանուն տեառն՝ կեցցէ : * Իսկ
 զիսորդ կարդասցեն՝ յոր ոչն հաւատացին .
 կամ զիսորդ հաւատասցեն՝ որում ոչ լուան .
 կամ զիսորդ լուիցեն առանց ուրուք քարո-
 15 զելոյ . * կամ զիսորդ քարոզեսցեն , եթէ ոչ
 առաքեսցին . որպէս և գրեալ է . իբրեւ զի
 գեղեցիկ են ոտք աւետարանչացն խաղա-
 զութեան և աւետարանչացն բարութեան :
 16 * Այլ ոչ ամենեքեան հնազանդ եղեն աւե-
տարանին . Եսայի աղաղակէ . տէր՝ ո՞ հա-
 17 լատաց լրոյ մերում : * Ասլա ուրեմն հա-
լատք 'ի լտելոյ են , և լուր 'ի բանէն Քրիս-
տոսի : վՁ
- 18 * Այլ ասեմ , միթէ ոչ լուան . մանաւանդ՝
 զի ընդ ամենայն երկիր ել բարբառ նոցա ,
 19 և ընդ ծագս տիեզերաց խօսք նոցա : * Այլ
 ասեմ , միթէ խորայէլ ոչ լուաւ . նախ Մով-
 սէս ասէ , ես նախանձեցուցից զձեզ ոչինչ
 ժողովրդեամբ , և ազգաւ անմտաւ զի՞ծե-
 20 ցուցից զձեզ : * Բայց Եսայի համարձակի

իսկ՝ և ասէ . գտայ այնոցիկ՝ որ զիսն ոչ
խնդրէին . յայտնի եղէ այնոցիկ՝ որ զինէն
օչ հարցանէին : * Այլ առ իսրայէլ ասէ . զոր²¹
ամենայն ձգեցի զձեռս իմ առ ժողովուրդ
անհաւան՝ և հակառակող :

ԳԼ. ԺԱ.

22 * Իսկ արդ ասեմ, մի թէ մերժեաց 1
Աստուած զժողովուրդ իւր . քաւ լիցի . քան
զի և ես իսրայէլացի եմ, 'ի զաւակէ Աբրա-
համու յազգէ Բենիամենի : * Ոչ մերժեաց 2
Աստուած զժողովուրդ իւր, զոր յառաջն
ծանեալ . թէ ոչ գիտէք յԵղիա զի՛նչ ասէ
գիր . որպէս ամբաստան լինի աստուծոյ
զիսրայէլէ : * Տէր՝ զմարգարէս քո կոտորե- 3
ցին, և զսեղանս քո կործանեցին . ես մնա-
ցի միայն, և խնդրեն զանձն իմ : * Այլ 4
զի՛նչ ասէ նմա պատասխանին . Թողի ինձ
ասէ՝ եօթն հազար այր, որ ոչ կրկնեցին
ծունր Բահաղու : * Նոյնպէս և յայսմ ժա- 5
մանակի մնացորդք՝ ըստ ընտրութեան շնոր-
հացն եղեն : * Իսկ եթէ շնորհօք՝ ոչ եւս 'ի 6
գործոց . ապա թէ ոչ՝ շնորհքն՝ ոչ եւս շը-
նորհք լինին : * Իսկ արդ՝ զոր խնդրէրն իս- 7
րայէլ, այնմ ոչ եհաս . Բայց ընտրութեանն
եհաս . և այլքն կուրացան . * որպէս և 8
գրեալ է . ետ նոցա աստուած հոգի յիմա-
րութեան . աչս՝ որովք ոչ տեսանիցեն, և

- անանջս՝ որովք ոչ լսիցեն, մինչեւ յայսօր
 9 ժամանակի : * Եւ Իսաւիթ ասէ . եղիցին սե-
 ղանք նոցա յորոգայթ և ՚ի յորս և ՚ի դայ-
 թադղութիւն՝ և ՚ի հատուցումն նոցին :
 10 * Խաւարեացին աչք նոցա զի մի տեսցեն .
 11 և զթիկունս նոցա հանապաղ կորացո : * Իսկ
 արդ ասեմ , միթէ վասն այնորիկ յանցեան՝
 զի կործանեացին . քաւ լիցի : այլ նոցա յան-
 ջանօքն փրկութիւն հեթանոսաց . զի նա-
 12 խանձ արկցէ : * Իսկ եթէ յանցանքն նոցա
 մեծութիւն աշխարհի , և սլարտութիւնն
 նոցա մեծութիւն հեթանոսաց . որչափ եւս
 առաւել լրութիւն նոցա :
 13 * Այլ ձեզ ասեմ հեթանոսաց՝ ցորչափ ^{ԷԳ}
 ժամանակս իցեմ հեթանոսաց առաքեալ ,
 14 զպաշտօնն իմ փառաւոր առնեմ . * զի թե-
 ղեւս նախանձ արկից նոցա մարմնով իմով և
 15 ապրեցուցից զոմանս ՚ի նոցանէ : * Զի եթէ
 մերժումն նոցա հաշտութիւն աշխարհի է ,
 իսկ ընդունելութիւնն զինչ իցէ . եթէ ոչ
 16 կենդանութիւն ՚ի մեռելոց : * Իսկ եթէ ըս-
 կիդրն սուրբ է՝ և զանդուածն . և եթէ
 17 արմատն՝ ապա և ոստքն : * Եթէ յոստոց
 անտի ոմանք փշրեցան , և դու որ ձիթե-
 նիդ վայրենի էիր՝ սլատուաստեցար ՚ի նոսա ,
 և բաժանորդ եղեր արմատոյն և սլա-
 18 ըարտութեան ձիթենւոյն , * մի՛ սլարձիր առ
 ոստովքն . ապա եթէ սլարձիցիս՝ ոչ եթէ
 գու զարմատն ՚ի վեր ունիս , այլ արմատն

զքեզ : * Իսկ արդ՝ ասիցես , ոստքն փշրե . 19
 ցան՝ զի ես պատուաստեցայց : * Բարւոք 20
 է՝ անհաւատութեամբն փշրեցան , և դու
 հաւատովք հաստատեցար . մի՛ հպարտանար՝
 այլ երկիր : * Զի թէ աստուած ՚ի բուն ոստան 21
 ոչ խնայեաց , գուցէ երբէք և ՚ի քեզ ոչ
 խնայիցէ : * Արդ՝ տես զքաղցրութիւն՝ և 22
 զսաստկութիւնն աստուծոյ . ՚ի վերայ կործա-
 նելոցն սաստկութիւն , և ՚ի վերայ քո քաղց-
 րութիւնն աստուծոյ , եթէ կացցես ՚ի նմին
 քաղցրութեան . տպա թէ ոչ՝ և դու կո-
 ճոպեացիս : * Եւ նոքա եթէ ոչ ՚ի նմին ան . 23
 հաւատութեան կայցեն , պատուաստեցին .
 զի կարող է Աստուած միւսանգամ պատ-
 ուաստել զնոսա : * Զի եթէ դու ՚ի բուն ՚ի 24
 վայրենի ձիթենւոյ անտի հատար՝ և յան-
 բուն ՚ի բարի ձիթենւոջն պատուաստեցար ,
 որչափ եւս առաւել նոքա՝ որ բունքն իսկ
 են՝ պատուաստեցին յիւրեանց ձիթենւոջն :
 Ե՛հ * Ոչ կամիմ եղբարք եթէ տգէտք իցէք 25
 խորհրդոյս այսմիկ , զի մի՛ յանձինս ձեր իցէք
 իմաստունք . զի կուրութիւն փոքր ՚ի շատե-
 եղեւ իսրայէլի . մինչև լրումն հեթանոսաց
 մտցէ , * և ապա ամենայն իսրայէլ կեցցէ . 26
 որպէս և գրեալ է . եկեացէ ՚ի Սիուֆէ փրկիչ՝
 և դարձուցէ զամբարշտութիւնսն ՚ի Յա-
 կովբայ : * Եւ այս նոցա՝ որ յինէն ուխտ , 27
 յորժամ բարձից զմեղս նոցա : * Ըստ աւե . 28
 տարանիս թշնամիք են վասն ձեր , ըստ ընտ-

- 29 բուժեանն սիրելիք, վասն հարցն : * Քանզի
 անդեղը են շնորհք՝ և կոչումն աստուծոյ :
 30 * Զի որպէս և դուք երբեմն աստուծոյ էիք
 յաստուծոյ՝ և արդ ողորմութիւն գտիք առ
 31 նոցա աստուծութեամբն, * նոյնպէս և
 նորա այժմ աստուծոյ էղեն առ ձերով ողոր-
 մութեամբդ, զի և նորա ողորմութիւն գըտ-
 32 ցեն : * Քանզի արգել աստուած զամենեւին
 յանհաւանութեան, զի ամենեցուն ողոր-
 33 մեցի : * Ո՞վ խորք մեծութեան և իմաս-
 տութեան և գիտութեանն աստուծոյ, ո՞րպէս
 զի առանց քննելոյ են դատաստանք նորա,
 և առանց զննելոյ են ճանապարհք նորա :
 34 * Զի ո՞վ գիտաց զմիտա տեառն, կամ ո՞վ
 35 խորհրդակից եղեւ նմա : * կամ ո՞վ ետ նմա
 փոխ, և առնուցու զփոխարէն ՚ի նմանէ :
 36 * Զի ՚ի նմանէ՝ և նովաւ՝ և ՚ի նոյն ամենայն :
 նմա փասք յաւիտեանս, ամէն :

ՎԶ

ԳԼ. ԺԲ.

- 1 Աղաչեմ զձեզ եղբարք գթութեամբքն
 աստուծոյ՝ պատրաստել զմարմինս ձեր պա-
 տարագ կենդանի սուրբ՝ հաճոյ աստուծոյ՝
 2 զխօսուն պաշտօնդ ձեր : * և մի՛ կերպարանիք
 կերպարանօք աշխարհիս այսորիկ, այլ նորո-
 գեցարուք ՚ի նորոգութիւն մտաց ձերոց,
 առ ՚ի քննել ձեզ զլաւն, և եթէ զինչ են
 կամքն աստուծոյ՝ բարին և հաճոյն և կա-

տարեալն : * Ջայս ասեմ շնորհօքն աստուածոյ՝ 3
 որ տուեալ են ինձ , ամենայնի որ է 'ի ձեզ .
 մի առաւել ինձ , խորհել քան զարժանն
 խորհելոյ . այլ խորհել 'ի զգաստանալ իւրա-
 քանչիւր՝ որպէս և բաժանեաց աստուած
 չափ հաւատոց : * Որպէս 'ի միում մարմնի 4
 անդամս բազումս ունիմք , և անդամքն ամե-
 նայն ոչ զնոյն գործ ունին : * Նոյնպէս և 5
 բազումքս մի մարմին եմք 'ի Քրիստոս . այլ
 իւրաքանչիւր միմեանց անդամք եմք : * Բայց 6
 ունիմք մեք շնորհս ըստ շնորհացն , որ տը-
 ւեալ են մեզ ազգս ազգս . եթէ մարգարէ-
 ութիւն՝ ըստ չափուն հաւատոց , * եթէ 7
 պաշտօն՝ ըստ պաշտամանն , եթէ որ ուսու-
 ցանեն՝ ըստ վարդապետութեանն . * եթէ 8
 որ մխիթարէն՝ ըստ մխիթարութեանն , որ
 առատն է՝ զուարթութեամբ , որ վերակա-
 ցուն է՝ փութով , որ ողորմին՝ լրջատու-
 թեամբ : * Սէր առանց կեղծաւորութեան , 9
 ատել զչար , զհետ երթալ բարեաց . * յեղ- 10
 բայրսիրութեան առ միմեանս գթածք . 'ի
 պատիւ զմիմեամբք ելանել . * 'ի փոյթ՝ մի 11
 վեհերոտք . հոգւով եռացէք , տեառն ծա-
 ուայեցէք , * յուսով խնդացէք , նեղութեան 12
 համբերեցէք , աղօթից ստէպ կացէք . * 'ի 13
 պէտս սրբոց հաղորդեցարուք . զհիւրասի-
 րութեան զհետ երթայք : * Օրհնեցէք զհա- 14
 լածիչս ձեր . օրհնեցէք և մի անիծանէք :
 * Խնդալ ընդ խնդացողս , լալ ընդ լացողս , 15

- 16 * զնայն միմեանց խորհիջիք . մի ամբարտա-
 ւանեք՝ այլ ընդ խոնարհս զիջանիցիք , մի
 17 լինիք խմաստուներ յանձինս ձեր . * մի ումեք
 չարի չար հատուցանեք . խորհեցարուք ըզ
 18 բարիս առաջի ամենայն մարդկան : * Եթէ
 հնար ինչ իցէ ձեզ՝ ընդ ամենայն մարդկան
 19 զխաղաղութիւն կայջիք : * Մի՛ զանձանց վը-
 րէժխնդրեք սիրելիք , այլ տուք տեղի բար-
 կութեան . քանզի գրեալ է . իմ է վրէժ-
 խրնդրութիւն , և ես հատուցից ասէ տէր :
 20 * Այլ եթէ քաղցեալ իցէ թշնամի քո՝ հաց
 տուր նմա , և եթէ ծարաւի՝ ջուր տուր
 նմա . զայս արարեալ՝ կայծակուես հրոյ կու-
 21 տեացես ՚ի գլուխ նորա : Մի՛ յաղթիր ՚ի չա-
 րէն . այլ յաղթեա բարեաւն չարին :

ԳԼ. ԺԳ.

- 1 Ամենայն անձն որ ընդ իշխանութեամբ
 իցէ՝ ՚ի հնազանդութեան կացցէ . քանզի ոչ
 ուստեք է իշխանութիւն , եթէ ոչ յաս-
 տուծոյ . և որ ենն , յաստուծոյ կարգեալ
 2 են : * Այսուհետեւ որ հակառակ կայ իշ-
 խանութեանն , աստուծոյ հրամանին հակա-
 ռակ կայ . և որք հակառակն կան , անձանց
 3 դատաստանս ընդունին . * զի իշխանքն ոչ
 են յերկիւղ բարեաց գործոյ՝ այլ չարեաց :
 4 Ասմիս չերկնչել յիշխանութենէ անտի ,
 5 զբարիս գործեա , և ընկալցիս զգովութիւն

'ի նմանէ . * զի աստուծոյ պաշտօնեայ է քեզ 4
 'ի բարիս : Ապա եթէ չար գործիցես , եր-
 կիր . զի ոչ եթէ վայրապար ածեալ է սու-
 սեր ընդ մէջ : Աստուծոյ սպասաւոր է՝ վը-
 ռէժխնդիր 'ի բարկութիւն , այնմ՝ որ զչարն
 գործիցէ : * Վասն որոյ հարկ է հնազանդ 5
 լինել՝ ոչ միայն վասն բարկութեանն , այլև
 վասն մտացն խղճի : * Վասն այնորիկ և հար- 6
 կըս հարկանէք , զի աստուծոյ սպասաւորք
 են 'ի նոյն կանխեալք : * Արդ՝ հատուցէք 7
 իւրաքանչիւր զպարտս . որում զհարկ՝ զհար-
 կըն , որում զմաքս՝ զմաքան , որում զերկիւղ՝
 զերկիւղն , որում զպատիւ՝ զպատիւն : * Եւ 8
 մի՛ ումեք պարտապան գտանիցիք , բայց
 զմիմեանս սիրելոյ . զի որ սիրէ զընկերն , զօ-
 ընսն կատարէ . * զմի շնայցեսն , և մի՛ գո- 9
 ղանայցես , և մի՛ սուտ վկայիցես , և մի՛ ցան-
 կանայցես . և եթէ այլ ինչ պատուիրան է՝
 յայն բան բովանդակի , եթէ սիրեսցես
 զընկեր քո իբրեւ զանձն քո : * Սէր ընկերի 10
 իւրում չար ոչ առնէ . լրումն օրինաց սէր
 է : * Եւ զայս գիտասցիք վասն ժամանակիս . 11
 զի արդ ժամ իսկ է մեզ 'ի քնոյ զարթնուլ .
 զի այժմ մերձ է մեզ փրկութիւն քանզի
 յորժամ հաւատացաքն . * գիշերն մերժեցաւ՝ 12
 և տիւն մերձեցաւ . 'ի բաց արասցուք այ-
 սուհետեւ զգործսն խաւարի , և զգեցցուք
 զզէնն լուսոյ : * Իբրեւ 'ի տուրնջեան զգաս- 13
 տացեալք շրջեսցուք . մի՛ անառակու-

Թեամբք՝ և արբեցու թեամբք , և մի՛ խառն
անկողնովք՝ և պղծութեամբք , և մի՛ նա-
խանձու՝ և հակառակու թեամբք . * այլ զգե-
ցարուք զտէր Յիսուս Քրիստոս և մարմնոյ
խնամ մի՛ տանիք ՚ի ցանկութիւնս :

ԳԼ. ԺԴ.

1 Այլ զտկարացեալն ՚ի հաւատս ընկալա-
2 րուք՝ մի՛ խղճիւ երկմտութեանց : * Ոմն
հաւատայ ուտել զամենայն , և որ հիւանդն
3 է , բանջար կերիցէ : * Որ ուտէն , զայն՝ որ
ոչն ուտէ՝ մի՛ անգոսնեացէ . և որ ոչն ու-
տէ , զայն՝ որ ուտէն , մի՛ դատեցի . քան-
4 զի Աստուած զնա ընկալաւ : * Դու ո՞վ
ես՝ որ դատիս զայլոյ ծառայ . իւրում տեառն
կայ՝ կամ անկանի . բայց կացցէ՝ զի կարող է
5 տէր հաստատել զնա : * Ոմն պահէ օր ըստ
օրէ՝ և ոմն պահէ զօրհանապաղ . իւրաքան-
6 ջիւր ոք զիւր միտս հաճեացէ : * Որ խորհի
զօրն՝ տեառն խորհի . և որ ոչն խորհի զօրն ,
տեառն չխորհի . և որ ուտէ , տեառն ուտէ
և գոհանայ զԱստուծոյ . և որ ոչն ուտէ ,
7 տեառն չուտէ , և գոհանայ զԱստուծոյ : * Զի
ոչ որ ՚ի մէնջ անձամբ կեայ , և ոչ անձամբ
8 մեռանի : * Եթէ կեամբ՝ տեառն կեամբ ,
և եթէ մեռանիմբ՝ տեառն մեռանիմբ .
և արդ՝ եթէ կեամբ և եթէ մեռանիմբ՝
9 տեառն եմբ : * Քանզի ՚ի նոյն իսկ և Քրիս-

տոս մեռաւ և եկեաց, զի մեռելոց և կեն-
 դանեաց առհասարակ տիրեսցէ: * Գու զի 10
 դատիս զեղբայր քո. կամ ընդէր անգոս-
 նես զեղբայր քո: Քանզի ամենեքին կալոց
 եմք առաջի ատենին Քրիստոսի: * Զի գըր 11
 եալ է. կենդանի եմ ես ասէ տէր. զի ինձ
 կրկնեսցի ամենայն ծունր՝ և ամենայն լե-
 զու խոստովան լիցի Աստուծոյ: * Ապա ու 12
 ըբմն՝ իւրաքանչիւրոք ՚ի մէնջ ընդ անձին
 համարս տացէ Աստուծոյ: * Այսուհետեւ՝ 13
 մի՛ զմիմեանս դատեսցուք. այլ առաւել զայս
 դիք ՚ի մտի՛ չդնել գայթազղութիւն եղ-
 բօրն: * Զայս գիտեմ, և հաստատեալ եմ 14
 ՚ի Քրիստոս Յիսուս, զի ոչինչ է պիղծ նո-
 վաւ. բայց այնմ, որ համարիցի ոք ինչ պիղծ՝
 նմա է պիղծ: * Զի եթէ վասն կերակրոյ եղ 15
 բայրն քո տրտմի, ոչ եւս սիրով գնացեր.
 մի՛ կերակրովն քով զնա կորուսաներ, վասն
 որոյ Քրիստոսն մեռաւ: * Մի՛ հայհոյեսցի 16
 բարին ձեր: * Զի ոչ է արքայութիւնն Աս 17
 տուծոյ կերակուր և ըմպելի, այլ արդաւ-
 ըութիւն և խնդութիւն և խաղաղութիւն
 ՚ի հոգին սուրբ: * Զի որ յայսմ ծառայէ 18
 Քրիստոսի, հաւճոյ է Աստուծոյ՝ և ընտիր
 մարդկան: * Ապա այսուհետեւ զհետ եր 19
 թիցուք զխաղաղութեան, և զզինութեան՝
 որ առ միմեանս: * Մի՛ վասն կերակրոյ քա 20
 կեր զգործ Աստուծոյ: ամենայն ինչ սուրբ
 է. այլ չար այնմ մարդոյ է՝ որ խղճիւն ու

- 21 տիցէ : * Կաւ է ոչ ուտել միս , և ոչ ըմպել
 գինի . և ոչ որով եղբայրն քո գայթաղի
- 22 կամ գթէ կամ տկարանայ : * Դու ապաքէն
 հաւատոս ունիս , կա՛լ առանձինն առաջի Աս-
 տուծոյ . երանի՛ որ ոչ դատիցի զանձն , ոչ
- 23 ըով զընկերն փորձիցէ : * Բայց որ խղճէն ,
 թէպէտ և ուտիցէ՝ դատաստարտեալ է՝ զի
 ոչ ըստ հաւատոց , զի ամենայն ինչ՝ որ ոչ ՚ի
 հաւատոց է՝ մեղք են : Այլ այնմ , որ կա-
 ըողն է հաստատել զձեզ ըստ աւետարանիս
 իմում և ըստ քարոզութեան Յիսուսի Քրիս-
 տոսի , ըստ յայտնութեան խորհրդոյն՝ ժա-
 մանակօքն յաւիտենից լռեցելոյ . և յայտնե-
 լոյ այժմիկ ՚ի ձեռն գրոց մարդարէականաց՝
 ըստ հրամանի մշտնջենաւորին Աստուծոյ , ՚ի
 հնազանդութիւն հաւատոց , յամենայն հե-
 թանոսս ծանուցելոյ՝ միայնոյ իմաստնոյն
 աստուծոյ , ՚ի ձեռն Յիսուսի Քրիստոսի ,
 որում փառք յաւիտեանս . ամէն :

ԳԼ. ԺԵ.

- 1 Պարտ է մեզ՝ որ կարողս եմք զտկարու-
 թիւն տկարացն բառնալ . և մի՛ սննձանց և
 2 եթ հաճոյ լինել : * Այլ իւրաքանչիւր ոք
 ՚ի մէնջ ընկերին հաճոյ լիցի ՚ի բարիս՝ վասն
 3 շինութեան : * Քանզի և Քրիստոս ոչ եթէ
 անձին հաճոյ եղեւ , այլ որպէս և գրեալ է՝
 նախատինք նախատչաց քոց անկան ՚ի վերայ

իմ : * Բայց որ ինչ գրեցաւն՝ 'ի մեր վար 4
 դապետութիւն գրեցաւ . զի համբերու-
 թեամբ և մխիթարութեամբ գրոց , զյոյսն
 ընկալցուք : * Այլ Աստուած համբերու 5
 թեան և ամենայն մխիթարութեան , տայցէ
 ձեզ զնոյն խորհել ընդ միմեանս Յիսուսի
 Քրիստոսի . * զի միաբանութեամբ 'ի մի բե 6
 րան փառաւոր առնիցէք զաստուած , և ըզ
 հայր տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :
 * Վասն որոյ ընկալարուք զմիմեանս , որպէս 7
 և Քրիստոս ընկալաւ զձեզ 'ի փառս Աստու-
 ծոյ : * Այլ ասեմ , թէ Քրիստոսի սպասաւոր 8
 թլփատութեանն լինել՝ վասն ճշմարտու-
 թեանն Աստուծոյ էր , առ 'ի հաստատուն
 առնելոյ զաւետիս հարցն : * Այլ հեթա 9
 նոսք վասն ողորմութեան փառաւոր առնեն
 զԱստուած , որպէս և գրեալ է . վասն այ-
 սորիկ գոհացայց զքէն 'ի հեթանոսս , և ան-
 ուան քում սաղմոս ասացից : * Եւ դարձեալ 10
 ասէ . սւրախ լերուք հեթանոսք ընդ ժողո-
 վրդեան նորա : * Եւ դարձեալ թէ , օրհ 11
 նեցէք ամենայն հեթանոսք զտէր , և գովե-
 ցէք զնա ամենայն ժողովուրդք : * Եւ դար 12
 ձեալ Եսայի ասէ . եղիցի արմատն Յեսսեայ ,
 և որ կանգնելոցն է իշխան հեթանոսաց , 'ի
 նա հեթանոսք յուսացին : * Այլ Աստուած 13
 յուսոյ՝ լի արասցէ զձեզ ամենայն խնդու-
 թեամբ և խաղաղութեամբ , առաւելու
 ձեզ յուսով զօրութեամբ հոգւոյն սրբոյ :

- 14 * Հազարատեալ եմ և ես ինքնին եղբարք էի
 իմ վասն ձեր, զի դուք լի էք բարու թեամբ,
 լի էք ամենայն գիտութեամբ, կարող էք
- 15 զմիմեանս խրատել: * Այլ համարձակադոյնս
 գրեցի առ ձեզ եղբարք իմ փոքր 'ի շատէ,
 իբրեւ յիշեցուցանելով ձեզ վասն շնորհացն՝
- 16 որ տուեալ են ինձ յաստուծոյ. * լինել ինձ
 սպասաւոր Յիսուսի Քրիստոսի 'ի հեթանոսս,
 ըղձակերոս առնել զաւետարանն Աստուծոյ,
 զի եղիցի պատարագն հեթանոսաց ընդու-
- 17 նելի՝ սրբեալ հոգւովն սրբով: * Ունիմ այլ
 սուհետեւ պարծանս 'ի Քրիստոս Յիսուս առ
- 18 Աստուած: * Քանզի ոչ իշխեմ խօսել ինչ՝
 զոր ոչ գործեաց Քրիստոս ինեւ 'ի հնազան-
 դութիւն հեթանոսաց բանիւք և արդեամբք,
- 19 * զօրութեամբ նշանաց և արուեստից, զօ-
 րութեամբ հոգւոյն սրբոյ. որպէս ինձ յԵ-
 րուսաղեմէ և շուրջ՝ մինչեւ 'ի կողմանս իւ-
 րիկացւոց ընուլ զաւետարանն Քրիստոսի:
- 20 * Այնպէս առատացեալ յաւետարանել, ոչ
 ուր անուանեցաւ Քրիստոս, զի մի՛ իբրեւ
 յայլոյ հիման վերայ շինիցեմ, այլ որպէս և
- 21 գրեալ է, * թէ որոց ոչ պատմեցաւ վասն
 նորա՝ տեսցեն. և որոց ոչ իցէ լուեալ՝ 'ի
- 22 միտ առցեն: * Վասն որոյ շատ խափանեցայ
- 23 դալ առ ձեզ: * Բայց արդ՝ ոչ եւս դոյ ինձ
 տեղի 'ի կողմանս յայտոսիկ. և անձուկ յոյժ
- 24 ունիմ 'ի բազում ամաց դալ առ ձեզ: Յոր-
 ժամ անցանիցեմ 'ի Սպանիա, ակն ունիմ

յանցանելն առ նոսա՝ տեսանել զձեզ. և ՚ի
 ձէնջ յուղարկիլ անդր, եթէ նախ իսկ փոքր
 ՚ի շատէ ձեօք լցայց: * Բայց այժմ երթամ 25
 յԵրուսաղէմ պաշտել զսուրբսն: * Քանզի 26
 հաճոյ թուեցաւ մակեդոնացւոցն և արայեց-
 ւոցն հաղորդութիւն ինչ առնել ընդ աղ-
 քատս սրբոցն՝ որ ենն յԵրուսաղէմ: * Հա 27
 ճոյ թուեցաւ, քանզի և պարտապան իսկ
 էին նոցա. զի եթէ հոգեւորացն նոցա հա-
 ղորդ եղեն հեթանոսք, պարտին և մարմ-
 նաւորացն կցորդ լինել նոցա: * Արդ՝ զայս 28
 կատարեալ՝ և կնքեալ զպտուղ նոցա, անցից
 առ ձեօք ՚ի Սպանիա: * Զայս գիտեմ, զի 29
 ՚ի գալն առ ձեզ, լրութեամբ օրհնութեան
 աւետարանին Քրիստոսի եկից:

ԷԵ Աղաչեմ զձեզ եղբարք ՚ի ձեռն տեսուն 30
 մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի և սիրով հոգւոյն,
 պատերազմակից լինել ինձ յաղօթս վասն
 իմ առ աստուած, * զի ապրեցայց յապրս 31
 տամբացն, որ ՚ի հրէաստանի են. և պաշտօնն
 իմ որ յԵրուսաղէմ, ընդունելի լիցի սրբոցն.
 * զի խնդութեամբ եկեալ առ ձեզ ՚ի կամս 32
 աստուծոյ, հանգեայց ընդ ձեզ: * Եւ Ա.ս. 33
 աստուած խաղաղութեան եղիցի ընդ ձեզ ամե-
 նեսին. ամէն:

ԳԼ. ԺԶ.

- 1 Յանձն առնեմ ձեզ զՓիբէ զքոյր մեր ,
որ է սպասաւոր եկեղեցւոյն Անքրացւոց .
- 2 * զի զնա ընկալիք 'ի տէր՝ արժանի սրբոց ,
և վերակացու լինիլիք նմա՝ յոր պէտս իրաց
և կոչեսցէ զձեզ . քանզի և նա վերակացու
3 եղև բաղմաց , և ինձ իսկ գլխովին՝ * Ող-
ջոյն տալիք Պրիակեայ և Ակուիղայ՝ գործակ-
4 ցաց իմոց 'ի Քրիստոս Յիսուս . * ոչք ընդ-
անձին իմոց զիւրեանց սրբանոցս մատուցին .
զորոց ոչ ես միայն գոհանամ , այլ և ամե-
5 նայն եկեղեցիք հեթոնասաց : * և առտնին
եկեղեցւոյն նոցա : ողջոյն տալիք Եպենու-
եայ սիրելւոյ իմոց՝ որ է սլաուզ ասիացւոց
6 'ի Քրիստոս : * Ողջոյն տալիք Մարեայ՝ որ
7 բաղում վաստակս վաստակեաց 'ի ձեզ : * Ող-
ջոյն տալիք Անդրոնիկեայ և Յունեայ աղ-
գականաց իմոց՝ և գերեկցաց , որք երեւե-
լիքն իսկ են յառաքեալս . որք և յառաջ
8 իսկ քան զիս եղեն 'ի Քրիստոս : * Ողջոյն
9 տալիք Ամպղեայ սիրելւոյ իմոց 'ի տէր : * Ող-
ջոյն տալիք Ուրբանեայ գործակցի իմոց 'ի
10 տէր , և Ստաքեայ սիրելւոյ իմոց : * Ողջոյն
11 տալիք Ապեղեայ՝ որ ընտիրն է 'ի տէր : * Ող-
ջոյն տալիք նոցա , որ յԱրիստաբուղեայ տա-
նէ անտի են . ողջոյն տալիք Հերովդիոմնայ
աղգականի իմոց : ողջոյն տալիք այնոցիկ՝ որք

'ի Նարկիսեայ տանէն իցեն 'ի տէր : * Ողջոյն 12
 տաջիք Տրիփոնեայ և Տրիփոսեայ վաստակա-
 ւորաց 'ի տէր : ողջոյն տաջիք Պերսիդեայ սի-
 բելուոյ, որ բազում վաստակս վաստակեաց
 'ի տէր : * Ողջոյն տաջիք Ռուփեայ ընտրելոյ 13
 'ի տէր, և մօր նորա և իմոյ : * Ողջոյն տաջիք 14
 Ասինկրիտեայ՝ Փղենգոնտեայ՝ Երմեայ՝ Պատ-
 րոբայ՝ Երմայ, և որ ընդ նոսա եղբարք իցեն :
 * Ողջոյն տաջիք Փիղողոդեայ՝ Յուզեայ՝ Ներ- 15
 եայ՝ և բեռ նորա . և Ուղիմպեայ, և որ
 ընդ նոսա սուրբք ամենեքին իցեն : * Ողջոյն 16
 տաջիք միմեանց 'ի համբոյր սրբութեան .
 ողջոյն տան ձեզ ամենայն եկեղեցիք Գլ-
 րիստոսի :

ԷՁ * Աղաչեմ զձեզ եղբարք՝ գիտել զայն 17
 պիսիսն, որ հերձուածս և գայթազողու-
 թիւնս առնիցեն արտաքոյ վարդապետու-
 թեանն՝ զոր դուք ուսայք . և խորշեցա-
 րուք 'ի նոցանէ : * Զի այնպիսիքն տեառն 18
 մերում Գրիստոսի ոչ ծառայեն, այլ իւրեանց
 որովայնի . և քաղցրաբանութեամբ և օրհ-
 նութեամբ պատրեն զսիրտս անմեղաց : * Զի 19
 ձեր հնազանդութիւնն առ ամենեսեան հաս-
 եալ է . և արդ՝ 'ի ձեզ ուրախ եմ . բայց
 կամիմ զձեզ իմաստունս լինել 'ի բարիս և
 անմեղս 'ի չարիս : * Եւ Աստուած խաղա- 20
 զութեան խորտակեսցէ զսատանայ ընդ ու-
 տիւք ձերովք մերձ ընդ մերձ : շնորհք տեա-
 ւքն մերոյ Յիսուսի Գրիստոսի ընդ ձեզ :

- 21 * Ողջոյն տայ ձեզ Տիմոթէոս եղբայր և գործակից իմ, և Ղուկիոս, և Յաստիւն, և Սոսիպատրոս՝ ազգականք իմ: * Ողջոյն տամ ձեզ՝ և ես Տերտիոս, որ ղթուղթս գրեցի 'ի տէր: * Ողջոյն տայ ձեզ Գայիոս ասպնջական իմ, և ամենայն եկեղեցւոյն: Ողջոյն տայ ձեզ Երաստոս շահապ քսողաքիս, և Կուարտոս եղբայր: * Շնորհք տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ընդ ձեզ ընդ ամենեւին. ամէն: * Այլ այնմ, որ կարողն է հաստատել զձեզ ըստ աւետարանիս իմում, և ըստ քարոզու թեանն Յիսուսի Քրիստոսի, ըստ յայտնու թեան խորհրդոյս այսորիկ՝ ժամանակօք յաւիտենից լռեցելոյս. * և յայտնելոյ այժմիկ 'ի ձեռն գրոց մարդարէականայ՝ ըստ հրամանի մշտնջենաւորին աստուծոյ, 'ի հնազանդութիւն հաւատոց, յամենայն հեթանոսս ծանուցելոյ, * միայնոյ իմաստնոյն Աստուծոյ 'ի ձեռն Յիսուսի Քրիստոսի. նմա սլատիւ և փառք յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Աս հռոմէացեցի գրեցաւ 'ի Կորնթոսի 'ի յեռն
Փէբեայ սարկաւազի:

ԵՒ ԵՐԵՒԵԾԱՆ ՆՈԾԱ ԲԱՅԱՆԵԱԼ ԼԵԶՈՒՔ ԻՐՐԵՒ Ի ՂՐՈՅ
ԵՒ ՆՍՏԱՒ ԻՒՐԱՐԱՆՉԻՐ Ի ՎԵՐԱՅ ՆՈԾԱ

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՌ ԿՈՐՆԹԱՑԻՍՆ ԱՌԱԶԻՆ

ԳԼ. Ա.

- 1 ՊՕՂՈՍ կոչեցեալ առաքեալ Յիսուսի ^{ԱՌ}
Քրիստոսի կամօքն Աստուծոյ, և Սոսթենէս ^{ԱՌ}
- 2 Եղբայր. * Եկեղեցւոյդ Աստուծոյ որ է 'ի
Կորնթոս՝ նուիրելոց 'ի Քրիստոս Յիսուս,
կոչեցելոց սրբոց՝ ամենեքումքք հանդերձ,
որք կարդան զանուն տեառն մերոյ Յիսուսի
Քրիստոսի յամենայն տեղիս նոցա՝ և մեր:
- 3 * Շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն յԱս-
տուծոյ հօրէ մերմէ՝ և 'ի տեառնէ Յիսուսէ
- 4 Քրիստոսէ: * Գոհանամ զԱստուծոյ իմոյ յա-
մենայն ժամ վասն ձեր՝ 'ի վերայ շնորհացն
Աստուծոյ՝ որ տուեալ են ձեզ 'ի Քրիստոս
- 5 Յիսուս. * զի յամենայնի մեծացարուք դուք
նովաւ՝ ամենայն բանիւ և ամենայն գիտու-
- 6 թեամք. * որպէս վկայութիւնն իսկ Աստու-

ծոյ հաստատեցաւ 'ի ձեզ . * զի դուք մի՛ 7
 նուազիցիք՝ և մի՛ իւրիք շնորհօք , ակնկալ
 եալ յայտնութեան տեառն մերոյ Յիսուսի
 Քրիստոսի . * որ և հաստատեցէ զձեզ մին . 8
 չեւ 'ի կատարած՝ անարատս՝ յօրն տեառն
 մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի : * Հաւատարիմ է 9
 Աստուած , որով կոչեցարուք 'ի հաղորդու-
 թիւն որդւոյ նորա Յիսուսի Քրիստոսի
 տեառն մերոյ :

ԱԶ * Աղաչեմ զձեզ եղբարք անուամբն տեա . 10
 ուրն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի . զի զնոյն
 բան ունիցիք ամենեքեան , և մի՛ իցեն 'ի
 ձեզ հերձուածք . քանզի էիք հաստատեալք
 'ի նոյն միտս և 'ի նոյն հանձար : * Ազդ եղեւ 11
 ինձ վասն ձեր եղբարք՝ 'ի Քղացւոց անտի ,
 թէ հակառակութիւնք են 'ի ձեզ : * Եւ 12
 արդ ասեմ իսկ , եթէ իւրաքանչիւրոք 'ի
 ձէնջ ասէ . ես Պօղոսեան եմ , և միւսն՝ ե-
 թէ ես Ապօղոսեան , և միւսն՝ եթէ ես Աե-
 փայեան . և միւսն՝ եթէ ես Քրիստոսեան :
 * Իսկ արդ՝ բաժանեալ ինչ իցէ Քրիստոս . 13
 միթէ Պօղոս 'ի խաչ ելեալ իցէ վասն ձեր ,
 կամ յանուն Պօղոսի՞ մկրտեցարուք : * Գո . 14
 հանամ զԱստուծոյ իմոյ՝ զի ոչ զոք 'ի ձէնջ
 մկրտեցի , բայց միայն զԱրիսապոս և զԳայիոս .
 զի մի՛ ոք ասիցէ , * եթէ յիմ անուն մկր- 15
 տեցարուք : * Տալ ետու կնիք և տանն Հս . 16
 տեփանեայ . և զայլ ոք ոչ գիտեմ ամենե-
 լին՝ թէ մկրտեցի : * Զի ոչ առաքեաց զիս 17

- Քրիստոս մկրտել՝ այլ աւետարանել . ոչ
 ճարտարութեամբ քանից , զի մի՛ ընդունայն
 18 վիցի խաչն Քրիստոսի : * Զի ճառ խաչին , կո-
 ռուսելոցն յիմարութիւն է . այլ փրկելոցս
 19 մեզ՝ զօրութիւն Աստուծոյ : * Զի գրեալ է .
 կորուսից զիմաստութիւն իմաստնոց , և ըզ-
 խորհուրդս խորհրդականաց արհամարհե-
 20 ցից : * Ո՛ւր իմաստուն , ո՛ւր դպիր , ո՛ւր քըն-
 նիչ աշխարհիս այսորիկ . ո՛չ ապաքէն յիմա-
 ընցոյց Աստուած զիմաստութիւն աշխար-
 21 հիս այսորիկ : * Քանզի իմաստութեամբն
 Աստուծոյ ոչ ծանեալ աշխարհ իմաստու-
 թեամբն զԱստուած . հաճեցաւ Աստուած
 յիմարութեամբ քարոզութեանն՝ ապրեցու-
 ցանել զհաւատացեալս :
 22 * Իսկ որովհետեւ Հրէայք նշան հայցեն , ^{ԲԿ}
 23 և Հեթանոսք զիմաստութիւն խնդրեն , * մեք
 քարոզեցուք զխաչելեալն Քրիստոս , հրէից
 դայթադութիւն , և հեթանոսաց յիմարու-
 24 թիւն . * բայց նոցին իսկ կոչեցելոցն հրէից և
 հեթանոսաց , զՔրիստոս՝ աստուծոյ զօրու-
 25 թիւն՝ և աստուծոյ իմաստութիւն : * Զի յի-
 մարն Աստուծոյ իմաստնագոյն քան զմարդիկ .
 և տկարն Աստուծոյ զօրագոյն է քան զմար-
 26 դիկ : * Թէպէտ և զձեր իսկ կոչումնդ տեսիք
 կ'ղբարք , զի ոչ բազում իմաստունք ըստ մար-
 մնոյ , և ոչ բազում հղօք , և ոչ բազում
 27 աղնուականք , * այլ զյիմարս աշխարհիս ընտ-
 րեաց Աստուած՝ զի յամօթ արասցէ զիմաս-

տուէնս . և զտկարս աշխարհիս ընտրեաց
 Աստուած , զի յամօթ արասցէ զհզօրս . * և 28
 զանտոհմս աշխարհի և զարհամարհեալս
 ընտրեաց Աստուած՝ և զոչինչսն , զի զէսն
 իմն խափանեացէ . որպէս զի մի՛ պարծեացի
 ամենայն մարմին առաջի Աստուծոյ : Զի՛ի 29
 նմանէ դուք էք ՚ի Քրիստոս Յիսուս , որ ե-
 ղեւ մեզ իմաստութիւն յԱստուծոյ , ար-
 դարութիւն և սրբութիւն և փրկութիւն .
 * զի որպէս և գրեալ է . որ պարծին՝ ՚ի 30
 Տէր պարծեացի :

ԳԼ . Բ .

Եւ ես թէպէտ և եկի առ ձեզ եղբարք՝ 1
 ոչ ըստ առաւելութեան ինչ բանից իմաս-
 տութեան պատմել ձեզ զվկայութիւն Աս-
 տուծոյ : * Զի ոչ եթէ ՚ի մտի եդի գիտել 2
 ինչ ՚ի ձեզ՝ բայց միայն զՅիսուս Քրիստոս ,
 և զնոյն ՚ի խաչ ելեալ : * Եւ ես տկարու- 3
 թեամբ՝ և երկիւղիւ և դողութեամբ բազ-
 մաւ եղէ առ ձեզ . * և բանն իմ և քարոզու- 4
 թիւն , ոչ պատիր բանիւք իմաստութեան՝
 այլ արդեամբք հոգւոյն և զօրութեամբ .
 * զի հաւատք ձեր մի՛ իցեն իմաստութեամբ 5
 վճ մարդկան , այլ զօրութեամբ աստուծոյ :
 * Զիմաստութիւն խօսիմք ընդ կատարեա- 6
 լըս . զիմաստութիւն՝ ոչ զաշխարհիս այսո-
 ըիկ , և ոչ զիշխանաց աշխարհիս այսօրիկ

- 7 զխափանելեացս . * այլ խօսիմք զաստու-
 8 ծոյ խմաստու թիւնն ծածուկ խորհրդով, զոր
 9 յառաջ քան զյաւիտեանս սահմանեաց Աստ-
 10 ուած 'ի փառս մեր . * զոր ոչ ոք յիշխանաց
 11 աշխարհիս այսորիկ ծանեաւ . զի եթէ էր
 12 ծանուցեալ՝ ոչ արդեօք զտէրն փառաց 'ի
 13 խաչ հանելին : * Այլ որպէս և գրեալ է .
 14 զոր ակն ոչ ետես , և ունկն ոչ լուաւ , և
 15 'ի սիրտ մարդոյ ոչ անկաւ , պատրաստեաց
 16 Աստուած սիրելեաց իւրոց :
 17 * Այլ մեզ յայտնեաց Աստուած հոգւովն
 18 իւրով . զի հոգին զամենայն քննէ՝ և զխորս
 19 աստուծոյ : * Զի ո՞րք 'ի մարդկանէ գիտե-
 20 ինչ զմարդոյն , եթէ ոչ հոգի մարդոյն՝ որ
 21 'ի նմա . նոյնպէս և ոչ զաստուծոյսն ոք գի-
 22 տէ՝ եթէ ոչ հոգին աստուծոյ : * Այլ մեք
 23 ոչ եթէ զհոգի աշխարհիս առաք՝ այլ զհո-
 24 գին որ յաստուծոյ . զի ծանկցուք զայն՝ որ
 25 յԱստուծոյն շնորհեցաւ մեզ : * Եւ զոր
 26 խօսիմքս՝ ոչ եթէ մարդկեղէն ուսմամբ ճար-
 27 տարութեամբ բանից , այլ վարդապետու-
 28 թեամբ հոգւոյն ընդ հոգեւորս զհոգեւոր-
 29 սրն համեմատեմք : * Քանզի շնչաւոր մարդ
 30 ոչ ընդունի զհոգւոյն աստուծոյ՝ զի յիմա-
 31 ըութիւն է նմա . և ոչ կարէ գիտել՝ եթէ
 32 հոգեպէս քննիցի : * Իսկ հոգեւորն քննէ զա-
 33 մենայն , և ինքն յումեքէ ոչ քննի : * Իսկ արդ՝
 34 ո՞վ գիտաց զմիտս տեառն , որ և խրատտու-
 35 վնիցի նմա , այլ մեք զմիտս Քրիստոսի ունիմք :

ԳԼ. Գ.

Եւ ես եղբարք՝ ոչ կարացի խօսել 1
 ընդ ձեզ իբրեւ ընդ հոգեւորս՝ այլ իբրեւ
 ընդ մարմնաւորս : * Իբրեւ տղայոց 'ի ֆը 2
 ըհասոս կաթն ջամբեցի ձեզ՝ և ոչ կերա-
 կուր , զի ոչ եւս կարէիք . նաեւ արդ իսկ
 ոչ կարէք . քանզի դեռ մարմնաւոր էք :
 * Ուր և արդ են իսկ 'ի ձեզ հեռ և նա 3
 խանձ . ոչ ապաքէն մարմնաւոր էք՝ և ըստ
 մարդկան քնայք : * Յորժամ ասէ որ 'ի ձէնջ՝ 4
 ես Պօղոսեան եմ , և միւսն՝ թէ ես Ապօղոս-
 սեան , ոչ մարդիկ էք . իսկ արդ՝ ո՞վ է Պօ-
 ղոսն , կամ ո՞վ է Ապօղոսն : * Պաշտօնեայք՝ 5
 որովք հաւատացէքն , և իւրաքանչիւր որ-
 պէս և տէր ետ : * Ես տնկեցի , Ապօղոս 6
 ջուր ետ , այլ Աստուած աճեցոյց : * Այսու 7
 հետեւ՝ ոչ այն որ ինչ է՝ որ տնկեացն . և
 ոչ այն՝ որ ջուրն ետ . այլ որ աճեցոյցն Աստ-
 ուած : * Որ տնկեացն և որ զջուրն ետ՝ մի 8
 են . բայց իւրաքանչիւրոք զիւր վարձս առ-
 նուցու ըստ իւրում վաստակոց : * Զի Աս- 9
 տուծոյ գործակից եմք , Աստուծոյ արդիւնք
 էք , Աստուծոյ շինած էք : * Ըստ շնորհացն 10
 Աստուծոյ՝ որ տուեալ են ինձ , իբրեւ իմաս-
 տուն ճարտարապետ հիմն եդի . բայց այլ է՝
 որ շինէն . այլ իւրաքանչիւրոք զգոյշ լիցի՝
 թէ որպէս շինիցէ : * Զի հիմն այլ որ ոչ կա 11

րէ գնել քան զեղեալն՝ որ է Յիսուս Քրիստոս :

ՎՁ

- 12 * Եթէ որ շինէ 'ի վերայ հիմանս այսորիկ՝
 ոսկի արծաթ՝ ականս պատուականս՝ փայտ
 13 խոտ եղէգն , * իւրաքանչիւր գործն յայտ-
 նելոց է . զի օրն ընտրեացէ , զի հրով յայտ-
 14 նելոց է . * և զիւրաքանչիւր գործն զիարդ
 15 և իցէ՝ հուրն փորձեացէ : * Եթէ ուրուք
 գործն զոր շինեաց՝ կացցէ , վարձս սուցէ .
 և եթէ ուրուք գործն այրեցի՝ տուժեացի ,
 բայց ինքն կեցցէ . այլ այնպէս՝ որպէս թէ
 16 'ի հուր : * Ոչ գիտէք՝ եթէ տաճար է Աս-
 տուծոյ՝ և հողի Աստուծոյ բնակեալ է 'ի
 17 ձեզ : * Եթէ որ զտաճար Աստուծոյ ասպա-
 կանէ , ասպականեացէ զնա Աստուած . զի
 տաճար Աստուծոյ սուրբ է , որ էք դուք :
 18 * Մի՛ որ զանձն խաբեացէ . եթէ որ կա-
 մեացի 'ի ձէնջ իմաստուն լինել յաշխարհիս
 յայսմիկ , յիմար լիցի՝ զի եղիցի իմաստուն :
 19 * Զի իմաստութիւն աշխարհիս այսորիկ՝ յի-
 մարութիւն է առաջի Աստուծոյ . քանզի
 գրեալ է՝ թէ որ ըմբռնէ զիմաստունս 'ի
 20 խորագիտութեան իւրեանց : * Եւ դարձեալ
 թէ տէր ճանաչէ զխորհուրդս իմաստնոց՝ զի
 21 են ընդունայն : * Այսուհետեւ մի՛ որ պար-
 22 ծեացի 'ի մարդկանէ : * Զի ամենայն ինչ ձեր
 է . եթէ Պօղոս , եթէ Սարգոս , եթէ Կե-
 փաս , եթէ աշխարհ , եթէ կեանք , եթէ
 մահ , եթէ որ կանս , եթէ հանդերձեալքն .

ամենայն ինչ ձեր է . * դուք Քրիստոսի , 25
 Քրիստոս Աստուծոյ :

ԳԼ . Դ .

Այսպէս համարեացին զմեզ մարդիկ , իբր 1
 ընդ զպաշտօնեայքս Քրիստոսի և հազարա-
 պետս խորհրդոցն Աստուծոյ : * Արդ՝ խնդիր 2
 է 'ի մէջ հազարապետաց՝ եթէ որ հաւատա-
 ըիմ գտցի : * Այլ ինձ և այս անարգանք 3
 են , եթէ 'ի ձէնջ դատեցայց՝ կամ բնաւ
 իսկ 'ի մարդկանէ . նաև զանձն իմ ոչ քննեմ :
 * Զի ոչի՛նչ գիտեմ զանձին իմոյ . այլ ոչ 4
 եթէ այսու արդարանամ , զի որ քննէն
 զիս՝ տէր է : * Այսուհետեւ մի՛ յառաջ 5
 քան զժամանակն դատիք . մինչեւ եկես-
 ցէ տէր , որ լուսաւոր առնիցէ զգաղտնիս
 խաւարի , և յայտնիցէ զխորհուրդս սրտից .
 և ապա իւրաքանչիւր գովութիւն եղիցի
 յաստուծոյ : * Զայս եղբարք՝ առակեցի 6
 յանձն իմ և յԱպօղոս վասն ձեր . զի 'ի
 մէնջ ուսջիք՝ մի՛ ինչ առաւել քան զգըր-
 եալսն իմանալ . զի մի՛ այր քան զընկեր հը-
 պարտանայցէք 'ի վերայ ընկերին : * Իսկ 7
 արդ՝ ո՞վ է՝ որ քննիցէ զքեզ . զի՞նչ ունիս՝
 զոր ոչ իցէ առեալ . և եթէ առեր՝ զի՛ սար-
 ծիս իբրեւ զչառեալ : * Արդէն իսկ յադ- 8
 եալ իցէք՝ և արդէն մեծացարուք , առանց
 մեր թագաւորեցիք . և երանի՛ թէ թագա-

- Լորեւք՝ զի և մեք ընդ ձեզ թաղաւո-
 9 րեաց : * Ինձ այսպէս թուի՝ եթէ զմեզ զա-
 ուաքեալս յեանորդս արար Աստուած՝ իբ-
 րեւ զմահապարտ . զի տեսիլ եղեաք աշխարհ
 10 հի , և հրեշտակաց և մարդկան : * Մեք յի-
 մարք մասն Քրիստոսի , և դուք խմաստունք
 ՚ի Քրիստոս . մեք տկարք՝ և դուք հզօրք .
 դուք փառաւորեալք՝ և մեք անարդք :
 11 * Մինչեւ ցայսօր ժամանակի՝ և քաղցեաք
 և ծարաւեցաք և մերկ գնացաք և կռփա-
 12 հարեցաք և անհանդիստ եղեաք . * և աշ-
 խատեցաք ձեռօք մերովք . բամբասէին
 զմեզ օրհնեաք . հալածէին՝ յանձն առնուաք .
 13 * հայհոյէին՝ աղաչեաք . իբրեւ առակ նշա-
 ւակի եղեաք ամենայն աշխարհի . ամենե-
 14 ցուն փարելի լինել մինչեւ ցայժմ : * Ոչ ե-
 թէ յամօթ ինչ առնելով զձեզ՝ գրեմ զայս ,
 15 այլ իբրեւ զորդիս սիրելիս խրատեմ : * Թէ-
 պէտ և բիւր դաստիարակս ունիցիք ՚ի Քր-
 իստոս՝ այլ ոչ եթէ բազում հարս . զի ՚ի
 Քրիստոս Յիսուս աւետարանաւն ես ծնայ
 16 զձեզ : * Արդ՝ աղաչեմ զձեզ նմանողք ինձ
 17 եղիջիք՝ (որպէս և ես Քրիստոսի) : * Վասն
 այնորիկ առաքեցի առ ձեզ զՏիմոթէոս , որ
 է իմ որդի սիրելի՝ և հաւատարիմ ՚ի տէր .
 որ յիշեցուցէ ձեզ զճանապարհս իմ , որ ՚ի
 Քրիստոս Յիսուս . որպէս և ամենայն ուրեք՝
 18 յամենայն եկեղեցիս ուսուցանեմ : * Որպէս
 թէ ես չիցեմ գալոց առ ձեզ՝ ոմանք հպար-

տացան : * Այլ եկից հուսա ընդ հուսայ՝ եթէ 19
տէր կամեսցի . և 'ի միտ առից ոչ զբանս հը-
պարտացելոցն : այլ զզօրութիւն : * Զի ոչ 20
եթէ բանիւք է արքայութիւնն աստուծոյ ,
այլ զօրութեամբ : * Արդ՝ ո՞րպէս կամիք՝ 21
գաւազանաւ եկից առ ձեզ , եթէ սիրով
հոգւոյն՝ հեղութեան և արդարութեան և
խոնարհութեան :

ԳԼ. Ե.

Բնաւ և անուանի իսկ 'ի ձեզ ընդէր 1
պոռնկութիւն , և այնպիսի պոռնկութիւն՝
որ ոչ և 'ի հեթանոսս , որպէս թէ զկին հօր
իւրոյ ունել : * Եւ դուք հպարտացեալ էք . 2
և ոչ առաւել ագացարուք , զի բարձցի 'ի
միջոյ ձերմէ՝ որ զգործն զայն գործեաց :
* Զի ես թէպէտ մարմնով մեկուսի եմ , սա 3
կայն հոգւով մերձ եմ . բայց արդէն իսկ իբ-
րեւ 'ի մօտոյ ընտրեցի . զայն՝ որ այնպէսն
գործեաց . * յանուն տեառն մերոյ Յիսուսի 4
Քրիստոսի ժողովել ձեզ 'ի միասին և խմով
հոգւոյս զօրութեամբն հանդերձ տեառն
մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի , * մատնել զայն 5
պիսին սատանայի 'ի սատակումն մարմնոյ .
զի ոգին ապրեսցի յաւուրն տեառն մերոյ
Յիսուսի Քրիստոսի : * Ոչ բարւոք են պար- 6
ծանքդ ձեր . ոչ գիտէք՝ եթէ փոքր մի խմոր
զամենայն զանգուածն խմորէ : * Սրբեցէք 'ի 7

- բայց զհին զխմորն՝ զի եղիջիք նոր զանդուած .
 որպէս էքդ անխմորք . քանզի զատիկ մեր
 8 զե՛նաւ Գրիառոս : * Այսուհետեւ արաոցուք
 տօնս . մի՛ ՚ի խմորն հին , և մի՛ ՚ի խմորն չա-
 բու թեան և անդգամու թեան . այլ յանխմո-
 րս ստուգու թեան և ճշմարտու թեան :
 9 * Գրեցի ձեզ ՚ի թղթի այդք չխառնա-
 10 կել ընդ սրունիկս : * Եւ ոչ եթէ ընդ սրու-
 նիկս աշխարհիս այսորիկ՝ կամ ընդ ազահս
 և ընդ յափշտակողս՝ կամ ընդ կուսակարիշ-
 տրս . ապա թէ ոչ՝ սարս էիք և յաշխար-
 11 հէ իսկ ելանել : * Բայց արդ՝ գրեցի ձեզ
 չխառնակել . եթէ ոք եղբայր անուանե-
 եալ , կամ սրունիկ իցէ կամ կուսակարիշտ՝
 կամ ազահ՝ կամ բամբասող՝ կամ արբեցող՝
 կամ յափշտակող , ընդ այնսխտումն և հաց
 12՝ մի՛ ուտել : * Զի՛ կայ իմ և զարտաքինան
 դատելոյ . ո՛չ սակաքէն դուք զնեքքինսդ դա-
 13 տիցիք . * և զարտաքինան Աստուած դատես-
 ցի . բարձէք զչարն ՚ի միջոյ ձերմէ :

ԳԼ. Զ.

- 1 Իշխէ՞ ոք ՚ի ձէնջ՝ եթէ իրիք ինչ իցեն
 ընդ ընկերի իւրում , դատել առաջի անիրա-
 2ւաց , և ոչ առաջի սրբոց : * Եթէ ո՛չ գի-
 տէք՝ զի սուրբք զաշխարհ դատին . և եթէ
 ձեօք դատի աշխարհ՝ ապա ոչ էք արժանի
 3 անարդ ատենից : Ո՛չ գիտէք եթէ զհրեշ-

տակս դատիմք . Թող թէ զերկրաւորս :
 * Զերկրաւոր ատեանս եթէ յանձն առնու 4
 ցուք , զանարգսն եկեղեցւոյ դատաւորս
 նստուցէք : * Առ ամօթոյ ձերոյ ասեմ , 5
 այնչափ ոչ գոյ ոք իմաստուն 'ի ձեզ , որ կա
 ըիցէ իրաւունս ընտրել 'ի մէջ եղբօր իւրոյ :
 * Այլ եղբայր ընդ եղբօր դատի , և զայն 6
 'ի մէջ անհաւատից : * Եւ արդ՝ ամենեւին 7
 իսկ վատթարութիւն է 'ի ձեզ , զի դատաս
 տանք իսկ գոն 'ի միջի ձերում . ընդէ՞ր ոչ
 դուք զրկիք , և ոչ դուք առաւել նեղիք :
 * Այլ դուք զրկէք և նեղէք , և այդ՝ զեղ 8
 բարս եւս : * Եթէ ոչ գիտէք՝ զի անիրաւք 9
 զարքայութիւնն Աստուծոյ ոչ ժառանգեն :
 մի՛ խաբիք՝ ոչ պոռնիկք , ոչ կռապարիշտք ,
 ոչ շունք , * ոչ իգացեալք , ոչ արուագէտք , 10
 ոչ գողք , ոչ ագահք , ոչ արբեցողք , ոչ
 բամբասողք և ոչ յափշտակողք՝ զարքայու
 թիւնն Աստուծոյ ոչ ժառանգեն : * Եւ դուք 11
 այնպիսիք ոմանք էիք . այլ լուացարուք՝ այլ
 սրբեցարուք՝ այլ արդարացարուք յանուն
 տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի , և 'ի հո
 գին Աստուծոյ մերոյ :

94
 * Ամենայն ինչ ինձ մարթ է՝ այլ ոչ ա 12
 մենայն ինչ օգուտ է . ամենայն ինչ ինձ մարթ
 է , այլ ոչ եթէ ես ընդ իշխանութեամբ ուրուք
 լինիցիմ : * Կերակուր որովայնի , և որովայն 13
 կերակրոյ . այլ Աստուած զսա և զնոսա խափա
 նեացէ . բայց մարմին ոչ պոռնկութեան՝ այլ

- 14 տեառն , և տէր մարմնոյ : * Այլ Աստուած՝
 որ և զտէրն յարոյց , և զձեզ յարուսցէ զօ-
 15 բու թեամբ իւրով : * Ոչ գիտէք՝ եթէ մար-
 մինք ձեր անդամք են Քրիստոսի . արդ՝ ան-
 եալ զանդամս Քրիստոսի , առնիցեմք առ-
 16 դամս սրունկի . քաւ լիցի : * Եթէ ոչ գիտէք՝
 զի որ մերձե՛նայ ՚ի սրունկի՝ մի մարմին է .
 17 եղիցին , ասէ , երկոքին ՚ի մարմին մի : * Եւ
 18 որ մերձե՛նայ ՚ի տէր՝ մի հոգի է : * Փախե-
 լուք ՚ի սրունկու թե՛նէ : Զամենայն մեղս՝
 զոր և գործէ մարդ՝ արտաքոյ մարմնոյ իւրոյ
 է . իսկ որ սրունկին՝ յիւր մարմինն մեղանչէ :
 19 * Եթէ ոչ գիտէք՝ զի մարմինք ձեր տաճար
 են հոգւոյն սրբոյ՝ որ է ՚ի ձեզ՝ զոր ունիք
 20 յԱստուծոյ . և չէք անձանց տէր , * քանզի
 գնոց գնեցայք : Բառաւոր արարէք զԱստ-
 ուած ՚ի մարմինս ձեր և յոգիս , որ է յԱս-
 տուծոյ :

ԳԼ. Է.

- 1 Այլ վասն որոյ գրեցիքն առ իս , բար-
 2 ւոր է մարդոյ ՚ի կին մարդ չմերձե՛նալ : * Բայց
 վասն սրունկու թեան իւրաքանչիւր ոք զիւր
 կին կալցի . և իւրաքանչիւր ոք կին զիւր
 3 այր կալցի : * Կնոջ՝ այր իւր զպարտան հա-
 տուսցէ . նոյնպէս և կինն՝ առն իւրում :
 4 * Զի կին մարմնոյ իւրում ոչ իշխէ՝ այլ
 այրն . նոյնպէս և այրն իւրում մարմնոյ ոչ

իշխէ՝ այլ կինն : * Մի զրկէք զմիմեանս . 5
 բայց եթէ ինչ ՚ի միաբանութենէ առ ժա-
 մանակ մի , զի ուխտիցն պարսպիցէք , և
 դարձեալ ՚ի նոյն դարձջիք , զի մի փորձեացէ
 զձեզ սասանայ վասն անխառնութեան ձե-
 ըոյ : * Զայս ասեմ ներելով և ոչ հրաման 6
 տալով . * քանզի կամիմ եթէ ամենայն մարդ 7
 լինէր իբրեւ զիս . այլ իւրաքանչիւր ոք զիւր
 շնորհս ունի յԱստուծոյ՝ ոմն այսպէս և ոմն
 այնպէս : * Բայց ամուրեացն և այրեացն ա- 8
 սեմ , լաւ է նոցա՝ եթէ կայցեն իբրեւ զիս .
 * ապա թէ ոչ ունիցին ժոյժ՝ ամուսնացին . 9
 զի լաւ է ամուսնանալ՝ քան զջեռնուլ : * Այլ 10
 կանամբեացն պատուիրեմ , ոչ ես՝ այլ տէր .
 կնոջ յառնէ մի՛ մեկնել : * Ապա եթէ մեկ 11
 նեացի , անայր մնացէ՝ կամ անդրէն ընդ
 առն իւրում հաշտեացի . և առն՝ զկին իւր
 զք մի թողուլ :

* Բայց այլոց ես պատուիրեմ , ոչ եթէ 12
 տէր . եթէ ոք եղբայր՝ կին ունիցի անհա-
 ւատ . և նմա հաճոյ իցէ բնակել ընդ նմա՝
 մի թողցէ զնա : * Եւ կին , որ ունիցի զայր 13
 անհաւատ՝ և նմա կամ իցէ բնակել ընդ
 նմա՝ մի թողցէ զայրն . * զի սուրբ է այրն 14
 անհաւատ կնաւն , և սուրբ է կինն անհա-
 ւատ արամբն . ապա թէ ոչ՝ որդիքն ձեր
 պիղծ են . բայց այժմ սուրբ են : * Ապա 15
 եթէ անհաւատն մեկնեացի , մեկնեացի . զի
 ոչինչ հարկ ՚ի վերայ կայ եղբօրն կամ քեռն՝

- յայնպիսի իրս . քանզի 'ի խաղաղութիւն կո-
 16 չեաց զմեզ Աստուած : * Զի՞ գիտես կին
 դու՝ եթէ զայրն քո ապրեցուցես . կամ
 զի՞ գիտես այր դու՝ եթէ զկին քո ապրե-
 17 ցուցես : * Եթէ ոչ՝ իւրաքանչիւր ումեք
 որպէս և բաժանեաց տէր , զիւրաքանչիւր
 որ որպէս և կոչեաց Աստուած՝ այնպէս գը-
 նասցի . և այսպէս ընդ ամենայն եկեղեցիս
 18 պատուէր տամ : * Թլփատեալ որ կոչեցաւ՝
 մի՞ ցանկացի անթլփատութեան . յանթլփ-
 փատութենէ որ կոչեցաւ՝ մի՞ թլփատեսցի .
 19 * զի թլփատութիւն ոչինչ է՝ և անթլփա-
 տութիւն ոչինչ . այլ սրահստանութիւն Աս-
 20 տուծոյ պատուիրանացն : * Բայց իւրաքան-
 չիւր որ յոր կոչումն կոչեցաւ՝ 'ի նմին կաց-
 21 ցի : * Շառայ կոչեցար՝ մի՞ փոյթ վիցիքեզ .
 այլ թէ և կարիցես ազատ լինել՝ քեզ այն-
 22 պէս լաւ իցի : * Զի որ 'ի տէր կոչեցեալ է
 ծառայն՝ ազատ տեառն է . նոյնպէս և որ
 ազատն կոչեցեալ է՝ ծառայ Բրիստոսի է :
 23 * Գնոց գնեցայք՝ մի՞ լինիք ծառայք
 24 մարդկան : * Իւրաքանչիւր որ յոր կոչումն
 կոչեցաւ՝ եղբարք , 'ի նմին կացցի առաջի
 Աստուծոյ :
 25 * Այլ վասն կուսանաց՝ հրաման ինչ 'ի ԳԳ
 տեառնէ ոչ ունիմ . բայց խրատ տամ՝ որ-
 պէս ողորմելոյ ուրուք 'ի տեառնէ , հաւա-
 26 տարիմ լինել : * Համարիմ թէ այնպէս լաւ
 իցի . բայց վասն վտանկին որ 'ի վերայ կայ՝

բարւոք է մարդոյ՝ թէ այնպէս իցէ : * Կապ. 27
 եալ ես 'ի կին, մի՛ խնդրեր արձակել. ար-
 ձակեալ ես 'ի կնոջէ, մի՛ խնդրեր կին : * Զի 28
 եթէ ամուսնանայցես՝ ոչ մեղար. և եթէ
 ամուսնանայցէ կոյսն՝ ոչ մեղաւ, բայց նե-
 ղու թիւն մարմնոյ ունիցին այնպիսիքն. այլ
 ես խնայեցի 'ի ձեզ : * Բայց զայս ասեմ ե՛ղ. 29
 բարբ՝ եթէ ժամանակս կարճեալ է այսու-
 հետեւ. զի որ ունիցին կանայս՝ որպէս թէ
 չունիցին. * և որ լայցեն՝ որպէս թէ ոչ լայցեն. 30
 և որ խնդանն՝ որպէս թէ չխնդայցեն. և որ
 գնենն՝ որպէս թէ չունիցին. * և որ վարենն 31
 զաշխարհս՝ որպէս թէ չվայելիցեն. զի անց-
 եալ է վայելչու թիւն աշխարհիս այսորիկ :
 * Այլ կամիմ զձեզ անհոգս լինել. զի որ 32
 անկինն է՝ հոգայ զտեառն, թէ որպէս հա-
 ճոյ լիցի տեառն. * և որ կանամբին է, հո. 33
 գայ զաշխարհիս՝ թէ որպէս հաճոյ լիցի
 կնոջ իւրում : * Եւ ասա մեկնեցան 'ի մի. 34
 մեանց առնակինն և կոյսն. զի կոյսն հոգայ
 զտեառն՝ զի իցէ սուրբ հոգւով և մարմ-
 նով, և առնակինն հոգայ զաշխարհիս՝ թէ
 որպէս հաճոյ լիցի առն իւրում : * Այլ զայս 35
 վասն ձերոյ օգտի ասեմ. ոչ եթէ խեղդ-
 ինչ արկանեմ ձեզ, այլ վասն պարկեշտու-
 թեան՝ և հպատակութեան տեառն առանց
 զբաղանաց :

92 * Ապա թէ որ ամօթ համարեացի վասն 36
 կուսին իւրոյ՝ եթէ իցէ ելեալ ըստ չափ,

և այնպէս ինչ սպարտ իցէ լինել . զոր կա-
մեացի , արասցէ . ոչ մեղանչէ՝ ամուսնացի :
37 * Իսկ որ հաստատեալ է ՚ի սրտի իւրում ,
և վտանկ ինչ ոչ իցէ նմա , իշխանութիւն
ունի ՚ի վերայ կամաց իւրոց . և զայն ընտ-
րեաց ՚ի սրտի իւրում՝ սահել զկոյսն իւր ,
38 բարւոք առնէ : * Եւ որ ամուսնացուցանէ
զկոյսն իւր՝ բարւոք առնէ . և որ ոչ ամուս-
նացուցանէ՝ լաւ եւս առնէ : Ահն կապեալ
է՝ ցորբան ժամանակս կենդանի է այր նորա .
ասլա եթէ ննջիցէ այր նորա , աղատ է՝ ում
կամիցի ամուսնանալ . այլ միայն տերամբ :
40 Բայց երանելի եւս է թէ այնպէս կացցէ
ըստ իմում խրատու . ես այսպէս համարիմ ,
եթէ և յիս իցէ հոգի Աստուծոյ :

ԳԼ. Ը.

- 1 Այլ վասն զոհից կուոցն գիտեմք՝ եթէ
ամենեքին գիտութիւն ունիմք : գիտու-
թիւն հսպարտացուցանէ , այլ սէր շինէ :
- 2 * Եթէ ոք կամիցի գիտել ինչ , չեւ եւս
3 գիտաց՝ որպէս արժանն էր գիտել : * Բայց
որ սիրէ զԱստուած , նա է տեղեկացեալ
4 ՚ի նմանէ : * Այլ վասն կերակրոցն զոհելոց՝
գիտեմք եթէ ոչինչ իսկ կուռքդ են յաշ-
խարհի . զի չիք ոք Աստուած բաց ՚ի միոյն :
5 * Զի թէպէտ և իցեն անուանեալ աստ-
ուածք՝ եթէ յերկինս և եթէ յերկրի .

որպէս և ե՛ն աստուածք բազումք՝ և տեարք
 6 բազումք . * այլ մեզ մի է Աստուած Հայր՝
 յորմէ ամենայն , և մեք 'ի նա , և մի տէր
 Յիսուս Քրիստոս՝ որով ամենայն , և մեք
 զՁ նովաւ :

* Այլ ոչ յամենեւին գիտութիւն է . 7
 ոմանք առ խղճի մտաց մինչև ցայժմ զկը-
 ուոցն իբրեւ զզոհեալ ուտեն . և խիղճ
 մտացն նոցա՝ քանզի տկար է , պղծի : * Այլ 8
 կերակուր զմեզ առաջի Աստուծոյ ոչ կա-
 ցուցանէ . ոչ եթէ չստեմք՝ պակասիմք
 ինչ , և ոչ եթէ ուտեմք՝ առաւելումք ինչ :
 * Բայց զգոյշ լերուք՝ գուցէ իշխանութիւն 9
 նրդ ձեր այդ՝ գայթազղութիւն վնիցի տը-
 կարացն : * Եթէ ոք տեսանիցէ զքեզ՝ որ 10
 զգիտութիւնդ ունիս՝ բազմեալ 'ի մեհենի՝
 ոչ ապա խիղճ մտաց նորա , որ տկարու-
 թեամք զգածեալ է՝ անդրէն շինիցի ուտել
 զզոհեալն . * և կորնչիցի տկար եղբայրն 'ի 11
 քում գիտութեանն , վասն որոյ Քրիստոսն
 մեռաւ : * Եւ այնպէս յանցուցեալ յեղ 12
 բարս , և զխիղճ մտաց տկարացն զայրա-
 ցուցեալ , 'ի Քրիստոս մեղանչէ : * Վասն 13
 որոյ՝ եթէ կերակուր գայթազղեցուցանէ
 զեղբայրն իմ , ոչ կերայց միս յաւիտեան ,
 զի մի զեղբայրն իմ գայթազղեցուցից :

ԳԼ. Թ.

- 1 Ոչ ասպարէն անասու եմ, ոչ ասպարէն
 առարեալ եմ, ոչ ասպարէն զտէր մեր Յիսուս
 Քրիստոս աչօք խմով տեսի, ոչ ասպարէն գործ
 2 խմ դուք էք ՚ի տէր : * Թէպէտ և այլոց
 չիցեմ առարեալ՝ այլ դէպ ձեզ եմ. զի կը-
 նիք իսկ առարելութեան խմոյ դուք էք ՚ի
 3 տէր : * Իմ սրատասխանի ուր զիս հարցա-
 4 նիցեն՝ այս է : * Միթէ ոչ ունիցիմք իշխա-
 5 նութիւն ու տել և ըմպել : * Միթէ ոչ ու-
 նիցիմք իշխանութիւն զքորս կանայս շրջե-
 ցուցանել ընդ մեզ. որպէս և այլ առար-
 եալքն, և եղբարքն տեսուն, և Աեփաս :
 6 * Եթէ միայն ես և Բառնաբաս ոչ ունի-
 7 ցիմք իշխանութիւն չգործել ինչ : * Ո՞ որ
 երբէք զինուորիցի իւրովք թռչակօք. ո՞ որ
 անկիցէ այգի՝ և ՚ի ստղոյ նորա ոչ ուտիցէ.
 ո՞ որ արածիցէ խաշն՝ և ՚ի կաթանէ խաշինն
 8 ոչ ուտիցէ : * Միթէ ըստ մարդկութեան
 խօսիցիմ զայս. կամ թէ և օրէնք զսոյն
 9 ոչ ասիցեն : * Ի Մովսէսի իսկ յօրէնսն գը-
 րեալ է. ոչ կապեցես զցռուկ եղին կա-
 լտուոյ : միթէ զեղանց ինչ փոյթ էր Աս-
 10 տուծոյ : * Ոչ ասպարէն վասն մեր ասէ.
 քանզի վասն մեր գրեցաւ : զի յուսով
 սարսի որ սերմանէն՝ սերմանել. և որ
 11 կատուն՝ յուսով վայելել : * Եթէ մեք ՚ի

ձեզ զհոգեւորն սերմանեցաք՝ մեծ ինչ է,
 եթէ ՚ի ձէնջ զմարմնաւորսդ հնձիցեմք :
 * Եթէ այլք ձերով իշխանութեամբդ վա- 12
 յելեն, ոչ առաւել եւս մեք : այլ ոչ ՚ի
 գործ ինչ արկաք զիշխանութիւնս զայս .
 բայց ամենայնի համբերեմք . զի մի խա-
 վիան ինչ լինիցիմք աւետարանին Քրիստոսի :
 * Ոչ գիտէք եթէ որ ՚ի տաճարին գործեն, 13
 ՚ի տաճարէ անտի ուտեն . և որ սեղանոյն
 պաշտօնեայք են, ՚ի սեղանոյ անտի վայելեն :
 * Նոյնպէս և տէր հրաման ետ . որոց զա- 14
 ւետարանն աւետարանեն, յաւետարանէ
 անտի կեալ : * Բայց ես և ոչ զմի ինչ 15
 յայսցանէ արկի ՚ի գործ, և ոչ գրեցի
 զայդ՝ զի ինձ այնպէս ինչ լինիցի . լաւ է ինձ
 մանաւանդ մեռանել, և ոչ զի զսարժանս
 իմ որ ընդունայն համարիցի : * Զի եթէ 16
 աւետարանեմ, ոչինչ են ինձ սարժանք,
 քանզի հարկ ՚ի վերայ կայ . բայց վայ է
 ինձ, եթէ ոչ աւետարանեմ : * Եթէ կա- 17
 մաւ զայն առնեմ, վարձք են ինձ . և եթէ
 ակամայ՝ տնտեսութիւն յանձն է ինձ :
 * Եւ արդ՝ զինչ վարձք իցեն, եթէ յա- 18
 ւետարանելն ձրի տաց զաւետարանն՝ զի
 մի զեղծիցիմ ինչ իշխանութեամբս իմով
 յաւետարանի անդ : * Քանզի ազատ էի 19
 յամենայնէ՝ և ամենեցուն զանձն ՚ի ծա-
 ռայութեան կացուցի . զի զբազումս շա-
 հեցայց : * Եղէ ընդ Հրէայսն իբրեւ զՀը- 20

- 21 րեայ , զի զՀրէայսն շահեցայց : * Եղէ ընդ օրինօքն իբրև զայնոսիկ՝ որ ընդ օրինօքն էին . իբր ոչ եթէ ընդ օրինօքն էի , այլ զի որ ընդ օրինօքն իցեն՝ և զնոսա շահեցայց : ընդ անօրէնս եղէ իբրև զանօրէն . իբր ոչ եթէ անօրէն ինչ էի Աստուծոյ , այլ ընդ օրինօք Քրիստոսի . զի շահեցայց զանօրէնսն :
- 22 * Եղէ ընդ տկարս իբրև զտկար՝ զի զտրկարան շահեցայց : ընդ ամենայնի ամենայն եղէ . զի թերեւս ասլրեցուցից զոմանս :
- 23 * Զայս ամենայն առնեմ զասն աւետարանին , զի կցորդ եղէց նմա :
- 24 * Ոչ գիտէք՝ եթէ որ յաստարիսին ընթանան , ընթանալ ամենեքին ընթանան . բայց մի ոք առնու զյաղթութիւնն . այնսպէս ընթացարուք՝ զի հասանիցէք : * Ամենայն որ սլատերազմի՝ ամենայնի ժուժկալ լինի . նոքա զի զեղծանելի սլասկն առնուցուն՝ և մեք զանեղծութեան : * Արդ՝ ես իսկ այնպէս ընթանամ , ոչ որպէս յաներեւոյթս այնպէս մրցիմ , որպէս ոչ թէ ըզհողմս ինչ կոծելով , * այլ ճնշեմ զմարմինս իմ և հնազանդեցուցանեմ . զի գուցէ որ այլոյն քարոզելի՝ ես ինքնին անպիտան գլտանիցիմ :

ԳԼ. Ժ.

- 1 Ոչ կամիմ , եթէ տգէտք իցէք եղբարք , զի հարքն մեր ամենեքին ընդ ամպոլն է .

ին . և ամենեքին ընդ ծովն անցին . * և 2
 ամենեքին 'ի Մովսէս մկրտեցան յամպն և
 'ի ծովն . * և ամենեքին զնոյն հոգեւոր կե- 3
 րակուրն կերան . * և ամենեքին զնոյն հո- 4
 գեւոր ըմպելին արբին . զի ըմպէին 'ի հո-
 գեւոր վիմէն՝ որ երթայր զհետ նոցա . և
 վէմն էր ինքն Քրիստոս : * Այլ ոչ եթէ 5
 ընդ բազումս 'ի նոցանէ հաճեցաւ Աստ-
 ուած . քանզի տապաստ անկան յանապա-
 տի անդ : * Եւ այն օրինակաւ լինէր վասն 6
 մեր . զի մի՛ լիցուք ցանկացողք չարեաց ,
 որպէս և նոքայն ցանկացան : * Եւ մի՛ կը- 7
 ուապարիշտք լինել՝ որպէս ոմանք 'ի նոցանէ
 որպէս և գրեալ է . նստաւ ժողովուրդն ու-
 տել և ըմպել՝ և յարեան 'ի խաղալ : * Եւ 8
 մի՛ պոռնկեացուք . որպէս ոմանք 'ի նոցանէ ,
 պոռնկեցան , և անկան 'ի միում աւուր քը-
 սան և չորք հազարք : * Եւ մի՛ փորձես- 9
 ցուք զտէր . որպէս ոմանք 'ի նոցանէ փոր-
 ձեցին , և յօձից անտի սատակեցան : * Եւ 10
 մի՛ տրտնջեացուք . որպէս ոմանք 'ի նոցանէ
 տրտնջեցին . և կորեան 'ի սատակէ անտի :
 * Այլ այն ամենայն օրինակաւ անցանէր 11
 ընդ նոսա . քայց գրեցաւ վասն մերոյ խը-
 րատու , յորս վախճան յաւիտեանցն ե-
 հաս :

ԳԳ * Այսուհետեւ որ համարիցի հաստա- 12
 տուն կալ՝ զգոյշ լիցի , գուցէ անկանիցի :
 * Փորձութիւն 'ի ձեր վերայ ոչ է եկեալ 13

- բայ 'ի մարդկանէ . այլ հաւատարիմ է
 Աստուած՝ որ ոչ արկցէ զձեզ 'ի փորձու-
 թիւն առաւելքան զկար ձեր . այլ արաս-
 ցէ ընդ փորձութեան և զելս՝ զի համբե-
 14 բել կարասցիք : * Ասան որոյ սիրելիք իմ,
 15 փախերուք 'ի կռասպաշտութեանէ : * Իբրեւ
 ընդ խմատունս խօսիմ . ընտրեցէք ձեզէն
 16 զոր ասեմս : * Քաժակն օրհնութեան զոր
 օրհնեմք՝ ոչ ասպքէն հաղորդութիւն է ար-
 եանն Քրիստոսի . հացն զոր բեկանեմք՝ ոչ
 ասպքէն հաղորդութիւն է մարմնոյն Քրիս-
 17 տոսի : * Զի մի հաց՝ մի մարմին եմք բա-
 զումքս . զի ամենեքին 'ի միօջէ հացէ անտի
 18 վայելեմք : * Տեսէք զխորայելն ըստ մարմնոյ .
 ոչ ասպքէն՝ որ ուտեն 'ի զոհիցն՝ հաղորդ-
 19 են սեղանոյն : * Իսկ արդ զի՞նչ . ասեմ, թէ
 զոհեալն իցէ՞ ինչ . և կամ թէ կուռքն իսկ
 20 իցէ՞ն ինչ : * Այլ զոր զոհենն հեթանոսք ,
 գիւաց՝ և ոչ աստուծոյ զոհենն . ոչ կամիմ
 զձեզ հաղորդս գիւաց լինել , քանզի ոչ կա-
 րէք զքաժակն տեառն ըմպել՝ և զքաժակն
 21 գիւաց . * և ոչ կարէք 'ի սեղանոյ տեառն
 22 վայելել՝ և 'ի սեղանոյ գիւաց : * Եթէ նա-
 խանձ ինչ արկանիցեմք տեառն . միթէ զօ-
 23 բադոյնք իցեմք քան զնա : * Ամենայն ինչ
 ինձ մարթ է՝ այլ ոչ ամենայն ինչ օգուտ է .
 ամենայն ինչ ինձ մարթ է , այլ ոչ ամենայն
 24 ինչ շինէ : * Մի՛ որ զանձին և եթ խընդ-
 25 բիցէ՝ այլ և զընկերին : * Ամենայն ինչ որ

'ի սպանդանոցի վաճառի, կերայք՝ և մի՛
 խտրէք վասն խղճի մտաց . * զի տեառն է 26
 երկիր քիւ իւրով : * Եթէ ոք կոչէ զձեզ 27
 յանհաւատից՝ և կամիցիք երթալ . զամե-
 նայն ինչ՝ որ առաջի դնիցի, կերայք և մի՛
 խտրէք վասն խղճի մտաց : * Ապա եթէ ոք, 28
 ասացէ ձեզ՝ թէ այդ զոհեալ է, մի՛ ուտի-
 ցէք վասն նորա՝ որ գուշակն եղեւ, և վա-
 սըն խղճի մտացն : * Այլ զխիղճ մտացն ա- 29
 սեմ ոչ զիւրն, այլ զընկերին . իսկ ընդէր
 բնաւ ազատութիւնս իմ դատիցի յայլոյ
 խղճէն մտաց : * Եթէ ես շնորհօք վայելեմ, 30
 ընդէր հայհոյիցիմ, վասն որոյ եսն գոհա-
 նամ : * Արդ՝ եթէ ուտիցէք՝ եթէ ըմպի- 31
 ցէք՝ եթէ զինչ և առնիցէք, զամենայն ինչ
 'ի փառս Աստուծոյ արասջիք : * Առանց 32
 գայթազողութիւն դնելոյ հրէից և հեթա-
 նոսաց լինիջիք՝ և եկեղեցւոյն աստուծոյ :
 * Որպէս և ես ամենեւին ամենեցուն հա- 33
 ճոյ լինիմ . ոչ խնդրեմ զանձին օգուտ, այլ
 զբազմաց՝ զի ապրեսցի :

ԳԼ. ԺԱ.

ԴՁ Նմանողք ինձ եղերուք, որպէս և ես 1
 Քրիստոսի : * Գովեմ զձեզ՝ զի զամենայն ինչ 2
 զիմ յիշէք . և որպէս աւանդեցի ձեզ՝ դա-
 ւանդութիւնն ունիցիք : * Կամիմ զի գիտի- 3
 ցէք դուք . եթէ առն ամենայնի գլուխ

- Քրիստոս է, և գլուխ կնոջ այր, և գլուխ
 4 Քրիստոսի Աստուած: * Ամենայն այր՝ յոր-
 ժամ յաղօթս կացցէ՝ կամ մարգարէանայ-
 ցէ՝ և զգլուխն ծածկեալ ունիցի՝ յամօթ
 5 առնէ զգլուխն իւր: * Եւ ամենայն կին՝
 յորժամ յաղօթս կացցէ՝ կամ մարգարէա-
 նայցէ բացաւ գլխով յամօթ առնէ զգլուխն
 իւր, զի այնպէս համարէ՝ թէ գերծեալ
 6 իդէ: * Զի եթէ ոչ սքողեսցի կին, փոքրեսցէ
 զհերս իւր. ապա եթէ անսպասեհ է կնոջ
 7 փոքրել կամ գերծուլ, սքողեսցի: * Առն
 մարդոյ չէ սպարս ծածկել զգլուխ իւր, զի
 սրտակեր և փառք Աստուծոյ է. իսկ կին
 8 փառք առն իւրոյ է: * Զի ոչ եթէ այր ՚ի
 9 կնոջէ է, այլ կին յառնէ: * Քանզի ոչ իսկ
 հաստատեցաւ այր վասն կնոջ, այլ կին վասն
 10 առն: * Վասն այնորիկ սպարտի կինն շուք
 11 դնել զլիսոյն վասն հրեշտակաց: * Բայց ոչ
 կին առանց առն, և ոչ այր առանց կնոջ ՚ի
 12 տէր: * Զի որպէս կին յառնէ՝ նոյնպէս և
 այր ՚ի կնոջէ, բայց ամենայն յԱստուծոյ =
 13 * Այլ գուք ձեզէն տուք զիրաւդ. արժան է
 կնոջ մարդոյ հոլանի յաղօթս կալ առաջի
 14 Աստուծոյ: * Եւ ոչ բնութիւնն իսկ ու-
 սուցանէ զձեզ, զի այր եթէ գլխաւոր է՝
 15 անարդանք են նմա. * բայց կին եթէ գլու-
 խաւոր է՝ փառք են նմա. զի գէսք փոխա-
 16 նակ զգեստու տուեալ են նմա: * Ապա թէ
 որ կամի հակառակող լինել, մեք չունիմք

այնպիսի սովորութիւն , և ոչ եկեղեցիքն
ՎՋ Աստուծոյ :

* Այլ զայս պատուիրեմ , ոչ որպէս թէ 17
 գովիցեմ , զի ոչ 'ի լաւ անդր՝ այլ 'ի վատ
 թարն նկրտիք : * Նախ՝ յորժամ 'ի մի վայր 18
 ժողովիցիք յեկեղեցին , լսեմ եթէ հերձ-
 ուածք գոն 'ի ձեզ , և սակաւ ինչ հաւա-
 տացիք : * Բայց և հերձուածք լինելոց են 19
 'ի ձեզ , զի որ ընտիրքն իցեն 'ի ձեզ՝ երե-
 ւեսցին : * Եւ արդ՝ 'ի ժողովելն ձեզ 'ի միա- 20
 սին՝ ոչ է տունն տեառն ձեզ տեղի հաց ու-
 տելոյ : * Զի իւրաքանչիւր ոք զիւր ընթրիս 21
 յառաջանայ ուտել , և ոմն քաղցեալ՝ և ոմն
 արբեալ : * Միթէ տունս ոչ ունիցիք ուտելոյ 22
 կամ ըմպելոյ . եթէ զեկեղեցեանն Աստու-
 ծոյ արհամարհիցէք , և յամօթ առնէք ըզ-
 քաւորսն . զի՛նչ ասացլից . գովեցլից զձեզ .
 յայդմ ոչ գովեմ : * Զի ես ընկալայ 'ի տեառ- 23
 նէ՝ զոր և ձեզն աւանդեցի , եթէ տէր Յի-
 սուս 'ի գիշերին յորում մատնէր , առ հաց .
 * գոհացաւ՝ եբեկ և ասէ . առէք՝ և կե- 24
 րայք . այս է մարմին իմ , որ վասն ձեր
 բաշխի , զայս արարէք առ իմոյ յիշատակի :
 * Նոյնպէս և զբաժակն յետ ընթրեացն առ 25
 և ասէ . այս բաժակ նոր ուխտ է իմով ար-
 եամբ . զայս արարէք քանիցս անգամ եթէ
 ըմպիցէք՝ առ իմոյ յիշատակի : * Քանիցս 26
 անգամ թէ ուտիցէք զհացս զայս , և զբա-
 ժակս ըմպիցէք , զմահն տեառն պատմեցէք ,

- 27 մինչեւ կկեսցէ նա : * Այսուհետեւ որ ու-
տիցէ զհացս , կամ ըմպիցէ զբաժակս տեառն
անարժանութեամբ , սարսական եղիցի
28 մարմնոյ և արեան տեառն : * Փորձեցէ
մարդ զանձն իւր , և ապա ՚ի հացէ անտի
29 կերիցէ , և ՚ի բաժակէն արբցէ : * Զի որ
ուտէ և ըմպէ անարժանութեամբ՝ դատաս-
տանս անձին իւրում ուտէ և ըմպէ . զի ոչ
30 խորէ զմարմինն տեառն : * Վասն այնորիկ
իսկ են ՚ի ձեզ բազում հիւանդք և ախտա-
ժէտք . և շատ եւս այն են , որ և ննջե-
31 ցեալք իսկ իցեն : * Զի եթէ զանձինս բըն-
32 նէաք՝ ապա ոչ դատասարտեաք : * Եւ եթէ
դատիսք՝ ՚ի տեառնէ խրատիսք . զի մի՛ ընդ
33 աշխարհի դատասարտեսցուք : * Այսուհե-
տեւ եղբարք՝ յորժամ ՚ի մի վայր ժողովի-
34 ցիք ուտել՝ միմեանց մնասջիք : * Ապա թէ
որ բազցեալ իցէ՝ ՚ի տան իւրում կերիցէ .
զի մի՛ ՚ի դատասարտութիւն ժողովիցիք :
Բայց զայլ ինչ յորժամ եկից՝ յայնժամ
սպառուիրեցից :

ԳԼ. ԺԲ.

- 1 * Այլ վասն հոգեւորացն եղբարք՝ ոչ 64
2 կամիմ եթէ տգէտք իցէք : * Գիտէք իսկ՝ զի
մինչ հեթանոսքն էիք , առ կուռսն անմը-
3 ուռնչս սրպէս երթայիք և դայիք : * Վասն
որոյ ցուցանեմ ձեզ . զի ոչ որ հոգւով Աս-

տուծոյ խօսի՝ և ասիցէ թէ նզովեալ Յի-
 սուս . և ոչ ոք կարէ ասել՝ տէր զՅիսուս ,
 եթէ ոչ հոգւովն սրբով : * Թէպէտ և բա- 4
 ժինք շնորհաց են՝ այլ հոգի նոյն է : * Եթէ 5
 բաժինք պաշտամանց են , այլ տէր նոյն է :
 * Եթէ բաժինք յաջողութեանց են , այլ 6
 աստուած նոյն է : որ յաջողէ զամենայն յա-
 մենայնի : * Բայց իւրաքանչիւր ումեք տու- 7
 եալ է յայտնութիւն հոգւոյն՝ առ իւրա-
 քանչիւր օգուտ : * Ումեմն՝ ի հոգւոյն տու- 8
 եալ է բան իմաստութեան . այլում բան գի-
 տութեան ըստ նմին հոգւոյ . * միւսումն 9
 հաւատք նովին հոգւով . այլում շնորհք բը-
 ժրչկութեանց նովին հոգւով . * այլում յա- 10
 ջողութիւնք զօրութեանց . այլում մարգա-
 րէութիւն . այլում ընտրութիւն հոգւոց .
 այլում ազգք լեզուաց . այլում թարգմանու-
 թիւն լեզուաց : * Այլ զայս ամենայն յաջո- 11
 ղէ մի և նոյն հոգի , և բաժանէ իւրաքան-
 չիւր որպէս և կամի :
 Ե՛ր * Որպէս մարմին մի է , և անդամս բազումս 12
 ունի . և ամենայն բազում անդամք մարմ-
 նոյն՝ մի մարմին է . նոյնպէս և Քրիստոս :
 * Քանզի միով հոգւով մեք ամենեքին ՚ի մի 13
 մարմին մկրտեցաք . եթէ հրէայք , եթէ հե-
 թանոսք , եթէ ծառայք , եթէ ազատք , ա-
 մենեքին զմի հոգի արբարք : * Քանզի մար- 14
 մին ոչ մի անդամ է , այլ բազում : * Եթէ 15
 ասիցէ ոտն , զի չեմ ձեռն՝ չեմ ՚ի մարմնոյ

- անտի , ոչ այնու չիցէ ՚ի մարմնոյ անտի :
- 16 * Եւ եթէ ասիցէ ունկն , վասն զի չեմ
 ակն՝ չեմ ՚ի մարմնոյ անտի , ոչ այնու չիցէ
- 17 ՚ի մարմնոյ անտի : * Եթէ ամենայն մարմին
 ակն էր՝ ուր էր ունկն . և եթէ ամենայն
- 18 լսելիք էր՝ ուր էին հոտոտելիք : * Բայց արդ՝
 Աստուած ետ զանդամսն՝ զմի մի իւրա-
 քանչիւր ՚ի նոցանէ , ՚ի մարմին որպէս և կա-
- 19 մեցաւ : * Ապա թէ էր ամենայն մի ան-
- 20 դամ , ուր էր մարմին : * Բայց արդ՝ ան-
- 21 դամք բազումք են , և մարմին մի : * Ոչ կա-
 րէ ակն ասել ցձեռն . թէ չես ինձ պիտոյ ,
 և կամ դարձեալ դլուխ ցոտս՝ թէ չէք ինձ
- 22 պիտոյ : * Այլ առաւել որ թուին անդամք
 մարմնոյն թէ տկարագոյնք իցեն , կարեւորք
- 23 են . * և որ թուինն թէ անարդագոյնք իցեն
 մարմնոյն , այնց առաւելագոյն պատիւ առ-
 նեմք . և ամօթոյքն մեր առաւել ևս պար-
- 24 կեշտութիւն ունին : * Եւ պարկեշտիցն
 մերոց չէ ինչ պիտոյ . քանզի Աստուած խառ-
 նեաց զմարմինն , և նուազին առաւել ևս
- 25 պատիւ ետ . * զի մի իցեն հերձուածք ՚ի
 մարմնի անդ , այլ զի նոյնք զմիմեանց հո-
- 26 դայցեն անդամքն : * Եթէ վշտանայ ինչ մի
 անդամն , վշտանան ամենայն անդամքն ընդ
 նմա , և եթէ խառաւորի մի անդամն , խըն-
- 27 դան ամենայն անդամքն ընդ նմա : * Այլ
 դուք մարմին Բրիտանի էք՝ և անդամք
 յանդամոց նորա :

* Եւ զորս եղ Սստուած յեկեղեցւոջ՝ 28
այս են . նախ՝ զառաքեալս , երկրորդ՝ զմար-
գարէս , երրորդ՝ զվարդապետս , ապա զօ-
րութիւնս , ապա շնորհս բժշկութեանց ,
օգնութիւնս՝ վարիչս , ազգս լեզուաց ,
թարգմանութիւնս լեզուաց : * Միթէ ամե 29
նեքին առաքեալք իցեն . միթէ ամենեքին
մարգարէք իցեն . միթէ ամենեքին վար-
դապետք իցեն . միթէ ամենեքին զօրու-
թիւնք իցեն . * միթէ ամենեքին շնորհս 30
բժշկութեան ունիցին . միթէ ամենեքին
ի լեզուս խօսիցին . միթէ ամենեքին թարգ-
մանիցեն : * Բայց նախանձաւոր լերուք շը 31
նորհացն , որ լաւն են : Այլ ես առաւելե-
ւրս ճանապարհ ցուցանեմ ձեզ :

ԳԼ. ԺԳ.

62 * Եթէ զլեզուս մարդկան խօսիցիմ և 1
զհրեշտակաց՝ և սէր ոչ ունիցիմ , եղէ ես
իբրեւ զպղինձ , որ հնչէ . կամ իբրեւ ըզ-
ճնճղայս՝ որ զօղանջեն : * Եւ եթէ ունի 2
ցիմ մարգարէութիւն , և գիտիցեմ զխոր-
հուրդս ամենայն՝ և զամենայն գիտութիւն .
և եթէ ունիցիմ զամենայն հաւատս՝ մին-
չեւ զլերինս փոփոխելոյ , և սէր ոչ ունի-
ցիմ , ոչինչ եմ : * Եւ եթէ ջամբիցեմ զա- 3
մենայն ինչս իմ աղքատաց , և մատնիցեմ
զմարմինս իմ յայրումն , և սէր ոչ ունիցիմ ,

- 4 ոչինչ օգտիմ : * Սէր երկայնամիտ է՝ քաղց-
 րանայ . սէր ոչ նախանձի , ոչ ամբարհաւա-
 6 ճէ , ոչ հալարտանայ . * ոչ յանդգնի , ոչ
 խնդրէ զիւր , ոչ դրդուի , ոչ խորհի զչար .
 6 * ոչ խնդայ ընդ անիրաւութիւն՝ այլ խըն-
 7 դայ ընդ ստուգութիւն : * ամենայնի տւէ .
 ամենայնի հաւատայ . ամենեւին յուսայ .
 8 ամենայնի համբերէ : * Սէր ոչ երբէք ան-
 կանի . եթէ մարդարեւութիւնք են՝ խափա-
 նեցին , եթէ լեզուք՝ լռեցեն . եթէ գի-
 9 տութիւն , խափանեցի : * Քանզի փոքր 'ի
 շատէ դիտեմք , և փոքր 'ի շատէ մարդարեւ-
 10 անամք : * Այլ յորժամ եկեցէ կատարու-
 մըն , փոքր 'ի շատէս խափանեցի :
 11 * Մինչ տղայն էի՝ իբրեւ զտղայ խօսէի , 24
 իբրեւ զտղայ խորհէի , իբրեւ զտղայ հա-
 մարէի . այլ յորժամ եղէ այր՝ զտղայու-
 12 թեանն 'ի բաց խափանեցի : * Այժմ տե-
 սանեմք իբրեւ ընդ հայելի օրինակաւ , այլ
 յայնժամ դէմ յանդիման . այժմ խելամուտ
 եմ փոքր 'ի շատէ , այլ յայնժամ գիտացից՝
 13 որպէս և նայն ծանեաւ զիս : * Բայց արդ՝
 մնան հաւատք՝ յոյս՝ սէր , սոքա երեքեան .
 և մեծ քան զսոսա սէր է :

ԳԼ. ԺԴ.

- 1 Չհետ երթայք սիրոյ , և նախանձա-
 ւոր լերուք հոգեւորացն՝ առաւել զի և

դուք մարգարէանայցէք : * Զի որ խօսի 'ի 2
 լեզուս՝ ոչ ընդ մարդկան խօսի, այլ ընդ
 Աստուծոյ : զի ոչ ոք է որ լսէ, բայց հոգ-
 ւով խօսի խորհուրդս : * Իսկ որ մարգա- 3
 րէանայն, մարդկան խօսի շինութիւն և մը-
 խիթարութիւն և սփոփութիւն : * Ար խօ- 4
 սի 'ի լեզուս՝ զանձն իւր շինէ, և որ մար-
 գարէանայն՝ զեկեղեցին շինէ : * Վամիմ զի 5
 ամենեքին դուք 'ի լեզուս խօսիցիք՝ առա-
 ւել զի մարգարէանայցէք. զի լաւ է որ մար-
 գարէանայն՝ քան զայն՝ որ 'ի լեզուս խօսի-
 ցի, բայց եթէ թարգմանիցէ՝ զի եկեղեցին
 ՎԶ շինութիւն առնուցու :

* Բայց այժմ եղբարք՝ եթէ եկից առ 6
 ձեզ 'ի լեզուս խօսելով. զի՛նչ օգուտ լինի-
 ցիմ ձեզ՝ եթէ ոչ խօսիցիմ, կամ յայտնու-
 թեամբ, կամ գիտութեամբ, կամ մարգա-
 րէութեամբ, կամ վարդապետութեամբ :
 * Այնպէս՝ որպէս անշունչքն ձայն տայ 7
 ցեն, եթէ փող և եթէ քնար, զի եթէ
 ընտրութիւն ինչ բարբառոյն չառնիցեն, զի-
 ւորդ ճանաչիցի փողոյն հարկանել կամ քը-
 նարին հնչել : * Քանդի եթէ խառնաձայն 8
 արձակիցի փողն, ո՞վ պատրաստեացի 'ի սրա-
 տերազմ : * Նոյնպէս և դուք եթէ լեզուօք 9
 ոչ նշանակիցէք զբանն՝ զիւրդ ճանաչիցին
 խօսքն. զի լինիցիք այնուհետև իբրև ընդ-
 օդս խօսեցեալք : * Զի այնչափ աղդք ձայ- 10
 նից են յաշխարհի, և ոչինչ անձայն է :

- 11 * Իսկ արդ՝ եթէ ոչ գիտիցեմ զզօրութիւն
 ձայնին, լինիցիմ այնմ, որ խօսիցին ընդ իս՝
 խուժ, և նա որ խօսիցին ընդ իս՝ գուժ:
- 12 * Նոյնպէս և դուք՝ քանզի նախանձորդք
 էք հոգեւորացն, վասն շինուածոյ եկեղեց-
 ւոյն խնդրէք՝ զի առաւել եւս իցէք: * Վա-
- 13 որն որոյ որ խօսին ՚ի լեզուս, աղօթս արաս-
 ցէ՝ զի և թարգմանիցէ: * Եթէ կամ յա-
- 14 պլ միտք իմ անպատու ըն: * Իսկ արդ՝
 զի՛նչ իցէ, կայցից յաղօթս հոգևով, կա-
- 15 հոգևով, սաղմոս ասացից և մտօք: * Ապա
 թէ ոչ՝ եթէ օրհնիցես հոգևով, որ կայցէ
 ՚ի տեղուջ տղխտին, զիսորդ ասիցէ ՚ի քում
 գովութեան՝ զամէնն, քանզի զոր ասե՛նն՝
- 17 նա ոչ գիտէ: * Զի դու բարւոյք գոհանաս,
 այլ ընկերն ոչ շինի:
- 18 * Գոհանամ զԱստուծոյ՝ վասն ամենե- 2Բ
 19 ցուն ձեր՝ առաւել լեզուաւ խօսիմ: * Այլ
 ՚ի մէջ եկեղեցւոյ կամիմ բանս հինգ մտօք
 խօսել՝ զի և զայլս խրատիցեմ, քան բազում
 20 բանս լեզուաւ: * Ե՛ղբարք մի՛ լինիք տղայք
 մտօք, այլ ՚ի չարեաց տղայացարուք, և մը-
 21 տօք կատարեալ լինիջիք: * Քանզի և յօ-
 ընան դրեալ է, եթէ յօտար լեզուս՝ և
 ՚ի շրթունս օտարոտիս խօսեցայց ընդ ժողո-
 վըրդեանդ ընդ այդմիկ, սակայն և ոչ այն-
 22 պէս լուիցեն ինձ՝ ասէ տէր: * Ապա ու-

րեմն լեզուք նշանակի վասն են՝ ոչ հաւա-
 տացելոց՝ այլ անհաւատից . իսկ մարգարէ-
 ութիւն՝ ոչ անհաւատից՝ այլ հաւատացե-
 լոց : * Ապա եթէ գայցէ եկեղեցին ամե-²⁵
 նայն ՚ի մի վայր , և ամենեքին ՚ի լեզուս
 խօսիցին , և մտանիցեն անդր տգէտք և
 անհաւատք . ոչ ասիցեն՝ եթէ զի մոլիքդ :
 * Իսկ եթէ ամենեքին մարգարէանայցեն ,²⁴
 և մտանիցէ ոք անդր անհաւատ՝ կամ տը-
 գէտ , յանդիմանի յամենեցունց , և քննի
 յամենեցունց . * և դադտնիք սրտի նորա²⁵
 յայտնի լինին : և ապա անկեալ ՚ի վերայ ե-
 րեսաց երկիրպագանիցէ Աստուծոյ , և խոս-
 տովան լինիցի՝ թէ արդարեւ Աստուած է
 ՚ի ձեզ :

²⁶ * Եւ արդ՝ զի՞նչ իցէ եղբարք . յորժամ²⁶
 ՚ի մի վայր ժողովիցիք , իւրաքանչիւր ոք
 ՚ի ձէնջ եթէ սաղմոս ունիցի , թէ վարդա-
 պետութիւն ունիցի , եթէ յայտնութիւն
 ունիցի , թէ լեզուս ունիցի , եթէ թարգ-
 մանութիւն ունիցի , ամենայն ՚ի շինած լի-
 նիցի : * Եթէ ՚ի լեզուս ոք խօսեսցի՝ եր-²⁷
 կուք , և եթէ եւս աւելի՝ երեք , և ապա
 մի ըստ միոջէ . և մինն թարգմանիցէ :
 * Ապա եթէ չիցէ ոք՝ որ թարգմանիցէ ,²⁸
 լի՛ւռ լիցի յեկեղեցւոջն . ընդ միտս իւր՝
 և ընդ Աստուծոյ խօսեսցի : * Բայց մարգա-²⁹
 րէք երկու կամ երեք խօսեսցին , և այլքն
 քննեսցեն : * Ապա եթէ այլ ումեք՝ որ նըս-³⁰

- տիցին՝ յայտնեացի, առաջինն լուեացէ ։
- 31 * Քանզի Գարող էք ամենեքին մի ըստ միոջէ մարդարեանալ, զի ամենեքեան ուսանիցին, և ամենեքեան մխիթարեացին ։
- 32 * Քանզի և հողիք իսկ մարդարեից՝ մարդարեից հնազանդին ։ * Զի ոչ եթէ խռովութեան է Աստուած՝ այլ խաղաղութեան, ։
- 34 որպէս յամենայն եկեղեցիս սրբոց ։ * Կանայք՝ յամենայն եկեղեցիս լուռ լիցին, զի ոչ հրամայի նոցա խօսել՝ այլ հնազանդ լինել, որպէս և օրէնքն իսկ ասեն ։ * Ապա եթէ ուսանել ինչ կամիցին, ՚ի տան զարս իւրեանց հարցանիցեն, քանզի անպատեհ է
- 36 կնոջ մարդոյ յեկեղեցւոջ խօսել ։ * Եթէ ՚ի ձե՛նջ բանն Աստուծոյ էլ, և կամ առ
- 37 ձե՛ղ միայն եհաս ։ * Իսկ եթէ ոք համարիցի մարդարե լինել՝ կամ հողեւոր, գիտացէ՝ զոր գրեցիդ առ ձեզ, թէ տեառն
- 38 պատուիրանք են ։ * Ապա թէ ոք տգիտացէ, տգիտացի ։ * Այսուհետեւ եղբարք, նախանձեցարուք մարդարեանալ՝ և զխօսել
- 40 լին լեզուօք մի՛ արդելուք ։ * Եւ ամենայն ինչ ձեր պարկեշտութեամբ և ըստ կարգի լինիցի ։

ԳԼԶ

ԳԼ. ԺԵ.

- 1 * Տուցանեմ ձեզ եղբարք զաւետարանն իմ, զոր աւետարանեցի ձեզ, զոր և ընկա-

լարուք, յոր և հաստատեալդ էք. * որով 2
 ապրեցալքն, որով բանիւ աւետարանեցի
 ձեզ՝ թէ ունիցիք. բայց եթէ ՚ի դուր ինչ
 հաւատայցէք: * Զի ես ձեզ զայն նախ ա- 3
 լանդեցի՝ զոր և եսն ընկալայ. թէ և Քր-
 թիստոս մեռաւ վասն մեղաց մերոց՝ ըստ
 գրոց՝ * և զի թաղեցաւ. թէ և յարեաւ 4
 յաւուր երրորդի՝ ըստ գրոց. * և թէ երե- 5
 ւեցաւ Կեփայի, և ապա երկոտասանիցն.
 * ապա երեւեցաւ աւելի եւս քան զհինգ 6
 հարիւր եղբարց միանգամայն. յորոց բա-
 զումք կան մինչեւ ցայժմ, և ոմանք ննջե-
 ցին: * Եւ ապա երեւեցաւ Յակովբայ, ապա 7
 առաքելոցն ամենեցուն: * Հուսկ յետոյ 8
 քան զամենեսին իբրեւ անարդի միոջ երե-
 ւեցաւ և ինձ: * Զի ես իսկ եմ տրուսն 9
 առաքելոց, որ չեմ իսկ արժանի թէ կոչե-
 ցայց առաքեալ. զի հալածեցի զեկեղեցին
 Աստուծոյ: * Այլ շնորհօքն Աստուծոյ եմ՝ 10
 զինչ և իցեմ. և շնորհք նորա որ յիս՝ ըն-
 դունայն ինչ ոչ եղեն. այլ առաւել քան ըզ-
 նոսա ամենեսին վաստակեցի. և ոչ եթէ
 ես՝ այլ շնորհքն Աստուծոյ՝ որ ընդ իս: *
 * Արդ՝ եթէ ես և եթէ նոքա՝ այսպէս քա- 11
 ըողեցաք, և՝ դուք այսպէս հաւատացիք:
 * Ապա եթէ Քրիստոս քարոզի՝ թէ ՚ի մեռե- 12
 լոց յարուցեալ է. զի՞արդ ասեն ոմանք ՚ի
 ձէնջ եթէ յարութիւն մեռելոց չիք: * Եւ 13
 թէ յարութիւն մեռելոց չիք, ապա և Քր-

- 14 քրիստոս չէ յարուցեալ : * Եւ եթէ Քրիստոս
 չիցէ յարուցեալ, ընդունայն է քարոզու-
 թիւնն մեր, ընդունայն են և հաւատքն
 15 ձեր : * և դռանիցիմք սուտ վկայք Աստու-
 ծոյ, զի վկայեցաք զԱստուծոյ՝ թէ յարոյց
 զՔրիստոս. զոր ոչն արդեօք յարոյց՝ եթէ
 16 մեռեալք ոչ յառնիցեն : * Իսկ եթէ մեռ-
 եալք ոչ յառնեն՝ ապա և Քրիստոս չէ յա-
 17 րուցեալ : * Եւ եթէ Քրիստոս չիցէ յա-
 րուցեալ, ընդունայն են հաւատքն ձեր,
 18 և տակաւին ՚ի նմին մեղս կայցէք : * Իսկ
 արդ՝ որ ննջեցինն ՚ի Քրիստոս, կորեան
 19 արդեօք : * Եթէ այսու կենօքս միայն յու-
 սացեալ եմք ՚ի Քրիստոս, ողորմելի եմք քան
 զամենայն մարդիկ :
 20 * Այլ արդ՝ Քրիստոս յարուցեալ է ՚ի
 21 մեռելոց՝ առաջին ստուղ ննջեցելոց. * քանզի
 մարդոլ եղեւ մահ, և մարդոլ յարութիւն
 22 մեռելոց : * Որպէս Ադամաւն ամենեքին մե-
 ռանին, նոյնպէս և Քրիստոսիւ ամենեքեան
 23 կենդանասցին : * Իւրաքանչիւր յիւրում
 կարդի, նախ Քրիստոս, և ապա քրիստոս-
 24 եանք ՚ի դալստեանն նորա : * Եւ ապա կա-
 տարած, յորժամ տացէ ՚ի ձեռս զթաղա-
 ւորու թիւնն Աստուծոյ՝ և հօր. յորժամ
 խափանեցէ զամենայն իշխանութիւնս և
 25 զամենայն պետութիւն և զզօրութիւն : * Զի
 պարտ է նմա թաղաւորել՝ մինչեւ դիցէ
 զամենայն թշնամիս ՚ի ներքոյ ոտից իւրոց :

* Յետին թշնամին խափանի՝ մահ. և զամե 26
 նայն ինչ հնազանդ արար ՚ի ներքոյ ոտից
 նորա : * Այլ յորժամ ասիցէ . թէ հնազանդ 27
 եալ է նմա ամենայն , յայտ է՝ թէ բաց
 յայնմանէ՝ որ հնազանդեցոյց նմա զամենայն :
 * Այլ յորժամ հնազանդեացի նմա ամենայն՝ 28
 յայնժամ և ինքն որդի հնազանդեացի այնմ ,
 որ հնազանդեցոյց նմա զամենայն , զի եղիցի
 Աստուած ամենայն յամենայնի : * Ապա թէ 29
 ոչ՝ զի՞նչ գործիցեն որ մկրտիցինն վասն մե-
 ռելոց , եթէ արդարեւ մեռեալք ոչ յառ-
 նիցեն . ընդէ՞ր իսկ բնաւ մկրտին վասն նոցա .
 * ընդէ՞ր և մեք ճգնիմք յամենայն ժամ , 30
 * և հանապազ մեռանիմք : ՚ի պարծանս ձեր 31
 երդնում եղբարք՝ զոր ունիմ ՚ի Քրիստոս
 Յիսուս ՚ի տէր մեր : * Եթէ վասն մարդոյ 32
 ՚ի գազանամարտի լեալ էի յԵփեսոս , զի՞նչ
 օգուտ էր ինձ . եթէ մեռեալք ոչ յառ-
 նեն , կերիցուք արբցուք՝ քանզի վաղիւ մե-
 ռանիմք : * Մի՛ խաբիք . ասպականեն զբարս 33
 քաղցունս բանք չարք :

26 * Մթափեցարուք արդարու թեամբ՝ և 34
 մի՛ մեղանչէք . զի զգիտու թիւն աստուծոյ ոչ
 ունին ոմանք . առ ամօթոյ ձերոյ ասեմ :
 * Այլ ասիցէ իք . զի՞արդ յառնեն մեռեալք 35
 կամ որո՞վ մարմնով գայցեն : * Ա՛նմիտ՝ դու 36
 զոր սերմանեսն , ոչ կենդանանայ՝ եթէ ոչ
 մեռանիցի : * Եւ զոր սերմանեսն , ոչ զնոյն 37
 մարմին զոր ծնանելոցն իցէ՝ սերմանեսս , այլ

Հաստ մերկ . եթէ ցորենոյ իցէ՝ և եթէ այլոց
 38 սերմանեաց : * Եւ Աստուած տայ նմա մար-
 մին՝ որպէս և կամի . և իւրաքանչիւր սերմա-
 39 նեացն զիւր մարմին : * Ոչ ամենայն մարմին
 նոյն մարմին է , այլ՝ այլ մարմին է մարդկան ,
 և այլ մարմին անասնոց , այլ մարմին թռչ-
 40 նոց՝ և այլ մարմին ձկանոց : * Եւ մարմինք
 երկնաւորք՝ և մարմինք երկրաւորք , այլ՝ այլ
 փառք երկնաւորաց՝ և այլ փառք երկրաւո-
 41 րաց : * Այլ փառք արեգական , և այլ փառք
 լուսնի , և այլ փառք աստեղաց . և աստղ-
 42 քան զաստղ առաւել է փառօք : * Նոյնպէս
 և յարութիւն մեռելոց . սերմանի ապակա-
 նութեամբ՝ և յառնէ առանց ապականու-
 43 թեան . * սերմանի անարդութեամբ՝ և
 յառնէ փառօք . սերմանի տկարութեամբ՝
 44 եւ յառնէ զօրութեամբ . * սերմանի մար-
 մին շնչաւոր՝ և յառնէ մարմին հոգեւոր .
 եթէ դոյ մարմին շնչաւոր , դոյ և հոգեւոր :
 45 * Որպէս և դրեալ է , եղեւ մարդն առա-
 ջին Ադամ՝ ի շունչ կենդանի . երկրորդ Ա-
 46 դամ՝ ի հոգի կենդանարար : * Բայց ոչ նախ
 հոգեւորն , այլ շնչաւորն . և ապա հոգեւո-
 47 րն : * Առաջին մարդն յերկրէ՝ հողեղէն .
 48 իսկ երկրորդ մարդն՝ տէր յերկնից . * Որ-
 պէս հողեղէնն , նոյնպէս և հողեղէնքս , և
 որպէս երկնաւորն՝ նոյնպէս և երկնաւորքն :
 49 * Եւ որպէս զգեցաք զսպասկեր հողեղե-
 նին , զգեցուք և զսպասկեր երկնաւորին :

22

* Բայց զայս ասեմ եղբարք՝ եթէ մար 50
 մին և արիւն զարքայութիւնն Աստուծոյ ժա-
 ուանգել ոչ կարեն . և ոչ ասպականութիւն
 զանասպականութիւն ժառանգէ : * Արդ՝ 51
 խորհուրդ մի ասեմ ձեզ . ամենեքեան նրն-
 ջեացուք , այլ ոչ ամենեքեան նորոգեացուք :
 * Յանկարծակի յական թօթափել՝ ՚ի փող յե- 52
 տին . քանզի փող հարկանի , և մեռեալք
 յարիցեն առանց ասպականութեան , և մեք
 նորոգեացուք : * Զի սլարտ է ասպականու- 53
 թեանս այսմիկ զգենուլ զանասպականութիւն .
 և մահկանացուիս այսմիկ զգենուլ զանմա-
 հուութիւն : * Այլ յորժամ մահկանացուս 54
 այս զգեցցի զանմահուութիւն , և ասպականու-
 թիւնս զանասպականութիւն , յայնժամ եղիցի
 բանն՝ որ գրեցաւ . եթէ ընկլաւ մահ ՚ի յաղ-
 թուութիւն : * Ուր է մահ յաղթուութիւն քո . 55
 ուր դժոխք խայթոց քո : * Խայթոց մահու 56
 մեղք են , և զօրութիւն մեղաց օրէնք : * Այլ 57
 շնորհք աստուծոյ՝ որ ետ մեզ զյաղթուութիւն
 ՚ի ձեռն տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :
 Այ * Այսուհետեւ եղբարք իմ սիրելիք , 58
 հաստատուն եղերուք , անշարժ կացէք , ա-
 ռաւել լերուք ՚ի գործս տեառն յամենայն
 ժամ . գիտասնջիք՝ զի վաստակքն ձեր ոչ են
 ընդունայն առաջի տեառն :

ԳԼ. ԺԶ.

Այլ վասն հաշուին , որ ՚ի սուրբսն է , 1

- որպէս պատուէր ետու եկեղեցեացն Գա-
ղատացւոց, նոյնպէս և դուք առնիջիք =
- 2 * Ըստ իւրաքանչիւր միաշարաթուցն իւրա-
քանչիւր ոք 'ի ձե՛նջ անձին իւրում գանձեա-
ցի՛, որ ինչ և յաջողեացի : * Զի մի՛ յորժամ
գայցեմ, յայնժամ հաշիւք լինիցին : այլ
յորժամ եկից՝ զոր միանգամ ընտրեցէք թրղ-
թովք, զնոսա առաքեցից տանել զընորհ-
սին ձեր յՆրուսաղէմ : * Ապա թէ արժան
իցէ և ինձ երթալ՝ ընդ իս երթիցեն : * Այլ
եկից առ ձեզ՝ յորժամ 'ի Մակեդոնիսիա ան-
ցանկցեմ : բայց իբրեւ շրջեցայց 'ի Մակե-
6 դոնիսիա, * թէ դէպ յիցի, առ ձեզ մնացից՝
և կամ ձմերեցից, զի և դուք յուղարկի-
7 յէք զիս՝ ուր և երթալոցն եմ : * Զի ոչ
կամիմ զձեզ այժմ 'ի հարեւանցի տեսանել,
ակն ունիմ ժամանակ ինչ առնել առ ձեզ,
8 եթէ տէր հրամայեացէ : * Բայց այժմ լինիմ
9 յՆփեոսս մինչև ցՊենտեկոստէ, * զի դու-
ւրն բացեալ է ինձ մեծ և կարեւոր, և
10 հակառակորդք բազում են : * Արդ՝ եթէ
եկեացէ Տիմոթէոս՝ տեսջիք զիս՝ որ աներ-
կիւղ լինիցի առ ձեզ, զի զգործ տեսուն
11 գործէ՝ որպէս և եսս, * մի՛ ոք զնա անգոս-
նեացէ : և յուղարկեաջիք զնա խաղաղու-
թեամբ՝ զի եկեացէ առ իս, քանզի ակն ու-
նիմ նմա եղբարքք հանդերձ :
12 * Այլ վասն Ապողոսի եղբօր՝ յոյժ աղա- ԱԶ
ջեցի զնա՝ զի եկեացէ առ ձեզ եղբարքք հան-

դերձ . և արդեօք ոչ էին կամք՝ զի այժմ
 եկեսցէ . այլ եկեսցէ յորժամ և պարա-
 պեսցէ : * Հսկեցէք՝ հաստատուն կացէք 'ի 13
 հաւատս , ժրացարուք զօրացարուք : * Ա- 14
 մենայն ինչ ձեր սիրով լինիցի : * Աղաչեմ 15
 զձեզ եղբարք՝ գիտէք զտունն Ստեփանեայ
 և Փորտունատեայ՝ որ են պտուղ աքայեց-
 ւոց , և 'ի պաշտօն սրբոցն կարգեցին զան-
 ձինս : * զի և դուք հնազանդ լինիցիք այն 16
 պիսեացն . և ամենայնի՝ որ գործակից իցէ
 և՛ վաստակակից : * Ուրախ եղէ 'ի գալ 17
 Ստեփանեայ և Փորտունատեայ և Աքայի-
 կոսի , զի զձեր պակասութիւնդ նորա լը-
 ցին . * Քանզի հանգուցին զոգի իմ՝ և ըզ- 18
 ձեր . արդ՝ ծանիջիք զայնպիսիսն : * Ողջոյն 19
 տան ձեզ եկեղեցիքն ասիացւոց : ողջոյն
 շատ տան ձեզ 'ի տէր՝ Ակուիղաս , և Պը-
 րիսկիղա՝ հանդերձ առտնին եկեղեցեալն
 իւրեանց : * Ողջոյն տան ձեզ եղբարք ամե- 20
 նեքեան : Ողջոյն տուք միմեանց 'ի համբոյր
 սրբութեան : * Ողջոյնդ այդ՝ իմոյ ձեռին 21
 Պօղոսի է : * Եթէ ոք ոչ սիրէ զտէր Յի- 22
 սուս , եղիցի նզովեալ՝ մարանաթայ : * Շը- 23
 նորհք տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի
 ընդ ձեզ : * Եւ սէրն իմ ընդ ամենեսին ձեզ 24
 'ի Քրիստոս Յիսուս . ամէն :

Ա- Կորնթացիս առաջին խաղի՝ գրեցաւ 'ի Փիլիպոսեայ ,
 'ի յեւն Ստեփանեայ և Փորտունատեայ և Աքայիկոսի :

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՌ ԿՈՐՆԹԱՑԻՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԳԼ. Ա.

1 ՊՕՂՈՍ առաքեալ Յիսուսի Քրիստոսի կամօքն Աստուծոյ, և Տիմոթէոս եղբայր եկեղեցւոյդ Աստուծոյ՝ որ է 'ի Կորնթոս՝ սրբովքդ ամենեքումքք՝ որ են յամենայն
 2 կողմանա արայեցւոյ : * Շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն յԱստուծոյ հօրէ մերմէ՝ և
 3 'ի տեառնէ Յիսուսէ Քրիստոսէ : * Օրհնեալ է Աստուած և հայր տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի . հայր դթութեանց, և Աստուած
 4 ամենայն մխիթարութեան : * որ մխիթարէն զմեզ յամենայն նեղութիւնս մեր . առ 'ի կարող լինելոյ մեզ մխիթարել զայնոսիկ՝ որ յամենայն նեղութիւնս իցեն, մխիթարութեամբն՝ որով մեք մխիթարիմք յԱստուծոյ : * Զի որպէս առաւելան չարչարանքն

ԲԿ

Քրիստոսի 'ի մեզ, նոյնպէս և 'ի ձեռն Քրիստոսի առաւել լիցի և մխիթարութիւնն մեր = * Զի եթէ նեղիմք, վասն ձերոյ մխիթարութեան և փրկութեան, և եթէ մխիթարիմք, վասն ձերոյ մխիթարութեան և փրկութեան. որ յաջողեալն է համբերութեամբ նոցին չարչարանաց, զոր և մեքն չարչարիմք. * և յոյսն մեր հաստատուն է վասն ձեր. քանզի գիտեմք՝ եթէ որպէս կըցորդ եմք չարչարանացն՝ նոյնպէս և մխիթարութեանն = * Քանզի ոչ կամիմ տգէտս լինել ձեզ եղբարք՝ վասն նեղութեանն մերոյ եղելոյ յԱսիա. զի առաւել քան զկար մեր ծանրացաք, մինչեւ անյոյս լինելոյ մեզ և 'ի կենաց = * Այլ անձամբ յանձինս զվճիռ մահու ընկալաք. զի մի՛ յանձինս ապաստանիցիմք՝ այլ յԱստուած՝ որ յարուցանէ ըզմեռեալս. * որ յայնպիսի մահուանէ փրկուկեաց զմեզ՝ և փրկեացէ. * քանզի յուսացեալ եմք, եթէ տակաւին փրկեացէ օգնականութեամբ աղօթից ձերոց վասն մեր = Զի 'ի բազմադէմ շնորհացն՝ որ 'ի մեզ, բազմօք յաճախեացեն գոհութիւնքն վասն մեր = * Քանզի պարծանք մեր այս են. վկայութիւն մտաց մերոց. զի սրբութեամբ և ստուգութեամբ Աստուծոյ, և ոչ մարմնեղէն իմաստութեամբ, այլ շնորհօքն Աստուծոյ շրջեցաք յաշխարհի. բայց առաւել եւս առ ձեզ = * Քանզի ոչ եթէ այլազգ ինչ գը

- բեմք առ ձեզ, այլ զոր ընթեռնուցուքն՝
 և գիտակ լինիցիք. քանզի յուսամ եթէ
 14 մինչեւ ՚ի վախճան գիտիցէք. * որպէս և
 խելամուտ եղէք մեզ փոքր ՚ի շատէ. զի
 պարծանք ձեր եմք, որպէս և դուք մեր
 յաւուրն տեսան մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :
 15 * Եւ յայս աստատան կամէի նախ առ ձեզ
 դալ, զի դուք կրկին շնորհս ընդունիջիք .
 16 * և ՚ի ձէնջ երթալ ՚ի Մակեդոնիա, և դար-
 ձեալ ՚ի Մակեդոնիայ դալ առ ձեզ. և ՚ի
 17 ձէնջ յուզարկել ՚ի Հրեաստան : * Իսկ եթէ
 զայս խորհեցայ՝ միթէ թեթեւութեամբ
 ինչ գնացի. և կամ զոր խորհիմս՝ ըստ մարմ-
 նոյ ինչ խորհիցիմ, այլ զի եղիցի յինէն կող-
 18 մանէ, այոն՝ այո, և ոչն՝ ոչ : * Հաւատա-
 ըիմ է Աստուած՝ զի բանն մեր որ առ ձեզ
 19 եհաս՝ ոչ է այո և ոչ : * Քանզի որդին Աս-
 տուծոյ Յիսուս Քրիստոս, որ ՚ի ձեզ մեօք
 քարոզեցաւ, ինեւ և Սիղուանոսիւ և Տիմո-
 թէիւ. ոչ եղեւ այո և ոչ. այլ այոն ՚ի նմին
 20 եղեւ : * Զի որչափ աւեալիքն Աստուծոյ են՝
 ՚ի նմա այոն. վասն որոյ և նովին ամենն
 21 մեօք ՚ի փառս Աստուծոյ : * Այլ որ հաս-
 տատեացն զմեզ ձեօք հանդերձ ՚ի Քրիստոս,
 22 և որ օժ զմեզ, Աստուած է. * որ և կրն-
 քեաց զմեզ, և ետ զառհաւատչեաց հող-
 ւոյն ՚ի սիրտս մեր :
 23 * Այլ ես վկայ զԱստուած կոչեմ անձին ԲԶ
 իմոյ. զի վասն խնայելոյ ՚ի ձեզ՝ ոչ եւս եկի

'ի Կորնթոս . զի ոչ եթէ տիրեմք ձեզ հաւատովքս՝ այլ գործակից եմք շնորհացդ ձերոց . քանզի հաւատովք հաստատեալ կայք :

ԳԼ. Բ.

Բայց զայս և եթ ընտրեցի՝ զի մի միւսանգամ տրտմութեամբ եկից առ ձեզ :
 * Զի եթէ ես տրտմեցուցանեմ զձեզ . և ո՞վ է՝ որ ուրախ առնիցէ զիս , եթէ ոչ՝ որ տրտմիցին յինէն : * Եւ զայս զի գրեցի՝ զի մի յորժամ գայցեն տրտմութիւն ինչ կրիցեմ . ուստի արժանդ իցէ ինձ ուրախ լինել . յուսացեալ եմ՝ ի ձեզ ամենեւին , զի իմ ուրախութիւնս՝ ձեր ամենեցուն է : * Զի 'ի բազում վշտաց՝ և 'ի նեղութենէ սրտի գրեցի առ ձեզ բազում արտասուօք . ոչ զի տրտմեսցիք . այլ զի զսէրն իմ գիտասցիք , զոր ունիմ առաւելապէս առ ձեզ : * Ապա եթէ ոք տրտմեցոյց՝ ոչ եթէ զիս տրտմեցոյց՝ այլ փոքր 'ի շատէ , զի մի ծանրացայց ամենեցուն ձեզ : * Շատ է այնպիսւոյն սրտուհասն այն՝ որ 'ի բազմաց անտի է : * Այսուհետեւ նմին հակառակ՝ մանաւանդ շնորհել ձեզ նմա՝ և մխիթարել . զի մի յառաւել տրտմութենէն ընկղմեացի այնպիսին : * Ասորն որոյ աղաչեմ զձեզ հաստատել 'ի նա զսէրն : * Ասան այնորիկ իսկ և գրեցի . զի զչափ առից զձեր՝ եթէ յամենայնի հպա-

- 10 տակ իցեք : * Զի եթէ ումեք շնորհիցեք՝ և
 ես . քանզի և ես եթէ շնորհիցեմ, զոր ինչ
 շնորհիցեմն՝ վասն ձեր ՚ի դէմս Քրիստոսի .
- 11 * զի մի՛ զրկիցիմք ՚ի սատանայէ . քանզի չեմք
 ինչ անտեղեակ խորհրդոցն նորա :
- 12 * Այլ իբրեւ հասի ես ՚ի Տրովադա յա^{ԳԿ}
 լետարանն Քրիստոսի, և դուռն բաց էր^{ԳԿ}
 ինձ ՚ի տէր, * ոչ ետու հանգիստ հողւոյ ի-
 մում . քանզի ոչ դտի ես անդ զՏիտոս զեղ-
 բայր իմ . այլ հրաժարեալ ՚ի նոցանէ՝ գնացի
- 14 ՚ի Մակեդոնիա : * Այլ Աստուծոյ շնորհք՝
 որ յամենայնի հռչակ հարկանէ զմէնջ ՚ի
 Քրիստոս Յիսուս, և զհոտ գիտութեանն իւ-
 րոյ յայտնի առնէ մեզք յամենայն տեղիս .
- 15 * զի հոտ անոյշ եմք Քրիստոսի առ Աստ-
 ուած՝ ՚ի մէջ փրկելոցն՝ և ՚ի մէջ կորուսելո-
 ցն . * ոմանց հոտ՝ մահուանէ ՚ի մահ, և
 ոմանց հոտ՝ կենդանութեանէ ՚ի կեանս . և
- 17 առ այս ո՞ բաւական իցէ : * Քանզի ոչ եմք
 իբրեւ զայլն, որ վաճառական լինին բանին
 Աստուծոյ . այլ իբրեւ ՚ի հաստատութեանէ,
 այլ իբրեւ յԱստուծոյ՝ առաջի Աստուծոյ ՚ի
 Քրիստոս խօսիմք :

ԳԼ. Գ.

- 1 Սկանիմք այսուհետեւ վերստին զանձի-
 նրս ընծայեցուցանել . թէպէտ և ոչ սլիտոյ
 իցեն մեզ, որպէս ոմանց՝ թուղթք ընծա-

յուլթեան առ ձեզ, կամ 'ի ձէնջ : * Այլ 2
 թուղթք մեր դուք էք . գրեալ 'ի սիրտս մեր ,
 ճանուցեալ և ընթերցեալ յամենայն մարդ-
 կանէ . * յայտնեալք՝ զի էք թուղթք Քրիս- 3
 տոսի , պաշտեցեալ 'ի մէնջ . և գրեալ՝ ոչ
 մրով , այլ հոգւովն Աստուծոյ կենդանւոյ .
 ոչ 'ի տախտակս քարեղէնս , այլ 'ի տախտակս
 սրտի մարմնեղէնս :

ԳԴ * Յոյս մի այսպիսի ունիմք 'ի ձեռն Քր- 4
 թիստոսի առ Աստուած . * իբր ոչ եթէ ան- 5
 ձամք բաւական եմք խորհել ինչ իբրեւ 'ի
 մէնջ . այլ բաւականութիւն մեր յաստուծոյ
 է . * որ և բաւականս արար զմեզ՝ պաշտօն- 6
 եայս նորոց կտակարանացս՝ ոչ գրով , այլ
 հոգւով . զի գիրն սպանանէ , այլ հոգին կե-
 ցուցանէ : * Զի եթէ պաշտօնն մահու գը- 7
 ղով դրոշմեալ 'ի տախտակսն քարեղէնս՝ ե-
 ղև փառօք , զի մի՛ կարասցեն հայել որդի-
 քն իսրայէլի յերեսան Մովսէսի՝ վասն փա-
 ռաց երեսաց նորա , որ խափանելոցն էր .
 * զի արչափ ևս առաւել պաշտօն հոգւոյն եղիցի 8
 փառօք : * Զի եթէ պաշտօն դատապարտու- 9
 թեանն փառօք էր , զի արչափ ևս առաւել
 պաշտօն արդարութեանն փառօք : * Քանզի 10
 ոչ եթէ փառաւորի փառսւորեալն յայսմ
 մասին , վասն առաւելութեան փառացն :
 * Զի եթէ որ խափանելոցն էր՝ այն փառօք 11
 էր , զի արչափ եւս առաւել՝ որ կալոցն է՝ փա-
 ռօք իցէ : * Եւ արդ՝ զի ունիմք այսպիսի 12

- յոյս , բազում համարձակու թեամբ վարեա-
- 13 ցուք . * և ոչ որպէս Մովսէս արկանէր քող
 'ի վերայ երեսաց իւրոց , վասն չհայելոյ
 որդւոյն խորայելի 'ի վախճան խափանելոյն :
- 14 * Այլ կուրացան միտք նոցա . քանզի մինչև
 ցայսօր ժամանակի՝ նոյն քող ձգեալ կայ 'ի
 վերայ ընթերցուածոց հին կտակարանացն .
 և ոչ վերանայ , զի Քրիստոսիւ խափանելոց
- 15 է : * Այլ մինչև ցայսօր՝ յորժամ ընթեռ-
 նուն զՄովսէս , նոյն առադաստ կայ 'ի վե-
 16 րայ սրտից նոցա : * Այլ յորժամ դարձցին
 17 առ տէր՝ ապա վերացի առադասան : * Ձի
 տէր հողին է . ուր հողի տեառն է , անդ
 ազատութիւն է :
- 18 * Իայց մեր ամենեցուն բացաւ երեսօք
 զփառան Տեառն իբրև ընդ հայելի տես-
 եալ՝ 'ի նոյն սրտիւն յորողիմք փառաց 'ի
 փառս , որպէս և 'ի Տեառն հոգւոյն :

վ. 2

ԳԼ. Դ.

- 1 Վասն այտորիկ ունիմք զպաշտօնս զայս՝
 որպէս և դատք զողորմութիւն , և ոչ ձանձ-
- 2 րանամք . * այլ հրաժարեցաք 'ի գաղտնեաց
 ամօթոյն . զի մի գնացուք խորամանկու-
 թեամբ , և մի՛ նենդեցուք զբանն աստու-
 ծոյ , այլ յայտնութեամբ ճշմարտութեանն
 ընծայեացուք զանձինս մեր առ ամենայն մի-
- 3 տրս մարդկան առաջի աստուծոյ : * Ապա

Թէ իցէ եւս ծածկեալ աւետարանն մեր, 'ի
 մէջ կորուսելոցն է ծածկեալ. * որոց աստ 4
 ուած աշխարհիս այսորիկ կուրացոյց զսիրտս
 անհաւատիցն, զի մի՛ ծագեացէ 'ի նոսա լու-
 սաւորութիւն աւետարանի փառացն Քր-
 ըիստոսի. որ է պատկեր աներեւութին
 Աստուծոյ: * Զի ոչ եթէ զանձինս քարո- 5
 զեմք, այլ զՅիսուս Քրիստոս զտէր. և ըզ-
 մեզ ծառայս ձեզ վասն Քրիստոսի: * Զի 6
 Աստուած որ ասաց 'ի խաւարէ լոյս ծագել.
 որ և ծագեաց իսկ 'ի սիրտս մեր 'ի լուսա-
 ւորութիւն գիտութեան փառացն Աստու-
 ծոյ 'ի դէմս Յիսուսի Քրիստոսի: * Այսու 7
 հետեւ ունիմք զգանձս զայս յամանս խեցե-
 դէնս. զի առաւելութիւն զօրութեանն իցէ
 յաստուծոյ, և ոչ 'ի մէնջ: * Յամենայնի 8
 նեղեալք՝ այլ ոչ նուազեալք. կարօտեալք՝
 այլ ոչ տարակուսեալք. * հալածեալք՝ այլ 9
 ոչ լքեալք. չարչարեալք՝ այլ ոչ սատակ-
 եալք. * յամենայն ժամ զմահն Յիսուսի 'ի 10
 մարմինս մեր կրեսցուք՝ զի և կեանքն Յի-
 սուսի 'ի մարմինս մեր յայտնեացին: * Քան 11
 զի միշտ մեք՝ որ կենդանիքս եմք, 'ի մահ
 մատնիմք վասն Յիսուսի, զի և կեանքն Յի-
 սուսի յայտնի լիցին 'ի մահկանացու մարմի-
 նըս մեր: * Այսուհետեւ մահ 'ի մեզ զօ- 12
 րանայ, և կեանք 'ի ձեզ: * Արդ՝ ունիմք 13
 զնոյն հոգի հաւատոց. որպէս և գրեալ է:
 հաւատացի՝ վասն որոյ և խօսեցայ. և մեք

հաւատամք՝ վասն որոյ և խօսիմք իսկ :
 14 * Զայս դիտեմք՝ եթէ որ յարոյցն զՅիսուս,
 և զմեզ ընդ Յիսուսի յարուսցէ՝ և յան-
 15 դիմանն կազուսցէ ձեօք հանդերձ : * քան-
 զի ամենայն ինչ վասն ձեր է . զի շնորհքն
 յաճախեալք ՚ի բաղմաց ՚ի դոհութենէն ան-
 16 տի՝ առաւելեցցին ՚ի փառս աստուծոյ : * Աս-
 սրն որոյ և ոչ ձանձրանամք , այլ թէպէտ
 և արտաքին մարդս մեր ապականի , այլ
 17 ներքին մարդն մեր նորոգի օրըստօրէ : * Զի
 առժամայն յաճախութիւն թեթեւ նեղու-
 թեանս մերում՝ ՚ի յաւիտենականն առաւել-
 լութիւն , զմեծութիւն փառացն գործէ ՚ի
 18 մեզ : * Քանզի ոչ դիտեմք զերեւելիսս՝ այլ զա-
 ներեւոյթանն , զի երեւելիքս առ ժամանակ
 մի են , և աներեւոյթքն յաւիտենականք :

ԳԼ. Ե.

1 * Քանզի դիտեմք՝ եթէ երկրաւոր տա-
 ճար շինուածոյս մերոյ քակտեացի , շինած
 յԱստուծոյ ունիմք՝ տաճար առանց ձեռա-
 2 գործի , յաւիտենական յերկինս : * Եւ ընդ-
 այս տաղտկամք . քանզի զքնակութիւն երկ-
 3 նից փափաքեմք զգե՛նուլ . * միայն թէ յոր-
 ժամ զգե՛նուցումքն՝ ոչ մերկ գտանիցիմք :
 4 * Քանզի որ եմք ընդ յարկաւս ընդ այսուիկ՝
 տաղտկամք ծանրացեալք . զի ոչ կամիմք
 մերկանալ , այլ զայն ՚ի վերայ այսր զգե՛նուլ .

զի ընկղմեացի մահկանացուս 'ի կենաց ան-
տի : * Այլ որ յաջողէն մեզ 'ի սոյն՝ Աստ. 3
ուած է . որ ետ մեզ զառհաւատչեաց հոգ-
ւոյն :

49 * Արդ՝ համարձակիմք յամենայն ժամ , 6
և գիտեմք՝ եթէ որչափ յամեմք 'ի մարմնի
առտ՝ օտարանամք 'ի տեառնէ : * Զի հաւա. 7
տով գնամք՝ և ոչ կարծեօք : * Այլ համար. 8
ձակիմք՝ և առաւել եւս հաճեալ եմք ելա-
նել 'ի մարմնոյ աստի՝ և մտանել առ Աստ.
ուած : * Վասն որոյ և առատանամք . զի 9
եթէ յամիցեմք՝ և եթէ ելանիցեմք՝ հաճոյ
և եթէ իցեմք նմա : * Քանզի ամենեցուն 10
մեզ յանդիման լինել կայ առաջի ատենին
Քրիստոսի՝ զի ընկալցի իւրաքանչիւր իւրով
մարմնով՝ զոր ինչ գործեաց յառաջ՝ եթէ
բարի , և եթէ չար : * Իսկ արդ՝ զահն տեա. 11
ռըն գիտելով չափ , զմարդկան ինչ միտս հա-
ճեմք . սակայն առաջի Աստուծոյ յայտնելոց
եմք . բայց ես յուսամ և 'ի ձեր միտս
յայտնի լինել : * Իբր ոչ եթէ միւսանգամ 12
զանձինս ինչ ընծայեցուցանեմք ձեզ , այլ
պատճառս տամք ձեզ պարծանաց վասն մեր .
զի ունիցիք առ այնոսիկ՝ որ առ աչսն պար-
ծիցին , և ոչ սրտիւք : * Զի եթէ առանցաք 13
ինչ՝ այն Աստուծոյ է . և եթէ զգաստա-
նամք՝ այն ձեր է : * Զի սէրն Քրիստոսի ըս. 14
տիպէ զմեզ քննել զայս , զի եթէ մին փո-
խանակ ամենեցուն մեռաւ , ապա ուրեմն

- 15 ամենեքեան մեռեալ էին . * և ՚ի վերայ ա-
մենեցունք մեռաւ , զի որ կենդանիքն իցեն՝
մի անձանց իցեն կենդանիք , այլ այնմ որ
- 16 ՚ի վերայ նոցայն մեռաւ , և յարեաւ : * Այս
սուհետեւ մեք ոչ զոր գիտեմք մարմնով .
զի թէպէտ և գիտեաք մարմնով զՔրիստոս՝
- 17 այլ արդ ոչ եւս նայնպէս գիտեմք : * Բայց
եթէ ինչ ՚ի Քրիստոս նոր արարած իցէ . զի
հինն անց , և արդ նոր եղեւ ամենայն :
- 18 * Այս ամենայն ինչ յԱստուծոյ՝ որ հաշտե-
ցոյցն զմեզ ընդ իւր ՚ի ձեռն Քրիստոսի .
և ետ մեզ զպաշտօնն հաշտութեան : 4,2
- 19 * Եւ քանզի Աստուած էր՝ Քրիստոսիւ
զաշխարհս հաշտեցունեալ ընդ իւր , և չը-
համարել նոցա զմեզս իւրեանց , և եղ ՚ի
- 20 մեզ զբանն հաշտութեան : * Արդ՝ վասն
Քրիստոսի սատուամաւորիմք՝ որպէս և Աս-
տուծոյ բարեխօսութեամբ մեօք : աղաչեմք
վասն Քրիստոսի հաշտեցարուք ընդ Աստու-
- 21 ծոյ : * Զի զայն՝ որ ոչն գիտէր զմեզս , վասն
մեր մեզս արար . զի մեք եղիցուք նովաւ
արդարութիւն Աստուծոյ :

ԳԼ. Զ.

- 1 Գործակից եմք ձեր՝ և աղաչեմք . մի
ընդունայն զչնորհան Աստուծոյ ընդունել
- 2 ձեզ : * Զի ՚ի ժամանակի ընդունելութեան՝
ասէ , լուայ քեզ , և յաւուր փրկութեան

օգնեցի քեզ : Ահաւասիկ ժամանակ ընդու-
 նելի . ահա օր փրկութեան : * Մի և մի ի 3
 ւիք տայցէք պատճառս , զի մի արատեսցի
 պաշտօնն : * այլ յամենայնի ընծայեցուցէք 4
 զանձինս ձեր իբրեւ զպաշտօնեայս Աստու-
 ծոյ՝ համբերութեամբ բազմաւ՝ ՚ի նեղու-
 թիւնս ՚ի վիշտս ՚ի չարչարանս , * ՚ի գանս ՚ի 5
 բանտս ՚ի խռովութիւնս յաշխատութիւնս
 ՚ի հսկմունս ՚ի պահս , * ՚ի սրբութեան ՚ի 6
 գիտութեան յերկայնմտութեան ՚ի քաղց-
 րութեան՝ ՚ի հոգի սուրբ . ՚ի սէր՝ առանց
 կեղծաւորութեան , * ՚ի բանս ճշմարտու- 7
 թեան , ՚ի զօրութեան Աստուծոյ . վասն զի-
 նունն արդարութեան որ ընդ աջմէն և ընդ
 ահեկէն է . * փառօք և անարգութեամբ , 8
 գովութեամբ և պարսաւանօք , իբրեւ մո-
 լարք՝ և ճշմարիտք . * իբրեւ անստեղծք՝ և 9
 ծանուցեալք . իբրեւ մահկանացուք՝ և ա-
 հաւասիկ կենդանի եմք . իբրեւ խրատեալք՝
 և ոչ մահապարտեալք . * իբրեւ տրտմեալք՝ 10
 և հանապազ ուրախ եմք . իբրեւ տնանկք՝
 և զբազումս մեծացուցանեմք . իբրեւ ոչինչ
 ունիցիմք , և զամենայն ինչ ունիմք : * Բե- 11
 րանք մեր բացեալ են առ ձեզ՝ կորնթացիք .
 և սիրտք մեր ընդարձակեալք : * Աչինչ նե- 12
 ղիք ՚ի մէնջ՝ բայց եթէ ՚ի գութս ձեր նե-
 ղիցիք . * արդ՝ զնոյն հատուցումն իբրեւ 13
 ընդ որդեակս ունիմ . ընդարձակեցարուք
 և դուք , * և մի վինիք լծակիցք անհաւատից . 14

- քանի զի՛նչ հաղորդութիւն է արդարութեան ընդ անօրէնութեան . և կամ զի՛նչ հաւատարութիւն է լուսոյ ընդ խաւարի .
- 15 * և կամ զի՛նչ միաբանութիւն է Քրիստոսի ընդ Տեղիարաց . կամ զի՛նչ բաժին կայ հաւատացելոյն ընդ անհաւատին . կամ զի՛նչ նմանութիւն է տաճարի Աստուծոյ մեհե-
- 16 նաց : * Ապաքէ՛ն դուք տաճար Աստուծոյ կենդանւոյ էք . որպէ՛ս և ասաց Աստուած , թէ՛ բնակեցայց ՚ի նոսա , և գնացից ՚ի նոսա . և եղէց նոցա Աստուած , և նորա ե-
- 17 ղիցին իմ ժողովուրդք : * Վասն որոյ ելէք ՚ի միջոյ նոցա և մեկնեցարուք , ասէ տէր .
- 18 և ՚ի պիղծս մի՛ մերձե՛նայք . * և ես ընկալայց զձեզ . և ես եղէց ձեզ ՚ի հայր , և դուք եղիջիք ինձ յուստերս և ՚ի դստերս , ասէ տէր ամենակալ :

ԳԼ. Է.

- 1 Իսկ որովհետեւ զայս աւետիս ունիմք սիրելիք՝ սրբեացուք զանձինս մեր յամենայն պղծութեանէ մարմնոյ և հոգւոյ , կատարեսցուք զսրբութիւն ահիւն աստուծոյ : * Տարայք մեզ , զի ոչ ումեք մեղաք , և ոչ զոք եղծաք , և ոչ զոք զրկեցաք : * Ոչ եթէ ՚ի դատարարութիւն ինչ ասեմ . քանի յառաջ իսկ ասացի , եթէ ՚ի սրտի մերում կայք՝ ՚ի կեալ և ՚ի մեռանել ընդ ձեզ :

ԳԿ * Բազում համարձակութիւն է ինձ առ 4
 ձեզ. բազում պարծանք են ինձ վասն ձեր.
 լի եմ մխիթարութեամբ. առաւելեալ եմ
 ուրախութեամբ յամենայն նեղութիւնս
 մեր: * Քանզի յորժամ հասաք մեք 'ի Մա. 5
 կեդոնիա, և ոչ միով իւրիք հանգիստ գը-
 տաւ մարմնոյ մերում, այլ յամենայնի նեղ-
 եալք՝ քանզի արտաքոյ մարտք՝ և 'ի ներքոյ
 արհաւիրք: * Այլ որ մխիթարէն զխոնարհս, 6
 մխիթարեաց զձեզ Աստուած 'ի գալստեա-
 նըն Տիտոսի: * Ոչ միայն 'ի գալստեան նորա, 7
 այլև 'ի մխիթարութեանն՝ զոր մխիթարեցաւ
 նա 'ի ձեզ, 'ի սրտմել մեզ զանձուկն ձեր՝
 զողբումն ձեր՝ զնախանձն ձեր վասն իմ,
 մինչ առաւել ուրախ լինել ինձ: * Զի թէ 8
 և տրտմեցուցի զձեզ թղթովն՝ ոչ զղջա-
 նամ, թէպէտ և զղջացեալ էի. քանզի տե-
 սանեմ՝ զի թուղթն այն թէ և առժամա-
 նակ մի տրտմեցոյց զձեզ. * արդ՝ ուրախ 9
 եմ, ոչ զի տրտմիցիք՝ այլ զի յապաշխարու-
 թիւն տրտմեցարուք. քանզի տրտմեցայք
 դուք ըստ Աստուծոյ. զի մի իւրիք զրկիցիք
 'ի մէնջ: * Զի որ ըստ աստուծոյն տրտմու- 10
 թիւն է, ապաշխարութիւն 'ի փրկութիւն
 առանց զղջանալոյ գործէ. իսկ աշխարհի
 տրտմութիւն՝ մահ գործէ: * Արդ՝ նոյն իսկ 11
 որ ըստ աստուծոյն տրտմեցարուք, որչափ
 ինչ փոյթ գործեաց 'ի ձեզ, կամ աղերս
 կամ սաստ կամ երկիւղ կամ անձուկ կամ

- նախանձ կամ վրէժխնդրու թիւն . քանզի յա-
 մենայնի՝ ընծայեցուցիք զանձինս ձեր՝ սուր-
 12 բբս լինել յիրիդ յայդմիկ : * Ապա ուրեմն՝
 թէ և գրեցի ես առ ձեզ , ոչ վասն այնորիկ
 որ գրեցայն , և ոչ վասն այնորիկ՝ որ գրը-
 կեցաւն . այլ վասն յայտնի լինելոյ փութոյն
 ձերոյ որ վասն մեր՝ առ ձեզ առաջի աս-
 13 տուծոյ : * Վասն այնորիկ մխիթարեալ եմք
 ՚ի վերայ մխիթարութեանն մերոյ . առաւել
 ևս խնդացաք ՚ի վերայ խնդութեանն Տիտո-
 սի . քանզի հանդուցեալ էր հոգի նորա ՚ի
 14 ձեռք ամենեցունց : * Զի զինչ և պարծե-
 ցայ առ նմա վասն ձեր՝ ոչ ամաչեցի . այլ
 որպէս զամենայն ճշմարտութեամբ խօսե-
 ցաք ընդ ձեզ՝ նոյնպէս և պարծանքն մեր
 15 առ Տիտոսի ճշմարիտ եղեն : * Նաև գութք
 նորա առաւել ևս են ՚ի ձեզ . քանզի յի-
 շեցուցանէր մեզ զամենեցուն զձեր հընա՝
 զանդութիւն , թէ որպէս ահիւ և դողու-
 16 թեամբ ընկալարուք զնա : * Եւ արդ՝ ու-
 բախ եմ . զի յամենայնի համարձակ եմ առ
 ձեզ :

ԳԼ. Ը.

- 1 * Յուցանեմ ձեզ եղբարք զչնորհան աս-
 տուծոյ որ տուեալ են եկեղեցեացն մակե-
 2 դովնացւոյ . * զի մեծաւ հանդիսիւ նեղու-
 թեան՝ առաւելութիւն խնդութեանն նո-

ցա , և ծանր աղքատութիւն նոցա , առա-
 ւել եղել 'ի մեծութիւն առատութեան նո-
 ցա . * զի ըստ կարի նոցա վկայեմ , և աւել 3
 լի քան զկար . * Ինքնակամ բազում աղա- 4
 չանօք աղաչէին զշնորհսն , և զհաղորդու-
 թիւն պաշտամանն : որ 'ի սուրբսն՝ տալ
 ցմեզ : * Այ որչափ ակն ունէաք , այլև զան- 5
 ձինս ևս ետուն , նախ տեառն՝ և ապա մեզ
 կամօքն աստուծոյ . * աղաչել զՏիտոս՝ զի 6
 որպէս սկտաւն յառաջագոյն , նոյնպէս և կա-
 տարեցէ 'ի ձեզ և զայդ եւս շնորհ : * Այ 7
 որպէս յամենայնի առաւել էք հաւատովք՝
 և բանիւ և գիտութեամբ և ամենայն փու-
 թով , և որ 'ի մէնջ 'ի ձեզ սէրն է , զի և
 յայդմ ևս շնորհի առաւել լինիցիք : * Այ 8
 որպէս հրաման տալով ասեմ . այլ վասն այ-
 լոց փութոյ , և վասն ձերոյ սիրոյ՝ զմտեր-
 մութիւնդ փորձեմ : * Քանզի գիտէք զՇԸ 9
 նորհսն տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի .
 զի վասն ձեր աղքատացաւ՝ որ մեծատունն
 էր , զի դուք նորա աղքատութեամբն մե-
 ծասջիք : * Եւ խրատ մի յայսմիկ տամ , զի 10
 այն իսկ օգտի ձեզ է . որք ոչ միայն զառնե-
 լն՝ այլ և զկամելն յառաջագոյն սկսայք
 'ի հերուն հետէ : * Բայց արդ և զառնելն 11
 իսկ կատարեցէք . զի որպէս յօժարութիւ-
 նն 'ի կամաց է , նոյնպէս և առնելն ըստ
 գոյին : * Զի եթէ յօժարութիւնն առաջի 12
 կայ , ըստ գոյին ընդունելի է՝ և ոչ եթէ

- 13 բայց չզուլին : * Զի ոչ եթէ այլոց հանդիսա
 14 կամիցիս, և ձեզ նեղութիւն : * Այլ հա-
 ւասարութեամբ յայժմու ժամանակիս,
 ձեր առաւելութիւնդ ՚ի նոցա սրահատու-
 թեաննդ, զի և նոցա առաւելութիւնն եղի-
 ցի ՚ի ձերում սրահատութեանդ . զի եղիցի
 15 հաւասարութիւն՝ որպէս և գրեալ է . * Թէ
 որ բազումն առ՝ ոչ առաւելաւ, և որ սա-
 կաւն՝ ոչ նուազեցաւ :
 16 * Բայց շնորհք աստուծոյ՝ որ արկ զնոյն^{ԲԳ}
 17 փայլթ վասն ձեր ՚ի սիրտ Տիտոսի . * զի զա-^Գ
 ղաչանան ընկալաւ՝ և փութացաւ յօժարա-
 18 դոյնս զիմեաց դալ առ ձեզ : * Եւ առա-
 քեցաք ընդ նմա զեղբայրն՝ որոյ գովու-
 թիւնն յաւետարանի անդ է ընդ ամենայն
 19 եկեղեցիս : * Եւ ոչ այսչափ միայն, այլ և
 ձեռնադրեալ յեկեղեցեաց անտի, նշդե-
 հակից մեր եղեւ ՚ի շնորհս յայամիկ՝ որ
 սաշտին ՚ի մէնջ, ՚ի փառս տեառն՝ և ՚ի
 20 մեր յօժարութիւն : * Բայց զայս խղճեաք
 իսկ՝ թէ գուցէ արատ դք ինչ գնիցէ ՚ի հաս-
 տատութեանս յայամիկ՝ որ սաշտեցաւս ՚ի
 21 մէնջ : * Քանզի խորհիմք դբարիս՝ ոչ միայն
 առաջի տեառն, այլ և առաջի մարդկան :
 22 * Եւ առաքեցաք ընդ նոսա զեղբայրն մեր՝
 զոր ընտրեցաք ՚ի բազում իրս բազում ան-
 դամ սլինդ գտեալ, և առաւել ևս այժմ
 23 սնդադոյն՝ յուսով մեծաւ ՚ի ձեզ : * Բայց
 եթէ վասն Տիտոսի ինչ բանք են, իմ հա-

Լասար է՝ և ձեր գործակից . և եթէ եղ-
 բարք մեր, առաքեալքն եկեղեցւոյ՝ և
 փառք Քրիստոսի : * Եւ արդ՝ զհանդէս սի- 24
 րոյ ձերոյ՝ և զմերոյ պարծանացն վասն ձեր,
 'ի դոսա ցուցչիք յանդիման ամենայն եկե-
 ղեցեաց :

ԳԼ. Թ.

Եւ յլ վասն պաշտամանն՝ որ 'ի սուրբսն 1
 է, աւելի է ինձ և գրել առ ձեզ : * Զի գի- 2
 տեմ զյօժարութիւն ձեր, զոր վասն ձեր
 պարծեցեալ եմ 'ի մէջ մակեդոնացւոցն,
 թէ աքայեցիքն 'ի հերուն հետէ պատրաստ
 են : և ձեր նախանձն զբազումս յորդոր-
 եաց : * Եւ առաքեցաք զեղբարսն՝ զի մի 3
 պարծանքն մեր որ վասն ձեր՝ ընդունայն լի-
 նիցին 'ի մասինդ յայդմիկ . այլ որպէս ասէի
 իսկ, պատրաստագոյնք գտանիչիք . * գու- 4
 ցէ յորժամ գայցեն ընդ մեզ մակեդոնա-
 ցիքն՝ և գտանիցեն զձեզ անպատրաստս,
 և ամաչեսցուք մեք . զի մի՛ ասացուք՝ թէ
 դուք, 'ի մասինդ յայդմիկ պարծանաց :
 * Արդ՝ կարեւոր համարեցայ աղաչել զեղ- 5
 բարս, զի յառաջագոյն իսկ եկեսցեն առ
 ձեզ, և յառաջագոյն պատրաստեսցեն ըզ-
 յառաջագոյն խոստացեալ օրհնութիւնն ձեր
 'ի պատրաստի ունել . այնպէս իբրև զօրհ-
 նութիւն, և մի՛ իբրեւ զազահութիւն :

6 * քանզի զք սերմանէ ճշդելով ճշդելով և
 հնձեացէ . և որ սերմանէ առատութեամբ՝
 7 առատութեամբ և հնձեացէ : * Իւրաքան-
 չիւր որպէս և յօժարեացի ոք սրտիւ , մի
 առ հարկի և տրամութեան . քանզի զտուրս
 8 զուարթառատս սիրէ Աստուած : * Այլ կա-
 ռող է Աստուած զամենայն շնորհս առաւե-
 լուլ 'ի ձեզ՝ զի յամենայնի յամենայն ժամ
 զամենայն բաւականութիւն ընկալեալ՝ ա-
 ռաւելուցուք յամենայն դործս բարու-
 9 թեան , * որպէս և դրեալ է . սիրեաց և
 ետ անանկաց . արդարութիւն նորա մնայ
 յաւիտեան :

10 * Այլ այն որ սլարդեւէ սերմն սերմա- ԴԵ
 նահանաց՝ և հաց 'ի կերակուր , սլարդե-
 լեացէ և բազմացուացէ զսերմանիս ձեր , և
 աճեցուացէ զարդիւնս արդարութեան ձե-
 11 րոյ . * յամենայնի մեծացեալք ամենայն ա-
 ռատութեամբ՝ որ յօրինէն մեօք դոհու-
 12 թիւն Աստուծոյ : * Զի սլաշտօն հարկիս այ-
 սորիկ՝ ոչ միայն առ 'ի ընուլ զսլակասութիւն
 սրբոցն է , այլ և առաւելուլ բազմօք դո-
 13 հութիւնս Աստուծոյ . * հանդիսիւ սլաշտա-
 մանս այսորիկ փառաւորել զԱստուած 'ի
 վերայ հնազանդութեան խոստովանութեան
 ձերոյ յաւետարանն Քրիստոսի . և առա-
 տութեամբ հաղորդութեանն 'ի նոսա՝ և
 յամենեւին . և նոցա աղօթք վասն ձեր .
 քանզի անձկացեալ են առ ձեզ վասն առա-

Լեւ շնորհացն Աստուծոյ՝ որ 'ի ձեզ : * Այլ ¹⁴
 շնորհք Աստուծոյ 'ի վերայ անպատումսլար,
 գեւացն նորա :

ԳԼ. Ժ.

Այլ ես իսկ Պօղոս աղաչեմ զձեզ հեզու- 1
 թեամբն և հանդարտութեամբն Քրիստո-
 սի, որ յանդիման ձեզ՝ իբրեւ տառապեալ
 մի եմ 'ի միջի ձերում. բայց 'ի հեռուստ
 համարձակիմ առ ձեզ : * Աղաչեմ, զի մի՛ 2
 'ի մօտոյ և եթ համարձակիցիմ վստահու-
 թեամբ. կամ համարիցիմ յանդգնել 'ի վե-
 րայ ոմանց՝ որ կարծեն զմէնջ՝ եթէ ըստ
 մարմնոյ գնայցեմք : * Զի թէպէտ և մարմ- 3
 նով գնամք՝ այլ ոչ եթէ ըստ մարմնոյ զին-
 ւորիմք : * Զի զէն զինուորութեան մերոյ 4
 ոչ է մարմնաւոր, այլ զօրաւոր յաստուծոյ,
 առ 'ի քակելոյ զամուրս, զխորհուրդս քա-
 կեմք, * և զամենայն բարձրութիւն հսլար- 5
 տայեալ 'ի վերայ գիտութեանն աստուծոյ,
 և գերեմք զամենայն միտս 'ի հնազանդու-
 թիւնն Քրիստոսի. * և 'ի պատրաստի ու- 6
 նիմք խնդրել զվրէժ ամենայն անհնազան-
 դութեան՝ յորժամ ձեր ևս հնազանդու-
 թիւնդ կատարեսցի :

ԴԶ * Ըստ իւրաքանչիւր երեսաց գիտեսջիք, 7
 եթէ որ վստահ յանձն իցէ Քրիստոսի վի-
 նել, զայս խորհեսցի դարձեալ 'ի միտս իւր .

թէ որպէս նայն Քրիստոսի է՝ նոյնպէս և
 8 մեք : * Զի թէ առաւել եւս պարծեցայց
 վասն իշխանութեանս մերոյ՝ զոր ետ մեզ
 տէր ՚ի շինել՝ և ոչ ՚ի քակել զձեզ, ոչինչ
 9 ամաչեցից : * Զի մի թուեցայց իբրեւ ան
 10 ինչ արկանել ձեզ թղթովքս : * Ասիցէք,
 թուղթքս ծանուէք են և սաստիկք, բայց
 տեսիլ մարմնոյ տկար՝ և բանն արհամար-
 11 հեալ : * զայս խորհեցի այնպիսին, զի որ-
 պիսիք եմք բանիւք թղթոցդ ՚ի հեռուստ,
 12 նոյնպիսիք և ՚ի մօտոյ արդեամբք : * Քանզի
 ոչ իշխեմք կշռել և հաւասարել զանձինս
 մեր ոմանց, որ զանձինս իւրեանց ձեզ ըն-
 ծայեցուցանեն, այլ անձամբ յանձինս՝ զան-
 ձինս չափեն, և ՚ի կշռել անձամբ յանձինս՝
 13 ոչ առնուեն ՚ի միտ : * Այլ մեք ոչ եթէ յան-
 չափս ինչ պարծեցուք, այլ ըստ չափոյ կա-
 նոնին, զոր բաժանեաց մեզ Աստուած չա-
 14 փով հասանել մինչեւ առ ձեզ : * Իբր ոչ
 եթէ հասու ինչ չիցեմք ՚ի ձեզ, և ձկտե-
 ցուցանեմք զանձինս, քանզի մինչեւ առ
 15 ձեզ հասար աւետարանաւն Քրիստոսի : * Եւ
 ոչ յանչափս ինչ պարծիմք օտար վատաւորք :
 բայց յոյս մի ունիմք զաճմանն հաւատոց
 ձերոց՝ այդրէն ՚ի ձեզ մեծանալոյ՝ ըստ կա-
 16 նոնիս մերոյ յառաւելութիւնն : * ՚ի վեր-
 եւս քան զձեզ աւետարանել՝ ոչ օտար կա-
 17 նոնաւ ՚ի պատրաստականս ինչ պարծել : * Զի
 որ պարծին՝ ՚ի տէր պարծեցի :

~
~
ԲԿ
 * Զի ոչ եթէ որ զանձն իւր ընծայեցու 18
 ցանէ՝ նա է ընտրեալ . այլ զոր տէրն ըն-
 ծայեցուցանէ :

ԳԼ. ԺԱ.

Լաւ էր եթէ ներէիք փոքր մի և ի 1
 մում անզգամութեանս . այլ և անսացէք
 իսկ : * Նախանձեցուցանեմ զձեզ 'ի նախան 2
 ձրն . Աստուծոյ զի խօսեցայ զձեզ առն մի-
 ում , իբրեւ զկոյս մի սուրբ յանդիման կա-
 ցուցանել Քրիստոսի : * Բայց երկնչիմ գու 5
 ցէ որպէս օձն խաբեաց զՆւայ խորաման-
 կութեամբ իւրով՝ ապականեցին միտք ձեր
 'ի միամտութենէն՝ որ 'ի Քրիստոս : * Զի ե 4
 թէ որ գալոցն իցէ՝ այլ Քրիստոս քարոզիցէ՝
 զոր մեքն ոչ քարոզեցաք . կամ ոգի օտար
 առնուցուք՝ զոր ոչ առէք , կամ աւետարան
 օտար՝ զոր ոչ ընկալարուք , բարւոք անսայիք
 նոցա : * Բայց ես այսպէս համարիմ , թէ 8
 ոչի՛նչ իւիք պակաս իցեմ քան զլաւ առա-
 քեալսն : * Թէպէտ և տգէտ եւս իցեմ 6
 բանիւ , այլ ոչ եթէ գիտութեամբ . սակայն
 յամենայնի յայտնեցաք զանձինս ամենեւին
 առ ձեզ : * Եւ եթէ մնաս ինչ գործեցի՝ զի 7
 զանձն խոնարհեցուցի . և այն՝ զի դուք
 բարձրասջիք . զի ձրի զաւետարանն Աստու-
 ծոյ աւետարանեցի ձեզ : * Զայլ եկեղեցիս 8
 կողոպտեցի առեալ թոշակ 'ի ձեր սպասա-

- 9 Լորու թիւնք : * Եւ յորժամ եկի առ ձեզ .
 թէպէտ և սրահասեաց ինչ , ոչ զոք ՚ի ձէնջ
 ձանձրացուցի , զի զսրահասու թիւնն իմ լցին
 եղբարքն եկեալք ՚ի մակեդոնացւոց , և
 յամենայնի առանց ծանրանալոյ ձեզ զանձն
 10 իմ սահեցի՝ և սահեցից : * Քանզի գոյ յիս
 ճշմարտութիւնն Քրիստոսի :
- 11 * Զի սարժանքս այս ոչ արդեւ լցին յինէն ^{ԲԴ}
 ՚ի կողմանս արայեցւոց : Ընդէր , իբրու թէ ^Ե
 ոչ սիրիցեմ զձեզ , զայն Սատուած գիտէ .
- 12 * զոր առնեմն՝ և արարից . զի հատից զսրատ-
 ճառս այնոցիկ՝ որ զսրատճառսն կամիցին .
 զի որով սարժիցինն , և նորա իբրեւ զմեզ
 13 դտանիցին : * Զի այնպիսիքն սուտ առաք-
 եալք , մշակք նենդաւորք , կերպարանին ՚ի
 14 կերպարանս առաքելոց Քրիստոսի : * Եւ չեն
 ինչ զարմանք , քանզի և ինքն սատանայ կեր-
 15 սարանի ՚ի հրեշտակ լուսոյ : * Եւ ոչինչ է
 մեծ՝ թէ և սաշտօնեայք նորա կերպարա-
 նին իբրեւ սաշտօնեայք արդարու թեան .
 որոց կատարածն եղիցի ըստ գործոց իւր-
 16 եանց : * Գարձեալ ասեմ , մի՛ ոք համարեա-
 ցի զիս անդդամ , ապա թէ ոչ՝ գոնէ իբրեւ
 զանդդամ ընկալարուք զիս , զի և ես փոքր
 17 մի ինչ սարժեցայց : * Եւ զոր խօսիմս՝ ոչ ե-
 թէ ըստ տեառն խօսիմ , այլ իբրեւ անդդա-
 մութեամբ՝ ըստ կարգի այդց սարժանաց :
- 18 * Եւ քանզի բազումք սարժին ըստ մարմնոյ՝
 19 և ես սարժեցայց : * Մտադիւր իմն անսա-

յիք անմտացն ձերովդ իմաստութեամբ :
 * Քանզի անսայք, եթէ որ խաբէ զձեզ, 20
 եթէ որ ծառայեցուցանէ, եթէ որ ուտէ
 զձեր, եթէ որ առնու ինչ, եթէ որ հպար-
 տանայ, եթէ որ զձեզ յանդիման հարկանէ :
 * Հստ անարգանացդ ասեմ, իբրեւ թէ մեք 21
 տկարացմք արդեօք . յոր ինչ որ համարձա-
 կիցի, անողգամութեամբ ասեմ, համարձա-
 կիցիմ և ես : * Եբրայեցիք իցեն, և ես . 22
 Իսրայէլացիք իցեն, և ես . զաւակ Աբրա-
 համո՞ւ իցեն, և ես . * պաշտօնեայք Քրիստ 23
 տոսի իցեն, յանդգնագոյնս ասացից՝ թէ ա-
 ռաւել եւս ես . եթէ վաստակօք՝ առաւել,
 եթէ գանիւք՝ եւս առաւել, եթէ բանտիւ՝
 աւելի քան զնոսա, եթէ մահուամբք՝ բա-
 զում անգամ : * 'ի հրէից հնգիցս՝ քառասուն 24
 միով պակաս արբի . * երիցս ձաղկեցայ . 25
 միանգամ քարկոծ եղէ . երիցս նաւակոծ ե-
 ղէ . զտիւ և զգիշեր յանդունդս տառապե-
 ցայ . * 'ի ճանապարհս բազում անգամ : 26
 վիշտս 'ի գետոց, վիշտս յաւազակաց, վիշտս
 յազգէ, վիշտս 'ի հեթանոսաց, վիշտս 'ի
 քաղաքի, վիշտս յանապատի, վիշտս 'ի ծո-
 վու, վիշտս 'ի սուտ եղբարց : * 'ի ջանս՝ և 27
 'ի վաստակս . 'ի տքնութիւնս բազում ան-
 գամ, 'ի քաղց և 'ի ծարաւ . 'ի պահս բա-
 զում անգամ . 'ի ցուրտ և 'ի մերկութեան :
 * Թող զայլ նեղութիւնսն . և զի հանապաղ 28
 խուժանն 'ի վերայ իմ կուտէր՝ և հոգք ամե-

20 նայն եկեղեցեացն : * Ո՛ հիւանդանայ՝ և ոչ
 ևս հիւանդանամ . ո՞ դայթակղի՝ և ոչ ևս
 տապանամ :

20 * Եթէ պարծել ինչ պարտ իցէ , զտկա

21 րութեանն պարծեցայց : * Աստուած և
 հայր Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի գի-
 տէ՛ որ է օրհնեալ յաւիտեանս , զի ոչ ստեմ :

22 * Ի Գամասկոս աղգասկեա Սրետայ արքայի
 պահէր դքաղաքն դամասկացւոց ունել զիս .

23 * և ընդ պատուհանն վանդակաւ կախեցայ
 ընդ պարխայն , և փախեայ ՚ի ձեռաց նորա :

ԳԼ . ԺԲ .

1 Արդ՝ պարծել ինչ պարտ իցէ . այլ
 օգնէ ինչ ոչ : Բայց եկից ՚ի տեսիլս և ՚ի

2 յայտնութիւնս տեառն : * Գիտեմ այր մի
 ՚ի Քրիստոս յառաջ քան զչօրեքտասան ամ ,
 եթէ մարմնով՝ ոչ գիտեմ , և եթէ առանց
 մարմնոյ՝ ոչ գիտեմ , Աստուած գիտէ . յա-

3 կինս : * Եւ գիտեմ զայնպիսի այր . եթէ
 մարմնով՝ և եթէ առանց մարմնոյ՝ ոչ գի-

4 տեմ . Աստուած գիտէ , * զի յափշտակե-
 ցաւ ՚ի դրախտն . և լուաւ բանս անձառս ,

5 զոր ոչ է պարտ մարդոյ խօսել : * Ասոն այն-
 պիաւոյն պարծեցայց . այլ վասն անձին ինչ

6 նրս : * Զի եթէ և կամիցիմ պարծել՝ ոչ

եղէց անդգամ, քանզի զարդարն ասեմ.
 այլ անխայեմ, գուցէ ոք համարիցի ինչ յիս
 աւելի՛ քան զոր տեսանիցէ յիս՝ կամ լսիցէ
 յինէն: * Եւ զի մի՛ առաւելութեամբ 7
 յայտնութեանցն հպարտացայց, տուաւ ինձ
 խայթ մարմնոյ հրեշտակ սատան՝ կռփել
 զիս, զի մի՛ հպարտացայց: * Եւ վասն այլ 8
 նորիկ երիցս անգամ աղաչեցի զտէր՝ զի՛ ի
 բաց արասցէ յինէն. * Եւ ասէ ցիս. շատ 9
 են քեզ շնորհք իմ, զի զօրութիւն իմ՝ ի
 տկարութեան կատարի: Եւ արդ՝ լաւ եւս
 լիցի ինձ պարծել ՚ի տկարութիւնս, զի բը-
 նակեսցէ յիս զօրութիւնն Քրիստոսի:

ԳԴ * Վասն որոյ հաճեալ եմ ընդ տկարու 10
 թիւնս, ընդ թշնամանս, ընդ վիշտս, ընդ
 հալածանս, և ընդ նեղութիւնս վասն Քրի-
 ստոսի. զի յորժամ տկարանամ, յայն-
 ժամ զօրանամ: * Եղէ անդգամ, քանզի 11
 գուք ստիպեցիք զիս. զի ինձ պարտ էր ՚ի
 ձէնջ վկայութիւն առնուլ՝ թէ ոչինչ պա-
 կաս գտայ քան զլաւ առաքեալսն. զի թէ-
 պէտ և ես ոչինչ եմ. * սակայն նշանք առաւ 12
 քելոյ գործեցան ՚ի ձեզ՝ ամենայն համբե-
 րութեամբ, նշանօք և արուեստիւք՝ և զօ-
 րութեամբք: * Եւ արդ զի՛նչ իցէ, որով 13
 պակաս գտայք քան զայլ եկեղեցիս. բայց
 եթէ այնու՝ զի ես զձեզ ոչ ձանձրացուցի.
 շնորհեցէ՛ք ինձ զմնասդ զայդ: * Ահաւասիկ 14
 այս երիցս անգամ պատրաստեալ եմ գալ

առ ձեզ . և ձեզ բերուն ինչ ոչ եղէց . զի ոչ
 խնդրեմ ՚ի նչ զձեր՝ այլ զձեզ . քանզի ոչ
 պարտին որդիք հարց զանձել՝ այլ հարք որդ-
 15 ւոց : * Բայց ես մտադիւրու թեամբ ծախե-
 ցից , և ծախեցայց վասն անձանց ձերոց .
 զի թէպէտ և յառաւել սիրոյն զձեզ սակաւ
 16 սիրիցեմ : * Այլ դրեթէ ես ոչ ՚ի նչ ծանրա-
 ցայ ձեզ . այլ քանզի խորագէտ էի , խելօք
 17 կալայ զձեզ : * Միթէ որովք առաքեցին առ
 18 ձեզ՝ նորօք ինչ ադահեցի՝ ՚ի ձէնջ : * Աղա-
 չեցի զՏիտոս՝ և առաքեցի ընդ նմա զեղբայ-
 րն , միթէ ադահեաց ինչ զձեր Տիտոս : ոչ
 նովին որով զնացաք . ոչ նովին շաւղօք
 շրջեցաք :

19 * Գարձեալ համարիցիք՝ եթէ յողոք անկ- ԳԶ
 եալ ինչ ձեզ աղերսիցեմք : առաջի Աստու-
 ծոյ ՚ի Քրիստոս խօսիմք , զի ամենայն ինչ սի-
 20 րելիք վասն ձերոց շինու թեան է : * Այլ
 երկնչիմ , դուցէ եկեալ՝ ոչ որպէս ես կա-
 միմն դտանիցեմ զձեզ , և ես դտանիցիմ ձեզ՝
 որպէս և դուք ոչ կամիցիք : դուցէ դար-
 ձեալ հեռ , նախանձ , սրտմտու թիւնք , դըր-
 դուու թիւնք , չարախօսու թիւնք , քու-
 թիւնք , հալարտու թիւնք , ամբարտաւանու-
 21 թիւնք , խռովու թիւնք : * Դուցէ դարձեալ
 յորժամ դայցեմ՝ նկուն ինչ առնիցէ զիս
 Աստուած իմ առ ձեզ , և սուգ առնուցում
 վասն բազմաց յառաջագոյն մեղուցելոց , և
 ոչ ասպաշխարեւոց՝ ՚ի վերայ պղծու թեան և

պոռնկութեան և գիշութեան՝ զոր գործեցին :

ԳԼ. ԺԳ.

Այս երկիցս անգամ գամ առ ձեզ . զի 1
 'ի բերանոյ երկուց և երկից վկայից հաստա-
 տեսցի ամենայն բան : * Յառաջ ասացի և 2
 դարձեալ կանխսու ասեմ յանդիման երկիցս
 անգամ . և այժմ 'ի բացուստ գրեմ յառա-
 ջագոյն յանցուցելոյն՝ և այլոցն ամենեցուն .
 զի եթէ եկից դարձեալ՝ ոչ խնայեցից : * Եւ 3
 թէ զփորձ ինչ խնդրէք զՔրիստոսի . որ ի-
 նեւս ընդ ձեզ խօսի . որ հզօրացեալն է 'ի
 ձեզ , և ոչ տկարացեալ : * Զի թէսկտ և 4
 խաչեցաւ 'ի մերմէ տկարութենէն , այլ կեն-
 դանի է զօրութեամբն Աստուծոյ . և մեք
 թէսկտ և տկարանայցեմք վասն նորա , այլ
 կենդանի լիցուք ընդ նմա զօրութեամբն
 Աստուծոյ :

ԳԿ * Փորձեցէք զանձինս ձեր , եթէ կայք 'ի 5
 նոյն հաւատս . քննեցէք զանձինս , եթէ ոչ
 գիտէք զանձինս՝ զի Քրիստոս Յիսուս 'ի ձեզ
 է . բայց եթէ անպիտան ինչ իցէ : * Այլ 6
 ակն ունիմ թէ գիտիցէք , զի մեք ոչ եմք
 անպիտանք : * Այլ խնդրեմք յԱստուծոյ՝ զի 7
 մի ինչ արասցէ ձեզ չար : ոչ զի մեք ըն-
 տիրք երեւեսցուք , այլ զի դուք զբարիս
 գործիցէք՝ և մեք անպիտանք իցեմք : * Զի 8

- ոչ կարեմք ինչ հակառակ կալ ճշմարտու-
 թեանն . այլ վերակացու եմք ճշմարտու-
 9 թեանն : * Խրախ եմք՝ յորժամ մեք տկարա-
 նայցեմք՝ և դուք զօրաւոր իցեք : զգոյն իսկ
 և ազօթս առնեմք զձեր հաստատութիւնդ :
 10 * Վասն այնորիկ զայս ՚ի հեռուստ գրեմ .
 զի մի՛ յորժամ եկից՝ սաստկութեամբ վա-
 րեցայց՝ ըստ իշխանութեանս , զոր ետ ինձ
 11 տեր ՚ի շինել՝ և ոչ ՚ի քակել : * Այսուհե-
 տեւ կ'զբարբ , ողջ լերուք՝ հաստատուն
 կացեք՝ մխիթարեցարուք՝ միաբան լերուք՝
 խաղաղութիւն արարեք . և Աստուած խա-
 12 զաղութեան և սիրոյ՝ եղիցի ընդ ձեզ : * Ող-
 ջոյն սուք միմեանց ՚ի համբոյր սրբութեան :
 13 ողջոյն տան ձեզ սուրբք ամենայն : * Շը-
 նորհք տեսուն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ,
 և սերն Աստուծոյ , և հաղորդութիւն հոգ-
 ւոյն սրբոյ ընդ ձեզ ամենեւին . ամէն :

Ա. Կորնթեացի երկրորդ գրեցումն ՚ի Փեւեդդեաց ,
 ՚ի յեռն Տեղոսի և Ղուկայ :

Թ Ո Ւ Ղ Թ

Պ Օ Ղ Ո Ս Ի Ա Ռ Ա Ք Ե Լ Ո Յ

Ա Ռ Գ Ա Ղ Ա Տ Ա Ց Ի Ս Ն

Գ Լ . Ա .

ԳԳ Պ Օ Ղ Ո Ս առաքեալ ոչ 'ի մարդկանէ և 1
 ոչ 'ի ձեռն մարդոյ, այլ 'ի ձեռն Յիսուսի Քրիստոսի և աստուծոյ հօր՝ որ յարոյց զնա 2
 'ի մեռելոց . * և որ ընդիս են եղբարք ամե 3
 նեքին, եկեղեցեացոյ գաղատացւոց : * Շը 4
 նորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն յաստու 5
 ծոյ 'ի հօրէ և 'ի տեառնէ մերմէ Յիսուսէ 6
 Քրիստոսէ . * որ ետ զանձն իւր վասն մեղաց 7
 մերոց, զի զմեզ փրկեացէ յաշխարհէ չարէ՝ 8
 ըստ կամացն աստուծոյ և հօր մերոյ . * ու 9
 ըստ փառք յաւիտեանս յաւիտենից՝ ամէն : 10
 * Զարմանամ զի այդպէս վաղվաղակի փո 11
 փոխիք յայնմանէ որ կոչեացն զձեզ 'ի շը 12
 նորհան Քրիստոսի՝ յայլ աւետարան . * որ 13

- ոչ գոյ այլ, բայց եթէ իցեն ոմանք որ խը-
 ուովեցուցանիցեն զձեզ, և կամիցին շք-
 8 ջել զաւետարանն Քրիստոսի: * Այլ թէ մեք,
 կամ հրեշտակ յերկնից աւետարանեցէ
 ձեզ աւելի քան զոր աւետարանեցաքն ձեզ,
 9 նորովեալ լիցի: * Արդե՞ս յառաջագոյնն ա-
 սացաք՝ և արդ դարձեալ ասեմ, եթէ որ
 աւետարանեցէ ձեզ աւելի քան զոր առի-
 10 քրն, նորովեալ լիցի: * Արդ՝ մարդկան հա-
 ճոյ լինիցիմ, թէ Աստուծոյ. կամ խնդրի-
 ցեմ մարդկան հաճոյ լինել, եթէ տակաւին
 մարդկան հաճոյ լինէի, ապա Քրիստոսի
 ծառայ ոչ էի:
- 11 * Յուցանեմ ձեզ եղբարք զաւետարանն, ~
ԻԶ
~
 որ աւետարանեցաւ յինէն. զի ոչ է ըստ
- 12 մարդոյ. * քանզի և ոչ ես ՚ի մարդոյ առի,
 և ոչ ուսայ յումեքէ, այլ ՚ի յայտնութենէն
- 13 Յիսուսի Քրիստոսի: * Քանզի լուեալ իսկ է
 ձեր զիմ գնացսն, որ երբեմն ՚ի հրէու-
 թեան անդ. զի այնչափ հալածէի զեկեղե-
 ցին աստուծոյ, և աւար հարկանէի զնա:
- 14 * Եւ յառաջագէմ էի ՚ի հրէութեանն՝ քան
 զբաղում հասակակիցս իմ, որ յազդին ի-
 մում էին. առաւել նախանձախնդիր էի ի-
- 15 մոյ հայրենի աւանդութեանցն: * Այլ յոր-
 ժամ կամեցաւ Աստուած՝ որոշեաց զիս յո-
 ըովայնէ մօր իմոյ, և կոչեաց ՚ի ձեռն շք-
- 16 նորհաց իւրոյ, * յայտնել զորդին իւր ինեւ
 զի աւետարանեցից զնա ՚ի հեթանոսս. ան-

դէն վաղվաղակի ոչինչ զգացուցի մարմնոյ
 և արեան . * և ոչ ելի յԵրուսաղէմ, առ 17
 որ յառաջագոյն քան զիս առաքեալքն էին .
 այլ չոգայ յԱրաբիա, և դարձեալ դարձայ
 ՚ի Գամասկոս : * Ապա յետ երից ամաց ե- 18
 լի յԵրուսաղէմ տեսանել զՊետրոս . և եղէ
 առ նմա աւուրս հնգետասան : * Զայլ որ 19
 յառաքելոց անտի ոչ տեսի, բայց միայն
 զՅակոբոս զեղբայրն տեառն : * Այլ զոր գը- 20
 րեմս առ ձեզ, ահաւասիկ առաջի Աստու-
 ծոյ՝ զի ոչ ստեմ : * Ապա եկի ՚ի կողմանս 21
 ասորւոց և կիլիկեցւոց : * Եւ յանձանօթս 22
 էի երեսօք եկեղեցեացն՝ որ ՚ի Թլիատու-
 թենէ անտի էին ՚ի Քրիստոս : * Բայց զի 23
 լսելով լուեալ էր, թէ որ հալածէրն զմեզ
 յայնժամ, ա՛րդ աւետարանէ զհաւատան՝
 զոր երբեմն խախտէր : * և փառաւոր առ- 24
 նէին ինեւ զԱստուած :

ԳԼ. Բ.

~
 ԵԿ
 ~

* Ապա յետ ամաց չորեքտասանից միւ- 1
 սանգամ ելի յԵրուսաղէմ ընդ Բառնաբայ .
 առեալ ընդիս և զՏիտոս : * Եւ ելի ըստ 2
 յայտնութեանն . և զգացուցի նոցա զաւե-
 տարանն՝ զոր քարոզէի ՚ի հեթանոսս, առան-
 ձինն այնոցիկ՝ որ կարծեալքն էին, գուցէ
 ընդունայն ինչ ընթացեալ իցեմ, կամ ըն-
 թանայցեմ : * Այլ և ոչ Տիտոս՝ որ ընդ իս 3

- 1 'ի հեթանոսաց էր , բռնադատեցաւ թլիա-
 2 տիկ . * այլ վասն սպրդողաց սուտ եղբարցն ,
 որք սպրդեցին մտանել դիտել զազատու-
 թիւնն մեր՝ զոր ունիմք 'ի Յիսուս Քրիստոս .
 3 զի զմեզ ծառայեցուցեն : * Արոց և ոչ առ
 ժամանակ մի անսացաք հնազանդութեանն .
 զիճչմարտութիւն աւետարանին հաստատեա-
 4 յի առ ձեզ : * Բայց զկարծելոցն եթէ իցեն
 ինչ , որպիսի որ երբեմն էին , չէ՛ ինչ ինձ
 5 փոյթ . քանզի Աստուած ակն մարդկան ոչ
 առնու . զի ինձ կարծեալքն այնպիսի ինչ
 6 ոչ զգացուցին : * Այլ զնորին հակառակն՝
 իբրեւ տեսին թէ հաւատացեալ է ինձ ա-
 7 վետարանն անթլիատութեան որպէս Աեա-
 8 րոսի 'ի թլիատութեան . * զի որ յաջողեացն
 Աեորոսի յառաքելութիւն թլիատութեա-
 9 նն , յաջողեաց և ինձ 'ի հեթանոսս . * իբ-
 րեւ դիտացին զչնորհանոր տուեալ էին ինձ ,
 Յակովբոս՝ և Աեփաս՝ և Յովհաննէս , որ
 կարծեալք սիւնքն էին , ձեռն ետուն հա-
 10 վանութեան ինձ և Բառնաբայ . զի մեք 'ի
 հեթանոսս , և նորա 'ի թլիատութեանն .
 11 * Բայց միայն զի զաղքատան յիշեցուք .
 զոր և ես փութացայ զնոյն առնել :
 12 * Այլ յորժամ եկն Աեփաս յԱնտիոք , ^{ԵՊ}
 ընդդէմ դարձայ նորա . քանզի գող իբրեւ
 13 սողտեալ իմն էր . * քանզի մինչչեւ եկեալ
 էին ոմանք առ 'ի Յակովբայ , ընդ հեթա-
 նոսս ուտէր անխափր . իսկ իբրեւ եկին ,

զատանէր և որսէր զանձն, երկուցեալ
 յայնցանէ՝ որ ՚ի թլիատութենէ անտի էին :
 * Եւ կեղծաւորեցան ընդ նմա և այլ հրէայ- 15
 քըն . մինչեւ Բառնաբաս անգամ խոնար-
 հեցաւ ՚ի նոցա կեղծաւորութիւնն : * Այլ 14
 իբրեւ տեսին թէ ոչ ուղիղ գնան ՚ի ճշ-
 մարտութիւն աւետարանին, ասեմ ցկեփաս
 առաջի ամենեցուն, եթէ դու որ Հրէայդ
 ես՝ հեթանոսաբար՝ և ոչ հրէաբար կեաս,
 զիարդ ստիպես հեթանոսաց լինել հրէա-
 րէն : * Զի մեք բուն Հրէայք եմք, և ոչ 15
 ՚ի հեթանոսաց մեղաւորք : * Զայս գիտեմք՝ 16
 եթէ ոչ արդարանայ մարդ ՚ի գործոց օրի-
 նաց, եթէ ոչ՝ ՚ի հաւատոցն Յիսուսի Քրիս-
 տոսի . և մեք ՚ի Քրիստոս Յիսուս հաւատա-
 ցաք, զի արդարասցուք ՚ի հաւատոցն Քր-
 իստոսի, և ոչ ՚ի գործոց օրինաց . զի ՚ի
 գործոց օրինաց ոչ արդարացի ամենայն
 մարմին : * Իսկ եթէ մինչ խնդրիցեմք ար- 17
 դարանալ ՚ի Քրիստոս, և գտանիցիմք մե-
 ղաւորք . ապա ուրեմն՝ Քրիստոս մեղաց
 պաշտօնեայ եղեւ . քաւ լիցի : * Զի եթէ 18
 զոր քակեցին՝ զնոյն միւսանգամ շինիցեմ .
 ապա յանցաւոր զանձն իմ ես ինձէն երե-
 ւեցուցանեմ : * Զի ես օրինօք, օրինացն 19
 մեռայ, զի Աստուծոյ կեցից, և ընդ Քր-
 իստոսի ՚ի խաչ ելից : * Եւ կենդանի եմ 20
 այսուհետեւ . ոչ ես՝ այլ կենդանի է յիս
 Քրիստոս :

* Այլ որ այժմս կեամ մարմնով, հաւա-
 ամբ՝ որդւոյն Աստուծոյ կեամ. որ սիր-
 եացն զիս, և մասնեաց զանձն վասն իմ:
 21 * Եւ ես ոչ անարդեմ զչնորհսն Աստուծոյ:
 զի եթէ, յօրինաց անտի էր արդարութիւն,
 ասլա Քրիստոս զուր մեռաւ:

ԳԼ. Գ.

1 Ո՞ անմիտ գաղատացիք, ո՞ նախանձ ա-
 րար զձեզ (ոչ հնազանդել ճշմարտութեան).
 որոց դրեթէ առաջի աչաց Քրիստոս Յիսուս
 2 դրեցաւ ՚ի խաչ ելեալ: * Զայս միայն կա-
 միմ ուսանել ՚ի ձեռք. ՚ի գործոց օրինաց զհո-
 գին ընկալարուք՝ եթէ ՚ի լրոյ հաւատոց:
 3 * Այսչափ անմիտ էք. սկսեալ հողւով՝ և
 4 արդ մարմնով վախճանիք: * Եւ այնչափ անցք
 5 անցին ընդ ձեզ զուր՝ եթէ իցէ զուր: * Իսկ
 արդ՝ որ բաշխեաց ՚ի ձեզ զհողին՝ և յաջող-
 եաց ՚ի ձեզ զղօրութիւնս. ՚ի գործոց օրի-
 6 նաց է՝ եթէ ՚ի լրոյ հաւատոց: * Որպէս Աբ-
 րահամ հաւատաց յԱստուած՝ և համարե-
 7 ցաւ նմա յարդարութիւն: * Գիտիցէք արդ-
 եօք. զի որք ՚ի հաւատոց անտի են, նոքա
 8 են որդիք Աբրահամու: * Յառաջագոյն գի-
 տէր գիր, եթէ ՚ի հաւատոց անտի արդա-
 րացուցանէ Աստուած զհեթանոսս, յառա-
 ջագոյն գիտէր գիր, եթէ ՚ի հաւատոց ան-
 տի արդարացուցանէ Աստուած զհեթանոսս:

յառաջագոյն խոստացաւ Աբրահամու, թէ
 'ի քեզ օրհնեսցին ամենայն ազգք: * Այսու 9
 հետեւ որք հաւատոց անտի են՝ օրհնին
 ընդ հաւատացելոյն Աբրահամու: * Զի 10
 որ միանգամ 'ի գործոց օրինացն են, ընդ ա-
 նիծիւք են. քանզի գրեալ է. թէ անիծեալ
 ամենայն մարդ՝ որ ոչ կացցէ յամենայն գըր-
 եալսն 'ի գիրս օրինաց՝ առնել զամենայն:
 * Զի օրինօքն ոչ ոք արդարանայ առաջի Աս- 11
 տուծոյ, այն յայտ իսկ է. զի արդարն՝ ասէ,
 զի 'ի հաւատոց կեցցէ:

* Բայց օրէնքն չեն 'ի հաւատոց, այլ որ 12
 արասցէ զայն՝ կեցցէ 'ի նոսին: * Քրիստոս 13
 գնեաց զմեզ յանիծից օրինացն, եղեալ վասն
 մեր անէծք. զի գրեալ է, թէ անիծեալ ա-
 մենայն, որ կախեալ կայցէ զփայտէ. * զի 14
 'ի հեթանոսս օրհնութիւն Աբրահամու ե-
 ղիցի 'ի Քրիստոս Յիսուս. զի մեք զաւետիս
 հոգւոյն սրբոյ առցուք հաւատովք: * Ըստ 15
 մարդկութեան ասեմ, եղբարք. ապաքէն
 զմարդկան հաստատեալ կտակ ոչ ոք կարէ
 անարգել. և ոչ այլ հրաման 'ի վերայ այնր
 տալ: * Իսկ Աբրահամու խոստացան աւել 16
 տիքն, և զաւակի նորա. և ոչ ասէ զաւա-
 կաց՝ իբրեւ զբազմաց, այլ իբրեւ զմիոյ,
 թէ՛ և զաւակի քում, որ է Քրիստոս: * Բայց 17
 զայս ասեմ, զկտակն յառաջագոյն հաստատ-
 եալ յԱստուծոյ 'ի Քրիստոս. օրէնքն որ յետ
 չարեքհարիւր և երեսուն ամի եդան, ոչ կա-

- րեն խախտել առ 'ի խափանելոյ զաւետիան :
 18 * Եւ յօրինաց անտի է ժառանգութիւնն ,
 ապա ոչ եւս յաւետեացն : Բայց Աբրահա-
 19 մու աւետեօք շնորհեաց Աստուած : * Իսկ
 զի՛նչ իցեն օրէնք : յանցուածոց վասն յա-
 ւելան , մինչեւ եկեացէ զաւակն , որում
 խոստացեալն էր՝ կարդեալ հրեշտակօք 'ի
 20 ձեռն միջնորդի : * Իսկ միջնորդ միոյ ուրուք
 21 ոչ է՝ բայց Աստուած մի է : * Իսկ արդ՝ օ-
 րէնքն հակառակ ի՛նչ իցեն աւետեացն Աս-
 տուծոյ , քաւ լիցի : զի եթէ տուեալ էին
 օրէնքն՝ որ կարող էին կենդանի առնել , ա-
 պա հաստատ յօրինաց անտի էր արդարու-
 22 թիւն : * Այլ փակեցին գիրք զամենեւին
 ընդ մեզօք , զի աւետիքն 'ի հաւատոց
 անտի Յիսուսի Քրիստոսի տացին հաւատա-
 23 ցելոց : * Մինչչեւ հաւատքն եկեալ էին՝
 ընդ օրինօքն փակեալ պահէաք 'ի հանդերձ-
 եալ հաւատան , որ յայանելոց էին 'ի մեզ :
 24 * Ապա օրէնքն դաստիարակ եղեն մեզ 'ի
 Քրիստոս Յիսուս , զի 'ի հաւատոցն արդա-
 25 րացուք : * Այլ իբրեւ եկին հաւատքն ,
 26 ոչ եւս ընդ դաստիարակաւ եմք : * Քանզի
 ամենեքին որդիք Աստուծոյ էք հաւատովք
 27 'ի Յիսուս Քրիստոս : * Որք միանդամ 'ի Քր-
 լիստոս մկրտեցարուք , զՔրիստոս զդեցեալ
 28 էք . շէք խաիր . * ոչ հրէի՝ և ոչ հեթանոսի .
 ոչ ծառայի՝ և ոչ ազատի . ոչ արուի՝ և ոչ
 իդի . զի ամենեքեան դուք մի էք 'ի Քրիս-

տոս Յիսուս : * Ապա եթէ դուք Գրիստոսի 29
էք , ուրեմն Աբրահամու զաւակ էք՝ ըստ
աւետեացն ժառանգ :

ԳԼ. Դ.

24 Զայս ասեմ . ցորքան ժամանակս ժա 1
ռանգն տղայ է՝ չէ ինչ առաւել քան ըզ
ճառայն . թէպէտ և տէր իցէ ամենեցուն .
* այլ ընդ հազարապետօք է , և ընդ գա 2
լառապետօք՝ մինչեւ 'ի ժամանակակէտ հօ-
րըն : * Նոյնպէս և մեք մինչ տղայքն էաք՝ ընդ 3
տարերբ աշխարհիս 'ի ճառայու թեան կա-
յաք : * Այլ իբրև եկն լրումն ժամանակին , 4
առաքեաց Աստուած զորդին իւր՝ որ եղև
'ի կնոջէ , և եմուտ ընդ օրինօք . * զի զնոսա 5
որ ընդ օրինօքն իցեն , գնեսցէ . զի մեք զոր-
դեգրութիւն ընկալցուք : * Եւ զի էք դուք 6
որդիք , առաքեաց Աստուած զհոգի որդւոյն
իւրոյ 'ի սիրտս մեր՝ որ աղաղակէ աբբա՝
հայր : * Այսուհետեւ չես ճառայ , այլ որ 7
դի . եթէ որդի՝ և ժառանգ Աստուծոյ : * Այլ 8
յայնժամ մինչ ոչն գիտէիք զաստուած՝ ճա-
ռայէիք այնոցիկ՝ որ ոչն էին 'ի բնէ աստ-
ուածք : * Այլ այժմիկ ճանեսք զաստուած , 9
մանաւանդ թէ ճանուցայք իսկ յաստու-
ծոյ , զի՛արդ դառնայք միւսանգամ անդրէն
'ի տարերսն՝ 'ի տկարս և յաղքատս , ո-
րոց միւսանգամ զանձինս ճառայեցուցա-

- 10 նեւ կամիր : * Չաւուրս խորէք՝ և զամիսս՝
 11 և զժամանակս՝ և զտարիս : * Երկնչիւմ ՚ի
 ձէնջ , դուցե թէ ՚ի զուր ինչ վաստակեցի
 12 ՚ի ձեզ : * Եղերուք իբրեւ զիս , քանզի և
 ես իբրեւ զձեզդ էի : Ե՛ղբարք՝ աղաչեմ ըզ
 13 ձեզ , չիք ինչ ձեր մեղուցեալ առ իս : * Գի-
 տէք դուք՝ զի տկարութեամբ մարմնոյ ա-
 ւետարանեցի ձեզ զառաջինն , և զփորձան-
 14 սրն որ ՚ի մարմնի խոււմ էին , * ոչ անարդե-
 ցիք՝ և ոչ անդոսնեցիք . այլ իբրեւ զհը-
 րեշտակ աստուծոյ ընկալայք զիս՝ իբրեւ
 15 զՔրիստոս Յիսուս : * Իսկ արդ ո՛ւր է երա-
 նութիւնն ձեր , վկայեմ ձեզ՝ եթէ հնար ինչ
 16 էր՝ զաչս ձեր հանելիք և տայիք ինձ : * Արդ՝
 զի թշնամի իմն եղէ ձեզ , զի զստոյգն խօսե-
 17 ցայ : * Այլ նախանձեցուցանեն զձեզ ոչ ՚ի
 բարի . և արդեւուլ կամին զձեզ՝ զի նոցա
 18 նախանձաւորք վնիցիք : * Բայց լաւ է նա-
 խանձաւոր վնեւ ՚ի բարիս՝ յամենայն ժամ ,
 և ոչ միայն յորժամ ՚ի ձերում միջի իցեմ :
 19 * Արդեակք իմ , զորս դարձեալ վերբս- 27
 տին երկնեմ , մինչեւ նկարեացի Քրիստոս
 20 ՚ի ձեզ : * Ասմէի այժմ դալ առ ձեզ՝ և փո-
 խեւ զբարբառ իմ . զի տարակուսեալ եմ
 21 ես վասն ձեր : * Ասէք ինչ ինձ՝ որ ընդ օրի-
 նօքն կամիր վնեւ , չիցէ ընթերցեալ ձեր զօ-
 22 րէնս : * Զի դրեալ է՝ թէ Աբրահամու եր-
 կու որդիք էին , մի յաղախնոյ անտի , և մի
 23 յաղատէն : * Այլ որ յաղախնոյն էր՝ ըստ

մարմնոյ ծնեալ էր , և որ յազատէն՝ ըստ
 աւետեաց . * որ է առակ օրինակի : Զի այս 24
 ինքն են երկու կտակարանք , մի 'ի լեռնէ
 Սինայ 'ի ծառայութիւն ծնեալ՝ որ է Հա-
 գար : * Քանզի Հագարն՝ լեռն Սինա է 25
 յԱրաբիա , հաւասար է այսմ Երուսաղէմի ,
 զի ծառայէ որդւովք իւրովք հանդերձ :
 * Այլ վերինն Երուսաղէմ ազատ է՝ որ է 26
 մայր մեր ամենեցուն : * Զի գրեալ է . ու 27
 ըստ լեր ամուլ՝ որ ոչ ծնանէիր . գոչեա և
 աղաղակեա՝ որ ոչդ երկնէիր . զի բազում
 են որդիք սկնգկիդ առաւելքան զԱրամբ-
 ւոյն : * Այլ մեք եղբարք՝ ըստ Սահակայ ա 28
 ւետեացն որդիք եմք : * Այլ որպէս յայն 29
 ժամ , որ ըստ մարմնոյն ծնեալ էր՝ հալա-
 ծէր զայն որ ըստ հոգւոյն , նոյնպէս և այ-
 ժըմ : * Այլ զի՞նչ ասէ գիր . 'ի բաց հան զա-
 ղախինդ և զորդի դորա . զի մի՛ ժառանգես-
 ցէ որդի աղախնոյն՝ ընդ որդւոյն աղատի :
 * Վասն որոյ եղբարք՝ չեմք որդիք աղախ 30
 նոյն , այլ աղատին . աղատութեամբն , որով
 Քրիստոս զվեզ աղատեցոյց :

ԳԼ. Ե.

Պինդ կացէք այսուհետեւ , և մի՛ միւ 1
 սանգամ ընդ լծով ծառայութեան մտանէք :

22

* Ահաւասիկ ես Պօղոս ասեմ ձեզ . զի ե 2
 թէ թլփատիք , Քրիստոս ինչ ձեզ ոչ օգնէ :

- 5 Վկայեմ ամենայն մարդոյ՝ որ թլփատիցի,
 թէ պարտական է զամենայն օրէնսն կատա-
 6 րել: * Ստափանեալ էք ՚ի Քրիստոսէ՝ որ օրի-
 նօքն արդարանայք, և անկեալ էք ՚ի շը-
 7 նորհաց անտի: * Զի մեք հողւոյն՝ ՚ի հա-
 ւատոյ յուսոյն արդարութեան ակն ունիմք:
 8 * Զի ՚ի Քրիստոս Յիսուս՝ ոչ թլփատու-
 թիւն ինչ կարող է՝ և ոչ անթլփատութիւն.
 9 այլ հաւատք սիրով յաջողեալք: * Բարւոք
 10 ընթանայիք, ո՞ կասեցոյց զձեզ ճշմարտու-
 11 թեանն չհաւանել: * Զի այն հրապոյրք՝ ոչ
 12 յայնմանէ, են՝ որ կոչեացն զձեզ: * Փոքր մի
 13 խմոր զամենայն զանդուած խմորէ: * Այլ
 14 ես յուսացեալ եմ ՚ի ձեզ տերամք՝ թէ ոչ
 այլազոյս ինչ խորհիցիք: և որ խռովեցուցա-
 նէ զձեզ՝ կրեցէ դատաստան՝ ո՞ որ և իցէ:
 15 * Այլ ես եղբարք՝ եթէ թլփատութիւն քա-
 րողէի, ընդէ՞ր տակաւին հալածիմ: ասլա
 ուրեմն խափանեալ իցէ դայթակղութիւն
 16 խաչին: * Արանի՛ թէ մօտակտուր իսկ լինէ-
 17 ին՝ որ զձեզն խռովեցուցանեն: * Զի դուք
 յազատութիւն կոչեցեալ էք՝ եղբարք, մի-
 այն դի ազատութիւն ձեր ոչ լինիցի ՚ի պատ-
 ճառս մարմնոյ. այլ սիրով ծառայեցէք միմ-
 18 և անոց: * Զի ամենայն օրէնք ՚ի մի բան կա-
 տարին. ՚ի սիրեցեան զընկերքս իբրեւ զան-
 19 ձրն քո: * Ասլա եթէ զմիմեանս խաճատի-
 ցէք՝ և ուտիցէք. զդոյշ լերուք՝ գուցէ ՚ի
 միմեանց սատակիցիք:

ԷԴ

* Բայց զայս ասեմ. հոգւով գնացէք, և 16
 զցանկութիւն մարմնոյ մի կատարէք: * Զի 17
 մարմին ցանկայ հակառակ հոգւոյ, և հոգի
 հակառակ մարմնոյ. և զի սոքա միմեանց
 հակառակ են. մի զոր կամիցիքն՝ զայն առ-
 նիցէք: * Իսկ եթէ հոգւով վարիք, ապա 18
 չէք ընդ օրինօք: * Զի յայտնի են գործք 19
 մարմնոյ. այսինքն են շնութիւն, պոռնկու-
 թիւն, պղծութիւն, գիջութիւն, * կռա- 20
 պաշտութիւն, կախարդութիւն, թշնամու-
 թիւն, հեռ, նախանձ, բարկութիւն, հա-
 կառակութիւնք, երկպառակութիւնք, հեր-
 ձուածք, * չարակնութիւնք, սպանու- 21
 թիւնք, արբեցութիւնք, անառակութիւնք,
 և որ ինչ սոցին նման են: զոր յառաջագոյն
 իսկ ասեմ ձեզ, որպէս կանխաւն ասէի, թէ
 որ զայսպիսի ինչ գործեն՝ զարքայութիւն
 Աստուծոյ ոչ ժառանգեն: * Իսկ պտուղ 22
 հոգւոյն այս է. սէր խնդութիւն խաղաղու-
 թիւն երկայնմտութիւն, * քաղցրութիւն,
 բարութիւն, հաւատք, հեղութիւն, ժուժ-
 կալութիւն. զայնպիսեաց աստի օրէնքն չեն
 հակառակ: * Իսկ որ Քրիստոսեանքն են, 24
 զմարմինս իւրեանց՝ ի խաչ հանին կարեօքն
 և ցանկութեամբք հանդերձ: * Եթէ կեամք 25
 հոգւով ընդ հոգւոյն և միաբանեսցուք:
 * Եւ մի լիցուք սնապարծք՝ միմեանց ձայն 26
 տալոյ, և ընդ միմեանս նախանձելոյ:

ԳԼ. Զ.

- 1 Եղբարք՝ եթէ յանկարծ ըմբռնեացի ԷԶ
 որ ՚ի ձե՛նջ յինչ և իցէ յանցանա , դուք որ
 հողեւորքդ էք՝ հաստատեցէք զայնպիսին
 հողւով հեղութեան . զգոյշ լինիցիք ան-
 2 ձանց՝ զի մի՛ և դուք փորձիցիք : * Զմի-
 մեանց բեռն բարձէք , և այնպէս կատա-
 3 բեցէք զօրէնան Քրիստոսի : * Եթէ համա-
 բիցի որ լինել ինչ՝ և չիցէ , զանձն իւր խա-
 4 բէ : * Զգործ իւր կշռեացէ իւրաքանչիւր
 որ , և ասլա անձին իւրում միայն սրարձանա
 5 տացէ , և մի՛ առ ընկերաւն : * Զի իւրաքան-
 6 ջիւրոք զիւր բեռն բառնալոց է : * Հաղոր-
 դութիւն արացէ աշակերտն վարդասլետին՝
 7 յամենայն բարութիւնա : * Մի՛ խաբիք .
 8 Սատուած ոչ արհամարհի : * Զի զոր ինչ
 սերմանէ մարդ՝ զնոյն և հնձեացէ . որ սեր-
 մանէ ՚ի մարմին իւր , ՚ի մարմնոց անտի հըն-
 ձեացէ զասպականութիւն . և որ սերմանէ ՚ի
 հողին՝ ՚ի հողւոյ անտի հնձեացէ զկեանան
 9 յաւիտենից : * Ս. յլ զբարիս գործել մի ձանձ-
 րացուք , զի ՚ի ժամանակի իւրում հնձեա-
 10 ցուք առանց լքանելոյ : * Ս. յառհետեւ մինչ-
 դեռ ժամանակս ՚ի ձեռս է՝ գործեսցուք
 զբարիս առ ամենեւեան , մանաւանդ առ
 11 ընտանիան հաւատոց : * Տեսէք՝ որպիսի գը-
 12 լով գրեցի առ ձեզ իմով ձեռամբ : * Զի

որ միանգամ կամին բարեմարդիկ լինել մարմն
նով, նոքա ստիպեն զձեզ թլփատել. միայն
զի մի զխաչին Գրիստոսի զհետ երթայցեն :
* Քանզի որ թլփատեալքն իսկ են, նոքա զօ. 15
րէնսն ոչ պահեն. այլ կամին՝ զի դուք
թլփատեսջիք, զի ձերով մարմնովդ պար-
զըծեսցին :

* Այլ ինձ քաւ լիցի պարծել՝ բայց մի. 14
այն՝ ի խաչն տեառն մերոյ Յիսուսի Գրիս-
տոսի, որով ինձ աշխարհ ՚ի խաչ ելեալ է՝
և ես աշխարհի : * Զի (՚ի Գրիստոս Յիսուս), 15
ոչ թլփատութիւն ինչ է՝ և ոչ անթլփատու-
թիւն. այլ նոր արարածս : * Եւ որ միան. 16
գամ այսմ կանոնի միաբան լինին, խաղա-
ղութիւն ՚ի վերայ նոցա և ողորմութիւն՝
և ՚ի վերայ իսրայէլին Աստուծոյ : * Այսու. 17
հետեւ աշխատ ոք զիս մի՛ արասցէ. զի ես
զչարչարանսն Գրիստոսի ՚ի մարմնի իմում կը-
րեմ : * Շնորհք տեառն մերոյ Յիսուսի Գր. 18
րիստոսի ընդ ոգւոյդ ձերում եղբարք. ա-
մէն :

Ա. Գաղատացիս՝ Գրեցաւ ՚ի Հռովմէ :

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՌ ԵՓԵՍԱՑԻՄՆ

ԳԼ. Ա.

1 ՊՕՂՈՍ առաքեալ Յիսուսի Գրիստոսի ^{ԸԿ}
 կամօքն Աստուծոյ՝ սրբոց որ են յԵփեսոս,
 2 և հաւատացելոց ՚ի Գրիստոս Յիսուս : * Շը-
 նորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն յԱստու-
 ծոց հօրէ մերմէ՝ և ՚ի տեառնէ Յիսուսէ Գը-
 3 րիստոսէ : * Օրհնեալ է Աստուած և հայր
 տեառն մերոց Յիսուսի Գրիստոսի, որ օրհ-
 նեաց զմեզ ամենայն հոգեւոր օրհնութեամբ
 4 յերկնաւորս ՚ի Գրիստոս. * որպէս ընտրեաց
 զմեզ նովաւ յառաջ քան զլինելն աշխարհի,
 5 լինել մեզ սուրբս և անարատս առաջի նորա
 6 սիրով : * Յառաջադոյն սահմանեաց զմեզ
 յօրդեգրութիւն ՚ի ձեռն Յիսուսի Գրիստոսի
 7 ՚ի նոյն՝ ըստ հաճութեան կամաց իւրոց, * ՚ի

գովեստ փառաց շնորհաց իւրոց, որով զը-
 ւարձացոյց զմեզ սիրելեալն: * Որով ու-
 նիմք զփրկութիւն 'ի ձեռն արեան նորա,
 զթողութիւն մեզաց՝ ըստ մեծութեան շը-
 նորհաց իւրոց. * որ առաւելաւ 'ի մեզ ա-
 մենայն իմաստութեամբ և գիտութեամբ:
 * Ե ցոյց մեզ զխորհուրդս կամաց իւրոց՝ ըստ
 հաճութեան իւրում. զոր յառաջագոյն եղ-
 նովաւ, * 'ի տնտեսութիւն լրման ժամանա-
 կաց, բովանդակել զամենայն Քրիստոսիւ,
 որ ինչ յերկինս՝ և որ ինչ յերկրի՝ 'ի նոյն:
 * Որով և վիճակեցաք յառաջագոյն հրաւիր-
 եալք՝ ըստ յառաջադրութեանն Աստուծոյ.
 որ զամենայն յաջողէ ըստ խորհրդոց կամաց
 իւրոց. * լինել մեզ 'ի գովեստ փառաց նորա
 յառաջագոյն յուսացելոցս 'ի Քրիստոս: * Ու-
 թով և դուք իբրեւ լուարուք զբանն ճշմար-
 տութեան, զաւետարանն փրկութեան ձե-
 րոյ, որով և հաւատացեալ կնքեցայք հոգ-
 ւոյն սրբոյ աւետեաց: * որ է առհաւատչեաց
 ժառանգութեան մերոյ, 'ի փրկութիւն նը-
 ւաճութեան, 'ի գովեստ փառաց նորա:

ԸԴ * Վասն այնորիկ և ես իբրև լուայ ըղ
 հաւատան զձեր՝ որ 'ի տէր Յիսուս, և ըղ
 սէրն որ ընդ ամենայն սուրբս: * ոչ դադա-
 ըեմ 'ի գոհանալոյ վասն ձեր՝ յիշել զձեզ
 յաղօթս. * զի Աստուած տեառն մերոյ Յի-
 սուսի Քրիստոսի հայրն փառաց՝ տացէ ձեզ
 զհոգին իմաստութեան և յայտնութեան

- 18 գիտութեամբն իւրով . * լուսաւոր առնել
 զաչս սրտից՝ առ ՚ի գիտելոյ մեզ՝ զինչ է
 յոյս կոչման նորա , և զինչ մեծութիւն վա-
 ապց ժառանգութեան նորա ՚ի սուրբս .
- 19 * և զինչ է առաւելութիւն մեծութեան զօ-
 րութեան նորա ՚ի մեզ հաւատացեալս : ըստ
 յաջողութեան կարողութեան զօրութեան
- 20 իւրոյ , * զոր յաջողեաց ՚ի Քրիստոս . զի յա-
 լոյց զնա ՚ի մեռելոյ . և նստոյց ընդ աջմէ
- 21 իւրմէ յերկնաւորս , * ՚ի վերայ ամենայն
 իշխանութեան՝ և սկստութեան և զօրու-
 թեան և տէրութեան՝ և ամենայն անուան
 անուանելոյ , ոչ միայն յաշխարհիս յայս-
- 22 միկ՝ այլ և ՚ի հանդերձելումն : * Եւ զա-
 մենայն ինչ հնազանդ արար ՚ի ներքոյ ոտից
 նորա . և զնա եղ զլուխ ՚ի վերայ ամենայն
- 23 իրիք եկեղեցւոյ , * որ է մարմին նորա ,
 լրումն՝ որ զամենայն յամենայնի ընու :

ԳԼ. Բ.

- 1 * Եւ գուք՝ որ մեռեալն էիք ՚ի մեզս
 2 ձեր և յանցանա , * յորս երբեմն գնայիք
 ըստ յաւիտենի աշխարհիս այսորիկ՝ ըստ իշ-
 խանին իշխանութեան օգոյս այսոյ , որ այժ-
 մրս ընդմտեալ է յորդիան ապստամբու-
 3 թեան , * յորս և մեք ամենեքեան շրջեաք
 երբեմն ՚ի ցանկութիւնս մարմնոյ մերոյ ,
 և առնեաք զկամս մարմնոյ՝ և զմտաց , և

էաք արդարեւ որդիք բարկութեան իբրեւ
այլքն :

ԸԶ

* Այլ Աստուած որ մեծն է ողորմու-
թեամբ՝ վասն բազում սիրոյն իւրոյ
զոր սիրեացն զմեզ . * մինչդեռ մեռեալն է-
աք 'ի մեղս մեր , կենդանիս արար զմեզ 'ի
Քրիստոս . քանզի շնորհօք ապրեցաք . * ընդ
նմին յարոյց , և ընդ նմին նստոյց յերկնա-
ւորս 'ի Քրիստոս Յիսուս : * Զի ցուցցէ 'ի
յաւիտեանսն որ գալոցն են զառաւել մե-
ծութիւն շնորհացն իւրոց՝ քաղցրութեամբ
'ի մեզ 'ի Քրիստոս Յիսուս : * Զի շնորհօք
նորա էք փրկեալք 'ի ձեռն հաւատոցն : և
այս ոչ 'ի ձէնջ , այլ աստուծոյ պարգեւ է .
* ոչ 'ի գործոց , զի՛ մի ոք պարծեացի :
* Զի նորա արարածք եմք՝ հաստատեալք Քր- 10
րիստոսիւ Յիսուսիւ 'ի գործս բարութեան ,
յորս յառաջագոյն պատրաստեաց Աստուած ,
զի 'ի նոյնս գնասցուք : * Վասն որոյ և դուք 11
յիշեցէք՝ զի երբեմն հեթանոսք էիք մարմ-
նով . որ կոչեցեալն են անթլիատութիւն՝
յանուանեալ թլիատութենէ անտի մարմ-
նաւոր ձեռագործին . * զի էիք 'ի ժամանա- 12
կին յայնմիկ առանց Քրիստոսի , (և օտա-
րացեալ էիք յառաքինութենէն իսրայէլի ,)
և տարագիրք յուխտից աւետեացն , և յոյս
ինչ ոչ ունէիք՝ և անաստուածք էիք յաշ-
խարհի : * Իսկ այժմիկ 'ի ձեռն Յիսուսի Քր- 13
րիստոսի , դուք՝ որ երբեմն հեռաւորքն է-

իբ՝ մերձապարբ եղերուք արեամբն Քրիս-
 14 տոսի : * Ձի նա է խաղաղութիւն մեր՝ որ
 արար զերկոսեան մի . և զմիջնորմն ցանկոյն
 քակեաց՝ զթշնամութիւն ՚ի մարմնի իւ-
 15 րում . * և զօրէնս պատուիրանացն հըրա-
 մանօքն խափանեաց . զի զերկոսին հաստա-
 տեսցէ ինքեամբ ՚ի մի նոր մարդ , և արաս-
 16 ցէ խաղաղութիւն . * և հաշտեցուսցէ զեր-
 կոսին միով մարմնով ընդ աստուծոյ՝ խաչիւն
 իւրով , քանզի սպան զթշնամութիւն յան-
 17 ձին իւրում : * Եւ եկն աւետարանեաց խա-
 ղաղութիւն ձեզ հեռաւորաց՝ և խաղաղու-
 18 թիւն մերձաւորաց . * զի նովաւ ունիմք
 զնուաճութիւն երկօքին՝ միով հոգւով առ
 19 հայր : * Ապա այսուհետեւ ոչ էք օտարք և
 պանդուխտք , այլ քաղաքակիցք սրբոց և
 20 ընտանիք աստուծոյ . * շինեալք ՚ի վերայ
 հիման առաքելոց և մարդարէից . որոյ է գը-
 21 լուխ անկեանն Քրիստոս Յիսուս . * յորում
 ամենայն շինուածն յօդեալ և պատշաճ-
 22 եալ՝ աճէ ՚ի տաճար սուրբ տերամբ : * Յոշ-
 րում և դուք ընդ նմին շինիք ՚ի բնակու-
 թիւն Աստուծոյ հոգւով :

ՎԶ

ԳԼ. Գ.

1 Վասն այսորիկ ես Պօղոս կապեալ Յի-
 սուսի Քրիստոսի վասն ձեր հեթանոսաց :
 2 * Թերեւս լուեալ իցէ ձեր զանտեսութիւն

շնորհացն աստուծոյ, որ տուեալ են ինձ
 'ի ձեզ: * Զի ըստ յայտնութեանն ցուցաւ 5
 ինձ խորհուրդն. որպէս յառաջագոյն գը-
 րեցի առ ձեզ սակաւութիւն. * առ 'ի կարող 4
 լինելոյ՝ ընթեռնուլ՝ և 'ի միտ առնուլ զի.
 մաստութիւնն զիմ 'ի խորհրդեանն Քրիս-
 տոսի: * Զի այլոց ազգաց ոչ ցուցաւ որդւոց 5
 մարդկան. որպէս այժմ յայտնեցաւ սրբոց
 իւրոց առաքելոց և մարգարէից՝ հոգւովն.
 * լինել հեթանոսաց ժառանգակիցս՝ և մարմն 6
 նակիցս, և հաղորդս աւետեացն 'ի Քրիս-
 տոս Յիսուս՝ աւետարանաւն, * որոյ եղէ 7
 ես սպասաւոր ըստ պարգեւաց շնորհացն
 Աստուծոյ՝ որ տուան ինձ ըստ յաջողու-
 թեան զօրութեան նորա: * Ինձ, որ տրու- 8
 պրս եմ ամենայն սրբոց՝ տուան շնորհքս
 այս, 'ի հեթանոսս աւետարանել զանքննին
 մեծութիւնն Քրիստոսի. * եւ լուսաւոր 9
 առնել զամենեսին, թէ զի՛նչ է տնտեսու-
 թիւն խորհրդոյն, որ ծածկեալ էր յամե-
 նայն յաւիտեանց առ աստուծոյ՝ որ զամե-
 նայն ինչ արար: * Զի յայտնեցի արդ իշ- 10
 խանութեանց և պետութեանց՝ որ յերկի-
 նրս են 'ի ձեռն եկեղեցւոյ՝ բազմասպատիկ
 իմաստութիւնն աստուծոյ. * ըստ յառա- 11
 ջադրութեան յաւիտեանցն՝ զոր արար 'ի
 ձեռն տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:
 * Արով ունիմք զհամարձակութիւն և ըզ 12
 նուաճութիւն յուսով 'ի ձեռն հաւատոյ

- 13 նորա : * Ասան որոյ աղաչեմ մի՛ ճանճրանալ
 ՚ի նեղութեանս մերում, որ վասն ձեր է .
- 14 որ է փառք ձեր : * Ասան այսորիկ գնեմ
 ծուներ առ հայր տեառն մերոյ Յիսուսի Քրի-
 15 րիստոսի . * ուստի ամենայն նահապետու-
 16 թիւն յերկինս և յերկրի անուանի . * զի
 ապի՛ ձեզ ըստ մեծութեան փառաց իւրոյ,
 հաստատել զօրութեամբ ՚ի ձեռն հոգւոյն
 17 իւրոյ ՚ի ներքին մարդն . * բնակել Քրիստո-
 սի հաւատովք ՚ի սիրտս ձեր . սիրով ար-
 18 մատացեալք և հաստատեալք . * զի կարող
 լինիջիք հասանել ընդ ամենայն սուրբս,
 զի՛նչ է լայնութիւն և երկայնութիւն և
 19 բարձրութիւն, և խորութիւն . * ճանաչել
 զառաւելութիւն գիտութեան սիրոյն Քրի-
 րիստոսի . զի յղջիք ամենայն լրութեամբն
 20 աստուծոյ : * Այլ այնմ որ կարողն է առա-
 ւելքան զամենայն ինչ առնել յաճախու-
 թեամբք բան զոր խնդրեմքն և խմանամք .
 ըստ զօրութեանն՝ որ յաջողեալն է ՚ի մեզ :
 21 * Նմա փառք յեկեղեցւօջ, և ՚ի Քրիստոս
 Յիսուս, յամենայն ազգս յաւիտենից յա-
 ւիտենա, ամէն :

ԳԼ. Դ.

- 1 Արդ՝ աղաչեմ զձեզ ես՝ որ կապեալս եմ
 ՚ի տէր, արժանի գնալ կոչմանն՝ յոր կոչե-
 2 ցարուք : * Ամենայն խանարհու թեամբ՝ և

հեզու-թեամբ և երկայնամու-թեամբ՝ անսալ
 միմեանց սիրով : * Փու-թալ պահել զմիա- 5
 բանու-թիւն հոգւոյն յօդիւ խաղաղու-թեան :
 * Մի մարմին՝ և մի հոգի . որպէս և կոչե- 4
 ցարուք , 'ի մի յոյս կոչման ձերոյ : * Մի է 5
 տէր , մի հաւատք՝ մի մկրտու-թիւն : * Մի 6
 Աստուած , և հայր ամենեցուն՝ որ 'ի վերայ
 ամենայնի և ընդ ամենեսին՝ և յամենեսին
 'ի մեզ : * Այլ իւրաքանչիւր ումեք 'ի մէջ 7
 տուեալ են շնորհք ընդ չափոյ պարգեւացն
 Քրիստոսի : * Վասն որոյ և ասէ . ել 'ի բար- 8
 ձունս՝ գերեաց զգերու-թիւն . և ետ պար-
 գեւս մարդկան : * Որ ելն զի՛նչ է , եթէ ոչ՝ 9
 զի էջ նախ 'ի ստորին կողմն երկրի : * Որ 10
 էջն , նոյն է՝ և որ ելն 'ի վերոյ քան զամե-
 նայն երկինս . զի լցցէ զամենայն : * Եւ նա 11
 ետ զոմանս առաքեալս , զոմանս մարգարէս ,
 զոմանս սուետարանիչս , զոմանս հովիւս և
 վարդապետս . * առ 'ի հաստատու-թիւն 12
 սրբոց , 'ի գործ պաշտաման , 'ի շինուած
 մարմնոյն Քրիստոսի . * մինչեւ հասցուք ա- 13
 մենեքեան 'ի մի միաբանու-թիւն հաւատոց
 և գիտու-թեան որդւոյն Աստուծոյ . յայր
 կատարեալ 'ի չափ հասակի կատարմանն Քր-
 իստոսի : * Զի մի՛ յայսմհետէ իցեմք տը- 14
 զայք խռովեալք և տատանեալք յամենայն
 հողմոցվարդապետու-թեան , խաբէու-թեամբ
 մարդկան . խորամանկու-թեամբ 'ի խաբէու-
 թիւն մոլորու-թեան : * Այլ ճշմարտեալք 15

- սիրով աճեացուք ՚ի նա զամենայն, որ է գը-
 16 լուխ Գրիստոս . * ուստի ամենայն մարմինն
 յօգեալ և պատշաճեալ ամենայն խաղալեօք
 տարբերութեան՝ ըստ ազգեցութեան՝ չա-
 փով ըստ իւրաքանչիւր մասին՝ զաճումն
 մարմնոց գործէ՝ ՚ի շինած անձին իւրոց սի-
 17 րով : * Արդ՝ զայս ասեմ, և ուխտեմ ՚ի
 տէր . մի՛ ևս ձեզ զնոյն օրինակ գնալ՝ որպէս
 և այլ հեթանոսք գնան՝ ունայնութեամբ
 18 մտաց իւրեանց . * որոց խաւարեալ են սիրտք
 իւրեանց, և օտարացեալ են ՚ի կենաց անտի
 Աստուծոց՝ վասն տգիտութեան՝ որ է ՚ի նո-
 սա, վասն կուրութեան սրտից իւրեանց :
 19 * Որք զանձանց իւրեանց զյոյսն հասին, և
 մատնեցին զանձինս գիշութեան, ՚ի գործս
 ամենայն սղծութեան ազահութեամբ :
 20 * Այլ դուք ոչ այսպէս ուսարուք գրիստոս .
 21 * թէպէտ և լուարուք զնմանէ, և նովաւ ու-
 սայք՝ որպէս է ճշմարտութիւնն Յիսուսի .
 22 * ՚ի բաց մերկանալ ՚ի ձէնջ ըստ առաջին գը-
 նացիցի՝ զմարդն հին՝ զաստիանեալն ցան-
 23 կութեամբք խարէութեանն : * Եւ նորոգել
 24 հոգւովն մտաց ձերոց . * և զգենուլ զնոր
 մարդն՝ որ ըստ Աստուծոյն հաստատեալ է
 արդարութեամբ և սրբութեամբ ճշմար-
 25 տութեանն : * Վասն որոց ՚ի բաց ընկեցէք
 զստութիւն . խօսեցարուք զճշմարտութիւն
 իւրաքանչիւր ընդ ընկերի իւրում . զի եմք
 26 միմեանց անդամք : * Բարկանայք՝ և մի՛ մե-

զսնչէք . արեգակն 'ի վերայ բարկութեան
 ձերոյ մի' մտցէ : * Եւ մի' տայք տեղի սա 27
 տանայի : * Որ գողանայրն՝ մի' եւս գողաս 28
 ցի , այլ մանաւանդ վաստակեսցէ գործել
 ձեռօք իւրովք զբարիս , զի բաւական իցէ
 տալ՝ ում պիտոյ իցէ : * Ամենայն բան տը 29
 գեղ 'ի բերանոյ ձերմէ մի' ելցէ . այլ որ ինչ
 բարին է 'ի շինած պիտոյից , զի սացէ շնոր-
 հըս այնոցիկ , որ լսենն : * Եւ մի' տրամե 30
 ցուցանէք զհոգին սուրբ Աստուծոյ , որով
 կնքեցարուք յաւուրն փրկութեան : * Ամե-
 նայն դառնութիւն՝ և բարկութիւն , և
 սրամտութիւն և աղաղակ՝ և հայհոյութիւն
 բարձցի 'ի ձէնջ ամենայն շարութեամբն հան-
 դերձ : * Լերուք ընդ միմեանս քաղցունք՝ 31
 գթածք . շնորհել միմեանց , որպէս և Աս-
 տուած Քրիստոսիւ շնորհեաց մեզ :

ԳԼ. Ե.

* Եղերուք նմանողք Աստուծոյ , իբրեւ 1
 որդիք սիրելիք . * և գնացէք սիրով՝ որպէս 2
 և Քրիստոս սիրեաց զմեզ , և մատնեաց
 զանձն իւր վասն մեր՝ պատարագ և զենումն
 Աստուծոյ 'ի հոտ անուշից : * Այլ պուրն 3
 կութիւն և ամենայն պղծութիւն , կամ ա-
 գահութիւն՝ և անուանեսցի մի' 'ի միջի ձե-
 րում , որպէս և վայել է սրբոց : * և զազ 4
 րութիւն՝ կամ խօսք յիմարութեան կամ

- խեղկատակութիւն՝ որ ոչ վայել է . այլ մա-
- 5 նաւանդ դոհու թիւն : * Զայս տեղեկացեալ
 գիտաաջիք , թէ ամենայն պոռնիկ՝ կամ պիղծ
 կամ աղահ , որ է կռապարիշտ՝ ոչ ունի ժա-
 ուանդութիւն յարքայութեանն Քրիստոսի
- 6 և Աստուծոյ : * Մի՛ որ դձեղ խաբեացէ բա-
 նիւք սնտուովք . զի վասն այսորիկ իսկ դայ
 բարկութիւն Աստուծոյ ՚ի վերայ որդւոցն
- 7 անհաւանութեանն : * Մի՛ այսուհետեւ լինիք
 8 բաժանորդք նոցա : * Զի թէպէտ և երբեմն
 էիք խաւար , արդ լոյս էք ՚ի տէր , իբրեւ
- 9 զորդիս լուսոյ գնացէք . * զի պտուղ լուսոյ
 ամենայն բարութեամբ է՝ և արդարու-
- 10 թեամբ և ճշմարտութեամբ : * Փորձեցէ՛ք
 11 զի՛նչ է հաճոյ տեսուն . * և մի՛ կցորդ լի-
- նիք անպտղութեան դործոցն խաւարի , այլ
- 12 մանաւանդ յանդիմանեցէք : * Զի որ ՚ի ծա-
 ծուկ ինչ դործի ՚ի նոսա՝ զայն և խօսել աղ-
- 13 տեղի է : * Այլ ամենայն ինչ յանդիմանեալ
 ՚ի լուսոյ՝ յայտնի լինի . զի ամենայն ինչ որ
- 14 յայտնի է՝ լոյս է : * Վասն որոյ և ասէ .
 արի որ ննջեաղ , և կանգնեաց ՚ի մեռելոց ,
 և լուսատու լիցի քեզ Քրիստոս :
- 15 * Տեսջիք՝ որպէս ճշմարտիւ գնացցէք մի՛ ^{թիւ}
- 16 իբրեւ անխմատք , * այլ իբրեւ խմատուներ .
- գնեցէք զժամանակս՝ զի աւուրքս չարու-
- 17 թեան են : * Վասն այնորիկ մի՛ լինիք ան-
- միտք , այլ խնայարուք զինչ կամք են տես-
- 18 ուրն : * Եւ մի՛ արբենայք գինւով , յորում

զեղիսութիւն է . այլ մանաւանդ լցարուք
 հոգւով . * խօսել 'ի սիրտս ձեր սաղ 19
 մոսիւք . և օրհնութեամբք՝ և երգովք
 հոգեւորօք . երգել և սաղմոս ասել 'ի սիր-
 տըս ձեր տեառն : * Քոհացարուք յամե 20
 նայն ժամ 'ի վերայ ամենայնի , յանուն
 տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի՝ հօրն և
 Աստուծոյ : * Հնազանդ լերուք միմեանց եր 21
 կիւղիւն Քրիստոսի : * Կանայք իւրեանց 22
 արանց հնազանդ լիցին իբրեւ տեառն .
 * զի այր է գլուխ կնոջ՝ որպէս և Քրիստոս 23
 գլուխ է եկեղեցւոյ . և ինքն է փրկիչ մարմ-
 նոյ : * Այլ որպէս եկեղեցին հնազանդ լինի 24
 Քրիստոսի , նոյնպէս և կանայք իւրեանց ա-
 րանց յամենայնի : * Արք՝ սիրեցէք զկանայս 25
 ձեր . որպէս և Քրիստոս սիրեաց զեկեղե-
 ցի , և զանձն իւր մատնեաց վասն նորա .
 * զի նա սրբեսցէ սրբութեամբ աւազանին 26
 բանիւ . * զի կացուսցէ ինքն իւր յանդի 27
 ման փառաւոր զեկեղեցի , զի մի՛ ունիցի
 ինչ արատ՝ կամ աղտեղութիւն , կամ այլ
 ինչ յայնպիսեաց . այլ զի իցէ սուրբ և անա-
 րատ : * Նոյնպէս պարտին արք սիրել զիւր 28
 եանց կանայս՝ իբրեւ զիւրեանց մարմինս :
 որ սիրէ զկին իւր՝ զանձն իւր սիրէ : * Չի 29
 ոչ ոք երբէք ատեայ զանձն իւր , այլ սնու-
 ցանէ և դարմանէ զնա . որպէս և Քրիստոս
 զեկեղեցի . * զի անդամք եմք մարմնոյ նորա , 30
 'ի մարմնոյ նորա և յոսկերաց նորա : * Վա 31

սրն այսորիկ թողցէ այր զհայր և զմայր իւր,
 և երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ, և եղիցին
 32 երկօրին ՚ի մարմին մի: * Խորհուրդս այս
 մեծ է՝ բայց ես ասեմ ՚ի Քրիստոս և յեկե-
 33 ղեցի: * Այլ և դուք նայնպէս մի ըստ միո-
 ջի, զի իւրաքանչիւրոք զիւր կին այնպէս սի-
 րեացէ՝ իբրեւ զիւր անձն, և կին երկըն-
 ջիցի յառնէ իւրմէ:

ԳԼ. 2.

- 1 Արդ իբ՝ հնազանդ լերուք ճնողաց ձերոց ԹԴ
- 2 ՚ի տէր, զի այն է արժանին: * Պատուեա զհայր
- 3 յաւեառին. * զի քեզ բարի եղիցի, և եր-
- 4 կայնակեաց լինիցիս ՚ի վերայ երկրի: * Հարբ՝
- մի՛ զայրացուցանէք զորդիս ձեր, այլ սնու-
- ցանիջիք զնոսա խրատու և ուսմամբ տեա-
- 5 ուրն: * Մտաւայք՝ հնազանդ լերուք տերանց
- ձերոց մարմնաւորաց, ահիւ և դողութեամբ
- և միամտութեամբ սրտից ձերոց՝ որպէս և
- 6 Քրիստոսի: * Մի՛ առ ահանէ ծառայել իբ-
- րեւ մարդահաճոյք. այլ իբրեւ ծառայք
- 7 Քրիստոսի առնել զկամս Աստուծոյ. * սրտի
- մտօք ծառայել՝ իբրեւ տեառն, և մի՛ իբրեւ
- 8 մարդկան: * Գիտասջիք՝ թէ իւրաքանչիւրոք
- որ զինչ առնէ զբարին, զնոյն ընդունի և ՚ի
- 9 տեառնէ՝ եթէ ծառայ և եթէ ազատ: * Եւ
- դուք տեարք՝ զնոյն առնիջիք առ նոսա. նե-

րելով առնել զպատուհասն . գիտասցիք թէ
 և նոցա և ձեր ատէր գոյ յերկինս , և ակնա-
 ՎՋ ունեթիւնն ոչ գոյ առաջի նորա :

* Այսուհետեւ զօրացարուք տերամք , 10
 և կարողութեամք զօրութեան նորա : * Եւ 11
 զգեցարուք զսպառազինութիւնն Աստու-
 ծոյ . զի կարող լինիջիք կալ ընդդէմ հնարից
 սատանայի : * Զի ոչ է մեզ պատերազմ ընդ 12
 մարմնոյ և ընդ արեան . այլ ընդ իշխանու-
 թիւնս , և ընդ պետութիւնս , և ընդ աշ-
 խարհակալս խաւարիս այսորիկ՝ ընդ այսս
 չարութեան՝ որ 'ի ներքոյ երկնից :

ԹՁ * Վասն այսորիկ առէք զսպառազինու- 15
 թիւնն Աստուծոյ . զի կարող լինիջիք 'ի դի-
 մի հարկանելչարին՝ յաւուրն չարութեան :
 * Եւ իբրեւ զամենայն ինչ կատարիցէք , հաս- 14
 տատուն կացէք . զտեղի կալջիք պնդեալ ըզ-
 մէջս ձեր ճշմարտութեամք , և զգեցցեալ
 զգրահան արդարութեան , * և ագուցեալ զո- 15
 տրս պատրաստութեամք աւետարանին խա-
 զաղութեան : * Եւ 'ի վերայ ամենայնի առէք 16
 զվահանն հաւատոց . որով կարող լինիջիք զա-
 մենայն նետս մուխս չարին շիջուցանել :
 * Եւ առէք զսաղաւարտն փրկութեան , և 17
 զսուսեր հոգւոյն՝ որ է բանն Աստուծոյ :
 * ամենայն աղօթիւք և խնդրուածովք՝ ա- 18
 ղօթս առնել յամենայն ժամանակի հոգւով :
 և 'ի նոյն տքնիջիք ամենայն ժուժկալու-
 թեամք՝ և խնդրուածովք՝ վասն ամենայն

- 19 սրբոց : * և վասն իմ . զի ինձ տացի բան
 'ի բանսդ բերանոց իմոց : Համարձակու
 թեամբ ցուցանել զխորհուրդ աւետարա-
- 20 նին . * վասն որոց պատգամաւ որիմ կապա
 նորս . զի նովին համարձակեցայց , որպէս
- 21 և պարտ իցէ ինձ խօսել : * Բայց զի գիտի
 ցիք և դուք զինե՛ն , զի՛նչ դործիցեմ . զա
 մենայն ինչ ցուցցէ ձեզ Տիւրքիոս սիրելի
 և զբայր՝ և հաւատարիմ սլաշտօնեայ 'ի տէր ,
- 22 * զոր առաքելցի առ ձեզ դմին իրի . զի գի
 տասջիք դուք զմե՛նչ , և մխիթարեացէ ըզ
 23 սիրտս ձեր : * Խաղաղութիւն ընդ եղբա
 րս . և սէր հաւատովք հանդերձ յԱս
 տուծոյ 'ի հօրե՛ , և 'ի տեառնե՛ Յիսուսե՛ Քր
 24 ըխտասէ : * Շնորհք ընդ ամենեւին՝ ոյք
 սիրեն զտէր մեր Յիսուս Քրիստոս անեղ
 ծու թեամբ . ամէն :

Ա.՝ Ե՛կե՛ցե՛ն՝ գրեցո՛ւն 'ի Հոգի
 'ի յե՛ն Տիւրքիոս :

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՌ ՓԻԼԻՊԵՑԻՍՆ

ԳԼ. Ա.

ՃԿ

ՊՕՂՈՍ և Տիմոթէոս ծառայայք Յիսուսի Գրիստոսի՝ ամենայն սրբոց 'ի Գրիստոս Յիսուս, որ են 'ի կողմանս փիլիպեցւոց, եպիսկոպոսակցօք և սարկաւազօք : * Շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն յաստուծոյ հօրէ մերմէ՝ և 'ի տեառնէ Յիսուսէ Գրիստոսէ : * Գոհանամ զաստուծոյ իմոյ 'ի վերայ ամենայն յիշատակաց ձերոց, * յամենայն ժամ յամենայն խնդրուածս իմ վասն ձերամենեցուն առնել աղօթս խնդրութեամբ . * վասն հաղորդութեան ձերոց ընդ աւետարանին . յօրէ յառաջնմէ մինչեւ ցայժմ : * Վստահ եմ յայդ, թէ որ սկզբսաւն 'ի ձեզ զգործս բարեաց՝ կատարեսցէ

- 7 մինչև յօրն Յիսուսի Քրիստոսի . * որպէս իրաւ
 իակ թուի ինձ խորհել զայս վասն ձեր ամե-
 նեցուն . վասն ունեցոյ ինձ զձեզ ՚ի սրտի ՚ի
 հապանս խնում , և ՚ի սրտասխանատուու-
 թեան խնում . և ՚ի հաստատութեան աւե-
 տարանին , կցորդս ինձ շնորհաց զձեզ ամե-
 8 նեսին լինել : * Ահայ է ինձ Աստուած , որ-
 պէս անձկացեալ եմ առ ձեզ ամենեսին գը-
 9 թովքն Յիսուսի Քրիստոսի : * Եւ զայն ա-
 զօթս առնեմ . զի սէրն ձեր ևս քան զևս
 առաւել լիցի ՚ի գիտութեան և յամենայն
 10 խնատութեան . * ընտրել ձեզ զլաւն՝ զի
 իցէք հաստատունք՝ և առանց դայթադղու-
 11 թեան ՚ի յաւուրն Քրիստոսի . * լցեալ
 ստղովք արդարութեան ՚ի ձեռն Յիսուսի
 Քրիստոսի ՚ի մատս և ՚ի գովեստ Աստու-
 12 ծոյ : * Աամիմ թէ գիտիցէք եղբարք . զի որժԳ
 ինչ վասն իմ էր , ևս քան զևս ՚ի յառա-
 13 ջադ խնութիւն աւետարանին եկն . * մինչև
 հապանաց խնոյ յայտնի լինել ՚ի Քրիստոս
 յամենայն հրապարակիս , և առ այս ամե-
 14 նեսին . * և առ բազում եղբարս ՚ի տէր . որ
 վստահ են հապանօքս իմովք՝ առաւել
 ևս համարձակել՝ առանց երկիւղի զբանն
 15 աստուծոյ խօսել : * Ոմանք առ նախանձու
 և հակառակութեան , և ոմանք մտադիւ-
 16 րութեամբ իակ զՔրիստոս քարոզեն . * և
 ոմանք ՚ի սիրոյ , քանզի գիտեն՝ եթէ ՚ի սրա-

տասխանատուութիւն աւետարանին կամ .
 * և ոմանք առ հետտութեան զՔրիստոս 17
 պատմեն . այլ ոչ սրբութեամբ . քանզի հա-
 մարին նեղութիւնս յարուցանել . 'ի վերայ
 կապանաց իմոց : * Բայց այս զինչ է . որով 18
 օրինակաւ և իցէ , եթէ պատճառանօք՝ և
 եթէ ճշմարտութեամբ , Քրիստոս պատմի .
 և ընդ այս խնդրամ , այլև ուրախ ևս եղէց :
 * Զի գիտեմ , եթէ այս պահի ինձ 'ի իրը- 19
 կութիւն՝ 'ի ձերոց խնդրուածոց , և 'ի
 պարգեւաց հոգւոյն Յիսուսի Քրիստոսի .
 * Հստ ակնկալութեան և յուսոյն իմոց . զի 20
 մի իւրք յամօթ եղէց , այլ ամենայն հա-
 մարձակութեամբ՝ որպէս և յամենայն ժամ ,
 և այժմ մեծացի Քրիստոս 'ի մարմնի ի-
 մում , եթէ կենօք՝ և եթէ մահու : * Զի 21
 ինձ կեանք Քրիստոս է , և մեռանել շահ :
 * Ապա եթէ կեանքս մարմնոյ՝ այս ինձ սր- 22
 առուղ գործոյ է . և զինչ ընտրեցից՝ զայն ոչ
 գիտեմ : * Նեղեալ եմ յերկոցունց՝ զցան- 2
 կալն , ելանել և ընդ Քրիստոսի լինել՝ ա-
 ռաւել լաւ համարիմ . * և կալ մնալ աս- 2
 տէն 'ի մարմնի , կարեւոր ևս վասն ձեր :
 * Եւ զայս յուսացեալ գիտեմ , եթէ կացից 2
 և մնացից ամենեցուն ձեզ , 'ի ձեր զարգա-
 նալ և խրախ լինել 'ի հաւատս . * զի պար- 2
 ծանք ձեր առաւել լիցին 'ի Քրիստոս Յիսուս
 ինեւ 'ի միւսանգամ գալստեան իմում առ

ՎՁ ձեզ :

- 27 * Միայն թէ արժանի աւետարանին Գր-
 բխտոսի գնացցէք : զի եթէ գացցեմ , ե
 տեսանիցեմ զձեզ , ե եթէ հեռի իցեմ , ե
 լսիցեմ զձե՛նջ , զի հաստատուն կացէք 'ի մի
 հողի . ե միով շնչով նահատակիցիք 'ի հա-
 28 լատս աւետարանին . * ե մի՛ զանդիտիցէք
 ե մի՛ իւլիք 'ի հակառակորդաց անտի , որ է
 նոցա հանդէս կորստեան , ե ձերոյ փրկու-
 29 թեան : * Եւ այդ՝ յԱստուծոյ է , որ ձեզ շը-
 նորհեցաւ զման Գրխտոսի , ոչ միայն 'ի նա
 30 հաւատալ՝ այլ ե զման նորա չարչարիլ . * ըզ
 նայն պատերազմ ունել՝ զոր յիսն տեսիք ,
 ե այժմ լսէք յինե՛ն :

ԳԼ. Բ.

- 1 Արդ՝ եթէ մխիթարութիւն ինչ իցէ 'ի
 Քրիստոս , եթէ սիրտութիւն սիրոյ՝ եթէ
 հաղորդութիւն հողւոյ , եթէ գթութիւն
 2 ե ողորմութիւն . * լցէք զինդութիւնս իմ՝
 զնոյն խորհիջիք , զնոյն սէր յանձին ունիջիք .
 3 համաշունչք՝ միախորհուրդք : * մի՛ ինչ ըստ
 գրդաութեան , ե մի՛ ինչ ըստ սնապարծու-
 թեան . այլ խոնարհութեամբ զմիմեանս լաւ
 4 համարել առաւել քան զանձինս : * մի՛ զան-
 ձանց ե եթ զիտել՝ այլ իւրաքանչիւրոք
 5 զընկերին : * Չայն խորհեցի իւրաքանչիւր
 6 որ 'ի ձե՛նջ , որ ե 'ի Քրիստոս Յիսուս . * որ
 'ի կերպարանս Աստուծոյ է , ոչինչ յափըշ-

տակութիւն համարեցաւ զլինելն հաւասար
 Աստուծոյ . * այլ զանձն ունայնացոյց՝ ըզ 7
 կերպարանս ծառայի առեալ , 'ի նմանու
 թիւն մարդկան եղեալ՝ և կերպարանօք գը
 տեալ իբրեւ զմարդ : * Խոնարհեցոյց զանձն , 8
 լեալ հնազանդ մահու չափ՝ և մահու խա
 ջի : * Վասն որոյ և Աստուած զնա առաւել 9
 բարձրացոյց . և շնորհեաց նմա անուն՝ որ
 'ի վեր է քան զամենայն անուն : * Զի յա 10
 նուն Յիսուսի Քրիստոսի ամենայն ծուներ
 կրկնեսցի , երկնաւորաց՝ և երկրաւորաց՝ և
 սանդարամետականաց : * և ամենայն լեզու 11
 խոստովան լիցի , թէ տէր է Յիսուս Քրիս
 տոս 'ի փառս Աստուծոյ հօր :

ԺԶ * Այսուհետեւ սիրելիք իմ , որպէս յա 12
 մենայնի հնազանդեցարուք , մի՛ միայն 'ի
 գալստեան իմում , այլ առաւել եւս այժմ՝
 յորժամ հեռիս եմ 'ի ձէնջ , ահիւ և դու
 զութեամբ զանձանց փրկութիւն գործիցէք :
 * Զի Աստուած է՝ որ յաջողէ 'ի ձեզ զկա 13
 մելն և զառնելն վասն հաճութեան : * Զա 14
 մենայն ինչ գործեցէք առանց տրտնջելոյ և
 քրթմնջելոյ . * զի եղիջիք անբիծք և անա 15
 րատք՝ որդիք աստուծոյ , անմեղք 'ի մէջ
 կամակոր և խեղաթիւր ազգին . յորոց մի
 ջի երեւիցիք իբրեւ լուսաւորք յաշխարհի .
 * զբանն կենաց ունել յանձինս՝ 'ի սլարծա 16
 նրս ինձ յաւուրն Քրիստոսի . զի ոչ ընդու
 նայն ինչ ընթացայ՝ և ոչ ընդունայն վաս

- 17 տակեցի : * Այլ թէպէտ և նուիրիմ 'ի վե-
 րայ պատարադի և սրաշտաման հաւատոց
 ձերոց, խնդամ և ուրախակից եմ ամենե-
 18 ցուն ձեր : * նոյնպէս և դուք խնդացէք՝
 19 և ուրախակից եղերուք ինձ : * Բայց յու-
 սամ 'ի տէր Յիսուս, զՏիմոթէոս վաղվա-
 դակի արձակել առ ձեզ, զի և ինձ սշտի
 դիւք վինիցի, յորժամ դիտիցեմ ինձ ըզ-
 20 ձէնջ : * Զի ոչ զոր ունիմ համաշունչ՝ եթէ
 21 ընտաներար հոգայցէ վասն ձեր : * Զի ա-
 մենեքին զանձանց խնդրեն, և ոչ զՅիսու-
 22 սի Քրիստոսի : * Բայց զփորձ նորա դիտէք
 և դուք, զի իբրև որդի հօր ծառայեաց
 23 ընդ իս յաւետարանին : * Արդ՝ զսա ակն
 ունիմ արձակել՝ որպէս նոյնհետայն զանձնէ
 24 ստուգեցից : * Այլ յուսացեալ եմ 'ի տէր՝
 25 թէ՛ և ես իսկ ընդ հուսկեկից : * Բայց լաւ
 համարեցայ զՆապաիրոդիտոս զեղբայր՝ և
 զգործակից և զղինուորակից իմ, զձեր ա-
 ուսքեալ, և զսրաշտոնեայ իմոց պիտոյից՝
 26 առաքել առ ձեզ : * Քանզի և ինքն իսկ
 յոյժ անձկացեալ է տեսանել զամենեւին
 զձեզ, և հոգայր՝ զի ձեր լուեալ էր թէ խօ-
 27 թացաւ : * Եւ արդարեւ խօթացաւ մերձ
 'ի մահ, այլ Աստուած ողորմեցաւ նմա. ոչ
 նմա միայն, այլև ինձ՝ զի մի տրտմութիւն
 28 'ի վերայ տրտմութեան կրիցեմ : * Արդ
 փութապէս յղեցի զնա, զի տեսեալ զնա
 միւտանդամ ուրախ վինիցիք, և ես առանց

տրտմութեան եղէց : * Ընկալիք զնա 'ի 29
տէր ամենայն խնդութեամբ , և զայնպի-
սիսն առ պատուականս ունիջիք . * զի վա- 30
օրն գործոյ տեառն մինչև 'ի մահ մերձե-
ցաւ , գուն գործեալ ոգւովք չափ . զի լըց-
ցէ զձեր պակասութիւն իմոյ սպասաւորու-
թեան :

42

ԳԼ. Գ.

Այսուհետեւ եղբարք իմ , ուրախ լե- 1
րուք 'ի տէր . զնոյն գրեւառ ձեզ՝ ինձ ու-
չինչ դանդաղելի է , և ձեզ կարի զգուշա-
լի : * Զգոյշ եղերուք 'ի շանց անտի . զգոյշ 2
եղերուք 'ի չար մշակաց անտի . զգոյշ եղե-
րուք 'ի կրճատութենէ անտի : * Զի թըլ- 3
փատութիւն մեք եմք , որ հոգւովն Աստու-
ծոյ պաշտեմք , և պարծիմք 'ի Քրիստոս Յի-
սուս , և ոչ 'ի մարմին պանծացեալ եմք :
* Թէպէտ և ես իսկ զնոյն վստահութիւն 4
ունիմ 'ի մարմնի , եթէ ոք համարիցի այլ
ազգ վստահ լինել 'ի մարմին , առաւել ևս
ես . * Թլփատութեամբ ութօրեայ , յազ- 5
գէ իսրայէլի , 'ի ցեղէ Բենիամենի . Նբրա-
յեցի յեբրայեցւոյ . ըստ օրինացն Փարի-
սեցի . * ըստ նախանձայոյզն լինելոյ հալածէի 6
զեկեղեցին Աստուծոյ . ըստ արդարութեան
օրինացն լեալ անարատ : * Այլ որ ինչ ինձ 6
չահն էր՝ զայն մնաս համարիմ վասն Քրիս-

8 տասի : Այլ և համարիմ իսկ զամենայն վը-
 նաս՝ վասն առաւել զխոռթեանն Յիսուսի
 Քրիստոսի տեառն մերոյ : վասն որոյ յամե-
 նայնէ՛ դրկեցայ՝ և համարիմ կղկղանս , զի
 9 զՔրիստոս շահեցայց , * և գտայց ՚ի նմա ,
 իբրեւ ոչ եթէ զիմ ինչ արդարութիւն՝ որ
 յօրինաց անտի է՝ ունիցիմ , այլ զհաւատո-
 ցրն Քրիստոսի , որ յաստուծոյ արդարու-
 10 թիւնն է . * հաւատովք ճանաչել զնա՝ և ըզ
 զօրութիւնն յարութեան նորա՝ և զհաղոր-
 դութիւն չարչարանաց նորա , կերպարա-
 11 նակից լինել մահու նորա . * թէ որպէս հա-
 12 սից ՚ի մեռելոցն յարութիւն : * Նբր ոչ եթէ
 արդէն առեալ իցեմ , կամ արդէն կատար-
 եալ իցեմ . զհետ մտեալ եմ թէ հասից ,
 մանաւանդ թէ ըմբռնեալ իսկ իցեմ ՚ի Քր-
 13 իստոսէ Յիսուսէ : * Ն՛ղբարբ , ես ոչ համա-
 ըիմ զանձն իմ թէ հասեալ իցեմ : բայց մի
 ինչ է՝ զի զառ ՚ի յետոյսն մուացեալ է ,
 14 և ՚ի յառաջարկման նկրտեալ եմ : * ուչ եղ-
 եալ՝ ընթանամ ՚ի կէտ կոչմանն աստուծոյ ՚ի
 15 Յիսուս Քրիստոս : * Այսուհետեւ՝ որ մի-
 անդամ կատարեալքդ էք՝ զայս խորհեցա-
 բար . և եթէ այլ ազդ ինչ խորհիցիք՝ սա-
 կայն և զայն Աստուած ձեզ յայտնեացէ :
 16 * Բայց յոր ժամանեցաքս՝ զսոյն խորհել՝ և
 17 սմին կանոնի միաբան լինել : * Նմանողք ինձ
 եղիջիք և՛ղբարբ՝ և գիտաջիք զայնպիսին ,
 որ այնպէսն զնայցեն , որպէս ունիքդ զմեզ

ձեզ օրինակ : * Զի բազումք գնան՝ զորոց 18
 բազում անգամ ասէի ձեզ . բայց արդ և
 լալով իսկ ասեմ , զթշնամեաց խաչին Քրի-
 ժիստոսի . * որոց կատարածն կորուստ է . 19
 որոց աստուած որովայնն իւրեանց է , և
 փառք ամօթն իւրեանց , որք զերկրաւորս
 և եթ խորհին : * Այլ մեր առաքինութիւն 20
 յերկինս է , ուստի և Փրկչին ակն ունիմք՝
 տեառն Յիսուսի Քրիստոսի : * որ նորոգես 21
 ցէ զմարմին խոնարհութեան մերոյ՝ կերպա-
 րանակից լինել մարմնոյ փառաց իւրոց՝ ըստ
 զօրութեանն՝ առ ՚ի կարող լինելոյ հնազան-
 դեցուցանել ընդ իւրեւ զամենայն :

ԳԼ. Դ.

* Այսուհետեւ եղբարք իմ սիրելիք և 1
 անձկալիք , ուրախութիւն իմ և պսակ .
 այսպէս հաստատուն կացէք ՚ի տէր՝ սիրե-
 լիք : * Զեւոդիա աղաչեմ , և զՍիւնտիք ա- 2
 ղաչեմ , զնոյն խորհել ՚ի տէր : * Այն աղա- 3
 չեմ , և զքեզ՝ մտերիմ իմ և լծակից , և դու
 օգնական լինիջիր նոցա՝ որք աւետարանին
 նահատակեցան ընդ իս Աղեմաւ հանդերձ՝
 և այլովք գործակցօք իմովք . որոց անուան-
 քըն են ՚ի դպրութեան կենաց : * Ուրախ 4
 լերուք ՚ի տէր յամենայն ժամ . դարձեալ
 ասեմ՝ ուրախ լերուք : * Հեղութիւն ձեր 5
 յայտնի լիցի ամենայն մարդկան . տէր մերձ

- 6 է : * Մէ՛ ինչ հողայք . այլ ամենայն աղօ-
թիւք և խնդրուածովք , գոհութեամբ ,
խնդրուածք ձեր յայտնի լիցին առ Աս-
7 տուած : * Եւ խաղաղութիւնն Աստուծոյ՝
որ ՚ի վեր է քան զամենայն միտս , պահեսցէ
զսիրտս ձեր և զմիտս ՚ի Քրիստոս Յիսուս :
8 * Այսուհետեւ եղբարք՝ որ ինչ ճշմար- ԱԿ
տութեամբ է՝ որ ինչ սրբիկեշտութեամբ ,
որ ինչ արդարութեամբ , որ ինչ սրբու-
թեամբ , որ ինչ սիրով , որ ինչ համբաւ
բարեաց , որ ինչ բաջութեամբ , որ ինչ գո-
9 վութեամբ՝ զայն խորհիջիք : * Զոր ուսա-
րուքն , և ընկալարուք , և լուայք՝ և տե-
սէք յիս , զայն արարէք . և Աստուած խա-
10 զաղութեան եղևցի ընդ ձեզ : * Ուրախ եղէ
ես ՚ի տէր յոյժ , զի և դուք զմտաւ ածիք
հողայ ինչ վասն իմ , որպէս և հողայիքն .
11 բայց բարբարելիք իմն է : * Իբր ոչ առ կա-
րօտութեան ինչ ասեմ . զի ես ուսայ՝ որովք
12 կարեմ բաւական լինել : * Գիտեմ նուազել .
զիտեմ առաւելուլ , յամենայնի ամենեւին
խելամուտ եմ , և յազել՝ և քաղցենալ , և
13 առաւելուլ՝ և նուազել : * Յամենայնի կա-
14 րող եմ , այնու որ զօրացոյցն զիս : * Բայց
բարւոր արարէք՝ զի կցորդ եղերուք ինձ ՚ի
15 նեղութեանս : * Գիտէք և դուք Փիլիպեցիք ,
զի սկզբան աւետարանին իբրեւ ելի ես ՚ի
Մակեդոնիա , և ոչ մի եկեղեցի հաղորդեաց
ինձ յաղագս տալոյ և առնլոյ , բայց միայն

դուք : * զի և 'ի Թեսաղոնիկ' միանգամ և 16
 երկիցս զպէտս իմ ետուք բերել : * Իբր ոչ 17
 եթէ խնդրեմ զտուրսն , այլ խնդրեմ զպը-
 տուղն որ յաճախէ 'ի բան ձեր : * Այլ իմ 18
 առեալ զամենայն , և առաւելեալ եմ . ըն-
 կալայ՝ և լի եմ 'ի ձեռն Եպափրոդիտեայ ,
 որ է 'ի ձէնջ հոտ անուշից՝ պատարագ ըն-
 դունելի՝ հաճոյ Աստուծոյ : * Եւ Աստուած 19
 իմ լի արասցէ զամենայն պէտս ձեր ըստ իւ-
 ըում մեծութեանն՝ փառօք 'ի Քրիստոս Յի-
 սուս : * Այլ Աստուծոյ և հօր մերում 20
 փառք յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :
 * Ողջոյն տաջիք ամենայն սրբոց՝ 'ի Քրիստոս 21
 Յիսուս : * Ողջոյն տան ձեզ՝ որ ընդ իս են 22
 եղբարք : * Ողջոյն տան ձեզ ամենայն սուրբք , 23
 մանաւանդ որ 'ի տանէ կայսեր են : * Շը- 24
 նորհք տեառն Յիսուսի Քրիստոսի ընդ ոգ-
 ւոյդ ձերում . ամէն :

Ա. Փեւեղեցի՝ գրեցաւ 'ի Հովն 'ի Յեռ
 Եպափրոդիտեայ :

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՌ ԿՈՂՈՍԱՑԻՍՆ

ԳԼ. Ա.

- 1 ՊՕՂՈՍ առ արեալ Յիսուսի Գրիստոսի ^{ԱՌ}
 կամօքն Աստուծոյ, և Տիմոթէոս եղբայր.
- 2 * առ Կողոսացիս սուրբս և հաւատացեալս
 3 եղբարս ՚ի Գրիստոս: * Շնորհք ընդ ձեզ և
 խաղաղութիւն յաստուծոյ հօրէ մերմէ՝
 (և ՚ի տեառնէ Յիսուսէ Գրիստոսէ): Գոհա-
 նամք զԱստուծոյ և զհօրէ տեառն մերոյ Յի-
 սուսի Գրիստոսի, յամենայն ժամ վասն ձեր
 4 աղօթս առնեմ. * իբրեւ լուսք զհաւատսն
 ձեր՝ որ ՚ի Գրիստոս Յիսուս տէր մեր, և
 5 զսէրն որ ընդ ամենայն սուրբս ունիք. * վա-
 սրն յուսոյն՝ որ սրահի ձեզ յերկինս. զորմէ
 լուարուք բանիւն ճշմարտութեան աւետա-
 6 բանին, * որ եհաս առ ձեզ. որպէս ընդ ա-
 մենայն աշխարհ աճէ՝ և ստղաբերէ. որպէս
 և ՚ի ձերում միջի. յօրէ յորմէ լուարուք՝
 և ծանեայք զշնորհսն Աստուծոյ ճշմարտու-

Թեամբ . * որպէս և ուսարուք յԵպափրեայ 7
 սիրելւոյ ծառայակցէ մերմէ , որ է հաւատա-
 ըիմ վասն ձեր՝ պաշտօնեայ Յիսուսի . * որ 8
 և պատմեաց մեզ զձեր սէրն հոգւով : * Վա 9
 սըն այնորիկ և մեք յօրէ յորմէ լուար՝ ոչ
 դադարեմք վասն ձեր աղօթս առնել՝ և
 խնդրուածս մատուցանել . զի ընուցուք զգի-
 տու թիւն կամացն նորա , ամենայն իմաստու-
 Թեամբ և հոգեւոր հանձարով . * գնալ ձեզ 10
 արժանի տեառն յամենայն հաճութեան ,
 յամենայն գործս բարութեան պտղաբերք
 և աճեցունք գիտութեամբն Աստուծոյ .
 * ամենայն զօրութեամբն զօրացեալք ըստ 11
 զօրութեան փառաց նորա . յամենայն համ-
 բերութիւն և երկայնամտութիւն :

ԸԳ * Ուրախութեամբ գոհանալ զԱստուծոյ 12
 հօրէ՝ որ կոչեացն զձեզ ՚ի մասն վիճակի
 սրբոցն ՚ի լոյս . * որ փրկեացն զմեզ յիշխա- 13
 նութենէ խաւարի , և փոխեաց զմեզ յար-
 քայութիւն որդւոյն իւրոյ սիրելւոյ : * որով 14
 ունիմք զփրկութիւն արեամբն նորա , և զթո-
 ղութիւն մեղաց՝ մարմնովն նորա . * որ է 15
 պատկեր աներեւութին Աստուծոյ , անդրա-
 նիկ ամենայն արարածոց : * Զի նովաւ հաս-
 տատեցաւ ամենայն , որ ինչ յերկինս՝ և որ
 ինչ յերկրի , որ երեւին՝ և որ ոչն երեւին .
 եթէ աթոռք , եթէ տէրութիւնք , եթէ
 պետութիւնք , եթէ իշխանութիւնք . ամե-
 նայն ինչ նովաւ՝ և ՚ի նոյն հաստատեցաւ :

17 * Եւ նա է յառաջ քան զամենայն , և ամեն
 18 նայն ինչ ճովաւ եկաց բովանդակ : * Եւ նա
 է գլուխ մարմնոյ եկեղեցւոյ , որ է սկիզբն ,
 անդրանիկ 'ի մեռելոց . զի եղիցի ինքն յա-
 19 մենայնի յառաջացեալ : * զի 'ի նմա հաճե-
 ցաւ ամենայն լրումն Աստուածութեան
 20 բնակել , * և նովաւ հաշտեցուցանել զամե-
 նայն 'ի նայն , արար խաղաղութիւն արեամբ
 խաչին իւրոյ , որ ինչ յերկրի՝ և որ ինչ
 21 յերկինս : * Եւ զձեզ՝ որ երբեմն օտարաց-
 եայն էիք , և թշնամիք խորհրդովք 'ի գոր-
 22 ծրս չարութեան , * այժմ աւագիկ հաշտե-
 ցոյց անդամովք մարմնոյ իւրոյ , 'ի ձեռն
 մահուն իւրոյ , յանդիման կացուցանել
 զձեզ սուրբս՝ և անբիծս՝ և անարատս ա-
 23 ռաջի նորա . * եթէ կայցէք 'ի հաւատոսն
 արմատացեալք , և հաստատեալք , և ան-
 շարժք 'ի յուսոյ աւետարանին՝ զոր լուարուք
 քարոզելոյ ընդ ամենայն արարածս 'ի ներ-
 քոյ երկնից . որոյ եղէ ես Պօղոս պաշտօնեայ : ~
 24 * Եւ արդ՝ ուրախ եմ 'ի չարչարանս իմ ԱԲ
 վասն ձեր . և շնում զդակասութիւն նեղու-
 թեանցն Քրիստոսի 'ի մարմնի խնում վասն
 25 մարմնոյ նորա՝ որ է եկեղեցի , * որոյ եղէ
 ես Պօղոս պաշտօնեայ՝ ըստ տնտեսութեանն
 Աստուծոյ , որ տուեալ է ինձ 'ի ձեզ կա-
 26 տարել զբանն Աստուծոյ . * զխորհուրդն՝ որ
 ծածկեայն էր 'ի յաւիտեանցն և յազգաց .
 27 որ այժմ յայտնեցաւ սրբոց իւրոց : * Որոց

կամեցաւ Աստուած ցուցանել, թէ զի՛նչ է մեծութիւն փառաց խորհրդոյ նորա՝ ի հեթանոսս, որ է Քրիստոս ՚ի ձեզ՝ յոյսն փառաց . * զոր մեքն քարոզեմք, և խրաւ 28 տեմք զամենայն մարդ՝ և ուսուցանեմք զամենայն մարդ ամենայն հոգեւոր իմաստութեամբ, զի կացուսցուք զամենայն մարդ կատարեալ ՚ի Քրիստոս Յիսուս, * յոր և 20 աշխատիմ պատերազմեալ ըստ յաջողութեան նորա՝ որ յաջողեալ է յիս զօրութեամբ :

ԳԼ. Բ.

Կամիմ զի գիտիցէք դուք՝ որպիսի ճշգ- 1 նութիւն ունիմ յանձին վասն ձեր՝ և վասն Լաւոդիկեցւոցն, և որոց չիցէ տեսեալ զերեսս իմ մարմնով : * Զի միսիթարեացին 2 սիրտք նոցա տեղեկացեալք սիրով, և յամենայն մեծութիւն լրութեան իմաստութեան՝ ՚ի գիտութիւն խորհրդոցն Աստուծոյ (հօր), ՚ի Քրիստոս Յիսուս . * յորում ամե- 3 նայն գանձք իմաստութեան և գիտութեան ծածկեալ կան : * Այլ զայս ասեմ, զի մի 4 ոք զձեզ զառանցուսցէ պատիր բանիւք : * Զի 5 թէպէտ և մարմնով հեռի եմ, այլ հոգևով ընդ ձեզ եմ. խնդամ՝ իբրեւ տեսանեմ ըզկարգն ձեր՝ և զհաստատութիւն հաւատոցն ձերոց որ ՚ի Քրիստոս Յիսուս : * Արդ՝ որ 6 պէս ընկալարուք զՔրիստոս Յիսուս զտէր,

- 7 նովին դնասցիք . * արմատացեալք և շինեալք թնա , և հաստաակեալք ՚ի հաւատոս , որպէս ուսարուքն՝ առաւելեալք ՚ի նմին գոհու թեամք :
- 8 * Զգոյշ լերուք՝ մի որ իցէ որ դձեղ կողոպտիցէ ճարտարմտութեամբ՝ և սնտիխարէ, ու թեամք , որք ըստ մարդկան աւանդութեան՝ և ըստ տարերց աշխարհիս՝ և
- 9 ոչ ըստ Յիսուսի Քրիստոսի . * զի ՚ի նմա բնակի, ամենայն լրումն աստուածութեանն մարմնապէս :
- 10 Եւ էք դուք նովաւ լցեալք , որ է դու ի ամենայն իշխանութեան և պետութեան :
- 11 որով թրիատեցարուք հաւատովք զանձեռագործ թրիատութիւնն ՚ի մերկանայ զանդամս մարմնոց թրիատութեամբն
- 12 Քրիստոսի : * Թաղեալք ընդ նմին ՚ի մըկրտութեանն , որով և ընդ նմին յարեայք հաւատովք՝ աստուծոյ ազդեցութեանն , որ
- 13 յարոյց դնա ՚ի մեռելոց : * Եւ դձեղ՝ որ երբեմն մեռեալն էիք ՚ի մեղս և յանթրիատութեան մարմնոց ձերոց , կենդանացոյց յանձին իւրում . շնորհեաց մեզ զամենայն
- 14 յանցանա մեր . և ջնջեաց զձեռագիր մերոց հակառակութեանն հրամանօքն իւրովք . որ կայր մեզ հակառակ՝ երարձ զայն ՚ի միջոյ՝
- 15 և բեւեռեաց ընդ խաչափայտին : * Մերկեաց զիշխանութիւնս և զպետութիւնս . յայտ յանդիման խայտառակեաց նշառակեալ դնոսա յանձին իւրում ՚ի յարութեան

իւրում: * Մի՛ ոք այսուհետեւ զձեզ դա, 16
 տեսցի՝ ուտելով կամ ըմպելով, կամ մա-
 սամբք տօնից կամ ամսամտիւք կամ շաբա-
 թուք. * որ են ստուերք հանդերձելոցն. 17
 այլ մարմին ֆրիստոս է: * Մի՛ ոք զձեզ խա- 18
 բեսցէ, որ կամիցի խոնարհութեամբ և կը-
 րօնիւք հրեշտակաց, զոր չիցէ տեսեալ զը-
 րահետ վարել՝ տարապարտ հպարտացեալ
 ՚ի մտաց մարմնոյ իւրոյ. * և ոչ ունիցի զգը- 19
 լուխն ֆրիստոս, ուստի ամենայն մարմինն
 յօդիւք և խաղալեօք տարբերեալ և խառ-
 նեալ՝ աճէ զաճումն աստուծոյ: * Եթէ մե- 20
 ռարուք ընդ ֆրիստոսի ՚ի տարերց աշխար-
 հիս՝ զի՞ եւս իբրեւ զկենդանիս աստէն յաշ-
 խարհի կրօնաւորիք: * Մի՛ մերձենար, մի՛ 21
 ճաշակեր, մի՛ հուպ լինիր. * որ է ամենայն 22
 ինչ ՚ի պէտս ապականութեան. ըստ պատ-
 ուիրանաց և վարդապետութեան մարդկան.
 * որ յիմաստութիւն իմն համարէ, ինքնա- 22
 կամ կրօնիւք և խոնարհութեամբ՝ և անխա-
 յութեամբ մարմնոյ. և ո՛չ ՚ի պատիւ ինչ
 լրութեան մարմնոյ:

ԳԼ. Գ.

Եթէ յարեայք ընդ ֆրիստոսի, ապա 1
 զվերինն խնդրեցէք, ուր ֆրիստոսն նստի
 ընդ աջմէ Աստուծոյ. * զվերինն խորհեցա- 2
 թուք, մի՛ զայս՝ որ յերկրի աստ է: * Քանզի 3

1 մեռաբարձք՝ և կեանքն ձեր ծածկեալ են ընդ
 2 Գրիստոսի յԱստուած : * Իսկ յորժամ Գրի-
 3 ստոս յայտնեսցի՝ կեանքն ձեր, յայն-
 4 ժամ և դուք ընդ նմա յայտնեսցիք փա-
 5 րձոր : * Սպանէք այսուհետեւ զանդամս ձեր
 6 զերկրաւորս . ՚ի բայց ընկեցէք զպոռնկու-
 7 թիւն զարդճութիւն զբիծ զցանկութիւն չա-
 8 րեաց և զազահութիւն՝ որ է կռապաշտու-
 9 թիւն . * փան որոյ գայ բարկութիւն Աս-
 10 տուծոյ ՚ի վերաց որդւոցն անհաւանութեան .
 11 * որովք և դուք երբեմն գնայիք՝ մինչ կեն-
 12 զանկիքն էիք ՚ի նոսա : * Սրդ՝ ՚ի բայց թօ-
 13 թափեցէք և դուք զայն ամենայն, զբար-
 14 կութիւն զարամտութիւն զչարութիւն ըզ-
 15 հայհոյութիւն, զխեղհատակութիւն՝ ՚ի բե-
 16 րանոց ձերոց : * Մի՛ ստէք միմեանց . մեր-
 17 կացարուք զհին մարդն զործովքն իւրովք .
 18 * և զգեցարուք զնորն նորոգեալ ՚ի գիտու-
 19 թիւն ըստ պատկերի արարչին իւրոյ . * ուր-
 20 ոչ է Հրէայ՝ և ոչ հեթանոս . թլփատութիւն՝
 21 և անթլփատութիւն, խուժ՝ դուժ՝ սկիւ-
 22 թացի՝ ծառայ՝ ազատ . այլ ամենայն և յա-
 23 մենայնի Գրիստոս : * Զգեցարուք այսուհե-
 24 տեւ իբրեւ ընտրեալք Աստուծոյ՝ սուրբք
 25 և սիրեցեալք՝ զգութ զողորմութիւն զբաղց-
 26 րութիւն զխոնարհութիւն զհեղութիւն զեր-
 27 կայնամտութիւն, * ներել միմեանց, շնոր-
 28 հել իրերաց՝ . եթէ ուրուք զումեքէ արը-
 29 տունը ինչ իցէ,՝ որպէս Աստուած Գրիստո-

սիւ շնորհեաց ձեզ՝ նոյնպէս և դուք : * Եւ 14
 'ի վերայ այսր ամենայնի զսէրն , որ է զօգ
 կատարմանն . * և խաղաղութիւնն քրիստոս 15
 սի հաստատեսցի 'ի սիրտս ձեր , յոր և կո-
 չեցարուքն միով մարմնով :

ԱԵ Եւ գոհացողք լինիջիք . * զի բանն քր 16
 րիստոսի բնակեսցէ 'ի ձեզ առատապէս . ա-
 մենայն իմաստութեամբ ուսուցանել և խը-
 րատել զմիմեանս . սաղմոսիւք և օրհնու-
 թեամբ և երգովք հոգեւորօք՝ և շնորհօք՝
 օրհնել 'ի սիրտս ձեր զԱստուած : * Եւ զա 17
 մենայն զոր և առնիցէք բանիւք և ար-
 դեամբք , զամենայն յանուն տեառն Յի-
 սուսի արասջիք : գոհացողք լինիջիք զԱս-
 տուծոյ և զհօրէ նովաւ : * Կանայք՝ հնա 18
 զանդ լերուք արանց ձերոց , որպէս և վա-
 յելէ 'ի տէր : * Արդ՝ սիրեցէք զկանայս ձեր . 19
 և մի՛ դառնացուցանէք զնոսա : * Արդիք՝ 20
 հնազանդ լերուք ծնողաց ձերոց յամենայնի՝
 զի այն է հաճոյ առաջի տեառն : * հարք՝ 21
 մի՛ զայրացուցանէք զորդիս ձեր , զի մի՛ տըրտ-
 մեսցին : * Ծառայք՝ հնազանդ լերուք տէ 22
 րանց ձերոց յամենայնի . մի՛ առ ահանէ
 ծառայութեամբ՝ իբրեւ մարդահաճոյք ,
 այլ միամտութեամբ սրտի երկնչել 'ի տեառ-
 նէ : * Զոր ինչ առնիցէք՝ սրտի մտօք գոր 23
 ծեսջիք իբրեւ տեառն , և ոչ իբրեւ մարդ-
 կան : * Գիտասջիք՝ զի 'ի տեառնէ առնու 24
 ցուք զհաստուցումն ժառանգութեան ձե-

բոց . քանզի տեառն Քրիստոսի ծառայէք :
 25 * Իսկ ասկիրասն ընկալցի ըստ իւրում ասկի-
 րատութեանն , զի չիք ակնառութիւն ա-
 ռաջի Աստուծոյ :

ԳԼ . Դ .

1 Տեարք՝ զիրաւունս և զհաւասարութիւն
 ծառայից ձերոց շնորհեցէք . գիտասցիք՝
 2 զի և ձեր տէր դոյ յերկինս : * Աղօթից
 ստեպ կացէք , սքնել ՚ի նմին գոհութեամբ :
 3 * Աղօթս արարէք միանգամայն և վասն մեր ,
 զի Աստուած բացցէ մեզ դուռն բանին ,
 խօսել զնորհուրդն Քրիստոսի , վասն որոց և
 4 կասկեալս կամ . * զի յայտնի արարից զնա որ-
 սէս արժան իցէ ինձ խօսել :
 5 * Իմաստութեամբ գնասցիք առ արտա-
 6 թինան , գնոց առեալ զժամանակս : * Եւ
 բանն ձեր յամենայն ժամ լի շնորհօք տեա-
 րն իբրեւ աղիւ համեմեալ լիցի , գիտել
 որսէս արժան իցէ ձեզ իւրաքանչիւր ումեք
 7 տալ սխառասխանի : * Այլ որ ինչ զինէն ի-
 ցէ՝ ցուցցէ ձեզ զամենայն Տիւքիկոս սիրե-
 լի եղբայր՝ և հաւատարիմ սաշտօնեայ՝ և
 8 ծառայակից ՚ի տէր . * զոր առաքեցի առ
 ձեզ դմին իրի , զի գիտասցիք վասն մեր , և
 9 մխիթարեացէ զսիրտս ձեր . * Ոնեսիմաւ հան-
 դերձ եղբարք հաւատարմաւ և սիրելեալ՝
 որ է ՚ի ձե՛նջ . զամենայն ինչ ցուցցեն ձեզ
 10 որ ինչ աստ է : * Ողջոյն տայ ձեզ Արիստար

~ ~
 ԱԶ
 ~ ~

քոս գերեկից իմ, և Մարկոս եղբորորդի
 Բառնաբայ, վասն որոյ առէք պատուէր՝ եւ
 թէ եկեսցէ առ ձեզ ընկալիք զնա, * և 11
 Յիսուս՝ որ անուանեալն է Յուստոս, որք
 են ՚ի թլփատութենէ անտի = զի դոքա մի-
 այն գործակից եղեն ինձ յարքայութեանն
 Աստուծոյ, որք և եղեն իսկ ինձ միսիթա-
 րութիւն = * Ողջոյն տայ ձեզ Եպափրաս՝ որ 12
 ՚ի ձէնջ ծառայ Քրիստոսի Յիսուսի է. յա-
 մենայն ժամ պատերազմեալ վասն ձեր յա-
 ղոթս, զի կայցէք կատարեալք և լցեալք
 յամենայն կամս Աստուծոյ = * Վկայեմ՝ նը 13
 մա, զի բազում աշխատութիւն ունի վա-
 սըն ձեր, և վասն Լաւոդիկեցւոցն, և վա-
 սըն այնոցիկ՝ որ յԵրապօղիսն են = * Ողջոյն 14
 տայ ձեզ Ղուկաս բժիշկ և սիրելի, և Դե-
 մաս = * Ողջոյն տալիք եղբարց՝ որ են ՚ի Լա- 15
 ւոդիկեայ և Նիմիայ, և որ առտնին եկե-
 ղեցին է նորա = * Եւ յորժամ ընթեռնու- 16
 ցու առ ձեզ թուղթդ՝ արասլիք զի և ՚ի
 Լաւոդիկեցւոց եկեղեցւոջն ընթերցցի. և
 զառ ՚ի Լաւոդիկեցւոցն՝ զի և դուք ըն-
 թեռնուցուք = * Եւ ասասլիք ցԱրքիսպաս. 17
 զգոյշ լեր սպասաւորութեանդ՝ զոր ընկա-
 լար ՚ի տէր, զի զայդ կատարեսցես = * Ող- 18
 ջոյնդ ձեռին իմոյ Պօղոսի է. յուշ վիցին
 ձեզ կապանքս իմ = Ենորհք ընդ ձեզ. ամէն =

Աստուծոս արեւոյս ՚ի Հոգի ՚ի յեռն
 Տէրեկոսի և Ոնեմոյ :

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՌ ԹԵՍԱՂՈՆԻԿԵՑԻՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ԳԼ. Ա.

1 ՊՕՂՈՍ և Սիղուանոս և Տիմոթէոս՝ ԲԿ
 եկեղեցւոյդ թեօաղոնիկեցւոյ՝ յԱստը
 ւած հայր մեր և ՚ի տէր Յիսուս Քրիստոս :
 2 * Շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն : Գո
 հանամք զԱստուծոյ յամենայն ժամ վասն
 ձեր ամենեցուն՝ յիշատակ առնել յաղօթս
 3 մեր անդադար . * յիշել զձեր գործն հաւա
 տոյ՝ և զվաստակ սիրոյ՝ և զհամբերութիւն
 յուոյ տեսան մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի՝
 4 առաջի Աստուծոյ և հօր մերոյ : * Գիտէք
 եղբարք սիրեցեալք յԱստուծոյ՝ զընտրու
 5 թիւնն ձեր . * զի աւետարանն մեր ոչ եղև
 առ ձեզ միայն բանիւ , այլ և զօրութեամբ՝
 և հոգւով սրբով՝ և լրութեամբ բաղմաւ .
 որպէս և գիտէք իսկ՝ թէ որպիսիք եղեաք

'ի միջի ձերում վասն ձեր : * Եւ դուք նը 6
 մանեալք մեզ՝ և տեառն , ընկալայք զբանն
 'ի բազում նեղութեան՝ խնդութեան հոգ-
 ւոյն սրբոյ . * լինել ձեզ օրինակ ամենայն 7
 հաւատացելոց , որ են 'ի Մակեդոնիա՝ և
 յԱքայիա : * Զի 'ի ձէնջ հնչեաց բանն Աս- 8
 տուծոյ . ոչ միայն 'ի Մակեդոնիա և յԱ-
 քայիա , այլ յամենայն տեղիս հաւատքն ձեր՝
 որ առ Աստուած են , սփռեցան . զի այսու-
 հետեւ ոչինչ է պիտոյ մեզ և խօսել ինչ :
 * Զի նոքին իսկ պատմեն վասն մեր , թէ 9
 ո՛րպէս եղեւ մեզ մուտ առ ձեզ . և որպէս
 դարձայք առ Աստուած 'ի կռոց անտի ,
 ծառայել Աստուծոյ կենդանւոյ և ճշմարտի .
 * և ակն ունել որդւոյն նորա յերկնից , զոր 10
 յարոյցն 'ի մեռելոց զՅիսուս՝ որ փրկելոցն
 է զմեզ 'ի բարկութենէ անտի՝ որ գալոցն է :

ԳԼ. Բ.

Դուք ինքնին գիտէք եղբարք զմուտն 1
 մեր առ ձեզ . զի ոչ ընդունայն ինչ եղեւ .
 * այլ յառաջագոյն չարչարեալք՝ և թշնա- 2
 մանեալք , որպէս և դուք իսկ գիտէք . 'ի
 մէջ Փիլիպեցւոց համարձակեցաք աստու-
 ծով մերով պատմել ձեզ զաւետարանն աս-
 տուծոյ մեծաւ պատերազմաւ : * Զի միսի- 3
 թարութիւնն մեր ոչ 'ի մոլորութենէ է՝
 և ոչ 'ի պղծութենէ՝ և ոչ նենգութեամբ .

- 4 * այլ որպէս բնարեցաք յաստուծոյ հաւատա-
 բխմ լինելէ աւետարանին, նոյնպէս և խօ-
 սիմք, ոչ իբրեւ մարդկան հաճոյ լինել՝ այլ
- 5 աստուծոյ որ քննէն զսիրտս մեր: * Զի ոչ
 երբէք բանիւք ողորանաց եղեաք առ ձեզ,
 որպէս և դուք խիզ գիտէք, և ոչ ՚ի պատ-
 ճառս ազահութեան, որպէս և Աստուած
- 6 վկայէ, * և ոչ խնդրէաք փառս ՚ի մարդ-
 7 կանե, ոչ ՚ի ձէնջ և ոչ յայլոց: * Կարող
 էաք իբրեւ Քրիստոսի առաքեալս ծանրա-
 նալ, այլ եղեաք հեզք ՚ի միջի ձերում, որ-
 պէս դայեակ մի՝ որ սնուցանիցէ ման-
- 8 կունս, * նոյնպէս և մեք գթայաք ՚ի ձեզ,
 հաճոյ թուէր մեզ տալ ձեզ ոչ միայն զա-
 ւետարանն Աստուծոյ, այլ և զանձինս մեր.
- 9 քանզի սիրելիք մեր եղերուք: * Յիշէք եղ-
 բարք՝ զփաստանն մեր և զջան, զի զցայզ և
 զցերեկ դործէաք վասն չծանրանալոյ ու մեք
 ՚ի ձէնջ, և քարողէաք ձեզ զաւետարանն
- 10 Աստուծոյ: * Դուք ինքնին վկայէք՝ և Աստ-
 ուած, որպէս սրբութեամբ և արդարու-
 թեամբ և ամբժուութեամբ՝ ձեզ հաւատա-
- 11 ցելոցդ եղեաք, * որպէս և գիտէք խիզ,
 զի իւրաքանչիւրոք ՚ի ձէնջ՝ իբրեւ հայր զոր-
- 12 դիս՝ * միսիթարէաք և սփոփէաք, և դնէաք
 վկայութիւն զնալ ձեզ արժանապէս Աստու-
 ծոյ, որ կոչեացն զձեզ յիւր արքայութիւ-
 նն և ՚ի փառս:
- 13 * Վասն այնորիկ և մեք գոհանամք զՎ.ս.

տուճոյ անպակաս՝ զի առեալ զլուր բանին
 Աստուծոյ առ 'ի մէնջ՝ ընկալարուք, ոչ իբրև
 զբան մարդկան, այլ որպէս ճշմարտիւ՝ ըզ
 բան Աստուծոյ. որ և յաջողեալ իսկ է 'ի
 ձեզ հաւատացեալսդ : * Զի դուք նմանողք 14
 եղերուք եղբարք՝ եկեղեցեացն Աստուծոյ՝
 որ են 'ի Հրէաստանի 'ի Քրիստոս Յիսուս.
 զի զնոյն չարչարանս չարչարեցայք և դուք
 'ի ձերոց ազգականաց, որպէս և նոքայն 'ի
 Հրէից. * որք և զտէրն Յիսուս սպանին՝ և 15
 զմարգարէսն, և զմեզ հալածեցին, և Աս
 տուծոյ յաչաց ելին, և ամենայն մարդկան
 հակառակ եղեն. * և արգելուին զմեզ խօս
 սել հեթանոսաց՝ զի ապրեսցին. զի կատա
 րեսցեն զմեզս իւրեանց յամենայն ժամ.
 քանզի հասեալ է 'ի վերայ նոցա բարկու
 թիւն մինչեւ իսպառ :

28
 * Այլ մեք եղբարք՝ թէպէտ և որք մնա 17
 ցարք 'ի ձէնջ առ ժամանակ մի, երեսօք՝ և
 ոչ սրտիւք. առաւել եւս փութացար տե
 սանել զերեսս ձեր մեծաւ ցանկութեամբ :
 * Վառն այսորիկ կամեցայ գալ առ ձեզ ես 18
 Պօղոս՝ միանգամ և երկիցս, և խափանեաց
 զմեզ սատանայ : * Քանզի ո՛վ է մեր յոյս 19
 կամ խնդութիւն կամ պսակ պարծանաց մե
 րոց, եթէ ոչ դուք 'ի տէր՝ առաջի տեառն
 մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի 'ի նորա գալլս
 տեանն : * Զի դուք էք փառք մեր և խըն 20
 դութիւն :

ԳԼ. Գ.

- 1 Վասն որոյ ոչ եւս ունիմք ժոյժ, զի
բարւոյք թուեցաւ մեզ միայն մնալ յԱթէնս :
- 2 * Եւ առաքեցաք զՏիմոթէոս զեղբայր մեր
և զգործակից աւետարանին՝ Աստուծոյ և
հօրն Քրիստոսի, հաստատել զձեզ՝ և միսի-
թարել վասն հաւատոցն ձերոց : վջ
- 3 * Զի մի տաղտկայցէք՝ ի նեղութիւնս յայ-
տասիկ, քանզի դուք ինքնին իսկ գիտէք,
4 զի ՚ի սոյն կամք : * Քանզի մինչ առ ձեզն
իսկ էաք՝ յառաջագոյն ասէաք ձեզ, թէ
նեղութիւնք հասանելոց են ՚ի վերայ մեր .
5 որպէս և եղև իսկ՝ և գիտացիք : * Վասն
այնորիկ և ես զի ոչ եւս ունի ժոյժ՝ առա-
քեցի գիտել զհաւատսն ձեր . գուցէ ար-
դեօք փորձեաց և զձեզ փորձիչն, և ընդու-
6 նայն լինիցի ջանն մեր : * Բայց արդ՝ իբրև
եկն Տիմոթէոս ՚ի ձէնջ առ մեզ, և ետ մեզ
զաւետիս հաւատոցն ձերոց և զսիրոյ, զի
ունիք ՚ի մտի զյիշատակս մեր բարեաց յա-
մենայն ժամ . ցանկացեալ էք տեսանել ըզ-
7 մեզ՝ որպէս և մէք զձեզ . * վասն այնորիկ
միսիթարեցաք ՚ի ձեզ եղբարք՝ ՚ի վերայ ա-
մենայն վշտաց և նեղութեանց ձերոց՝ ՚ի
8 ձեռն հաւատոցն ձերոց . * զի այժմ կեն-
դանի եմք՝ եթէ դուք հաստատուն կայցէք
9 ՚ի տեր : * Զի՞նչ կարեմք գոհութիւն մա-

տուցանել Աստուծոյ վասն ձեր, 'ի վերայ
ամենայն խնդութեանն, զոր խնդամք վասն
ձեր առաջի Աստուծոյ մերոյ. * զցայգ և 10
զցերեկ առաւել եւս աղաչեմք՝ տեսանել
զերեսս ձեր, և հաստատել զպակասութիւն
հաւատոցն ձերոց: * Այլ ինքն Աստուած և 11
հայր մեր՝ և տէր մեր Յիսուս Քրիստոս՝
ուղղեսցէ զճանապարհս մեր առ ձեզ: * Եւ 12
զձեզ ինքն տէր բազմապատիկս և առաւելս
արասցէ սիրով ընդ միմեանս և առ ամե-
նեսին՝ որպէս և մեք 'ի ձեզ. * Հաստատել 13
զսիրտս ձեր անարատս 'ի սրբութիւն առաջի
Աստուծոյ և հօր մերոյ 'ի գալստեանն տեսուն
մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի հանդերձ ամենայն
սրբովք իւրովք:

ԳԼ. Դ.

Այսուհետեւ եղբարք՝ աղաչեմք զձեզ՝ 1
և մխիթարեմք 'ի Քրիստոս Յիսուս. զի որ-
պէս ընկալարուք 'ի մէնջ, թէ որպէս պարտ
իցէ ձեզ գնալ՝ և հաճոյ լինել Աստուծոյ.
որպէս և գնայքդ իսկ, զի եւս քան զեւս
յաւելուցուք 'ի նոյն: * Եւ գիտէք՝ թէ որ- 2
պիսի պատուիրանս տուաք ձեզ 'ի տէր Յի-
սուս: * Զի այս են կամք Աստուծոյ, սրբու- 3
թիւն ձեր. 'ի բաց լինել ձեզ 'ի պոռնկու-
թեանէ. * գիտել իւրաքանչիւր ումեք 'ի ձէնջ 4
զիւր ամանս ստանալ սրբութեամբ և պատ-

- 5 և ուր, * մի՛ ՚ի ցաւս ցանկութեան որպէս
 և այլ հեթանոսք՝ որ ոչ գիտեն զԱստուած :
- 6 * Մի՛ զանցանել և զրկել յիրիդ յայդմիկ
 զեղբայր իւր . քանզի վրէժխնդիր է տէր ՚ի
 վերայ ամենայնի այդորիկ . որպէս յառա-
 ջագոյն ասացաք ձեզ . և եղաք վկայութիւն :
- 7 * Քանզի ոչ կոչեաց զմեզ Աստուած ՚ի
 8 սրդութիւն՝ այլ ՚ի սրբութիւն : * Այսու-
 հետեւ որ անարդէ , ոչ զմարդ անարդէ ,
 այլ զԱստուած՝ որ և ետ զհոգին սուրբ ՚ի
 9 ձեզ : * Այլ վասն եղբայրսիրութեան՝ չէ
 ինչ պիտոյ դրել առ ձեզ . զի գուք ինքնին
 իսկ աստուածուսոյցք էք առ միմեանս սի-
 10 բերոյ : * Քանզի և առնէք իսկ զգոյն յամե-
 նայն եղբարս որ են յամենայն կողմանս Մա-
 կեդոնիացւոյ : Աղաչեմք զձեզ եղբարք՝ ա-
 ռաւել եւս առաւելուլ և առատանալ .
- 11 հանդարտել , * և դործել զիւրաքանչիւր .
 և դործել ձեռօք ձերովք , որպէս և պա-
 սուիրեցաք ձեզ , զի գնացէք սրահեշտու-
 թեամբ առ արտաքինսն՝ և մի՛ իւրիւր կա-
 12 ռօտեալք իցէք : * Ոչ կամիմ եղբարք՝ եթէ
 սոգէսք իցէք վասն ննջեցելոցն , զի մի՛ տըրտ-
 միցիք որպէս և այլքն՝ որոց ոչ գոյ յոյս :
- 13 * Եթէ հաւատամք՝ եթէ Յիսուս մեռաւ և
 յարեաւ , նոյնպէս և Աստուած զննջե-
 ցեալսն ՚ի ձեռն Յիսուսի ածցէ ընդ նմա : ԳՁ
- 14 * Բայց զայս ասեմք տեսուն բանիւ , ե-
 թէ մեք՝ որ կենդանիքս եմք մնացեալ ՚ի

գալստեանն տեառն ոչ ժամանեմք ննջեցե-
լոցն : * Զի ինքնին տէր հրամանաւ , 'ի ձայն 15
հրեշտակապետի և 'ի փող Աստուծոյ իջանէ
յերկնից . և մեռեալք 'ի Քրիստոս յարիցեն
յառաջագոյն : * Ապա և մեք որ կենդանւոյն 16
մնացեալ իցեմք՝ նոքօք հանդերձ յափշտա-
կեսցուք ամպովք ընդ առաջ տեառն յօդս .
և այնպէս յամենայն ժամ ընդ տեառն լի-
նիցիմք : * Այսուհետեւ միտարեցէք զմիմ- 17
եանս բանիւքս այսոքիւք :

ԳԼ. Ե.

97 Այլ վասն ժամուց և ժամանակաց եղ- 1
բարք՝ չէ ինչ պիտոյ գրել առ ձեզ : * Զի 2
դուք ինքնին իսկ ստոյգ գիտէք , թէ օրն
տեառն իբրեւ զգող գիշերի՝ այնպէս հա-
սանէ : * Յորժամ ասիցեն թէ խաղաղութիւն 3
և շինութիւն է , յայնժամ յանկարծակի
հասցէ նոցա սատակումն՝ որպէս և երկն
յղւոյ , և մի՛ ապրեացին : * Այլ դուք եղ- 4
բարք ոչ էք 'ի խաւարի՝ թէ օրն ձեր իբրեւ
զգող 'ի վերայ հասանիցէ . * զի ամենեքին 5
դուք որդիք լուսոյ էք՝ և որդիք տուրնջեան .
չեմք գիշերոյ՝ չեմք խաւարի : * Ապա մի՛ 6
զքնով անկանիցիմք՝ որպէս և այլքն , այլ
արթունք և զուարթունք եղիցուք : * Զի 7
որ ննջենն՝ գիշերի ննջեն , և որ արբենանն՝
գիշերի արբենան : * Այլ մեք զի տուրնջեան 8

- եմք, արթունք եղիցուք, և զգեցցուք զզը-
 րահան հաւատոյ և սիրոյ, և դիպուք զսա-
 9 ղաւարան յուսոյն փրկութեան: * Զի ոչ ետ
 զմեզ Աստուած ՚ի բարկութիւն, այլ ՚ի փրկ-
 կութիւն կենդանութեան ՚ի ձեռն տեառն
 10 մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի. * որ մեռաւն
 վասն մեր, զի եթէ արթունք իցեմք՝ և ե-
 թէ ննջիցեմք, նովաւ հանդերձ կեցցուք:
 11 * Վասն որոյ մխիթարեցէք զմիմեանս, և
 յիշեցէք զիրեարս՝ որպէս և առնէքդ իսկ:
 12 * Ազաչեմ զձեզ կ'զբարբ՝ ճանաչել ըզ ^{ԳԶ}
 վաստակաւ որս և զվերակացուս ձեր ՚ի տէր,
 13 և զխրատիչս ձեր: * Եւ համարեցարուք
 զնոսա արժանիս առաւել սիրոյ՝ վասն գոր-
 ծոյ նոցա. խաղաղութիւն արարէք ընդ միմ-
 14 եանս: * Ազաչեմ զձեզ կ'զբարբ՝ խրատե-
 ցէք զստահակս, մխիթարեցէք զկարճամի-
 տրս, պատասպարան լերուք տկարաց, եր-
 15 կայնամիտ լերուք առ ամենեւեան: * Զգոյշ
 լերուք՝ դուցէ որ չարի չար հատուցանիցէ.
 այլ յամենայն ժամ զբարեաց զհետ երթայք
 16 առ միմեանս և առ ամենեւեան: * Յա-
 17 մենայն ժամ ուրախ լերուք: * Անդա-
 18 դար աղօթս արարէք: * Յամենայնի դու-
 հացարուք, զի այս են կամք աստուծոյ Քր-
 19 իստոսիս Յիսուսիւ ՚ի ձեզ: * Զհոգին մի՛
 20 շիջուցանէք: * Զմարդարեութիւնս մի՛ ար-
 21 համարհէք: * Զամենայն ինչ չորձեցէք,
 22 զբարին ընկալարուք: * Յամենայն իրաց չա-

րաց 'ի բաց կացէք: * Եւ ինքն Աստուած 23
 խաղաղութեան սուրբս արասցէ զձեզ հա-
 մօրէնս . և բովանդակ ձեր ոգի և շունչ և
 մարմին՝ անարատ 'ի գալուստն տեառն մե-
 րոյ Յիսուսի պահեսցի: * Հաւատարիմ է՝ 24
 որ կոչեացն զձեզ . որ և արասցէ զնոյն: * Ե՛ղ- 25
 բարք՝ աղօթս արարէք և 'ի մեր վերայ:
 * Ողջոյն տաջիք եղբարց ամենեցուն 'ի համ- 26
 բոյր սրբութեան: * Երդ մեցուցանեմ ըզ 27
 ձեզ 'ի տէր՝ ընթեռնուլ զթուղթդ առաջի
 ամենայն եղբարց սրբոց: * Շնորհք տեա- 28
 ուրն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ընդ ձեզ .
 ամէն:

Ա՛ռ Թեասդոնիկեցիս առաջին խաղի գրեցաւ
 յԱմենս:

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՌ ԹԵՍԱՂՈՆԻԿԵՑԻՄՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԳԼ. Ա.

- 1 ՊՕՂՈՍ և Սիղուանոս և Տիմոթէոս՝ ^{ԳԿ}
Եկեղեցւոց թեապաղոնիկեցւոց՝ յԱստուած
- 2 հայր մեր և 'ի տէր Յիսուս Քրիստոս : * Շը-
նորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն յԱստու-
ծոյ հօրէ մերմէ, և 'ի տեառնէ Յիսուսէ
- 3 Քրիստոսէ : * Գահանայ պարտիմք զԱստու-
ծոյ յամենայն ժամ վասն ձեր կ'ղբարք՝ որ-
պէս և արժան իսկ է . զի ևս քան զևս ա-
ձեն հաւատքն ձեր, և յաճախէ սէր իւ-
րաքանչիւր ամենեցուն ձեր առ միմեանս :
- 4 * Արպէս և մեզ ձեօք պարծել յեկեղեցիան Աս-
տուծոյ՝ վասն համբերութեան ձերոյ և հա-
ւատոյ՝ յամենայն հալածանս ձեր և 'ի նե-
ճ զութիւնս, որում դուքն համբերէք . * յօ-

ըինակ արդար դատաստանին Աստուծոյ .
 արժանի լինել ձեզ արքայութեանն Աստու- 6
 ծոյ , վասն որոյ և զճգնութիւնդ կրէք . * ե-
 թէ պարտ է առաջի Աստուծոյ՝ հասողա-
 նել նեղչացն ձերոց նեղութիւն . * և ձեզ 7
 նեղելոցդ հանգիստ ընդ մեզ՝ ՚ի յայտնու-
 թեանն տեառն մերոյ Յիսուսի , յերկնից
 հրեշտակօք զօրութեան իւրոյ . * ՚ի բոց հը- 8
 րոյ առնուլ զվրէժս յայնցանէ՝ ոյք ոչ ձանա-
 չեն զԱստուած , և որ ոչ հնազանդին աւե-
 տարանին տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի .
 * որք տայցեն վրէժս ՚ի սատակումն յաւի- 9
 տենից՝ յերեսաց տեառն՝ և ՚ի փառաց զօ-
 րութեան նորա : * յորժամ գայցէ փառա- 10
 ւոր լինել ՚ի մէջ սրբոց իւրոց , և սքանչելի
 ՚ի մէջ ամենայն հաւատացելոց , զի հաւա-
 տարիմ եղել վկայութիւնն մեր ՚ի վերայ ձեր
 յաւուր յայնմիկ : * Յոր և աղօթս առնեմք 11
 վասն ձեր յամենայն ժամ , զի զձեզ արժա-
 նիս արասցէ կոչմանն ձերում Աստուած մեր՝
 մինչեւ լցցէ զամենայն հաճութիւն բարու-
 թեան , և զգործս հաւատոցն զօրութեամբ .
 * զի փառաւոր լիցի անուն տեառն մերոյ 12
 Յիսուսի Քրիստոսի ՚ի ձեզ՝ և դուք ՚ի նը-
 մա , ըստ շնորհացն Աստուծոյ մերոյ և տեա-
 ուրն Յիսուսի Քրիստոսի :

ԳԼ. Բ.

- 1 Աղաչեմ զձեզ եղբարք՝ վասն դալստեանն ^{ԿԴ}
տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, և մերոյ
2 ժողովոյն առ նա. * մի՛ վաղվաղակի խառովել
ձեզ ՚ի մտաց՝ և մի՛ զարհուրել, մի՛ հոգւով և
մի՛ բանիւ և մի՛ թղթովք՝ իբրեւ թէ ՚ի ձէնջ
որպէս թէ եկեալ հասեալ իցէ օրն տեառն =
3 * Մի՛ որ զձեզ խարեացէ և մի՛ իւրք իրօք. զի
եթէ ոչ նախ եկեացէ ապստամբութիւնն, և
յայտնեացի մարդն անօրէնութեան՝ որդին
4 կորստեան, * հակառակորդն հպարտացեալ
՚ի վերայ ամենայնի, որ անուանեալ իցէ աս-
տուած, կամ պաշտօն. մինչեւ նստել նմա
՚ի տաճարին Աստուծոյ, և ցուցանել զանձն՝
5 թէ աստուած իցէ: * Ոչ յիշէք՝ զի մինչ առ
6 ձեզն իսկ էի՝ ասէի զայս: * Եւ արդ դուք
ինքնին դիտէք զայն՝ որ ունին յայտնել նմա
7 յիւրում ժամանակի: * Զի խորհուրդն անօ-
րէնութեան արդէն իսկ զօրանայ. բայց
յայնժամ մինչ ՚ի միջոյ բարձցի՝ որ այժմդ
8 ունի: * Եւ ապա յայտնեացի անօրէնն. զոր
տէր Յիսուս սատակեացէ հոգւով բերանոյ
իւրոյ, և խափանեացէ յայտնութեամբ դա-
9 լստեանն իւրոյ: * Որոյ դալուսան ըստ ազ-
դեցութեան սատանայի է, ամենայն զօրու-
թեամբ և նշանօք և արուեստիւք ստովք,
0 * և ամենայն պատրանօք անիրաւութեան ՚ի

վերայ կորուսելոցն . փոխանակ զի զսէրն
 ճշմարտութեան ոչ ընկալան՝ զի ապրեացին .
 և վասն այնորիկ առաքեացէ նոցա Աստուած
 ազգեցութիւն մոլորութեան՝ հաւատալ նո-
 ցա ստութեանն : * Զի դատապարտեացին
 ամենեքեան՝ որ ոչ հաւատացին ճշմարտու-
 թեանն , այլ հաճեցան ընդ անօրէնութիւնն :
 * Այլ մեք սրարտիմք գոհանալ զԱստուծոյ յա-
 մենայն ժամ վասն ձեր եղբարք սիրեցեալք
 ՚ի տեառնէ . զի ընտրեաց զմեզ Աստուած
 ՚ի սկզբանէ ՚ի փրկութիւն՝ սրբութեամբ
 հոգւոյն՝ և հաւատովքն ճշմարտութեան .
 * յոր և կոչեացն զձեզ աւետարանաւն մե-
 ղով ՚ի փրկութիւն փառացն տեառն մերոյ
 Յիսուսի Քրիստոսի : * Այսուհետեւ եղ-
 բարք հաստատուն կացէք՝ և պինդ կալա-
 ղովք զաւանդութիւնսն՝ զոր ուսարուք , ե-
 թէ բանիւ և եթէ թղթով մերով : * Այլ
 ինքն տէր մեր Յիսուս Քրիստոս և Աստուած
 և հայր մեր , որ սիրեացն զմեզ՝ և ետ մեզ
 մխիթարութիւն յաւիտենից՝ և յոյս բա-
 րեաց շնորհօք . * մխիթարեացէ զսիրտս ձեր՝
 և հաստատեացէ յամենայն բանս և ՚ի գործս
 բարութեան :

ԳԼ. Գ.

27

Այսուհետեւ եղբարք՝ աղօթս արա-
 ղէք ՚ի վերայ մեր , զի բանն տեառն ընթա-

- նայցէ . և փառաւոր լինիցի յամենայն տե-
 2 ղիս՝ որպէ՛ն և առ ձեզդ . * զի ապրեցուք
 յանօրինաց և յանզգամաց մարդոց . զի ոչ
 3 ամենեկուն են հաւասար : * Այլ հաւա-
 տարիմ է տէր . որ և հաստատեցէ զձեզ՝
 4 և սպահեցէ ՚ի չարէ անտի : * Աստահ եմք
 ՚ի ձեզ տերամք . թէ զոր սատուիրեցաքն
 5 ձեզ , և առնէք՝ և առնիցէք : * Այլ տէր
 ուզեցէ զսիրտս ձեր ՚ի սէրն Աստուծոյ՝ և
 6 ՚ի համբերութիւնն Քրիստոսի : * Աստուի-
 րեմ ձեզ կ'զբարք յանուն տեառն մերոյ Յի-
 սուսի Քրիստոսի , խորշել ձեզ յամենայն
 կզբօրէ՛ որ ստահակն գնայցեն . և ոչ ըստ
 աւանդութեանն՝ զոր բնկալարուք ՚ի մէնջ :
 7 * Զի դուք ինքնին դիտէք՝ թէ ո՛րպէս սարտ
 է ձեզ նմանել մեզ , և ո՛չ երբէք ստահա-
 8 կեցաք առ ձեզ . * և ոչ ձրի զուրուք հաց
 կերոք , այլ ջանիւ և վատտակով զցայդ և
 ցերեկ գործէաք՝ վասն չճանրանալոյ ումէք
 9 ՚ի ձե՛նջ : * Աչ եթէ չունէաք իշխանութիւն ,
 այլ զի զանձինս օրինակ արասցուք ձեզ՝
 10 նմանողս լինել մեզ : * Քանցի մինչդեռ առ
 ձեզն իսկ էաք՝ զայս սատուիրէաք ձեզ ,
 թէ որ ոչն կամիցի գործել՝ և կերիցէ մի՛ :
 11 * Արդ՝ լսեմք զոմանց ՚ի ձե՛նջ՝ թէ ստահա-
 կութեամբ գնան , գործ ինչ որ գործեն ,
 12 այլ յուրացեալ՝ հետաքրքիր չըջին : * Այն-
 սիսեացն սատուէր տամք՝ և աղաչեմք ՚ի
 տէր Յիսուս Քրիստոս զի հանդարտու-

Թեամբ գործեսցեն՝ և զիւրեանց հաց կե-
 րիցեն : * Այլ դուք եղբարք՝ մի՛ ձանձրա- 15
 նայք զբարիս գործել : * Ապա եթէ որ ոչ 14
 հնազանդեսցի բանիս մերում թղթովդ այդ-
 ուիկ , դուք նշանակեսցիք զնա , և մի՛ խառ-
 նակեսցիք ընդ նմա՝ զի պատկառեսցէ :
 * Բայց մի՛ իբրեւ զթշնամի համարիցիք՝ այլ 15
 խրատեսցիք՝ իբրեւ զեղբայր : * Եւ ինքն 16
 տէր խաղաղութեան՝ տացէ ձեզ խաղաղու-
 թիւն յամենայն ժամ յամենայն իրս : Տէր
 ընդ ամենեսին ընդ ձեզ : * Ողջոյնս իմոյ ձե- 17
 ուին Պօղոսի է , որ է նշանակ . յամենայն
 թուղթս այսպէս գրեմ : * Շնորհք տեառն 18
 մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ընդ ձեզ ամենե-
 սին . ամէն :

Ա. Թեազանիկեցի երկրորդ՝ գրեցաւ յԱթենայ :

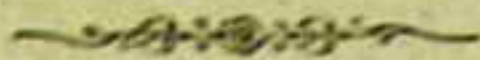

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌՍՔԵԼՈՅ

ԱՌ ՏԻՄՈԹԷՈՍ ԱՌՍՁԻՆ

ԳԼ. Ա.

- 1 ՊՕՂՈՍ առաքեալ Յիսուսի Գրիստոսի ԱԿ
ըստ հրամանի փրկչին մերոյ Աստուծոյ՝ և
- 2 Գրիստոսի Յիսուսի յուսոյն մերոյ . * Տխնթեալ որդւոյ սիրելւոյ հաւատովք . շնորհք ողորմութիւն խաղաղութիւն յԱստուծոյ հօրի և 'ի տեառնէ մերմէ Յիսուսէ Գրիստոսէ :
- 3 * Արպէս աղաչեցի դքեղ կալ յԵփեսոս՝ մինչ երթային 'ի Մակեդոնիա . զի պատուէր տացես ոմանց ջինեւ Օտարուսմունս ,
- 4 * և չհայել յառասպելս և 'ի տոհմաթիւս անչափս . որ մանաւանդ խնդիրս յուզեն , և ոչ զանտեսութիւն Աստուծոյ հաւատովք :
- 5 * Քանզի դու խ պատուիրանին սէր է , 'ի սուրբ սրտէ՝ և 'ի մտաց բարեաց՝ և յանկեղծաւոր հաւատոյ : * Յորոց ոմանք վրիպեցան խոտորեալք յունայնութիւն բանից :
- 7 * Աամին լինել վարդապետք օրինաց . ինք

եանք ոչ իմանան զինչ խօսին՝ և ոչ վասն ու
 ըոց պնդեալն են : * Գիտեմք եթէ բարւոք 8
 են օրէնքն՝ եթէ որ զնոսա օրինօքն կրեսցէ :
 * Բայց զայս գիտասցէ՝ զի ՚ի վերայ արդա- 9
 ըոց օրէնք ոչ կան , այլ ՚ի վերայ անօրինաց
 և անհնազանդից՝ ամբարշտաց և մեղաւո-
 ըաց՝ անսրբոց և պղծոց , զհայր և զմայր ա-
 նարգողաց , մարդասպանաց , * պռունկաց 10
 արուագիտաց՝ մարդելուզաց ստոց ստերդ-
 մանց . և եթէ այլ ինչ իցէ հակառակ ողջա-
 միտ վարդապետութեանս . * որ ըստ աւե- 11
 տարանի փառաց երանելոյն Աստուծոյ է ,
Ա որում եղէ ես հաւատարիմ :

* Շնորհ ունիմ այնմիկ , որ զօրացոյց զիս 12
 ՚ի Քրիստոս Յիսուս ՚ի տէր մեր . զի հաւա-
 տարիմ համարեցաւ կարգել ՚ի սպասաւորու-
 թիւն . * որ յառաջագոյն հայհոյիչն էի և 13
 հալածիչ և թշնամանիչ . այլ գտի ողորմու-
 թիւն , զի այն յանգիտութեան և յանհա-
 ւանութեան գործէի : * Եւ առաւել եղեն 14
 շնորհք տեառն մերոյ հաւատովք և սիրոյ՝
 որ ՚ի Քրիստոս Յիսուս : * Հաւատարիմ է 15
 բանս՝ և ամենայն ընդունելութեան արժանի
 է . զի Քրիստոս Յիսուս եկն յաշխարհ փրկ-
 կել զմեղաւորս , որոց գլուխն ես եմ : * Այլ 16
 վասն այնորիկ գտի ողորմութիւն , զի նախ
 յիս եցոյց Յիսուս Քրիստոս զամենայն եր-
 կայնամտութիւն՝ յօրինակ այնոցիկ՝ որ հա-
 ւատալոցն իցեն ՚ի նա , ՚ի կեանսն յաւի-

- 17 անեկից : * Այլ թագաւորին յաւիտեանից՝
անեղծի և աներեւութի, միայն Աստուծոյ
փառք և պատիւ յաւիտեանս յաւիտեանից .
- 18 ամեն : * Չայս պատուիրանս աւանդեմքեզ
որդեակ իմ Տիմոթէոս, ըստ կանխելոյ 'ի քեզ
մարդարեւութեանցն . զի դու զինուորիցիս
- 19 նորօր զգեղեցիկ զինուորութիւնն . * ունիցիս
հաւատս սրբովք մտօք, զոր ոմանց մերժեալ
յանձանց իւրեանց՝ նաւակոծեցան 'ի հա-
- 20ւատս . * որոց սակի են Հիմենոս՝ և Աղեք-
սանդրոս, զորս մատնեցի սատանայի . զի
խրատեցին չհայհոյել :

ԳԼ. Բ.

- 1 Եւ արդ՝ աղաչեմ նախ քան զամենայն,
առնել աղօթս՝ խնդրուածս՝ պաղատանս՝
- 2 զոհութիւնս վասն ամենայն մարդկան . * մա-
նաւանդ վասն թագաւորաց և ամենայն իշ-
խանաց . զի խաղաղութեամբ և հանդար-
տութեամբ վարեցուք զկեանս մեր, ամե-
նայն աստուածապաշտութեամբ և սրբու-
- 3 թեամբ : * Ձի այն է բարի և ընդունելի
4 առաջի փրկչին մերոյ Աստուծոյ . * որ զա-
մենայն մարդիկ կամի զի կեցցեն՝ և 'ի դի-
5 տութիւն ճշմարտութեան եկեցցեն : * Ձի
մի է Աստուած, և մի միջնորդ Աստուծոյ
- 6 և մարդկան՝ մարդ Յիսուս Քրիստոս . * որ
եւ զանձն փրկանս ընդ ամենեցուն՝ վկա-

յուլթիւն ժամանակաց իւրոց : * Յոր եդայ 7
 ես քարոզ և առաքեալ . ճշմարիտ ասեմ 'ի
 Քրիստոս՝ և ոչ ստեմ, եղէ վարդապետ հե-
 թանոսաց հաւատովք և ճշմարտութեամբ :

ԱԳ * Կամիմ՝ զի արք կայցեն յաղօթս յա- 8
 մենայն տեղիս . բառնայցեն զսուրբ ձեռս 'ի
 վեր առանց բարկութեան և երկմտութեան :
 * Նոյնպէս և կանայք 'ի զարդ խոնարհու- 9
 թեան՝ ակնածութեամբ և զգաստութեամբ
 զարդարել զանձինս . մի 'ի հիւսս ոսկեմանս
 ընդելուզեալս մարգարտով, կամ 'ի հանդեր-
 ձրս պաճուճեալս . * այլ որպէս վայել է կա- 10
 նանց՝ զՍտուածպաշտութիւն յանձնա-
 ռելոց գործովք բարութեան : * Կին մարդ 11
 ցածութեամբ ուսցի՝ ամենայն հնազանդու-
 թեամբ : * Այլ ուսուցանել կնոջ մարդոյ ոչ 12
 հրամայեմ, և ոչ ճոխաբան լինել քան զայր
 մարդ . այլ 'ի լռութեան կալ : * Զի Ադամ 13
 նախ ստեղծաւ՝ և ապա Եւայ : * Եւ Ա- 14
 դամ ոչ պատրեցաւ՝ այլ կինն պատրեցաւ և
 յանցեաւ . * բայց կեցցէ վասն որդեճնու- 15
 թեանն՝ եթէ կացցէ 'ի հաւատս և 'ի սէր
 և 'ի սրբութիւն պարկեշտութեամբ :

. ԳԼ. Գ .

Հաւատարիմ է բանս . եթէ ոք եպիսկո- 1
 պոսութեան ցանկայ՝ բարւոյ գործոյ ցան-
 կայ : * Պարտ է եպիսկոպոսին անարատ լի- 2

- 1 նեւ . միոյ կնոջ այր , հեղձ ցած՝ պարկեշտ՝
 2 հիւրասէր՝ ուսուցիչ . * մի՛ թշնամանող , մի
 3 հարկանող , այլ հանդարտ . մի՛ կուռող , մի՛
 4 արծաթասէր . * զի իւրում տանն իսկ բար-
 5 ոք վերակացու լեալ իցէ . որդեակս ունի-
 6 ցի , որ ՚ի հնազանդութեան կայցեն ամե-
 7 նայն պարկեշտութեամբ : * Ապա եթէ որ
 8 իւրում տանն վերակացու չգիտիցէ լինել ,
 9 զխորդ եկեղեցւոյ Աստուծոյ խնամակալ լի-
 10 նիցի : * Մի՛ մատաղատունի , զի մի՛ հպար-
 11 տացեալ ՚ի դատաստանս սատանայի անկա-
 12 նիցի : * Այլ պարտ է նմա վկայութիւն բա-
 13 րի և յարտաքնոցն ունել . զի մի՛ ՚ի նախա-
 14 տինս անկանիցի՝ և յորդայթս սատանայի :
 15 * Նոյնպէս և դսարկաւագունս պարկեշտս .
 16 մի՛ երկբանս , մի՛ գինեսէրս , մի՛ զոչաքաղս .
 17 * այլ ունիցին զխորհուրդ հաւատոցն սուրբ
 18 մտօր : * Ներեանք նախ փորձեցին , և ապա
 19 ՚ի պաշտօնն մատիցեն , զի անարատք իցեն :
 20 * Նոյնպէս և կանայք նոցա պարկեշտք . մի՛
 21 չարախօսք , հեղք՝ հաւատարիմք յամենայ-
 22 նի : * Սարկաւագք լինիցին միոյ կնոջ արք
 23 որք որդւոց իւրեանց բարւոք վերակացու
 24 լեալ իցեն , և տանց իւրեանց . * զի որ բար-
 25 ոքն պաշտիցեն , աշտիճան բարի անձանց
 26 իւրեանց շահին , և բազում համարձակու-
 27 թիւն ՚ի հաւատան՝ որ ՚ի Քրիստոս Յիսուս : 42
 28 * Զայս գրեմ առ քեզ զի ակնունիմ ՚ի մօ-
 29 տոյ գալ : * Ապա թէ յամեցից՝ զի գիտաս

ցես, թէ ո՞րպէս պարտ իցէ քեզ 'ի տան
 Աստուծոյ շրջել. որ է եկեղեցի Աստուծոյ
 կենդանւոյ, սիւն և հաստատութիւն ճշ-
 մարտութեան: * Եւ յայտնի իսկ մեծ է 16
 խորհուրդն Աստուածպաշտութեան. որ ե-
 ղեւեցաւ մարմնով՝ արդարացաւ հոգւով՝
 յայտնեցաւ հրեշտակաց՝ քարոզեցաւ 'ի հե-
 թանոսս՝ հաւատարիմ եղեւ յաշխարհի՝ և
 վերացաւ իհառօք:

ԳԼ. Դ.

Այլ հոգին սուրբ յայտնապէս ասէ. 1
 թէ 'ի ժամանակս յետինս՝ քակեսցին ոմանք
 'ի հաւատոցն. և հայեսցին յայսս մոլորու-
 թեան, և 'ի վարդապետութիւնս դիւաց,
 * կեղծաւորութեամբ ստաբանք, խարեալք 2
 իւրեանց խղճիւն մտաց. * որ արգելուցուն 3
 յամուսնանալոյ, և մեկնիցեն 'ի կերակրոց՝
 զոր Աստուած հաստատեաց 'ի վայելել հաւա-
 տացելոց, և ոյք հասեալ իցեն 'ի ճշմարտու-
 թեանն վերայ: * զի ամենայն արարածք Աս- 4
 տուծոյ՝ բարի են, և չիք ինչ խոտան, մա-
 նաւանդ որ գոհութեամբ ընդունիցին. * զի 5
 օրբի բանիւն Աստուծոյ՝ և աղօթիւք: * Չայս 6
 խրատ տուեալ եղբարց՝ բարւոք պաշտօնեայ
 վնիցիս Գրիստոսի Յիսուսի, սնանիցիս բա-
 նիւք հաւատոց, և բարւոք վարդապետու-
 թեամբն՝ զորոյ զհետն իսկ եղեր: * Այլ 'ի 7

պիտի բանից՝ և յառասպելաց պառաւանց
 հրատարեւջիր : բայց կրթեա զանձն քո
 8 յԱստուածագաշտութիւն . * զի մարմնոյ կրթ-
 թութիւն առ սակաւ ինչ օգտակար է . իսկ
 աստուածագաշտութիւն առ ամենայն ինչ
 օգտակար է . և զաւետիս կենաց ունի՝ զար-
 9 դիս և զհանդերձելոցն : * Հաւատարիմ է
 բանս՝ և ամենայն ընդունելութեան արժա-
 10 նի է : * Զի ՚ի սոյն իսկ վաստակեմք՝ և նա-
 խատինս յանձն առնումք . զի յուսացեալ
 եմք յԱստուած կենդանի , որ է փրկիչ ա-
 մենայն մարդկան , մանաւանդ հաւատացե-
 11 լոց : * Պատուէր տաջիր զայդ՝ և ուսուցա-
 12 նիջիր . * զի մի՛ ոք զքո մանկութիւնդ ար-
 համարհիցէ :

Այլ օրինակ լինիջիր հաւատացելոց՝ բա- ԲԿ
 նիւք՝ զնացիւք՝ սիրով հաւատովք սրբու-
 13 թեամբ : * Մինչեւ դամ ես , մի՛տ դիր ըն-
 թերցուածոց մխիթարութեան՝ վարդապե-
 14 տութեան : * Մի՛ անսոյթ առներ զչնորհա-
 ցող որ ՚ի բեզ կն , որ տուաւ քեզ մարդա-
 րէութեամբ ՚ի ձեռնադրութեանէ երկու-
 15 թեան : * Յայդ խորհեաց՝ և ՚ի դոյն կան-
 խեւջիր . զի քոյ յառաջադիմութիւնդ ամե-
 16 նեցուն յայանի լիցի : * Զդոյչ լինիջիր ան-
 ձին և վարդապետութեանդ՝ և ՚ի դմին
 յամեւջիր : զայդ եթէ առնիցես՝ և զանձն
 ասորեցուսցես , և զայնասիկ՝ որ քեզն լսիցեն :

ԳԼ. Ե.

Զծերն մի՛ պատուհասեսցես, այլ միսի 1
 թարեսջիր իբրեւ զհայր, զերիտասարդս իբ-
 րեւ զեղբարս. * զպառաւունս իբրեւ զմա 2
 ըրս, զմանկամարդս իբրեւ զքորս՝ ամենայն
 սրբութեամբ: * Զայրիս պատուես, որ 3
 ստոյգ այրիքն իցեն: * Ապա թէ ոք այրի՝ 4
 որդիս և թողունս ունիցի, ուսանիցին նախ
 իւրեանց տանց բարի առնել՝ և զփոխարե-
 նըս հատուցանել ծնողացն. զի այն է բարի՝
 և ընդունելի առաջի Աստուծոյ: * Իսկ որ 5
 ճշմարտիւ այրին իցէ, և մենացեալ յու-
 սացեալ յԱստուած, և կանխեալ յաղօթս
 և ՚ի խնդրուածս զոյաջ և զցերեկ: * Իսկ 6
 գիրգ այրին՝ կենդանւոյն մեռեալ է: * Զայս 7
 պատուիրես՝ զի անարատք իցեն: * Իսկ եթէ 8
 ոք իւրոց՝ և մանաւանդ ընտանեացն խնամ
 ոչ տանիցի, ՚ի հաւատոցն ուրացեալ է՝ և
 չար եւս քան զանհաւատսն է: * Այլ ընդ 9
 այրիս անուանեսցի, որ չիցէ պակաս ՚ի վաթ-
 սընամենից, միոյ առն կին լեալ. * և ՚ի գոր- 10
 ծըս բարիս վկայեալ, եթէ մանկունս սնու-
 ցեալ իցէ: եթէ զհիւրս ընկալեալ իցէ, ե-
 թէ զսրբոց զոտս լուացեալ իցէ, եթէ նե-
 ղելոց բաւական լեալ իցէ, եթէ զամենայն
 գործոց բարեաց զհետ երթեալ իցէ: * Այլ 11
 ՚ի մանկամարդաց այրեացն հրաժարես, զի

յորժամ խայտան զՔրիստոսիւ՝ ամուսնա-
 12 նալ կամին : * Իսկ զգատաստանս ընդ ունին ,
 զի գառաջին հաւատան արհամարհեցին :
 13 * Միանդամայն և գատարկանձուներ ուսանին՝
 շրջողք տանե , ՚ի տուն . և ոչ միայն գա-
 տարկք . այլ և փասքուսք և հետաքրքիրք .
 14 և խօսին՝ որ ինչ ոչ է սխտոյ : * Աամիմ ըզ-
 մանկամարդացդ ամուսնանալ . որդիս ծը-
 նանել , անարատս լինել , և մի ինչ սխտ-
 ճառս տալ հակառակորդի ՚ի հայհոյութեան
 15 աղադս : * Զի արդէն իսկ ոմանք խոտորե-
 16 ցան զինի սատանայի : * Եթէ որ հաւատաց-
 ւալ՝ այրիս ունիցի՝ բաւական լիցի նոցա .
 և մի ծանրացի եկեղեցւոյն . զի ճշմարիտ
 այրեացն բաւական լինիցի :
 17 * Որ բարւոք վերականգու լինին երի-
 ցունք՝ կրկին սխտուոյ արժանի եղիցին .
 մանաւանդ որ աշխատիցին բանիւ և վար-
 18 դասկետութեամբ : * Քանզի ասէ գիր , մի
 կապեացես զցուռի եղին կալուոյ . և ար-
 19 ժանի է մշակն վարձու իւրոյ : * Զերիցուէ
 չարախօսութիւն մի՝ ընդ ունիցիս . բայց ե-
 20 թէ երկուք՝ և երկուք վկայիւք : * Իսկ որ մե-
 ղանչենն՝ առաջի ամենեցուն յանդիման-
 21 եա , զի և այլքն երկիցեն : * Վկայութիւն
 դնեմ առաջի Աստուծոյ և Յիսուսի Քրիս-
 տոսի՝ և ընտրելոյ հրեշտակաց . զի զայդ
 սրահեցես առանց մտահաճութեան . մի
 22 ինչ առնել տչառանօք : * Զեռս վաղվաղա-

~~~~~  
 ԲԴ  
 ~~~~~

կի յուրուք վերայ մի՛ դնիցես , և մի՛ կը-
ցորդ լինիցիս մեղաց օտարաց . զանձն քո
սուրբ պահեսցիք : * Ա յսուհետեւ մի՛ ջուր ²³
և եթ ըմպիցես՝ այլ սակաւիկ մի և գինի
խառնեսցիք վասն ստամոքսի և սակաւ հի-
ւանդութեանց : * Են մարդք՝ որոց մեղքն ²⁴
յայտնի են՝ և յառաջագոյն հասեալ ՚ի դա-
տաստան , և են որոց զկնի երթան : * Նոյն ²⁵
պէս և բարի գործքն յայտնի են , և որ այլ
ազգ ևս ինչ իցեն՝ թաքչել ոչ կարեն :

ԳԼ . Զ .

Որ միանգամ ընդ լծով ծառայութեան ¹
իցեն , զիւրաքանչիւր տեարս պատուի ար-
ժանի համարեսցին . զի մի՛ անունն Աստու-
ծոյ և վարդապետութիւնն հայհոյեսցի : * Իսկ ²
որ հաւատացեալ տեարս ունիցին՝ մի՛ ար-
համարհեսցեն , զի եղբարք են . այլ առաւ-
ել ծառայեսցեն՝ զի հաւատացեալքն են
և սիրունք . որք զբարերարութիւն յանձինս
ունիցին . զայս ուսանիցիք՝ և մի՛ թարեցիք :
* Իսկ եթէ որ այլազգ ինչ ուսուցանիցէ , ³
և ոչ անսայցէ ողջմտութեան բանից տեառն
մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի , և ըստ աստուած-
պաշտութեան վարդապետութեանն . * այն ⁴
պիսին հպարտացեալ է , և ոչինչ ոչ գիտէ .
այլ տապի ՚ի խնդիրս և ՚ի բանս հակառա-
կութեան . լինին նախանձ հեռ հայհոյու-

5 Թիւն՝ կարծիր չարեաց, * խարդախու Թիւնք
ապականեաց մտաց մարդկան՝ և օտարացե-
լոց ՚ի ճշմարտութեան, անտի, որ շահավա-
ճառ համարին զաստուածսրաչառութիւնն .
բայց դու մերժեսցիր յայնպիսեացն :

6 * Այլ շահավաճառ մեծ աստուածսրաչառ- ԲԶ
տու Թիւն է՝ բաւականութեամբ հանդերձ :

7 * Զի ոչ բերայ ինչ յաշխարհ և ոչ տանել
8 ինչ կարասցուք : * Այլ ունիմք կերակուր և

9 հանդերձս, և այնու շատասցուք : * Իսկ
որք կամին մեծանալ՝ անկանին ՚ի փորձու-
թիւն և յորդայթ, և ՚ի բազում ցանկու-
թիւնս անմիտս և մնասակարս, որք ընկղմեն

10 զմարդ իկ՝ ՚ի սատակումն և ՚ի կորուստ : * Զի
արմատ ամենայն չարեաց արձաթսիրութիւն
է, որում ոմանց ցանկացեալ՝ վրիպեցան ՚ի
հաւատոցն, և զանձինս արկին ընդ բազում

11 ցաւովք : * Այլ դու սիլ մարդ Աստուծոյ,
փախիր յայնցանէ, և երթ զհետ արդարու-
թեանս զաստուածսրաչառութեան, զհաւատոց,
զսիրոյ, զհամբերութեան, զհեղութեան :

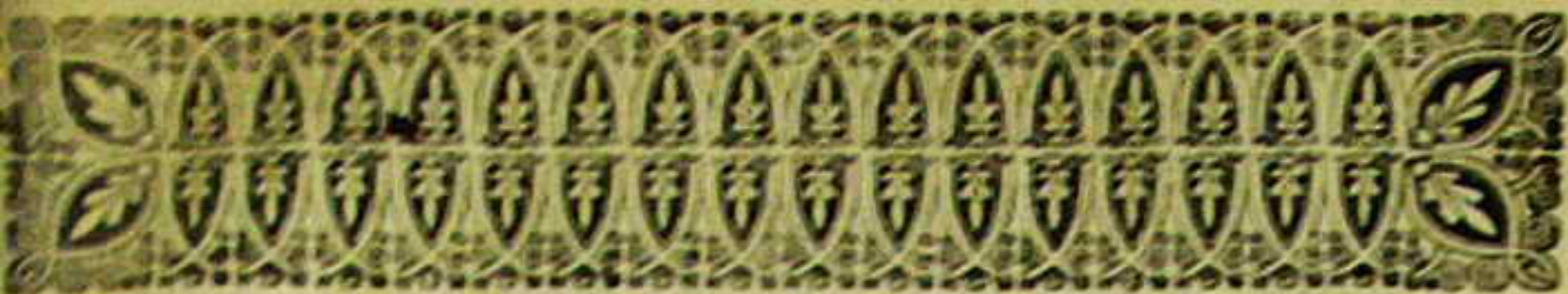
12 * Այլ մարտիր զբարեոք մարտն հաւատոց, և
բուռն հար գինեացն յաւիտենականաց՝

13 լանու Թիւնն առաջի բազում վկայից : * Պա-
տուիրեմ քեզ առաջի Աստուծոյ՝ որ կեն-
դանի առնէ զամենայն, և Յիսուսի Քրիս-
տոսի, որ վկայեաց առաջի Պոնտացւոյ Պի-

14 զատոսի զբարեոք դաւանութիւնն . * պահել

քեզ զպատուիրանն անբիծ՝ անարատ, մինչև
 'ի յայտնութիւն տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի . * զոր յիւր ժամանակս ցուցցէ 15
 երանելին՝ և միայն հզօր, թագաւոր թագաւորաց և տէր տերանց . * որ միայն ունի 16
 զանմահութիւն՝ բնակեալ 'ի լոյս անմատոյց .
 զոր ոչ ոք ետես 'ի մարդկանէ՝ և ոչ տեսա-
 նել կարող է . որում պատիւ և զօրութիւն
 յաւիտեանս, ամէն : * Մեծատանց՝ որ են 17
 յայսմ աշխարհի՝ պատուէր տալիր՝ մի՛ հը-
 պարտանալ և մի՛ յուսալ 'ի մեծութիւն
 սնոտի, այլ յԱստուած՝ որ տայ մեզ զամե-
 նայն առատապէս 'ի վայելել, * զբարիս գոր- 18
 ծել, մեծանալ գործովք բարութեան, ա-
 ռատս սիրունս հաղորդս լինել . * գանձել 19
 անձանց հիմն բարի 'ի հանդերձեալսն . զի
 բուն հարկանիցեն զճշմարիտ կենացն :
 * Ո՛վ Տիմոթէէ՝ պահեա զաւանդն՝ խոտո-
 րեալ 'ի պղծոց և 'ի նորաձայն բանից և 'ի
 հակառակութենէ և 'ի մոլորանուն գիտու-
 թենէ . * զոր ոմանց յանձն առեալ՝ վրիպե-
 ցան 'ի հաւատոց անտի : Մնորհք ընդ քեզ .
 ամէն :

Ա՜ն Տիմոթէոս առաջին թուղթ՝ գրեցաւ 'ի Լատրիկեայ,
 որ է մայր Կաթապոյ Պակաստիանացոց :

Թ Ո Ւ Ղ Թ

Պ Օ Ղ Ո Ս Ի Ա Ռ Ս Ք Ե Լ Ո Յ

Ա Ռ Տ Ի Մ Ո Ր Է Ո Ս Ե Ր Կ Ր Ո Ր Դ

Գ Լ Ա

- 1 Պ Օ Ղ Ո Ս անաբեալ Յիսուսի Գրիստոսի Գ Կ
 կամօքն Աստուծոյ, ըստ աւետեաց կենացն՝
- 2 որ ՚ի Գրիստոս Յիսուս : * Տիմոթեայ որդւոյ
 սիրելւոյ՝ շնորհք ողորմութիւն և խաղաղու-
 թիւն յԱստուծոյ հօրէ՛ և ՚ի Գրիստոսէ Յի-
 3 սուսէ տեառնէ մերմէ : * Շնորհ ունիմ յԱս-
 տուծոյ՝ զոր սրաշտեմն ՚ի նախնեաց՝ մտօք
 սրբովք, իբրև զի անպակաս ունիմ զքէն
 յիշատակ յաղօթս իմ, զցայդ և զցերեկ,
 4 * ցանկացեալ եմ տեսանել զքեզ, յիշատակ-
 եալ զարտասուսն քոյ՝ զի լցայց ուրախու-
 5 թեամբ, * զմտաւ անկեալ զանխիղճ հաւատ-
 արն՝ որ են ՚ի քեզ, որ յառաջագոյն բընա-

կեցաւ 'ի հանւոյ քում Նաւորեայ, և 'ի մօր
քում Եւնիկեայ. հաստատեալ եմ թէ և 'ի
քեզ է: * Վասն որոյ յիշեցուցանեմ քեզ ար- 6
ծարծել զՀնորհան Աստուծոյ՝ որ են 'ի քեզ
'ի ձեռնադրութենէ իմմէ: * Զի ոչ ետ մեզ 7
Աստուած հոգի վհատութեան, այլ զօրու-
թեան և սիրոյ՝ և զգաստութեան: * Մի՛ այ- 8
սուհետեւ ամօթ համարիցիս զվկայութիւն
տեառն մերոյ՝ և մի՛ զիս զկապեալ նորա.
այլ կցորդ լեր չարչարանաց աւետարանին՝
լստ զօրութեանն Աստուծոյ: * Որ փրկեաց 9
զմեզ, և կոչեաց 'ի կոչումն սուրբ. ոչ ըստ
գործոց մերոց՝ այլ ըստ իւրում յառաջադ-
րութեան և շնորհաց. որ տուաւ մեզ 'ի
Քրիստոս Յիսուս յառաջ քան զժամանակ-
սըն յաւիտենից:

47 * Բայց յայտնեցաւ այժմիկ յերեւել 10
փրկչին մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, որ խա-
փանեաց զմահ՝ և լուսաւոր արար զկեանս
և զանեղծութիւն 'ի ձեռն աւետարանին.
* որոյ եղայ ես քարոզ և առաքեալ՝ և վար- 11
դապետ հեթանոսաց: * Վասն որոյ և զայս 12
չարչարանս կրեմ. այլ ոչինչ ամօթ համա-
րիմ. քանզի գիտեմ՝ յո՞ հաւատացեալն եմ.
և հաստատեալ եմ, թէ կարող է զաւանդն
իմ պահել յօրն յայն: * Ունիցիս օրինակ ողջ 13
մըտութեան քանիցն, զորս յինէն լուար՝ հա-
ւատովք և սիրով որ 'ի Քրիստոս Յիսուս:
* Զքարուք աւանդն պահես ջիր՝ 'ի ձեռն 14

- 15 Հողւոյն սրբոյ 'ի մեզ բնակելոյ : * Զայս գի-
 տասցիր՝ զի մեկնեցան 'ի մէնջ ամենեքեան՝
 որ էին յԱսիա . որոց սակի են Փիզեղոս և
 16 Հերմոզինէս : * Տացէ Աստուած ողորմու-
 թիւն տանն Անէսիփորայ . զի բազում անգամ
 հանդոյց զիս , և զկապանս իմ ոչ ամօթ հա-
 17 մարեցաւ . * այլ իբրեւ եկն 'ի Հռովմ , սըն-
 18 դագոյնս խնդրեաց զիս՝ և եգիտ : * Տացէ
 նմա տէր՝ ողորմութիւն դտանել 'ի տեառնէ
 յաւուրն յայնմիկ . և որչափ ինչ միանգամ
 յԱփետոս սպաս կալաւ ինձ , զայն դու ինք-
 նին քաջ գիտես :

ԳԼ Բ .

- 1 Այլ դու որդեակ իմ , զօրացիր շնոր-
 2 հօրն՝ որ 'ի Քրիստոս Յիսուս : * Եւ զոր
 լուար յինէն բազում վկայիւք՝ զայն աւան-
 դեացես հաւատարիմ մարդոց՝ որք բաւական
 իցեն և զայլս ուսուցանել :
 3 * Վշտակից լեր իբրեւ զբարւոյք զինուոր ^{ԳԶ}
 4 Յիսուսի Քրիստոսի : * Ոչ ոք զինուորեալ
 ատեն ընդ կեանս աշխարհիս սլառաղի , ե-
 5 թէ զօրավարին հաճոյ լինիցի : * Եւ եթէ
 մարտիկ ոք իցէ՝ ոչ սլաակի՝ եթէ ոչ ըստ օրի-
 6 նին մարտիցէ : * Եւ հողադործին աշխատելոյ
 7 սպարս է նախ 'ի սլողոյն վայելել : * Իմա՛
 զինչ ասեմս , տացէ քեզ տէր իմաստութիւն

յամենայնի : * Յիշեա զՔրիստոս Յիսուս 8
 յարուցեալ 'ի մեռելոց 'ի զաւակէ Դաւթի՝
 ըստ աւետարանիս իմում . * յորում չարչարիմ 9
 կապանօք չափ իբրեւ զչարագործ . այլ բանն
 Աստուծոյ ոչ եթէ կապեալ իցէ : * Վասն 10
 այնորիկ յամենայնի համբերեմ վասն ընտրե-
 լոցն , զի և նոքա փրկու թեանն հասանիցեն
 որ 'ի Քրիստոս Յիսուս երկնաւոր փառօքն
 հանդերձ : * Հաւատարիմ է բանս . զի եթէ 11
 ընդ նմա մեռաք՝ ընդ նմին և կեցցուք . * և 12
 եթէ համբերեմք , ընդ նմին և թագաւո-
 րեսցուք . և եթէ ուրանամք՝ և նա ու-
 րանայ զմեզ . * և եթէ չհաւատամք , նա 13
 հաւատարիմ մնայ , ուրանալ զանձն իւր ոչ
 կարէ : * Զայս յուշ արասցիր վկայութիւն 14
 եղեալ առաջի Աստուծոյ . մի՛ բանակուիւ
 վինել յոչինչ պէտս 'ի կործանումն լսողաց :
 ~~~~~
 ԿԻՐ * Փութասցիր զանձն քո ընտիր կացու 15
 ցանել առաջի Աստուծոյ , մշակ առանց ամօ-
 թոյ . ուղիղ համառօտել զբանն ճշմարտու-
 թեան : * Այլ 'ի պղծոց և 'ի սնտոսի խօսից 16
 մերժեսցիր , զի առաւել յառաջ գայցեն
 յամբարշտութիւնս . * և բանք նոցա իբրեւ 17
 զքաղցկեղ ճարակ գտանեն . որոց սակի են
 Հիմենոս՝ և Փիղետոս , * որք վրիպեցան 'ի 18
 ճշմարտութենէ , և ասեն՝ եթէ յարութիւն
 մեռելոց արդէն իսկ եղեալ է . և կործանեն
 զհաւատս ոմանց : * Այլ հաստատուն հիմն 19
 Աստուծոյ կայ՝ և ունի զկնիքս զայս , եթէ

ծանեալ չոք զայնտօխի՝ որ իւրն են . և 'ի
 բայ վիցի յանխրատութենէ ամենայն՝ որ
 20 անուանել զանուէն տեառն : * Այլ 'ի տան
 մեծի ոչ միայն են անօթք ոսկեղէնք և ար-
 ծաթեղէնք , այլ և փայտեղէնք և խեցեղէնք
 են՝ որ 'ի պատուի են , և են որ յանար-
 21 դութեան : * Եթէ որ սրբեացէ զանձն իւր
 յայնպիսեաց անտի , եղիցի անօթ պատուա-
 կան՝ սրբեալ և պիտանի տեառն իւրում՝
 յամենայն դորձս բարութեան պատրաս-
 22 տեալ : * Այլ յերիտասարդական ցանկու-
 թեանց փախիւր . և եթ զհետ արդարու-
 թեան՝ զհաւատոյ , զսիրոյ , զխաղաղութեան ,
 զսրբութեան , ընդ այնտօխի՝ որ կարդան
 23 զանուէն տեառն սուրբ սրախք : * Այլ 'ի յի-
 մար և յանխրատ խնդրոյ հրաժարեալ . գի-
 24 տասջիւր՝ թէ անտի ճնանին կռիւք : * Բայց
 ծառայի տեառն ոչ է պարտ կռուել , այլ
 հեղ լինել առ ամենեւին՝ ուսուցիչ անտխա-
 25 կալ : * Հանդարտութեամբ խրատել զհակա-
 ուակողան , թերեւս տացէ նոցա Աստուած
 ապաշխարութիւն 'ի դիտութիւն ճշմարտու-
 26 թեան . * և սթափեացին յորոգայթից սա-
 տանայի , որացեալ 'ի նմանէ 'ի նորա կամս :

ԳԼ. Գ.

1 Չայս դիտասջիւր՝ եթէ յաւուրս յետինս ^{ԿԻՐ}
 2 և կեցցեն ժամանակք չարք . * զի եղիցին մարդիկ ^{ԿԻՐ}

անձնասէրք , արծաթասէրք , հպարտք , ամ-
բարտաւանք , հայհոյիչք , անհաւանք ճնողաց ,
անշնորհք , անսուրբք , * աննուէրք , անգուժք , 3
բանսարկուք , անժուժք , վէսք , անբարեւէրք ,
* մատնիչք , յանդգունք , ամբարհաւաճք , 4
ցանկասէրք մանաւանդ՝ քան Աստուածա-
սէրք . * որ ունիցին զկերպարանս Աստուած 5
պաշտութեան , և 'ի զօրութենէ անտի նո-
րա ուրացեալ իցեն . և խորշեսլիր 'ի նոցա-
նէ : * Քանզի 'ի նոցանէ են որ մտանեն տանէ 6
'ի տուն , և գերեն զկանայս շեղջակուտեալս
մեղօք վարեալք 'ի պէսպէս ցանկութիւնս .
* որ յամենայն ժամ ուսանին , և երբէք 'ի 7
գիտութիւն ճշմարտութեան ոչ հասանեն :
* Այլ որպէս Յանէսն և Յամրէս հակառակ 8
կացին Մովսէսի , նոյնպէս և սոքա հակառակ
կան ճշմարտութեանն . մարդք ապական-
եալք մտօք՝ անպիտանք 'ի հաւատս : * Այլ 9
ոչ երբէք գայցեն յառաջ 'ի լաւ անդր .
քանզի անմտութիւն սոցա յայտնի լինիցի
ամենեցուն , որպէս և նոցայն իսկ եղեւ :
* Այլ դու զհետ եկիր՝ վարդապետու- 10
թեան իմոյ՝ առաջնորդութեան , յօժա-
րութեան , հաւատոց՝ երկայնմտութեան ,
սիրոյ , համբերութեան , * հալածանաց , ջար- 11
ջարանաց , որպիսիք եղեն ինձ յԱնտիոք և
յԻկոնիոն և 'ի Նիւստրա , որպիսի հալածա-
նաց համբերի . և յամենայնէ փրկեաց զիս
տէր : * Եւ ամենեքին՝ որ կամիցին աս- 12

- տուածապաշտութեամբ կեալ ՚ի Քրիստոս Յի-
 13 սուս , ՚ի հալածանս կայցեն : * Այլ մարդք
 չարք և կախարդք յառաջ եկեացեն ՚ի չար
 անդր , մոլորեալք և մոլորեցուցանիցեն :
 14 * Այլ դու հաստատուն կայ՝ յոր ուսարդ ,
 հաւատարիմ եղեր , գիտես ուստի ուսար .
 15 * զի ՚ի մանկութենէ զգիրս սուրբս գիտես .
 որ կարող են խնատուն առնել զքեզ ՚ի փրկ-
 կութիւնն՝ ՚ի ձեռն հաւատոցն որ ՚ի Քրիստոս
 Յիսուս :
 16 * Ամենայն գիրք աստուածաշունչք և ԳՇ
 օգտակարք , ՚ի վարդապետութիւն են՝ և
 յանդիմանութիւն և յուղղութիւն և ՚ի
 17 խրատ արդարութեան . * զի կատարեալ իցէ
 մարդն Աստուծոյ յամենայն գործս բարու-
 թեան հաստատեալ :

ԳԼ . Դ .

- 1 Զայս վկայութիւն դնեմ առաջի Աստու-
 օծոյ՝ և Յիսուսի Քրիստոսի . որ գատելոց
 է զկենդանիս և զմեռեալս՝ ՚ի յայտնու-
 2 թեան իւրում և յարքայութեան , * և դու
 քարոզես զբանն , հաս ՚ի վերայ ժամու և
 տարածամու , յանդիմանեա սատեա մը-
 խիթարեա ամենայն երկայնատութեամբ և
 3 վարդապետութեամբ : * Քանզի եկեացէ ժա-
 մանակ՝ զի ողջմտութեան վարդապետու-
 թեանն ոչ անսայցեն , այլ ըստ իւրաքանչիւր

ցանկու թեանց կուտեցեն իւրեանց վար-
 դապետս՝ ըստ մարմաջելոյ լսելեաց իւր-
 եանց . * և ՚ի ճշմարտութենէ անտի դարձու- 4
 ցանիցեն զլսելիս՝ և յառասպելս կործա-
 նեսցին : * Այլ դու զուարթ կաց , յամե- 5
 նայնի ճգնեաց , զգործս աւետարանչի գոր-
 ծեա . զպաշտօնդ քո կատարեալ կալ : * Ձի 6
 ես այսուհետեւ նուիրեալ եմ , և ժամա-
 նակ դարձի իմոյ հասեալ կայ : * Ձբարւոք 7
 պատերազմ պատերազմեցայ . զընթացսն
 կատարեցի , զհաւատսն պահեցի : * Այսու- 8
 հետեւ կայ մնայ ինձ արդարութեան պսա-
 կըն , զոր հատուցէ ինձ տէր յաւուր յայն-
 միկ արդար դատաւորն . ոչ միայն ինձ , այլ
 և ամենեցուն որ սիրեցին զյայտնութիւն
 նորա :

27

* Փութասջիր գալ առ իս վաղվաղակի . 9
 զի Դեմաս եթող զիս՝ և սիրեաց զաշխարհ ,
 և գնաց ՚ի Թեսաղոնիկէ . * Արէսկէս՝ ՚ի Գա- 10
 լիլեա . Տիտոս ՚ի Բաղմատիա . * Ղուկաս 11
 միայն է ընդ իս : զՄարկոս առեալ ընդ-
 քեզ ածիցես՝ զի է ինձ պիտանի ՚ի սպասա-
 ւորութիւն : * զՏիւքիկոս առաքեցի յԵ 12
 փեսոս : * զՓիլոնն թողի ՚ի Տրովադայ առ 13
 Կարպոսի : Յորժամ գայցես՝ բերջիր և զգիր-
 սըն , մանաւանդ զմատեանսն : * Աղէքսանդ- 14
 ռոս (դարբին) բազում չարչարանս եցոյց
 ինձ . հատուցէ նմա տէր ըստ գործս նորա :
 * Յորմէ և դու անձնապահ լինիջիր . զի շատ 15

- 16 Հատիստակ եկաց բանից մերոց : * Յառաջ
 նու մ աստե՛նին ոչ որ ինձ ՚ի թիկունս եկաց ,
 այլ ամենեքին թողին դիս . մի՛ համարեցի
- 17 նոցա այն : * Այլ տէր օգնեաց ինձ , և դօ-
 րացոյց դիս , դի ինեւ քարոզու թիւնն հաս-
 տատեցի . և լուսիցեն ամենայն հեթանոսք .
 և ապրեցայ ես ՚ի բերանոյ առիւծուն :
- 18 * Փրկեցի՛ դիս տէր յամենայն դործոց չարաց ,
 և զերծուցի՛ դիս յարքայու թիւն իւր՝ որ
 յերկինս է . որու մ փառք յաւիտեանս յա-
- 19 լիտե՛նից . ամէ՛ն : * Ողջոյն տաջիր Պրիսկեաց
 20 և Ակիւղեաց՝ և Ոնէսիսիորոյ տանն : * Երաս-
 տոս մնաց ՚ի Աորնթոս . զՏրիսիմոս թողի ՚ի
- 21 Մելիտոս հիւանդադ ին : * Փութասջիր յա-
 ռաջ բան զձմեռն դալ : Ողջոյն տան քեզ՝
 Եւբուդոս և Պուդէս և Ղինոս և Աղողիս՝
- 22 և եղբարք ամենեքեան : * Տէր Յիսուս Քրի-
 ստոս ընդ ողւոյղ բում : Շնորհք ընդ
 քեզ . ամէ՛ն :

Ա՜ն Տե՛նթե՛ս երկրորդ Բ՜նդն . որ եր Ե՛բե՛ացաց եկե-
 ղեցոյն եդեհոսոս առջին յեռնորբեւ . քրեցոս ՚ի
 Հո՛ւլէ՛ յորժամ երկրորդ առգամ եկաց յարե՛նի Պօղոս
 առջի Ներնի կայեբ Հոսոմաց :

Թ Ո Ւ Ղ Թ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՌ ՏԻՏՈՍ

Գ Լ . Ա .

ՊՕՂՈՍ ծառայ և առաքեալ Յիսուսի 1
Գրիստոսի, ըստ հաւատոց ընտրելոցն աստու-
ծոյ, և 'ի գիտութիւն ճշմարտութեան՝ որ
ընդ աստուածսպաշտութեանն է. * յուսով 2
կենացն յաւիտենից, զոր խոստացաւ ան-
սուտն Աստուած յառաջ քան զժամանակս
յաւիտենից. * բայց յայտնեաց իւրովք ժա- 3
մանակօք զքանն իւր քարոզութեամբ, որոյ
եղէ ես հաւատարիմ ըստ հրամանի փրկչին
մերոյ Աստուծոյ: * Տիտոսի որդւոյ սիրելւոյ 4
ըստ հասարակաց հաւատոց, շնորհք՝ և
խաղաղութիւն յԱստուծոյ հօրէ՛ և 'ի
տեառնէ Յիսուսէ Գրիստոսէ փրկչէ մերմէ: *
Վասն այնորիկ իսկ թողի՛ զքեզ 'ի Արեւտէ, 5

զի որ ինչ միանդամ պակաս իցէ՝ ուղղեա-
 ցես . և կացուսցես ըստ քաղաքաց Երիցու-
 Յերս՝ որպէս և ես քեզ պատու իրեցի : * Նթէ
 որ անարատ իցէ , միոյ կնոջ այր , որդեակս
 ունիցի հաւատացեալս՝ և ոչ յամբաստա-
 նու թիւն անառակութեան , կամ անհնա-
 7 զանդս : * Չի պարտ է եպիսկոպոսին անա-
 րատ լինել՝ որպէս և Սատուծոյ անտեսի .
 մի՛ յանդուգն , մի՛ բարկացող , մի՛ թշնա-
 8 մանող , մի՛ հարկանող , մի՛ զօշաքաղ . * այլ՝
 հիւրասէր , բարեսէր , ցած , արդար ,
 9 սուրբ , ժուժկալ . * վերակացու լինել հա-
 ւատարիս բանին վարդապետութեան , զի
 կարող իցէ և մխիթարել ողջմտութեամբ
 վարդապետութեանն . և ղհակառակորդն
 10 կշտամբել : * Քանզի բազումք են անհնա-
 զանդք՝ զբախօսք և մտախարք . մանաւանդ
 11 որ ՚ի թրիապտութեան անտի են . * զորս
 պարտ է ըմբերանել , որք զամենայն տունս
 կործանեն , և ուսուցանեն զոր չէ արժան՝
 վասն զօշաքաղութեան :
 12 * Ասաց ոմն ՚ի նոցանէ՝ իւրեանց իսկ ^{ԲԾ}
 մարդարէ , Արեւոսցիք հանապազասուտք՝
 13 չարածճիք , դատարկասլորտք : * Նւ ստոյգ է
 վկայութիւնս սցս , վասն որոյ կշտամբեացես
 զնոսս խտաղոյնս , զի առողջացին ՚ի հա-
 14 ւատս , և մի՛ հայեացին ՚ի հրեական առա-
 ւելս , և ՚ի պատուէրս մարդկան զառածե-
 15 լոյն ՚ի ճշմարտութեանէ : * Ամենայն ինչ

սուրբ է սրբոց, բայց պղծոցն և անհաւատից՝ ոչինչ է սուրբ. այլ պղծեալ են միտք և խորհուրդք նոցա: * Թոստանան գիտել զԱստուած. և գործովք իւրեանց ուրանան. պիղծք և անհաւանք՝ և յամենայն գործս բարեաց անպիտանք:

ԳԼ. Բ.

Այլ դու խօսեաց որ ինչ վայել է ողջա- 1
միտ վարդապետութեանդ: * Տերոց զգաստ 2
լինել, պարկեշտս՝ ցածունս, ողջամիտս ՚ի
հաւատս ՚ի սէր ՚ի համբերութեան ՚ի ժուժ-
կալութեան: * Պառաւանց նոյնպէս ՚ի ըզ- 3
գաստութեան, ՚ի սուրբ վայելչութեան, մի՛
բանսարկուս՝ մի՛ գինեմուս, այլ բարեխը-
րատս. * զի զգաստացուցանիցեն զմանկա- 4
մարդան՝ այրասէրս լինել՝ որդեսէրս, * ցա- 5
ծունս, սուրբս, տնարարս, բարեգործս, հնա-
զանդս իւրեանց արանց, զի մի՛ բանն Աս-
տուծոյ և վարդապետութիւնն հայհոյեացի:
* Զերիտասարդս նոյնպէս աղաչեսջիր՝ ցա- 6
ծունս լինել. * ամենեցուն զանձն օրինակ 7
կացուցանել՝ գործոց բարութեան, վարդա-
պետութեամբ զանեղծութիւն ունել, զսրբ-
բութիւն, զպարկեշտութիւն, * զբանն ողջ- 8
մըտութեան, անպարսաւ լինել. զի որ հակա-
ռակորդն իցէ՝ յամօթ լիցի, և մի՛ ինչ ու-
նիցի ասել զմէնջ չարութիւն: * Տառայից՝ 9

իւրեանց տերանց հնազանդ լինել՝ և հաճոյս
 10 յամենայնի . մի՛ հակառակողս , * մի՛ հա-
 տուս . այլ զամենայն հաւատս ցուցանել
 բարութեամբ , զի վարդապետութիւն փրկի-
 շին մերոյ Աստուծոյ զարդարեացին յամե-
 նայնի :

42

11 * Քանզի երեւեցաւ շնորհն Աստուծոյ
 12 փրկիչ ամենայն մարդկան . * որ խրատէ զմեզ
 զի ուրասցուք զամբարշտութիւն և զաշխար-
 հական ցանկութիւնս . զգաստութեամբ և
 արդարութեամբ և Աստուածալաշտու-
 13 թեամբ կեցցուք յաշխարհի . * և անկալ-
 ցուք երանելի յուսոյն՝ և յայտնութեան
 փառաց մեծին Աստուծոյ՝ և փրկչին մերոյ
 14 Յիսուսի Քրիստոսի . * որ ետ զանձն վասն
 մեր , զի փրկեացէ զմեզ յամենայն անօրէ-
 նութենէ , և սրբեացէ իւր ժողովուրդ սեպ-
 հական՝ նախանձաւոր գործոց բարութեան :
 15 * Զայդ խօսեաց՝ և մխիթարեա և յան-
 դիմանեա ամենայն սաստիւք . զի մի՛ ոք իցէ
 որ զքեզ արհամարիցէ :

ԳԼ. Գ.

1 Եւ յուշ արասջիւր նոցա , իշխանութեանց և պետութեանց հնազանդ լինել՝ 27
 և հպատակ կալ . և ամենայն գործոց բա-
 2 րութեան պատրաստ գտանել . * մի՛ զոք հայ-
 հոյել՝ անկուիւս լինել՝ հեղս , զամենայն ցա-

ծուլթիւն առ ամենայն մարդիկ ցուցանել :
 * Զի էաք երբեմն և մեք անմիտք անհաւատք՝ 3
 մոլորեալք՝ ծառայէաք ցանկուլթեանց և
 պէսպէս անառակուլթեանց . շարուլթեամբ
 և նախանձու շրջէաք . ատեցեալք՝ և զմիմ-
 եանս ատէաք : * Իսկ յորժամ քաղցրուլթիւն 4
 և մարդասիրուլթիւն փրկչին մերոյ Աստու-
 ծոյ յայտնեցաւ , * ոչ ՚ի գործոց արդարու- 5
 թեան՝ զոր արարաք մեք , այլ ըստ իւրում
 ողորմուլթեանն՝ ապրեցոյց զմեզ ՚ի ձեռն ա-
 լազանին միւսանգամ ծննդեանն , և նորո-
 գուլթեամբ հոգւոյն սրբոյ . * զոր եհեզ ՚ի 6
 մեզ առատուլթեամբ , ՚ի ձեռն Յիսուսի Քր-
 ըիստոսի փրկչին մերոյ . * զի արդարացեալք 7
 շնորհօքն՝ եղիցուք ժառանգաւորք յուսով
 կենացն յաւիտենականաց : * Հաւատարիմ 8
 է բանս , և ՚ի սոյն կամիմ գրեզ հաստա-
 տուն լինել , զի փոյթ արասցեն գործոց բար-
 եաց վերակացու լինել՝ հաւատացեալքն
 յԱստուած . զի այն է բարի և օգտակար
 մարդկան : * Այլ զյիմարուլթեան խնդիրս՝ 9
 և զտոհմալթիւս , և զհեռ՝ զօրինական կը-
 ուիւսն ՚ի բաց մերժեսցիր . զի անօգուտք
 են՝ սնոտիք : * Յառնէ հերձուածողէ՝ յետ 10
 միանգամ և երկիցս խրատելոյ՝ հրաժարես-
 ջիր : * Գիտասցիր՝ զի թիւրեալ է այնպի- 11
 սին , և մեղանչէ՝ անձամբ զանձն դատա-
 պարտեալ : * Այլ յորժամ յղեցից առքեզ 12
 զԱրտեմայ կամ զՏիւքիկոս , փուլթասցիր

դայ առ իս 'ի Նիկոսայոյիս , զի անդ եղի 'ի
 13 մտի ձմեռել : * Եւ զՋեհան զօրինական դը-
 պիր՝ եւ զԱպողոս՝ փու թով արձակե սջիր ,
 14 զի մի ինչ սրահասիցէ նոցա : * Աւսցին եւ մեր-
 քննեւս՝ բարեաց դործոց վերահացու լի-
 նել 'ի սէտս կարեւորս , զի մի՛ անպտուղք
 15 լինիցին : Աղջոյն տան քեզ՝ որ ընդ իս են ա-
 մենեքին : Աղջոյն տուր սիրելեաց մերոց հա-
 ւատովք : Շնորհք ընդ ձեզ ամենեւին . ամէն :

Ա՛ն Տիտոս կրեալոցն էկեղեցոյն ռոմի յեւրո-
 բեւելեղեկոս , գրեցա՛ն 'ի Նիկոսայոյի Միկրոնոց :

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՌ ՓԻԼԻՄՈՆ

ԳԼ. Ա.

ՊՕՂՈՍ կապեալ Յիսուսի Գրիստոսի , 1
 և Տիմոթէոս եղբայր . Փիլիմոնի սիրելոյ՝
 և գործակցի մերոյ , * և Ապփեայ քեռ , և 2
 Արքիպպեայ զինուորակցի մերոյ՝ և առտնին
 եկեղեցւոյդ : * Շնորհք ընդ ձեզ և խաղա 3
 ղութիւն յԱստուծոյ հօրէ մերմէ՝ և ՚ի
 տեառնէ Յիսուսէ Գրիստոսէ : * Գոհանամ 4
 զԱստուծոյ իմոյ յամենայն ժամ , յիշատա
 կեալ յաղօթս իմ վասն քո , * իբրեւ լսեմ 5
 զքո հաւատան և զսէր , զոր ունիս առ տէր
 Յիսուս՝ և առ ամենայն սուրբս : * Զի հա 6
 ղորդու թիւն հաւատոցն քոց արգոյ լինիցի՝
 գիտութեամբ ամենայն բարութեան , որ ՚ի
 ձեզ է ՚ի Գրիստոս Յիսուս : * Խնդու թիւն 7
 յոյժ ընկալայ՝ և մխիթարութիւն ՚ի վերայ

- սիրոյն քո . զի դու թք սրբոց քեւ հանգու .
 8 ցեալ են՝ եղբարք : * Վասն որոց բազում
 համարձակութիւն ունիմ 'ի Քրիստոս հրա-
 9 ման տալ քեզ զարժանն : * Վասն սիրոյ՝ մա-
 նաւանդ թէ աղաչեմ իսկ այնպիսի լինել
 որպէս և Պօղոս ծերացեալ , արդ և կապեալ
 10 եւս Յիսուսի Քրիստոսի : * Աղաչեմ զքեզ
 վասն որդւոց խնոյ՝ զոր ծնայ 'ի կապանս իմ ,
 11 զՆնեսիմոս . * որ երբեմն անպիտան էր քեզ ,
 12 բայց արդ քեզ և ինձ պիտանի . * զոր յղեցի
 առ քեզ : Եւ դու զդա ընկալջիր՝ այսինքն
 13 է՝ զիմ աղիս : * Զոր կամէի առ իս արդե-
 լուլ . զի ընդ քո ունիցի ինձ սպաս 'ի կա-
 14 պանս աւետարանին : * Բայց առանց քո կա-
 մաց ոչինչ կամեցայ առնել , զի մի՛ բարիքդ
 15 քո 'ի հարկէ լինիցին՝ այլ կամաւ : * Եւ թե-
 ըւս վասն այնորիկ՝ մեկնեցաւ առ ժամա-
 16 նակ մի , զի յաւիտեան ունիցիս զդա . * մի՛
 եւս իբրեւ զծառայ՝ այլ 'ի վեր քան զծա-
 ռայ , իբրեւ զեղբայր սիրելի . եթէ ինձ
 այսպէս՝ սրչամի եւս առաւել քեզ մարմնով
 17 և տերամբ : * Եթէ զիս քեզ հաղորդ համա-
 18 ընցիս , ընկալ զդա իբրեւ զիս : * Եւ եթէ
 յանցուցեալ ինչ իցէ՝ կամ պարտիցի , զայն
 19 ինձ համարեաց : * Ես Պօղոս գրեցի խնով
 ձեռամբ . ես հատուցից , զի մի՛ ասիցեմ
 քեզ՝ թէ և դու զանձն քո ինձ պարտիս :
 20 * Այս եղբայր՝ ես քո փոխանակ եղէց 'ի տէր .
 21 հանգո զաղիսդ իմ 'ի Քրիստոս : * Յուսա-

ցեալ 'ի հնազանդութիւնդ քո՝ գրեցի առ
 քեզ . քանզի գիտեմ թէ առաւել եւս քան
 զոր ասեմդ՝ առնիցես : * Միանգամայն և 22
 պատրաստես ջիր ինձ վանս . քանզի յուսամ
 եթէ աղօթիւք ձերովք շնորհեցայց ձեզ :
 * Ողջոյն տայ ձեզ Եպափրաս գերեկից իմ 23
 'ի Քրիստոս Յիսուս . * և Մարկոս , և Արիս 24
 տարբոս , և Գեմաս , և Ղուկաս՝ գործա-
 կիցք իմ : * Շնորհք տեառն մերոյ Յիսուսի 25
 Քրիստոսի ընդ ոգւոյդ ձերում . ամէն :

Ա՛ն Փէլեմոն և առ Ադիմոս որեւրս Ուեւիմայ . և առ
 Արտիպոս աարկաւոս Կողոսացաց եկեղեցւոյն , գրեցաւ
 'ի Հաւովե 'ի յեւն Ուեւիմայ ձառայի :

Թ Ո Ւ Ղ Թ

Պ Օ Ղ Ո Ս Ի Ա Ռ Ա Ք Ե Լ Ո Յ

Ա Ռ Ե Ր Ա Յ Ե Ց Ի Մ Ն

Գ Լ Ա

- 1 Բ Ս Ջ Ո Ւ Մ մասամբք և բազում օրինօք ԱԿ
 կանխաւ խօսեցաւ Աստուած ընդ հարսն
 2 մեր մարդարեւք . * 'ի վախճան աւուրցս
 այսոցիկ խօսեցաւ ընդ մեզ որդւոյն՝ զոր եղ
 ժառանդ ամենայնի, որով և զյաւխտեանն
 3 արար : * Ար է լոյս փառաց՝ և նկարագիր
 էութեան նորա, որ կրէ զամենայն բանիւ
 զօրութեան իւրոյ . սրբութիւն մեզաց մերոց
 4 'ի բարձունս : * Այնչափ առաւել եղեալ
 քան զհրեշտակս, որչափ լաւ եւս քան ըզ
 5 նոսա անուն ժառանդեաց : * Քանզի ցո՞
 երբէք ասաց 'ի հրեշտակաց, որդի իմ ես
 դու՝ ես այսօր ծնաց զքեզ . և դարձեալ
 թէ ես եղէց նմա 'ի հայր, և նա եղիցի ինձ
 6 յորդի : * Այլ յորժամ միւսանդամ մուծցէ

զանդրանիկն յաշխարհ, ասէ. երկիրպագցեն
 նմա ամենայն հրեշտակք Աստուծոյ : * Այլ 7
 առ հրեշտակսն ասէ. ո՞ր արար զհրեշտակս
 իւր հոգիս, և զպաշտօնեայս իւր բոց հրոյ :
 * Իսկ ցորդին ասէ. ամթոռ քոյ Աստուած 8
 յաւիտեանս յաւիտենից, գաւազան ուղ-
 ղութեան՝ գաւազան արքայութեան քոյ : * Սի- 9
 րեցեր զարդարութիւն և ատեցեր զանօրէ-
 նութիւն. վասն այսորիկ օժ զքեզ Աստուած
 Աստուած քո իւղով ուրախութեան՝ առա-
 ւելքան զընկերս քո : * Եւ դու տէր ՚ի սկզբա- 10
 նէ զերկիր հաստատեցեր, և գործք ձեռաց
 քոց երկինք են : * Նոքա կորնչին՝ և դու 11
 կաս և մնաս. ամենեքեան իբրեւ զձորձս մա-
 շեսցին, և իբրեւ զվերարկուս. * գալարես 12
 ցես ըզնոսա իբրեւ զհանդերձ, և գալա-
 րեացին. բայց դու նոյն իսկ ես՝ և ամք քո ոչ
 պակասեն : * Տո՞ երբէք ասաց ՚ի հրեշտակաց. 13
 նիստ ընդ աջմէ իմմէ՝ մինչեւ եդից զթշնա-
 միս քո պատուանդան ոտից քոց : * Ո՞չ ասլա- 14
 քէն ամենեքեան հոգիք են հարկաւորք՝ որ
 առաքին ՚ի սպասաւորութիւն վասն այնոցիկ,
 որ ժառանգելոցն են զվրկութիւն :

ԳԼ. Բ.

Ե՛ր Կ ասն այնորիկ պարտ է մեզ առաւել 1
 եւս ունկնդիր լինել բանիցն ասացելոց՝ զի
 մի՛ երբէք նուաղեսցուք : * Զի եթէ որ ՚ի 2

ձեռն հրեշտակաց խօսեցաւ քանն՝ հաստա-
 տուն եղև, և ամենայն յանցաւորութիւն
 և անհնազանդութիւն ընկալաւ զսլատիժ սլա-
 ծ տուհասի. * մեք զիսորդ ասրեացոք հեղ-
 դացեալք յայնպիսի փրկութենէ, որ սկիզբն
 առ խօսելոյ՝ ի տեառնէ. և ՚ի ձեռն այնոցիկ
 4 որ լուանն՝ ՚ի մեզ հաստատեցաւ, * վկայեալ
 յԱստուծոյ նշանօք և արուեստիւք և սէս
 սէս զօրութեամբք, և մասամբք հոգւոյն
 5 սրբոյ ըստ խրոյց կամաց: * Զի ոչ եթէ հը-
 րեշտակաց հնազանդեցոյց զհանդերձեալ
 6 աշխարհն, վասն որոյ մեքս խօսիմք: * Վը-
 կայեաց որ ուրեք՝ և ասէ. ինչ է մարդ՝
 եթէ յիշեացես զնա, կամ որդի մարդոյ՝ թէ
 7 այց արացես նմա: * Փոքր մի խոնարհ ա-
 րարեր զնա քան զհրեշտակս. փառօք և
 սրատուով ստակեցեր զնա՝ և կացուցեր զնա
 8 ՚ի վերայ ձեռակերտաց քոյ: * Զամենայն
 ինչ հնազանդ արարեր ՚ի ներքոյ ոտից նորա:
 Արդ՝ ՚ի հնազանդեցուցանելն զամենայն,
 ոչինչ եթող անհնազանդ ՚ի նմանէ. բայց
 այժմ ոչ եւս տեսանեմք հնազանդեալ նմա
 9 զամենայն: * Այլ զփոքր մի խոնարհեալ քան
 զհրեշտակս տեսանեմք զՅիսուս վասն չար-
 չարանաց մահուն. փառօք և սրատուով սը-
 տակեալ. զի շնորհօքն Աստուծոյ վասն ամե-
 10 նեցուն զմահ ճաշակեացէ: * Զի վայելէր
 իսկ նմա, վասն որոյ ամենայն՝ և որով ամե-
 նայն, բարգուժ որդիս ՚ի փառս ածել՝ և զա-

ուաջնորդ փրկութեան նոցա չարչարանօք կա-
զարեալ :

* Զի որ սրբէն և որ սրբին՝ ՚ի միօջէ էին 11
ամենեքին . վասն որոյ ոչ ամօթ համարի եղ-
բարս անուանել զնոսա , և ասել : * Պատ. 12
մեցից զանունն քո եղբարց իմոց . ՚ի մէջ եկե-
ղեցւոյ օրհնեցից զքեզ : * Եւ դարձեալ թէ 13
ես եղէց յուսացեալ ՚ի նա : և դարձեալ .
ահաւասիկ ես և մանկունք իմ , զոր ետ ինձ
Աստուած : * Արդ՝ որովհետեւ մանկունք 14
հաղորդեսցին արեան և մարմնոյ , և ինքն
իսկ մերձաւորութեամբ կցորդ եղեւ նո-
ցունց . զի մահունն իւրով խափանեսցէ զայն ,
որ զիշխանութիւն մահունն ունէր , այսինքն
է՝ զսատանայ . * և ապրեցունցէ զայնոսիկ , 15
որ մահունն երկիւղիւ հանապազ կէին վտա-
րանգեալք ՚ի ծառայութիւն : * Քանզի ոչ 16
երբէք զհրեշտակաց բունն հարկանէ , այլ
զզաւակէն Աբրահամու բունն հարկանէ :
* Ուստի պարտ իսկ էր նմա ամենայնիւ եղ- 17
բարց նմանել . զի ողորմած լինիցի , և հա-
ւատարիմ քահանայապետ յԱստուածակոյս
կողմանէ անտի , առ ՚ի քաւելոյ զմեղս ժո-
ղովրդեանն : * Զի որով ինքն չարչարեցաւ 18
զփորձ առեալ , կարող է և փորձանաւորացն
օգնական լինել :

ԳԼ. Գ.

- 1 Աստի եղբարք սուրբք՝ երկնաւոր կոչ
մանն բաժանորդք, նայեցարուք ընդ առա-
քեայն և ընդ քահանայապետ խոստովանու-
2 թեան մերոյ ընդ Յիսուս Քրիստոս. * որ
հաւատարիմ է արարչին իւրոյ՝ որպէս և
3 Մովսէս յամենայն ՚ի տան նորա : * Զի առա-
ւել ևւս փառաց քան զՄովսէս արժանի ե-
զեւ. որչափ առաւել սլատիւ ունիցի քան
4 զառնն՝ տանն առնելի : * Զի ամենայն տուն
կազմի, յուճմէ կազմի. իսկ որ զամենայնն
5 արար, Աստուած է : * Մովսէս հաւատա-
րիմ է յամենայն տան նորա իբրեւ զճառայ՝
6 առ ՚ի վկայութեան քանիցն ասացելոց : * Այլ
Քրիստոս իբրեւ որդի ՚ի վերայ տան իւրոյ .
որոյ տունն մեր իսկ եմք. միայն թէ զհա-
մարձակութիւն և զսարժանս յուսոյն մինչև
7 ՚ի վախճան հաստատուն ունիցիմք : * Վասն
որոյ այսպէս ասէ հոգին սուրբ. այսօր եթէ
8 ձայնի նորա լուիցէք, * մի խտացուցանէք
զսիրտս ձեր իբրեւ ՚ի դառնութեան յա-
9ւուրն փորձութեան յանապատին. * ուր
փորձեցին զիս հարքն ձեր, քննեցին զիս՝ և
10 տեսին զգործս իմ զբառասուն ամ. * վասն
որոյ տաղտկացայ ազգաւն այնուիկ, և ա-
սացի. միշտ մոլորեալ են սրտիւք. և նորա
11 ոչ ծանեան զճանապարհս իմ. * որպէս եր-

դուայ 'ի բարկութեան իմում՝ թէ մտցեն
'ի հանգիստ իմ :

~
ԵԶ
~

* Տեսէք եղբարք՝ գուցէ երբէք լինիցի 12
յուսեք 'ի ձէնջ սիրտ չար անհաւատութեան՝
ապստամբ լինել յԱստուծոյ կենդանուոյ :

* Այլ միտարեցէք զմիմեանս զօրհանապազ՝ 13
մինչդեռ այսօրդ առաջի կայ . զի մի՛ ոք
խստացի 'ի ձէնջ խաբէութեամբ մեղաց :

* Քանզի բաժանորդք եղեաք Քրիստոսի . մի- 14
այն թէ զսկիզբն հաստատութեանն մինչեւ
ցվախճան պիտի կալցուք : * Յասելն , այսօր 15

եթէ ձայնի նորա լուիցէք՝ մի՛ խստացուցա-
նէք զսիրտս ձեր իբրեւ 'ի դառնութեանն :

* Քանզի ոմանք լուան՝ և դառնացուցին , 16
այլ ոչ ամենեքեան՝ որ ելեալ էին յԵգիպ-
տոսէ 'ի ձեռն Մովսէսի :

* Յուամէ՞ տաղտ- 17
կացաւ զբառասուն ամն . ո՞չ ապաքէն 'ի
յանցուցելոցն , որոց ոսկերքն անկան յա-
նապատի անդ :

* Ո՛ւմ երդուաւ չմտանել 18
'ի հանգիստն իւր , եթէ ոչ անհաւատիցն :
* Եւ տեսանեմք՝ զի ոչ կարացին մտանել 19
մասն անհաւատութեանն :

ԳԼ. Դ.

Երկիցուք այսուհետեւ , գուցէ 'ի թո- 1
ղուլ զաւետիսն՝ 'ի մտանելոյ 'ի հանգիստն
նորա՝ գտանիցի ոք 'ի ձէնջ նուաղեալ : * Քան- 2
զի եմք աւետարանեալք որպէս և նոքայն .

- այլ նոցա ոչինչ օգնեաց լուր բանին , չամո-
 3 բելոցն ՚ի հնազանդութիւն հաւատոց : * Այլ
 մեք մտանեմք ՚ի հանդիսան , որք հաւատա-
 ցարս . որպէս և ասացն՝ թէ որպէս երդուաց
 ՚ի փրկութեան իմում , թէ մտցեն ՚ի հան-
 4 դիստ իմ . թէպէտ և արդիւնքն ՚ի սկզբանէ
 մասն աւուրն եօթներորդի այսպէս . և
 հանդեաւ Աստուած յաւուրն եօթներորդի
 5 յամենայն դորձոց իւրոց : * Եւ աստ դար-
 6 ձեալ ասէ՝ թէ մտցեն ՚ի հանդիստ իմ : * Եւ
 արդ՝ բանդի արդեւան ոմանք մտանել ՚ի նա ,
 և որք յառաջագոյն աւետարանեալն էին՝
 7 չմտին վասն անհաւատութեանն : * Դարձեալ
 այլ որ սահմանէ՝ զայսօրն ՚ի Գաւիթ , և ա-
 սէ՝ յետ այնչափ ժամանակաց , որպէս յա-
 ռաջագոյնն ասաց . այսօր եթէ ձայնի նորա
 լուիցէք՝ մի՛ խտացուցանէք զսիրտս ձեր :
 8 * Զի եթէ զնոսա Յեսուայ հանդուցեալ էր ,
 ասլա վասն այլոց աւուր ոչ խօսէր յետ այ-
 9 նորիկ : * Այլ ուրեմն նուազեալ է շաբա-
 10 թումն ժողովրդեանն Աստուծոյ : * Զի որ
 եմուտ ՚ի հանդիսան նորա , և նա հանդեաւ
 յիւրոց դորձոց անտի , որպէս և Աստուած
 յիւրացոյն : 42
- 11 * Փոք թացութեամբ հետեւ մտանել յայն
 հանդիստ . զի մի՛ որ ընդ նովին օրինակաւ
 12 անհաւատութեանն անկանիցին : * Բանդի
 կենդանի է բանն Աստուծոյ՝ և ազդող՝ և

հատու քան զամենայն սուր երկասյրի . և
անցանէ մինչեւ ցորոշումն շնչոյ՝ և ոգւոյ՝
և յօդից՝ և ուղղոց . և քննիչ է մտաց՝ և
խորհրդոց սրտից : * Եւ չիք արարած անե . 13
ըեւոյթ յերեսաց նորա . այլ ամենայն ինչ
մերկապարանոց կայ առաջի աչաց նորա՝
զորմէ մեր բանքս են : * Ունիմք այսուհետև 14
քահանայապետ մեծ անցեալ ընդ երկինս ,
զՅիսուս զորդին Աստուծոյ . պինդ կալցուք
զխոստովանութիւնն : * Քանզի ոչ եթէ ու . 15
նիմք քահանայապետ՝ որ չիցէ կարող չարչա-
րակից լինել տկարութեան մերոյ . այլ փորձ
է ամենեւին ըստ նմանութեան առանց
մեղաց :

24 * Մատիցուք այսուհետեւ համարձակու . 16
թեամբ առաջի աթոռոյ շնորհացն նորա .
զի ընկալցուք զողորմութիւն՝ և գտցուք
շնորհս ՚ի դէպ ժամանակի օգնականութեան :

ԳԼ. Ե.

Ձի ամենայն քահանայապետ ՚ի մարդ . 1
կանէ առեալ վասն մարդկան կայ յԱստուա-
ծակոյս կողմն անդր . զի մատուցէ պատա-
րագս և զոհս վասն մեղաց : * Չափով չար . 2
չարակից կարող է լինել տգիտաց և մոլորե-
լոց . քանզի և ինքն իսկ տկարութեամբ ըղ-
գածեալ է : * Վասն այնորիկ հարկ է որպէս 3
վասն ժողովրդեանն , նոյնպէս և ընդ անձին

- 4 մատուցանել պատարագս վասն մեզաց : * Եւ
 ոչ եթէ անձամբ որ առնու պատիւ , այլ
 կոչեցեալն յԱստուծոյ՝ որպէս և Ահարովն :
 5 * Նայեալէս և Քրիստոս ոչ եթէ անձին ինչ
 շուք ևդ լինել քահանայապետ , այլ որ խօսեցաւն
 առ նա՝ թէ որդի իմ ես դու՝ ես
 6 այսօր ճնայ դքեզ : * Որպէս և միւսումնաստէ ,
 դու ես քահանայ յաւիտեան ըստ
 7 կարգին Մելքիսեդեկի : * Որ յաւուրս մարմնայ
 իւրոյ՝ աղօթս և պաղատանս առ այն ,
 որ կարողն էր ասրեցուցանել զնա (՚ի մահուանէ) ,
 սւժդին դոչմամբ և արտասուօք մատուցանէր ,
 և լսելի լինէր առ լաւութեանն :
 8 * Թէպէտ և որդի է՝ ուսաւ ՚ի չարչարանաց
 անտի զհնազանդութիւն : * Եւ իբրեւ
 կատարեցաւ՝ եղև ամենայն հնազանդեւոց
 իւրոց պատճառք փրկութեանն յաւիտեանից .
 * և անուանեցաւ յԱստուծոյ քահանայապետ
 յաւիտեանից ըստ կարգին Մելքիսեդեկի :
 11 * Վասն որոյ բազումք են մեզ բանք , և
 դժուարապատում ՚ի մեկնել . քանզի խօս
 12 թամիտք եղերուք լսելեօք : * Փոխանակ զի
 պարտ էր ձեզ լինել վարդապետս վասն ժամանակին .
 դարձեալ պիտոյ է ձեզ ուսանել թէ զի՞նչ
 են նշանագիրք ՚ի սկզբան բանիցն Աստուծոյ .
 և եղերուք կարօտք կաթին՝ և
 13 ոչ հաստատուն կերակրոյ : * Զի ամենայն
 որ կաթնիկեր է՝ տգէտ է բանին արդարու .

Թեան , քանզի տղայ է : * Այլ կատարելոցն Վ
 է հաստատուն կերակուր . որոց վասն 'ի
 չափսն հասանելոյ՝ ճաշակելիքն կիրթ են
 ընտրուԹեան բարւոյ և չարի :

ԳԼ . Զ .

Վասն որոյ Թողեալ զբան սկզբանն Քր-
 ըխտոսի , 'ի կատարումն եկեցուք . մի՛ միւ-
 սանգամ արկեալ հիմն ապաշխարուԹեան՝
 'ի մեռելոսի գործոց անտի , և հաւատոցն
 որ յԱստուած , * և մկրտուԹեանցն վար-
 դապետուԹեան , և ձեռնադրուԹեան ձե-
 ուաց , և յարուԹեան մեռելոց , և դատա-
 տանին յաւիտենից : * Եւ արդ՝ արասցուք
 զայն , եթէ Աստուած հրամայեսցէ : * Քանզի
 անհնար է միանգամ մկրտելոցն , որ ճաշա-
 կեցին յերկնաւոր պարգեւացն , և հաղորդե-
 իղեն հոգւոյն սրբոյ . * և զգեղեցիկ բանին
 Աստուծոյ ճաշակս ճաշակեցին , և զզօրու-
 Թիւնս հանդերձելոյ աշխարհին , * և կոր-
 ծանեսցին , միւսանգամ նորոգել յապաշ-
 խարուԹիւն . և վերստին 'ի խաչ հանել ան-
 ձանց զորդին Աստուծոյ , և դարձեալ խայ-
 տառակել : * Քանզի երկիր՝ որ ըմպիցէ
 զանձրեւ բազում անգամ եկեալ 'ի վերայ
 նորա , և ծնանիցի արդիւնս շայեկանս նոցա՝
 վասն որոյ գործեցին , ընդունի զօրհնու-
 Թիւն յԱստուծոյ : * Իսկ որ բերէ զփուշ

և զտատասկ, անսղիտան է՝ և մերձ յանէծս,
և վախճանն նորա յայրու մն :

- 9 * Բայց հաստատեալ եմ վասն ձեր սի- 22
րելիք՝ ՚ի լաւ անդր, և որ լին է փրկու-
թեամբ, զի թէպէտ և այսպէս խօսիմք .
- 10 * ոչ և թէ անիրաւ ինչ է Աստուած՝ մուս-
նայ զդործս ձեր և զսէրն՝ զոր ցուցէք յա-
նունն նորա, զի սրաշտելք զսուրբսն և սրաշ-
տելք :
- 11 * Եւ մեք ըզձանամք՝ զի իւրաքան-
չիւրոյք ՚ի ձէնջ զնոյն փոյթ ցուցանիցէ ՚ի
հաստատութիւն յուսոյն մինչեւ ցվախճանն .
- 12 զի մի՛ հիւանդամիտք լինիցիք : Նմանողք
եղերուք այնոցիկ՝ որ հաւատովքն և եր-
կայնամտութեամբ ժառանգեցին զաւետիսն :
- 13 * Զի Աբրահամու խոստացեալ զաւետիսն
Աստուծոյ, քանզի յայլ ոք ՚ի մեծ ոչ գոյր
14 երդնուլ . * յանձն իւր երդուաւ, և ասէ .
այո՛, օրհնելով օրհնեցից զքեզ, և բազմա-
15 ցուցանելով բազմացուցից զքեզ : * Եւ այն-
պէս երկայնամիտ եղեալ՝ եհաս աւետեացն :
- 16 * Ապաքէն մարդիկ՝ որ ինչ ՚ի վեր է քան
զինքեանս՝ յայն երդնունն, և ամենայն հա-
կաւակութեանն նոցա վճիռ առ ՚ի հաստա-
17 տութիւնն, երդումն է : * Որով առաւել
եւս կամեցեալ Աստուծոյ՝ ցուցանել ժա-
ռանդաւորաց աւետեացն զհաստատութիւն
խորհրդոյն իւրոյ, միջնորդաց երդմամբ :
- 18 * Զի երկու անփոփոխելի իրօքն՝ որովք ան-
հրնարին իցէ ստել Աստուծոյ, հաստատուն

մխիթարու թիւն ունիցիմք , որք ապաստան
 եղեաք բուռն հարկանել զհանդերձեալ յու-
 սոյն . * զոր իբրեւ զխարիսխ հաստատուն 19
 և անշարժ ունիցիմք անձանց մերոց . որ և
 մտանիցէ 'ի ներքին կողմն վարագուրին .
 * ուր կարապետն մեր Յիսուս եմուտ վասն 20
 մեր , ըստ կարգին Մելքիսեդեկի՝ եղեւ քա-
 հանայապետ յաւիտենից :

ԳԼ . Է .

Քանզի այս Մելքիսեդեկ՝ թագաւոր էր 1
 Սաղիմայ . քահանայ Աստուծոյ բարձրելոյ .
 որ ել ընդ առաջ Աբրահամու՝ յորժամ
 դարձեալ գայր 'ի կոտորածէ թագաւորացն՝
 և օրհնեաց զնա . * որում և տասանորդս 2
 յամենայնէ ետ Աբրահամ . նախ թարգ-
 մանի թագաւոր արդարու թեան , ապա թա-
 գաւոր Սաղեմայ՝ որ է թագաւոր խաղա-
 ղու թեան . * անհայր՝ անմայր՝ չհամարեալ 3
 յազգս , որոյ ոչ սկիզբն աւուրց և ոչ կա-
 տարած կենաց . նմանեալ որդւոյ Աստուծոյ՝
 կայ մնայ քահանայ մշտնջենաւոր : * Արդ՝ 4
 տեսէք որպիսի ոք էր սա , որում և Աբրա-
 համ տասանորդս ետ յաւարէ անտի՝ նահա-
 պետն : * Եւ որք յորդւոցն Ղեւեայ զքա- 5
 հանայու թիւնն առնուն , պատուէր ունին
 տասանորդել զժողովուրդն ըստ օրինացն .
 այսինքն է՝ զեղբարս իւրեանց . թէպէտ և

- 6 ելեալ իցե՛ն յերանայն Աբրահամու : * Իսկ
 չհամարեալն յազգս 'ի նոցանէ՛ տասանոր-
 դեաց զԱբրահամ . և զնա՛ որոյ զաւետիսն
 7 ընկալեալ էր , օրհնեաց : * Զի առանց ամե-
 նայն հակառակութեան , նուազն 'ի լաւէ
 8 անտի օրհնեսցի : * Եւ աստ մարդք մահկա-
 նացուք տասանորդս առնուն . բայց անդ
 վկայեցաւ թէ կենդանի է . և որպէս բա-
 9 նից կարդ է ասել . * Թէ Աբրահամու և
 Ղեւի իսկ՝ որ զտասանորդսն առնոյր , տա-
 10 սանորդեցաւ : * Զի դեռ եւս յերանս հօր
 իւրոյ էր՝ յորժամ ընդ առաջ եղեւ նմա
 Մելքիսեղեկ :
 11 * Իսկ արդ՝ եթէ կատարումն 'ի ձեռն ^{էկ}
 Ղեւտացւոյ քահանայութեանն էր , քանզի
 ժողովուրդն յայն օրէնս դրեցաւ . զի՛նչ
 սխտոյ էր ըստ կարգին Մելքիսեղեկի այ-
 լում քահանայի յառնել , և ոչ ասել՝ թէ
 12 ըստ կարգին Ահարոյնի : * Այլ 'ի փոփոխել
 քահանայութեանն , հարկ էր և օրինացն
 13 փոփոխումն լինել : * Զի զորմէ այսպէսն ա-
 սի՛ յայլմէ ազգէ կալաւ հաղորդութիւն ,
 յորմէ ոչ ոք երբէք եղեւ հաղորդ սեղանոյն :
 14 * Արդ յայտ իսկ է , թէ յազգէ Յուդայ
 ճադեաց տէր մեր . յորմէ ազգէ վասն քա-
 15 հանայից Մովսէս ինչ ոչ ճառեաց : * Եւ եւս
 առաւել յայտ է՝ թէ ըստ նմանութեան
 Մելքիսեղեկի յառնելոց է այլ քահանայ .
 16 * որ ոչ ըստ մարմնաւոր սլառու իրանին եղեւ ,

այլ ըստ զօրութեան կենացն անվախճանից :
 * Քանզի վկայեցաւ , թէ դու ես քահանայ 17
 յաւիտեան ըստ կարգին Մելքիսեդեկի :
 * Արհամարհութիւն լինէր առաջին պատուի 18
 րանին՝ վասն նորին տկարութեան և անշահութեան . * քանզի ոչինչ կատարումն գործ 19
 ծեցին օրէնքն , և մուտ ազնուական յուսոյն՝
 որով մերձենամք առ Աստուած : * Եւ այն 20
 չափ , զի ոչ առանց երդման . զի են ոմանք
 որ առանց երդման են կացեալ քահանայք :
 * Բայց սա երդմամբ 'ի ձեռն այնորիկ՝ որ 21
 ասացն 'ի նա . երդուաւ տէր՝ և ոչ եւս զըզ-
 ջասցի , դու ես քահանայ յաւիտեան : * Եւ 22
 այնչափ լաւագոյն ուխտի եղել երաշխաւոր
 Յիսուս : * Եւ բազում են կացեալ քահա- 23
 նայք՝ վասն մահու արգել լինելոյ 'ի մշտնջե-
 նաւորել : * Իսկ սա վասն յաւիտեան կալոյ՝ 24
 առանց անցանելոյ ունի զքահանայութիւնն :
 * Ուստի և կենդանի առնել համօրէն կա- 25
 րող է զմատուցեալս նովաւ առ Աստուած .
 քանզի միշտ կենդանի է՝ լինել բարեխօս
 վասն նոցա :

Ա * Զի այսպիսի իսկ և վայել էր մեզ քա- 26
 հանայապետ , սուրբ անմեղ անարատ՝ զա-
 տեալ 'ի մեղաւորաց , և բարձրացեալ քան
 զերկինս . * որում ոչ հանապազ հարկ է որ- 27
 պէս այլոց քահանայապետիցն , նախ վասն
 իւրեանց մեղացն պատարագս մատուցանել՝
 և ապա վասն ժողովրդեանն . իսկ սա զայն

միանդամայն կատարեաց , զի զանձն իւր մա-
 28 տայց պատարագ : * Յրէնքն զմարդիկ կա-
 ցուցանեն քահանայապետս զգտծեալս տը-
 կարութեամբ . իսկ բանն երդման յետ օրի-
 նացն՝ զորդի , որ յաւխտեան կատարեալ է :

ԳԼ Ը .

1 Եւ բանից գլուխ խօսիցս՝ այնպիսի ու-
 նիմբ քահանայապետ , որ նստաւ ընդ աջմէ
 2 մեծութեան աթոռոյն յերկինս , * սրբու-
 թեանցն պաշտօնեաց՝ և խորանին ճշմար-
 տութեան , զոր տէրն կանգնեաց՝ և ոչ
 3 մարդ : * Զի ամենայն քահանայապետ վասն
 մատուցանելոյ զոհս և զպատարագս կայ .
 ուստի հարկ է և նմա ունել ինչ՝ զոր մա-
 4 տուցանելի : * Զի եթէ էր յերկրէ , թե-
 ըւս չէր իսկ քահանայ . զի գոյին՝ որ մա-
 5 տուցանելին ըստ օրինացն պատարագ . * որք
 առակաւ և օրինակաւ պաշտելին երկնաւո-
 րացն . որպէս և հրամայեցաւ Մովսէսի՝ յոր-
 ժամ գործելոց էր զվրան ժամունն , տեսչիը՝
 ասէ , արասցես զամենայն ըստ օրինակին՝
 6 որ ցուցաւ քեզ ՚ի լերինն : * Բայց արդ՝
 առատագոյն եւս պաշտաման եհաս Յիսուս ,
 որչափ լաւագոյն եւս ուխտին է միջնորդ՝
 7 որ յառաւել ունեալիս օրինադրեցաւ : * Զի
 եթէ առաջինն անարատ էր , ապա երկրոր-
 8 դին տեղի ոչ խնդրէր : * Նա աւանիկ բամբ

բասէ զնոսա՝ և ասէ . ահաւասիկ աւուրք
 եկեացեն՝ ասէ տէր , և կատարեցից 'ի վերայ
 տանն Իսրայէլի և 'ի վերայ տանն Յուդայ
 ուխտնոր . * ոչ ըստ ուխտին՝ զոր եդի ընդ
 հարսնոցա՝ յաւուր յորում առի 'ի ձեռն՝
 հանեալ զնոսա յերկրէն եգիպտացւոց . և
 զի նոքա ոչ կացին յուխտին իմում , և ես
 անփոյթ արարի զնոցանէ , ասէ տէր ամե-
 նակալ : * Այլ այս է ուխտն՝ զոր եդից տանն
 Իսրայէլի յետ աւուրցն այնոցիկ՝ ասէ տէր .
 տաց զօրէնս իմ 'ի միտս նոցա՝ և 'ի սիրտս
 նոցա գրեցից զնոսա . և եդէց նոցա Աստ-
 ուած , և նոքա եդիցին ինձ 'ի ժողովուրդ :
 * Եւ ոչ եւս ուսուցանիցեն իւրաքանչիւր
 զքաղաքակից իւր և իւրաքանչիւր զեղբայր
 իւր , և ասիցեն թէ ծանիր զտէր . զի ամե-
 նեքին ծանիցեն զիս 'ի փոքրկանց մինչեւ 'ի
 մեծամեծս նոցա : * Զի քաւիչ եդէց անիրա-
 ւու թեանց նոցա . և զմեղս նոցա՝ և զանօ-
 րէնութիւնս այլ ոչ եւս յիշեցից : * Արդ՝
 ասելովն նոր , հնացոյց զառաջինն . և որ
 հնանայն և ծերանայ՝ մերձ է յապականու-
 վք թիւն :

ԳԼ. Թ.

Ունել ունէր և զառաջինն իրաւունս
 պաշտաման յայնժամ զաշխարհական սրբու-
 թիւնն : * Զի խորանն առաջին հանդերձե-

ցաւ այսպէս . յորում աշտանակն և սեղա-
 նքն և հայն նուիրաց՝ որ սրբութիւնն կոչէր :
 3* Աւ յետ երկրորդ վարադուրին խորանն՝
 4 որ կոչէր սրբութիւն սրբութեանց . * յո-
 րում կայր բուրվառն ոսկի , և արկղն կտա-
 կարանաց պատեայ ներքոյ և արտաքոյ ոսկ-
 ւով . յորում սափորն ոսկի լի մանանայիւ ,
 և դաւանանն Ահարոյնի՝ որ ծաղկեցաւ , և
 5 տախտակք կտակարանացն . * և ՚ի վերայ նո-
 րա քերովբէքն փառաց՝ որ հովանի ունէին
 ՚ի վերայ քաւութեանն . վասն որոյ ոչ է այ-
 6 ժքով ասել մի ըստ միոջէ : * Աւ այն ամենայն
 իբրեւ այնպէս հանդերձեալ կայր , յառա-
 ջին խորանն յամենայն ժամ մտանէին քա-
 7 հանայք զպաշտամունսն կատարել . * բայց
 յսպեան , և զայն ոչ առանց արեան , զոր
 մատուցանէր վասն իւր՝ և վասն ժողովրդ-
 8 դեանն անդ խտութեան : * Զայս ցուցեալ
 հողւոյն սրբոյ՝ մինչև յայտնեալ էր ճա-
 նապարհի սրբութեանցն , քանդի դեռ առա-
 9 ջին խորանն ունէր զհաստատութիւն . * որ
 է առակ ժամանակին , որ առաջի կայր . յո-
 րում պատարազք և զոհքն մատչէին , որք
 ոչ կարէին ըստ միտս կատարել զպաշտա-
 մունսն . բայց միայն կերակրովք և ըմ-
 10 պելեօք , * և պէսպէս մկրտութեամբք՝
 մարմնոյ արդարութիւնքն , որ մինչև ՚ի ժա-
 մանակս ուղղութեանն ՚ի վերայ կային :

* Այլ ֆրիստոս եկեալ քահանայապետ հան 11
 դերձելոցն բարեաց՝ մեծաւն և կատարելովն՝
 և անձեռագործ խորանաւ, այսինքն է՝ որ
 ոչ յայսց արարածոց, * և ոչ արեամբ նո 12
 խազաց և զուարակաց. այլ իւրով արեամբն
 եմուտ միանգամ ՚ի սրբութիւնսն՝ յաւի-
 տենականս գտեալ զփրկութիւնն: * Ձի եթէ 13
 արիւն ցլուցն և նոխազաց՝ և մոխիր երըն-
 ջոցն ցանեալ՝ զպղծեալսն սրբէր առ ՚ի մարմ-
 նոյ սրբութենէ, * որչափ եւս առաւել ա 14
 ըիւնն ֆրիստոսի, որ ՚ի ձեռն հոգւոյն յա-
 վտենականի մատոյց զանձն անարատ պա-
 տարագ Աստուծոյ, սրբեցէ զխիղճ մտաց
 ձերոց ՚ի մեռելոտի գործոց անտի՝ պաշտել
 զԱստուած կենդանի: * Եւ վասն այնորիկ նո 15
 ըոյ ուխտիս է միջնորդ. զի յորժամ մահ
 լինիցի՝ ՚ի փրկութիւն վասն առաջին ուխ-
 տին յանցանաց, զաւետիս առցեն հրաւիր-
 եալքն ՚ի ժառանգութիւն յաւտենից: *
 * Քանզի ուր կտակ է, հարկ է զմահ ՚ի մէջ 16
 բերել զկտակագրին, * Ձի կտակ յետ մա 17
 հու հաստատուն է. ապա թէ ոչ՝ զիսորդ
 իցէ հաստատուն, մինչ կտակագիրն կեն-
 դանի է: * Ուստի և ոչ առաջինն առանց 18
 արեան նորոգէր: * Քանզի իբրեւ սլատմե 19
 ցաւ ամենայն պատուիրանք օրինացն ՚ի
 Մովսեսէ՝ ժողովրդեանն, առեալ զարիւն
 ցլուցն և նոխազացն, ջրով և բլրով կար-
 մըրով և զսպայիւ, զկտակարանօքն իսկ և

- 20 զամենայն ժողովրդեամբն որսկեաց, * և ա-
սէ. այս է արիւն կտակին՝ զոր պատուիր-
- 21 եաց ձեզ Աստուած: * Եւ զխորանաւն և
զամենայն կահիւ սպասուն նոյնպէս որբա-
- 22 կեաց զարիւնն: * Եւ գրեթէ ամենայն ինչ
արեամբն սրբէր ըստ օրինացն, և առանց
- 23 հեղման արեան ջինէր թողու թիւն: * Ապա
հարկ էր օրինաւորացն այնպիսեօքն սրբել.
և բուն իսկ երկնաւորացն՝ առաւել եւս
- 24 պատարադօք քան զնոյնս: * Զի ոչ եթէ 'ի
ձեռագործ սրբութիւնսն եմուտ Յիսուս յօ-
րինակս ճշմարտութեանն. այլ 'ի բուն իսկ
յերկինս, յանդիման լինել երեւացն Աս-
- 25 տուծոյ վասն մեր: * Ոչ զի բազում անդամ
մատուցանիցէ զանձն պատարադ՝ որպէս քա-
հանայապետն, որ մտանէր 'ի սրբութիւն
սրբութեանցն ամի ամի արեամբն օտարաւ:
- 26 * ասպա թէ ոչ՝ պարտ էր նմա բազում անդամ
չարչարիլ 'ի սկզբանէ աշխարհի. բայց արդ
աւասիկ միանդամ 'ի կատարած յաւիտեանց՝
յանարդութիւն մեզաց իւրով պատարա-
- 27 դաւն յայտնեալ է: * Եւ զօրօրինակ կայ
մնաց մարդկան միանդամ մեռանել՝ և յետ
- 28 այնորիկ դատաստան. * նոյնպէս և Քրիստոս
միանդամ մատուցեալ պատարադ առ 'ի բառ-
նայոց զմեզս բազմաց. իսկ յերկրորդումն
առանց մեզաց յայտնեացի այնոցիկ, որ ակն
ունիցին նմա հաւատովք 'ի վերկութիւն:

ԳԼ. Ժ.

Ք Գանգի զստուեր հանդերձելոց բարեա. 1
 ցըն ունէին օրէնքն, և ոչ զնոյն կերպարա-
 նրս իրացն. ամի ամի զնոյն պատարագս
 մատուցանեն ցանգ, որք ոչ են կարող զմա-
 տուցեալսն կատարել. * ապա թէ ոչ՝ դա. 2
 դարէին 'ի մատուցանելոյ. վասն և ոչ մի
 ինչ այնուհետեւ խիղճ մտաց ունելոյ պաշ-
 տօնէիցն միանգամ սրբեցելոցն. * այլ ան. 3
 դէն 'ի նմին 'ի յիշատակս մեղացն կային ա-
 մի ամի: * Գանգի ոչ կարէր արիւն նոխազա. 4
 ցըն և ցլուց բառնալ զմեղս: * Վասն որոյ 5
 'ի մտանել իւրում յաշխարհ՝ ասէ. զոհս և
 զպատարագս ոչ կամեցար, բայց մարմին
 հաստատեցեր ինձ. * ընդ ողջակէզս և ընդ 6
 վասն մեղացն ոչ հաճեցար: * Յայնժամ ա. 7
 սացի թէ ահաւասիկ եկի. 'ի ճառս գրոց
 գրեալ է վասն իմ, առնել զկամս քո Աստ-
 ուած: * Վերագոյնն ասէ, թէ ընդ զոհս՝ 8
 և ընդ պատարագս՝ և ընդ ողջակէզս՝ և
 ընդ վասն մեղացն ոչ հաճեցար. և ոչ կա-
 մեցար՝ որք ըստ օրինացն մատչէին: * Ապա 9
 ասէ՝ ահաւասիկ գամ առնել զկամս քո Աստ-
 ուած: մերժէ զառաջինն՝ զի զերկրորդն
 հաստատեցէ, * որով կամօք և մեք սրբե. 10
 ցաք՝ 'ի ձեռն պատարագի մարմնոյն Յիսու-
 սի Քրիստոսի, միանգամ: * Եւ ամենայն քա. 11

- Հանայապետ կայ Հանապազորդ 'ի պաշտա-
 ման, և զնոյն պատարագս մատուցանել, բա-
 զում անգամ, որք ոչ երբէք կարող են բառ-
 12 նալ զմեզս: * Իսկ սա զմին վասն մեզաց մա-
 տոյց պատարագ. և մշտնջենաւոր նստաւ-
 13 ընդ աջմէ Աստուծոյ: * Եւ այսուհետեւ ա-
 կրն ունի՝ մինչև դիցին թշնամիք իւր 'ի
 14 ներքոյ ոտից իւրոց: * Քանզի միով պատա-
 րագաւ կատարեաց զսրբեալսն 'ի մշտնջենա-
 15ւորս: * Այլ վկայէ մեզ և հոգին սուրբ՝
 16 յետ ասելոյն յառաջագոյն. * Եթէ այս է
 ուխտն՝ զոր եղից ընդ հարսնոցա յետ ա-
 ւուրցն այնոցիկ, ասէ տէր. տաց զօրէնս
 իմ 'ի սիրտս նոցա, և 'ի խորհուրդս նոցա
 17 գրեցից զնոսա: * Ապա ասէ՝ թէ զմեզս
 նոցա և զանօրէնութիւնս նոցա այլ ոչ եւս
 18 յիշեցից: * Իսկ ուր թողու թիւն է, ոչ ևս
 պիտոյ է վասն մեզաց պատարագ: ~
~
~
 19 * Աւնիմք այսուհետեւ եղբարք՝ համար-
 ձակու թիւն 'ի մուտս սրբութեանցն ար-
 20 եամբն Յիսուսի. * զոր նորոգեաց մեզ ճա-
 նապարհ նորոգ և կենդանի 'ի ձեռն վարա-
 21 դուրին, այսինքն է՝ մարմնոյ իւրոյ. * և բա-
 22 հանայ մեծ 'ի վերայ տանն Աստուծոյ. * մա-
 տոյցուք ճշմարիտ սրտիւք՝ լրութեամբ հա-
 ւատոյ, լուսեալ զսիրտս 'ի խղճէ չարեաց՝
 և մկրտեալ զմարմին 'ի ջուրն սրբութեան:
 23 * Պինդ կալցուք զխոստովանութիւն անշարժ
 յուսոյն, զի հաւատարիմ է որ խոստացա-

ւրն : * Եւ զգուշացուք միմեանց յորդոր 24
 մամբք սիրոյ և գործոց բարեաց . * և մի 25
 թողցուք զժողովս միմեանց , որպէս և սու-
 վոր են ոմանք . այլ մխիթարեսցուք , և այն-
 չափ եւս առաւել՝ որչափ տեսանիցէք զօրն
 մերձեալ : * Զի կամակար մտօք եթէ յանցա 26
 նիցեմք յետ ընդունելու թեան գիտութեան
 ճշմարտութեանն՝ այնուհետեւ ոչ ևս պիտոյ
 է վասն մեղաց պատարագ . * այլ ահեղ ա 27
 կընկալու թիւն դատաստանին , և նախանձ
 հրոյն՝ որ ուտիցէ զհակառակորդսն : * Ար 28
 համարհեալ ուրուք զօրէնսն Մովսէսի , ա-
 ռանց ողորմութեանց՝ առ երկուք կամ ե-
 րիւք վկայիւք մեռանէր : * Իսկ ո՞րչափ սաս 29
 տիկ պատժոց արժանի համարիցիք զայն , որ
 զորդին Աստուծոյ առ ոտն եհար . և զար-
 իւն նորոյ ուխտին խառնակ համարեցաւ՝
 որով և սրբեցաւն . և զհոգին շնորհաց թրշ-
 նամանեաց : * Այլ գիտեմք զայն որ ասացն . 30
 իմ են վրէժխնդրութիւնք , և ես հատու-
 ցից՝ ասէ տէր . և դարձեալ թէ՛ դատի
 տէր զժողովուրդ իւր : * Ահ մեծ է անկա 31
 նել ՚ի ձեռս Աստուծոյ կենդանւոյ :

* Արդ՝ յիշեցէք զաւուրսն զառաջինս . 32
 յորս լուսաւորեալք բազում ճգանց և չար-
 չարանաց համբերէք . * մերթ ՚ի նախատինս 33
 և ՚ի նեղութիւնս խայտառակեալք , մերթ
 կցորդք այնպիսեաց վաստակաւորացն լինել :
 * Քանզի և ընդ կապեալս չարչարեցարուք , 34

- և դյափշտակութիւնն ընչից ձերոց խնդու-
թեամբ ընկալարուք . բանդի դիտելիք թէ լա-
ւագոյն ևս ստացուածս ունիք անձանց
 35 յերկինս՝ ուր կանն և մեան : * Արդ՝ մի
մերժէք ՚ի ձե՛նջ զհամարձակութիւնն ձեր ,
յորում կայ մեծաց վարձուց հատուցումն :
 36 * Ախոյ է ձեզ համբերութիւն . զի զկամս
Աստուծոյ արարեալ՝ հասջիք աւետեացն :
 37 * Զի փոքր՝ միւս ևս բան որչափ՝ որ դալոցն
 38 իցէ՝ եկեացէ , և ոչ յամեացէ : * Զի արդա-
րն իմ ՚ի հաւատոց կեցցէ . և եթէ յերկ-
միտս որ իցէ , ոչ հաճեացէ ընդ նա անձն
 39 իմ : * Բայց մեք ոչ եթէ երկմտութեամբ
եմք ՚ի կորուստ . այլ հաւատովք ՚ի փրկու-
թիւն հողւոց :

ԳԼ. ԺԱ.

- 1 Զի՛նչ են հաւատք , եթէ ոչ՝ յուսացե-
լոց իրաց հաստատութիւն , և յանդիմանու-
 2 թիւն՝ որոց ոչն երեւին : * Զի նովաւ վը-
 3 կայեցան առաջինքն : * Հաւատովք իմանամբ
հատտատեալ զյաւիտեանն բանիւ Աստու-
 4 ծոյ , յաներեւութից զերեւելիս եղեալ :
 * Հաւատովք լաւ պատարագս Հարէլ բան
 զԱպէ՛ն մատուցանէր Աստուծոյ , որով վը-
 կայեցաւ իսկ արդար լինել . զի ՚ի վերայ պա-
 տարագայն եղեւ նմա վկայութիւն յԱս-
 տուծոյ , զի թէպէտ և մեռաւ ՚ի նմին , սա-

կայն տակաւին խօսի : * Հաւատովք Ենովք 8
 փոխեցաւ՝ զի մի՛ զմահ ճաշակեցցէ . և ոչ
 ուրեք գտանէր , քանզի փոխեաց զնա Աստ-
 ուած . և յառաջ քան զփոխելն նորա՝ վկա-
 յեցաւ հաճոյ լինել Աստուծոյ : * Բայց ա- 6
 ուանց հաւատոց անհնար է հաճոյ լինել .
 այլ հաւատալ արժան է այնմ որ մերձենայ
 առ Աստուած՝ թէ է՛ Աստուած . և որ
 խնդրեն զնա՝ լինի պարգեւատու : * Հաւա- 7
 տովք առեալ հրաման Նոյի՝ վասն չեւ և ս-
 երեւելեացն՝ զահի հարեալ կազմէր զտա-
 պանն ՚ի փրկութիւն տան իւրոյ , որով դա-
 տեցաւն զաշխարհ . և հաւատոցն արդարու-
 թեան եղեւ ժառանգաւոր : * Հաւատովք՝ 8
 որ Աբրահամն կոչեցաւ՝ ունկնդիր եղեւ ե-
 լանել ՚ի տեղին , զոր առնելոց էր ՚ի ժառան-
 գութիւն . ել գնաց՝ և ոչ գիտէր յո՞վ եր-
 թիցէ : * Հաւատովք պանդխտեցաւ յերկ- 9
 ըին աւետեաց իբրև յօտարութեան . խօ-
 րանօք բնակեաց Սահակաւ և Յակովբաւ
 հանդերձ ժառանգակցօք նոցին աւետեաց :
 * Քանզի ակն ունէր հիմամբք հաստատելոյ 10
 քաղաքին , որոյ ճարտարապետ և արարիչ
 Աստուած է : * Հաւատովք և ինքն Սառա՝ 11
 որ ամուլն էր , զօրութիւն առնելոյ զսերմն
 որդեծնութեան՝ ընդ ունէր . և ՚ի տարածամ
 հասակի ծնանէր . քանզի հաւատարիմ հա-
 մարեցաւ զայն՝ որ խոստացաւն : * Վասն 12
 որոյ և ՚ի միողէն ծնանէին . և այն ՚ի յան-

- ցեալ ժամանակի, իբրև զաստեղս երկնից
բազմու թեամբ, և իբրև զաւաղ առ ափն
 13 ծովու առանց թուոյ: * Ըստ հաւատոց մե-
ռան ամենեքին սոքա, և չե եւս ընկալեալ
զաւետիան, այլ ՚ի հեռուստ տեսին զնոսա՝
և ցնծացան, և խոստովան եղեն՝ եթէ օ-
 14 տարբ և սրանդուխտ են յերկրի: * Զի որք
զայնպիսիան խօսին, յայտ առնեն՝ եթէ գա-
 15 լառ խմն խնդրեն: * Զի եթէ զայն յիշե-
ին՝ ուստի ելինն, գոյր ժամանակ դառնա-
 16 լոյ անդրէն: * Նա աւանիկ ազնուականի խմն
ցանկացեալ են, այսինքն է՝ երկնաւորին.
վասն որոյ ոչ ամօթ համարի Աստուած՝ կո-
չիլ նոցա Աստուած. քանդի պատրաստեաց
 17 նոցա քաղաք: * Հաւատովք մատոց Աբրա-
համ ՚ի փորձութեան իւրում զԻսահակ պա-
տարադ, և զմիամօրն մատուցանէր, որոյ
 18 զաւետիան ընկալեալ էր. * որում ասացա-
ւրն, թէ Սահակաւ կոչեսցի քեզ զաւակ.
 19 * եզ ՚ի մտի իւրում, թէ և ՚ի մեռելոց կա-
րող է յարուցանել Աստուած, ուստի և
 20 յառակս ընկալաւ զնա: * Հաւատովք՝ վա-
սրն հանդերձելոյ իրաց օրհնեաց Իսահակ
 21 զՅակովբ և զՆսաւ: * Հաւատովք Յակովբ
՚ի մեռանել իւրում, զիւրաքանչիւր որ յորդ-
ւոցն Յովսեփու օրհնեաց, և երկիր եպագ
 22 ՚ի ծագ գաւաղանի իւրոյ: * Հաւատովք
Յովսեփ ՚ի վախճանել իւրում յիշեաց զելս
որդւոցն Իսրայելի, և վասն ոսկերաց իւրոց

պատուիրեաց : * Հաւատովք զՄովսէս իբրև 25
 ծնան . թագուցաւ ամիսս երիս 'ի հարց իւ-
 րոց . քանզի տեսին կայտառ զմանուկն , և ոչ
 զանգիտեցին 'ի հրամանէ թագաւորին : * Հաւ- 24
 աւտովք Մովսէս իբրեւ անեաց՝ ուրացաւ
 կոչիլ որդի դստերն Փարաւոյնի . * լաւ հաւ- 25
 մարեցաւ չարչարել ընդ ժողովրդեանն Աս-
 տուծոյ , քան առ ժամանակ մի վայելել 'ի
 մեղս : * Կարեւոր համարեցաւ զնախատին 26
 սըն Քրիստոսի , քան զմեծու թիւն զանձու-
 ցըն Եգիպտացւոց . զի հայեցեալ ակն ու-
 նէր վարձուցն հատուցման : * Հաւատովք 27
 թողոյր զերկիրն Եգիպտացւոց , և ոչ երկըն-
 չէր 'ի ցասմանէ թագաւորին . զի զաներե-
 ւոյթսն իբրև զտեսեալ համբերու թեամբ
 համարեցաւ : * Հաւատովք արար զզատիկն 28
 և զհեղումն արեանն . զի մի՛ սատակիչ անդ-
 րանկացն մերձենայցէ 'ի նոսա : * Հաւա- 29
 տովք անցին ընդ ծովն կարմիր՝ իբրեւ ընդ
 ցամաք երկիր . զորոյ զփորձ առեալ եգիպ-
 տացւոցն՝ ընկղմեցան : * Հաւատովք պա- 30
 ռիսպքն Երիքովի անկան , շուրջ եկեալ ըզ-
 նօքօք զեօթն օր : * Հաւատովք Րախաբ 31
 պոռնիկ ոչ կորեաւ ընդ անհաւատսն , ոչ
 ընկալեալ էր զլրտեսսն խաղաղու թեամբ :
 * Եւ արդ՝ զի՞ նչ ևս ասացից . զի չէ բաւա- 32
 կան ժամանակս պատմելոյ վասն Գեդէոյնի ,
 Բարակայ , Սամիոյնի , Յեփթայայ՝ Դաւթի և
 Սամուէլի և այլոց մարգարէիցն , * որք հաւ- 33

ւատովք սրարտեցին զթագաւորութիւնս .
 զօրձեցին՝ զարդարութիւն . հասին աւեա-
 34 եաց . խցին զբերանս առ խճուց . * շիջուցին
 զգորութիւն հրոյ . ապրեցան 'ի բերանոյ սր-
 քոյ . զօրացան 'ի տկարութենէ . եղեն զօրա-
 ւորք 'ի սրատերազմի . առին զբանակս օտա-
 35 րաց . * Ննկալան կանայք 'ի յարութենէ ըզ-
 մեռեալս խրեանց . կէսք կոշկոճեցան՝ և
 չե և ս ընկալեալ զփրկութիւն , զի լաւագոյն
 36 յարութեանն հասանիցեն : * Եւ կէսք ըզ-
 տանջանայ և զգանից զփորձ առին , զկա-
 37 սանայ և զբանախց : * Քարկոճեցան , սղո-
 ցեցան , փորձեցան , սպանմամբ սրոյ մեռան .
 շրջեցան լեաշի մաշկօք և մարթովք այծե-
 նեօք . կարօտեալք , նեղեալք , չարչար-
 38 եալք . * զորս ոչ արժէ աշխարհս . յանա-
 սրատի մոլորեալք՝ և 'ի լերինս՝ և յայրս՝ և
 39 'ի փասպարս երկրի : * Եւ սոքա ամենեքին
 վկայեալք 'ի հաւատոցն , չե և ս ընկալան զա-
 40 ւետիան : * Աստուծոյ վասն մեր լաւագոյն
 համարեալ , զի մի՛ առանց մեր կատարես-
 ցին :

ԳԼ. ԺԲ.

1 Այսուհետեւ և մեք՝ որ այսչափ շուրջ
 զմեօք մածեալ ունիմք զբաղմութիւն վկայից ,
 զհոգարտութիւն զամենայն 'ի բաց ընկեա-
 ցուք՝ և զմեզս կարեւորս . համբերութեամբ

ընթացուք 'ի պատերազմ՝ որ առաջի կայ
 մեզ : * Հայեացուք 'ի զօրագլուխն հաւատոց՝
 և 'ի կատարիչն Յիսուս . որ փոխանակ ու-
 ըրախու թեանն՝ որ նմա առաջի կայր , յանձն
 առ զիսաչն , արհամարհեաց զամօթ , նստաւ
 ընդ աջմէ ակթողն Աստուծոյ : * Աղէ՛ ա-
 ծէք զմտաւ , որ զայսպիսի համբերութիւն 'ի
 մեղաւորաց հակառակութենէ անտի կըր-
 եաց . զի մի՛ աշխատ լինիցիք անձամբք ձե-
 րովք՝ և լքանիցիք : * Զի չեւ եւս արեամբ
 չափ պատերազմեալք հակառակ կացէք մե-
 ղացն . * և մոռացարուք զմիսիթարութիւնն ,
 որ ընդ ձեզ իբրեւ ընդ որդեակս խօսի :
 * Որդեակ իմ՝ մի՛ լքանիր 'ի խրատու տեա-
 ռն . և մի՛ վհատիցիս՝ յանդիմանեալ 'ի
 նմանէ : * Զի՞ զոր սիրէ տէր՝ խրատէ , տանջէ
 զամենայն որդի՝ զոր ընդունի : * Ի խրատու
 համբերութեան կայք , իբրեւ յորդիս մա-
 տուցեալ է 'ի ձեզ Աստուած , որ որդի է՝
 զոր ոչ խրատիցէ հայր : * Զի եթէ առանց
 խրատու լինիջիք , որով ամենեքին բաժա-
 նորդք եղեն . ասլա խորդք իցէք՝ և ոչ որ-
 դիք : * Զի եթէ 'ի մարմնաւոր հարցն մե-
 ռոց՝ զոր ունիմք խրատիչս՝ պատկառեմք ,
 որչափ եւս առաւել հնազանդեացուք հօրն
 հոգւոց և կեցցուք : * Զի սոքա առ սակաւ
 ժամանակս ըստ կամաց իւրեանց խրատեն .
 իսկ նա վասն օգտի , առ 'ի ընդունելոյ ըզ-
 սրբութիւն նորա : * Ամենայն խրատ առ

- ժամանակն ոչ ուրախութեան թուի՝ այլ
 արտաութեան . բայց յետոյ ստուգ խա-
 դարութեան նովաւ կրթելոցն հասուցանէ
 12 * յարդարութիւն : * Վասն որոյ զձեռս լը-
 քեալս՝ և զծունկս կթօտս հաստատեցէք .
 13 * և զշաւիղս ուղիղս արարէք ստից ձերոց .
 զի մի՛ որ կաղն իցէ՝ գլորիցի , այլ մանա-
 14 ւանդ բժշկեցի : * Զխաղաղութեան զհետ
 երթայք ընդ ամենեւին՝ և զսրբութեան .
 15 առանց որոյ ոչ որ տեսանիցէ զտէր : * Զգոյշ
 լերուք՝ զուցէ որ յետնեալ գտանիցի ՚ի շը-
 նորհացն Աստուծոյ : Մի՛ որ արմատ դառ-
 նութեան ՚ի վեր երեւեալ նեղիցէ , և նո-
 16 վաւ բաղումք սղծիցին : * Մի՛ որ սրունիկ
 և սլիղծ իբրեւ զՆսաւ , որ ընդ միոյ կե-
 րակրոյ զանդրանկութիւնսն վաճառեաց :
 17 * Վիտէք՝ զի թէպէտ և յետոյ կամեցաւ
 ժառանգել զօրհնութիւնսն , խոտան գտաւ ,
 զի սպաշխարութեան տեղի ոչ եղիտ . թէ-
 պէտ և արտատուօք խնդրեաց զնա :
 18 * Զի ոչ էք մատուցեալ առ լեառն շօ-
 շափելի , որ հրօջն վառեալ էք՝ և միզով
 19 և մառախղով և խաւարաւ և մթով . * ուր
 փողն հնչէր և բարբառ սատղամացն . ուս-
 տի՛ որք լուանն՝ հրաժարեցին , զի մի՛ կըրկ-
 20 նեցի առ նոսա բանն : * Քանզի ոչ հան-
 դարտէին հրամանին . թէպէտ և գաղան
 21 մերձե՛նայր ՚ի լեառն՝ քարկոծ վինէր : * Եւ
 այնպէս ահազին էր տեսիլն , զի և Մովսէս

ասէր , եթէ զահի հարեալ եմ և դողամ :
 * Այլ մատուցեալ էք 'ի Սիոն լեառն և 'ի 22
 քաղաք Աստուծոյ կենդանւոյ՝ յԵրուսաղէմ
 յերկինս , և 'ի բիւրաւոր բանակս հրեշ-
 տակաց , * և յեկեղեցիս անդրանկաց գրե- 23
 լոց յերկինս , և առ դատաւորն ամենեցուն
 Աստուած , և հոգիս արդարոց կատարելոց .
 * և 'ի նորոց կտակարանաց միջնորդն Յի- 24
 սուս , և 'ի հեղումն արեան նորա՝ որ առա-
 ւել խօսի քան զՀաբելին :

* Զգոյշ լերուք գուցէ հրաժարիցէք 25
 յայնմանէ՝ որ խօսեցաւն . զի եթէ նոքա ոչ
 կարացին զերժանել հրաժարեալք յայնմա-
 նէ՝ որ յերկրին հրաման տայր , ո՞րչափ եւս
 առաւել մեք , եթէ յերկնաւորէն թիկունս
 դարձուցանիցեմք : * Որոյ ձայնն զերկիր շար- 26
 ժեաց յայնժամ . և այժմ խոստացեալ է՝ և
 ասէ . միւսանգամ շարժեցից ոչ միայն զեր-
 կիր՝ այլ և զերկինս : * Այլ միւսանգամն 27
 յայտ առնէ զշարժելոցն . իբրեւ զեղելոց
 փոփոխումն , զի հաստատուն կացցեն ան-
 շարժքն : * Վասն որոյ թագաւորու թիւն ան- 28
 շարժ ընկալեալ , պինդ կալցուք զչնորհան ,
 որով պաշտեմք զԱստուած հաճութեամբ՝
 ահիւ և դողութեամբ . * քանզի Աստուած 29
 մեր հուր ծախիչ է :

ԳԼ . ԺԳ .

- 1 Եղբայրսիրութիւն հաստատեցի առ
 2 ձեզ : * Զօտարսիրութիւն մի մտանայք ,
 զի այնու ոմանք յանդէտս ընկալան զհրեշ-
 3 տակս : * Յոյշ լիցին ձեզ կապեալքն՝ որպէս
 թէ դուք ընդ նոսա կապեալ իցէք . և չար-
 չարեալքն , որպէս և դուք խի մարմնաւոր
 4 էք : * Պատուական է ամուսնութիւն ամե-
 նեւին՝ և սուրբ անկողինք . բայց զշունս և
 5 զպտունիկս դատի Աստուած : * Բարբ անար-
 ծաթասէրք լինիցին , բաւական համարել որ-
 չափ ինչ ՚ի ձեռս իցէ . քանզի ինքն խի ա-
 սաց . ոչ թողից դքեզ՝ և ոչ ընդ վայր հա-
 6 բից . * որպէս համարձակ լիցուք ասել , տէր
 է իմ օգնական , և ևս ոչ երկեացց , զի ա-
 7 բացէ ինձ մարդ : * Յիշեցէք զառաջնորդս
 ձեր որ խօսեցան ձեզ զբանն Աստուծոյ .
 հայեցեալք յելս գնացից նոցա՝ նմանողք
 8 եղերուք հաւատոցն : * Յիսուս Քրիստոս
 9 երէկ և այսօր , նոյն և յաւիտեանս : * Յուս-
 մունս պէտպէս և յօտարաձայնս մի՛ դան-
 դաչէք . զի լաւ է շնորհօք հաստատել զսիր-
 տըս՝ և ոչ կերակրովք . որովք ոչինչ օգտե-
 ցան՝ որ այնպէսն գնացին :
 10 * Աւնիմք մեր սեղան , ուստի ոչ ունին
 իշխանութիւն ճաշակել , որք պաշտեն ըզ-
 11 պաշտօն խորանին : * Զի որոց անասնոց մատ-

չէր արիւնն 'ի սրբութիւնսն վասն մեղաց
 'ի ձեռն քահանայատե տին , նոցուն մար-
 վինքն այրէին արտաքոյ բանակին : * Վասն
 որոյ և Յիսուս՝ զի սրբեցցէ իւրով արեամբն
 զժողովուրդն , արտաքոյ դրանն չարչարե-
 ցաւ : * Արդ՝ եկայք ելցուք առ նա արտա-
 քոյ բանակին , առեալ յանձն զնախատինս
 նորա : * Քանզի ոչ եթէ ունիմք քաղաք՝ որ
 աստէն մնալոց իցէ , այլ զհանդերձեալսն
 խնդրեմք : * Արդ՝ 'ի ձեռն նորա մատու-
 ցուք պատարագ օրհնութեան յամենայն
 ժամ Աստուծոյ . այսինքն է՝ զպտուղ շըր-
 թանց խոստովանելոց յանուն նորո : * Զբա-
 րերարութիւն և զհաղորդութիւն մի՛ մո-
 ռանայք , զի ընդ այնպիսի պատարագս հա-
 ճի Աստուած : * Ունկնդիր լերուք առաջ
 նորդաց ձերոց , և հպատակ կացէք նոցա .
 զի նոքա տքնին վասն ոգւոց ձերոց՝ որսէս
 թէ համարս տալոց իցեն ընդ ձեր , զի խըն-
 դութեամբ արասցեն զայն՝ և մի՛ հոգւոց
 հանելով . զի այն ոչ յօգուտ ձեր է :
 ~~~~~
 ԿԻՐ * Աղօթս արարէք վասն մեր . զի հաս-
 տատեալ գիտեմք եթէ բարւոք միտս ու-
 նիմք . յամենայնի կամիմք բարւոք զնացս
 ցուցանել : * Եւ առաւել աղաչեմ՝ զի զայն
 առնիցէք , զի վաղագոյն պատասպարեցայց
 ձեզ : * Եւ Աստուած խաղաղութեան՝ որ
 եհան 'ի մեռելոց զհովիւն հօտից զմեծն
 արեամբ յաւիտենական ուխտին զսէր մեր

- 21 Յիսուսը * հաստատեցէ զձեզ 'ի գործս բարութեան՝ առնել զկամս նորա . և արասցէ 'ի մեզ զհաճոյսն առաջի իւր 'ի ձեռն Յիսուսի Քրիստոսի . որում փառք յաւիտեանս .
- 22 ամէն : * Ազաչեմ զձեզ Եղբարք՝ անսալ բանիս միսիթարութեան . քանզի սակաւութիւնդ ձեզ : * Եւ ճանաչէք զԵղբայրն մեր զՏիմոթէոս դարձակեալն առ ձեզ . ընդ որում, Եթէ վաղադոյն գացցէ՝ տեսից զձեզ :
- 24 * Աղջոյն տաջիք ամենայն առաջնորդաց ձերոց , և ամենայն սրբոց : Աղջոյն տան ձեզ՝
- 25 որ 'ի կողմանս Իտալացւոց են : * Շնորհք ընդ ամենեւին ձեզ . ամէն :

Ա. ԵՔԵՆԵՅԷ՝ ԳՐԵՅ-- ԵՒՄ--Ը-- 'Է ՅԵՆ ՏԷՄ-ԲԷՄ :

Թ Ո Ւ Ղ Թ

Կ Ա Թ Ո Ւ Ղ Ի Կ Ե Ա Յ Ց

Յ Ա Կ Ո Վ Բ Ո Ւ Ա Ռ Ա Ք Ե Լ Ո Յ

Գ Լ . Ա .

1
 2
 3
 4
 5
 6

Յ Ա Կ Ո Վ Բ Ո Ւ Ա ստուծոյ և տեառն Յիսուս 1
 սի Գրիստոսի ծառայ. երկոտասան աղգացող 2
 որ 'ի Սփիւռսէք՝ ողջոյն : * Ամենայն ուրա 2
 խուժեան արժանի համարիջիք եղբարք ,
 յորժամ 'ի պէսպէս փորձուժեան 'ի մէջ ան 3
 կանիջիք : * Գիտասջիք զի հանդէս ձերոց 3
 հաւատոցն յօրինեալ գործէ զհամբերու 4
 թիւն : * Իսկ համբերութիւնն գործ կա 4
 տարեալ ունիցի , զի իցէք ողջանդամք և
 կատարեալք , և ոչ իւիք նուազեալք : * Ա 5
 պա թէ ոք 'ի ձէնջ իցէ նուազեալ յիմաս 6
 տուժենէ , խնդրեացէ յԱստուծոյ. որ տայն
 ամենայնի առատապէս՝ և ոչ նախատէ . և
 տացի նմա : * Բայց խնդրեացէ հաւատովք՝ 6
 և մի՛ երկմտեացէ , զի որ երկմիտն է՝ նման

- 7 Է հողմակոծեալ և տատանեալ ալեաց ծո-
 8 ինչ յԱստուծոյ . * զի այր երկմիտ՝ առանց
 9 հաստատութեան է յամենայն ճանապարհս
 10 իւր : * Պարծեացի եղբայր խոնարհ՝ ի բարձ-
 11 րութիւն իւր , * և որ մեծատունն իցէ՝ ի
 12 խոնարհութիւն իւր . քանզի իբրեւ զծաղիկ
 13 խորշակաւ՝ և ցամաքեցոյց զխոտն , և թօ-
 14 թափեցաւ ծաղիկն նորա , և կորեաւ վա-
 15 յելչութիւն երեսաց նորա . նոյնպէս և մե-
 16 ծատունն հանդերձ շահիւքն իւրովք թար-
 17 շամեցի : * Երանեալ է այր որ համբերիցէ
 18 փորձանաց . զի եթէ ընտիր եւս դտանիցի ,
 19 առցէ զպսակն կենաց՝ զոր խոստացաւն սի-
 20 րեւեաց իւրոց :
- 13 * Մի՛ որ որ ՚ի փորձութեան իցէ , ափիցէ՝ **ԱԵ**
 14 թէ յԱստուծոյ փորձիմ . զի Աստուած ան-
 15 փորձ է չարեաց . փորձէ նա և ոչ զոք ,
 16 * իւրաքանչիւր որ փորձի առ յիւրոցն ցան-
 17 կութեանց ձգեալ և սլատրեալ : * Ասլա այ-
 18 նուհետեւ ցանկութիւնն յղացեալ՝ զմեղս
 19 ճնանի . և մեղքն կատարեալ՝ զմահ ճնա-
 20 նին : * Մի՛ խարիք եղբարք իմ սիրելիք .
 21 * զի ամենայն տուրք բարիք՝ և ամենայն սլար-
 22 դեւք կատարեալք ՚ի վերուստ են իջեալ առ
 23 ՚ի հօրէն լուսոյ . յորում չիք փոփոխումն և
 24 կամ շրջելոյ ստուեր : * Աամեցեալ ճնաւ ըզ-
 25 մեղ բանիւ ճշմարտութեանն՝ լինել մեղ

պտուղ ինչ ստացուածոց նորա : * Գիտաս 19
 ջիք եղբարք իմ սիրելիք : Եղիցի ամենայն
 մարդ արագ առ 'ի լսել, և ծանր առ 'ի խօ-
 սել, և ծանր առ 'ի բարկանալ : * Զի բար 20
 կու թիւն մարդոց զարդարու թիւն աստուծոց
 ոչ գործէ : * Որով 'ի բաց թօթափեալ զա 21
 մենայն աղտեղու թիւնս և զյաւելուածս չար-
 եաց, հեզու թեամբ ընդունի ջիք զբանն ըն-
 դաբոյս . որ կարողն է կեցուցանել զոգիս
 ձեր : * Լինի ջիք առնելիք բանին, և մի լը 22
 սելիք միայն համարես ջիք զանձինս : * Զի թէ 23
 ոք լսող միայն իցէ բանին՝ և ոչ առնելի, նը-
 ման է նա մարդոց՝ որ պշուցեալ հայիցի ընդ-
 երեսս իւր՝ որ ծնանիցին 'ի հայելուջ . * զի 24
 հայեցեալ ետես զինքն՝ և զանց արար, և
 անդէն մոռացաւ թէ որպիսի ոք էր : * Իսկ 25
 որ յառեալ 'ի կատարեալ օրէնս ազատու-
 թեանն հայիցի՝ և 'ի նմին կացցէ, ոչ եղեւ
 նա լսող մոռացու թեան՝ այլ առնելի գոր-
 ծոյն . նա՝ յառնելն իւրում լիցի երանելի :
 * Եթէ ոք կամիցի կրօնաւոր լինել՝ և ոչ 26
 սանձահարիցէ զլեզու իւր՝ այլ զբաղեցու-
 ցանիցէ զսիրտն իւր, այնպիսւոյն վայրա-
 պար է կրօնաւորութիւնն : * Կրօնաւորու 27
 թիւն սուրբ և անարատ՝ առ 'ի յԱս-
 տուծոց և 'ի հօրէ՝ այս է, այցելու լինել
 որբոց և այրեաց 'ի նեղութեան իւրեանց,
 անարատ պահել զանձն յաշխարհէ :

ԳԼ. Բ.

- 1 Եղբարք իմ, մի աչառութեամբ ունեցիք զհաւատան տեառն մերոյ Յիսուսի
- 2 Քրիստոսի, որ տէրն է փառաց: * Եթէ մշտանիցէ 'ի ժողովուրդ ձեր այր՝ որ ունիցի մատանի ոսկի և զհանդերձս սրայծառս, մշտանիցէ անդր և աղքատ որ՝ 'ի հանդերձս
- 3 աղտեղիս, * հայցիցիք ընդ այն՝ որ ունիցի զհանդերձան սրայծառս, և ասիցէք՝ եթէ դու նիստ աստ սրատուով, և ցաղքատն ասիցէք՝ եթէ յոան հաց դու այտի, համ թէ
- 4 եկ նիստ առ սրատուանդանիս իմում: * Ոչ խղճիցէք յանձինս՝ և լինիցիք դատաւորք
- 5 չարեացն խորհրդոց: * Լուարուք ինձ եղբարք իմ սիրելիք, ոչ ասլաքէն Աստուած ընտրեաց զաղքատս աշխարհիս, որ են մեծատունք հաւատովք, և ժառանգաւորք արքայութեանն՝ զոր խոստացաւ սիրելեաց
- 6 իւրոց: * Եւ դուք անարդէք զաղքատս: Ոչ մեծատունքն յաղթահարեն զձեզ՝ և
- 7 նորա քարչեն զձեզ 'ի դատաստան: * Ոչ նորա հայհոյեն զբարւոր անունն՝ որ կոչեցեալ է 'ի վերայ ձեր: * Ասլա թէ զօրէնսն կատարիցէք զարքունահանս ըստ գրոց, եթէ սիրեացես զընկերքո իբրեւ զանձնքո, բարւոր ասնէք: * Իսկ եթէ աչառիցէք, մեղս գործէք՝ յանդիմանեալք յօրինացն իբրեւ

օրինազանցք : * Որ ոք զամենայն օրէնսն պա- 10
հիցէ , և միով իւրք ինչ գթիցէ , եղեւ ա-
մենայն օրինացն պարտապան : * Զի որ ա- 11
սացն՝ թէ մի՛ սպանանիցես , ասաց թէ և
մի՛ շնայցես . զի եթէ սպանանիցես ոչ՝ բայց
շնայցես , եղեր յանցաւոր օրինացն : * Այն- 12
պէս խօսեցարուք՝ և այնպէս արարէք , որ-
պէս զի ազատութեան օրինօքն իցէք դա-
տելոց : * Զի անողորմ դատաստան լինելոց 13
է այնմ , որ ոչ առնիցէ զողորմութիւն . բան-
զի բարձրագլուխ պարծի ողորմութիւն առ
դատաստանաւն :

Ահ

* Զի՞նչ օգուտ իցէ եղբարք իմ , եթէ 14
ասիցէ որ հաւատս ունել՝ և գործս ոչ ու-
նիցի . միթէ կարիցե՞ն հաւատքն ապրեցու-
ցանել զնա : * Եթէ եղբայր որ կամ քոյր՝ 15
իցեն մերի կամ կարօտեալ աւուրն կերակ-
րոյ , * ասիցէ որ ՚ի ձէնջ ցնոսա . երթայք 16
խաղաղութեամբ , ջեռարուք և յագեցա-
րուք . և սայցէք ոչ նոցա զպէտս մարմ-
նոյն , զի՞նչ օգուտ իցէ : * Սոյնպէս և հա- 17
ւատք եթէ գործս ոչ ունիցին , մեռեալ են
առանձինն : * Այլ թերեւս ասիցէ որ . ե- 18
թէ դու հաւատս ունիս՝ և ես գործս ու-
նիմ . ցոյց ինձ զհաւատսն քո առանց գոր-
ծոց , և ես ցուցից քեզ ՚ի գործոցն իմոց
զհաւատս : * Ի ու հաւատաս՝ զի մի է Աստ- 19
ուած , բարւոք առնես . և դեւք հա-
ւատան՝ և սարսեն : * Կամիս զիտել ո՞վ 20

մարդ սնտոի, զի հաւատք առանց դործոց
 21 դատարիկ են: * Աբրահամ հայր մեր ոչ
 ապարիկն ՚ի դործոց արդարացաւ՝ հանեալ
 ՚ի սեղան զորդին իւր զԻտահակ պատա-
 22 րադ: * Տեսանեա՛ս՝ զի հաւատքն եղեն դոր-
 ծակից դործոց նորա. և ՚ի դործոց անտի
 23 հաւատքն կատարեցան: * Եւ կատարեցաւ
 գիրն՝ որ ասէ. հաւատաց Աբրահամ, Աստ-
 ուած, և համարեցաւ նմա յարդարութիւն.
 24 և կոչեցաւ բարեկամ Աստուծոյ: * Տեսա-
 նե՛ք՝ զի ՚ի դործոց արդարանայ մարդ՝ և ոչ
 25 ՚ի հաւատոց միայն: * Սոյնպէս և Րախաբ
 պոռնիկ՝ ոչ ապարիկն ՚ի դործոց արդարա-
 ցաւ, ընկալեալ զլրտեան՝ և ընդ այլ ճա-
 26 նասարհ արձակեաց: * Զոր օրինակ մար-
 մին առանց հողւոյ մեռեալ է, սոյնպէս և
 հաւատք առանց դործոց մեռեալ են:

ԳԼ. Գ.

1 Մի՛ բազում վարդապետք լինել եղբարք ^{ԲԿ}
 իմ, զիտասջիք՝ զի մեծ դատաստան ըն-
 2 դուներոց եմք. * բանդի բազում ինչ յան-
 ցանեմք ամենեքեան: Եթէ որ բանիւ ոչ
 յանցանիցէ՛ նա է մարդ կատարեալ, որ
 կարողն է սանձահարել զամենայն մարմին
 ծիւր: * Տե՛ս զի ձիոց սանձս ՚ի բերան դը-
 նեմք՝ առ անապոյ նոցա մեզ, և զամենայն
 4 մարմինս նոցա նուաճեմք: * Ահաւասիկ և

նաւք որպիսի ինչ են , և 'ի սաստիկ հողմոց
 վարին . և փոքր թելովն շրջին՝ յոր կոյս և
 միտք ուղղչին կամիցին : * Սոյնպէս և լեզու 5
 փոքր ինչ անդամ է՝ և մեծամեծս բարբա-
 ուի . ահա և սակաւ ինչ հուր զօրպիսի ան-
 տառս հրդեհէ : * Եւ լեզու հուր՝ զարդ 6
 անիրաւութեան , լեզու հաստատեալ է յան-
 դամս մեր , որ զամենայն մարմինն ապա-
 կանէ , և վառէ հրով զանիւ ճննդեան ,
 և բորբոքեալ տոչորի 'ի գեհեհնի : * Ամե- 7
 նայն բնութիւն գազանաց՝ և թռչնոց և
 սողնոց՝ և որ 'ի ծովու են , հնազանդեալ
 են՝ և հնազանդին մարդկեղէն բնութեան :
 * Բայց զլեզու մարդկան ոչ ոք կարէ հնա- 8
 զանդել՝ զչարն և զանկարգ՝ և զլի թուեօք
 մահաբերին : * Նովաւ օրհնեմք զտէրն և 9
 զհայր , և նովաւ անիծանեմք զմարդիկ՝ որ
 ըստ նմանութեան Աստուծոյ արարան :
 * Ի նմին բերանոյ ելանեն օրհնութիւնք և 10
 անէծք . ոչ է պարտ եղբարք իմ այսմ այս-
 պէս վնել : * Միթէ աղբիւր անդստին 'ի 11
 միոյ ականէն բղխիցէ՞ քաղցր և դառն :
 * Միթէ մարդ ի՞նչ իցէ եղբարք իմ՝ թը- 12
 զենւոյ ձէթ բերել , կամ որթոյ՝ թուզ , և
 ոչ աղտաղտին տեղւոյ ջուր քաղցր առնել :
 ~~~~~  
 ԲԲ \* Ո՞վ իցէ իմաստուն և հանճարեղ 'ի 13  
 ~~~~~  
 ձեզ , ցուցցէ 'ի բարւոք գնացից զգործս
 իւր հեզութեամբ իմաստութեանն : * Ապա 14
 եթէ նախանձ՝ և դառնութիւն և հակառա-

կու թիւն ունիցիք ՚ի սիրտս ձեր, մի պար-
 15 ծիք սուտ առնել զճշմարտութիւնն: * Այ-
 է խնաստութիւնս այս իջեալ ՚ի վերուստ,
 այլ երկնաւոր՝ շնչաւոր՝ և դիւական:
 16 * Զի ուր հեռ և նախանձ, անդ է անկար-
 17 դու թիւն՝ և ամենայն իբր շարք: * Իսկ վե-
 րին խնաստութիւնն, նախ զի սուրբ է՝ ա-
 պա խաղաղարար, հեղձ դիւրահաւան՝ լի
 ողորմութեամբ և պողովք բարեաց, ան-
 18 խիղճ, առանց կեղծաւորութեան: * Պը-
 սուղ արդարութեան խաղաղութեամբ սեր-
 մանի այնպիսի՝ որ առնեն զխաղաղութիւն:

ԳԼ. Դ.

1 Աւստի՞ պատերազմուիք՝ և ուստի՞ կը-
 ուիք ՚ի ձեզ, ոչ յայսպիսի ցանկութեանց
 ձերոց՝ որ զօրացեալ են յանդամս ձեր:
 2 * Ցանկանայք՝ և ոչ ունիք. սպանանէք և
 նախանձիք՝ և ոչ կարէք հասանել. պատե-
 րադմիք կուուիք՝ և ոչ ունիք. վասն զի ոչ
 3 խնդրէք: * Մեղրէք՝ և ոչ առնուք, վասն զի
 չարաչար խնդրէք. զի արդէն ՚ի ցանկութիւ-
 4 նրս ձեր մաշեցիք: * Շնացողք՝ ոչ գիտէք՝
 զի սէր աշխարհիս այսորիկ թշնամութիւն է
 առ Աստուած. զի որ ոք կամիցի սիրել զաշ-
 5 խարհ՝ թշնամի առնէ զանձն իւր Աստուծոյ:
 6 * Աամ թէ վայրապար համարիցիք՝ զոր ասէ
 գիրն, առ նախանձ ինչ՝ որում փափայքէ հո-

գին՝ որ բնակեաց ՚ի մեզ , * տալ զառաւել 6
 շնորհսն : վասն որոյ ասէ . տէր ամբարտա-
 ւանից հակառակ կայ , տայ շնորհս խոնար-
 հաց :

~
 ԲԳ
 ~

* Հնազանդեցարուք այսուհետեւ Աս. 7
 տուծոյ , և կացէք հակառակ չարախօսին .
 և լիցի փախստական առ ՚ի ձէնջ : * Մերձե- 8
 ցարուք առ Աստուած՝ և մերձեցի առ
 ձեզ : Սրբեցէք զձեռս մեղաւորք , և ուղիղ
 արարէք զսիրտս՝ երկմիտք : * Տառապեցա- 9
 րուք՝ սգացարուք և լացէք . ծաղր ձեր ՚ի
 սուգ դարձցի , և ուրախութիւն ձեր ՚ի
 տրտմութիւն : * Խոնարհեցարուք առաջի 10
 տեառն՝ և բարձրացուցէ զձեզ : * Մի՛ 11
 բամբասէք զմիմեանս եղբարք . որ բամբասէ
 զեղբայր՝ կամ դատի զեղբայր իւր , զօրէնսն
 բամբասէ՝ և զօրէնսն դատի . իսկ եթէ զօ-
 րէնսն դատիցիս՝ ոչ առնելի օրինացն ես՝
 այլ դատաւոր : * Մի է օրէնսդիր և դատա- 12
 ւոր՝ որ կարողն է փրկել և կորուսանել :
 * դու ո՞ն ես՝ որ դատիս զընկերն : Ահաւա- 13
 սիկ են , որ ասեն . այսօր՝ և վաղիւ երթի-
 ցուք յայս անուն քաղաք , եղիցուք անդ
 տարի մի , վաճառեցուք՝ և շահեցուք . * որք 14
 ոչ գիտէք զվազիւն , * ո՞րպիսի ինչ են կեանք 15
 ձեր . զի իբրեւ զմրրիկ էք , որ առ սակաւ
 մի երեւեալ՝ և ապա ապականեալ . փոխա-
 նակ զի ասէիք՝ եթէ տէր կամեցի՝ և կեց-
 ցուք , արասցուք զայս ինչ՝ կամ զայն : * Եւ 16

արդ՝ պարծիք յամբարտաւանութեան ձե-
րում. ամենայն ինչ այսպիսի պարծանք չա-
17 րութեան են : * Ար որ գիտիցէ զբարին՝ և
ոչ առնիցէ, մեղք են նմա :

ԳԼ. Ե.

1 Արդ՝ այսուհետեւ մեծատունք լացէք ^{ԲԴ}
և ողբացէք ՚ի վերայ թշուառութեանցն,
2 որ գալոց են ՚ի վերայ ձեր : * Զի մեծու-
թիւնդ ձեր յոչինչ է, և հանդերձք ձեր
3 կերակուր ցեցոյ : * Արծաթ ձեր և ոսկի
ժանդահար, և ժանդ նոցա լիցի ձեզ ՚ի վը-
կայութիւն, և կերիցէ զմարմինս ձեր. իբ-
րեւ զհուր գանձեցէք աւուրցն յետնոց :
4 * Ահաւասիկ վարձք մշակաց՝ որ գործեն
զանդս ձեր առ ձեզ են. զրկեալն ՚ի ձէնջ
աղաղակէ, և բողոք հնձողացն եհաս յա-
5 կանջս տեառն զօրութեանց : * Փափկացայք
՚ի վերայ երկրի՝ և զբօսայք. սնուցէք զսիրտս
6 ձեր իբրեւ աւուր սպանման : * Զրկեցիք
սպանիք զարդարն, որ ոչ կայր ձեզ հակա-
7 աակ : * Նրկայնամիտ լերուք եղբարք իմ
մինչեւ ՚ի գալուստն տեառն, ահա մշակ
երկայնամտեալ սպասէ պատուական ստղոյն
երկրի, մինչեւ առցէ զկանուխ և զանա-
8 գան : * Նրկայնամտեցէք և դուք, և հաս-
տատեցէք զսիրտս ձեր. զի գալուստն տեա-
9 ուրն մերձեալ է : * Մի՛ տրամեցուցանէք ըզ-

միմեանս եղբարք , զի մի՛ դատիցիք . ահա
 Լասիկ դատաւորն առ դուրս կայ : * Օրինակ 10
 առէք եղբարք՝ չարչարանաց և երկայնմը-
 տութեան զմարգարէսն , որ խօսեցան յա-
 նուն տեառն : * Ահաւասիկ երանեմք համ- 11
 բերողաց , զհամբերութիւն Յովբայ լուա-
 րութ՝ և զկատարումն տեառն տեսէք . զի
 բազմագութ է և ողորմած :

ԲԵ * Յառաջ քան զամենայն ինչ եղբարք իմ , 12
 մի՛ երդնուցութ՝ մի՛ յերկինս՝ մի՛ յերկիր՝
 մի՛ յայլ ինչ երդումն , այլ եղիցի ձեր այոն
 այո , և ոչն՝ ոչ . զի մի՛ ՚ի կեղծաւորութիւն
 ինչ անկանիցիք : * Վշտանայցէ ոք ՚ի ձէնջ , 13
 յաղօթս կացցէ . բերկրեսցի ոք , սաղմոս
 ասացէ : * Հիւանդանայցէ ոք ՚ի ձէնջ՝ կո- 14
 չեսցէ զերիցունս զեկեղեցւոյն՝ և արասցեն
 ՚ի վերայ նորա աղօթս , օճցեն իւղով յա-
 նուն տեառն : * և աղօթքն հաւատովք փր- 15
 կեսցեն զաշխատեալն , և յարուսցէ զնա
 տէր . և եթէ մեղս ինչ իցէ գործեալ՝ թող-
 ցի նմա : * Խոստովան եղերութ միմեանց 16
 զմեղս , և աղօթս արարէք ՚ի վերայ միմեանց՝
 որպէս զի բժշկեսցիք . քանզի յոյժ զօրաւոր
 են աղօթք արդարոց յօգնականութիւն :
 * Եղիա մարդ էր իբրեւ զմեզ չարչարելի . 17
 և յաղօթս եկաց՝ և ոչ տեղաց յերկիր զե-
 ըիս ամս և զվեց սամիս : * Եւ դարձեալ ե- 18
 կաց յաղօթս՝ և ետուն երկինք զանձրեւ՝
 և բուսոյց երկիր զստուղ իւր : * Եղ-

բարբ իմ, եթէ որ 'ի ձէնջ մտորեցի 'ի ճըշ-
 մարտութեան ճանապարհէն՝ և դարձուս-
 20 ցէ որ դնա . * դիտասցէ, զի որ դարձուս-
 ցէ զմեզաւորն 'ի մտորութեան ճանապար-
 հէն իւրմէ, փրկեացէ զողի իւր 'ի մահ-
 ուանէ, և ծածկեացէ զբազմութիւն մե-
 զայց :

Թ Ո Ւ Ղ Թ

ԿԱԹՈՒՂՈՍԿԵԱՅՑ

ՊԵՏՐՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԱՌԱՋԻՆ

Գ Լ . Ա .

ԲԶ
ՊԵՏՐՈՍ առաքեալ Յիսուսի Քրիստոսի , 1
 ընտրելոցդ նժդեհից , որ 'ի սիիւռս Պոն-
 տացւոց Գաղատացւոց և Կապադովկեցւոց
 և Ասիացւոց և Բիւթանացւոց , * ըստ կա- 2
 նուխ գիտութեանն Աստուծոյ հօր . սրբու-
 թեամբ հոգւոյն , 'ի հնազանդութիւն և 'ի
 հեղումն արեանն Յիսուսի Քրիստոսի . շը-
 նորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն բազմաս-
 ցի : * Օրհնեալ է Աստուած և հայր տեառն 3
 մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի , որ ըստ բազում
 ողորմութեան իւրում ծնաւ զմեզ վերստին
 'ի յոյսն կենդանի . 'ի ձեռն յարութեան Յի-
 սուսի Քրիստոսի 'ի մեռելոց , * յանեղծ և 4
 յանարատ և յանթառամ ժառանգութիւնն
 որ պահեալ է յերկինս 'ի ձեզ . * որ զօրու- 5

- Թեամբն Աստուծոյ պահեալ էիք հաւա-
 տովք ՚ի պատրաստեալ փրկութիւնն , յայտ-
 6 նեալ ՚ի յեափն ժամանակս : * Արով ուրախ
 լինիջիք՝ որ այժմ սակաւիկ ինչ ըստ պատշա-
 ճի իրացդ տրամեալ էք ՚ի պէսպէս փորձու-
 7 թիւնս : * Զի հանդէս ձերոց հաւատոցն
 առաւել քան զոսկի կորստական պատուա-
 կան է , որ հրով փորձեալ՝ գտաւ ՚ի գովու-
 թիւնն և ՚ի փառս , և ՚ի պատիւ ՚ի յայտ-
 8 նութեանն Յիսուսի Քրիստոսի : * Զոր ոչն
 տեսիք՝ և սիրեցիք , ընդ որ այժմ ոչ հա-
 յեցեալք՝ բայց հաւատացիք . և ուրախ էք
 անձառ և փառաւորեալ խնդութեամբն .
 9 * ընկալեալ զկատարումն հաւատոցն ձերոց
 10 զողւոցն փրկութիւնն : * Ասան որոց փրկու-
 թեան խնդրեցին և քննեցին մարդարէքն .
 որք վասն որոց ՚ի ձեզ լինելոց էին շնորհքն՝
 11 մարդարէանային , * քննէին յորում և յոր-
 պիսի ժամանակի գուշակէր ՚ի նոսա հոգին
 Քրիստոսի . որ նախ զչարչարանացն Քրիս-
 տոսի վկայէր՝ և յեա այնորիկ՝ զփառացն :
 12 * Արոց և յայտնեցաւ իսկ , զի ոչ եթէ ան-
 ձանց , այլ մեզ մատակարարք լինէին նոցին .
 որք այժմ պատմեցան այնոքիւք , որ աւե-
 տարանեցինն ձեզ հողւոյն սրբով , որ առա-
 քէքն յերկնից , զոր ցանկային տեսանել
 զոնեայ ընդ ազօտ հրեշտակք :
 13 * Արով սնդեալ զմէջս մտաց ձերոց՝ զը- ԲԷ
 ւարթացեալք բովանդակ սպասեցէք հասե-

լոցն ձեզ շնորհաց 'ի յայտնութեանն Յի-
 սուսի Քրիստոսի, * իբրեւ զորդիս հնազան- 14
 դութեան. մի' կերպարանեալք առաջին
 ձերովք անգիտութեանն ցանկութեամբք.
 * այլ ըստ սրբոյն որ կոչեաց զձեզ՝ և գուք 15
 սուրբք յամենայն գնացս ձեր լինիջիք:
 * Վասն որոյ գրեալ է, եթէ եղերուք սուրբ՝ 16
 զի ես սուրբ եմ: * Եւ եթէ հայր կոչիցէք 17
 զայն, որ առանց ակնառութեան դատի ըստ
 իւրաքանչիւր գործոց, ապա երկիւղիւ զձե-
 ըոցն պանդխտութեան ժամանակս գնասջիք:
 * Գիտասջիք, զի ոչ ապականացու արծաթե- 18
 ղինօք՝ և ոսկեղինօքն փրկեցարուք 'ի ձերոց
 ունայնութեան հայրենատուր գնացիցն.
 * այլ պատուական արեամբն Քրիստոսի, իբ- 19
 րեւ անբիծ և անարատ գառին: * Որ յառաջ 20
 ծանօթն էր՝ նախ քան զիսկզբանէ աշխարհի.
 և երեւեցաւ 'ի վախճան ժամանակաց վասն
 ձեր. * որք նովաւ հաւատացիք յԱստուած՝ 21
 որ յարոյց զնա 'ի մեռելոց, և ետ նմա փա-
 ռս, զի հաւատքն ձեր և յոյս իցեն յԱս-
 տուած: * Զանձինս ձեր սրբել հնազանդու- 22
 թեամբ ճշմարտութեանն. յեղբայրսիրու-
 թեան առանց կեղծաւորութեան, 'ի սուրբ
 սրտէ սիրել ներտիւ զմիմեանս: * Մեալք 23
 վերստին ոչ յապականութեան սերմանէն,
 այլ յանապականացուէն, կենդանի և մըշ-
 տընջենական բանիւն Աստուծոյ: * Քանզի 24
 ամենայն մարմին իբրեւ զխոտ է. և ամե-

նայն փառք մարդոյ իբրեւ զճաղիկ խոտոյ .
խոտն ցամաքեցաւ . և ճաղիկն թօթափեցաւ .
25 * և բուն տեառն մնայ յաւիտեան . այսինքն
է բանն , որ 'ի ձեզ աւետարանեցաւ :

ԳԼ . Բ .

1 Իբրաց թօթափել այսուհետեւ զամենայն ^{ԳԿ}
չարու թիւն . և զամենայն նենգու թիւն և
զկեղծաւորու թիւնս և զնախանձ , և զամե-
2 նայն չարախօսու թիւն . * իբրեւ զարդի ծըն-
եալ մանկունս խօսունս . և անխարդախ կա-
թինն փափաքիցէք , զի նովաւ աճիցէք 'ի
3 փրկու թիւն : * Այլ ճաշակիցէք զի քաղցր
4 է տէր : * Առ որ մատուցեալ 'ի վէմն կեն-
դանի , որ թէպէտ 'ի մարդկանէ անարդեալ ,
այլ առ 'ի յԱստուծոյ ընտրեալ և սրատուա-
5 կան է . * և դուք իբրեւ զվէմս կենդանիս
շինիք տաճար հողեւոր յանարատ քահանա-
յու թիւն , մատուցանել զհողեւորն սրատա-
քաղս՝ հաճոյս Աստուծոյ , 'ի ձեռն Յիսուսի
6 Քրիստոսի : * Քանզի կայ խակ 'ի գրի , թէ
անհաւասիկ դնեմ 'ի Սիոն վէմ ընտիր՝ գը-
լուխ անկեան սրատուական , և որ 'ի նա հա-
7 լատացէ՝ մի՛ ամաչեացէ : * Ձեզ այսուհե-
տեւ հաւատացելոյ է վէմ սրատուական .
խակ անհաւատիցն , վէմ զոր անարդեցին շի-
8 նողքն , նա եղև զլուխ անկեան . * և վէմ
զլորման և վէմ դայթազդու թեան , որ դայ-

Թագդին ապստամբեալք 'ի բանտէն՝ յոր և
 եդանն : * Այլ դուք ազգ էք ընտիր , Թա 9
 գաւորութիւն , քահանայութիւն , ազգ
 սուրբ , ժողովուրդ սեպհական , որպէս զի
 զձեր առաքինութիւնս նուիրեցէք այնմ , որ
 զձեզ 'ի խաւարէն կոչեաց յիւր սքանչելի
 լոյսն : * Որք երբեմն չժողովուրդ՝ բայց արդ 10
 ժողովուրդ Աստուծոյ , որք չողորմեալք՝
 այժմ ողորմութիւն գտիք : * Սիրելիք աղա 11
 չեմ , իբրեւ զպանդուխտս և զնժդեհս 'ի
 բաց մերժել 'ի մարմնաւոր ցանկութեանցն ,
 որ զինուորին ընդդէմ ոգւոց . * զվարս ձեր 12
 'ի մէջ հեթանոսաց պարկեշտս ցուցանել .
 զի որով բամբասիցեն զձեզ իբրեւ զչարս
 գործս՝ 'ի բարւոք գործոցն ձերոց դիտեալ՝
 փառաւոր առնիցեն զԱստուած յաւուրն
 այցելութեան :

ԳԲ * Հնազանդ լերուք ամենայն մարդկեղէն 13
 ստեղծուածոյ վասն տեառն , եթէ Թագա
 ւորի՝ իբրեւ առաւել ումեք , * եթէ դա 14
 տաւորաց՝ իբրեւ 'ի նմանէ առաքելոց 'ի վը
 րէ ժխնդրութիւն չարագործաց՝ և 'ի գո
 վութիւն բարեգործացն : * Զի այսպէս են 15
 կամք Աստուծոյ , բարեգործացն պապան
 ձեցուցանել զանզգամ մարդոյ զանգիտու
 թիւն : * Իբրեւ զազատս լինել՝ և մի իբրեւ 16
 պատրուակ չարութեան ունել զազատու
 թիւնն , այլ իբրեւ Աստուծոյ ծառայք :
 * Զամենեան պատուեցէք . զեղբայրսի 17

- րու թիւն սիրեցէք . յԱստուծոյ երկերուք .
 18 զթագաւորս պատուեցէք : * Յառայք հը-
 նազանդ լինել յամենայնի երկիւղիւ տե-
 րանց , ոչ միայն բարեբարացն և հեզոց , այլ
 19 և կամակորացն : * Զի այս շնորհք յԱստուծոյ
 են , և թէ բարւոք ինչ մտօք տանիցի որ վըշ-
 20 տաց յանիրաւի : * Քանզի զինչ երախտիք
 իցեն , և թէ յորժամ մեղանչիցէք՝ տան-
 ջիցիք , և համբերիցէք . այլ թէ բարիս գոր-
 ծիցէք՝ չարչարիցիք՝ և համբերիցէք , այն
 21 շնորհք յԱստուծոյ են : * Քանզի ՚ի դոյն
 իսկ կոչեցարուք . զի և Քրիստոս վասն ձեր
 մեռաւ , և ձեզ և թող օրինակ՝ զի զհետ եր-
 22 թայցէք հետոց նորա . * որ ոչն արար մեղս ,
 և ոչ դատաւ նենդու թիւն ՚ի բերան նորա .
 23 * որ բամբասեալ՝ և ոչ փոխարէն բամբասէր .
 չարչարեալ՝ և ոչ պահէր սպառնալիս . բայց
 24 իրաւամբք մատնէր դատաւորին . * որ զմեր
 մեղս իւրով մարմնովն վերացոյց ՚ի խաչա-
 վայտն . զի լիցուք զերծեալք ՚ի մեղաց ան-
 տի , և իցեմք արդարու թեանն կենակիցք .
 25 որոյ վիրօքն բժշկեցայք : * Քանզի էիք իբ-
 րեւ զոչխարս մոլորեալս , այլ այժմ դարձա-
 րուք առ հովիւն և տեսուչ ոգւոց ձերոց :

ԳԼ . Գ .

1 Սոյնպէս և կանայք հնազանդ լինել ա-
 րանց իւրեանց . զի և թէ իցեն նորա ապրս-

79
 79

տամբք 'ի բանէ անտի յաղագս կանանց գը-
 նացից, առանց բանին իսկ շահեսցին, * գի- 2
 տել երկիւղիւ զձեր պարկեշտ գնացս: * Ո- 3
 ղոց լինիցի ոչ արտաքուստ հիւսիւք և ոսկե-
 հուռ ծամակալօք կամ պաճուճեալ զգես-
 տիւք զարդ. * այլ ծածուկ սրտին մարդն. 4
 անեղծութեամբ հեղութեան՝ և հանդար-
 տութեան հոգւոյն, որ է առաջի Աստու-
 ծոյ բազմապատիկ: * Քանզի այսպէս երբե- 5
 մըն և կանայք՝ որ յուսացեալ էին յԱստ-
 ուած՝ զարդարէին զանձինս հնազանդել իւր-
 եանց արանց: * Որպէս և Սառայ՝ զի հնա- 6
 զանդ էր Աբրահամու, և տէր իւր կոչէր
 զնա. որոյ եղերուք դուք որդիք. բարե-
 գործք էին, և ոչ կասկածէին՝ և ոչ 'ի միո-
 ջէ ինչ երկիւղէ: * Սոյնպէս և արք իմաս- 7
 տութեամբ բնակեսցեն ընդ նոսա. իբրև
 տկար անօթոյ առնիցեն պատիւ կանանց՝
 իբրեւ ժառանգակցաց շնորհացն կենաց. զի
 մի՛ խափան լինիցին աղօթիցն ձերոց: * Եւ 8
 գլուխ ամենայնի, զի համամիտք իցէք՝ հա-
 մակարիք, եղբայրասէրք՝ ազնուագութք, խո-
 նարհք: * Մի՛ չար փոխանակ չարի հատու- 9
 ցանել, կամ բամբաստանս ընդ բամբասանաց.
 այլ զսորին հակառակն՝ օրհնել, զի յայս իսկ
 կոչեցարուք՝ զի զօրհնութիւն ժառանգիցէք:
 99 * Զի որ կամիցի զկեանս սիրել՝ և տե- 10
 սանել զաւուրս բարութեան, լուեցուսցէ ըզ-
 լեզու իւր 'ի չարութենէ, և զչրթունս իւր

- 11 'ի շխտելոյ զնենդու թիւն : * Իստորեացի 'ի
 չարէ , և արացէ դբարի . խնդրեացէ զխա-
- 12 զաղու թիւն , և երթիցէ զհետ նորա : * Զի
 աչք տեառն 'ի վերայ արդարոց , և ականջք
 նորա յաղօթս նոցա . երես տեառն 'ի վե-
- 13 րայ շարագործաց : * Եւ ո՞ իցէ որ չարչարիցէ
 զձեզ , եթէ դուք բարւոյն նախանձաւորք
- 14 լինիցիք : * Այլ եթէ և չարչարիցիք ևս յա-
 զագս արդարութեան , երանելի էք , բայց
 երկիւղէ նոցա մի՛ երկնչիցիք և մի՛ խռովես-
- 15 ջիք : * Այլ զտէր զնոյն զՔրիստոս՝ սուրբ
 աննիջիք 'ի սիրտս ձեր : Պատրաստ իցէք
 տալ պատասխանի ամենայնի որ խնդրիցէ
- 16 զբանն . որ է վասն յուսոյն ձերոյ : * Այլ
 հեղու թեամբ և երկիւղիւ ունիցիք բարս
 քաղցունա . զի որով չարախօսիցեն զձէնջ՝
 յամօթ լիցին՝ որք բամբասեն զձեր բար-
- 17 ւոր զնացս 'ի Քրիստոս : * Զի լաւ է բարե-
 գործաց , եթէ կամիցին ըստ Աստուծոյ կա-
- 18 մայն չարչարիլ՝ քան չարագործացն . * զի և
 Քրիստոս միանդամ վասն մեզաց 'ի վերայ
 ձեր մեռաւ , արդարն 'ի վերայ անարդա-
 րոյ . զի զձեզ մերձեցուցէ առ Աստուած .
 թէպէտ և մեռաւ մարմնով , այլ կենդանի
- 19 է հոգւով : * Արով և ոգւոյն՝ որ էին 'ի
 20 բանտին , երթեալ քարոզեաց՝ * երբեմն ա-
- պատամբելոյն , յորժամ ներէր նոցա Աս-
 տուծոյ երկայնամտութիւնն յաւուրս Նոյի ,
 յորս տասպանն կազմէր . յոր նուազունք՝ այ-

սինքն ոգիք իբրեւ ութ ապրեցան 'ի ջրոցն :
 * Որ և զձեզ ըստ նմին օրինակի կեցուսցէ 21
 մկրտութեամբ . ոչ զմարմնոյ աղտն 'ի բաց
 ընկելով այլ զբարեոք մտացն հանդէս առ
 Աստուած 'ի ձեռն յարութեանն Յիսուսի
 Քրիստոսի . * որ է ընդ աջմէ Աստուծոյ՝ 22
 եղթեալ յերկինս , 'ի հնազանդել նմա հը-
 րեշտակաց և իշխանութեանց և զօրու-
 թեանց :

ԳԼ. Դ.

ԳԵ Քրիստոսի չարչարիլն մարմնով վասն 1
 մեր , և դուք 'ի նոյն միտս վառեցարուք .
 զի որ չարչարի մարմնով դադարէ 'ի մեղաց .
 * զի մի՛ ևս ըստ մարդկան ցանկութեանց՝ այլ 2
 ըստ կամացն Աստուծոյ կեցցէ զայլ ևս ժա-
 մանակն : * Քանզի բաւական է անցեալ ժա- 3
 մանակն լինելոյ կամացն հեթանոսաց , որք
 գնային գիշութեամբ՝ ցանկութեամբք գիներ-
 հարութեամբք անառակութեամբք արբե-
 ցութեամբք՝ անօրէն կռասպաշտութեամբք :
 * Որով օտարացեալք՝ ոչ ընդ ձեզ վարին 'ի 4
 նոյն անկարդութեան զեղխութիւն , և հայ-
 հոյեն : * Որ տայցեն պատասխանի այնմ , որ 5
 'ի պատրաստին ունի դատել զկենդանիս և
 զմեռեալս : * Զի 'ի սոյն իսկ և մեռելոց խոս- 6
 տացեալ է , զի դատեսցին ըստ մարդկան
 մարմնով և կենդանի լինիցին ըստ Աստու-

7 ծոց հոգւով : * Ամենեցուն վախճան մերձ-
 եալ է . զգաստացարուք այսուհետեւ՝ և
 8 լերուք զուարթունք յաղօթս : * Նախքան
 զամենայն սէր սերտ ունել ընդ միմեանս ,
 9 զի սէր ծածկէ զբազմութիւն մեզաց : * Ս-
 տարասէրք լինել ընդ միմեանս առանց տրք-
 10 տրնջելոյ : * Իւրաքանչիւրոք որպէս և ընկա-
 լաւ շնորհս ինչ՝ ՚ի միմեանս զնոյն մատակա-
 րարել , իբրև զբարւոյք հաղարասկետս պէս-
 11 պէս շնորհացն Աստուծոյ : * Եթէ որ խօսես-
 ցի՝ իբրև զԱստուծոյ պատգամս . եթէ որ
 մատակարարիցէ՝ իբրև ՚ի զօրութեանէ՝ զոր
 շնորհէ Աստուած . զի յամենայնի փառա-
 ւորեացի Աստուած ՚ի ձեռն Յիսուսի Քրիս-
 տոսի , որում փառք և զօրութիւն յաւիտ-
 եանս ամէն :

12 * Սիրելիք՝ մի՛ օտարոտի համարել զե-
 ուանդն ինչ՝ որ ՚ի փորձութիւն ձեզ լինիցի ,
 որպէս թէ օտար ինչ իբր ձեզ դիպիցին :

92

13 * այլ իբրև հաղորդեալք Քրիստոսի չարչա-
 րանացն ուրախ լինիջիք , զի և ՚ի յայտնու-
 թեան փառաց նորա ցնծացեալք բերկրեա-

14 ջիք : * Իսկ եթէ նախատիցիք ևս վասն ան-
 ուանն Քրիստոսի , երանելիք էք . զի փա-
 ռացն՝ և զօրութեան անուն է , և աստու-
 ծոյ հոգին ՚ի վերայ ձեր հանգուցեալ է :

15 * Մի՛ որ ՚ի ձէնջ չարչարեացի իբրև զսպա-
 նող , կամ իբրև զգող , կամ իբրև զչարա-

16 զործ , կամ իբրև զօտարատեսուչ : * Ապա

եթէ իբրև զքրիստոնեայ՝ մի՛ ինչ ամաչեա-
 ցէ . այլ փառաւոր առնիցէ զԱստուած ան-
 ուամբս այսուիկ : * Զի ժամանակ է սկիզ- 17
 բըն լինելոյ դատաստանին 'ի տանէն Աս-
 տուծոյ . զի եթէ նախ 'ի մէնջ , իսկ զինչ
 կատարած այնոցիկ իցէ՝ որ ոչ հաւանեցան
 Աստուծոյ աւետարանին : * Եւ եթէ ար- 18
 դարն հազիւ կեցցէ , իսկ ամբարիշտն և
 մեղաւորն ո՛ւր գտանիցի : * Որպէս զի որ 19
 չարչարիցին ըստ Աստուծոյ կամացն , հա-
 ւատարիմ հաստչին աւանդեցեն զիւրեանց
 ոգիս բարերարութեամբ :

ԳԼ. Ե.

Զերիցունս այսուհետև աղաչեմ՝ իբրև 1
 երիցակից՝ և վկայ չարչարանացն Քրիստոսի ,
 որ և հանդերձեալ փառացն յայտնելոց հա-
 ղորդ . * արածեցէք՝ որ 'ի ձեզ հօտդ է Աս- 2
 տուծոյ . վերակացու լինել՝ մի՛ իբրև ակա-
 մայ՝ այլ կամաւ ըստ Աստուծոյ . մի՛ զօշա-
 քաղութեամբ , այլ յօժարութեամբ . * մի՛ 3
 իբրև տիրելով վիճակացն , այլ լինել օրի-
 նակ հօտին : * Զի յերեւել հովուապե- 4
 տին՝ ընդունիջիք զանդառամ փառացն սլը-
 տակ : * Սոյնպէս և երիտասարդք հնազանդ 5
 լերուք ծերոց : Ամենեքեան ընդ միմեանս
 զխոնարհութիւնն ունիցիք . զի Աստուած
 ամբարտաւանից հակառակ կայ , տայ շնոր-

- 6 Հրս խոնարհաց : * Խոնարհեցարուք ընդ
 հղօր ձեռամբն աստուծոյ . զի զձեզ բարձ-
 7 բացուսցէ 'ի ժամանակի : * Զամենայն հո-
 գրս ձեր ընկեցէք 'ի նա , զի նա է՝ որ հո-
 գայ վասն ձեր :
- 8 * Արթուն լերուք՝ հսկեցէք , զի ստինն ^{ԳԿ}
 ձեր սատանայ իբրև զառիւծ գոչէ . շրջի ^{ԳԿ}
 9 և խնդրէ՝ թէ զո՞ կլանիցէ : * Արում 'ի գի-
 մի հարկանիցիք հաստատեալք հաւատովք
 զխոսաջիք զնոյն անցս չարչարանաց եղբայ-
 10 րու թեան ձերոյ՝ յաշխարհի յանձինս կա-
 տարել : * Եւ Աստուած ամենայն շնորհաց՝
 որ կոչեաց զձեզ յիւր 'ի յաւիտենական
 փառսն Քրիստոսիւ Յիսուսիւ , որում փոքր
 մի եղերուք չարչարակիցք , նա կազդուրե-
 ցուսցէ կարողացուսցէ հաստահիմն արաս-
 11 ցէ : * Նմա իշխանութիւն և փառք յաւի-
 12 տեանս . ամէն : * Ի ձեռն Սիղուխանոսի
 հաւատարիմ եղբօր , որպէս կարծեմ՝ փոքր
 'ի շատե գրեցի առ ձեզ միսիթարել . և 'ի
 վերայ սորին վկայել . զի և այս ճշմարիտ շը-
 նորհք աստուծոյ են՝ յոր հաստատեալ կայ-
 13 ցէք : * Աղջոյն տայ ձեզ՝ որ 'ի Բարեւրն ընտ-
 բերակից եկեղեցին է . և Մարկոս որդին իմ :
- 14 * Աղջոյն տաջիք միմեանց 'ի համբոյր սրբու-
 թեան : Խաղաղութիւն ընդ ձեզ ամենեւին :
 որ էք 'ի Քրիստոս Յիսուս . ամէն :

Թ Ո Ւ Ղ Թ

ԿԱԹՈՒՂՈՍԿԵԱՅՑ

ՊԵՏՐՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԳԼ. Ա.

~
ԳԲ
~
 ՇՄԱԻՈՎՆ Պետրոս ծառայ և առաքեալ 1
 Յիսուսի Քրիստոսի, որոց հանգիստապատիւ
 մեզ հասէքդ հաւատոց յարդարութիւն
 աստուծոյ մերոյ և փրկչին Յիսուսի Քրիս-
 տոսի: * Շնորհք ընդ ձեզ՝ և խաղաղու- 2
 թիւն բազմասցի գիտութեամբն Աստուծոյ՝
 և Յիսուսի Քրիստոսի տեառն մերոյ: * Ար- 3
 պէս ամենայն ինչ մեզ՝ իւրոյ աստուածեղէն
 զօրութեանն առ ՚ի կեանս և յաստուած-
 պաշտութիւն շնորհեալ. ՚ի ձեռն գիտու-
 թեան սյնորիկ, որ կոչեացն զմեզ յիւր ՚ի
 փառսն և ՚ի վայելչութիւն: * Արով մեծա- 4
 մեծքն և պատուական աւետիք պարգևեալ
 են մեզ. զի նոքիմք աստուածեղէն բնու-
 թեանն լինիցիմք հաղորդակիցք, փախու-

ցեալք ՚ի ցանկու թեանց աշխարհիս և յա-
 5 պահանու թեանց : * Եւ սմին այսմիկ զամե-
 նայն փոյթ ՚ի մէջ առեալ՝ ձերովք հաւա-
 տովքն մատակարարե սջիք զառաքինու թիւն ,
 6 և առաքինու թեամբն զգիտու թիւն , * Եւ
 գիտու թեամբն զժուժկալու թիւն , և ժուժ-
 կալու թեամբն զհամբերու թիւն , և համբե-
 7 րու թեամբն զաստուած սրաշտու թիւն , * Եւ
 աստուած սրաշտու թեամբն զեղբայրսիրու-
 8 թիւն , և եղբայրսիրու թեամբն զսէր : * Զայ-
 սոսիկ ձեր յանձին կալեալ՝ և ՚ի սոյն յա-
 ճախեալ , ոչ դատարկս և անպտուղս զձեզ
 հաստատիցեն ՚ի տեառն մերոյ Յիսուսի Քր-
 9 ըիստոսի գիտու թիւնն : * Իսկ յսր ոչն իցեն
 սորա մերձ , կոյր է և զաչացու . ՚ի մուա-
 ցոնս դարձուցեալ զսրբու թիւն առաջնոց
 10 իւրոյն յանցանաց : * Ասան որոյ եղբարք՝
 առաւել փու թասջիք՝ զի բարեացն դործովք
 հաստատուն զձեր կոչումնն , և զընտրու-
 թիւն պահիցէք : Զայս արարեալ՝ ոչ երբէք
 11 յանցանիցէք . * զի այսպէս առատապէս շը-
 նորհեցի ձեզ մուա ՚ի յաւիտենական ար-
 քայու թիւն տեառն մերոյ և փրկչին Յիսու-
 սի Քրիստոսի :
 12 * Արով պատրաստիցեմ միշտ ձեզ յիշե-
 ցուցանել փասն սոցին առաւել ևս գիտա-
 կացն՝ և հաստատելոցն՝ եկեալ հասեալ ճըշ-
 13 մարտու թեանն : * Քանզի իրաւունս հա-
 մարիմ մինչդեռ եմ ՚ի մարմնի աստ՝ զար-

~~~~~  
 ԻԳ  
 ~~~~~

Թուցանել զձեզ յիշատակօք : * Քիտեմ 14
 Թէ վաղվաղակի է լինելոց մերկանալ յինէն
 մարմնոյս . որպէս և տէր մեր Յիսուս Քրիստոս
 եցոյց ինձ : * Եւ փութամ ձեպիմ 15
 միշտ զձեզ յորդորել . զի և յետ իմոյ ելա-
 նելոյ յաշխարհէս՝ առնիցէք զյիշատակս
 այսոցիկ : * Քանզի ոչ եթէ պաճուճեալ ինչ 16
 առասպելաց զհետ երթեալ ցուցաք ձեզ
 զտեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի զզօրու-
 թիւնն և զգալուստն . այլ մեզէն եղեալ ա-
 կանատեսք նորա մեծութեանն : * Քանզի 17
 առեալ յաստուծոյ և 'ի հօրէ զփառս և ըզ
 պատիւ . եկեալ յայնպիսի բարբառոյ՝ 'ի
 մեծ վայելչութեան փառաց անտի , եթէ
 դա է որդի իմ սիրելի՝ ընդ որ ես հաճեցայ :
 * Եւ զայս բարբառ մեք իսկ լուաք եկեալ 18
 յերկնից՝ որ ընդ նմա իսկ էաք 'ի սուրբ լե-
 ըինն : * Եւ ունիմք հաստատագոյն զբանն 19
 մարգարէական . որում եթէ անսայցէք՝
 բարւոք առնէք . իբրև ճրագի՝ որ տայցէ
 լոյս 'ի խաւարչտին տեղւոջ , մինչև տիւն
 լուսաւորեացէ , և արուսեակն ծագեացէ 'ի
 սիրտս ձեր :

ԴԴ * Բայց նախ այսմ գիտակ լինիջիք , զի ա- 20
 մենայն մարգարէութիւն իւրոց գրոց լու-
 ծումն ոչ ունի : * Քանզի ոչ եթէ ըստ կա- 21
 մաց մարդկան տուալ մարգարէութիւն եր-
 բէք : այլ 'ի հոգւոյն սրբոյ կրեալք՝ խօսե-
 ցան մարդիկ յԱստուծոյ :

ԳԼ . Բ .

- 1 Ա ինե ին և սուտ մարդարէք ՚ի ժողովրդեանն՝ որպէս և այժմ ՚ի ձեզ լինիցին սուտ մարդապետք . որք սպրդեալ մուծանեն հերձուածս կորստեան , և զորս տէրն գնեաց զնոսս ուրացեալ՝ ածեն ՚ի վերայ անձանց
- 2 զարդահասն կորուստ : * Եւ բազումք անկեալ երթիցեն զհետ նոցա անառակութեանցն . վասն որոյ ճշմարտութեանն ճանապարհ հայհոյիցի : * Եւ ազահութեամբ մտացածին բանիւք առնիցեն զձեզ վտարանդի , որոյ դատաստանն ՚ի բնէ ոչ դատարկանայ , և կորուստն նոցա ոչ նիրհեացէ :
- 4 * Զի եթէ ՚ի հրեշտակն յանցուցեալս Աստուած ոչ խնայեաց , այլ խաւարին կասա նօք արկեալ ՚ի տարտարոսն՝ ետ պահել ՚ի
- 5 դատաստան : * Նա և ոչ ՚ի սկզբանն աշխարհի խնայեաց , բայց զութերորդն զնոյ՝ զարդարութեանն քարոզ պահեաց ՚ի ջրհեղեղէ աշխարհի՝ ամբարշտելոցն ածեալ : * Եւ զբազարս Սողովմացւոցն և Գոմորացւոց դարձուցեալ յաճիւն՝ դատեցաւ , օրինակ առ յապայ ամբարշտելոցն կացուցանէք :
- 7 * Եւ զարդարն զԱռլտ ձանձրացեալ յանկարդ գիշութեանն գնացից փրկեաց . * քանզի ահանատեա և ահանջալուր արդարն բընակեալ ՚ի մէջ նոցա , օր ըստ օրէ զիւր սուրբ ոգիսն նոցա անօրէն գնացիւքն տանջէր :

ՅԵ

* Գիտէ տէր զԱստուածապաշտս փրկել 'ի 9
 փորձութենէ, և զանիրաւս պահել 'ի տան-
 ջանս աւուրն դատաստանի. * մանաւանդ որ 10
 զհետ մարմնոյ պղծալից ցանկութեանց իցեն
 երթեալ. արհամարհողք տէրութեանն՝ ժը-
 պիրհք յանդգուէք՝ չզանգիտեն զփառան
 հայհոյել: * Ուր հրեշտակք զօրութեամբ և 11
 կարողութեամբ քան զնոսա մեծամեծք՝ չա-
 ծեն զնոքօք 'ի տեառնէ զհայհոյութեանն
 դատաստան: * Այլ սոքա իբրեւ զանխօս աւ 12
 նասունս ըստ բնածին բարուցն յեղծումն և
 յապականութիւն՝ որոց չենն գիտակ, հայ-
 հոյեն յապականութեան իւրեանց, և ա-
 պականեսցին՝ * տանջեալք 'ի վարձուց անիւ 13
 րաւութեան. որ ցանկութիւն զաւուրն
 փափկութիւն համարին. բժկանք արատա-
 ւորք՝ փափկացեալք 'ի պատիրս իւրեանց.
 լեալ ձեզ խրախճանակիցք: * Աչս ունին 14
 հանգոյնս պոռնկաց՝ անդադարս 'ի մեղաց,
 պատրեն զանձինս յողորդաց. որ ունին
 սիրտ հարեալ զագահութեան. մանկունք
 անիծից: * Թողեալ զուղղորդ ճանապարհն՝ 15
 մոլորեցան. զհետ երթեալ ճանապարհին
 Բաղաամայ բէովրեան՝ զվարձս անիրաւու-
 թեան սիրեցին. * որ կշտամբանս իւրոյ աւ 16
 նօրէնութեանն ստացաւ զէչն անխօսուն,
 մարդկեղէն բարբառովն բարբառեալ՝ արդել
 զմարգարէին զանօրէնութիւնն: * Այսպիսի 17
 քըն են աղբիւրք անջրդիք՝ և մէգք վար-

եալք 'ի մըրկէ . որոց աղջամուղջք խաւա-
 18 բին յաւիտեան պահեալ կան : * Քանզի մե-
 ծաբանս անտեաց բարբառեալ պատրեն
 գիշու թեամբք ցանկու թեամբք մարմնոյ զայ-
 նասիկ՝ որ ստոյգն փախչիցին յայնցանէ՝ որ
 19 'ի մոլորու թեանն շրջիցին : * Նոցա ազատու-
 թիւն խոստանան , և ինքեանք ասրականու-
 թեանն ծառայք են . զի որով իւիք յաղթի-
 20 ցի որ , նորին և ծառայ է : * Զի եթէ փա-
 խուցեալք 'ի սղծու թեանց աշխարհի գի-
 տու թեամբ տեառն մերոյ և փրկչին Յիսու-
 սի Քրիստոսի , և դարձեալ ընդ նոյնս շաղ-
 եալք պատիցին՝ եղև նոցա վախճանն չար
 21 քան զառաջինն : * Զի լաւ էր նոցա՝ եթէ
 բնաւ իսկ չէր ծանուցեալ զարդարու թեանն
 ճանապարհ , քանզի ծանեան՝ և յետս կա-
 ցին 'ի սուրբ պատուիրանէն՝ որ նոցա ա-
 22 լանդեցաւ : * Նկեալ 'ի դէպ նոցա ճշմա-
 րիտ առակին զգօնու թեանն , եթէ շուն դառ-
 նայ անդրէն 'ի փախած իւր , և խող լուաց-
 եալ՝ ընդ տիղմ թաւալեալ :

ԳԼ . Գ .

1 Զայս ձեզ սիրելիք՝ երկրորդ թուղթ գը-
 րեմ . որով զարթուցից 'ի յիշատակ զհաս-
 2 տատուն միտս ձեր . * յիշել զյառաջագոյն
 ասացեալ պատգամս 'ի սրբոց մարդարէից
 և յառաքելոցն ձերոց , զպատուէրս տեառն

և փրկչին : * Բայց զայս նախ գիտասցիք , 5
 զի յաւուրս յետինս եկեօցեն արհամար-
 հողք՝ այսպանողք , որ ըստ իւրեանց ցանկու-
 թեանց գնայ ցեն . * և ասիցեն՝ ո՞ւր են ա-
 ւետիք գալստեան նորա . զի յորմէ հետե-
 հարքն ննջեցին՝ ամենայն ինչ նոյնպէս կայ
 և մնայ ՚ի սկզբանէ արարածոց : * Եւ զայն 5
 մոռացեալ իցէ նոցա՝ որ զայսն կամին . եթէ
 երկինք եղեն ՚ի սկզբանէ և երկիր ՚ի ջրոց ,
 և ջուրք հաստատեալ բանիւն Աստուծոյ .
 * լիսն որոյ երբեմն աշխարհ ջրհեղեղաւ 6
 ապականեալ կորեալ : * Եւ այժմ երկինք և 7
 երկիր նովին բանիւ գանձեալ են , հրոյ սլահ-
 եալք յորն դատաստանի՝ և կորստեան ամ-
 բարիչս մարդկան : * Եւ այս ևս մի լիցի ՚ի 8
 ձէնջ ծածկեալ սիրելիք , զի մի օր տեառն
 իբրև զհազար ամէ , և հազար ամ իբրև
 զմի օր : * Ոչ յամեցուցէ տէր զաւետիան՝ 9
 որպէս ոմանք յամր համարին , այլ երկայնա-
 միտ լինել առ ձեզ . քանզի ոչ կամի՝ եթէ
 ոք կորիցէ , այլ զամենեցուն հասանել յա-
 պաշխարու թիւն :

Դէ

* Այլ եկեցէ օր տեառն իբրև զգող . 10
 յորում երկինք տագնապաւ անց ցեն , և բը-
 նու թիւնք հրով կիզեալ լուծցին , և երկիր՝
 և որ ՚ի նմա գործք գտանիցին : * Եւ ՚ի 11
 լուծանել այսպէս այսր ամենայնի , որպիսի
 ինչ պարտ իցէ ձեզ գտանել . այլ սուրբ և
 աստուածապաշտ կարգաւ ակն ունել , * և 12

- փառթալ հասանել, դալտտեան աւուրն տեա-
 ուրն . յորում երկինք հրայրեացք լուծանի-
 ցին, և բնութիւնք հրդեհեալ հալիցին :
 13 * Նորոյ երկնից՝ և նորոյ երկրի ըստ աւե-
 տեացն հայեցեալ սպասիցեմք, յորս ար-
 14 դարու թիւնն բնակի : * Ասան որոյ սիրելիք՝
 այսոցիկ սպասեալ, փոյթ յանձին ունիջիք՝
 անբիծք և անարատք դտանել նմա ՚ի խա-
 15 զաղու թիւն . * և դտեառն երկայնատու թիւ-
 նըն փրկու թիւն համարիջիք : Զոր օրինակ
 և սիրելի եղբայրն մեր Պօղոս՝ ըստ շնորհե-
 լոյ խնաստու թեանն նմա յԱստուծոյ՝ գըր-
 16 եաց ձեզ . * որպէս և յամենայն իսկ թուղթ-
 արն խօսի վասն այսոցիկ . յորս դտանի ինչ
 ինչ դժուարխնաց, զոր անուամուներն և յող-
 դողքն կամակորեն, որպէս և զամենայն իսկ
 17 դիրս առ իւրեանց անձանցն կորուստ : * Կուք
 այսու հետեւ սիրելիք՝ իբրեւ զկանխատես
 զդու շասջիք, զի մի՛ անառակ մոլորութեամբ
 բնն զդաճեալք՝ անկանիջիք յաստեաց հաս-
 18 տատութենէ : * Աճեցիք շնորհօք և զխառ-
 թեամբն տեառն մերոյ և փրկչին Յիսուսի
 Քրիստոսի : Նմա փառք՝ և այժմ, և յօրն
 յաւիտենի . ամէն :

ԹՈՒՂԹ

ԿԱԹՈՒՂՈՍԿԵԱՅՑ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՌԱՋԻՆ

ԳԼ. Ա.

64

Որ էրն ՚ի սկզբանէ, զորմէ լուաքն՝ ու
 ըրում ականատեսն իսկ եղեաք. ընդ որ հա-
 յեցաքն, և ձեռք մեր շօշափեցին ՚ի վերայ
 բանին կենաց: * Եւ կեանքն յայտնեցան,
 և տեսաք՝ և վկայեմք և պատմեմք ձեզ զյա-
 ւիտենական կենացն, որ էր առ հօր՝ և ե-
 ըրեւեցաւ մեզ: * Զոր տեսաքն և լուաք՝
 պատմեմք և ձեզ, զի և դուք հաղորդու-
 թիւն ունիցիք ընդ մեզ, և մեր հաղորդու-
 թիւնն իցէ ընդ հօր՝ և ընդ որդւոյ իւրում
 Յիսուսի Քրիստոսի: * Եւ այս գրեմք ձեզ,
 զի ձեր ուրախութիւնն կատարեալ վիցի: * Եւ
 այս են աւետիքն՝ զոր լուաք առ ՚ի նմանէ՝
 և պատմեմք ձեզ. զի Աստուած լոյս է, և

6 խաւար ՚ի նմա չիք և ոչ մի : * Եթէ ասիցեմք՝
 եթէ հաղորդութիւն ունիմք ընդ նմա՝ և
 ՚ի խաւարի շքիցիմք, ստեմք՝ և ոչ առնեմք
 7 ճշմարտութիւնն : * Իսկ եթէ ընդ լոյս գը-
 նայցեմք՝ որպէս և նա լոյս է, հաղորդու-
 թիւն ունիմք ընդ միմեանս, և արիւնն Յի-
 սուսի որդւոյ նորա սրբէ զմեզ յամենայն
 8 մեղաց : * Եթէ ասիցեմք՝ եթէ մեղս ինչ
 մեք ոչ ունիմք, զանձինս խաբեմք, և ճըշ-
 9 մարտութիւն ՚ի մեզ ոչ գոյ : * Ապա եթէ
 խոստովան լինիցիմք զմեղս մեր, հաւատա-
 րիմ է նա՝ և արդար առ ՚ի թողուլ զմեղս
 մեր և սրբել զմեզ յամենայն անիրաւութե-
 10 նէ : * Եւ եթէ ասիցեմք՝ եթէ ոչինչ մեղաք,
 սուտ առնեմք զնա, և բան նորա ոչ է ՚ի
 մեզ :

ԳԼ. Բ.

1 Արդեակք իմ, զայս գրեմ ձեզ՝ զի մի ~
ԵԲ
~
 մեղիցէք, և եթէ մեղիցէ որ, ունիմք բա-
 րեխօս առ Աստուած զՅիսուս Քրիստոս՝
 2 զարդարն՝ և զանարատ : * Եւ նա է բաւու-
 թիւն մեղաց մերոց, և ոչ եթէ մերոցն մի-
 3 այն՝ այլ և ամենայն աշխարհի : * Եւ յայս-
 միկ գիտեմք՝ եթէ ծանեաք զնա, եթէ ըզ-
 4 պատուիրանս նորա պահիցեմք : * Ար ասիցէ՝
 եթէ ծանեաց զնա, և զպատուիրանս նորա
 ոչ պահիցէ, սուտ է՝ և ճշմարտութիւն ՚ի

նմա ոչ գոյ : * Իսկ որ պահիցէ զբան նորա , 8
 արդարեւ 'ի նմա կատարեալ է սէրն Աս-
 տուծոյ . այսուիկ ճանաչեմք՝ եթէ 'ի նմա
 եմք : * Որ ասիցէ 'ի նմա բնակել , այնպէս 6
 պարտի գնալ՝ որպէս և նայն գնաց :
 ԵԳ * Սիրելիք՝ ոչ եթէ նոր ինչ պատուիրան 7
 գրեմ ձեզ , այլ զհին պատուիրանն՝ զոր 'ի
 սկզբանէ ունէիք . և հին պատուիրան՝ բանն
 է զոր լուարուք : * Գարձեալ նոր պատուի- 8
 րան գրեմ ձեզ՝ որ է ճշմարտիւ 'ի նմա՝ և
 'ի ձեզ . զի խաւարն անցանէ , և լոյսն ճշ-
 մարիտ արդէն իսկ երեւի : * Որ ասէ եթէ 9
 'ի լոյսն իցէ՝ և զեղբայր իւր ասիցէ , սուտ
 է՝ և 'ի խաւարի է տակաւին : * Որ սիրէ 10
 զեղբայր իւր , 'ի լոյս բնակէ՝ և գայթագ-
 ղութիւն 'ի նմա չիք : * Իսկ որ ատեայ զեղ- 11
 բայր իւր՝ 'ի խաւարի է , և ընդ խաւար շրջի .
 և ոչ գիտէ յո՞ երթայ , զի խաւարն կուրա-
 ցոյց զաչս նորա : * Գրեմ ձեզ որդեակք՝ զի 12
 թողեալ են ձեզ մեղքն ձեր վասն անուան
 նորա : * Գրեմ ձեզ հարք՝ զի ծանեայք դուք 13
 զայն՝ որ 'ի սկզբանէն է : Գրեմ ձեզ երիտա-
 սարդք՝ զի յաղթեցիք դուք չարին : * Գրեցի 14
 ձեզ մանկունք՝ զի ծանեայք դուք զհայրն :
 Գրեցի ձեզ հարք՝ զի ծանեայք դուք զայն
 որք 'ի սկզբանէն է : Գրեցի ձեզ երիտա-
 սարդք՝ զի էք դուք հզօրացեալք՝ և բանն
 Աստուծոյ 'ի ձեզ բնակէ , և յաղթեցիք
 դուք չարին : * Մի՛ սիրէք զաշխարհ՝ և մի՛ 15

- 16 որ ինչ յաշխարհի է : * Եթէ որ սիրէ զաշխարհ , ոչ է ՚ի նմա սէր հօր . զի ամենայն որ ինչ յաշխարհի է՝ ցանկութիւն է մարմնայ , և ցանկութիւն է աչաց , և ամբարտաւանութիւն աստի կենացս որ ոչ է առ ՚ի
- 17 հօրէ՝ այլ յաշխարհէ աստի է : * Եւ աշխարհս անցանէ՝ և ցանկութիւն նորա . իսկ որ առնէ զկամս Աստուծոյ՝ մնայ յաւիտեան :
- 18 * Արդեակք , յետին ժամանակ է , և որպէս լուարուք՝ եթէ՛ Նեոն գալոց է , և արդէն իսկ նեո ինք բաղումք եկեալ են , որով մարթեմք խմանալ՝ եթէ՛ յետին ժամանակ
- 19 է : * Առ ՚ի մէնջ ելին , այլ ոչ էին ՚ի մէնջ . զի եթէ ՚ի մէնջ էին՝ ապա առ մեզ մնային . այլ զի յայտնի լինիցին՝ եթէ՛ ոչ էին ամենեւինն նորա ՚ի մէնջ : * Եւ դուք օծութիւն ունիք առ ՚ի սրբոյն , և զխտէք ամենեւինն :
- 21 * Աչ զրեցի ձեզ՝ եթէ՛ ոչ զխտէք զճշմարտութիւնն , այլ թէ՛ զխտէք զնա . և թէ՛ զի ամենայն աստութիւն ոչ է ՚ի ճշմարտութենէ
- 22 անտի : * Իսկ օ՞ իցէ սուտ , եթէ՛ ոչ՝ որ ուրանայ եթէ՛ Յիսուս չէ՛ Քրիստոսն . նա իսկ
- 23 է՛ Նեոն , որ ուրանայ զհայր և զորդի : * Ամենայն որ ուրանայ զորդի , և ոչ զհայր ընդասնի . իսկ որ խոստովանի զորդի , նա և
- 24 զհայր ընդունի : * Իուք՝ զոր լուարուքն ՚ի սկզբանէ՝ ՚ի ձեզ բնակեացէ , զի եթէ ՚ի ձեզ բնակեացէ՝ զորս ՚ի սկզբանէն լուա-

ըուք, և դուք յորդի և 'ի հայր բնակես-
 ջիք: * Եւ այս են աւետիքն՝ զոր աւետա- 25
 րանեաց նա մեզ՝ զկեանս յաւիտենականս:
 Ե՛ւ * Զայս գրեցի ձեզ, զի մի՛ ոք զձեզ մո- 26
 լորեցուցանիցէ: * Եւ դուք օծու թիւնն՝ 27
 զոր ընկալարուք 'ի նմանէ՝ բնակեսցէ 'ի ձեզ.
 և չէ ինչ պիտոյ՝ թէ ոք զձեզ ուսուցէ,
 այլ որպէս զի նորա օծու թիւնն ուսուցանիցէ
 զձեզ վասն ամենայնի. և ճշմարիտ է՝ եւ
 չէ սուտ. և որպէս ուսոյցն զձեզ, կայք 'ի
 նմա: * Եւ այժմ որդեակք՝ կացէք 'ի նմին. 28
 զի եթէ յայտնեսցի, ունիցիմք համարձա-
 կութիւն, և մի՛ ամաչեսցուք 'ի նմանէ 'ի
 գալստեանն նորա: * Զի եթէ գիտիցէք՝ ե- 29
 թէ արդար է նա, իմասջիք՝ եթէ ամենայն
 որ առնէ զարդարութիւն՝ առ 'ի նմանէ է
 ճնեալ:

ԳԼ. Գ.

Տեսէք՝ որպիսի սէր շնորհեաց մեզ հայր,
 զի որդիք Աստուծոյ կոչեսցուք և մեք.
 վասն այսորիկ աշխարհ ոչ ճանաչէ զմեզ՝
 քանզի ոչ ծանեալ զնա:

Ե՛ւ * Սիրելիք՝ այժմ որդիք Աստուծոյ եմք, 30
 և չև եւս է յայտ՝ եթէ զինչ լինելոց ի-
 ցեմք. գիտեմք՝ զի յորժամ նա յայտնես-
 ցի՝ նման նմա լինելոց եմք, զի տեսանելոց
 եմք զնա՝ որպէս և էն: * Եւ ամենայն որ 31

ունի զայս յոյս յանձին՝ սրբէ զանձն իւր՝
 4 որպէս և նայն սուրբ է : * Ամենայն որ ըզ
 մեղս գործէ , նա և զանօրէնութիւն առնէ ,
 5 և ինքն իսկ մեղքն անօրէնութիւն է : * Եւ
 գիտեմք՝ զի նա յայն սակս յայտնեցաւ՝ զի
 6 զմեղս բարձցէ , և ՚ի նմա մեղք ոչ են : * Ա-
 մենայն որ ՚ի նմա է հաստատեալ՝ ոչ մե-
 զանչէ . և ամենայն որ մեղանչէ , ոչ ետես
 7 զնա՝ և ոչ ծանեաւ զնա : * Մանկունք՝ մի՛
 որ զձեզ խաբեացէ . որ առնէ զարդարու-
 թիւն , արդար է՝ որպէս և նայն արդար է :
 8 Եւ որ առնէ զմեղս՝ ՚ի սատանայէ է , զի
 ՚ի սկզբանէ սատանայ մեղանչէ . վասն այ-
 սորիկ յայտնեցաւ որդին Աստուծոյ՝ զի
 9 լուծցէ զգործս սատանայի : * Ամենայն որ
 յԱստուծոյ է ծնեալ՝ մեղս ոչ առնէ , զի
 սերմն նորա ՚ի սմա մնայ . և ոչ կարէ մե-
 10 զանչել , զի յԱստուծոյ է ծնեալ : * Այս-
 ուիկ յայտնի են ՚ի միմեանց որդիք Աստու-
 ծոյ՝ և որդիք սատանայի :

* Ամենայն որ ոչ առնէ զարդարութիւն՝ եւ
 չէ նա յԱստուծոյ , և որ ոչ սիրէ զեղբայր
 11 իւր . * զի այս է սրտուիրանն՝ զոր լուա-
 րութիւնն ՚ի սկզբանէ՝ զի սիրեացութիւնն :
 12 * Այս որպէս կայէնն ՚ի չարէ անտի էր՝ և
 սպան զեղբայր իւր , և յոր սակս սպան ըզ
 նա . զի իւր գործքն չար էին , և եղբօրն
 13 բարիք : * Եւ մի՛ ինչ զարմանայք եղբարք
 14 եթէ աշխարհ զձեզ ատեայ : * Մէք գի-

տեմք զի փոխեցաք 'ի մահուանէ 'ի կեանս ,
քանզի սիրեմք զեղբարս . իսկ որ ոչն սիրէ ,
անդէն 'ի մահուն մնայ : * Ամենայն որ ատ 15
եայ զեղբայր իւր՝ մարդասպան է . . և գիտէք՝ զի ամենայն մարդասպան ոչ ունի կեանս
յաւիտենականս յանձին հաստատեալ :
* Այսուիկ գիտացաք զսէրն (Աստուծոյ) . զի 16
նա զանձն իւր եղ վասն մեր . և մեք վասն
եղբարց մերոց պարտիմք դնել զանձինս : * Որ 17
ունիցի զկեանս ինչ զաշխարհիս՝ և տեսանիցէ
զեղբայր իւր կարօտեալ իւիք՝ և փակիցէ
զգութս իւր առ 'ի նմանէ , զիսորդ
սէրն Աստուծոյ 'ի նմա իցէ բնակեալ :
24 * Որդեակք՝ մի՛ բանիւք և լեզուօք սիրեացուք ,
այլ արդեամբք և ճշմարտութեամբք : * Եւ այսուիկ լիցուք ծանուցեալք՝ 19
եթէ 'ի ճշմարտութենէ անտի իցեմք . և առաջի նորա
արացուք հանդէս սրտից մերոց : * Եթէ ստգտանիցեն զմեզ սիրտք մեր՝ 20
այլ Աստուած մեծ է քան զսիրտս մեր՝ և գիտէ
զամենայն : * Սիրելիք՝ եթէ սիրտք մեր զմեզ ոչ
ստգտանիցեն , համարձակութիւն ունիմք առ
Աստուած . * և զոր ինչ հայցեմք , առնումք
'ի նմանէ . զի զսրտուիրանս նորա պահեմք ,
և զհաճոյս առաջի նորա առնեմք : * Եւ այս է
պատուիրանս նորա , զի հաւատացուք յանուն
որդւոյ նորա Յիսուսի Քրիստոսի , և սիրեացուք
զմիմեանս , որպէս և ետ մեզ պատուէր : * Եւ որ
պահէ 24

զարատու իրանս նորա , 'ի նմա է հաստատեալ
 և նա 'ի սմա . և յայսմանէ գիտեմք եթէ
 բնակի 'ի մեզ 'ի հոգւոյ անտի՝ զոր ետ մեզ :

ԳԼ . Դ .

- 1 Սիրելիք՝ մի՛ ամենայն հոգւոյ հաւա- 28
 տայք , այլ բնորեցէք զհոգիսն՝ եթէ յԱս-
 տուծոյ իցեն , զի բազում սուտ մարդարէք
- 2 ելեալ են յաշխարհ : * Եւ մեք այսու իկ ճա-
 նաչեմք զհոգին Աստուծոյ : Ամենայն հոգի՛
 որ խոստովանի զՅիսուս Քրիստոս մարմնով
- 3 եկեալ , յԱստուծոյ է նա . * և ամենայն
 հոգի՛ որ ոչ խոստովանի զՅիսուս մարմնով
 եկեալ , չէ նա յԱստուծոյ . և այս Նեոխնն
 է , զորմէ լուարուք՝ եթէ գալոյ է , և ար-
- 4 դէն իսկ յաշխարհի է : * Իուք յԱստուծոյ
 էք որդեակք , և յազթեցիք նոցա . զի մեծ
 է որ 'ի ձեզդ է՝ քան զայն որ յաշխարհին
- 5 է : * Նորա յաշխարհէ են , վասն այնորիկ
 յաշխարհէ խօսին , և աշխարհ լսէ նոցա :
- 6 * Մեք յԱստուծոյ եմք , որ զԱստուած ճա-
 նաչէ՝ լսէ մեզ , և որ չէ յԱստուծոյ՝ ոչ
 լսէ մեզ . այսու իկ ճանաչեմք զհոգին ճշշ-
 մարտութեան և զհոգին խարէութեան :
- 7 * Սիրելիք՝ սիրեցուք զմիմեանս , զի սէր 29
 յԱստուծոյ է . և ամենայն որ սիրէ՝ յԱս-
 տուծոյ է ճնեալ՝ և ճանաչէ զԱստուած :
- 8 * Եւ որ ոչն սիրէ՝ ոչ ճանաչէ զԱստուած ,

զի Աստուած սէր է : * Եւ զի յայսմ երեւ 9
 ւեցաւ սէրն Աստուծոյ 'ի մեզ, զի զորդին
 իւր միածին առաքեաց յաշխարհ, զի եղի-
 ցուք նովաւ կենդանիք : * Յայսմ է սէրն . 10
 ոչ զի մեք սիրեցաք զԱստուած՝ այլ զի նա
 սիրեաց զմեզ, և առաքեաց զորդին իւր 'ի
 քաւութիւն մեղաց մերոց : * Սիրելիք՝ եթէ 11
 Աստուած այնպէս սիրեաց զմեզ, ապա և
 մեք պարտիմք զմիմեանս սիրել :

27 * Զաստուած ուրուք երբէք չիք տես 12
 եալ . եթէ սիրեսցուք զմիմեանս՝ Աստուած
 'ի մեզ բնակէ, և սէր նորա 'ի մեզ կատար-
 եալ է : * Այսուիկ գիտեմք, եթէ մեք 'ի 13
 նմա բնակեալ եմք՝ և նա 'ի մեզ, զի 'ի
 հոգւոյն իւրմէ ետ մեզ : * Եւ մեք տեսաք՝ 14
 և վկայեմք զի հայր առաքեաց զորդին իւր
 փրկիչ աշխարհի : * Որ ոք խոստովանեսցի՝ 15
 եթէ Յիսուս է որդի Աստուծոյ, Աստուած
 'ի նմա բնակէ՝ և նա յԱստուած : * Եւ մեք 16
 հաւատացաք, և ծանեաք զսէրն Աստու-
 ծոյ՝ զոր ունի առ մեզ : Աստուած սէր է,
 և որ կայ 'ի սէրն՝ բնակեալ է յԱստուած,
 և Աստուած 'ի նմա բնակէ : * Յայսմիկ կա- 17
 տարեալ է սէրն նորա 'ի մեզ, զի համար-
 ձսկութիւն ունիցիմք յաւուրն դատաստա-
 նի . զի որպէս և նայն է՝ նոյնպէս և մեք
 եմք յաշխարհի յայսմիկ : * Երկիւղ ոչ գոյ 18
 'ի սէր, այլ սէրն կատարեալ 'ի բաց մերժէ
 զերկիւղն . զի երկիւղ ընդ տանջանօք է .

խակ որ երկնային, չէ կատարեալ ՚ի սէրն :
 19 * Մէք միրեացուք զԱստուած, վասն զի նա
 20 նախ սիրեաց զմեզ : * Եթէ որ ասիցէ՝ Եթէ
 սիրեմ զԱստուած, և զեղբայր իւր ասի-
 ցէ, սուտ է. որ ոչ սիրէ զեղբայր իւր՝ զոր
 անամնէ, զԱստուած զոր ոչն ետես՝ զիսորդ
 21 կարիցէ սիրել : * Եւ զայս պատուէր ունիմք
 աս ՚ի նմանէ, զի որ սիրէ զԱստուած՝ սիրէ
 նա և զեղբայր իւր :

ԳԼ. Ե.

1 Ամենայն որ հաւատայ՝ Եթէ Յիսուս է ²²
 Քրիստոսն, յԱստուծոյ ծնեալ է. և ամե-
 նայն որ սիրէ զծնողն, սիրէ և զծնեալն ՚ի
 2 նմանէ : * Այսու իկ ճանաչեմք՝ Եթէ սիրեմք
 զորդին Աստուծոյ, յորմամ զԱստուած սի-
 րեացուք՝ և զպատուիրանս նորա արասցուք :
 3 * Քանզի այս է սէրն Աստուծոյ, Եթէ զպա-
 տուիրանս նորա պահեացուք. և պատուի-
 4 բանք նորա չեն ինչ ծանուներ : * Զի ամե-
 նայն որ յԱստուծոյ ծնեալ է՝ յաղթէ աշ-
 խարհի. և այս է յաղթութիւնն՝ որ յաղ-
 5 թէ աշխարհի, հաւատքն մեր : * Եւ ո՞ իցէ՝
 որ յաղթիցէ աշխարհի. Եթէ ոչ՝ որ հաւա-
 տայցէ՝ Եթէ Յիսուս է որդի Աստուծոյ :
 6 * Սա է՝ որ եկն ջրով և հողւով և արեամբ,
 Յիսուս Քրիստոս. ոչ ջրով միայն, այլ և
 արեամբ և ջրով. և հողին է՝ որ վկայէ,

զի հոգին իսկ է ճշմարտութիւն : (* Զի եւ 7
 բեք են որ վկայեն յերկինս . Հայր , Բանն ,
 և Հոգին սուրբ . և երեքինս մի են : * Եւ 8
 երեք են որ վկայեն յերկրի . հոգի : ջուր ,
 և արիւն . և երեքինն մի են) : * Եթէ 9
 զմարդկան ինչ վկայութիւն ունիցիմք՝ ասա-
 քէն Աստուծոյ վկայութիւնն մեծ իցէ :
 Այս է վկայութիւնն Աստուծոյ , զի վկայ-
 եաց 'ի վերայ որդւոյն իւրոյ : * Որ հաւա- 10
 տայ յորդին Աստուծոյ , ունի յանձին զվկա-
 յութիւնս զայս . որ ոչ հաւատայ որդւոյ
 Աստուծոյ , սուտ առնէ զնա . քանզի ոչ հա-
 ւատայ վկայութեանն՝ զոր վկայեաց Աստ-
 ուած 'ի վերայ որդւոյն իւրոյ : * Եւ այս 11
 իսկ է վկայութիւնն , զի կեանս յաւիտե-
 նականս ետ մեզ Աստուած . և այս են
 կեանք՝ որ յորդին նորա են : * Որ ընդունի 12
 զորդին , ընդունի և զկեանս . և որ ոչ ըն-
 դունի զորդին Աստուծոյ , և ոչ զկեանս
 ընդունի :

ԶԵ * Զայս գրեցի ձեզ՝ զի գիտասցիք եթէ 13
 կեանս յաւիտենականս ունիք . և զի հա-
 ւատայցէք յանուն որդւոյն Աստուծոյ :
 * Եւ այս է համարձակութիւնն զոր ունիմք 14
 մեք առ նա , զի զոր ինչ հայցեսցուք ըստ
 կամաց նորա , լսէ մեզ : * Զի եթէ գիտի- 15
 ցեմք՝ եթէ լսէ հայցուածոցն մերոց . ասա
 գիտեմք՝ եթէ առնումք զհայցուածսն՝ զոր
 հայցեմք առ 'ի նմանէ : * Եթէ ոք տեսցէ 16

- զեղբայր իւր մեղուցեալ մեղս՝ որ ոչ առ ՚ի
 մահ, խնդրեցէ՝ և տացէ նախ կեանս՝ մե-
 ղուցելոյն ոչ առ ՚ի մահ : Են մեղք՝ որ մա-
 հուչափ են, ոչ վասն այնորիկ ասեմ եթէ
 17 խնդրեցես : * Ամենայն անիրաւութիւն՝
 մեղք են, և են մեղք՝ որ մահուչափ են :
 18 * Գիտեմք եթէ ամենայն որ յԱստուծոյ է
 ծնեալ՝ ոչ մեղանչէ, այլ որ յԱստուծոյն է
 ծնեալ՝ պահէ զանձն, և չարն առ նա ոչ
 19 մերձենայ : * Գիտեմք եթէ յԱստուծոյ եմք,
 20 և աշխարհ ամենայն ՚ի չարի կայ : * Եւ գի-
 տեմք՝ եթէ որդիս Աստուծոյ եկն, և ետ
 մեղ միտս, զի ծանօցուք ճշմարիտն, և եմք
 ՚ի ճշմարտին որդւոյ նորա Յիսուսի Քրիստո-
 սի : զի նա է ճշմարիտ Աստուած՝ և կեանք
 21 յաւիտեանական : * Որդեակք՝ պահեցէք զան-
 ձինս ՚ի կռապաշտութենէ :

Թ Ո Ւ Ղ Թ

ՆԱԹՈՒՂԻԿԵԱՅՑ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԳԼ. Ա.

154

ՅԵՐԻՑՈՒԷ առ ընտրեալ Վիւրիա , 1
և առ որդեակս իւր զոր ետդ սիրեմ ճշշ-
մարտութեամբ . և ոչ եթէ ես միայն ,
այլ և ամենեքեան ոյք գիտակ են ճշմար-
տութեանն . * վասն որոյ ճշմարտութեանն՝ 2
որ 'ի մեզ հաստատեալ է , զի և ընդ ձեզ ի-
ցէ . և դուք յաւիտենից ընդ մեզ իցէք :
* Շնորհք՝ ողորմութիւն խաղաղութիւն 3
յԱստուծոյ 'ի հօրէ , և 'ի տեառնէ Յիսուսէ
Քրիստոսէ որդւոյն հօր՝ ճշմարտութեամբ
և սիրով եղիցին ընդ ձեզ : * Ուրախ եղէ
յոյժ , զի գտի յորդեկացդ քոց՝ որ գնան 4
ճշմարտութեամբ , ըստ պատուիրանին զոր

5 առաք ՚ի հօրե : * Եւ այժմ աղաչեմ գրեզ
 Անբիա . իբրեւ ոչ եթէ նոր ինչ պատուի-
 րան գրեմքեզ , այլ զոր ՚ի սկզբանէն ունե-
 6 ար , զի սիրեցուք զմիմեանս : * Եւ այս է
 սէրն , զի գնացուք ըստ պատուիրանաց նո-
 րա . և այս է պատուիրանն , զի որպէս
 լուարուքն ՚ի սկզբանէ՝ ըստ նմին գնասցիք :
 7 * Զի բազում մուրեցուցիչք ելին յաշխարհ .
 որ որ ոչ խոստովանի զՅիսուս Քրիստոս եկ-
 եալ մարմնով , նա մուրեցուցիչ է՝ և նեռն :
 8 * Զի ոչ լինիցիք անձանց՝ զի մի՛ կորու-
 անիցէք՝ զոր վաստակեցէքն , այլ զի առ-
 9 նուցուք բովանդակ զվարձս : * Ամենայն որ
 յանցանէ՝ և ոչ կայ ՚ի վարդապետութեանն
 Քրիստոսի , զԱստուած ոչ ճանաչէ . որ կայ ՚ի
 վարդապետութեանն Քրիստոսի , նա՛ և զոր-
 10 զի և գհայր ընդունի : * Եթէ որ գայցէ առ
 ձեզ՝ և զվարդապետութիւնս զայս ոչ ունի-
 ցի , մի՛ ընդունիցիք զնա ՚ի տուն , և մի՛
 11 ողջոյն տայցէք նմա : * Եւ որ ասացէ նմա
 ողջոյն՝ կցորդ լիցի չարեաց գործոց նորա :
 12 * Բազում ինչ ունեի գրել առ ձեզ՝ այլ ոչ
 կամեցայ քարտիսիւ և դեղով գրել . զի ակն
 ունիմ ինձէն խի գալ առ ձեզ , և բերան
 ՚ի բերան խօսել . զի ուրախութիւն մեր ի-
 13 ցէ կատարեալ : * Ողջոյն տանքեզ որդիք
 քեռքս ընտրելոյ : Շնորհք ընդ ձեզ :

Թ Ո Ւ Ղ Թ

Կ Ա Թ Ո Ւ Ղ Ի Կ Ե Ա Յ Ց

Յ Ո Վ Հ Ա Ն Ն Ո Ւ Ա Ռ Ա Ք Ե Լ Ո Յ

Ե Ր Ր Ո Ր Դ

Գ Լ . Ա .

59

Յ Ե Ր Ի Ց Ո Ւ Է առ Գայիոս սիրելի . զոր
 ետդ սիրեմ ճշմարտութեամբ : * Սիրելի՛
 վասն ամենայն իրաց քոց յաջողութեան և
 առողջութեան աղօթս առնեմ . որպէս է
 իսկ յաջողութիւն անձինդ քո : * Յոյժ ու
 ըրախ եղէ 'ի գալ եղբարց՝ և լինել վկայ քոյոյ
 ճշմարտութեանդ , որպէս գնաս դու ճշ
 մարտութեամբ : * Մեծ եւս ինչ ուրախու
 թիւն քան զայս ոչ ունիմ , զի լսեմ եթէ
 իմ որդեակքն ճշմարտութեամբ գնան : * Սի
 ըելի՛ հաւատարիմ գործես զայդ , զոր եթէ
 առնիցես առ եղբարս՝ զդոյն և առ օտարս .
 * որք վկայեցին զքո սիրոյդ առաջի եկեղեց
 ւոյ . որոց բարիս արարեալ յուղարկես

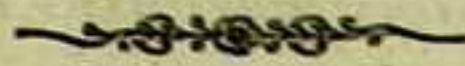
- 7 արժանիա Աստուծոյ : * Զի վասն անուանն
 ելին , և ոչինչ յումեքէ առնուն զհեթանո-
 8 սականացն : * Մեք այսուհետեւ պարտիմք
 ընդունել զայնպիսիան , զի գործակիցք լի-
 9 ցուք ճշմարտութեանն :
 9 * Գրեցի ինչ եկեղեցւոյն . այլ որ յառա-
 ջադէմն ՚ի նոցանէ է՝ Գիտորեփէս , ոչ ըն-
 10 դունի զմեզ : * Ասան այսորիկ եթէ եկից՝ յի-
 շեցուցից զգործս նորա՝ զոր առնէ , բանիւք
 չարեօք շատխօսութեամբ առնէ զմեզ աշ-
 խատ , և ոչ այսոքիւք շատացեալ , ոչ ինքն ըն-
 դունի զեղբարս , և զայնոսիկ որ ընդունինն ,
 11 արդեւու . նաև յեկեղեցւոյ և ս հանէ : * Սի-
 բե լի՝ մի լինիցիա նմանող չարի՝ այլ բարւոյ .
 զի որ դբարիս առնէ՝ յԱստուծոյ է . և որ
 զչարիս գործէ՝ նա ոչ ետես երբէք զԱս-
 12 տուած : * ԶԳեմեարեայ վկայեալ է յամե-
 նեցուեց , և յեկեղեցւոյն՝ և ՚ի ճշմարտու-
 թեանէ , և մեք վկայեմք . և դու գիտես՝ զի
 13 ճշմարիտ է մեր վկայութիւնն : * Բազում
 ինչ ունէի գրել քեզ . այլ ոչ կամիմ քարշ-
 14 տիսիւ և գեղով գրել . * զի ակնունիմ ՚ի
 մօտոյ իսկ տեսանել գրեզ , և բերան ՚ի բե-
 15 րան խօսել : * Խաղաղութիւն ընդ քեզ : Ող-
 ջոյն տան քեզ սիրելիք : Ողջոյն տաջիր սի-
 բելեաց մերոց իւրաքանչիւր յանուանէ :

Թ ՈՒՂԹ

ԿԱԹՈՒՂՈՍԿԵԱՅՑ

ՅՈՒԴԱՅԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԳԼ. Ա.

ԷԵ

ՅՈՒԴԱՅ Յիսուսի Քրիստոսի ծառայ, և
 եղբայր Յակովբայ. հեթանոսաց՝ որ յԱստու-
 ծոյ հօրէ էք սիրեցեալք, և Յիսուսի Քրիս-
 տոսի պահեալք և ընտրեալք: * Ողորմու-
 թիւն ձեզ՝ և խաղաղութիւն և սէր բազ-
 մասցի: * Սիրելիք՝ զամենայն փոյթ յանձին
 կալեալ գրել ձեզ վասն մերոյ հասարակաց
 փրկութեան, հարկ յանձին կալայ գրել
 ձեզ և աղաչել՝ զի ճգնիցիք ՚ի վերայ հա-
 լատոցն, որ միանգամ աւանդեցաւն սրբոց:
 * Քանզի սպրդեցին մտին ոմանք, որ յառա-
 ջագոյն իսկ կատարեալ էին ՚ի սոյն դա-
 տաստան. ամբարիշտք, որ զԱստուծոյ մե-
 ըրոյ շնորհսն դարձուցին յանկարգութիւն.
 և զմիմիայն իշխանն՝ և զսէր մեր Յիսուս
 Քրիստոս ուրացեալք: * Յիշեցուցանել ձեզ

այսուհետև կամ է ինձ՝ որ գիտեքդ զամե-
 նայն . զի Աստուած միանգամ զժողովուրդն
 փրկեաց յՆդիպտոսէ . երկրորդ անգամ զան-
 հաւատան կորոյս : * Եւ զհրեշտակս՝ որ ոչ
 պահեցին զիւրեանց իշխանութիւն , այլ թո-
 ղին զիւրեանց բնակութիւն , ՚ի դատաստա-
 նքս մեծի աւուրն՝ մշտնջենաւոր կապանօք
 պահեաց ՚ի խաւարի : * Որպէս Սողոմ և Գո-
 մոր , և որ շուրջ զնոքօք քաղաքքն , որ ըստ
 նմին օրինակի պոռնկեցան զհետ ընկերացն
 մարմնաց , կան առաջի օրինակ՝ զյաւիտե-
 նական հրոյն ընկալեալ զդատաստան : * Ըստ
 նմին օրինակի և սոքա իբրև քնով դանդաջ-
 եալք՝ զմարմին պղծեն , զտէրութիւնս քա-
 մահեն՝ զփառս հայհոյեն : * Ուր Միքայէլ
 հրեշտակապետ՝ յորժամ բանտարկուն սա-
 տանայի վիճեալ տայր պատասխանի վասն
 մովսիսեան մարմնոյն , ոչ ժպրհեցաւ հայհո-
 յութեան դատաստանին հանդուրժել . այլ
 0 ասէ , սաստեացէ ՚ի քեզ տէր : * Իսկ սոքա
 զոր ինչ ոչն խմանան՝ հայհոյեն : և զայն ևս՝
 զոր բնութեամբ իբրև զանխօս անասունս
 Վգիտեն , ՚ի նոսին ասպականեցին : * Վայ է
 նոցա , զի ըստ ճանապարհին Վայենի դնա-
 ցին , և ըստ մօլորութեանն Բաղաամայ զեղ-
 խեցան զհետ վարձուց , և ըստ հակառա-
 կութեանն Կորխայ կորեան :

2 * Սոքա են ստեցեալք շողմոզք երթեալ էջ
 զհետ ցանկութեանց իւրեանց . ՚ի սէրս իւր-

եանց խարդախութեամբ, լինին ընդ ձեզ
 ուրախակիցք. աներկիւղ զանձինս ճարակեն.
 ամպք անջրդիք հողմակոծեալք, ծառք
 պտղակորոյսք անպտուղք կրկնամեռք՝ խըլ-
 եալք արմատաքի. * անսաստ ալիք ծովու,
 որ միշտ փրփրեն զիւրեանց զանձանց զա-
 մօթ, աստեղք մոլարք, որոց վիհ խաւարին
 յաւիտենից պահեալ է: * Մարգարէացաւ
 վասն նոցա և եօթներորդն յԱդամայ Ե-
 նովք՝ և ասէ. ահաւասիկ եկն տէր բիւ-
 ռովք սրբովք հրեշտակօք, * առնել դատաս-
 տան ըստ ամենայնի, և յանդիմանել զամե-
 նայն ամբարիշտս վասն գործոց իւրեանց՝
 զոր ամբարշտեցին, և վասն ամենայն խիստ
 բանից, զոր խօսեցան զնմանէ մեղաւորք և
 ամբարիշտք: * Սորա են տրտնջողք և շոգ-
 մոգք, երթեալք ըստ իւրեանց անձանց ցան-
 կութեանց. և բերանք նոցա զամբարտա-
 ւանս բարբառին. առնուն ակն երեսաց
 վասն օգտի:

էէ

* Բայց դուք սիրելիք՝ յիշեցէք զկանխա-
 սաց բանս զառաքելոցն տեառն մերոյ Յի-
 սուսի Քրիստոսի. * զի ասէին ձեզ, եթէ
 'ի յետին ժամանակս եղիցին մարդք արհա-
 մարողք, երթեալք ըստ իւրեանց ամբարշ-
 տութեանցն ցանկութեանց: * Սորա են նը-
 շաւակեալք շնչաւորք, որ զոգին ոչ ունի-
 ցին: * Այլ մեք սիրելիք՝ եղիցուք շինել
 զանձինս սրբութեամբն հաւատոց 'ի հոգին

- 21 սուրբ . կացցուք յաղօթս , * պահել զան-
 ձինս սիրովն Աստուծոյ . ակնունել ողորմու-
 թեանն տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի 'ի
 22 կեանսն յաւիտենականս : * Եւ ոմանց դա-
 23 տապարտելոց լինիջիք՝ կշտամբիչք , * և զո-
 մանս ապրեցուցանիջիք՝ յափշտակեալ 'ի
 հրոյ , և ոմանց ողորմեցիք երկիւղիւ դա-
 տել , և զպատմուճանն որ 'ի մարմնոյն իցէ
 24 աղտեղեալ : * Եւ այնմ , որ կարողն է պա-
 հել զձեզ անարատ և անբիծս , հաստատել
 առաջի իւրոց փառացն աներկեւան ցնծու-
 25 թեամբ . * միայն Աստուծոյ փրկչին մերոյ
 Յիսուսի Քրիստոսի տեառն մերոյ՝ փառք
 մեծութիւն՝ զօրութիւն և իշխանութիւն՝
 յառաջ քան զամենայն յաւիտեանս , և այ-
 ժրմ և յամենայն յաւիտեանս . ամէն :

ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԵՒ

ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆ ԱՒԵՏԱՐԱՆՉԻ

ԳԼ. Ա.

ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ, ¹
 'ի ձեռն որոյ ետ Աստուած ցուցանել ծա-
 ուայից իւրոց՝ որ ինչ լինելոց է վաղվաղա-
 կի. և նշանակեաց առաքելով 'ի ձեռն հը-
 րեշտակի իւրոյ, առ ծառայ իւր Յովհան-
 նէս: * Որ վկայեաց զվկայութիւն բանին ²
 Աստուծոյ, և զվկայութիւն Յիսուսի Քրիս-
 տոսի՝ զոր ետես. և որ էր՝ և որ լինելոցն
 էր յետ այնորիկ: * Երանի՛ որ կարդասցէ ³
 կամ լուիցէ զբանս մարգարէութեանս, և
 պահեսցէ զոր 'ի սմա գրեալ է. զի ժամա-
 նակս մերձեալ է:

* Ի Յովհաննէ առ եօթն եկեղեցիս՝ որ ⁴
 են յԱսիայ, շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղու-

Թիւն յԱստուծոյ՝ յէէն՝ և որ էն՝ և որ
 դալոցն է, և յեօթն զօրու թեանց հոգւոյն՝
 5 որ է առաջի ասթուոյն իւրոյ . * և ՚ի Յիսու-
 սէ Քրիստոսէ հաւատարիմ վկայէն, որ է
 անդրանիկ ՚ի մեռեալս, և իշխան թագա-
 ւորու թեանց երկրի . որ սիրեաց զմեզ, և
 ելոյձ զկասպանս մեզաց մերոց արեամբն իւ-
 6 րով . * և արար զմեզ թագաւորս և քահա-
 նայս Աստուծոյ և հօր իւրոյ . որում փառք
 և զօրու թիւն՝ այժմ և միշտ և յաւիտեանս
 7 յաւիտենից . ամէն : * Ահաւասիկ դալոց է
 ընդ ամսս . և տեսցեն զնս ամենայն աչք,
 և տեսցեն զնս ծաղք երկրի, և որք խոցե-
 ցին զնս ամենեքեան յերկրի, և կոծեցին
 8 ՚ի վերայ նորս . այո՛ ամէն : * Ես եմ Այբ և
 ես եմ Քէ, ասէ տէր Աստուած, որ էն՝ և
 9 որ է՝ և որ դալոցն է՝ ամենակալ : * Եւ
 Յովհաննէս եղբայր ձեր և հաւասարակից
 նեղու թեան՝ և արքայու թեան՝ և համբե-
 րու թեան որ ՚ի Քրիստոս Յիսուս . եղէ ես
 ՚ի կղզւոջն որ անուանեալ կոչի Պատմոս՝
 փասն բանին և վասն վկայու թեանն Յիսուսի
 10 Քրիստոսի : * Եւ եղև յիս հոգի ՚ի կիւրա-
 կէի աւուր, և լուայ զձայն զհետ իմ զմեծ
 իբրև զձայն փողոյ, որ ասէր յիս . Ես եմ
 11 ալփա՛ և ուլ, առաջին և վերջին . * զոր
 տեսանես՝ գրեա ՚ի գիրս, և տուր տանել
 յեօթն եկեղեցիս՝ որ յԵփեսոսս, և ՚ի ըԶ-
 միւռնիս՝ ՚ի Պերգամոնս, և ՚ի Քիւսարիս,

և 'ի Սարգիկէ , և 'ի Փիղադեղփեա , և 'ի
 Լաւորիկեա : * Եւ դարձայ տեսանել զձայ . 12
 նրն՝ որ խօսէր ցիս . և 'ի դառնալն իմում
 տեսի եօթն ճրագարանս ոսկի : * Եւ 'ի մէջ 13
 եօթն ճրագարանացն նման որդւոյ մարդոյ .
 զգեցեալ պատմուճանս պճղնաւոր , և գօտե-
 ւորեալ առ ստեամբն գօտի ոսկեղէն . * և 14
 գլուխ նորա և հերքն իբրև զասր սպիտակ
 և որպէս զձիւն . և աչք նորա որպէս բոց
 հրոյ . * և ոտք նորա նմանեալ պղնձոյ ծը . 15
 խելոյ 'ի մէջ հնոցի հրաշէկ . և ձայն նորա
 իբրև զձայն ջուրց բազմաց : * Եւ ունէր 16
 յաջոյ ձեռինն իւրում աստեղս եօթն , և
 'ի բերանոյ նորա ելանէր սուր երկբերան-
 եան . և երեսք նորա իբրեւ զարեգակն ձայ-
 ոագայթեալ երեւէին : * Եւ իբրեւ տեսի 17
 զնա՝ անկայ առ ոտս նորա իբրև զմեռեալ .
 և եդ 'ի վերայ իմ զաջ իւր՝ և ասէ ցիս .
 մի՛ երկնչիր . ես եմ առաջին , և ես եմ յե-
 տին . * և ես եմ կեանք՝ և ես եմ նոյն՝ որ 18
 մեռայ , և եմ կենդանի այժմ և միշտ և
 յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն . և ունիմ
 զփականս մահու և դժոխոց : * Գրեա զոր 19
 տեսանես՝ որ էն , և որ յասլա՝ և որ հան-
 դերձեալ է լինել այս . * զխորհուրդ եօթն 20
 աստեղացդ՝ զոր տեսերդ յաջս իմ , և զեօ-
 թրն ճրագարանս ոսկիս . եօթն աստեղքն՝
 հրեշտակք եօթն եկեղեցեացն են , և ճը-
 րագարանքն եօթն՝ եօթն եկեղեցիքն են :

ՔԼ. Բ.

- 1 Առ հրեշտակ Նփեաացւոց եկեղեցւոյն
 դրեա . այսպէս ասէ կարողն՝ որ ունի զաս-
 տեղս եօթն յաջոյ ձեռին իւրում, և շքի
- 2 'ի մէջ եօթն աշտանակի ոսկւոյ : * Գիտեմ
 զգործս քո և զվաստակս քո և զհամբերու-
 թիւն քո . և զի ոչ բառնաս զչարս , և փոր-
 ձեցեր՝ որ ասեն զինքեանս առաքեալս՝ և
- 3 ոչ են , և յերբայեցիս՝ և ստեն : * Եւ համ-
 բերեցեր և վշտացար վասն անուան իմոյ՝ և
- 4 աշխատեցար : * Այլ ասեմ առ քեզ , զի ըզ-
 ճ սերն քո զառաջին թողեր : * Յիշեա այժմ
 ուստի անկարն՝ և ասպառեա , և զառաջին
 գործսն քո արա . ասլա թէ ոչ՝ գամ ես
 վաղվաղակի , և շարժեցից զաշտանակս քո՝ ի
 տեղուջէ իւրմէ՝ եթէ ոչ ասպաշխարես-
- 5 յես : * Արդ զայս արա՝ զի ատեսցես զգործ-
 7 սրն Նիկողայոսի , զոր ես ատեամ : * Ար ու-
 նիցի ականջս լսելոյ , լուիցէ զինչ ասէ հո-
 դին սուրբ առ եկեղեցիս . որ յաղթէն ,
 տաց նմա ուտել 'ի փայտէն կենաց՝ որ է 'ի
- 8 մէջ դրախտին Աստուծոյ : * Եւ առ հրեշ-
 տակ զմիւռնացւոց եկեղեցւոյն դրեա .
 այսպէս ասէ անսկիզբնն և անվախճանն . որ
- 9 եղև մեռեալ՝ և կենդանացաւ : * Տեսի ըզ-
 գործս քո՝ և զնեղութիւն և զաղքատու-
 թիւն , այլ աղքատութիւն քո մեծութիւն

եղիցի . և զհայհոյութիւնն՝ որ ասէին զինք-
 եանս հրէայս գող՝ և չէին ինչ , այլ ժողով
 սատանայի : * Մի՛ երկնչիր՝ վասն որոյ կա . 10
 միս չարչարիլ , ահա հանդերձէ բանսարկուն
 արկանել 'ի ձէնջ 'ի բանտ , զի փորձիցիք ,
 և ունիք նեղութիւն աւուրս տասն . լեր
 հաւատարիմ մինչեւ 'ի մահ . և տաց քեզ
 զպսակն կենաց : * Որ ունի ականջս լսելոյ՝ 11
 լուիցէ զինչ հոգին սուրբ ասէ առ եկեղե-
 ցիս . որ յաղթէ , ոչ անիրաւի յերկրորդ
 մահուանէն : * Եւ առ հրեշտակն՝ որ 'ի 12
 Պերգամայ եկեղեցին , գրեա . այսպէս ա-
 սէ՝ որ ունի զսուրն երկսայրի սրեալ : * Տե- 13
 սի զգործս քո՝ և զի բնակեալ ես ուր ա-
 թոռն է սատանայի . և ունիս զանուկ իմ ,
 և ոչ ուրացար զհաւատս իմ յաւուր յո-
 ղում Անդիպաս վկայն իմ հաւատարիմ ե-
 ղեւ . զի վկայ է իմ հաւատարիմ ամենայն
 հաւատացեալ՝ որ սպանաւ 'ի ձէնջ . որ կայք՝
 ուր սատանայ է բնակեալ : * Այլ ունիմ 14
 առ քեզ սակաւ . զի կայ առ քեզ վարդա-
 պետութիւնն Բաղաամու՝ որ ուսոյց զբա-
 ղակ դնել գայթակղութիւն առաջի որդւո-
 ցն իսրայէլի , ուտել նոցա զոհեալ՝ և պո-
 ուրնկել : * Այսպէս և դու ունիս զվարդա- 15
 պետութիւն նիկողայեցեաց՝ զոր ես ատեամ :
 * Արդ՝ ապաշխարեա , ապա թէ ոչ՝ դամ 16
 վաղվաղակի . և պատերազմեցայց ընդ նոսա
 սրով բերանոյ իմոյ : * Որ ունիցի ականջս 17

- լտե լոյ՝ լուխցէ զինչ հողին ասէ առ եկեղե-
 ցիս՝ որ յաղթէ՝ տաց նմա ուտել ՚ի մա-
 նանայէն թաքուցելոյ, և տաց նմա զգիրն
 սրբութեան, և գրեալ անունն նոր ՚ի գիրն,
 զոր ոչ որ գիտէ՝ բայց միայն որ անունն :
 18 * Եւ առ հրեշտակն որ ՚ի Թիւատրոյ եկեղե-
 ցին՝ գրեա . այսպէս ասէ սրգին Աստուծոյ,
 որոյ աչք իւր են իբրեւ դբոց հրոյ, և ոտք
 19 նորա նման սղնձի ծխելոյ : * Տեսի զգործս
 քո՝ և զսէր և զհաւատ՝ և զսպաշտօն քո
 համբերութեամբ . զի բազում է վաստակ
 20 քո վերջինն քան զառաջինն : * Այլ ասեմ
 առ քեզ բազում . զի թողեր զկինն զՅեզա-
 բել, որ ասէր զինքն մարգարէ, և ուսու-
 ցանէր մոլորութիւն՝ զճառայս իմ՝ սրուն-
 21 կել և ուտել զզոհեալ : * Եւ ետու նոցա
 ժամանակ ապաշխարել զսրունկութիւնն
 22 իւրեանց՝ և ոչ ապաշխարեցին : * Ահաւա-
 սիկ ես արկանեմ զնա ՚ի հնոց . և զգործա-
 կիցս իւր ընդ որս շնացաւ՝ ՚ի նեղութիւնս
 մեծամեծս . եթէ ոչ ապաշխարեացեն ՚ի
 23 գործոց իւրեանց : * Եւ գորդիս նոցա սպա-
 նից մահուամբ . և ծանխցեն ամենայն եկե-
 ղեցիք՝ թէ ես եմ որ յանդիմանեմ զերիկա-
 մունս և զսիրտս . և տամ ձեզ իւրաքանչիւր
 24 ըստ գործոց իւրեանց : * Այլ ձեզ ասեմ որք
 ՚ի Թիւատիր էք, և ոչ ունիք զվարդապե-
 տութիւնս զայս . որ ոչ ծանեաք զխորս սա-
 տանայի՝ զոր խօսին . ոչ արկից զձեօք ծան-

ըուծիւն : * Այլ զոր ունիք , պահեցէք՝ մին . 25
 չեւ ես գամ : * Եւ որ յաղթէ՝ և պահէ ըզ 26
 գործս իմ մինչեւ ցլախաճան . տաց նմա իշ-
 խանուծիւն ՚ի վերայ ազգաց : * Եւ հով 27
 ուեսցէ զնոսա գաւազանաւ երկաթեաւ .
 և իբրև զանօթ բրտի փշրեսցէ զնոսա : * Ար 28
 պէս և ես ընկալայ ՚ի հօրէ իմմէ . և տաց
 նոցա զաստղն առաւօտուն : * Ար ունի ա 29
 կանջս լսելոյ՝ լուիցէ զինչ հոգին ասէ առ
 եկեղեցիս :

ԳԼ. Գ.

Եւ առ հրեշտակ Սարդիացւոց եկեղեցւ 1
 ւոյն գրեա . այսպէս ասէ՝ որ ունի զեօթն
 հոգին Աստուծոյ՝ և զեօթն աստեղս . տեսի
 զգործս քո՝ զի անուն կենդանւոյ ունիս՝ և
 մեռեալ ես : * Լեր արթուն՝ և հաստատեա 2
 այսուհետեւ՝ զի հանդերձեալ ես մեռանել .
 քանզի ոչ գտի զգործս քո կատարեալ առաջի
 Աստուծոյ : * Արդեօք յիշեա թէ որպէս 3
 լուարն . և պահեա և ապաշխարեա . ապա
 թէ ոչ զուարթանաս՝ գամ որպէս գող . և
 ոչ ոք իմանայ զգալուստ իմ առ քեզ : * Աւ 4
 նիս սակաւ մի զանուն Սարդիացւոցն , որք
 ոչ աղտեղացուցին զհանդերձ իւրեանց . և
 շրջին ՚ի սպիտակս որում արժանի եղեն :
 * Ար յաղթէ՝ այսպէս զգեցցի սպիտակս . 5
 և ոչ ջնջեսցի անուն նորա ՚ի գալուծենէն

- կենաց . և խոստովանեցայց զանուն նորա
 առաջի՝ հոր խնայ՝ և առաջի հրեշտակաց :
 6 * Որ ունի ականջս լսելոյ՝ լուսիցէ զինչ ասէ
 7 հոգին առ եկեղեցիս : * Եւ առ հրեշտակն
 Փիղաղեղբեայ եկեղեցւոյն գրեալ . այսպէս
 ասէ սուրբն ճշմարիտն , որ ունի զփականս
 Կաթի . բանայ՝ և ոչ որ է որ փակէ , և
 8 փակէ՝ և ոչ որ է որ բանայ : * Տեսի զգործս
 քո . ահա ետու առաջի քո դուռն բացեալ ,
 զոր ոչ որ կարէ փակել . զի սակաւիկ ունիս
 զօրութիւն , և սլահեցեր զբանս իմ , և ոչ
 9 ուրացար զանուն իմ : * Ահաւասիկ ես տամ
 քեզ զժողովն սատանայի , որք ստեն զին-
 քեանս հրէայս զող՝ և ոչ են . այլ ստեն .
 արարից զնոսա՝ զի եկեացեն՝ և երկիրսպաղ-
 ցեն առաջի ոտից քոց , և ծանիցեն զի ես
 10 սիրեցի զքեզ : * Զի սլահեցեր զբան համ-
 բերութեան իմոյ , և ես սլահեցից զքեզ ՚ի
 ժամ փորձութեան քո . որ հանդերձեալ է
 զայլ յամենայն տիեզերս փորձել զամենայն
 11 բնակեալս յերեսս երկրի : * Ահա դամ վաղ-
 փաղակի , կալ զոր ունիսդ՝ զի մի՛ որ առցէ
 12 զպսակ քո : * Որ յաղթէ՝ արարից զնա սիւն
 տաճարի Աստուծոյ իմոյ , և արտաքս այլ
 մի՛ եւս ելցէ . և գրեցից ՚ի վերայ նորա զա-
 նուն Աստուծոյ իմոյ , և զանուն քաղաքի
 Աստուծոյ իմոյ՝ զնորն Երուսաղէմի , որ իջա-
 նելոց է յերկնից Աստուծոյ իմոյ . և անուն
 13 նորա նոր : * Որ ունի ականջս՝ լուսիցէ զինչ

ասէ հոգին առ եկեղեցիս : * Եւ առ հրեշ 14
 տակն Նաւորիկեայ եկեղեցւոյն գրեալ . այս-
 պէս ասէ ամէնն՝ վկայն հաւատարիմ և ճշշ-
 մարիտ , սկիզբն սկզբան արարածոց Աստու-
 ծոյ : * Գիտեմ զգործս քո՝ զի ոչ ցուրտ ես՝ 15
 և ոչ ջերմ . պարտ էր քեզ ցուրտ լինել՝ և
 կամ ջերմ : * Այլ դու գաղջ ես՝ և ոչ ջերմ՝ 16
 և ոչ ցուրտ , հանդերձեալ ես փսխիլ ՚ի
 բերանոյ իմմէ : * Զի ասես . մեծասունն էի՝ 17
 և մեծացայ , և ոչ իւրք կարօտ եմ . և ոչ
 գիտես՝ եթէ դու ես ողորմելի և հեղգ և
 աղքատ՝ մերկ և կոյր : * Արդ՝ ես խորհրդ- 18
 դակից եղէց քեզ , առ գնեա յինէն ոսկի
 փորձեալ ՚ի հրոյ՝ զի մեծացիս , և հան-
 դերձս սպիտակս՝ զի զգեցցիս , զի մի՛ երե-
 ւեսցի անվայելչութիւն մերկութեան քս .
 և դիր դեղ յաչս քո՝ զի տեսցես : * Ես՝ 19
 զոր սիրեմ , յանդիմանեմ և խրատեմ . նա-
 խանձեա այժմ , և ապաշխարեա : * Ահա 20
 լասիկ գամ ես առ դուրս և բախեմ . եթէ
 ոք լուիցէ ձայնի իմում՝ և բանայցէ զդը-
 րունսն , մտից առ նա և ընթրիս արարից
 առ նա , և նա ընդ իս : * Ար յաղթէ տաց 21
 նմա նստել ընդ իս յաթոռ իմ , որպէս և
 ես յաղթեցի՝ և նստայ յաթոռ հօր իմոյ :
 * Ար ունիցի ականջս՝ լուիցէ զինչ ասէ հո- 22
 գին առ եկեղեցիս :

ԳԼ. Դ.

- 1 Աւ յետ այսր ամենայնի տեսի՝ և ահա
 գրուեք երկնից բացեալ էին, և ձայն փո-
 ղոյն առաջնոց զոր լուայ՝ խօսէր ընդ իս և
 ասէր. եւ այսր և ցուցից քեզ՝ զինչ լինելոց
 2 և յասպա ժամանակս : * Աւ ժամանեալ յիս
 հողի, և տեսի աթոռ մի՝ զի կայր յերկինս :
 3 * Աւ ՚ի վերայ աթոռոյն նստէր նման տեսլեան
 4 ականց յասպուոյ և սարդիոնի : * Աւ քահա-
 նայք շուրջ զաթոռոյն նմանք տեսլեան
 զմրիտի, և շուրջ զաթոռոյն աթոռք քսան
 և չորք, և ՚ի վերայ աթոռոյն նստէին քսան
 և չորք երկցուեք՝ զգեցեալ հանդերձս սպի-
 տակս, և ՚ի գլուխս իւրեանց սլասկս ոսկիս :
 5 * Աւ յաթոռոյ անտի ելանէին փայլատակ-
 մուեք և ձայնք և որոտմուեք, և եօթն զամ-
 բարք հրոյ բարբոքելոյ առաջի աթոռոյն, որ
 6 են եօթն հողիքն Աստուծոյ : * Աւ էր ա-
 ռաջի աթոռոյն ծով ապակեղէն՝ նման սպի-
 տակութեան սառին, և ՚ի մէջ աթոռոյն
 չորք կենդանիք՝ և լի էին աչօք առաջոյ և
 7 յետոյ : * Աւ էր կենդանին առաջին նման
 սուխուժու, և երկրորդ կենդանին նման զուա-
 բակի, և երրորդ կենդանին ունէր երես
 մարդոյ, և չորրորդ կենդանին նման արծւոյ
 8 թռուցելոյ : * Աւ չորից կենդանեացն էին
 միոյ միոյ ՚ի նոցանէ վեց թեւք շուրջանակի

և 'ի ներքոյ լի էին աչօք , ոչ հանգչէին՝ ոչ
 զտիւ և ոչ զգիշեր՝ ասելով . սուրբ , սուրբ ,
 սուրբ , տէր Աստուած ամենակալ՝ որ էն և
 ես , և որ գալոց ես : * Եւ յորժամ տային
 կենդանիքն փառս և պատիւ և գոհութիւն
 նստելոյն 'ի վերայ աթոռոյն՝ կենդանւոյն
 յաւիտեանս յաւիտենից , (* անկանէին քսան 10
 և չորք երիցունքն առաջի նստելոյն յաթոռ ,
 և երկիրպագանէին կենդանւոյն յաւիտեա-
 նրս յաւիտենից .) և դնէին զպսակս իւր-
 եանց առաջի աթոռոյն ասելով , * արժանի
 ես տէր Աստուած մեր սուրբ՝ առնուլ փառս
 և պատիւ և զօրութիւն , զի դու ստեղծեր
 զամենայն . և 'ի կամելն քո ստեղծան՝ և
 կան հաստատուն :

ԳԼ . Ե .

Եւ տեսի 'ի ձեռս աջոյ՝ որ նստեր 'ի
 վերայ աթոռոյն՝ գիրք գրեալ ներքոյ և ար-
 տաքոյ , և կնքեալ եօթն կնքով : * Եւ տե-
 սի հրեշտակ մի զօրաւոր՝ զի քարոզէր 'ի
 ձայն մեծ . ո՞ն է արժանի բանալ զգիրքս՝ և
 լուծանել զկնիք նորա : * Եւ ոչ ոք կարէր՝
 ոչ 'ի յերկինս և ոչ յերկիր և ոչ 'ի ներքոյ
 երկրի՝ բանալ զգիրքն , զի ոչ տեսին զնա :
 * Եւ ես լայի ուժգին՝ զի ոչ ոք գտաւ
 արժանի բանալ զգիրքն և հայել 'ի նա : * Եւ
 մի յերիցանցն ասէ ցիս . մի՛ լար , ահաւա-

- սիկ յաղթեաց առիւծն յազգէն Յուդայ
 յարմատոյն Դաւթի՝ բանալ զգիրքն՝ և լու-
 6 ծանել զեօթն կնիքսն նորա : * Եւ տեսի ՚ի
 մէջ ասթուոյն և ՚ի մէջ չորից կենդանեացն՝
 և ՚ի մէջ երիցանոցն գառն կայր զենեալ, որ
 ունէր եօթն եղջիւրս՝ և աչս եօթն, որ են
 եօթն հոգիք Աստուծոյ՝ որ են առաքեալ
 7 ընդ ամենայն երկիր : * Եւ եկն ընկալա-
 յաջոյ ձեռանել նորա՝ որ նստէր ՚ի վերայ ա-
 8 թսուոյն : * Եւ յորժամ առ զգիրն, չորք
 կենդանիքն և քսան և չորք երիցունքն ան-
 կանելին առաջի գառինն, և ունէին իւրա-
 քանչիւր քնար՝ և բուրվառ ոսկի լի խնկով,
 9 որ է աղօթք սրբոյն : * Եւ օրհնէին երգս
 նորս և ստեփն, արժանի ես առնուլ զգիրդ՝
 և բանալ զկնիք դորա, զի զենար՝ և զնե-
 ցեր զմեզ Աստուծոյ արեամբդ քով յամե-
 նայն աղղաց և ՚ի լեզուաց և ՚ի ժողովոց
 10 հեթանոսաց : * Եւ արարեր զսոսա Աստու-
 ծոյ մերոյ թաղաւորս և քահանայս՝ թաղա-
 11ւորել ՚ի վերայ երկրի : * Եւ տեսի, և լը-
 ւաց զձայն հրեշտակաց բաղմաց որք կային
 շուրջ զաթսուոյն և զչորիւք կենդանեօքն և
 զքահանայիւքն, և էր թիւն նոցա՝ բիւրք
 12 բիւրուց և հազարք հազարաց : * Ասեին ձայ-
 նիւ մեծաւ, արժան է գառնդ զենեալ
 առնուլ զմեծութիւն և զխնաստութիւն և
 զզօրութիւն և զպատիւ և զփառս և զօրհ-
 13 նութիւն : * Եւ ամենայն արարածք՝ որ են

յերկինս և յերկրի և 'ի ծովու և որ 'ի նոսա՝ լուայ զի ասէին . որ նստի յաթոռն՝ և գառնն օրհնեալ բարձրացեալ և փառաւորեալ յաւիտեանս յաւիտենից : * Եւ չորք 14 կենդանիքն ասէին , ամէն . և երիցունքն անկանէին առաջի նորա և երկիրպագանէին :

ԳԼ. Զ.

Եւ տեսի զի եբաց զմին 'ի կնքոցն , և 1 լուայ 'ի միոյ 'ի չորից կենդանեացն իբրեւ զձայն որոտման՝ զի ասէր՝ թէ գամ : * Եւ 2 տեսի՝ և ահա ձի սպիտակ , և որ հեծեալն էր 'ի նմա՝ ունէր աղեղն . և տուաւ նմա պսակ , և եկն յաղթողն՝ զի յաղթեսցէ : * Եւ յորժամ եբաց զկնիքն երկրորդ , լուայ 3 յերկրորդ կենդանւոյն՝ զի ասէր . գամ : * Եւ ել այլ ձի կարմիր . և որ հեծեալն էր 4 'ի վերայ նորա՝ տուաւ նմա առնուլ զխաղաղութիւն յերկրէ , զի զմիմեանս զենցեն . և տուաւ նմա սուր մի մեծ : * Եւ յորժամ 5 եբաց զկնիքն երրորդ՝ լուայ յերրորդ կենդանւոյն՝ զի ասէր՝ թէ գամ . և տեսի՝ և ահա ձի սեաւ , և որ նստեալն էր 'ի վերայ նորա ունէր կշիռք 'ի ձեռին իւրում : * Եւ 6 լուայ ձայն 'ի միջոյ չորից կենդանեացն . կապիճ մի ցորեան՝ դենարի միոջ , և երեք կապիճ գարի՝ դենարի միոջ . և ձէթ և գինի մի վնասեսցեն : * Եւ յորժամ եբաց զկնի- 7

- քրն չորրորդ , լուսայ ձայն ՚ի չորրորդ կեն-
 8 դանուոյն՝ զի ասէր՝ թէ դամ : * Նւ տեսի
 և ասա ձի շտուս , և որ նստէրն ՚ի վերայ՝
 ունէր զմահ , և դժոխք երթային զհետնու-
 րա , և տուա նմա իշխանութիւն չորրորդ
 մասին աշխարհի՝ սատակել սրով և սովով և
 9 մահուամբ՝ և գազանօք երկրի : * Նւ յոր-
 ժամ երայ զկնիքն հինգերորդ՝ տեսի ՚ի
 ներքոյ սեղանոյն զհողիս ամենայն մարդկան
 զենեալ վասն բանին Աստուծոյ՝ և վասն
 10 վկայութեան նորա զոր ունէին : * Արք ասէ-
 ին ՚ի ձայն մեծ , մինչև յերբ տէր սուրբ
 և ճշմարիտ՝ ոչ դատիս , և խնդրես զվրէժ
 11 արեան մերոյ ՚ի բնակչաց երկրի : * Նւ տը-
 ւա նոցա արկանելիս սպիտակս , և ասա-
 ցա նոցա զի հանդիցեն փոքր մի ժամա-
 նակ , մինչև լցցին ծառայակիցք նոցա և եղ-
 բարք նոցա՝ որք հանդերձեալ են կատարիլ
 12 իբրև զնոսա : * Նւ տեսի յորժամ երայ ըզ-
 կնիքն վեցերորդ՝ եղև շարժումն մեծ ,
 և արեգակն եղև սեալ իբրև զկապերտ
 այծեայ , և լուսինն բոլորովին եղև արիւն :
 13 * Նւ աստեղք երկնից թօթափեցան ՚ի յեր-
 կիր , որպէս տերև թղենուոյն զի ուժգին
 14 շարժիցի ՚ի հողմոյ : * Նւ երկին իբրև ըզ-
 մագողաթեայ գիրս գալարէր , և ամենայն
 լերինք և կղզիք ՚ի տեղոյ իւրեանց շարժե-
 15 ցան : * Նւ թաղաւորք երկրի և իշխանք՝
 հաղարասպետք և մեծամեծք և զօրաւորք՝

և ամենայն ծառայք և ամենայն ազատք
 թագուցին զինքեանս յայրս և 'ի ծերայս
 վիմաց : * Եւ ասէին լերանց՝ թէ անկերուք 16
 'ի վերայ մեր , և ցբլուրս՝ թէ ծածկեցէք ըզ
 մեզ : * Զի եկն օր մեծ բարկութեան նո. 17
 րա . և ո՞վ կարէ կալ առաջի նորա :

ԳԼ. Է.

Եւ յետ այնորիկ տեսի չորս հրեշտակս՝ 1
 զի կային 'ի չորս անկիւնս երկրի . և ունէին
 զչորս հողմս երկրի՝ զի մի՛ շնչեացէ հողմ՝ 'ի
 վերայ երկրի , և մի՛ 'ի ծովու՝ և մի՛ 'ի ծա- 2
 ուրս : * Եւ տեսի այլ հրեշտակ՝ զի ել յա-
 րեւելից , և ունէր զկնիք Աստուծոյ կեն-
 դանուոյ , և աղաղակեաց ձայնիւ մեծաւ առ
 չորս հրեշտակսն՝ որոց առեալ էր իշխանու-
 թիւն ասպականել զերկիր և զծով : * Եւ ա- 3
 սէր . մի՛ մնասէք երկրի՝ մի՛ ծովու՝ մի՛ ծա-
 ուոց , դադարեցէք մինչեւ կնքեցից զծա-
 ոայս Աստուծոյ իմոյ 'ի ճակատս նոցա : * Եւ 4
 լուայ զթիւ կնքելոցն՝ հարիւր քառասուն և
 չորք հազար կնքեալք յազգէ որդւոցն իս-
 րայելի : * Յազգէն Յուդայ՝ երկոտասան հա- 5
 զար կնքեալ : Յազգէն Ռուբէնի՝ երկոտա-
 սան հազար կնքեալ : Յազգէն Գադայ՝ եր-
 կոտասան հազար կնքեալ : * Յազգէն Ասերայ՝ 6
 երկոտասան հազար կնքեալ : Յազգէն Նեփ-
 թաղիմայ՝ երկոտասան հազար կնքեալ :

- Յազգէն Մանասէի՝ երկոտասան հազար կընք-
 7 եալ : * Յազգէն Շմաւոսի՝ երկոտասան հա-
 զար կնքեալ : Յազգէն Ղեւեայ՝ երկոտասան
 հազար կնքեալ : Յազգէն Խաչքարայ՝ երկոտա-
 8 սան հազար կնքեալ : * Յազգէն Զարուղոնի՝
 երկոտասան հազար կնքեալ : Յազգէն Յով-
 սեփայ՝ երկոտասան հազար կնքեալ : Յազ-
 գէն Քենիամենի՝ երկոտասան հազար կընք-
 9 եալ : * Եւ յետ այսորիկ տեսի՝ և ահա ժո-
 ղովուրդ բազում որոց ոչ գոյր թիւ , յա-
 մենայն հեթանոսաց և յամենայն ազգաց
 և յամենայն լեզուաց և յամենայն ժողովըր-
 դոց , որք կային առաջի աթոռոյն և առա-
 ջի դառինն՝ արկեալ զիւրեամբք հանդերձս
 սպիտակս , և արմաւենիս ՚ի ձեռս իւրեանց :
 10 * Ազադակէին ՚ի ձայն մեծ՝ և ասէին . փրը-
 կու թիւն Աստուծոյ մերոյ՝ որ նստի ՚ի վե-
 11 րայ աթոռոյն , և դառինն : * Եւ ամենայն
 հրեշտակք կային շուրջ զաթոռոսն և զերի-
 ցամբքն և զչորիւք կենդանեօքն , և անկա-
 նէին յերեսս առաջի աթոռոյն՝ և երկիր-
 12 սպառանէին Աստուծոյ , * ասելով . ամէն .
 օրհնութիւն և փառք և իմաստութիւն և
 գոհութիւն և սրտիւ և զօրութիւն և շը-
 նորհք տեսան Աստուծոյ մերոյ՝ յաւիտեա-
 13 նրս յաւիտենից . ամէն : * Եւ ասէ զիս մի
 յերկայանց անտի . սոքա որ զգեցեալս են
 զհանդերձս սպիտակս՝ զիւր են՝ և կամ ուս-
 14 տի՞ դան : * Եւ ասացի զնա . տէր՝ դու գի-

տես : և ասէ ցիս . սորա են՝ որ գան 'ի վըշ-
տաց մեծաց , և լուացին զարկանելիս իւր-
եանց՝ և սպիտակացուցին արեամբ գառի-
նըն : * Վասն այնորիկ են առաջի աթոռոյն 15
Աստուծոյ՝ և պաշտեն զնա զաիւ և զգիշեր
'ի տաճարի նորա . և որ նստի 'ի վերայ ա-
թոռոյն՝ բնակեալ է 'ի նոսա : * Ոչ քաղցի 16
ցեն և ոչ ծարաւիցեն . և ոչ որ մեղիցէ նո-
ցա՝ ոչ արեգակն և ոչ տօթ : * Եւ գառ 17
նըն 'ի միջոյ աթոռոյն իւրոյ հովուեսցէ ըզ
նոսա , և առաջնորդեսցէ նոցա 'ի կենաց
աղբիւր ջրոյ կենդանւոյ . քանզի եհատ
Աստուած զամենայն արտօսը յերեսաց նոցա :

ԳԼ . Ը .

Եւ յորժամ եբաց զկնիքն եօթներորդ՝ 1
եղեւ լուսթիւն յերկինս՝ որպէս կէս ժա-
մու : * Եւ տեսի հրեշտակս եօթն , որ ա- 2
ռաջի Աստուծոյ կային , և տուաւ նոցա եօ-
թըն վողս : * Եւ այլ հրեշտակ եկն եկաց 3
առ սեղանն , և ունէր խնկանոց ոսկի . և
տուաւ նմա խուճկ բազում , զի մատուցէ
զաղօթս ամենայն սրբոց 'ի վերայ ոսկեղէն
ոեղանոյ առաջի աթոռոյն : * Եւ ել ծուխ 4
խնկոցն աղօթք սրբոցն 'ի ձեռաց հրեշտա-
կացն առաջի Աստուծոյ : * Եւ ելից հրեշ- 5
տակն զխնկանոցն 'ի հրոյ սեղանոյն՝ և արկ
զնա յերկիր . և եղեւ որոտումն և ձայնք

- 6 և փայլատակումն և շարժումն մեծ : * Նւ
 եօթն հրեշտակքն որ ունեին եօթն փողոս՝
 պատրաստեցին զինքեանս առ ՚ի հարկանել :
- 7 * Նւ առաջին հրեշտակն և հար զփողն , և
 եղև կարկուտ և հուր և արիւն խառնեալ
 և անկաւ յերկիր , և զերրորդ մասն երկ-
 ընդ արեաց , և զերրորդ մասն ծառոց այ-
 րեաց , և զամենայն դարար խոտոց այրեաց :
- 8 * Նւ երկրորդ հրեշտակն փողեաց , և իր-
 բեւ զլեռան մի մեծ հրդեհեալ անկաւ ՚ի
 ծով , և եղև երրորդ մասն ծովու արիւն .
- 9 * և աստակեցաւ երրորդ մասն լուղակաց ,
 և ունեւ որ շունչ կենդանի՝ աստականեցաւ .
 (եւ երրորդ մասն նաւուց ընկղմեցաւ :)
- 10 * Նւ երրորդ հրեշտակն փողեաց , և անկաւ
 յերկնից աստղ մի մեծ՝ բոլբոլեալ իբրև
 զղամբար , և անկաւ յերրորդ մասն դետոց
 և արեւոց , * և էր անուն աստեղն դառ-
 նու թիւն . և բաղումք մեռան ՚ի դառնու-
- 12 թենե ջուրցն : * Նւ չորրորդ հրեշտակն
 փողեաց , և վիրաւորէր երրորդ մասն ա-
 րեգական՝ և երրորդ մասն լուսնի՝ և եր-
 րորդ մասն աստեղաց . և խաւարէր երրորդ
 մասն նոցա , և երրորդ մասն դիշերոց նոցն-
- 13 սկս : * Նւ տեսի՝ և լուսայ ձայն հրեշտա-
 կի թուուցելոյ ՚ի մէջ երկնից՝ զի ասէր ՚ի
 ձայն մեծ , վայ՛ վայ՛ վայ՛՝ որ բնակեալ են
 յերկրի . յորժամ վնիցի ձայն երկցն ևս
 փողոց , զոր կամիցին հրեշտակքն հարկանել :

ԳԼ. Թ.

Եւ հինգերորդ հրեշտակն փողէր . և 1
 տեսի զի աստղ մի անկաւ յերկնից , և տը-
 ւաւ նմա բանալի գբոյն անդնդոց . * Եւ 2
 ելանէր ծուխ 'ի գբոյն որպէս զծուխ հնոցի
 մեծի . և խաւարեցաւ արեգակն և օդք :
 * Եւ 'ի գբոյն ելանէր մարախ 'ի յերկիր . 3
 և տուաւ նոցա իշխանութիւն իբրև զխայ-
 թոցս կարճի . * և ասացաւ նոցա՝ զի մի մե- 4
 ղիցեն խոտոյ երկրի և մի ամենայն ծառոց ,
 բայց միայն մարդոց երկրայնոյ , որ ոչ ու-
 նիցին զկնիք 'ի վերայ ճակատու իւրեանց :
 * Եւ տուաւ նոցա հրաման՝ զի մի սպանա- 5
 նիցեն զնոսա , այլ չարչարեացեն զնոսա ամի-
 սրս հինգ . և չարչարանք նոցա իբրեւ ըզ
 խայթոցս կարճի՝ որ հարկանիցէ զմարդ :
 * Եւ յաւուրսն յայնոսիկ խնդրեացեն մար- 6
 դիկ զմահ՝ և մի գտցեն . և ցանկան մեռա-
 նել՝ և փախիցէ 'ի նոցանէ մահ : * Եւ նը- 7
 մանութիւն մարախոյն , նմանութիւն ձիոյ
 պատրաստելոյ 'ի պատերազմ . և 'ի վերայ
 գլխոց նոցա իբրև զպսակ՝ նմանեալ ոսկւոյ .
 և երեսք նոցա իբրեւ զերեսս մարդոց .
 * և հերք նոցա իբրեւ զհերս կնոջ . և ասա- 8
 մունք նոցա իբրեւ զառիւծու : * Եւ ունէ- 9
 ին զրահս իբրեւ զզրահս երկաթի . և ձայն
 թեւոց նոցա իբրեւ զձայն կառավար ձիոց
 բազմաց՝ որ արշաւեն 'ի պատերազմ : * Եւ 10

- ունեին ազիս ըստ նմանութեան կարճի .
 և խայթոց յազիս նոցա . և ունեին իշխա-
 նութիւն շարշարել զմարդիկ ամիսս հինգ :
 11 * Եւ ունեին թագաւոր ՚ի վերայ իւրեանց
 զհրեշտակն զժոխոց . և անուն նորա եր-
 րայեցերէն՝ Աղբադոն , որ կոչի ՚ի հայ բար-
 12 բառ՝ կորուստ : * Ահաւասիկ վայ մի էանց ,
 13 և վայք երկու գալոց են : * Եւ վեցերորդ
 հրեշտակն հարկանէր զփողն . և լուայ ձայն
 ՚ի չորից կենդանեացն՝ որ էին առաջի սե-
 14 զանոյն Աստուծոյ . * զի ասէր ցհրեշտակն
 վեցերորդ՝ որ ունէր զփողն . լոյճ զչորս հը-
 րեշտակսն զկապեալս ՚ի վերայ գետոյն Նփ-
 15 բատայ : * Եւ լուծան չորս հրեշտակքն՝
 պատրաստեալք ՚ի ժամ և յօր և յամիս և
 ՚ի տարի , զի սպանցեն զերրորդ մասն մարդ-
 16 կան : * Եւ համարք հեծելոց զօրաց նոցա՝
 բիւրք բիւրուց՝ և հազարք հազարաց՝ լուայ
 17 զթիւ նոցա : * Եւ տեսի ձիս ՚ի տեսլեանն ,
 և հեծեալս ՚ի նոսա՝ որք ունեին զբահս հը-
 րեղէնս , և յակինթս հրդեհեալս ծծմբով .
 և զլուխք ձիոցն իրբև զզլուխս առիւծուց ,
 և ՚ի բերանոց նոցա հուր ելանէր՝ և ծուխ
 18 և ծծումբ : * Եւ ՚ի հարուածոցս յայսցա-
 նէ մեռաւ երրորդ մասն մարդկան՝ ՚ի հը-
 րոյն և ՚ի ծխոյն և ՚ի ծծմբոյն , որ ելանէր ՚ի
 19 բերանոց նոցա : * Զի իշխանութիւն ՚ի բե-
 րանս է նոցա՝ և յազիս նոցա՝ և ազիք նո-
 ցա նմանութիւն օձի . և ունեին զլուխք .

որով սատակէին զանիրաւս : * Եւ այլք 'ի 20
մարդկանէ որ ոչ մեռան 'ի հարուածոցս
յայսցանէ , ոչ ապաշխարեցին և ոչ դարձան
'ի գործոց ձեռաց իւրեանց , յերկրապագու-
թեանէ դիւաց և կռոց յսկեղինաց և յար-
ծաթեղինաց՝ և 'ի պղնձոյ և 'ի քարէ և 'ի
փայտէ , որք ոչ տեսանել կարեն՝ և ոչ լը-
սել և ոչ գնալ . * և ոչ ապաշխարեցին 'ի 21
մարդասպանութեանէ՝ և 'ի դեղատուութե-
անէ , և 'ի պռունկութեանէ և 'ի գողութեանէ
իւրեանց :

ԳԼ. Ժ.

Եւ տեսի այլ հրեշտակ զօրաւոր՝ զի ի 1
ջանէր յերկնից , և զգեցեալ էր ամպ՝ և
ծիածան 'ի գլուխ նորա . և երեսք նորա իբ-
րեւ զարեգակն , և ոտք նորա որպէս սիւն
հրոյ : * Եւ ունէր 'ի ձեռին իւրում գրկոյք 2
մի բացեալ . և եղ զոտն իւր զաջ 'ի վերայ ծո-
վու , և զձախն 'ի վերայ երկրի : * Եւ աղա- 3
ղակեաց 'ի ձայն մեծ՝ գոչեաց իբրեւ զա-
ռիւծ . և յորժամ աղաղակեաց՝ խօսեցան
եօթն որոտմունք յիւրեանց ձայնս : * Եւ 4
յորժամ խօսեցան եօթն որոտմունքն՝ կա-
մէի գրել . և լուայ ձայն յերկնից՝ զի ասէր ,
կնքեա զոր խօսեցան եօթն որոտմունքն՝ և
մի գրեր : * Եւ հրեշտակն զոր տեսի , որ 5
եղ զոտն իւր 'ի վերայ ծովու և զմիւսն 'ի

- ցամաքի, համբարձ զձեռն իւր զաջ յերկինս : * Աւերդուալ ՚ի կենդանին յաւիտեանից՝ որ հաստատեաց զերկինս և որ ՚ի նմա, և զերկիր և որ ՚ի նմա. զի ոչ եւս կայ այլ ժամանակ : * այլ յաւուրս ձայնի եօթներորդ հրեշտակին՝ յորժամ հարցէ զփողն, կատարեսցի խորհուրդն Աստուծոյ՝ որ աւետարանեցաւ ՚ի ձեռն ծառայից իւրոց մարդարեւիցն : * Եւ ձայնն զոր լուայ յերկնից՝ դարձեալ խօսեցաւ ընդ իս՝ և ասէ. երթառ զգրկոյսն՝ զոր ունի հրեշտակն բացեալ ՚ի ձեռն իւրում, և կայ ՚ի վերայ ծովու և ցամաքի : * Եւ ես երթեալ առ հրեշտակն խնդրեցի ՚ի նմանէ, և ասէ ցիս, առ դաս և կեր զգոյն, և դառնասցի յորովայն քո. այլ ՚ի բերան քո է քաղցր իբրեւ զմեղր : * Եւ առ ի զգրկոյսն բացեալ ՚ի հրեշտակէն՝ և կլայ զնա, և եր ՚ի բերան իմ որպէս մեղր. և յորժամ կերայ, դառնացաւ որովայն իմ : * Եւ ասէ ցիս. հասանէ քեզ դարձեալ մարդարեւանալ ՚ի ժողովուրդս՝ և ՚ի հեթանոսս և ՚ի լեզուս և ՚ի թաղաւորս երկրի :

ԳԼ. ԺԱ.

- 1 Եւ առաւ ինձ եղէզն նման դաւազանի, և կայր հրեշտակն՝ և ասէր ցիս. աբի և չափեա զտաճարն Աստուծոյ և զսեղանն՝ և զերկրազաղուսն որ ՚ի նմա : * Եւ

զգաւ ի թն որ արտաքոյ տաճարին՝ թող զնա՝
 և մի՛ չափեր զի տուեալ է զնա հեթանոսաց .
 և զքաղաքն սուրբ կոխեացեն ամիսս քա-
 ռասուն և երկուս : * Եւ տաց երկուց վկա- 5
 յից իմոց՝ և մարգարէասցին աւուրս հազար
 երկերիւր և վաթսուն՝ զգեցեալ քուրձ :
 * Սոքա են երկու ձիթենիքն՝ և երկու ճը- 4
 րագք , որ կան առաջի Աստուծոյ յերկրի :
 * Եւ որք կամիցին մնասել նոցա , հուր ելցէ 5
 ՚ի բերանոյ նոցա՝ և կերիցէ զթշնամիս նոցա ,
 և որք կամիցին մեղանչել նոցա՝ այսպէս սա-
 տակեացին : * Սոքա ունին իշխանութիւն 6
 փակել զերկինա՝ զի մի՛ տեղացէ զաւուրս
 մարգարէութեան նոցա . և ունին իշխանու-
 թիւն ՚ի վերայ ջուրց՝ դարձուցանել զնոսա
 յարիւն , և հարկանել զերկիր յամենայն
 հարուածս՝ քանիցս անգամ և կամիցին :
 * Եւ յորժամ կատարեացեն զամենայն ա- 7
 լուրս վկայութեան իւրեանց , յայնժամ
 գազանն որ ելանէ յանդնդոց՝ տացէ ընդ
 նոսա պատերազմ , և յաղթեացէ նոցա և
 սպանցէ զնոսա : * Եւ դի նոցա անկեալ կայ- 8
 ցէ ՚ի մէջ հրապարակաց քաղաքին նոցա մե-
 ծի , որ անուանեալ կոչի ըստ հոգւոյն՝ Սու-
 դոմ և Եգիպտոս՝ ուր և տէրն նոցա խա-
 չեցաւ : * Եւ տեսցեն զնոսա ամենայն ցեղք 9
 և ժողովուրդք՝ և ամենայն լեզուք և հե-
 թանոսք , զի դի նոցա անկեալ կայցէ զերկա
 աւուրս և կէս , և ոչ տացեն թաղել ՚ի դե-

- 10 բեզմանս զսակերս նոցա : * Եւ որ բնակեալ
են յերկրի՝ ուրախ լինին և խնդան ՚ի վերայ
նոցա , մինչեւ ընծայս և պատարագս ասեալ
միսեանց . փասն զի սոքա երկոքին մարդա-
- 11 ըրս չարչարեացեն զբնակիչս երկրի : * Եւ
յետ երկց աւուրց և կիսոյ՝ հողի կենդա-
նի Սատուծոյ մտցէ ՚ի նոսա . և յարիցեն
կացցեն ՚ի վերայ ոտից իւրեանց , և ահ
և երկիւղ մեծ անկաւ ՚ի վերայ ամենե-
- 12 ցուն՝ որ սպանինն զնոսա : * Եւ լուայ զձայն
մեծ՝ որ ասէր ցնոսա . վերացիք ելէք աստ .
և վերացան ելին յերկինս ամաղովք . և տե-
- 13 սին զնոսա թշնամիք իւրեանց : * Եւ ՚ի
ժամուն յայնմիկ շարժումն մեծ եղեւ , և
ասաներորդ մասն քաղաքին ընկղմեցաւ , և
մեռան ՚ի շարժմանէն արք եօթն հազար .
և յետ այնորիկ ահ մեծ եղեւ յամենեւեան .
- 14 և փառս տային Սատուծոյ երկնաւորի : * Աւ
հաւասիկ վայն երկրորդ էանց , և վայն եր-
- 15 րորդ դարց է վաղվաղակի : * Եւ յորժամ
եօթներորդ հրեշտակն հարկանէր զփողն ,
եղեւ ձայն յերկինս՝ և ասէ . եղեւ թա-
ղաւորու թիւն ամենայն տիեզերաց տեառն
մերց՝ և Յիսուսի Քրիստոսի իւրոյ . և թա-
ղաւորեացէ ՚ի վերայ ամենայնի յաւիտեանս
- 16 յաւիտենից : * Եւ քսան և չորս երկցունքն՝
որ նստէին յաթոռս իւրեանց առաջի Աս-
տուծոյ , անկանէին ՚ի վերայ երեսաց իւր-
եանց՝ և երկիրադանէին տեառն Սատու-

ծոյ , և ասէին . * գոհանամք զքէն տէր Աս . 17
 տուած ամենակալ , որ էն և ես՝ և առեր
 զզօրութիւն քո մեծ , և թագաւորեցեր ,
 * Եւ հեթանոսք բարկացան , և եկն բար . 18
 կութիւն քո , և ժամանակ մեռելոց՝ զի դա-
 տեսցին . և տաս վարձս ծառայից քոց մար-
 գարէից , և սրբոց երկիւղածաց անուան
 քոյ՝ փոքունց և մեծամեծաց , և ապականես
 զապականիչս երկրի : * Եւ բացաւ տաճարն 19
 Աստուծոյ որ յերկինս , և երեւեցաւ տա-
 պանակն Աստուծոյ՝ ՚ի տաճարն իւր . և ե-
 ղեն փայլատակմունք և ձայնք և որոտմունք
 և շարժումն , և կարկուտ մեծամեծ :

ԳԼ . ԺԲ .

Եւ նշան մեծ երեւեցաւ յերկինս . 1
 կին մի արկեալ զիւրեւ զարեգակն , և լու-
 սին ՚ի ներքոյ ոտից նորա . և ՚ի վերայ գլու-
 խոյ նորա սասակ աստեղաց յերկոտասանից :
 * Եւ էր յղի , և ճչէր յերկնեւն , բազում 2
 վշտօք մերձ էր ՚ի ծնանել : * Եւ երեւեցաւ 3
 այլ նշան յերկինս և ահաւասիկ վիշապ մի
 մեծ հրեղէն , որոյ էին գլուխք եօթն և եղ-
 ջիւրք տասն , և ՚ի վերայ գլխոյ նորա եօթն
 խոյրք : * Եւ տուտն նորա քարչէր զերրորդ 4
 մասն աստեղաց երկնից , և արկ զնոսա յեր-
 կիր . և վիշապն կայր առաջի կնոջն որ հան-
 դերձեալ էր ծնանել , զի յորժամ ծնցի կի-

- 5 նրն զորդի իւր՝ կցել զնա վիշապն : * Եւ
 ճնաւ կիսնն արու՝ որ հանդերձեալ է հով-
 ւել զամենայն հեթանոսս գաւազանաւ եր-
 կաթեաւ : և յափշտակեցաւ որդի նորա
 6 առ Ասաուած , և առ աթոռ նորա : * Եւ
 կիսնն փախեաւ յանապատ՝ ուր էր տեղի
 նմա պատրաստեալ յԱսաուծոյ , զի կերակ-
 րեցի անդ աւուրս հազար երկերիւր և
 7 վաթսուն : * Եւ եղև պատերազմ յերկինս ,
 Միքայել և հրեշտակք իւր կռուելին ընդ
 վիշապին , և վիշապն պատերազմէր զօրօք
 8 իւրովք : * Եւ ոչ կարացին կալ ընդդէմ , և
 9 տեղի ոչ գտաւ նոցա յերկինս : * Եւ ան-
 կաւ վիշապն մեծ՝ օձն առաջին , որ ան-
 ուանեալ կոչի Յէկզղերուղ և սատանայ ,
 որ մոլորեցոյց զամենայն անկաւրս երկրի .
 10 և հրեշտակք նորա ընդ նմա անկան : * Եւ
 լուայ ձայն մեծ յերկնից՝ որ ասէր . Արդ
 եղև զօրութիւն և փրկութիւն և արքաշ-
 յութիւն Ասաուծոյ մերոյ , և իշխանութիւն
 օձերոյ նորա . զի անկաւ չարախօսն եղբարց
 մերոյ , որ չարախօսէր զնոցանէ առաջի Աս-
 11 աուծոյ զախ և զգիշեր : * Եւ նորա յաղ-
 թեցին նմա արեամբ գառիսն , և բանիւ վը-
 կացութեան նորա , և ոչ հաճեցան ընդ վի-
 12 շապն մինչև ՚ի մահ : * Վասն այսորիկ ուշ-
 բախ լիցին երկինք՝ և ամենայն՝ որ բնակ-
 եալ են ՚ի նմա : Վայ երկրի և ծովու՝ զի
 անկաւ բանաարկուն առ ձեզ , որ ունի ըզ

ցասումն բազում, և կացցէ առ սակաւ մի
 ժամանակս : * Եւ յորժամ ետես վիշապն 13
 թէ անկաւ յերկիր, զհետ եղեւ կնոջն՝ որ
 ծնաւ զմանուկն արու : * Եւ տուաւ կնո- 14
 ջրն երկու թելք արծուոյ մեծի՝ զի թռիցէ
 յանապատ 'ի տեղի իւր . ուր կերակրէր
 անդ ժամանակ և ժամանակս և կէս ժամա-
 նակի՝ յերեսաց օձին : * Եւ եհեղ օձն 'ի բե- 15
 րանոյ իւրմէ զհետ կնոջն ջուր՝ զի ընկզմեա-
 ցէ զնա : * Եւ օգնեաց երկիր կնոջն, և ե- 16
 բաց երկիր զբերան իւր և եկուլ զջուրն՝
 զոր եհեղ վիշապն 'ի բերանոյ իւրմէ : * Եւ 17
 ցասեաւ վիշապն ընդ կնոջն, և գնաց սա-
 տերազմել ընդ այլ զաւակս նորա՝ որք սա-
 հէին զսատուիրանս Աստուծոյ . և ունէին
 զվկայութիւնն Յիսուսի : * Եւ կաց 'ի վերայ 18
 աւազոյ ծովու :

ԳԼ. ԺԳ.

Եւ տեսի զի ելանէր 'ի ծովէն գազան . 1
 եւ ունէր գլուխս եօթն՝ եւ եղջիւրս տա-
 սըն . եւ 'ի վերայ եղջերաց նորա տասն
 խոյր, եւ 'ի վերայ գլխոյ նորա անուն հայ-
 հոյութեան : * Եւ գազանն զոր տեսի՝ նը- 2
 ման ընծու, եւ ոտք նորա իբրեւ զարջու,
 եւ բերան նորա որպէս զառիւծու, եւ ետ
 նմա վիշապն զզօրութիւն իւր՝ եւ զաթու-
 իւր եւ զիշխանութիւն մեծ : * Եւ մի 'ի 3

- գլխաց նորա վիրաւորեալ էր ՚ի մահ, եւ
 վեր մահումն նորա սղջանայր: Եւ զարմա-
 ցաւ ամենայն երկիր ընդ գաղանն, զի եւ նմա
 4 վիշապն զթագաւորութիւն իւր: * Եւ եր-
 կիրադադին վիշապին՝ որ եւ զիշխանութիւնն
 գաղանին, եւ ասէին. ո՞վ իցէ նման գա-
 ղանիս. կամ ո՞վ կարիցէ պատերազմել ընդ
 5 դմա: * Եւ տուաւ նմա բերան խօսել զմե-
 ծամեծս եւ զհայհոյութիւն. եւ տուաւ
 նմա իշխանութիւն զամիսս քառասուն եւ
 6 երկու: * Եւ երաց զբերան իւր հայհոյու-
 թեամբ առ Աստուած, եւ հայհոյեաց զա-
 նուն նորա՝ եւ զխորանն նորա, եւ զերկ-
 7 նային խորանն: * (Եւ տուաւ նմա իշխա-
 նութիւն ասնել պատերազմ ընդ սուրբս՝
 եւ յաղթել նոցա.) եւ տուաւ նմա իշխա-
 նութիւն ՚ի վերաց ամենայն ազգաց եւ լեզ-
 8 ուաց եւ ժողովրդոց: * Զի երկիրադանի-
 ցեն նմա ամենայն որ բնակեալ են ընդ ե-
 րեսս երկրի. որոց ոչ են գրեալ անուանք
 նոցա ՚ի գալրութիւն կենաց դառինն զենից
 9 ՚ի սկզբանէ աշխարհի: * Այլ ունին ականջս
 10 լսելոյ՝ լուիցեն: * Զի են ոմանք՝ որք ՚ի գե-
 րութեան վարեացին, եւ են ոմանք՝ որ սրով
 մեռցին, եւ են ոմանք՝ որ անձամբ զանձինս
 սպանանեն, աստ է համբերութիւն եւ հա-
 11 ւատ սրբոց: * Եւ տեսի այլ գաղան՝ զի ե-
 լաներ յերկրի, եւ ունէր եղջիւրս երկու
 նման դառինն. եւ խօսէր իբրեւ զվիշապն:

* Եւ զիշխանութիւն զամենայն զառաջնոյ 12
 գազանին գործէր առաջի նորա . և առնէր
 զերկիր և զամենայն բնակիչս նորա՝ զի եր-
 կիրպագանիցեն գազանին առաջնոյ՝ մինչեւ
 ողջասցի վէր մահու նորա : * Եւ առնէր նը- 13
 շանս բազումս , եւ տայր հրոյ իջանել յերկ-
 նից յերկիր՝ առաջի մարդկան : * Եւ մորս 14
 բեցուցանէր զորս բնակեալ են յերկիր՝ նը-
 շանօքն որ տուեալ են 'ի ձեռս նորա՝ առ-
 նել առաջի գազանին . առեն ցնա բնակիչք
 երկրի . արա՛ զպատկեր գազանին , որ 'ի վի-
 րաց սրոյն եկեաց : * Եւ տուաւ նմա իշխա- 15
 նութիւն , զի տացէ հոգի պատկերի գա-
 զանին , և զի խօսեսցի պատկերն . եւ եր-
 կիրպագցեն նմա ամենայն բնակիչք երկրի .
 եւ որ ոչ պագցէ երկիր պատկերի գազա-
 նին , սպանցէ զնա : Եւ արասցէ զամե-
 նայն՝ փոքունս եւ զմեծամեծս եւ զմեծա-
 տունս եւ զազատս եւ զաղքատս եւ զծա-
 ուայս , զի տացէ նոցա դրոշմ յաջու ձեռին՝
 'ի վերայ ճակատու նոցա : * Եւ ոչ ոք կա- 16
 րասցէ գնել եւ վաճառել՝ եթէ ոչ ունիցի
 զդրոշմ գրոյն՝ եւ զանուն գազանին եւ ըզ-
 թիւ անուան նորա : * Աստ է իմաստութիւն . 17
 որ ունի միտս՝ համարեսցի զթիւ գազանին .
 թիւ եղեալն մարդոյ , եւ թիւ անուան նո-
 րա է այս . վեց հարիւր վաթսուն եւ վեց :

ԳԼ. ԺԴ.

- 1 Եւ տեաք՝ եւ ահա գառն կայր ՚ի վերայ լերինն Սիուֆնի . եւ ընդ նմա հարիւր քառասուն եւ չորս հազարք , որ ունեին զանուն նորա՝ եւ անուն հօր նորա գրեալ ՚ի վերայ
- 2 ճակատուց նոցա : * Եւ լուայ ձայն յերկնից՝ որպէս զձայն ջուրց բազմաց՝ եւ ձայն որոտման մեծի . եւ լուայ իբրև զձայն գքնարահարաց , զի հարկանեին գքնարս իւրեանց :
- 3 * Եւ երգեին զերգս նորա առաջի աթոռոյն՝ եւ առաջի չորից կենդանեացն՝ եւ առաջի երկնացանցն . եւ ոչ որ կարէ գիտել զերգս նոցա՝ բայց միայն հարիւր քառասուն եւ չորս հազարքն , որք ազատեալ են յերկրէ :
- 4 * Սոքա են՝ որք ընդ կանայս ոչ խառնակեցան , եւ են կուսանք , սոքա զկնի երթման գառինն՝ ուր եւ երթիցէ . սոքա ընտրեցան ՚ի մարդկանէ առաջի Աստուծոյ եւ գառինն :
- 5 * Եւ ՚ի բերան նոցա ոչ գտաւ սուտ՝ զի անբիծք են :
- 6 * Եւ տեաք այլ հրեշտակ թռուցեալ ՚ի մէջ երկնից . եւ ունէր աւետիս յաւիտեանս կան՝ աւետարանել ամենայն ազգաց եւ լեզուաց՝ որ բնակեալ են յերկրի :
- 7 * Եւ ասէր ՚ի ձայն մեծ . Երկերուք յԱստուծոյ՝ եւ տուք փառս նմա , զի եկն ժամ դատատաննի նորա . եւ երկիրսզապէք արարչին երկնի
- 8 եւ երկրի եւ ծովու եւ աղբերաց ջուրց : * Եւ այլ հրեշտակ երկրորդ գայր զհետ նորա եւ

ասէր . Անկաւ անկաւ Բաբելոն մեծն՝ 'ի
 գինւոյ արբեցութենէ՝ 'ի ցասմանէ՝ 'ի պո-
 ռընկութենէ իւրմէ . որ արբեցոյց զամե-
 նայն հեթանոսս : * Եւ այլ հրեշտակ եր- 9
 ռորդ գայր զհետ նոցա՝ և 'ի ձայն մեծ ա-
 սէր . Ով ոք երկրպագեաց գազանին և պատ-
 կերի նորա՝ և կամ զդրոշն նշանի նորա առ
 'ի ճակատ իւր՝ և կամ 'ի վերայ աջու ձե-
 ուին իւրոյ , * այնպիսի արբցէ 'ի բաժակէ 10
 ցասմանն Աստուծոյ՝ արկելոյ յանապակէ
 բարկութեան բաժակին , և տանջեոցի հը-
 րով և ծծմբով առաջի Աստուծոյ և գառի-
 նրն : * Եւ ծուխ նոցա ելցէ յաւիտեանս 11
 յաւիտենից . և ոչ ունին հանգիստ՝ որք եր-
 կիրպագին գազանին 'ի տուէ և 'ի գիշերի .
 և որք երկիրպագին պատկերին , և առին
 զդրոշմ և զանուն նորա : * Եւ համբերու- 12
 թիւն սրբոցն աստ է . այս՝ որք պահեն ըզ
 պատուիրանս Աստուծոյ , և հաւատս Յի-
 սուսի : * Եւ լուայ ձայն յերկնից՝ որ ասէր 13
 ցիս . գրեա , երանի մեռելոցն՝ որք 'ի տէր
 ննջեցին . այժմիկ վաղվաղակի զայս ասէ հո-
 գին , քանզի հանգեան յաշխատութենէ
 իւրեանց . բայց միայն գործք իւրեանց չո-
 գան զհետ նոցա : * Եւ տեսի և ահա ամպ 14
 սպիտակ , և 'ի վերայ ամպոյն նստէր նման
 որդւոյ մարդոյ , և 'ի գլուխ իւր պսակ ոս-
 կի , և 'ի ձեռին իւրում ունէր գերանդի
 սրեալ : * Եւ այլ հրեշտակ ելանէր յերկնից , 15

աղաղակէր 'ի ձայն մեծ՝ և ասէր . որ նրա-
 տիտղ 'ի վերայ ամպոյդ՝ առաքեա զգերան-
 դիդ քո՝ և հնձեա , զի եկն ժամանակ հնձոց ,
 16 և հասեալ են հունձք երկրի : * (Եւ արկ՝ որ
 նստէր 'ի վերայ ամպոյն՝ զգերանդին իւր
 յերկիր , և հնձէր զամենայն բնակիչս երկ-
 17 րի :) * Եւ այլ հրեշտակ ելանէր 'ի տաճա-
 րէն՝ որ յերկինս , և ունէր և սա գերան-
 18 դի սրեալ : * Եւ այլ հրեշտակ ելանէր 'ի
 սեղանոյն՝ որ ունէր իշխանութիւն 'ի վերայ
 հրոյ , և աղաղակեաց 'ի ձայն մեծ առ հը-
 րեշտակն՝ որ ունէր զգերանդին սրեալ՝ և
 ասէր . կլթեա զողկոյզս յայգւոյ երկրէ , զի
 19 հասեալ է խաղողդ 'ի դմա : * Եւ արկ հը-
 րեշտակն զգերանդի իւր յերկիր , և կլթէր
 զխաղող նորա , և արկանէր 'ի հնձանն Աս-
 20 տուծոյ 'ի մեծ : * Եւ կոխեցաւ հնձանն ար-
 տաքոյ քաղաքին , և ելանէր 'ի հնձանէն ա-
 ըիւն մինչեւ 'ի տանձս ձիոյն , և երկայնու-
 թիւն նորա հաղար և վեց հարիւր ասպա-
 րէզ :

ԳԼ. ԺԵ.

1 Եւ տեսի այլ նշան (յերկինս) մեծ և
 սքանչելի . հրեշտակս եօթն՝ որք ունէին
 եօթն վերս զկնի . զի նորօք կատարէր բար-
 2 կու թիւն Աստուծոյ : * Եւ տեսի որպէս
 ծով ասպակեղէն խառնեալ հրով . և որք

յաղթեցին՝ գազանին՝ և թուոյ անուան նորա՝
 և պատկերի նորա՝ և դրոշմի նորա ,
 նորա կային ՚ի վերայ ծովուն ապակեղինի .
 և ունէին զքնարս Աստուծոյ : * Եւ երգէին 5
 զերգս Մովսէսի առաջի Աստուծոյ , և զերգրս
 գառինն՝ ասելով , թէ մեծամեծ և սքանչելի են
 գործքքո՛ւ տէր Աստուած ա՛մենակալ . արդար՝
 և ճշմարիտ են ճանապարհքքո՛ւ , թագաւոր
 ամենայն հեթանոսաց : * Եւ ո՞վ որ ոչ երկիցէ՝
 և փառաւորեացէ զտուրք անունքո՛ւ . զի դու միայն
 սուրբ , և արժանի երկրպագելոյ . զի ամենայն
 հեթանոսք եկեացեն և երկիրպագցեն առաջի
 քո տէր՝ յորժամ արդարութիւնքո՛ւ յայտնեացի : * Եւ յետ այսորիկ տեսի՝ 8
 և բացաւ տաճարն խորանին վկայութեան՝ որ էր ՚ի
 յերկինս : * Եւ ելանէին եօթն հըրեշտակք
 որք ունէին եօթն հարուածս . և զգեցեալ էին
 ՚ի տաճարին կտաւս մարուս՝ և պայծառս ,
 և գօտեւորեալ էին առ ըստեամբք իւրեանց
 գօտիս ոսկեղէնս : * Եւ ՚ի չորից կենդանեացն
 տուաւ եօթն հրեշտակացն՝ եօթն սկաւառակս
 լի ցամամբն Աստուծոյ կենդանւոյն
 յաւիտեանս յաւիտենից : * Եւ լցաւ
 տաճարն ծխով փառացն Աստուծոյ՝ և զօրութեան
 նորա . և ոչ որ կարէ՛ մտանել ՚ի տաճարն՝
 մինչեւ կատարեացին եօթն հարուածքն՝
 յեօթն հրեշտակացն :

ԳԼ. ԺԶ.

- 1 Եւ լուսայ ձայն մեծ 'ի տաճարէն' զի աւերցեալ զհրեշտակոն . երթայք, հեղէք զհրեշտակոն սկաւառակոց ցամառնն Աստուծոյ
- 2 յերկիր : * Եւ զնայ առաջին հրեշտակն' և եհեղ զսկաւառակ իւր յերկիր, և եղեն հարուածք չարաչար 'ի վերայ մարդկան, որ ունեին զդրոշմ դադանին, և երկիրպագին
- 3 սրտակերի նորա : * Եւ երկրորդ հրեշտակն' եհեղ զսկաւառակ իւր 'ի ծով և դարձան ջուրքն յարիւն մեռեալ . և ամենայն շունչ կենդանի որ էր 'ի ծովու՝ սատակեցաւ : * Եւ երրորդ հրեշտակն' եհեղ զսկաւառակ իւր 'ի դեռս' և յաղբերս ջուրց, և եղեւ արիւն : * Եւ լուսայ 'ի հրեշտակէն' զի ասէր . արդար է՝ որ էնն և է, և սուրբ 'ի դործս իւր՝ զի այսպէս դատեցաւ . * վասն զի զարիւն սրբոց՝ և զարիւն մարդարեւիցն հեղին ամբարիշտ . վասն այնորիկ արիւն ետ ըմպել
- 7 նոցա ըստ արժանւոյն : * Եւ լուսայ 'ի սեղանոց անտի զի ասէր . այո՛ տէր Աստուած ամենակալ, արդար և ճշմարիտ են դատաստանքքո : * Եւ չորրորդ հրեշտակն' եհեղ 'ի սկաւառակէ իւրմէ 'ի վերայ արեգական :
- 9 * Եւ տուա նմա խորշակահար առնել զմարդիկ հրով . և տապացան մարդիկ 'ի տապ մեծ, և հայհոյեցին զԱստուած՝ որ ունի

իշխանութիւնն 'ի վերայ հարուածոցս այսո-
 ցիկ . և ոչ ապաշխարեցին 'ի փառս Աս-
 տուծոյ : * Եւ հինգերորդ հրեշտակն եհեղ 10
 'ի սկաւառակէ իւրմէ 'ի վերայ աթոռոյ գա-
 զանին , և եղեւ թագաւորութիւն նորա
 խաւարեալ . և ծամէին զլեզուս իւրեանց
 յախտէ ցաւոցն . * և հայհոյեցին զԱստ- 11
 ուած երկնից 'ի ցաւոց իւրեանց՝ և յախտէ
 դառնութեանն , և ոչ ապաշխարեցին 'ի
 գործոց իւրեանց : * Եւ վեցերորդ հրեշ- 12
 տակն եհեղ 'ի սկաւառակէ իւրմէ 'ի վե-
 րայ գետոյն մեծի Եփրատայ , և ցամաքե-
 ցան ջուրք նորա՝ զի պատրաստեսցի ճանա-
 պարհ թագաւորի ելիցն արեւու : * Եւ 13
 տեսի՝ զի ելանէր 'ի բերանոյ վիշապին՝ և
 'ի բերանոյ գազանին՝ և 'ի բերանոյ սուտ
 մարգարէին ոգիք երեք անսուրբք իբրև ըզ
 գորտ : * Քանզի նոքա էին ոգիք դիւականք , 14
 որք առնէին զնշանս՝ և երթային առ թա-
 գաւորս ամենայն երկրի՝ ժողովել զնոսա
 'ի պատերազմ , յորն մեծ տեառն ամենա-
 կալի . քանզի այսպէս ասաց տէր . * ահա 15
 գամ իբրեւ զգող . երանի որ իցեն արթունք ,
 և պահեսցեն զհանդերձս իւրեանց . զի մի
 մերկ շրջեսցին , և երեւեսցին Ամօթանք
 իւրեանց : * Եւ ժողովեցից զնոսա 'ի տեղի 16
 մի , որ կոչի եբրայեցերէն՝ Արմաքեդոն :
 * Եւ եօթներորդ հրեշտակն եհեղ 'ի սկա- 17
 ւառակէ իւրմէ 'ի վերայ օդոյ . և ել ձայն

- մեծ յերկնից՝ և յաթոռոյն՝ ասելով . Եւ
 18 զեւ . * Եւ եղեն փայլատակմունք և ձայնք
 և սրտամունք . և եղեւ շարժումն մեծ՝ որ
 պիտի չիք եղեալ ՚ի սկզբանէ՝ յորմէ հետէ
 եղեւ մարդ ՚ի վերայ երկրի՝ այնպիսի շար-
 19 ժումն մեծ . * Եւ եղեւ քաղաքն մեծ յե-
 րիս մասն , և քաղաքք ազգացն անկան , և
 Բաբելոն մեծ յիշեցաւ անաջի Աստու-
 ծոյ , տալ նմա դրաժակն գինւոյ ցասման
 20 բարկութեան նորա . * Եւ ամենայն կըղ-
 ղիք փախեան , և լերինք ՚ի միջոյ բար-
 21 ձան : * Եւ կարկուտ մեծ իբրեւ կշիռ տա-
 ղանոց միոյ իջանէր յերկնից ՚ի վերայ մարդ-
 կան . և հայհոյեցին մարդիկ զԱստուած
 յերկինս՝ վասն հարուածոյ կարկտին , զի
 մեծ էր հարուածն և սաստիկ :

ԳԼ. ԺԷ.

- 1 Եւ եկն մի ոմն յեօթն հրեշտակացն՝
 որք ունէին զեօթն սկաւառական , խօսեցաւ
 ընդ իս՝ և ասէ . եկ այսր և ցուցից բեզըզ
 դատաստանս մեծ պոռնկին՝ որ նստի ՚ի վե-
 2 րայ ջուրց բազմաց . * Ընդ որում պոռնկե-
 ցան թաղաւորք երկրի՝ և արբեցան բնա-
 կիչք երկրի ՚ի գինւոյ արբեցութեան պո-
 3 ռնկութեան նորա . * Եւ ան տարաւ զիս
 յանապատ հոգւովն . և տեսի կին մի՝ զի
 նստէր ՚ի վերայ կարմիր դազանի , և լի էր

անուամբ հայհոյութեան . և գազանն զոր
տեսի՝ ունէր գլուխս եօթն և եղջիւրս տա-
սըն : * Եւ կինն զգեցեալ էր ծիրանիս և
կարմիրս . և զարդարեալ ոսկւով . և մար-
գարտով և ակամբք պատուականօք , ունե-
լով բաժակ ոսկի 'ի ձեռին իւրում , և լի էր
գարշեթի և անմաքուր պոռնկութեամբ :
* Եւ 'ի ճակատն նորա գրեալ անուն՝ խոր-
հրդով . մեծն Բաբելոն՝ մայր պոռնկաց և
գարշեղեաց երկրի : * Եւ տեսի զկինն ար-
բեցեալ յարենէ սրբոց՝ և յարենէ ամենայն
վկայիցն . և զարմացայ՝ տեսեալ զնա՝ զար-
մացումն մեծ : * Եւ ասէ ցիս հրեշտակն .
ընդէր զարմացար , ես ասացից քեզ զխոր-
հուրդս կնոջն , և զգազանին , որ բարձ-
եալ ունի զնա . որ ունի զեօթն գլուխն՝ և
զտասն եղջիւր : * Եւ գազանդ զոր տեսեր՝
որ էր , և չէ , և հանդերձեալ է ելանել 'ի
դժոխոց՝ և 'ի կորուստ երթալ . և զարմա-
ցան ամենեքեան՝ որ բնակեալ են 'ի վերայ
երկրի . որոց ոչ էր գրեալ անուանք նոցա
'ի գիր կենաց 'ի սկզբանէ աշխարհի . զոր
տեսանէիր զգազանն , զի էր՝ և չէ , և մերձ
է : * Աստ է իմաստութիւն՝ որ ունի միտս .
և եօթն գլուխն՝ եօթն լերինք են . ուր կի-
նըն նստեալ էր 'ի վերայ նոցա . և նոքին
թագաւորք են եօթն . և թագաւորք եօ-
թըն գոլով . * հինգն անկան , և մինն եկաց
և մինն ոչ է եկեալ . և յորժամ գայ՝ սա-

- 11 կաւիկ մի ժամանակ ունի : * Աւ գազանն
որ էր * և չէ՛ և նա ութերորդ է . և է
յեօթանց անտի , և ՚ի կորուստ երթալոց է :
- 12 * Աւ տասն եղջիւրն՝ զոր տեսեր՝ տասն թա-
գաւորք են . որոց չեւ եւս է առեալ զթա-
գաւորութիւն , այլ առնուն՝ և կան իշ-
խանք ՚ի մի ժամ . և առնուն նորա զիշխա-
նութիւն ընդ գազանին : * Սորա մի կամս
ունիս , և զզօրութիւն և զիշխանութիւն
- 14 գազանին տան : * Աւ ընդ գառինն սլատե-
րազմին , և գառնն յաղթէ նոցա . զի տէր
է նոցա , և թագաւոր թագաւորաց . և
որք ընդ նմա՝ կոչեցեալք են , ընտրեալք՝
- 15 և հաւատացեալք : * Աւ ասաց զիս . և ըզ-
ջուրն զոր տեսեր՝ ուր նստէր սրունիկն ,
ժողովուրդք են , և բազմութիւնք և ազդք
- 16 և լելութք : * Աւ տասն եղջիւրքն՝ զոր տե-
սեր գազանին , նորա տեսցեն զսրունիկն՝
և ատեսցեն զնա , և զմարմին նորա կերի-
- 17 ցեն՝ և այրեսցեն զնա հրով : * Քանզի Աստ-
ուած եղ ՚ի սիրտս նոցա առ ՚ի լինել նոցա
մի կամս , և տալ զթագաւորութիւն գա-
զանին՝ մինչեւ կատարեսցի բանն Աստու-
- 18 ճոյ : * Աւ կինն զոր տեսեր է քաղաքն մեծ ,
որ ունի զթագաւորութիւն ՚ի վերայ թա-
գաւորութեանց երկրի :

ԳԼ. ԺԸ.

Եւ յետ այսորիկ տեսի այլ հրեշտակ իջեալ 1
 յերկնից՝ որ ունէր իշխանութիւն մեծ, և
 երկիր լուսաւորեցաւ ՚ի փառաց նորա: * Եւ 2
 աղաղակեաց ՚ի ձայն մեծ՝ ասելով. անկաւ
 Բաբելոն մեծն, որ եղեալ էր բնակութիւն
 դիւաց՝ և արգել ամենայն այսոց պղծոց, և
 բանտ պահպանութեան ամենայն ոգւոց ան-
 սրբից՝ և ատեցելոց: * Վասն զի ՚ի բար- 3
 կութենէ գինւոյ պոռնկութեան նորա ար-
 բին ամենայն ազգք և թագաւորք երկրի՝ որ
 ընդ նմա պոռնկեցան. և վաճառականք
 երկրի՝ ՚ի նորա զօրութեանն յօրանալոյ մե-
 ծացան: * Եւ լուայ ձայն յերկնից՝ զի ա- 4
 սեր. ելէք ՚ի միջոյ դորա ժողովուրդ իմ, զի
 մի՛ հաղորդ լիցիք մեղաց դորա, և մի՛ ըզ
 հարուածս դորա ընդ ունիցիք. * զի հա- 5
 սին կցեցան մեղք դորա մինչեւ յերկինս.
 և յիշեաց Աստուած զամբարշտութիւնս
 դորա: * Եւ հատուցանէ դմա՝ որպէս և 6
 հատոյցն մեզ, և առցէ դա երկպատիկ ըստ
 գործոց իւրոց. և զբաժակն որով խառնեացն՝
 խառնեցէք դմա կրկին: * Եւ որչափ փառա- 7
 ւորեաց զինքն և խայտաց, այնչափ հատու-
 ցէք դմա սուգ. զի ՚ի սրտի իւրում ասեր՝
 թէ յամենայն ժամ նստայց ես թագուհի՝
 և այրի ոչ եւս եղէց: * Վասն այնորիկ ՚ի 8

- միում մ աւուր եկեացեն 'ի վերայ դորա հար-
 ուածք՝ Մահ ե սուգ ե սով, ե 'ի հուր այ-
 բեցի. զի հզօր է տէր Աստուած՝ որ դա-
 9 տեցաւն զդա : * Եւ լայցեն' ե կոծեացին 'ի
 վերայ դորա թագաւորք երկրի, որք ընդ
 նմա սրունկեցան ե խաղացին. ե հեծեացեն'
 յորժամ տեացեն զծուխ կիզման տանջանաց
 10 դորա : * Ի հեռաստանէ կայցեն վան եր-
 կիւղի տանջանաց դորա՝ ե ասացեն. վայ
 քաղաքիդ մեծի Բարեւոյնի. քաղաք հզօր,
 զի 'ի միում ժամու եկին հասին դատաստանք
 11 քո : * Եւ վաճառականք երկրի ողբացեն ե
 սգացեն 'ի վերայ քո, զի բեռն նոցա ոչ որ
 12 դնէ : * Եւ շահք որ 'ի քէն՝ ոչ եւս իցէ՝ ոս-
 կույ ե արծաթոյ ե ականց սատուականաց՝
 ե մարդարոյ ե բեհեզոյ ե ծիրանուոյ ե
 ոսկեթելի ե որդան, ե ամենայն փայտ խրն-
 կոյ՝ ե ամենայն անօթ փղոսկրեաց. ե ամե-
 նայն անօթ 'ի փայտէ սատուականէ ե 'ի
 13 սղնձոյ ե յերկաթոյ ե 'ի կճոյ. * ե կինա-
 մամն ե ամենայն խունկ ե իւղ ե կնդրուկ,
 ե դինի ե ձէթ ե նաշիհ ե ցորեան, ե
 ստացուածք ամենայն, արջառ ե ոչխար,
 ե երիւարաց ե կառաց՝ որ վայել է մարմնոց
 14 ե ոգւոց մարդկան : * Եւ ամենայն ցան-
 կութիւն անձին քոյ դնաց 'ի քէն ե ամե-
 նայն լուսափայլ վայելչութիւնն, սարարան,
 ե դէրն, ե սպիտակն դնաց 'ի քէն, ե ոչ
 15 եւս դացեա զայդ : * Եւ ամենայն շահավա-

ճառք այսոքիւք մեծացեալք՝ ՚ի քէն ՚ի բաց
 կայցեն վասն երկիւղի տանջանաց քոց լա-
 լով և սուգ առնելով : * Եւ ասացեն . վայ 16
 վայ քաղաք մեծ . որ զգեցեալ էիր բեհեզս
 և ծիրանիս և որդան և ոսկեզօծս և քա-
 ըինս պատուականս՝ և մարգարիտս . * զի ՚ի 17
 միում ժամու պակասեցաւ այսչափ մեծու-
 թիւն քո . և ամենայն նաւավար՝ և ամե-
 նայն որ ՚ի տեղիս տեղիս նաւեն , և նաւազք
 և որք միանգամ ուռկանաւ գործեն՝ ՚ի հե-
 ուստանէ կայցեն լալով , * և աղաղակեցեն՝ 18
 տեսանելով զծուխ կիզման նորա , ասելով .
 ո՞նման է քաղաքիս այսմիկ մեծի : * Եւ արկ- 19
 ցեն հող ՚ի վերայ գլխոց իւրեանց՝ և գու-
 ժալով ձայնիւ մեծաւ՝ լալով և սգալով ա-
 սացեն . վայ վայ քաղաք մեծ , որով ամե-
 նեքեան մեծանայաք՝ որք ունէաք զնաւս ՚ի
 ծովս՝ վասն պատուականութեան քո . զի ՚ի
 միում ժամու ասականեալ կործանեցար :
 * Ուրախ լերուք ՚ի վերայ նորա երկինք՝ և 20
 սուրբ առաքեալք և մարգարէք . զի դատե-
 ցաւ Աստուած զդատաստան ձեր ՚ի դմանէ :
 * Եւ առ հրեշտակն հզօր՝ քար մի իբրեւ 21
 զերկան մեծ , և ընկէց ՚ի ծով ասելով . այս-
 պէս յարձակմամբ անկցի Բաբելովն քաղաք
 մեծ , և այլ ոչ եւս գտցի : * Եւ ձայն քնա- 22
 ըրդաց և երաժշտականաց՝ արուեստակա-
 նաց և փողահարաց՝ և թմբկի , այլ ոչ եւս
 լուիցէ ՚ի քեզ : * Եւ լոյս ճրագի և ձայն եր- 23

կանի՝ այլ ոչ եւս երեւեացի ՚ի քեզ . և ձայն
 փեայի և ձայն սարսին այլ ոչ եւս լուիցի
 ՚ի քեզ . և ոչ վաճառականք քո՝ փառաւորք
 և մեծամեծք երկրի . որ զուարճացեալ էին
 ՚ի քեզ , վասն զի կախարդութեամբ զե-
 զատուութեանքս մոլորեցան ամենայն ազգք :
 24 * Աւ ՚ի քեզ ամենայն արխն մարդարէից և
 սրբոց դատու , և ամենայն գրեւոց յերկրին
 կենդանեաց :

ԳԼ . ԺԹ .

- 1 Աւ յետ այնորիկ լուայ ձայն մեծ բազմ-
 մութեան յերկրինս ասելով . ալելուիա ,
 փրկութիւն և փառք և սրատիւ և զօրու-
- 2 թիւն Աստուծոյ մերում . * զի ճշմարիտ և
 արդար են դատաստանք նորա . զի դատեաց
 զպտունիկն մեծ ՚ի պտունիութեան իւրում ,
 և խնդրեաց զվրէժ արեան ծառայից իւրոց
- 3 ՚ի ձեռաց նորա : * Աւ կրկին անգամ օրհնե-
 ցին՝ և ասացին , ալելուիա , և ծուխ նորա
- 4 ելանէր յաւիտեանս յաւիտենից : * Աւ
 անկան քան և չորք երկցունքն , և չորք
 կենդանիքն , և երկիրպագին Աստուծոյ՝ որ
 նստէրն յաթոս փառայ , ասելով , ամէն՝
- 5 ալելուիա : * Աւ ձայն յաթոսոյն ելանէր՝ ա-
 սելով . Օրհնեցէք զԱստուած մեր ամենայն
 ծառայք նորա , և որք երկնցիք ՚ի նմանէ՝
- 6 փոքունք և մեծամեծք : * Աւ լուայ ձայն

բազմու թեան մեծի՝ իբրև զձայն ջուրց բազ-
 մաց, և իբրև զձայն հզօր որոտմանց, ասե-
 լով դարձեալ. ալէլուիա, վասն զի թագա-
 ւորեաց տէր Աստուած մեր ամենակալ :
 * Խնդամք՝ (և ցնծամք) և տամք փառս 7
 նմա, զի եկն հարսանիք գառինն, և կինն
 հարսն նորա պատրաստեաց զինքն : * Եւ տը- 8
 ւաւ նմա զգե՛նուլ բեհեզս սպիտակս սուրբս
 և լուսափայլս. որ է բեհեզն՝ արդարու թիւն
 սրբոցն : * Եւ մի յերիցանցն ասէր ցիս . 9
 գրեա զայդ, երանելիք են ամենեքեան՝ որ
 կոչեցեալ են յընթրիս հարսանեաց գառինն :
 * Եւ ես անկեալ առաջի ոտից նորա, եր- 10
 կիրպագի նմա, և ասէ ցիս. անսա՛ մի՛ ան-
 կանիր առաջի իմ, քանզի և ես ծառայակից
 քո եմ, և եղբարց քոց՝ որք ունին զվկա-
 յու թիւնն Յիսուսի Քրիստոսի, տեառն Աս-
 տուծոյ միայն երկրպագեա՛ քանզի հաստա-
 տու թեամք Յիսուսի է տեսիլդ. և հոգի
 մարգարէու թեանդ. զի վկայու թիւն Յիսու-
 սի է հոգւովն սրբով, որ ՚ի մարգարէսն էր :
 * Եւ տեսի զերկինս բացեալ, և ահա ձի 11
 սպիտակ. և որ հեծեալն էր ՚ի նմա՛ հաւա-
 տարիմ և ճշմարիտ, և արդարու թեամք
 դատի՛ և պատերազմի : * Եւ աչք նորա բոց 12
 հրոյ, և ՚ի վերայ գլխոյ նորա պսակս բա-
 զումս. և ունէր անուն գրեալ, զոր ոչ որ
 գիտէ՛ բայց միայն ինքն : * Եւ արկեալ 15
 զիւրեւ հանդերձ ներկեալ արեամք. և

- 14 կոչէր անուն նորա՝ բան Աստուծոյ : * Եւ
 զօրավարք երկնից՝ և զօրք երկնից զհետ եր-
 թային նորա ձիովք (սպիտակօք), զգեցեալ
- 15 բեհեզս սուրբս և սպիտակս : * Եւ ՚ի բե-
 բանոյ նորա երանէր սուր սրեալ . զի նովաւ
 հարցէ զազգս . և նա հովուեացէ զնոսա զա-
 ւազանաւ երկաթեաւ , և նա կոխեացէ ըզ-
 հնձան գինւոյ՝ ցաման բարկութեան Աս-
- 16 տուծոյ ամենակալի : * Եւ ունէր ՚ի վերայ
 պատմու ճանի իւրոյ , և ՚ի վերայ անդամոց իւ-
 րոյ՝ գիր գրեալ . Թագաւոր Թագաւորաց ,
- 17 և տէր տերանոց : * Եւ տեսի այլ հրեշտակ՝
 որ կայր ՚ի վերայ արեգական , զի աղաղա-
 կեաց ՚ի ձայն մեծ ամենայն հաւուց Թռու-
 ցելոց ընդ մէջ երկնից՝ ասելով . եկայք ժո-
- 18 զովեցարուք յընթրիս մեծին Աստուծոյ . * և
 կերիջիք զմարմինս Թագաւորաց , (և զմար-
 մինս հզօրաց) , և զմարմինս երիվարաց՝ և
 ամենայն հեծելոց ՚ի նոսա , և զմարմինս ա-
- 19 զատաց և ծառայից՝ մեծի և փոքու : * Եւ
 տեսի զգազանն՝ և զԹագաւորս երկրի՝ և
 զզօրս նոցա ժողովեալս առնել պատերազմ
 ընդ այնմ , որ հեծեալն էր ՚ի ձին սպիտակ՝
- 20 և ընդ զօրս նորա : * Եւ ըմբռնեցաւ զա-
 գանն , և որ ընդ նմա սուտ մարդարէն՝ որ
 առնէր զնշանան առաջի նորա , և զօրս մո-
 լորեցոց . և ետ առնուլ զգրոշմ գազանին՝
 և զերկրազուս պատկերի նորա . և կեն-
 դանուոյն արկին զնոսա ՚ի լիճ հրոյ այրեցելոյ

ծծմբով : * Եւ այլքն մեռան 'ի սրոյ հեծե-
լոյն 'ի վերայ ձիոյն . յորոյ բերանոյ ելանէր
սուրն . և ամենայն թռչունք յագեցան 'ի
մարմնոց նոցա :

ԳԼ . Ի .

Եւ տեսի այլ հրեշտակ՝ զի իջանէր յերկ-
նից , և ունէր զփականս դժոխոց , և շող-
թայս մեծ 'ի ձեռին իւրում . * և ըմբռ-
նեաց զվիշապն՝ (զօձն) զառաջին , որ է
բանսարկուն և սատանայ , և կապեաց զնա
հազար ամ , * և արկ զնա յանդունդս դը-
ժոխոց , և փակեաց և կնքեաց զնա՝ զի այլ
մի եւս մոլորեցուցէ զազգս , մինչեւ կա-
տարեցի հազար ամն . և յետ այնորիկ
պարտ է լուծանել նմա սակաւ մի ժամա-
նակ : * Եւ տեսի աթոռս . և նստան 'ի վե-
րայ նոցա . և դատաւորութիւն տուաւ նո-
ցա , ընտրել զհոգիս չարչարելոցն վասն վը-
կայութեանն Յիսուսի՝ և վասն բանին Աս-
տուծոյ . և զորս ոչ երկիրպագին գազանին ,
և ոչ առին զդրոշմ նորա 'ի ճակատս իւր-
եանց՝ և ոչ 'ի վերայ աջու ձեռին իւրեանց .
և կացին՝ և թագաւորեցին ընդ Քրիստոսի
հազար ամ : * Եւ յետ այսորիկ 'ի մեռելոց
ոչ ոք եկաց , մինչեւ 'ի կատարել հազար ա-
մին . այս է յարութիւն առաջին : * Երանի
սրբոցն , որք ունին բաժին 'ի յարութեանն

- առ աջնում, ՚ի վերայ սոցա երկրորդ մահն
 ոչ ունի իշխանութիւն. այլ եղիցին քահա-
 նայք Աստուծոյ՝ և տեառն Յիսուսի Քրիս-
 տոսի. և թագաւորեցեն ընդ նմա հազար
 7 ամ: * Աւ յետ հազար ամին լուծցէ զսա-
 տանայ՝ և հանցէ ՚ի բանտ, անտի. ելցէ և
 մուտրեցուսցէ զազգս ամենայն ընդ չորս
 կողմանս երկրի, և զզոզ և զմազոզ առցէ
 ՚ի ձեռս՝ ժողովել նորօք զամենայն զօրս ՚ի
 սատեբաղմ, որոյ թիւ նոցա իբրեւ զաւաղ
 8 ծովու: * Աւ ելցեն ՚ի լայնութիւն երկրի,
 և սատեցեն շուրջ զբանակս սրբոցն, և
 9 զքաղաքին սիրելւոյ: * Աւ իջցէ հուր յերկ-
 նից առ ՚ի յԱստուծոյ՝ և կերիցէ զնոսա և
 զզօրադ լուխն նոցա զսատանայ՝ որ մուտրեցոյց
 զնոսա, և արկցէ զնոսա ՚ի ծովն հրոյ և ծը-
 10 ծրմբոյ, ուր էր գաղանն՝ * և սուտ մար-
 գարե՛ն, և չարչարեցին զախ և զգիշեր:
 11 * Աւ տեսի աթոռ սպիտակ մեծ, և ՚ի վե-
 րայ նորա նստեալ՝ յորոյ երեսացն երկնչէին
 և փախչէին երկինք և երկիր, և տեղի ոչ
 12 գտաւ նոցա: * Աւ տեսի զմեռեալս մեծա-
 մեծս և զփոքունս, որ կային առաջի աթո-
 ռոյն, և զբեանք բանային, և այլ զիրք բա-
 ցաւ կենաց, և դատեցան մեռեալք ՚ի դը-
 13 րելոցն՝ ըստ գործոց իւրեանց: * Աւ ետ
 ծով զմեռեալս իւր, և մահ և զժոխք դիւր-
 եանց մեռեալս, և դատեցան իւրաքանչիւր
 14 ըստ գործոց իւրեանց: * Մահ՝ և զժոխք

մատնեցան 'ի լիճ հրոյն : (այս է մահն երկ-
րորդ) : * Եւ որ ոչ որ գտաւ 'ի գիրն կե- 15
նաց գրեալ՝ արկաւ 'ի լիճ հրոյն :

ԳԼ. ԻԱ.

Եւ տեսի երկին նոր՝ և երկիր նոր . 1
քանզի առաջինն երկինք և երկիր էանց . և
ծով ոչ գոյր : * Եւ գ. քաղաքն սուրբ զնորն 2
Երուսաղէմ տեսի՝ զի իջանէր յԱստուծոյ՝
և յերկնից , զարդարեալ և պատրաստեալ
որպէս հարսն առն իւրոյ : * Եւ լուսոյ ձայն 3
յերկնից՝ որ ասէր . ահաւասիկ խորանն Աս-
տուծոյ 'ի մէջ մարդկան , և բնակեացէ ընդ
նոսա . և նորա ժողովուրդ նմա . և սա Աս-
տուած նոցա : * Եւ ջնջեացէ զամենայն ար- 4
տօսր յաչաց նոցա . և մահ ոչ եւս գոյ , ոչ
սուգ՝ և ոչ աղաղակ , ոչ ցաւք՝ և ոչ աշխա-
տանք ոչ եւս գոյ , զի առաջինն էանց : * Եւ 5
ասաց ցիս՝ որ նստէր 'ի վերայ աթոռոյն .
ահաւասիկ առնեմ զամենայն նոր . և ասէ
ցիս , գրեա . այս բանք ճշմարիտ և հաւա-
տարիմք : * Եւ ասէ ցիս . եղէ՛ ես եմ ալփա 6
և ով , սկիզբն և կատարած , ես ծարաւե-
լոցն տամ յաղբերէ ջրոյ կենաց ձրի : * Որ 7
յաղթէ , ժառանգեացէ զայս ամենայն . և
ես եղէց նոցա Աստուած , և նորա եղիցին
ինձ որդիք : * Եւ ծուլացն և անհաւատից՝ 8
սպանողաց և պոռնկաց՝ և կախարդաց և

- կապարչելոց՝ և դեզատուաց, և ամենայն
 ստոյ՝ ամբարշտաց. որոց բաժինն խրեանց
 ՚ի լճին այրեցելոց հրով և ծծմբով. որ է մա-
 9 հրն երկրորդ : * Նւ եկն առ իս մի յեօթն
 հրեշտակացն, որք ունեին զեօթն սկաւա-
 ուսկսն լցեալս եօթն վախճանաւ կատարա-
 ծովք, խօսեցաւ ընդ իս և ասէ. եկ՝ ցու-
 10 ցից քեզ զհարսնն և զկին գառինն : * Նւ
 առ տարաւ զիս ՚ի լեառն մի բարձր և մեծ՝
 հողւոյն. և եցոյց ինձ զքաղաքն մեծ և
 սուրբ՝ Նրուսաղէմ, զի իջեալ էր յերկնից
 11 առ ՚ի յԱստուծոյ, * և ունէր զփառս Աս-
 տուծոյ. և էր ՚ի նմա լուսաւորութիւն, նը-
 մանեալ ականց պատուականաց՝ բար յաս-
 12 պիս սառնատեասկ և կենդանի : * Նւ էին
 պարիսպք նորա մեծ և բարձր, և ունէր
 դրունս երկուտասան. և յերկուտասան դը-
 րունսն երկուտասան հրեշտակս, և անուանք
 խրաքանչիւրոցն ՚ի վերայ դրանցն զրեալ
 էին՝ ըստ երկուտասան ցեղիցն խրայելի :
 13 * Յարեւելից կողմանէ դրունք երեք, և ՚ի
 հիւսիսոյ կողմանէ դրունք երեք, և ՚ի հա-
 րաւոյ կողմանէ դրունք երեք, և յարեւ-
 14 մբաից կողմանէ դրունք երեք : * Նւ պարիսպ
 քաղաքին ունէր հիմունս երկուտասան, և
 ՚ի նսաս երկուտասան անուանք երկուտասան
 15 առաքելոց գառինն : * Նւ որ խօսէրն ընդ
 իս, ունէր եղեգն ոսկի ՚ի ձեռին խրում.
 զի չափեացէ զքաղաքն՝ և զդրունս նորա՝ և

զպարիսպս նորա : * Եւ էր քաղաքն քառաւ 16
 կուսի . և որչափ երկայնու թիւն նորա՝ նոյն-
 չափ և լայնու թիւն՝ և բարձրու թիւն՝ հա-
 ւասար . և էր չափ երկայնու թեան նորա
 երկոտասան հազար ասպարէզս . և լայնու-
 թիւն նորա և բարձրու թիւն միաչափ՝ կի-
 վօս : * Եւ չափեաց զպարիսպն նորա՝ հարիւր 17
 և քառասուն և չորս ասպարէզս . չափ մար-
 դոյ՝ որ է հրեշտակի : * Եւ էր շինուած պա- 18
 րըսպաց քաղաքին յասպիս . և քաղաքն էր
 ոսկի մաքուր՝ նման սուրբ և սպիտակ ա-
 պակւոյ : * Եւ հիմունք քաղաքին յամենայն 19
 ականց պատուականաց . հիմն առաջին պա-
 րըսպին յասպիս , երկրորդն շափիղա , եր-
 րորդն պղնձագոյն , չորրորդն զմրուխտ ,
 * հինգերորդն եղենգնաքար , վեցերորդն 20
 սարդիոն , եօթներորդն ոսկեքար , ութե-
 րորդն բիւրեղ , իններորդն տպազիոն , տաս-
 ներորդն քրիստապրասոս , մետապանն յա-
 կինթ , երկոտասանն ամեթովս : * Եւ էին 21
 երկոտասան դրունք յերկոտասան մարգար-
 տաց՝ միաձեւ . և իւրաքանչիւրոցն դրունք՝
 էին մի մի դուռն՝ ՚ի միոյ միոյ մարգարտէ .
 և ընդարձակու թիւն քաղաքին ոսկի մա-
 քուր՝ որպէս զապակի պայծառ : * Եւ տա 22
 ձար ոչ տեսի ՚ի նմա , քանզի տէր Աստուած
 ամենակալ տաճար էր ՚ի նմա՝ և գառնն :
 * Եւ քաղաքին չէին պէտք արեգական և 23
 լուսնի , զի լուսաւորեցեն զնա . քանզի

փառքն Աստուծոյ լուսաւորէին զնա յամե-
 նայն ժամ. և ճրագ ՚ի նմա գառնն : * Եւ
 24 գնային հեթանոսք ՚ի լոյս նորա . և թագա-
 ւորք երկրի լուսադգեաց լինէին ՚ի փառաց
 25 նորա : * Եւ գրուեք նորա ոչ փակէին ՚ի
 տուէ և ՚ի գիշերի , այլ բաց կային հանա-
 պազորդ . և գիշեր ոչ եւս լինէր ՚ի նմա .
 26 * այլ փառք և պատիւ ազգաց : * Եւ ոչ
 27 մտցէ անդ ամենայն չարակամ և պիղծ և
 ստուծիւն , բայց միայն որ գրեալ են ՚ի
 գպրուծիւն կենաց գառինն :

ԳԼ. ԻԲ.

1 Եւ եցոյց ինձ մաքուր գետ կենդանի
 ջրոյ՝ սառնաստեասակ , որ ելանէր յաթոռոյն
 2 Աստուծոյ և գառինն : * Եւ գնայր ՚ի մէջ
 հրապարակաց քաղաքին . և զեզերք գետոյն
 աստի և անտի ծառ կենաց՝ որ բերէր սը-
 տուղս երկոտասան , ըստ միոյ միոյ ամսոյ
 տային զստուղս իւրեանց , և տերեւ ծա-
 ճ ուոյն էր բժշկուծիւն հեթանոսաց : * Եւ
 նղովք անդ ոչ եւս էին . և աթոռն Աստու-
 ծոյ և գառինն նորա էր ՚ի նմա . և ծառայք
 4 նորա պաշտէին զնա . * տեսանէին զերեսս
 նորա . և անունն նորա գրեալ էր ՚ի ճակատս
 5 նոցա : * Եւ գիշեր ոչ անդ՝ և չէր ինչ անդ
 պէտք ճրագի և լուսոյ արեդականն , վասն զի
 տէր Աստուած լուսաւորէր զնոսա . և թա-

գաւորեացեն յաւիտեանս յաւիտենից :
 * Եւ ասէ ցիս . այս բանք հաւատարիմ է և 6
 ճշմարիտ . և տէր Աստուած մարգարէից
 սրբոց՝ առաքեաց զհրեշտակ իւր՝ ծառայիդ
 իւրում ցուցանել՝ զոր լինելոց է վաղվաղա-
 կի : (* Ահա գամ վաղվաղակի) . երանի՛ որ 7
 պահէ զբան մարգարէութեանս զայս : * Եւ 8
 ես Յովհաննէս լուայ՝ և տեսի զայս ամե-
 նայն . և յորժամ լուայ և տեսի . անկայ՝ և
 երկիրպագի հրեշտակին՝ որ ցուցանէր ինձ
 զայս ամենայն : * Եւ ասէ ցիս . մի՛ անկանիր 9
 առաջի իմ՝ և երկիրպագաներ . քանզի և
 ես ծառայակից քո եմ և եղբարց քոց՝ որ
 պահեսցեն զբան մարգարէութեան գրոյս
 այսորիկ . Աստուծոյ երկիրպագ : * Եւ ասէ 10
 ցիս դարձեալ . մի՛ կնքեր զբանս մարգա-
 րէական գրոցս այսմիկ . քանզի ժամանակս
 մերձ է : * Ար ամբարշտելոցն է՝ ամբարըշ- 11
 տեսցի , որ և աղտեղանալոցն է՝ աղտեղաս-
 ցի , և որ արդարանալոցն է՝ արդարացի ,
 և որ սրբելոցն է՝ սրբեսցի : * Ահա գամ 12
 վաղվաղակի՝ և վարձք իմ ընդ իս , հատու-
 ցանել իւրաքանչիւր ըստ գործս իւրեանց :
 * Ես եմ ալփայ և ուլ , սկիզբն և կատարած . 13
 առաջին և վերջին : * Երանելիք են՝ որ պա- 14
 հեն զպատուիրանս նորա . նոքա ունին իշ-
 խանութիւն ուտել ՚ի փայտէն կենաց՝ և
 մտանել ընդ դրունս քաղաքին : * Այլ ելցեն 15
 արտաքս շունք՝ և դեղատուք և սպանողք

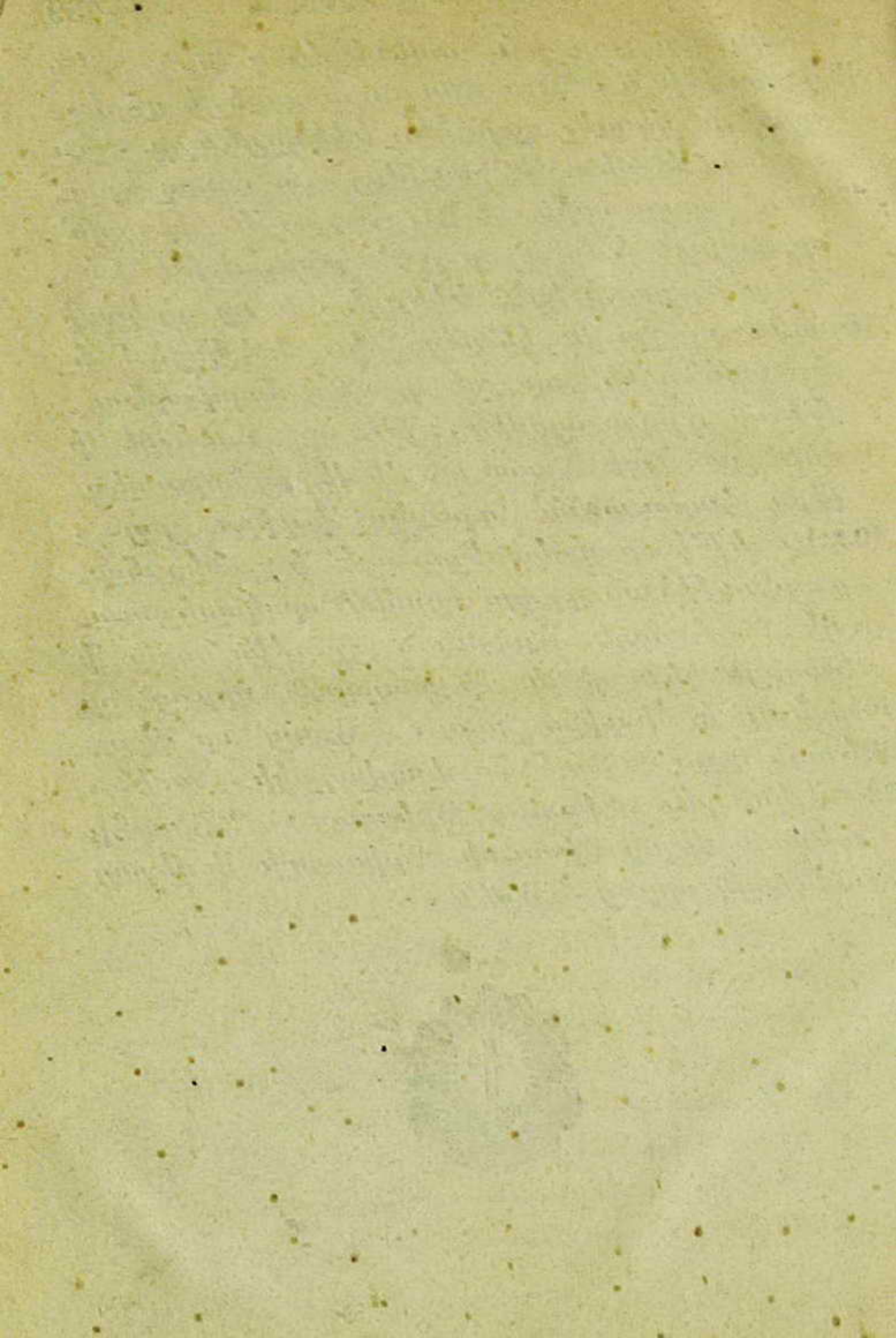
- և կռատազորք . և ամենեքեան որ սիրեն
 16 դատու թիւն . * Ես Յիսուս առաքեցի զհրեշ-
 տակ իմ վկայել զայս ձեզ եկեղեցեացդ . ես
 արմատ և սեռ ՚ի Գաւթայ , և ասող պայ-
 17 ծատ առաւօտին . * Եւ հողի , և փեսայն՝
 որ դարոյն եմ . և որ լսէ՝ ասելով թէ եկ ,
 և որ ծարաւի իցէ՝ եկեացէ , և որ որ կամի
 18 առնուլ զջուրն կենաց ձրի . * Վկայեմ և
 ես ամենայնի՝ որ լսէ զբանս մարգարէու-
 թեան զբոցս այսմիկ . թէ որ յաւելցէ ՚ի
 սա , յաւելցէ Աստուած ՚ի վերայ նորա զեօ-
 թրն հարուածան՝ զրեալս ՚ի գիրս յայս .
 19 * Եւ եթէ որ պակասեցուցէ ՚ի բանից մար-
 գարէութեան զբոցս այսմիկ՝ պակասեցուս-
 ցէ և հասցէ Աստուած զբաժին նորա ՚ի
 ծառոյն կենաց՝ և ՚ի քաղաքէն սրբոց՝ որ
 20 զրեալ է ՚ի գիրս յայս . * Ասաց՝ որ վկայ-
 21 եացն զայս . դամ ես վաղվաղակի . ամէն .
 22 * Եկն տէր Յիսուս Քրիստոս . * Շնորհք
 տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ՚ի վերայ
 ամենայն սրբոց . Ամէն .

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

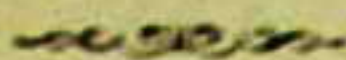
ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

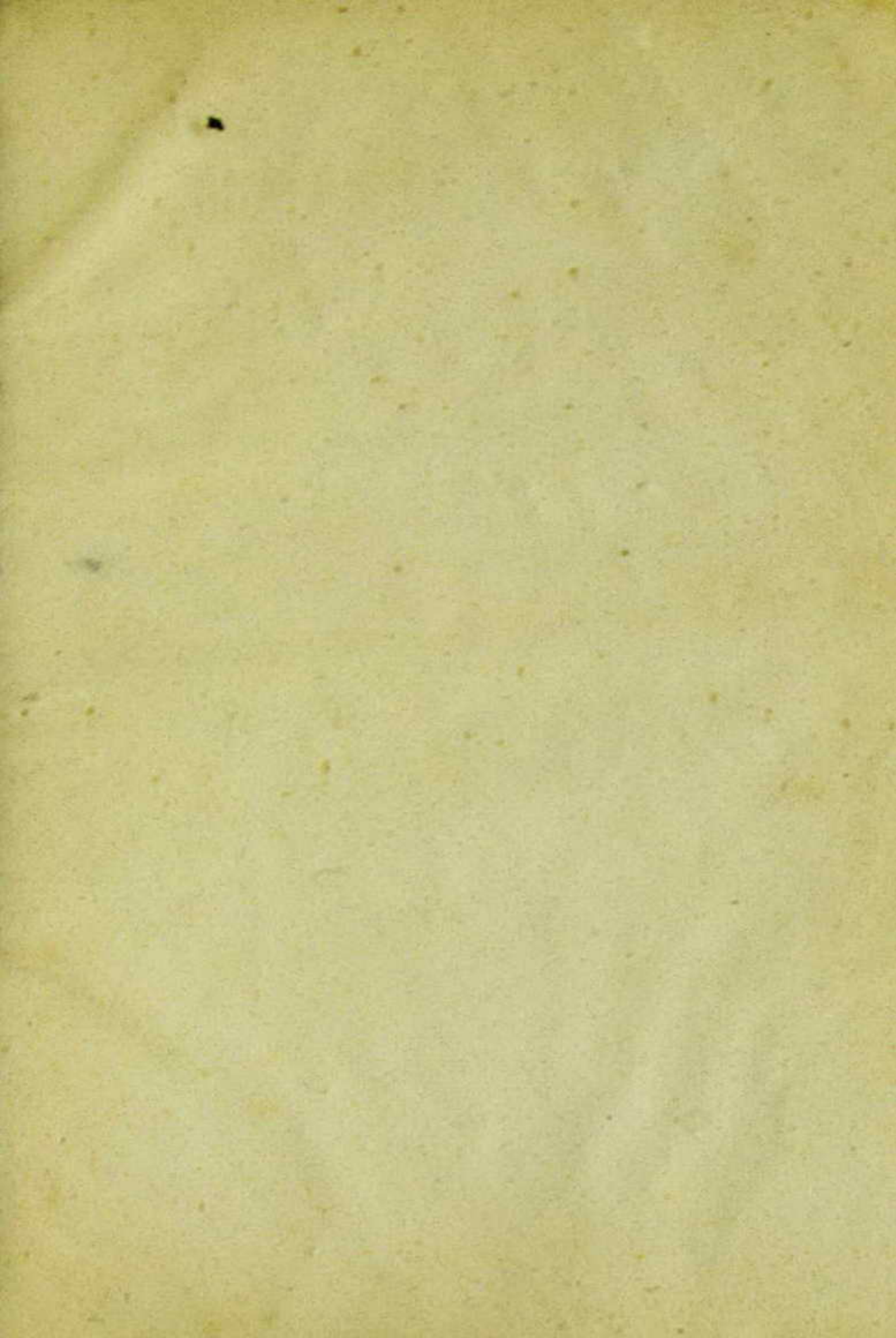
Յ Ա Ն Կ

ՆՈՐՈՅ ԿՏԱԿԱՐԱՆԻՍ

Երև-

Գործք Առաքելոց	5
Թուղթ Պաւղոսի առ Հռովմայեցիա	110
Թուղթ Պաւղոսի առ Կորնթ . առաջին	115
Թուղթ Պաւղոսի առ Կորնթ . երկրորդ	197
Թուղթ Պաւղոսի առ Գաղատացիա	226
Թուղթ Պաւղոսի առ Եփեսացիա	241
Թուղթ Պաւղոսի առ Փիլիպեցիա	256
Թուղթ Պաւղոսի առ Կողոսացիա	267
Թուղթ Պաւղոսի առ Թեասաղ . առաջին	277
Թուղթ Պաւղոսի առ Թեասաղ . երկրորդ	287
Թուղթ Պաւղոսի առ Տիմոթէոս Ա	293
Թուղթ Պաւղոսի առ Տիմոթէոս Բ	305
Թուղթ Պաւղոսի առ Տիտոս	314
Թուղթ Պաւղոսի առ Փիլիմոն	320
Թուղթ Պաւղոսի առ Եբբայեցիա	323
Թուղթ Կաթուղիկեացց Յակոբու	356
Թուղթ Կաթուղիկեացց Պետրոս Ա	368
Թուղթ Կաթուղիկեացց Պետրոս Բ	380
Թուղթ Յովհաննու առաջին	388
Թուղթ Յովհաննու երկրորդ	400
Թուղթ Յովհաննու երրորդ	402
Թուղթ Յուդայի առաքելոց	404
Յայտնութիւն Յովհաննու	408

[4 n. 704 n.]

ԳԱԱ Հիմնարար Գիտ. Գրադ.

FL0023067

A ii
5495